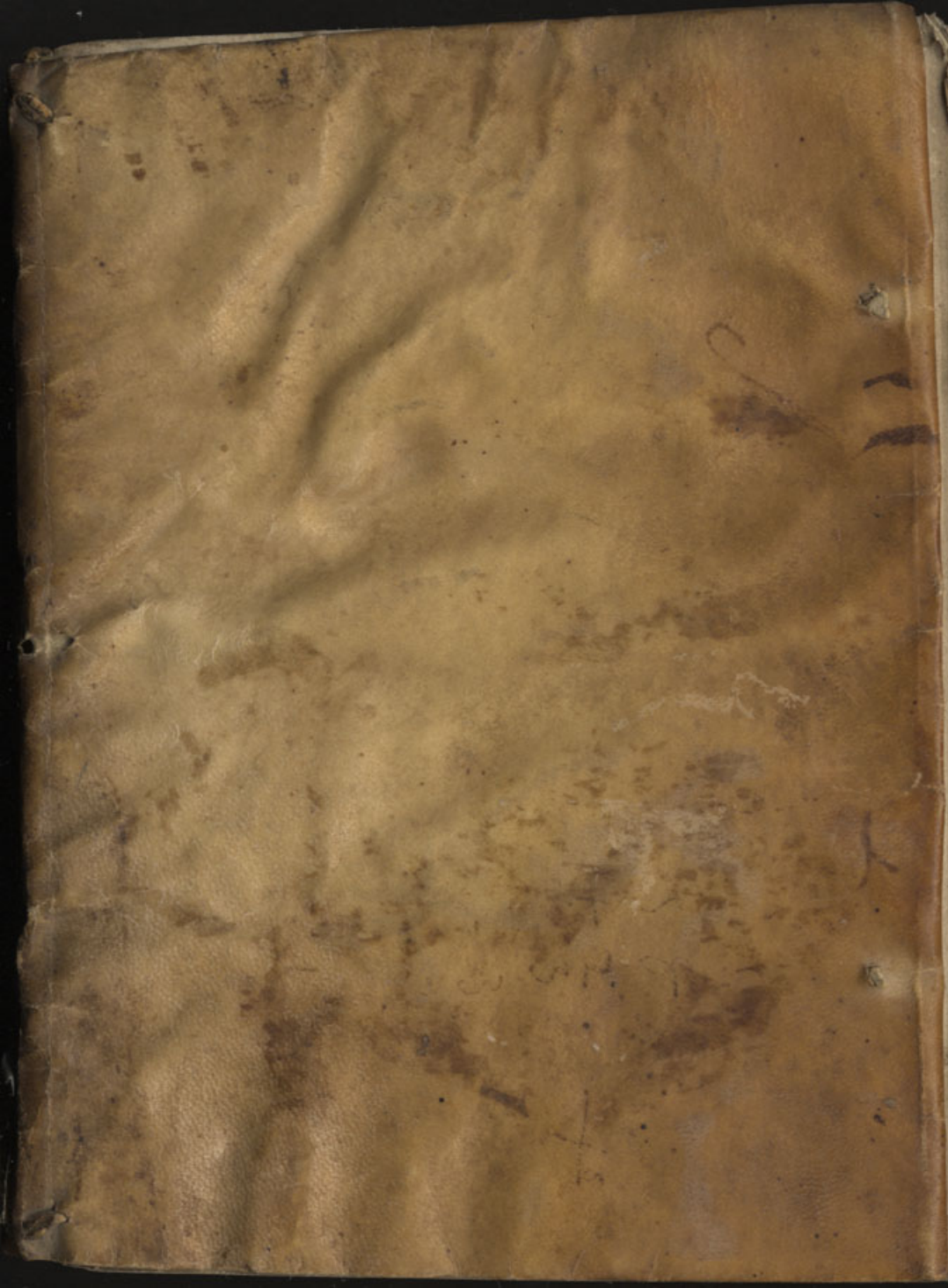

Casa

Gab.

Est.

Tab.

N.º

R

13

24

R

13

24

mas rima deida boay
o thaj mas qy dy penhij
e fabrigada murchey,
le ate o as caninhaj.

mas pluma ado caninhaj
murchad noy dy penhij
qy al hulo boluey
Si ota al cilo d'lay

per...
...
...
...

...
...
...
...

Repetitio

CONSTITVTIONES
MONACHORVM
NIGRORVM ORDINIS
S. P. Benedicti Regnorum
Portugallia. *Col.º Real*

CONIMBRICÆ. *Jo. de S. Paulo*

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij.

Apud Didacum Gomez de Loureyro Academiae
Typographum. Anno Dñi. 1629.

CONSTITUTIONES
MONACHORVM
NIGRORVM ORDINIS

S. P. Benedicti Regimini
Portugalliae
C. M. 1708

CONIMBRICAE
Compositae Indignatione, C. M. 1708
Apud Didacum Gomez de Lencastro Academicis
Typographum Anno Dni. 1708.

APPROBATIO.

IVSSV Supremi S. Inquisitionis Senatus has Benedictinas Portugallenses Cōstitutiones perlegi, in quibus nihil sanè deuium Orthodoxæ fidei, nihil bonis offensum moribus offendi, sed Monasticæ disciplinæ consona, & apta omnia, vt tam sacris statutis Sanctissimæ Patriarchæ Benedicti religata Religio, verè sacra, verè benedicta nuncupetur. Quapropter totum legale opus, sacrum, ac benedictum excudendum censeo. Braccharæ in Conuentu S. Mariæ de Populo anno 1628. postridie Idus Octobris.

*Fr. Antonius Maldonado Lector Primarius
Sacrae Theologiæ.*

LICENC,AS.

VISTA a Informação podemse imprimir estas Constituições, & depois de impressas serão conferidas con. seu original, pera se dar licença pera correrem, & sem ella não correrão.
Lisboa aos 3.de Nouembro de 1628.

Gaspar Pereira. D.Ioão da Sylua. Fr.Antonio de Sousa.

VISTA a licença do Sancto Officio podemse imprimir. Coimbra 6.de Nouembro de 628.

Diogo de Almeida.

VOLVMEN hoc legale Benedictinum à Supremo
Sanctæ Inquisitionis Senatu mihi sub censura tradi-
tum, luci tunc tradendum censui: ecce nunc oblatum iam
excusum contuli originario, à quo nihil in ipso distractum,
nihil diuersum, sed omnimodè coherere reperit. In hoc
nostro Conuentu Dominæ de Populo Braccharaugusta-
no, anno Domini 1629. quarto Kalendas Aprilis.

Fr. Antonius Maldonado Lector Primarius
sacræ Theologiæ.

PROLOGOMENA.

De Initio, Augmento, Lapsu, & Reparatione Ordinis Sancti Patris Benedicti in Regno Portugalliæ.

CAPVT PRIMVM.

*De primordio Ordinis Benedictini
apud Lusitanos.*

S A C R A Benedictina Religio Sublaci quondam specu generoso Nursiæ semine sata, & ex Cassinensi vertice feliciter germinascens, in eam tandem amplitudinem, & maiestatem longè, latèque propagata excreuit, vt encomium illud Israelitici populi Numer. 24. Religionis sacræ oraculum haud immeritò censeri queat, & haberi.

Etenim siue Monasteriorum multitudinem, siue Monachorum sanctimoniam, ac vitæ candorem contempleris, siue sacras Antistitem infulas, versicolores Doctorum tenias, Summorum Flammam tiaras, purpuratos Patres, rubrosque galeros suspicias: siue denique in regalia Imperatorum diademata, in Regum coronas, & aurea sceptrâ, in Ducum, atque Comitum variegata stemmata, & insignia, si aliosque complures sub Benedicti vexillo recensitos oculos conijcias, rectè quidem, & apposite verba illa paraboliſantis Balaam! mirabundus refundes. Quàm pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Israel; vt valles nemorose, vt horti iuxta fluuios irrigui, vt tabernacula quæ fixit Dominus, quasi cedri propè aquas, &c.

Numer: 24.

Prologomena.

Cantic. 6.

Enim verò, quam pulchra tentoria illa, ex quibus tot Martyrum millia, tamquàm milites antepilani purpureis laureati corollis, palmisque victricibus rutilantes prodire, quibus Ecclesia Christi Seruatoris, *pulchra ut Luna, terribilis ut castrorum acies ordinata*, Benedictino cruore rorscisa elegantius pulchrescit.

Quàm pulchra sanè tabernacula illa Iacob, in quibus tot Sanctorum albo ascripti milites pressio pede, apertoque Marte non vrbes, aut mania, sed semetipsum viriliter expugnantes, insigne reportarunt trophæum, æternaque Epinicia apud cælites recantant.

Vt tabernacula certè quæ fixit Dominus, infinita illa prope modum cœnobîa, quibus sacra conflatur Religio, quæ diuino attestante oraculo, in supremum usque Iudicij diem, tanquam Domini dextra refixa perennabit.

Vt valles nemorosa, diuersæ illæ Benedictinæ familiæ, quæ à nigricante radice pullularunt. Nonne, ut vallis nemorosa, sacrum illud Cistercium, Claraquæ vallis, quæ nardis abundat, hircum minimè olet, sed Bernardi abhuc efflat odorem? Nonne ut vallis nemorosa sacre Romualdi, Gualberti, Celestinae, & Olivetanæ Familiæ, compluresquæ aliæ Sanctissimum Patriarcham Benedictum, protoparentem agnoscentes? nemo sanè ibit inticias. Illarum enim alumni cedros Libani, Cypressos Sion, palmas Cades, speciosas Oliuas, viridantes Platanos, Terebinthosquæ extendentes ramos suos sublimitate contemplationis, sanctitatis odore, ceterarumquæ virtutum amantitate longo superant intervallo.

Vt valles nemorosa, ut horti iuxta fluuios irrigui, diuersa per Italiam, Hispaniam, Galliam, Germaniam, aliasque orbis partes Monachorum nigrorum Congregationes, in quibus hortis veluti conciusis, areolisquæ aromatum nigricantes desiderij celestis violæ vernant, liliaquæ conuallium rore cæli irrigata virescunt.

et Viget inter eas nostra hæc Portugallensis antiquitate nobilis, nouitate felix.

Etenim si prima illius initia quæras, protoparentem Benedictum inspirasse in faciem eius spiraculum vitæ reperiēs. Superstite namque adhuc Sanctissimo Patriarcha, Monachi nigri in Lusitaniam deueniēre, atque propè Herculeam urbem Conimbricam

Prologomena.

bricam, Orientem versus in profundo quodam sito, altissimis montium iugis vndique circumsepto, celeberrimum illud *Lurbani* Monasterium construxerunt, vt ex Archiueo illius constat, in quo verba hæc scriptis tradita reperiuntur. *Domus nostra Lurbani constructa fuit viuente adhuc Patre nostro Benedicto, &c.* Edificationis annus esse creditur 137. mense Maio, sex annis ante obitum Sanctissimi Patriarchæ.

De Mona-
naster. Lur-
bani.

Porro hæ primæ Benedictinæ radices ita Lusitano solo firmiter adhæserunt, vt nec etiam in generali à Sarracenis Hispaniarum euersione fuerint euiæ, cum Monasterium hoc multis postea annorum curiculis tanquam lilium inter spinas illæsum permanserit Monachorum sanctitate, ac reddituum copia insignis.

Verumque ex donatione quadam Ferdinandi magni Regis Legionensis ipsi Monasterio facta, & in monumentis illius ascripta liquet.

Cum enim Ferdinandus Rex era Cæsaris 1102. Christi autè anno 1064. industria, & consilio Monachorum *Lurbani* Conimbricam à Sarracenis possessam obsideret, alimenta que pro exercitu alendo deficerent, Monachi pecudum carnes, aues, pisces, & legumina, frumentum, atque vinum, Regi, & militibus ad expugnationem vsque vrbis abundantissimè suppeditarunt, hodiernæque possessionum reliquia copiosis olim redditibus, ac postea comparatis fidem adstruunt.

Quod verò attinet ad Religionem, præclarum est testimoniū Regis, vbi supra. Etenim expugnata vrbe, eaque à magnificentia regali Monachis oblata, ipsi nihil aliud præter Ecclesiam Diui Petri (Gothorum ædificium acceperunt.) Vnde Rex ad filios suos, Regnique procures conuersus, inquit; *Ego per Creatorem rerum omnium iuro, quod homines isti, quibus tam parum cupiditatis inest, viri Dei sunt.* Et statim infra, prædictum Monasterium, Monachosq; illius successoribus suis semel & iterum commendans rationem reddens, addit. *Quoniam ego inueni eos meliores omnibus alijs Monachis, qui in Regno meo erant, &c.*

Huiusmodi vitæ candor apud Monachos *Lurbani* perennauit ad tempus vsque D. Sancij secundi Regis Portugalliæ, tunc enim ad Monasterium de *Pedroso* cômigrarunt antiquum suum domicilium relinquentes, & ab eo expulsi non propter laxiorē

viuen-

Prologomena.

4 Brito in
Chron. c. 29

uiuendi rationem, aut temporalium dissipationem (quidquid
aliqui dicant) sed propter Regiam D. Tarasiam ipsius Sanctij
filiam, quæ cum ex decreto Pontificio ab Alphonso IX. Legio-
nensi Rege, cui matrimonio, & consanguinitate pariter erat cõ-
iuncta, per diuortij sententiam fuisset separata, in Portugalliam
reuerfa reliquum uitæ in Monasterio, ac solitudine illa Lurbani
monialibus Cisterciensibus ibidem aggregatis transire concu-
pinit, ac tandem paternæ potentia, Summiqûe Pontificis assensu
obtinuit.

Porro pro defensione Maiorum nostrorum, & offensione il-
lorum innocentie duplex habuit vulgare libet asserere retum. Vt
Vtrumque in libro veteri vitulinæ compaginationis apud Mo-
nasterium de Pedroso asseruato continetur. Primum est Mona-
chi Richardi nomine, quia Lurbano cum alijs expulsus Romam
petijt, & a Cassino hanc epistolam transmissit ad Monachum
amicum suum in Monasterio de Pedroso iam commorantem.

Fratri Lombardo charissimo indignus Frater Richardus salu-
tem in Domino Iesu Christo, & Sanctissimo P. Benedicto,
ex Cassino 4. Kalend. Septembris anno Domini. 1201.

Si forte dilecte frater de nobis cogitare, aliquid sufficientes su-
mus, in Domino gloriemur, qui in altissimis habitat, & humilia
respicit in cælo, & in terra, quia qui dedit abstulit, nè forte gloria
aliena elati prolaberemur: sed heu quomodo iacet ciuitas sola plena
populo, non dicamus solam, sed iterum plena populo: sed doleo frater
nit, & iterum gaudeo, quia pro Christo passi sumus, pro causa dice-
re non audeam (peccatores autem sumus) si cum ea Deus scit. Primum
ante peto, ut cum fratribus nostris consoleris, nam omnes participes
facti sumus amicitia Dei, quia per magnas tribulationes oportet
nos saluos fieri, si exules gementes, vel flentes, propriam patriam
inquirimus, memores esse debemus qualiter à nostris accepimus
Monasterium Bubulæ maximum, Dumienle, Tibianense, &
alij qui quasi noster florere ceperunt, iusto Dei iudicio depradati,
depopulati, & desolati descenderunt nos autem inastos quasi consola-
tores decet, tanquam oues errantes consolari in Domino, quia non
per domos alienas vagantes alienam inquirimus, sed propriam glo-
riam.

Psal. 112.

Ierem. Thr.
c. 1.

Prologomena.

viam. Fratribus dilectis, siue disiunctis, siue congregatis quomodo posteris salutem dic pro nobis sub consolatione; spero enim licet oves errantes, tanquam suas querat nos Dominus, & in vultu caelestis sui per Pastorem nostrum Beatissimum P. Benedictum introducat omnes. Spero de te & fratribus nostris quod factum sis sciam per te, si potes, rogo, nobiscum Deus, &c.

Posterius innocentiae Monachorum Lurbani graue testimonium est Delini Fedo, hic enim in Catalogo Romano, seu (vt aiunt) Roteiro Episcopatum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, loquens de Diocesi Conimbricensi, ita inquit:

Diocesis Colimbris. Monasterium Lurbani, quod per multos annos à Monachis nigris S. Benedicti cum magna religione gubernatum, ut praefertur in Cisterciensium monialium versum est cum Monachi ab eo iniuste fulminata culpa, & violenter recipiendi causa Regina Tharesiam Sanctij Regis filiam expulsi fuere, &c.

Ex quibus constare videtur Monachos nigros non propter dissipationem bonorum, aut irreligiosum viuendi modum, sed propter causam citatam à Lurbano fuisse expulsos, monialesq; introductas.

Ceterum his omisis licet Lurbanum candidula iam proferrat pellicina, seu nardinos flores emittat, tanquam nardus tamen (quæ teste Polihistore, radice nigret) à nigris nostris incipit, ibique Monachorum Lusitania nigra radix sepulta iacet.

Plin. lib. 12.
c. 12.

§.

¶ Secundum Portugalliae Monasterium inter Benedictina recensendum *Bubulense* fuit, vt constat ex Archiuo Monasterij nostri S. Ioannis de *Pendorada*, in quo catalogus est Monasteriorum Portugallensium Ordinis Benedictini, inter ea verò Monasterium *Lurbani*, & Monasterium *Bubulense* in Conimbricensi Diocesi ita referuntur. Fuit autem aedificatio praedicti coenobij sub titulo Saluatoris annis quatuor post prima fundamenta *Lurbani* (proindeque duobus ante obitum S. P. Benedicti) quingentesimo scilicet quadagesimo primo in loco qui *Vacariga* dicitur tribus leucis à Conimbrica distans versus Aquilonem prope viam Regiam, quæ ad Portugallensem urbem tendit ad radices montis *Busaco*, nunc vulgò, *Sublaco*, olim forsitan propter Monachos, qui à sublaco originem ducebant nuncupatum. Eximia sanctitate floruit, illiusque Monachi viri sancti, vocan-

De Monasterio Bubulensi.

b

caban.

Prologomena.

cabantur. Sub obedientia illius sex alia fuere Monasteria, & intra mœnia vrbis Conimbricensis Ecclesiam habebat *Saluatoris*, quæ nunc etiam sub eodem titulo perseverat. Oppida verò, ac municipia, quæ illius subiacebant dominio, vnum erat, ac triginta, inter quæ præter vicina *Mocarros, Ventosa, Tamengos*, & alia *Recardaes, Ilbauo, Salgeiro, & Aueiro* nominantur. Constant hæc omnia ex Archiuo Ecclesiæ Cathedralis Conimbricensis. Porro tēpus, quod omnia terit, Monasterij prædicti nec vestigia reliquit, cum etiam Ecclesia loci illius Ecclesiæ Parochialis sit, & præclaræ Augustinianæ familiæ vnita.

Apoc. 21.

Cant. 1.

Hæc sunt prima, & antiquiora Ordinis Benedictini in Beirensi prouincia apud Lusitanos fundamina *omni lapide pretiosa ornata*, hæc prima Benedicti Augustalia, pulchra illa tentoria Israel, nigra quidem, sed *formosa sicut tabernacula Cedar, sicut pelles Salomonis.*

CAPVT SECVNDVM.

*De Incremento ordinis Monachorum nigrorū
ab Ana fluuio, vsque ad Mondam.*

§. I.

† citius, ac
primò †

QUANTQVAM verò Beirensis Regio, cuius caput Herculeæ Conimbrica est, Regia quam sinu suo fouet Academia perillustis, vt ex prædictis patet, Benedictina Religione fuerit consecrata; nulla tamen est ex quinque, quibus Regnum Portugallense constat, quæ nigris non fuerit Benedictinis palmibus redimita.

*De Monasterio
Caulaniana.*

Primò enim in Transagana Regione celebre cenobium existit *Caulaniana* nomine, ad ripam Anæ fluminis situm, in quo vltimus Gothorum Rex Rodericus à Sarracenis prælio victus conscientiam exoneravit: Monacho verò qui auricularem eius confessionem audiuit, grates debet immortales Portugallia pro sacro illo pignore, *Sacra* (inquam) *Imaginem Virginis Nazarethæ* toto orbe celeberrima. Cum enim inde Barbarorum tyrannidem fugiens

Prologomena

fugiens desolatum Regem sociaret, sacram illam Imaginem secti detulit, atque in eodē montis vertice, quo hodierna luce adlitus Oreami non longe ab Alcobatia colitur, quoad vixit coluit, moriensque tanquam thesaurum absconditum in agro assernatā reliquit. Prædictum tamen cœnobium intra fines antiquæ Lusitaniæ prope Emeritā existens, lamētabili illa Hispaniæ clade omnino periit.

¶ Secundò in Regione Cistagana *Estremadura* vulgò nuncupata, cuius caput insignis est Vlyssippo, Monasteria tūm Monachorum, tūm etiā Monialiū extitisse satis liquet ex vita S. Irenæ *Sancti Nabantia*. Simoniālis Benedictinæ apud Nabantiam nobile Portugalliæ municipiū, cuius ibi sacer cruor ripam fluij Nabão perfudit, quā nunc etiā virginum Conuentus nobilitat, cum labēte anno 653. martyrij palmam Irena fuerit adepta. Eiusdem quoque oppidi Ecclesiam matricem S. *Mariae do Oliuæ* Monachorum cœnobium fuisse traditio est.

Monast. Sancti. Benedicti Scallabitani hac nostra ætate ædificari capit admirabile illud continens S. Crucifixi miraculum. Etenim cum ibi olim puella gregem pasceret, adolescentique nollet assentiri, ni prius ille in eremitorio quodam veteri, corā Domino Crucifixo nuptias promitteret, spondit adolescens, promissis tamen postea stare renuens, coram Vicario generali adductus est. Qui cum de testibus ageret, *Hos* (inquit puella) *Habeo sed in eremitorio S. Crucifixi oportet excipi.* Vnde illuc abeuntibus, lacrimis ipsa perfusa, testem omni exceptione maiorem Christum Dominum exhibet. O rem mirabilem! Imago ecce Crucifixi, dexteram à Cruce extrahens, capite simul, ac semicorpore inclinato brachium dextrum deorsum, extendit: manensq; affixa Crucis, clauis tantum sinistra manus, ac pedum mirabiliter in hunc modum veritati subscripsit. Oblupere tunc omnes, miranturq; & animo permouentur vniuersi, qui sanctā, illā effigiem sic adhuc inflexam suspiciunt. Sacram Ediculam tanto miraculo nobilitatam, Religioni nostræ postea donauit D. Maria Regis Emmanuelis filia, singulare veluti pignus deuotionis quæ erga D. P. Benedictum, & ipsius alumnos afficiebatur, quos non nisi Monachos meos vocitare solebat.

¶ Tertiò in eadē Cistagana prouincia, Conimbricēsiq; Diocēsi non longē à fluuio Monda versus Austrum ferè Monasterium S. *Semidis* Mariae *Semidensis* cernimus ad radicē montis, gelidis aquis irri-

De Monasterio Nabantia.

De Monasterio Scallabitano.

De Monasterio Semidis.

Prologomena.

quam, & arboribus confitā. Illius conditores fuere D. *Ioānes de Anbaya* Episcopus Conimbricensis, & D. *Martinus de Anbaya* frater eius, anno 1118. (licet aliqui illud extruxisse asserant D. *Beatricē* cuiusdā Archiepiscopi Bracarensis *Ioannis* nomine cō sanguineam.) Ex monumentis tamen illius cōstat, Monachos in eo habitasse prius, multa quippē privilegia *Ioanni Abbati* concessa ibi reperiuntur; cautumq; Monasterij fecit eidem *Ioanni Abbati*, & Conuentui suo D. *Alphonfus Henriques* 28. Aprilis anno 1162. Porro ā successoribus *dos Anbayas* pro filiabus suis, & alijs, illud in Monialiū cōnobiū conuersum est anno 1183. (vt ex Archivo constat.) Illarum vero, tū antiqua, tū recentiora sanctitatis exempla, ac testimonia plura referuntur: fortassisquē Sanctorum meritis qui ibi iacent, specialis prouidentia Dei paucis abhinc annis satis indicauit se illo loco coli velle, ac deuotionem sanctissimi Patriarchæ *Benedicti* frequentari.

Cum enim anno Domini millesimo sexcentesimo decimo D. *Alphonfus* ab *Albi* castro Episcopus Conimbricensis felici, quidē recordationis, Monasterium beate *Anne* in suburbio Conimbricā a fundamentis erexisset. Moniales quasdam S. *Augustini*, ac *Semidenses* cum redditibus suis sub eiusdem P. *Augustini* Regula coniungere decreuit. Quapropter diplomate Pontificio ad huiusmodi unionem, & translationē impetrato, *Semidenses* tandem Moniales in prædictum Monasterium suburbaniū adduxit. Porro cum prouidentia, ac sapientia Omnipotentis Dei attingat ā fine vsque ad finem fortiter, & disponat omnia suauiter, ita res disposuit, vt Moniales illæ quæ libenti animo venerant, in ipso statim noui Monasterij ingressu dolere ceperint, quod veterem suum paradisum (ita *Semidense* cōnobiū appellabant) reliquerint, ac deseruerint. Vnde gliscente reuerſionis studio, accessit tandem Episcopus ipsiq; capitulariter congregatis diploma Pontificium legere præcepit, quo audito omnes illæ (paucis tantum exceptis) coram ipso procumbentes, totoq; corpore prostrate, elatis, ac repetitis vocibus hoc vnum proferebant. Misericordia pro habitu Sancti *Benedicti*. Quæ cum pius Antistes surgere præcepisset, & sigillatim interrogasset, constanter responderunt se cum *Benedictina* cuculla, quam in professione induerant, sepeliri, ac funerari velle. Quibus illæ tandem, & alijs commotus, eas ad antiquum suum Monasterium proprio suo decreto reuerſionem illam approbante, remeare iussit.

Prologomena.

Porro reuerſione illa peracta, ſingulariter auſa eſt, & in dies augeſcit apud illas, ac vicinos populos Sanctiſſimi Patriarchæ Benedicti deuotio, qui aliquando (vt patet ex Gregorio Magno lib. 2. Dialogorū) Monachis qui penuriam aquæ patiebantur, miraculo potius voluit ſubuenire, quā Monasteriū à ſe ſemel adſignatū trāſferre, vt iam inde diſcerent omnes quanta cū animi deſideratione Monasteria antiqua mutanda ſint, ac deſerenda.

¶ Apud Sore Monasterium quoque Benedictinum exiſtit, Bubulenſi annexum (vt ex Archiue Sedis Conimbricæ conſtat.

¶ De Incremento Ordinis Monachorum nigrorum à Monda eſque ad Durium.

P RATER Monasteria Lurbani, & Bubulenſe, de quibus ſuprà plura alia à Monda fluuiō vique ad Durium ſunt extructa quæ nigra eſſe deſierunt, & maiori ex parte à dilectiſſimis fratribus noſtris Cisterciēſibus ſub albo vellere poſſidentur.

¶ Primo enim Monasterium S. Mariae de Maceyradão nō ſōge ab vrbe Viſentio, pro Monachis nigris fuiſſe cōdicitur Chronica ipſa Cisterciēſia ſatentur, & Edificationem illius designant anno 1139. ex quo, & alijs quæ addūt ſequuntur Nigros in eo 18. ſolūmodō annis habitaſſe. Sed dubiū certē, fuerit nē, tū ſubito Cygnus, quod modō Conus erat; præſertim, cū in manu ſcriptis fide dignis reperiatur Monasteriū illud conſtructū fuiſſe anno 887.

¶ Similiter, etiam ſecundō, Monasterium S. Chriſtophori de Alaſoēs Cisterciēſe nūc in Diceceſi Viſentī, Nigrorum fuit olim. Quod (ne furem Antolycum imitari videamur, qui conſficere aſſuebat, furtum ingenioſus ad omne; Candida de nigris, & de candentibus atris) duplici probatur teſtimonio. Vnum deſumitur ex Catalogo Monasteriorum noſtrorum, qui in Archiue S. Ioannis de Penſionada habetur. In eo enim Monasterium de Alaſoēs inter alia Benedictina numeratur. Alterū colligitur ex donatione quadā facta Monachis cœnobij S. Martini de Soalbaes à Sancto Ortiz fundatore ipſius, quæ ita habet; Do vobis villā meā Ortiz quā accepi à fratre meo. 1. 10. pro parte mea de Monasterio S. Chriſtophori de Alaſoēs Ordinis Nigrorum S. Benedicti facta cartha pridie Idus Martij era 943. quæ eſt Chriſti 905. Ex

Monast. S. M. de Cei
ſa ab Al-
phon. l. fun-
datur. Mo-
nachos ad il-
lud ex Lur-
bano addu-
xit, à San-
ctio l. Ci-
ſterciēſibus
traditur.
Chron. lib. 6.
cap. 28.

11. Meta
morph.

Prologomena.

quibus pater prædictū Monasterium Nigrorum fuisse prius, Ioan- nem a vero Ciritam, qui multis post annis Eremitorium ibi- dem & Cisterciense quod nunc extat cœnobium ædificasse dici- tur, Reædificatorem fuisse credibile est.

¶ Tertiò quoque Monasterium *S. Petri das Aguias* iuxta fluvium Tauora situm, Cisterciensium nunc temporis Nigrorū olim ex- titit Monachorum. Quod sufficienti testimonio comprobatur ex relatione, quæ in Ecclesia *S. Mariæ Vimaransenis* Nigrorum olim Monasterio inuenitur. Refertur enim ibidem, quod Theo- don pronepos Regis Legionensis Ramiri II. Sarracenos à fini-

D. Pe- bus vrbis Lamacensis expellens ac propulsans, Monasterium *trus Ra-* tandē *S. Petri ab Aquilis*, ædificauit, Monachosq; nigros à præ- *mires, &* dicto Monasterio Vimaransenis *S. Mariæ* de Oliua accersit qui- *D. Ioannes* bus Monasteriū *S. Petri* à se cōstructū tradidit anno 991. Illis ve- *Ramires,* ro 150. annis ibidē cōmorātibus Cistercienses postea succedere. *Monaster.* Sed ò vtinā in cunctis alijs, quæ amisimus, aut reliquimus tales *fundarunt* haberemus successores; frater enim fratri suscitaret semē, *barē* *ubi nūc est* *disasque nostra versa non foret ad alienos demus nostra ad extra-* *neos.*

De Mona- ¶ Quartò Monasterium de *Arouca* in Diœcesi Lamacensi, & in- *st. de Arou-* ter montana sitam extructum fuit primò circa annū 915. tunc *ca.* enim cum Rex Ordonius II. ab Ecclesijs Lamacensi, & Tudē- *b.* si alienata restitui præcepisset, Episcopus Lamacensis litem in- *Morallib. 15* tendit *Loderigo, ac Vandilo*. Dominis vallis, quæ *Valle de Mol-* *cap. 40.* *des* dicitur, super proprietates quasdam Monasterij: composi- tione autē facta, Monasteriū inceptū perficitur, patronatusque illius à successoribus Vandili, ac Loderigi venditus est nobili cuidam Equiti nomine *Ansur*, vbi nunc *Bargo* dicitur, habitari, qui ex alijs monasterijs Monachos cōuocauit, inter quos acces- sit eximie sanctitatis vir *D. Herminigildus* cui *Ansur* donatio- nē fecit prædicti Monasterij, aliarumq; pluriū Ecclesiarū. Exi- terunt in eo Monachi nigri vsque ad annū 1090. vt patet ex controuersia quadam inter illos, & illustrem quandam sceminā *D. Godinam* nomine, in qua controuersia Iudices arbitri fuere *Dominus de Paço de Sousa*, Abbas Monasterij *S. Ioannis de Pendorada*, & Abbas *S. Andreæ de Rendufe*; qui vt controuer- siam, ac litem componerent, sententiam in prædicto Monasterio *S. Ioannis* asseruatam sub hac forma protulerunt.

Prologomina.

Annus millesimo nonagesimo primo. Nos Egas Hermigis, & D. Circa an-
Petrus Abbas de Monasterio S. Ioannis de Pendorada, & D. Ioã nu 1224.
nei Abbas de Monasterio S. Andreæ de Rêduse assistente D. Go Regina
dina cum filiabus suis, & D. Egas Odoris nepote suo pro bona pace Masalda
inter vos D. Godinam, & Abbatem D. Gondisaluum, & Conuen Monasterij
zum de Monasterio de Arouca Ordinis S. P. N. Benedicti hanc de Arouca
facimus compositionem perpetuam duraturam (quam si quis vestrum, Abbatisa,
nunc vel postea defregerit, sit excommunicatus, & male dictus à Do contractū
mino, & à Sanctissimo P. N. Benedicto) in hunc modum, quod vos celebrant
virifratres Religiosi, Abbas, & Conuentus de dicto Monasterio cōmoniali
conceditis liberè, & sine ulla contradictione ab hac die in perpe- bus, dimitt-
uum istum vestrum Monasterium de Arouca D. Godina ad in- tendi illis
gressum Religionis filiarum suarum, & propinquarum, & aliarū redditus
virginum, ut ibi monialem vitā degentes, deinceps Deo, & Beatiss- mensē Ab-
simo P. N. Benedicto inferuiant: vobis autem fratribus ipsa D. batialis si
Godina cum filiabus suis, & nepote suo ab hac die liberè, & in per- cucullam
petuum concedit, & cōmutat pro vestro isto Monasterio de Arau nigram cū
ca suum Monasterium de S. Martino de Cucujaes, &c. Facta alba com-
charta 3. Kalendas Iunij, era millesima nonagesima prima. mutarent.
 Ex quibus cōstat primò Monachos nigros Aroucā prius habi-
 tasse pluribus annis, nec indè eiektos fuisse propter irreligiosū
 viuēdi modū a prout aliqui fingūt. Secūdò Moniales etiā nigras
 ibidē perseuerasse ultra annos centum; cum enim D. Masalda
 filia D. Sanctij I. Portugalliz, ab Henrico I. Castellæ Rege (cui
 nupserat) propter consanguinitatis impedimentum dirimens,
 autoritate Apostolica Innocentij III. fuisset separata, in Portu-
 galliam reuertens, exemplo sororis suæ Tharaxiz in Lurbano
 iam degentis, in Monasterium a' Arouca monialium adhuc ni-
 grarum se se recepit; (quod illi cum monasterio simul de Tuias
 frater suus Alphonsus II. donauit). Circa annum vero 1224. con-
 tractum celebrauit cum monialibus, dimittendi illis redditus
 mensæ Abbatialis, si cucullam nigram cum alba commutarent,
 egitque cum Episcopo Lamaensi D. Pelagio, ut iuris dictionem
 Episcopalem, quam in monasterium habebat à se dimitteret, ut
 congregationi Cisterciensis posset vniri: Quod eadē factum est,
 & ab Honorio III. confirmatum. Atque ita Arouca nostrū, quod
 300. annis nigrum, albescere cepit.
 Quinto monast. S. Martini do Conte, vel (vt dicunt) de Cucujaes
 situm

Prologomena.

situm in Diocesi Portuensi castri in ista flumina VII, & viam Regiam
 Consuetudine castri, voluerit aliqui conditum fuisse ab Episcopo.
 a. *De Monasterio* ibidem (ve ferunt) sepulcro. Alij a D. Regis Moniz
 prelagogo Regis Alphonsi I. Ex dictis tamen pater, quod ante
 Regem Moniz a Godesmonasterium ipsum Cucugense, tanquam
 suum possidebat, illudque cum monasterio de Arunca commu-
 tavit. Qui propter vetustatem, vel antiquitatem aliquis illud extruxit
 ante annum 1090. In religione floruit. Curu illi fecit. Rex
 Alphonsus. Et ceteris multo in honore sunt habiti Abbas, &
 Conuenticus illius, praesertim a Ioanne I. Successere postea Com-
 mendatarii, qui (deficiente paulatim Conventu cuius adhuc se
 mentio in lencencia quadam lata anno 1440.) liberius egerunt,
 & multa donarunt, ita vt in Ecclesiam quasi secularem monasterio
 suum fuerit redactum. Ad Religionem tamen rediit duobus licet
 partibus alienatis: vitmuse enim possessor illius palliam remu-
 tationem fecerat monialibus S. Benedicti Portuensis de duabus
 partibus ipsius monasterij, super quo controuersis praecedenti-
 bus, cessit tandem Religio iuri suo compositione facti, & exter-
 tia S. Martini pallij parte, nobilissimam illi construit monasterium.
 Sexto Monast. S. Petri de Pedroso in eadem Diocesi Portuensi
 duabus ab Vrbe leucis iuxta viam praedictam, extructum fuisse
 aliqui asserunt a D. Meninba Froix, pronepti cuiusdam sororis
 Regis Alphonsi Casti, quae ibi sepulta iacet. Alij vero edificatum
 esse iugum nobilibus auctoribus quodam S. Rodofindi, qui D. Godesin-
 de dicebatur filius Henrici Comitis de Eugo, pronepti videtur coti-
 ligo, & scriptura donationis, seu testamenti illius, in eodem mo-
 nasterio seruata, facta 5. Calendas Martij era 935. a cuius tenore
 est huiusmodi. Dubit quidem non est, sed peris que manes cogni-
 tam, quod lego Godesindo proles Etiz & Adofinde accepit mulierem
 in obitio nomine Ender quina Pallia & quid habuit filios nominibus
 Suabius, Brimbis, Adofindus, & Froilanus. Ex illa Froila: fuit cu-
 ius firmitatem a nobis traheo, quia non est, & ro. integrato, sudore,
 & quando vidimus a nobis, & nobis, quae nobis dominus dedit in nostro
 peccato, quia dominus nostris, & nostras villas, & ingeniamus
 nostras seruos, & de nobis, sedant propius, ad peccatis nostris, & fa-
 limus, Monasterio in nostras villas, & nobis, & nobis, & nobis, & nobis,
 monast. S. Petri, edificatum in eadem Diocesi Portuensi in villa
 Dofe, monast. S. Christophori, & monast. S. Michaelis, edificata
 inter

Prologamina.

inter Durium & Bonga, loquens de monasterio S. Petri Pedroso,
inquit. *Er post hoc factum, dedimus ipsa Acisteria in manus de Ro-*
mino Desterigo Abba. ut continerent eas & sub manu de D. Col-
vira Abbatisa, &c. Ad d. n. super illis in hunc modum defendam testifi-
se predicto monasterio S. Petri Petrosi, & monasterio S. Eula-
lia villam Avintes in ripa Durij, & quantam integram de Milla
Quinjos iuxta Mondam: & ipsum facere testamentum de mo-
naferio, Labra, quod est fundata ab antiquo in ripa maris, & Eccle-
siam S. Martini de Vallago, & plura alias villas, & Ecclesias. Te-
stificamus illas (inquit) ad ipsum locum S. Salvatoris, & S. Petri Pe-
triosi cum reliquis martyrium, & lignum S. Crucis, quia in ipso Mona-
sterio, Labra sum veneranda, & ad fratres, & sorores quae ibi sunt ha-
bitantes, vel qua dominus ibidem, super duxerit, & in vita sancta per-
severaverint, &c.

Ex his igitur potest colligi primo, predictum Gondefrido mo-
nast. de Pedroso aedificasse, secundo, illud fuisse duplex, mixta ver-
ba illa ad fratres, & sorores quae ibi sunt, &c. Tercio, probabiliter
potest colligi illud antiquius esse Gondefrido: in hac enim scri-
ptura non dicitur expresse quod illud Gondefridus aedificaverit,
sed explicatur solum, quod illi in testam. suo reliquerit. (Quid
quid tamen de hoc sit) singulare religioe fuisse colliges ex col-
lationibus Abbatum illius in hoc tractatu saepe adductis, in qui-
bus ipsorum zelus, fervor spiritus, & perfectio studium miri-
ficè elucet. Quales autem patres, tales & filij, quales pastores ta-
les & oves. Annis 630. Benedictinum exivit a Collegio Conim-
bricensi Societatis Iesum, & possidetur iuxta 2101011 2101011

Septimo Monasterium S. Petri de Canedo in eodem territo-
rio S. Mariae aedificatum a D. Thome Gutierrez anno 901. Magna
sanctitate floruit 360 annis, donec cum archiepiscopo Reusensi illud
donavit Episcopo Portuensi D. Giraldo sub obligatione unius
Missae cantatae de Domina nostra proxima sua, & parentum
suorum. In Comendam tandem Regalem transiit anno 1010
& non defuerunt denique inter Mondamiac Durium monasterium
migratum de nobis. Primo enim in D. c. s. V. sen. non longe ab
Urbe monasterium fuit S. Mariae de Ferreira, quod Regis Alphon-
si Henrici tempore, pro monachis migris fuit extirgum. Exat
litera, a in quibus Episcopus Visehs D. N. ann. 1175.
Lamacensis item Episcopus, & Agitanensis per litteras suas sub-

Men. R. S.
Eulalia, &
Monaste. da
Labra.

†
Favet colla-
tio 13. Pela-
gij Abbatis
facta era 224
ac proinde
52. annis tan-
tum post G6
desindo. Ful-
cite (inquit)
vos floribus
respiciet et
sim. Deus &
S. P. Benedi-
ctus super do-
mū istā, quā
ab initio an-
tiquius flo-
rens cum to-
ta Ecclesia
regni huius
florere cepit.
Expēde ver-
bum quā ab
initio autē
quitus. &c.)
De Monast.
S. Petri de
Canedo.
a
Ex lib. de Pe-
droso.

De Monast.
S. Mariae de
Ferreira.

a
In Archivio
monasterij.

Prologomina.

ditis indulgentias concedunt, si fabricam monasterij quomodo-
libet eoadiunarent, attenta monachorum ædificantium necessi-
tate. Habet primò titulum *S. Euphemiae*. Ad Moniales autem
nigras, quæ ibi nunc existunt postea transit. Intra Urbem, Nigrarum
aliud cum singulati obseruatiâ paucis abhinc annis incepit.

Monasterium *da spelunca* in Diœcesi Lamacenſi quondam ex-
titit, quod à Monachis *S. Ioannis da pendorada* gubernabatur,
Moniales sunt extincti, Ecclesia vulgò dicta *da spelunca* eidem
Monasterio *S. Ioannis* mansit vnica. In eadem Diœcesi Monast.
S. Benedi. de Moymenta da beira constructum est anno 1596.
à Doctore *Fernando Morgulhão*, adductis ex monasterio Semi-
densi tribus sororibus, quæ primò ibi Religionis posuere funda-
menta. Floret feliciter.

Monast. *de Vellacoua das Donas* nuncupatum in territorio *da*
Feira Portuensis Diœcesis olim extitit, pro quo extant privile-
gia Alphonſi III. & Ioannis I. Ex eo, & alijs tribus, vel 4. (de
quibus infra) inſimul aggregatis conflatum, & erectum est à Re-
ge *Emmanuele* celebri Nigrarum *S. Benedi. Portuensis*, dictum
prius *da Ave Maria*. Habitari cepit à die Epiphaniæ anni 1535.
sub Abbatissa ex *Arouca* adducta.

De propagatione Monachorum Nigrorum à Flumine,
Durio usque ad *Linniam*.
Prouinciâ Interâmpensem, quæ fluuiio *Durio* ab Austro, &
Mio ab Aquilone clauditur, Portugalliæ paradisum esse
probant, & soli vberitas, & cæli tēperies, nec non singularis illa
totius Regionis amantitas ex arborum multitudine, varietate,
ac densitate consurgens, quæ viribus maritatæ, duplici fructu,
geminatoque pondere curuæscētes, valles, montes, atque col-
les ita venustant, & exornant, vt vniuersa illa progerminantis
naturæ elegantia, artificiosa potiùs aulæ, quàm natia parturi-
tio videatur. In hoc igitur paradiso voluptatis posuit Deus
protoparentem Benedictum, vt operaretur, & custodiret il-
lum, tota enim fere *Durimonia* fuit olim, & magna adhuc ex
parte est singularis dos Benedictina; etenim ex Monasterijs
noctis 130. quæ in Prouinciâ sunt extracta vna sola Inter-
ampensis Regio angustijis foris limitum, lato tamen charita-
tis sinu, 90. complexa est in duplici tantum Diœcesi *Portu-*
gallensi, scilicet, ac *Bracharensi* Hispaniarum Primatæ quæ om-

Prologomena.

ita summam recensere libet, ut nouerint omnes quas debeamus grates persolvere meritis Sanctissimi Patriarchæ, maiorum nostrorum sanctitati, atque conditorum deuotioni.

§.

De Monasterio S. Thyrsi.

Incipiente ergo à Monasterijs Dicecesis Portucallensis insigni illud prius occurrit quod *Sancti Thyrsi* nuncupatur, & ad ripam fluminis Aue extructum cernitur.

De conditore illius communis est opinio à filio Ramiri secundum fuisse extructum. Celebre est enim apud Historicos præfatum Ramirum Legionensem Regem nauigando per ostium Durij fuisse ingressum, apulisseque ad Castellum, seu Castrum Gayæ, cui tunc temporis Sarracenus Alboazar Cadam dominabatur, atque inde rapuisse quandam ipsius sororem egregiæ formæ feminam, ex qua sacri Baptismatis fonte renata filium genuit nomine Alboazar Ramires. Hic coniugem accepit Dominam Helenam Godini, filiam Domini Godinho de Asturias, cumque uterque Christiana Religione esset insignis, & in Dei cultura valde propensus, ædificauit (inquit Comes Barcelensis) Monasterium *Sancti Nicolai*, quod hodiè *Sancti Thyrsi* nuncupatur, circa annum 965. multisque redditibus locupletarunt postea nepotes illius, ac præcipuè D. Sociro Mendes cognomento Bonus.

Porro altiora, antiquioraque huius Monasterij reperiuntur fundamina. In Archivo enim illius donatio quædam extat, facta anno 808. in qua subsignant *Abbas Frater Vincentius Alpbosus*, *Prior Frater Vascus Ramires*, & quatuor alij Monachi. Extat etiam alia donationis charta, in qua subscribit Abbas ipse Monasterij Ferdinandus era 901. Ex quibus constat præfatum Monasterium antiquius esse Alboazaro Ramires centum quinquaginta, & eo amplius annis, ut discurrenti, annosque computanti patebit, proindeque (ut aliqui conijciunt) opus fuisse videtur S. Martini Dumienfis, aut Fructuosi Bracharenfis Archiepiscopi, postea verò à præfato Domino Alboazaro insigniter ampliatum.

Quid.

Prologomena.

Quidquid tamen sit de primo conditore illius; Monasterium ipsum, tum quoad spiritualia, tum quoad temporalia perillustre fuisse, fragmenta quæ temporum iniuria non perierunt satis ostendunt.

Prioratum habet oppidum S. Ioannis Ostiensis, quod illi donauit D. Soeiro Mendes pro equibus decem, & quatuor equulis, illudque postea D. Mafalda in Arouca sepulta cautum fecit; Abbas illius semper magni est habitus, unde Alphonsus secundus inter alios testamenti sui exequutores Abbatem etiam S. Thyrsi designauit, ipsique Monasterio quingentos marabittinos (quorum quilibet 48. teruncios continebat) reliquit. Illustrium personarum turba in eo sepulta iacet, atque inter illos D. Martinus Gilij Comes Barcellensis cum vxore sua D. Violante Sanchez qui multa apud *Cão do Couçe* donarunt.

§.

De Monasterio Saluatoris de Paço de Sousa.

Monasterium Saluatoris *de Paço de Sousa* constructum est primo (vt ex Archivo illius constar) à D. Troicosendo Guedes originem ducente ab inclyto Duce D. Arnaldo, qui cum alijs illustribus viris ex Gallia in Portugalliam nauigauit, vt Lusitanos in Sarracenis propulsandis coadiuuaret, territoriumque de Bajam hostes viriliter expugnans obtinuit. Templumque Monasterij anno 1088. consecratum est à D. Petro Archiepiscopo Bracharensi B. Geraldii prædecessore.

Licet antem Troicosendus plura tunc temporis Monasterio suo donauerit, plura quoque postea cōsanguineus suus D. Ægas Moniz Regis Alphonsi primi prædagogus addidit, cœnobiumq; ipsum impensius perfecit, unde ædificator illius communiter censetur.

Copioso Monachorum numero, religione, & bonorum temporalium copia valde floruit. Monachorum multitudo aperte potest colligi ex libro veteri manuscripto, in quo cum alijs epistola legebatur D. Ioannis Abbatis qui cum sexdecim annis Monasterium gubernasset, & natione Gallus esset, in patriam

reuer-

Prologomena.

reuerſus, Epistolam hanc ad Monachos transmiſit. *Meminisse* (inquit) *vos debet, quod per sexdecim annos, de septuaginta, & octoginta plus, vel minus omnibus neminem, fauente Deo, & Sanctissimo P. nostro Benedicto, perdidit, id est, nemo nouitiorum habitu deposito ad seculum remeauit, &c.*

Religionis verò ac Monastica vitæ perfectionis, quæ in prædicto Monasterio vigeat, testis est omni exceptione maior Episcopus quidam Portucallensis, qui Monasterium visitans hæc in libro quoque vetusto vitulina compaginationis exarata reliquit.

Deo dicamus gratias quòd si tempus defectuosum est, nunquam defectus inueni multis abhinc annis in hoc Monasterio in tanta multitudine Monachorum senum, & adolescentum tam in virtute, & obseruantia vestra Regula, quàm in ministerio Sacramentorum, Officij, ac laudibus diuinis, vestrum chorum inuideo ad meam Ecclesiam Cathedralẽ; vtinam omnes qui in ea psallimus, & seruitium impendimus similes vobis fuissetus; Deus vos conseruet viri Dei, &c.

Cuius etiam Portucallensis cum in ipsa vrbe vitæ cederet, in testamento suo, *Precipio* (inquit) *vt corpus meum ab hac Babylonia auferatur, transporteturque ad domum sanctam de Paso de Sousa, &c.*

Hanc denique sanctitatis opinionem hauserat inclytus ille D. Ega Monachus, qui cum Alphonso Rege ad bellandum cum Sarracenis in agro de Ourique pergeret, & in ipso itinere vitam finiret, ad prædictum Monasterium corpus suum deferri iussit, in cuius mausoleo atate adhuc nostra memorandum illud, ac satis notum erga Legionensem Regem fidelitatis exemplum ipsa marmora retestant. In eis enim non tantum viri solum, sed vxoris etiam, ac filiorum sculptilia colla cernes sparteis funibus circumligata, quibus pro data fide, pro veracitate, nec non pro Rege suo, Lusitanoquẽ regno ostentare iugulum non est veritus.

Potro bonorum temporalium copiam satis adhuc indicat sacri templi maiestas, & amplitudo, in cuius altari primatẽ Saluatoris, ac duodecim Apostolorum effigies modo lignæ, argenteæ (vt fama est) olim fuere, ostendunt etiam alia complura, quorum præcipuam partem, atque medullam Eborense Societatis Colle-

Prologomena.

gium edit, integrumque cœnobium potentia, & fauore Cardina-
lis D. Henrici absorbēret, nisi lacrymæ Monachorum eius, vo-
ces, & querelæ sapē sapius apud Regem effusa, semelquē & ite-
rū apud Summum Pontificem per ipsos personaliter coram
eo comparentes, rei veritate narrata, ac melius inspecta, ipsum
Regem, & Pontificem tandem cogerent vt mensa saltem Con-
uentualis cum monasterij cortice eis restitueretur: *ne Saron fie-
ret sicut desertum, & celebre cœnobium sicut tugurium in cu-
cumerario.*

Non longē à prædicto monasterio Saluatoris de Paço de Sou-
sa monasterium aliud *de Cete* nuncupatum ante annum Domini
1092. constructum est, quod ad Eremitas S. Augustini transijt.
Benedictinum autem fuisse Monachi ætate adhuc nostra in co-
superstitēs probant, & antiqua libri Monasterij *de Paço*, anno-
tatio, quæ sic habet. *Anno Domini 1092. Frater noster Placidus
de S. Benedicto, fuit electus ex nostris, in Præpositum nostri Con-
uentus eiusdem Monasterij.*

* *de Cete*
per Abb.
tē, & Mo-
nachos*

§.

De Monasterio S. Ioannis de Suspensis, *vulgò Pendorada.*

Monasterium S. Ioannis Baptistæ cognomento *de Pendo-
rada* supra Durium ab vrbe Portucallensi leucis 7. vel 8.
distans situm est, atque miraculosè constructum in latere montis
qui Arados vulgò dicitur, & à ripa Durij in sublime se extollit,
in cuius cacumine nobile quondam municipium extitisse tra-
ditio est à Sarracenis occupatum, & à Christianis expugnatum
viriliter tanta hostium strage, vt vicinus ager *sanguinibedo* adhuc
nuncupetur propter nimiam sanguinis copiam ex prædicta ex-
pugnatione ibidem effusi.

Tempore igitur Ferdinandi Regis, & coniugis suæ Sanctiæ
Reginæ anno 1024. præbyter quidam seruus Dei nomine Vel-
linus in Ecclesia S. Sabinæ ad radicem prædicti montis habitans
tër in somnis per visionem nocturnam admonitus est, vt esset
seruus Sancti Ioannis, & in honorem illius Ecclesiam construe-

rec

Prologomena.

ret propè fontem aquæ in præfati montis latere quod Durium respicit; cùmque Vellinus prædictam visionem cum vicino, & amico suo Arguirio communicaret, ab eo accepit luminaria sapè noctu loco illo apparere, vel in præfagium forsitan sanctitatis ibidem futuræ, vel ut aliquas reliquias sacras à Christianis ibi absconditas indicarent.

In eo igitur loco qui vrsorum tantum antea, aliarumque brutorum animantium cubile erat (spinis quippè, ac silvis, arborumque siluestrium densitate totum illud montis latus replebatur) Ecclesiani sanctissimo Præcurfiori dicatum construxit Vellinus, Monachosquè accersens breui sub Examenio Abbate serarum antea habitaculum, Angelorum factum est domicilium. Cæpit etiam gloriosus Præcurfor Domini miraculis clarescere, quorum fama commotus vir quidam nobilitate conspicuus natione Gal-lus, Manius Venegas nomine, qui apud Sarracenos captivus tenebatur, votum vouit se Monasterium S. Ioannis de Suspensis aditurum si meritis, ac precibus illius à seruitute liberaretur; libertate donatus, promissio stetit, gloriosum Præcurforem inuasisit, Monasterium auxit, & illustrius reddidit ædificijs, donis, muneribus, atque redditibus. Imago Præcurforis tota ex argento constata ad tempora usque Regis Emmanuelis in templo illius constitit, pro qua vestes aliquæ sacræ, & calices postea sunt restituta.

Ceterum inter alia hoc vnum ab exordio Monasterij, cunctis diuitijs anteponendum persenerat, in signe scilicet sacri Baptiste pignus, integer illius digitus manus sinistra index in quo sacra Præcurforis caro, & vnguis incorrupta cernitur, multisquè miraculis apud vicinos populos nobilitatur. Par autem est credere lumina illa ardentia, quæ ab Arguirio illic noctu conspiciebantur, sacrum istud pignus à Catholicis ibi absconditum indicasse, decebat enim ut lucerna lucens, & ardens non sub modio, seu humi defossa iaceret, sed inter candelabra in aris sacris coleretur cælesti lucernarum indicio relecta.

¶ Ultra Durium extitit etiam Cœnobium Monialium S. *Marie de Tarouquela* à Monasterio S. Ioannis de Suspensis per leucæ dimidium distans, à Regibus Portugallie magni semper habitum, multisque priuilegijs munitum, translata verò sunt huius Monasterij Moniales in Monasterium S. Benedicti Portucallensis.

Prologomena.

¶ Iuxta Durium etiam extitit Monasterium Monialium de *Valboa do Duro* extructum à Domina Sanctia de Castro, quæ cū Petrus filij fratrem suum D. Martinum Ferdinandū de Castro veneno occidisset, vt cū Alphonso VIII. liberè rem posset habere, prout etiam tandem ducta predictum Monasterium condidit, vt Monialium precibus veniam à Deo impetraret. Annexum est autem (vt supra) Portucallensi, sicut etiam vnitum est Monasterium S. Christophori de *Rio tinto* à D. Didaco Trutisindes, & à filiis suis anno Domini 1062. nondongè ab vrbe Portucallensi extructum: & Monasterium S. *Saluatoris de Tuías*, iuxta oppidum de *Canavezes* à D. Vrraca Niegas filia inclyti Egas Moniz circa annū Domini 1160. adificatum.

¶ In eadem denique Diœcesi Monialium extitit cœnobium S. Marine, & cœnobium S. Eulalie. ¶ Extat adhuc celebre illud de *Vairão* nuncupatum iuxta portum fluminis Ave à D. Eruiza filia D. Soeiro Guedes, vxore quæ D. Nunij Soares pro Monialibus Benedictinis olim conditum, summaque hætenus religione conseruatum.

¶ Perijt omninò Monasterium S. Martini de *Soalhões* Monasterium duplex Monachorum scilicet, ac Monialium à D. Sanctio Ortiz extructum anno 903.

De Monasterio S. Michaelis de Bostello.

Tempore Regis Ferdinandi magni nostri primi Alphonsi atque inter alios Lusitanie proceres floruit magnus ille D. Nunius Paës prima (vt aliqui volunt) Souzarum radix, qui plures in regione Interamnenſi possessiones obtinuit, easque inter duos filios diuise. Porro cum in oppido *Arrifana de Souza* habitaret, eique dominaretur, tractum Bostellensem Arrifanae proximum primogenito filio donauit, qui ibidem monasterium S. Michaelis de Bostello in editiori loco, ex quo fluminis, & agrorum circumiacentium amenitas conspicitur, in familie sue monumentum, anno Domini 1019. construxit. Multis in eo Regularis obseruantia vixit, ac etiam nunc temporis in dies efflorescit.

Prologomena.

§.

De Monasterio S. Mariae de Pombeiro.

Prestinimus Cœnobium Benedictina in Episcopatu Portu-
callensi constructa, ad Bracharensem Diœcesem pergamus.
Filius natus minor prædicti D. Nunij plura ab eo accepit iux-
ta fluuium de Vizela, & inter alia Villam quandam, quæ Villa, seu
Grangia de Pombeiro dicebatur. Hic Monasterium *Sanctæ
Mariæ de Palumbario* condidit redditibus insigni Monachorum
numero, ac Religione celeberrimum anno Domini 1041. Idem
ex lapide Monasterij claustrum inuentum constat eodem loco Mo-
nasterium aliquod prius extitisse, era scilicet 901. & in planitie
quadam, quæ *Veiga do Sobrado* dicitur, Monasterium fuisse
antiquius ex diplomate Leonis III. in Archivo adhuc asser-
uato satis patet, & ex lapidibus, quos ibi terram aratro proscin-
dentes reperiunt. Hoc tamen posterius à filio D. Nunij constru-
ctum maiorem cuiusque prioris memoriam deleuit. Ea enim
maiestate incæpit, breuique ita excreuit, ut nonaginti Monachi
in eo aliquando habitauerint, & laus perennis vigeret. Quod
suadet primò Epistola quadam Abbatis ad Archiepiscopum
Bracharensem tempore peltis transmissa, in qua dicitur *Bene-
dictus Deus: Ex cunctis, quos mecum habebam Monachos, plu-
res pestis abstulit, plures etiam eam fugientes à Monasterio re-
efferunt, ita ut octoginta tantum in eo permanserint, &c.* Sua-
det id secundò vetus rituale eiusdem Monasterij *liber vsuum*
nuncupatum, in quo Cellerario præcipitur, ut Feria quinquagesimæ
Cœna Domini tot pauperes ad lotionem pedum congreget quot
fuerint Monachi; deinde verò additur, *Quod si fortè tot inueni-
ri nequeant, curet saltem quod centum, ac viginti minimè defi-
ciant.*

Accedit reddituum copia ex 37. Ecclesijs Monasterio annexis
(quarum plures temporum iniuria sunt alienatæ.) & ex alijs præ-
dijs, ac possessionibus non paucis, quas fidelium deuotio liben-
ter donabat cœnobio communiter vocitato (*Aula Dei*) Co-
lumbarium Spiritus Sancti &c.

Vetera adificia cuncta ferè abierunt præter templum, quod
Cathedralis Sedis Ecclesiam præfert. Cuiusque olim porticus
nobili-

Prologomena.

nobilitatis Lusitanæ stemmata lapidibus insculpta continebat. Vnde cum aliqua de hac re controuersia oriebatur, ad porticum Ecclesiæ Palumbarij tanquam ad iudicem controuertentes accedebant; nunc verò turribus fastigiatis aditum ipsius Templi exornatum cernimus, cæteraquæ ita magnificè construuntur, ut Templi magnitudini aptè correspondeant. Vita S. Gonçali de Amarante Martyrologio appensa in Capitulo habebatur pergameno exarata; tempore autem D. Antonij de Mello anno D. 1558. Commendatarij Frater quidam Dominicanæ familiæ Iulianus, nomine eam clanculum abstulit, quarimonijque oblati pro parte Abbatis, ac Monasterij coram D. Charerina Regina, eam nunquam restituit; imaginem tamen eiusdem sancti viri sub habitu Benedictino in eodem Capitulo depictam surripere non potuit.

§.

De Monasterio Saluatoris de Trauanqua.

Magnus ille D. Munius Viegas (de quo suprà in Monasterio S. Ioannis de Suspendis dictum est) duos genuit filios D. Egas Munis Gasção, & D. Garcia Muniz; qui Sarracenos à ripis Durij propulsantes omnium illarum vicinarum partium dominium adepti sunt. Cum verò iam D. Garcia domum sibi vellet ædificare, Pater illi inter alia grangiam de Trauanqua donauit, in qua ipse Monasterium construxit (ut patet ex Archiv. S. Ioannis in quo huiusmodi scriptura continetur.

Vobis filio meo Domno Garcia Muniz licitum sit ab hac die in perpetuum sine partitione cum fratre vestro D. Egas Muniz Gascone habere, & possidere meam villam de Trauanqua cum terris ad se pertinentibus, ut ibi ædificetis Monasterium ad vestrum Patrobatum, &c. Facta Charta 16. Augusti, Anno Domini 1046.

Monasterium igitur tempore illo conditum Religione diù floruit, & florens adhuc mediocri reddituum copia perseue-

Prologomena.

§.

De Monasterio S. Ioannis de Arnoya.

EX prædicto D. Garcia Muniz filius prodijt Munius Muniz nomine, qui iuxta Castrum de Cerolico de Basto Autor esse creditur Monasterij S. Ioannis de Arnoya, vt antiqua sepulchri inscriptio in latere Claustrij sub arcu inuenta indicat, quæ sic habet. *Vita functus D. Munius Muniz, hic iacet in suo asisterio (id est Monasterio) Era 1072.* Situs illius contemplationem maxime inuitat, antiquique Monachi solitudinem illam incolentes adeo contemplationi fuere dediti, vt communiter viri Angelici dicerentur.

Angelicam certè puritatem redolebat aliquandò Sacrista, qui cum ad Matutinas preces quadam nocte surgeret, eorum ingressus aduertit ignem ligni pensilis coram Sanctissimo Christi Corpore ardere solitum, esse extinctum, & festinus ad Sacristeriam occurrens Ecclesiam ingreditens Altare maius suspicit, videtque sacram Precursoris Imaginem candelam accensam dextra tenere, vt cum illuminaret, quem digito indicarat, supplex ille primum adorat, reuerenter deinde, ac cum tremore igne caelesti lampadem accendit, qua accensa, sacer ignis ille desijt esse. Ex quo satis constat Angelicæ vitæ puritas, singularisque morum integritas Monachorum illis degentium, miraculis siquidem fortuiti etiam defectus supplebantur.

§.

De Monasterio S. Michaelis de Refoyo.

Monasterium S. Michaelis de Refugio in territorio Basten-
si exstructum ea nobilitatur antiquitate, vt prima eius ini-
tia difficile retegantur. Primum enim quod inuenitur antiqui-
tatem eius indicans lapis est cum huiusmodi literis Goticè exa-
ratis. *Dominus Gomes Soeiro era 708.* & in sepulchro quodam
veteri

Prologomena.

veteri hæc legebatur inscriptio. *Hic iacet Fr. Pelagius Socius Prior, era 739.* Ex quibus potest colligi Monasterium Refugiense vel à prædicto D. Gomez Socero fuisse extructum, vel ab alio qui illum præcesserit. Constat saltem anno 853. Fr. Gomefium Alphonfi Abbatem esse huius Cœnobij ex sententia, quam ipse protulit contra Fratrem Hugonem Ortiz Abbatem Monasterij *de Sobrado*, ex commissione Summi Pontificis Leonis Quarti.

Et in veteri quadam charta pergamena, quæ fugientes habet literas, hæc tantum verba leguntur, *Post obitum tuum relinques ea ad Sancti Michalis Refugiensis, & paulò infra, Fratres nostri Refugienses orent pro nobis, sicut de antiquo alij Fratres in illo loco fecerunt; facta charta Era 863.* Expende verbum illud *ab antiquo*: illud enim satis indicat Monasterium octogentesimo saltem anno esse antiquius, credibileque sit in generali Hispaniarum euerfione illud minimè fuisse destructum.

Archium illius semel, & iterum igne periit, ex paucis tamen quæ flamma non attigit, longa Abbatum series iuxta sanctam Regulam electorum colligitur. *Dominus Benedictus Mendez* Primus inter illos inuenitur anno 1097. Abbatialem dignitatem reliquisse dicitur, quia Episcopus fuit electus, Episcopatus tamen nomen tacetur.

Anno 1178, electus fuit Abbas *D. Martinus* Archiepiscopus Bracharenfis postea creatus. In Archivo etiam S. Ioannis de Arnoya memorie traditum inuenitur Dominum Ferdinandum Abbatem S. Michaelis Refugiensis Præsulem Bracharensem fuisse electum.

Ex quibus tandem Monasterij antiquitas, & amplitudo, Abbatum auctoritas, Monachorum numerus, illorum sanctitas, ac Religio, rerumque temporalium copia aperte satis colligitur. Anno tandem 1536. Dominum Eduardum Ioannis Tertij Regis filium Commendatarium Abbatem agnouit Monasterium, cui paucis post annis successit Fr. Didacus a Murcia Hieronymiana familie alumnus, ac ipse Eduardi pedagogus. Hic tripartita redituum diuisione nostrum Collegium Conimbricense primò instituit, secundo Collegium S. Hieronymi, tertio partem quoque ipsi Refugiensi Cœnobio reliquit, quod reliquijs suis duplex ditauit Collegium.

Prologomena.

Tria olim non longè à Monasterio Refugiensi extitere Cœnobia Monialium, primum *S. Ioannis de Vieira*, secundum *S. Senorina*, tertium *S. Columba*, omnia tamen humanarum rerum vicissitudo extinxit.

§.

De Monasterio Vimaransenſi.

Monasterium *Sanctæ Mariæ de Oliueira* ad radices montis Latito, vulgò nunc Sanctæ Catherinæ nuncupati per illustres quædam fœmina Ramiri Tertij Regis consanguinea in prædio quodam Guimarães appellato Monasterium duplex Monachorum scilicet, ac Monialium Era 959. extruxit, multisq; redditibus ditauit.

Monachos qui ibidem sanctam Regulam obseruarent adducit primò ex Monasterio *de Tolloens* à Domino Roderico Frojas anno 887. condito, in Ecclesiam nunc parochialem redactò, qui in nouo domicilio sanctissimè vna cum Monialibus diù vixere. Vnde Ramirus Rex, Ordonius Tertius, & alij Reges specialibus beneficijs illud insigne reddiderunt. Constat enim ex monimentis tempore D. Fernandi magni anno Domini 1059. confectis, & in Archivo Vimaransenſi seruatis nullam ferè fuisse parochiam, nullamque valem, à nobili municipio *Ponte Vedra* in Galezia nuncupato ad flumen vsque Vaccam, *Bouga* vulgò dictum 40. fermè leucis à prædicto municipio distans, quæ Monasterio *S. Mariæ de Oliua* aliquid pensionis non solueret.

Porro cum Comes D. Henricus Alphonsi primi pater curiæ suæ sedem in oppido Vimaransenſi figeret, Monasterij bona paulatim alienari ceperunt, seculariumque vsibus applicari. Vnde tandem Monachis, ac Monialibus extinctis, insigne cœnobium in Ecclesiam Collegiatam transijt, quam Ioannes Primus par-ta victoria d'Aljubarota, dum pedester ab vrbe Portucallensi Deiperam de Oliua inuiferet, reedificari præcepit, Canonicos, ac Dignitates aliquas sub Domino Priore in ea instituens.

Prologomena.

§.

De Monasterio de Fontarcada.

Monasterium *Saluatoris de Fontarcada* duabus leucis cum dimidia à Brachara Orientem versus distans, in ameno loco iuxta viam Regiam, conditum est circa annum Domini 1067. à Domino Godinho Fafez de Lanhoso: qui Rege Domino Garcia aduersus Fratrem Sanctium Castellæ Regem apud Agua de Mayas propè Conimbricam præliante, ibidem vita functus est.

Diù perstitit sub Regulari obseruantia, quousque tandem anno Domini 1465. D. Ferdinandus Archiepiscopus Bracharensis in Archidiaconatum illud commutauit; Iure ne, an iniuria Deus videat, ac iudicet.

§.

De Monasterio de Sande

& alijs.

Monasterium *S. Martini de Sande* à Diuo Fructuoso Bracharensi Archipræsule, vel ab alio antiquiori in fertili, & amæna valle propè viam, quæ à Brachara in Vimaransense municipium ducit, constructum fuisse creditur.

Antiqua enim eiusdem Diui Fructuarii donatio facta era 667. in libro quodam veteri Visitationum sub his verbis exarata continetur.

Vobis Fratribus nostris de Monasterio S. Martini de Sande concedimus redditus de Lusifino in eleemosinas, & sustentationem Hospitum, & Perigrinorum, &c.

Constitit Monasterium hoc cum Abbate, & Conuentu ad annum vsque 1444. in quo præfatus Archiepiscopus Ferdinandus in sæcularem Ecclesiam illud reduxit, confirmato in Abbate famulo suo in minoribus constituto. Atque ita tandem quod S. Præsulis Fructuarii zelus condidit, Ferdinandi zelus destruxit. Sed ô Præsul, & Præsul.

Monaste-

Prologomena.

Monasterium quoque *S. Mariæ de Dañse* prope fluuium Cadauam à D. Nuncio Odoriz anno 1078. conditum, ad annum vsque 1452. Monachos habuit, prædictus tamen Archiepiscopus Ferdinandus illud in Ecclesiam præsentationis suæ commutauit; atque tandem regnante Rege Emmanuele, in Commendam transiit, sicut etiam Monasterium *S. Petri de Lomar* per dimidium ferè leuæ à Brachara distans. Monasterium *S. Ioannis de Coicieiro* apud Regalados, & Monasterium *S. Petri de Rates*, prope municipium Comitis; Monasterium *Sanctæ Mariæ de Vimieiro* vnus leuæ spatium à Brachara distans, anno 670. constructum inuenitur, Cluniacensi postea à D. Tharasia Regis Alphonsi matre donatum: & nostro Tibanensi aliquando postmodum vnitum: nunc verò Bracharensi Societatis Collegio ab Archiepiscopo D. Fr. Bartholomæo à Martyribus annexum cernimus.

De Monasterio S. Mariæ de Dañse.

Monasterio S. Mariæ de Vimieiro.

Monasterium etiam *Saluatoris de Arnofo* prope Bracharam anno 674. conditum esse constat, vnitum postea fuisse dicitur à D. Georgio à Costa Archiepiscopo Bracharensi Monasterio nostro de Pombeyro in gratiam Pauperum, ac Perigrinorum anno 1495. Sed quod pietas, seu restitutionis desiderium, vniuit, temporum malitia alienauit.

Monasterio S. Saluatoris d' Arnofo.

§.

De Monasterio Dumienfi, & alijs.

Monasterium *Sancti Martini Dumienfi* per milliare ferè à Brachara distans, inter Monasteria Benedictina apud Lusitanos condita quartum antiquitatis locum obtinet, à Martino Bracharensi Præsule anno 562. constructum, ea Religione floruit, vt communi tunc temporis hoc esset proloquium.

Brachara vnum tantum habet Martinum Dumiensem, Monasterium verò de Dume plures habet Martinos Bracharenses, quo planè eam Monachorum Dumiensium sanctitatem esse indicabatur, vt singuli singularem sui Pastoris Martini sanctimoniam referre viderentur.

Monasterium fuit Episcopale, vt ex Concilijs Toletanis con-

Prologomena.

stat, in quibus plures sub hac forma subscriptiones cernimus.
N. Episcopus Monasterij Dumienfis. Postea verò tempore D.
Geraldus Episcopatus hic Bracharenfis fuit vnitus.

¶ Monasterium *Sancti Antonini de Moure*, quintum inter
Benedictina, in latere montis *Brito*, iuxta castrum *de Barbudo*,
è regione Bracharæ ad Aquilonem, insigne quoque B. Martinus
extruxit anno 565. (vt patet ex donatione quadam cuiusdam
Presbyteri Vasco Mendes nomine in Monasterio Tibaneusi
inuenta) sanctitate maximè floruit, laudeque perenni nocturno
tempore. Vnde illius Monachi obseruantia Dumienfis hære-
des communiter vocabantur, Monasterium S. *Victoris* in subur-
bio Bracharenfi Prioratum veluti habuit annexum, vt ex præ-
dicta donatione constat, quæ sic habet.

*Vobis viris Dei de Monasterio de Moure damus Villam nostram
cum omnibus ad se pertinentibus, cum Ecclesia S. Victoris pro ani-
mabus nostris, & amore Dei, vt ibi faciatis templum sanctum Do-
mini vobis habitandum 10. Nouembris, anno 565.*

Post euersionem verò Hispaniæ, vt ex Archiuo Bracharenfi
constat, Sacerdos quidam Nunus Forjas nomine anno 1031.
multis possessionibus donatis, aut restitutis Monasterium ip-
sum de Moure reedificauit, quod annis 65. sub quinque Abba-
tibus Soeiro, nempe, Maurelio, Rando, Petro, & Soeiro altero
constitit, quousque tandem quidam Patronus illius Nunus Soa-
res nomine illud donauit B. Geraldo Archiepiscopo Bracha-
rensi 24. Aprilis anno 1096. quod etiam aliquot post annis
Comes D. Henricus iterato donauit; cautumque fecit D. Al-
phonfus Henrici; atque ex illa donatione facta B. Geraldo or-
tum est, vt Archiepiscopus Bracharenfis eo ipso Abbas S. Vi-
ctoris sit, ac nominetur.

Monasterium *de Seruaes, da Lagea, de Figueiredo, Sancti Mi-
chaelis de Gualtar*, & alia in Ecclesiis secularibus redacta in cir-
cuitu Bracharæ constituta, omittimus.

De Monasterio S. Martini Tibia- nensis.

Prologomena.

INter tot Monasteriorum funera nostrum insigne *S. Martini de Tibaës* totius nostræ Congregationis caput adhuc perennat. Tribus ferè milliaribus Occidentem versus à Brachara distat, ad radices montis *S. Genesij* in loco amano, & fontibus irriguo situm Latissima ab illo vallis, seu planities extenditur, quam Cadauus fluius interfecat, & variegata arborum amœnitas vestit, & exornat, ita vt intuentium oculos, animumque mirificè recreet, & oblectet.

Conditorem illius constituit Comes Barcellensis *D. Pelagiũ Guterrez da Sylua* Portugalliæ gubernatorem tempore *Alphõsi I. Castellæ*, ac *Legionis Regis*. Sed altiora sunt nostri Cœnobij fundamenta, vt apertè liquet. Primò ex *Bernardo Episcopo Conimbricensi*, qui in vita *S. Geraldii* inquit eum fuisse sepultum in sepulchro marmoreo, quod in *Tibianense Monasterio à longis retro temporibus in magna reuerentia seruabatur, &c.* Ab initio autem gubernationis *Pellagij* vsque ad obitum *S. Geraldii*, anni tantum 29. sunt elapsi (vt computanti patebit) de quo breui temporis spatio dici nequit, à longis retrò temporibus, &c.

Accedit secundò, quod in *Archiuo Ecclesiæ Tudensis* donatio quædam reperitur, in qua *Infans D. Vrraca filia Ferdinandi Magni* anno 1061. aliqua *Monasteria Portugalliæ* *Georgio Episcopo Tudensi* donat, & inter alia, *Medietatem* (inquit) *Monasterij Tibianensis*, quod est in litore de *Cadauo* territorio *Bracharenfi*, quod *Monasterium* donauit mibi *Domina Vellasquida, &c.* *Pellagius* autem *Portugalliam* incepit regere anno 1080. Proindeque post prædictam donationem, ex quo apertè colligitur *Monasterium Tibianense* *Pellagio* fuisse antiquius.

Cum autem *Monachi Tibianenses* de donatione illa *D. Vellasquida* apud illam conquererentur, *Rodufus* ipsius nomine *Monachis* in hunc modum rescripsit. *Visa fuit mibi charta vestra, & ostendi D. Vellasquida, quæ misit me facere vobis certiores de sua bona voluntate cum vobis, & dixit mibi scribere vobis, quod Regij sanguinis Benedicti filijs de Tibaës, de Villar, de Vargea, de Manbete fas erat Patronos Regios habere, pro quibus eritis melius defensi, & habebitis magis bona, quia D. Vrraca filia Regis est; commendetis eas Deo, & Sancto Benedicto, &c.*

Colligi-

Colligimus ergo Pelagium readificatorem esse Tibianensem post vallationem Hispaniæ, Monasterium verò primitus fuisse à S. Martino constructum tempore Regis Suevorum Theodori circa annum Domini 567. Primò, quia in clauistro veteri ipsiusdem Monasterij, ex quo sepulchrum B. Geraldii ablatum est, lapis videbatur cum Era Cæsaris 600. quæ coincidit cum anno prædicto Christi Domini. Secundò, id apertè ex epistola quadam Fratris Drumarij ad Fr. Fontanum, qui in libro veteri Monasterij de *Pedroso* continetur, loquensque de B. Martino Dumienensi sic habet:

De fructu ventris sui (id est) Martini posuerunt Deus, & S. P. noster Benedictus supra sedes suas, Monasterium scilicet Dumniense, Antonium, Victorium, Tibianense, Villare, Vargense, Magnetense, Turriz, Claudinum, Labanense, Azerense, de quibus sicut de Petri retibus fas est dicere, & rumpebatur rete pro multitudine piscium, &c. Exarata autem est epistola hæc 7. Octobris, anno Domini 571. Ex quibus præter Monachorum multitudinem, Tibianensis antiquitas patet, illudque septimum locum inter antiqua nostra Cænobia habuisse colligitur.

Porro non antiquitate tantum gloriatur, sed Monachorum maximè sanctitate, quæ in eo ita viguit, vt Sanctorum potius sepulchrum, quam Monachorum habitaculum esse credatur; Vnde in calamitosis etiam Claustræ temporibus Monastica obseruantia, ac Religionis odorem (Reformatore teste) seruauit, illiusque Monachi obuijs vlnis reformationem sunt amplexi, proindeque ex vtroque capite nostræ Congregationis capitulis primatum meritis obtinuit.

¶ Constat etiam ex prædictis Monasterium *Saluatoris de Villar, & Sancti Benedicti de Vargea*, atque *Sancti Martini de Manbete*, quæ à *Tibianensi* parum distant, Benedictina olim fuisse, donata tamen sunt à *Ferdinando Archiepiscopo* *Canonicis Congregationis Sancti Ioannis Evangelistæ*.

Prologomena.

De Monasterio Sancti Andreae de Rendufe.

DVabus leucis à Monasterio Tibianensi inter duo flumina
Homem, & Cadauo in loco aliquantulum profundo, ar-
borum tamen amantate circumuestito, situm est Monasterium
S. Andreae de Rendufe; Prima illius fundamenta iecit D. Ægas
Paës, qui dominium habebat de Penagate, cum verò propter
publicum concubinatum à B. Geraldo fuisset excommunica-
tus, & ab Ecclesia die quodam solemnè apud Vimararum ex-
pulsus, ipso Sancto Archiepiscopo celebrante, & imperante,
Ægas ille ad se reuersus ex praecepto, & consilio Sancti Archie-
piscopi Monasterium Rendufense, quod antea inchoauerat, cu-
riosius in satisfactionem prateriti status anno 1107. omnino
perfect; constat autem ex supradictis circa Monasterium de
Arouca, in Monasterio Rendufensi Monachos iam, & Abbatem
habuisse anno 1090. Religione maxime floruit, multisque redditibus, ac Regijs
beneficijs gaudet. Quatuor habuit cauta, duo nunc possi-
det.

Ceterum in Archiuo huius Monasterij scriptura duplex re-
peritur; ex quibus apertè videtur colligi Monasterium *Sanctae
Mariae de Bouro*, nunc Cisterciense, Nigrorum olim fuisse; Pri-
ma est transcriptum quoddam ex monumentis Ecclesiasticis Ec-
clesiae Bracharensis, quod sic habet.

*A Monasterio Rendufe soluitur Ecclesia Bracharensi ab an-
no M.C.VII. A Monasterio de Adadse soluitur Ecclesia Bra-
charensi ab anno M.LXXVII. A Sancta Maria de Bouro olim
Abbatia in montanis soluitur Ecclesia Bracharensi ab Anno
DCCC.LXXXIII. &c.*

Ecce Monasterium de Bouro constructum, & pensionem sol-
uens ab anno 883. Quod autem Monachi nigri in eo primùm
habitauerint ex altera scriptura eiusdem Archiui Monasterij
Rendufensis constat, in qua dicitur, quod cum praedictus Ægas
Paës anno 1083, Monasterium in eo cerneret statu, ut à Mona-
chis,

Prologomena.

* habitari
posset, ip-
sos *

chis, qui illud incoherent, petijt ab Abbate Monasterij *de Adaufe*, & ab Abbate de *Abbadia* in Montanis, obligans se ad Monasterium perficiendum, & ad alimenta sufficienter prabenda; additur verò quòd quinque Monachi venerunt ex Monasterio *de Adaufe*, tres verò ex Monasterio de Montanis, quibus Rendusensis conuentus incipit. Ex his ergo colligitur Monasteriũ *de Bouro* nigrorum prius fuisse.

§.

De Monasterio Sanctæ Mariæ de Caruoeiro, & alijs.

Non longè à municipio Vianna tria extant Monasteria nostra vnus ferè leuæ ad inuicem distantia. Primum est *S. Maria de Carbonaria* ad radices montis Carmona situm, in cuius vertice fama, & traditio est populi vicini urbem olim extitisse Carmona nuncupata, illiusque adhuc extant vestigia. De primo illius conditore nobis non constat: in claustro cimbalum fuisse antiqui ferunt *De forço* nuncupatum, quo ad Capitulum, ac Refectorium signum fiebat, conflatum Era 923. Vnde Monasterij antiquitas aliquatenus potest colligi. Insignis iurisdictionis, & ditionis est, Coloni ipsius simplices coloni sunt, nec sine licentia Domni Abbatis illius nubere possunt. Insignius sanctitate fuit; Monachum ignotum nomine, miraculis notum sub arcu lapideo iuxta ianuam Sacristiæ sepultum certimus, è cuius sepulchro per foramen puluis extrahitur, qui collo suspensus ægros frequenter sanat, ac febres expellit.

*De Mona-
sterio S. Sal-
uatoris de
Palme.*

¶ Monasterium *Saluatoris de Palme* ab illustri D. Loneyendo filio Sazi, qui plura iuxta fluuium Neyua, atque Limiam possidebat anno 1028. subtus montem Tamel constructum est, vt colligi potest ex quadam ipsius donatione in Archivo asseruatâ, in qua hereditatem da Leboeira de nouo concedit. *Sanctis* (inquit) *illius loci*, cuius *Basilica Saluatoris est in Villa Palme*, &c.

¶ Mona-

Prologomena.

¶ Monasterium *S. Romani de Neyua* ædificauit illustris D. Pelagius Caminhão, tempore Comitum D. Henrici anno 1100. iuxta fluium Neyua, eaque Religione, ac charitate floruit, vt carnes in eo Monachi nunquam ederent, ipsumque Monasterium *Hospitium sanctum Sancti Benedicti* diceretur, vt constat ex donationibus cuiusdam Alphonsi.

De Monasterio S. Romani de Neyua.

¶ Iuxta Fluium Limiam, ac infra Pontem illius Monasterium extitit *Saluatoris de Victorinbo*, cuius mentio fit in scriptura Archiui Tibianensis sub nomine Vulturino Monachorum antea fuisse constat ex Archiuo Sanctæ Mariæ de Carbonaria, in quo memoriæ traditum reperitur Abbatem Monasterij de *Uitorinbo* nomine Ferdinandum prandium fecisse Regi Alphonso primo cum in monte da Cabraçam venationi incumberet, Regem verò Monasterio cautum dedisse, &c. Ad Moniales postea transijt, quæ ab Augustino Bracharensi Præsule in Bracharam sunt translata.

S. Saluatoris de Victorinbo.

De Propagatione Monachorum Nigrorum à Limia vsque ad Minium.

INTRA terminos fluuiorum Limij, atque Minij plura olim fuisse, & adhuc extare Monasteria nostra Benedictina satis liquet. Primò igitur Monasterium re, & nomine *Maximam* in montanis illis, quæ inter municipium Vianna, & pontem Limiz ad Aquilonem tendunt, prope montem Argæ regia magnificentia Theodomiro Sueuorum Rege opera, & industria S. Martini Dumienensis exstructum est circa annum 561. Prædictoque loco extitisse constat ex libro veteri manu scripto, qui *liber fidei* nuncupatur, & in Archiuo Ecclesiæ Bracharensis habetur: in eo enim & confinia duodecim Episcopatum, qui suffraganei olim fuerunt Sedi Bracharensi, & inter alios numeratur Episcopatus Britoniæ, qui Sedem suam habuit iuxta locum Britiande nunc vulgò nuncupatum; de quo liber ille ita inquit:

De Monasterio S. Maximæ.

* designatur terminus

Ad Sedem Britonorum Ecclesias; quæ in vicino sunt intro Britoniæ cum Monasterio Maximo, &c. Ex quo constat Monasterium

Prologomena.

sterium Maximum in Diocesi Britonensi extinctæ iam, seu alteri vnitæ extitisse, fuisseque tertium quod inter Benedictina apud Lusitanos constructum est, nam prædicta Episcopatum diuisio, atque finium illorum designatio, facta fuit anno 569. vt constat ex citato *libro fidei*, & vsque ad annum huiusmodi nulum aliud Monasterium extructum inuenitur præter *Lurbanum*, & *Bubulense*. Vnde *Maximum* tertium antiquitatis locum obtinuit.

Ædificijs, Monachorum numero, ac Religione ita fuit insignis, vt Maximi nomen sit adeptus. Religionis, atque Regularis obseruantie perfectionem exaratam nobis reliquit Pollemius Abbas *Sancti Petri de Pedroso*, libro illo veteri (de quo supra) suos enim Monachos exhortans in collatione quadam ita inquit.

Memores estote fratres qualiter in Monasterio Maximo, Angeli Dei operii saculo, in spiritu, & virtute Sanctissimi P.N. Benedicti, & cælum humeris in terra portabant, & Regnum à perfidia Arriana ieiunijs, & orationibus liberabant non minus scienter nescij, quàm sapienter indocti. Regulam quam Sanctissimus P.N. Benedictus sua manuscripserat, & ore profitebantur, & corde obseruabant, & opere, taliter spiritum Patris imitantes, qualiter adoptionem amoris sui promerentes, & Deo placiti, & hominibus deuoti in omnibus, & per omnia videbantur. Diebus, ac noctibus INCESSANTER pro se, & omnibus Christum Dominum deprecabantur. Sic erat inter eos vnanimis voluntas, concordia, & amor, quod singuli singulis erant in admirationem, gratias Deo agentes quod taliter viuerent, vt Angeli, non homines ab hominibus vocarentur. In Maximo amplissimo Monasterio ditati, & à Rege, & à populo in maximam habiti, & humiles, & pauperes humilem, & pauperem vitam gerebant, magis pauperibus quotidie bona sua erogantibus, quàm sibi sumentibus; crescebat deuotio, crescebant, & Monachi, crescebant ab hominibus ditæ diuitiæ, crescebat eorum despectio, volabat humilitas, orbabatur terra peccatoribus, implebatur calamus Sanctis, &c.

Deinde

Prologomena.

Deindè loquens Pollemius de Monachis Monasterij *S. Antonij de Moure* & alludens ad verbum (*de Moure*) addit *Quid dicam de Antoninis nostris (non Mauris sed aureis) quos ut Eremita Patrii Antonij, fama eremi verè cultores prædicat ab anno 565.* Hæc itaque collatio Pollemij ad nostram vsque etatè in *Pedroso* conseruata, maximam Monasterij *Maximi* sanctitatem, ac religionem satis exprimit. Cætera temporis antiquitas, & sarracena vastatio sepecluit.

¶ In montanis quoque illis vicina alia fuisse Monasteria Benedictina, Monasterium scilicèt *Saluatoris da torre* super Limiam ædificatum tempore *S. Martini Dumiensis*. Vnde (prout aliqui dicunt) Monasterium *do Dume* dicebatur. Sarracenis (capta Hispania) turris illius præsidium erat; illustris autèm Gallicus armata manu in eos irruens, currim expugnauit, radicauitque Monasterium, quod diu postea Sanctitate floruit. Varia deindè naufragia tolit, *Dominicanis* nunc ab Archiepiscopo *F. Bartholomæo à martiribus* vnitum cernimus.

¶ Monast. *S. Claudij* parum à prædicto distans, in loco solitario, eiusdem *B. Martini* tempore conditum est, & diu perstitit. In Regesto enim *Valentia* in Abbatem illius confirmatus inuenitur Monachus quidam *Rodericus Petri*, nomine anno 1432. Monachis autem paulatim deficientibus, ad clericos tādèm sæculares deuenit, quorum vnus illud iterùm Religioni per renuntiationem tradidit. Collegio nostro Conimbricensi nunc temporis vnitum est.

¶ Monast. *S. Ioannis de Cabanis* Benedictinū fuisse constat ex Regesto *Valentia*, anno enim domini 1419. mense Augusto confirmatus fuit in Abbatem illius *F. Vasco Alphonsi* Monachus *S. Ioannis de Pendorada*, qui postea renuntians, & in *Pendorada* reuertens, antiqua secum adduxit memorialia in archiuo asseruata, ex quibus constat Monast. *Cabanense* æ constructum fuisse anno 602. & primum Abbatem illius fuisse *F. Bosino*, annoque domini 649. habere iā, & alere 57. Monachos, qui in arduis illis, velut *Aquilæ* Posuerant nidum suum. Magnas denique habuisse possessiones, & decimas omnium quæ mari propinquo vehabantur, ac omnium quæ terra gignebat per tria milliaria circumquaque. Rædificatum fuit post eueruonem Hispaniæ à nobili quodam Galliaico *Lope Munban* nomine in honorè *S. Ioannis Baptista*, atque tandem longo post tempore meritis sanctiorū qui ibi sunt

sedè cathedralis Britoniæ transiit Rex Alphonsus Castus ad Ouedo an no 830. quia ab Ismaelitis (inquit) est destructa, & inhabitabilis facta proindeque tunc etiam Monast. maximum euersum est.

Monast. S. Claudij.

Monast. de Cabanas.

æ Aedificatum supra innuitur ab anno 571. in epistola Drumarij §. De monast. Tibiensi.

Prologomina.

sepulti, à Commendatarijs licet omnino extenuatum ad Religionem redijt. ¶ *Monast. S. Mariæ de Miranda* (quod propter eximiam, & admirabilem Monachorum illius sanctimoniam Alphonsus Rex II. in testamento suo vocat *Admiranda*) à Ponte Limiæ parum distans in secessu illorum montium D. Fructuosi tempore, ea sanctitate floruit, ut Cassinam ipsum præferret. Testis est vnde prima collatio in libro illo veteri de *Pedroso* exarata, in qua Abbas Monachos suos ad perfectionem exhortans inquit. *Vtinam omnes Casinenses fuissetis, sicut & fratres nostri Mirandulenses, qui anno domini 639. arduo in monte super Limiâ Cassinum fecerunt coniuncti, & separari, sed alios sic, alios sic operari oportet.* Vnde Rex Alphonsus, alijsq; Reges singularibus privilegijs Monasterium illud honorarunt. A Commendatarijs penè extinctum ad brachia Religionis redijt.

De Monast. S. Ioannis de Arga 10 annis de Arga. ¶ *Monast. S. Ioannis de Arga* propè Limiam in cædumine montis *Arga* ædificatum fuisse videtur anno 661 ex lapide quodam super liminari ibidem inuento, in quo prædicta erat era. Monachi illius imitatores fuere sanctitatis Monasterij *Maximi*, cuius erant vicini. Abbatem & Conuentum adhuc habebat anno

De Monast. Gansey 1346. (ut patet ex archiuo S. Romani de Nejud.) ¶ *Monast. Saluatoris de Gansey* opus creditur à Martino Dumienfi primùm extructum; Ex scripturis quæ in archiuo illius sunt, colliges saltem illud iam extructum anno 619. & anno 813. Reædificatum verò fuisse longè post à *D. Ganfrido*, constat ex literis in lapide quodam ædificij veteris incisus, quæ sic habent; *D. Ganfridus redifactor huius Monasterij S. Saluatoris era Domini 1018.*

Magna religione & sanctitate floruit, cuius etiam meminit noster *Alphonsus II.* cum in testamento suo pecuniæ elemosinam reliquit sanctis Monachis *Gansensibus*, & cum orationibus suis Domino commendarent. Eandem vitæ sanctimoniam satis indicant Abbas & Conuentus *S. Felicis*, qui cum *Gansenses* ab illis quendam Monachum in Priorem suum postularent, ita rescribere Concedimus vobis, quia sancti, sanctum, pro iusta petitione vestra, licet indigne ferentes: charitate tamen fraterna, qua inuicem docet nos amare (Christus moti, quamuis acclamantibus fratribus, pro dimissione, & amissione sanctæ conversationis fratris nostri *P. Gomeij* das fretas, ipsum in priorem vestrum, quem Dominus noster, & San-

Prologomina.

Sanctissimus P. N. Benedictus vobiscum in consuetam obser-
 uantiā, & vite puritatem in futurum conseruet. a
 Epistola 15. Aprilis anni 1023. Ex qua colligitur Ganten- Ex Archi-
no Gan-
 sancte viuere, & Monasterium S. Felici sanctos procreare, Vn-
 de Monachi illius Viri apostolici dicebantur. Extructum inueni-
 tur supra Minium ab anno 604. Societatis Collegio Conimbr-
 censi nunc vnitum, procurante Ioanne III. De monast
de S. Fins.
 ¶ Monast. de Fiaes nigrum prius, & edificatū ante annum 889.
 (vt constat ex scriptura quadam permutationis Archiui Gan- De monast
de Fiaes.
 tensis) Cisterciensibus postea vnitum est. ¶ Monast. S. Cosmae de
 Azere circa annum 619. constructum (vt patet ex eodem Archi-
 uo) & Monast. S. Mariae de Hermelo anno 666. (vt utrumque in ter- De monast
de Azere
& Hermelo.
 ritorio Valdeuz) in Ecclesias Parrochiales transferunt. ¶ Mo-
 nast. denique S. Christophori dalabruia seu Laboriosa edificatum
 circa annum 898. à D. Gastaõ Soeiro, donatum postea à Rege Or-
 donio II. Ecclesiae de Lugo anno 913. (vt constat ex libro Fidei lo-
 Archiui Bracarenfis) nunc Bracarenfis Archidiaconatus est.
 ¶ Porro sicut in hoc Lusitaniae tractu, & spatio, plura antiquiora De monast
de Alabru-
ia.
 fuere Monasteria virorum, ita quoque faminarum extiterunt, &
 extant. Monasteriū Dominarū S. Martha de Cerzedelo in terro-
 rio de Penela ad potētem Limia, magna olim religione floruit; Ar-
 chiepiscopus D. Ludonicus (vt constat ex Regesto Bracarēsi) illud
 in Parrochia conuertit anno 1471. Vltimaq; Abbatissa illius D. De monast
S. Mar-
tha.
 Mecia Roderici nomine, ad eum eadē statū deuenit, vt per vici-
 na loca ostiatim mendicādo vitā finiret (prouit ibi traditio est.)
 Monast. S. Benedicti de Monção cū à nobili viro Pelagio Gomes
 Pereira pro Monialibus Dominicanis, ob deuotionē S. Dominici De monast
de monção
 anno 1550. autoritate Pontificia extructum fuisset, nullusque in
 eo Filias suas vellet includere, nisi Benedictinum fieret, obtinuit
 secundo prae dictus Pelagius à Sede Apostolica, vt Monasterium
 S. P. Benedicto consecraretur; quo facto Monialibus capit illico
 repleti, ac indiēs augeri facilius.
 Monast. S. Benedicti de Vianna eodem ferē anno, à 42. nobilibus
 viris eiusdem loci conditum est: cū iam antea ibidem Moniales De monast
Vianna
 etiam nigrae in cenobio S. Annae florent, ab anno 1512. cui duo
 alia antiquiora sunt unita, vnum scilicet S. Mariae de Louio, alterū
 S. Mariae de Valboa, Monialium vtrumque ad ripas Minij situm
 propē oppidum Villanova de Cerueira.

Prologomena.

S

De Monasterijs ultramontanis & alijs

De Mo-
nast. de ca-
stro de Aue-
lans.

Monast. de Castro de Auelas insigne fuit in Pronincia Trans-
mon ana, nō longē ab vrbe de Bragança ex mādato D. Fru-
ctuosi ædificatū, nullis postea temporū iniurijs, nec etiā in va-
statione Hispaniæ (secundum antiquam Monachorum traditio-
nem) dirutum est, quousq; tandem Ioannes III. ex amplissimis
redditibus illius Sedem Cathedralē de Miranda crexit.

De Mo-
nast. de
Murça.

De Mo-
nast. de
Bragança

Monast. Monialium nigrarum de Murça ex Xenodochio pro
pauperibus, & peregrinis, a nobili viro Simone Guedes ædifica-
to, auctoritate Pontificia in Benedictinum canobium cōmuta-
tū est anno 1587. quæ mutatio dexteræ excelsi fuit, floret enim
indies. ¶ Monast. Monialium de Bragança conditum est a no-
bili vidua Maria teixeira nomine anno 1591. S. Virginē Scho-
lasticam heredem suorum bonorum instituyente, vt hæreditatem
obtineret cælestem, Ex Monasterio de Vairão primz venire Mo-
niales, ad vtrumq; Monast. prædictum magistrandum.

De alijs
Monast.

S. Saluatoris
de Montel-
los vbi nunc
est Monast.
S. Fructuosi.

Plura alia Monasteria quæ diuersis in locis extitere, ommitti-
mus: nimirum Monast. S. Maria de Iunbas apud Barroso iuxta
fluium Cadauum Cisterciensibus postea vnitum Monast. S. Ste-
phani de Chaues, S. Saluatoris de Rossas, S. Genesij de monte lon-
go S. Saluatoris de Sabadim, S. Saluatoris de Bersô, S. Pelagij de
Caluelo S. Pelagij de Osso. De Hermelo. De Iassente. De Maufe.
De val doparaifô. Do Sobreiro de Aue. Monast. S. Ioannis da pon-
te, De villa noua vtrūq; prope Guimaraës. Requião, nō longe a S.
Thirso. S. Petri de capareiros, prope Caruoeiro. S. Bartholomæi
do Mar, iuxta Palme S. Maria de Gundar monialiū in territorio
de Gestacô & tria alia illi subiecta. S. Saluatoris de Lusrei Mo-
nialium, S. Saluatoris de villacoua non longē ab Amarante, Mo-
nialium quoq; quæ ita necessitatibus populi subueniebant, so-
lemq; vel pluuiam medijs orationibus impetrabant, vt vulgò
Padrinhas da terra, vocitarentur.

Hæc (inquā) & alia ommittimus in Ecclesias parochiales reda-
ta Singula quæ sæcli attriuit sic cana vetustas Vt maneat, præ-
ter Nostra fuere, nihil. Ea tamē præstringere libet, quia licet tot
aliena-

Prologomena.

alienationes nobis sint dolores oculorū, & animi, indices tamen sunt Sanctissimi Patriarchæ charitatis, & meritorum ipsius viui præcones. Etenim nō filiis tantū acquisiuit, sed sacris etiā post eū sequutis Ordinibus, statui clericali, quin & seculari, tāquam *Pater futuri sæculi* a cunctis de patrimonio suo distribuit, & in pendit, alios ditans, alios coadiuuans, vt omnes illum tanquā parentē agnoscant, & de benedictionibus illius fateātur benedici.

a
Esaiæ
cap. 9.
Próuincia
nostra Bra-
siliensis in
capit apud
Bahia anno
1581.

CAPVT TERTIVM.

[*De consistentia, & Lapsu Ordinis Benedictini Portugallensis.*]

Monasteriorum copiam vidimus: Religionis consistentiam videamus: Lapsum breuiter deploremus. *Aureum* nostra sacre Religionis sæculum annos 177. complectitur (tot enim fluxere ab ædificatione *Lurbani* vsque ad vastationem Hispaniæ). *Lurbanum* quippè constructum est à Patribus nostris in Hispaniam à Sanctissimo Patriarcha missis, anno 137. Hispania verò euersa est anno 714. In illo igitur sæculo nihil inuenitur, quod nō summā Sanctæ Regulæ obseruationem, & flagrantem spiritus feruorem indicet, nec in vno tantū, aut altero Monasterio, sed in 30. & ultra, quæ per id temporis fuere constructa: Illorū quippè Monachi *Benedictini* spiritus primitias habentes, tāquam nouella plantationes iniumentis suis vberiores, & prastantiores fructus, toto illo primæ ætatis flore dederunt, aureūq; fecere sæculum; *Aurea* profectò ætas illa, in qua singularis Monasterij *Maximi* sanctitas, & laus vigeat perennis: in qua *Antonini* nostri aurei dicebātur, *Mirandulenses* cunctis erant admirationi, *Dumienses*, *Tibianenses*, & omnes alij spiritu feruētes, ac Dei æmulatione se inuicem æmulantes, maiori indies perfectioni studebant.

Sæculū 1. ab
anno 137.
Vique 714.

In argumentum prædictæ perfectionis, & sanctitatis memorandum illud quod sancto cuidam Abbati *Monast. Saluatoris de Villar* contigisse fertur, proferamus. Tempore, quo charitatis ardor vigeat, & *Monast. Benedictinum* erat Abbas quidam a domo ex more coe, & secretius contemplatui incumberet; Cunctis venisset ad locum, in quo grandis pius erat gaudiaque Calo seruidem contemplaretur, apparet ecce super arborem illam *Merula* quadam, ita dulseiter canēs, vt vir Dei astra se raperetur Angelici carnis suauitate attactus. Porro cū sit absortus, immobilis est.

a Locus hic
dicebatur os
pinheiros do
padrão da
Franqueira
intra septa
Monast. nūc

Prologomina.

omnibus inuisibilis diu permaneret paradisi gaudia praelibās. Monachi nescientes quid de illo actum esset, Abbatem tandem aliam elegerunt. Caterum vir Dei longo tempore lapsus ad se reuersus in Monasteriū redijt, paucis antea horis se ab eo exiisse credens. Multa mutata videns mirabatur, fratres non agnoscebat, nec erat agnitus ab eis. Vnde cunctis admirantibus, illo tandem indicante dicit, & annū in quo a Cenobio exierat, inuentum est annus. in extasi illa perseuerasse; ipse quo intellexit quod Mille anni ante oculos domini tanquā dies hesterni dec. Abbatialem dignitatem reassumere noluit, breuique in calum euolauit. Sepultus est in claustro, & puluis sepulchro adiacens agris opem ferebat. Temporum verò iniurijs deuotio sancti viri penē deleta est; reuixit tamen ex eo quia siquæ Bruta animantes, per sepulchrum illius transibant, statim unum ē cruribus frangebant. In Ecclesiam eadē ossa sacra translata sunt anno 1459. prout tradit P. Paulus Canonicus eiusdem Monast. qui anno citato vixit, & prædicta scripsit.

Plura alia possent afferri si vitæ illorum exararent, quorum nomina scripta sunt in libro vite. Tres tamē præclarissimæ gemmæ tanquā auro inclusæ sæculū illud aureū, fecere illustrius, duo nēpe Bracarēses præsules, B. Martinus Dumienfis, & B. Fructuosus gemmei quidē & Sappiro pulchrioris; tertia B. Virgo Irena, margarita veluti, quæ sub aquis gignitur, & viuit, vel potius tanquā Sardonia, quæ triplici colore gaudet, nigro scilicet in imo, rubeo in medio, cædido in supremo. Sic enim Irena Monastica professione nigret, virginali pudicitia candet, Martirij gloria rubet.

Ad huiusmodi sæculū pertinere existimant aliqui Monast. de Caruocero, expulsis enim Sarracenis, ex antiqua traditione dicūt donatū fuisse à Rege, Illustri cuidam viro; qui cū nō inuenisset cultores agrorū (omnes quippè Sarracenos fugientes in montē Padella se cesserant) ex eo 4. Fratres adduxit, qui Gadarinos dīcti sunt, & ex quibus omnis illius territorij posteritas processit, atq; illis tanquā simplicibus colonis agros colēdos dedit. Vnde simplex colonia & aliz Monasterij prærogatiuæ dimanarunt.

Secundum religionis sæculum, & prima Monasteriorū ruina ab anno 714. incepit; Tunc enim Hispania à Sarracenis capta, & Gothorū impetio debellato, Monasteria quædam sunt destruita, quædam deserta, & alia facta sub tributo Barbaris quotannis soluendo. Caterum Christianis Principibus ab Asturum monta-

Septembris

Asa

b

Plin. lib.

37.66.

A. D. Payo

Goterres, da

Silua recondi-

ficatū esse;

dicunt alij.

Sæculū 11.

Monasteria

et quædam

deserta.

Prologomena.

nis exeuntibus; hostesq; paulatim propulsantibus, Monasteria cæperunt, vel destructa reedificari, vel cædente extrui, præsertim regnante *Alphonso III.* cognomento *Magno*, hic enim tum facilius *Prælia domini præstaretur* circa annum 886. ripas Minij, vsque ad Bracaram habitari insit, & fecit; Monachique illorum Monasteriorum, quæ vel edificabantur, vel instaurabatur curam animarum agebant, ob defectum, & paucitatem clericorum. Primum igitur Monast. quod tunc de nouo extructum scimus *Monasterium* fuit *Domine Nostræ de Abbadia* circa annu 883. (vt patet ex prædictis a). Vnde nō Eremitæ saculares ibidē primō, (vt aliqui volunt b) sed nostri Monachi nigri Montana illa *do Tariz* habitant: Deindē Monast. de *Tolōs* & alia plura vsq; ad annum 997. Tūc enim egrediens cum exercitu copioso a *Corduba* Sarracenus ille *Almanzor* Christiani nominis accertimus hostis, plura Lusitaniæ oppida vastavit, *Contimbricam* diruit (quæ sic diruta mansit c annis 7. & a Sarracenis postea reedificata est, & possessa, donec Monachi in *Lurbanj* industria, eam *Ferdinandus Magnus* recuperavit) urbem *Viseo* euertit, & *Bracaram* ita solo æquauit, vt congerienti, & æternum lapidum eam relinquerit. Urbem *Tui* incendit, & ad *Compostellam* perueniens eimbala sacri templi *D. Iacobi* Christianorū humeris in *Cordubā* asportauit, quæ longo post tempore d *Ferdinandus III.* cognomento *Sanctus*, *Corduba* capta, par pari referens Sarracenorū iterum humeris, vnde fuerant ablata reducere præcepit. Tunc igitur temporis plures Ecclesiæ, pluraque Monasteria nostra a Barbarico furore destructa sunt, & incensa. Ex quibus aliqua paucis post annis fuere reedificata, vt *Ganfer* & alia: alia quoq; de nouo condita, quæ omnia cum cæteris antiquioribus, ad secundum spectant sæculum *Argentæum* quidem, Monachi enim illius ætatis viri *Sancti*, *Angelici*, *apostolici*, dicebantur, & erant (vt ex supradictis liquet).

Fulsere maxime tria illa præclara lumina B. nempe *R. desindus* B. *Senorina*, & præter *D. Giraldu* S. *Gondisaluu*, quem sub Be nedictina cuculla in Monasterijs de *Paco* & *Ralumbensi* ab antiquo depictū esse maiores nostri testantur, imō & in altari veteri ipsius Erimitorij (vt oculati testes fatemur). Quod autem B. *Dominici* religionem in Monasterio *Vimarzenensi*, non fuerit, proffessus plura suadent. Primō, quia in libro *Donationum* Legis-

Ante annu
807. ædifica
tūm uenit
Monasteriū
S. Mariæ do
Sebrado in
loco, qui ita
dicitur, mu
tatum est po
stea, & sub
titulo S. Ma
riæ de Pō
beiro perma
net.

a
§ De Mo
nast. Ren
duse.

Brito.
Almanzor
idē est atq;
victor, 52.
Vicibus cō
tra Christia
nos pugna
uit, & sæpe
victor exti
tit.

c
Gariuai
lib. 9. c. 38

d
Anno 1273.

B. *Gondi
salus.*

Alphonso

Prologomena.

Alphonſi Henrici in Turri monumentorū Oliſſipponē ſeruato, habentur hæc verba. *Do vobis Erimitoriū S. Gondisalui de Amarante &c.* Alphonſus autē I. conſtat quod obiit anno. 1185. cum B. Dominicus puer adhuc eſſet 15. annorum (natus eſt enim anno 1170. vt vitam illius ſcribentes fatentur). Quomodo ergo Religionem Dominici ingreſſus eſt ille, cuius iam ſepulchrum in pueritia Dominici donatum erat? Secundò Monasterium Domini-
sane familie apud Guimaraēs, in quo B. Gondisaluum habitum ſuſcepſiſſe dicitur, conſtra-ctum eſt anno 1270. (vt conſtat ex de-creto, & licentia Senatoſcōſulti ipſius Municipij ad ædificandū) cum ergo aliqui a dicant S. Gondisaluum obiſſe anno 1260. ſequitur primò, eum priùs fuiſſe mortuū, quàm profeſſum. Sequitur ſecundò eum non potuiſſe, pontem de Amarante conſtruere (prout conſtruxiſſe aſſerunt) nam priùs 200. ſaltem annis, prædicti pontis memoria reperitur, in donatione quadam, quæ in Monasterij de Pombeiro archiuo habetur; in ea enim D. Gonmeſius de Souſa ita inquit. *Dono hereditates, quas emi à Patrono, Monasterij de Toloneſitas citra pontem Tamicæ de Amarante &c. facta charta era 1057.* Multa alia omittimus, ſufficiat testi-monium egregij viri F. Hyeronimi Romão qui in manuſcriptis de primatu Bracarenſi, S. Gondisaluum Benedic-tinum fuiſſe aperte aſſerit, cōſtabatq; ex vita illius Martirológio de Póbeiro appéſa.

Illuſtrarunt denique ſæculum iſtud ſecundum, & poſteriora il-lius confinia, 4. Pontificiæ inſulæ, 4. Abbatibus noſtri Monasterij de Refoyos collatæ; duæ Bracarēſes Abbati D. Martino, & Ab-bati D. Ferdinando (de quibus ſupra) vna Viſenſis Abbati D. Stephano I. & altera Abbati D. Bento Mendez Comiti Hêrrico, & Regi Alphonſo Henrici chariſſimo. Illi enim Alphonſus, Fa-ci- (inquit) cautum S. Michaeli Archangelo in remedium animæ, meæ, & propter te Benedic-tum mendes Abbatem, quem multum di-ligo, quia mihi ſemper fuiſti fidelis, ac fidus amicus, & propter octo-centos marabittinos aureos, quos à te recepi. &c.

Tertium, ſed ſereum iam ſæculum ex Patronorum Monaste-riorum abuſibus, ab anno 1230. plus minus vè incæpit. Quar-tū deniq; ſiſtile, ac luteum à Commendatarijs emanauit (vt iam dicam). Ea eſt enim humana defectibilitatis acerba conditio, vt firma quæque paulatin tandem deficiant, atque labascent.

Septingentis igitur, & eo amplius
annis

ſæculū III.
ab anno
1230. vſque
1400. Patro-
norū fami-
lijs 40. & ſin-
gulis illarū
perſonis pē-
ſionē ſolue-
bat Tibas
tem ore Al-
phonſi III.
ſingulis 500.
terunties.
ſæculū III
ab an. 1400.
vſque ad 1500

Prologomena.

annis nostra sacra Portugallensis Religio immutabilis, & in statu sanctitatis florido perennauit, prædictæ tamen conditionis acerbiter circa annum Domini 1230. ac deinceps sensibilius caput experiri. Etenim Monasteriorum Patroni (gliscente in dies temporalium rerum cupiditate, malorum omnium radice) ita cœnobîa dominio suo subiugarunt, vt gubernatione spirituali Abbatibus relicta, temporalium regimen sibi usurparent, quo abutentes, Alphonsus Rex III. in Comitibus apud Vimararum habitis remedio opportuno Monasteriorum vexationi certis quibusdam decretis occurrit.

Porro temporis progressu eorundem Patronorum suasionibus effectum est, vt Abbates, & Conuentus bona temporalia ita inter se diuiderent, vt Conuentibus vna tantum pars remaneret, Abbatibus verò duæ, sub obligatione certum quid pensionis eisdem largiendi Patronis, ac eorum cognatis tam viris, quam fœminis. Ex huiusmodi autem diuisione *claustræ* (vt inquit) pullulauit origo; extincta enim obligatione illa, seu pensione, quæ Patronis soluebatur, loco illius subintravit Conductoriam; Conductoriam autem appellabant certam quotam reddituum, quam Abbates soluebant Conuentui pro expensis carnis, & piscis, atque Infirmarie; donabant, etiam quotidie certum quoddam pondus panis, & certam mensuram vini singulis Monachis, qui licet in Refectorio Conuentualiter ederent, vnusquisque tamen ex peculiari sibi præstita portione edebat, atque hinc proprietatis vitium, frigidumque illud verbum *meu, ac tuum* sanctam paupertatem oppugnare cepit, tandemque expugnauit. Initium dolorum hæc; vltima tamen Religionis desolatio à Commendatarijs promanauit. Etenim post annum Domini 1400. Reges Portugallie, belli Africani prætextu, Monasteriorum patronatum à Summis Pontificibus impetrare ceperunt, eaque per obitum Abbatum à Conuentibus antea electorum vacantia nobilibus personis commendare, sub quibus *Filij Syon inelyti, & amici auro primo reputati sunt in vasa testea, opus manuum figuli. Obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarij, dissipata possessiones, bonaque Religionis ita alienata, vt sicut ille alius Corinthum aliquando conspiciens. Plus (inquit) me mouent parietinae Corinthi, quam ipsa Corinthus.* Ita merito de Religione Benedictina

Thren. c. 4.

Cicero Tuscul. 3.

Prologomena.

dictina dici posset. Plus me mouent, siquidem multò plura sunt alienata, quam retenta, plura dissipata, quam conseruata, plura amissa, quam relicta; & quoad statum Monasticum plura flere decet, quam reterege; *Misericordia tamen Domini, quia non sumus consumpti, quia non defecerunt miserationes eius.* Cum enim centum sexaginta annis Benedicti nauicula huc atque illuc iactata operiretur fluctibus, & iam penè submersa periret, recordatus est Dominus Noe, lumenque Reformationis affulsit, atque tandem cessauit tempestas.

CAPVT QVARTVM.

De Reformatione Ordinis Benedictini Portugallensis.

REFORMATIONEM Generalem totius nostri Ordinis Benedictini apud Portugalliae Regnum tria præcesere præludia in Monasterijs specialibus. Primum in Monasterio Tibanensi enituit. Cum enim Ioannes III. Commendatarium illius creasset virum egregium Fr. Antonium de Saa Monachum Montisferrati, Lusitanum tamen in oppido Megadouro natum, cepit hic Monasterij sui Reformationi incumbere, dormitoriumque construens ad Nonitiorum educationem, duodecim Monastico habitu induit anno 1535. quibus Magistrum præfecit obseruantissimum Monachum Fratrem Ioannem de Chanones natione Gallum, & à prædicto Montisferrati Cœnobio accersitum, qui in illud postea reuersus B. P. Ignatium de Loyola instruxit, & à Confessionibus extitit, cum depositis iam armis militiae terrestres celesti adscriptus est. Mortuo autem Antonio à Saa anno 1550. commendatum est Monasterium Tibanense D. Bernardo Episcopo olim S. Thomæ Dominicanæ familiæ alumno, qui illud rexit annis quindecim.

Secundum Reformationis præludium inchoatum est ab egregio viro, ac de Religione Benedictina optimè merito Fratre Dida.

Prologomena.

Didaco de Murça Ordinis S. Hieronymi professore, præceptoreque D. Eduardi Ioannis III. filij, cui in Commendam nostræ Monasterij Refugienfis successit.

Hic ergo cum Rectoris etiam munere in Academia Conimbricensi fungeretur, in domibus eiusdem Academiae duodecim Monachis ad Regularis vitæ institutum admissis, anno 1555. nostri Collegij prima posuit fundamenta; Monasterium quoque Refugiense, multis ad Religionem admissis, ad antiquum vitæ Monasticæ splendorem quandiu vixit reducere curauit.

Tertium Restaurationis nostræ felix præludium in Monasterio Sancti Thyrsi anno 1558. incipit. Præerat id temporis Monachis Sancti Thyrsi sub Commendatarij titulo illustris D. D. Antonius à Sylua Comitis Portalegrensis frater. Is Monasterium suum Reformationi subdere pie concepit, atque studiose exequutioni mandauit; euocatis enim à Castellæ Congregatione Reuerendis admodum Patribus Fratre Petro de Chaues natione Vandalo ex oppido Casra in Monasterio Montisserrati multis annis Nouitiorum Magistro, & Fratre Placido de Villalobos Olyssipponensi, eiusdemque Monasterij Monacho, tantorum Patrum opera, & industria Monasterium Thyrsense Monasticis moribus renouatum conspexit.

Vita verò functo ipso D. Antonio anno 1561. Fr. Petrus à Chaues in Castellam regreditur, Placido autem in Monasterio Sancti Thyrsi manere placuit, vt nouam illic Reformationem foueret, totiusque Ordinis restaurationem prosequeretur.

Porro cum mille obstacula, impedimenta mille, hoc sanctum opus præpedirent, singulari sanè dexteritate, & prudentia, incredibili zelo, inuictaque patientia omnia Placidus superauit, qui pro millibus vnus, vnus homo cunctando totam nobis restituit rem.

Cum igitur apud Cardinalem D. Henricum, qui tunc temporis pro Sebastiano Rege clauum Regni tenebat, rem præclare gessisset, obtentis tandem à Sanctissimo Pontifice Pio V. Reformationis literis anno Domini 1567. accersitus est iterum Reuerendus P. Frater Petrus à Chaues, quem Cardinalis iuxta

Prologomēna.

iuxta Pontificiam concessionem generalem Congregationis reformatandæ creauit, traditis illi, ac socio suo Placido reformationis literis, 22. Iulij anni 1569.

Monasteriorum igitur possessione accepta, noua capit Reformatio florere sub regimine, seueriori긑ue disciplina præfati Reuerendissimi Patris Reformatoris, qui decem & amplius annis munus Pastoris vigilantissimè exercens, Congregationem hanc plantauit, Placidus rigauit, Deus autem incrementum dedit.

Olyssipone Monasterium vetus ædificauit in domibus cuiusdam nobilis viri Pauli Henrici, qui vitam Monasticam postea professus est. Plenus tandem dierum anno Domini 1584. incaluit euolauit. Successit illi secundò R. P. Frater Placidus de Villalobos, qui duobus triennijs Congregationem rexit, multisque pro augmento illius exantlatis laboribus, zelus tandem domus Domini comedit eum. In Transtaganam enim Regionem transiens, vt de Monasteriorum ædificatione ageret, valida febri correptus obiit anno Domini 1589.

Tertius Generalis creatus est Reuerendissimus Pater Fr. Balthasar à Brachara, sub quo Constitutiones nostræ sunt editæ.

Quartus Anno 1590. Reuerendissimus P. Fr. Gondisalvus de Moraes (Episcopus postea Portucallensis creatus) sub quo Magister Frater Gregorius à Plagis publica concertatione Sacræ Paginæ Cathedram in Academia Conimbricensi adeptus est.

Quintus Reuerendissimus P. Frater Antonius à Sylua.

Sextus R. P. Fr. Balthasar à Brachara secunda vice, sub quo noui Olyssipponensis Monasterij fundamenta, atque Portucallensis iacta sunt.

Septimus Reuerend. Pater Frater Placidus Ferreira.

Octauus Reuerend. Pater Fr. Petrus de Basto.

Nonus R. P. Fr. Balthasar à Brachara tertia vice.

Decimus R. P. Fr. Anselmus à Conceptione.

Vndecimus R. P. Fr. Thomas do Socorro, sub quo Magister Fr. Leo à Sancto Thoma Cathedram Gabrielis in Academia Conimbricensi publica concertatione adeptus est.

Duodeci-

Prologomena.

Duodecimus R. P. Fr. Antonius à Regibus, sub quo Monasterium Scallabitanum ædificijs nobilitari capit, atque per Abbates regi.

Decimus tertius R. P. Fr. Maurus à Dino Iacobo.

Decimus quartus R. P. Fr. Mancius à Cruce, quo vita fundò primo Anno Triennij sui

Decimus quintus electus est R. P. Fr. Martinus à Præsentatione.

Decimus sextus R. P. Fr. Antonius à Regibus, secunda vice, sub quo Fr. Petrus Menesius Mathematicæ cathedram publica concertatione in Academia Conimbricensi obtinuit.

Decimus septimus R. P. M. Fr. Gregorius à Plagis Primarius sacre Paginæ in eadem Academia professor.

Porro in eodem Capitulo Generali in quo ille fuit electus anno Domini 1626. mense Maio apud Monasterium Tibanense more solito celebrato, decretum est, vt leges nostræ in Constitutionibus, ac Diffinitionibus contentæ, Ceremoniæ, Pausæ, & Signa (quibus ad obseruantiam silentij vtimur) reformarentur: proindeque septem Monachi ex grauioribus deputati sunt, quibus Capitulum potestatem delegauit ad prædictas leges cõdendas, ac reformandas. Fuere verò deputati R. P. Generalis, Reuerendi etiam Patres Fr. Martinus à Præsentatione D. Abbas Portucallensis. Fr. Clemens à Plagis D. Abbas S. Thyrsi. Fr. Thomas do Socorro Diffinitor Primus. Fr. Antonius à Regibus. Fr. Maurus à Sancto Iacobo, & Frater Leo à Sancto Thoma; Designatus est etiam tanquam Procurator Congregationis Frater Benedictus à Cruce Magister in sacra Theologia.

Ceterum cum tribus ex prædictis deputatis, Deo ita disponente, in Cælum comigrarent R. nempe P. Generalis Fr. Gregorius à Plagis, Fr. Maurus, & Fr. Clemens, præfatusque Magister Fr. Leo à S. Thoma loco Generalis defuncti, Generalis fuisset creatus, vt prædictum decretum Capituli executioni mandaret, tres alios iuxta tenorem, & formam illius cum ceteris Deputatis elegit, qui vicem, & locum supplerent illorum, qui decesserant. Electi autem fuere RR. Patres Fr. Paulus à Spiritu Sancto D. Abbas Olyssipponensis, Fr. Antonius Ribeyro D. Ab.

Prologomena.

D. Abbas Palumbensis, & Fr. Cyprianus à S. Andrea Visitator
Primus.

Congregati igitur omnes septem mense Iulio Anni 1628.
Præfente etiam prædicto Procuratore Congregationis, fufis
prius ad Deum precibus, ceperunt incumbere prædictæ Re-
formationi Constitutionum, Ceremoniarum, &c. Reuifisque
omnibus per fpatium duorum Menfium, ea quæ fe-
quantur placuit, vel de nouo addere,

vel melius, & clariùs

explicare.

Finis Prologomenorum.

LIBER PRIMVS

DE IIS, QVÆ AD COMMVNE Religionis regimen spectant.

CONSTITVTIO PRIMA.

De Congregatione, & Monasterijs illius.

CAPVT PRIMVM.

De unitate Congregationis.

STATVIMVS primò secundum Pontificia
^a Pij, & Sixti Quinti ^b diplomata, vt omnia Mo- ^a Regimini
 nasteria nostra quæ nunc extant, & cuncta etiam & c.
 in posterum erigenda, in vnum Congregationis ^b Inuicti
 corpus pariter coalescant, omnesque Mona- & c.
 chi, tum præsentis, tum futuri, qui in aliquo illorum ritè pro-
 fessionem emiserint, seu iuxta dispositionem istarum Constitun-
 tionum fuerint recepti, ipsius Congregationis membra censean-
 tur, vniusque supremi capitis Generalis nuncupandi obedi-
 tiæ, ac regimini subsint.

2. Cōseruationi verò huius sic erectæ Cōgregationis, ipsiusq;
 stabilitati consulentes, omnibus, ac singulis illius Monachis *in*
virtute sanctæ Obedientiæ præcipimus, ne quis illorum cuiuscun-
 que status, gradus, aut dignitatis sit, per se, aut per interpositam
 personam, fauorem, auxilium, vel iuuamen quomodolibet im-
 pendat, ad hoc vt Monasterium aliquod à prædicta Congrega-
 tione separetur, & à Generali independens per se singulatum
 regatur.

enol. 3

A

3. Quod

3. Quod si aliquis secus fecerit, in sententiam excommunicationis, priuationemque cuiuscunque dignitatis, gradus, officij, & beneficiij, in Ordine obtenti, & inhabilitatem quodlibet aliud in posterum obtinendi, ipso facto incurrat, & alijs insuper pœnis corporalibus arbitrio Generalis infligendis plectatur.

4. Ut autē prædicta Congregatio secundū præfatas Pij Bullas inter alias sacri Benedictini Ordinis proprio nomine gaudeat, nuncupetur deinceps, CONGREGATIO MONACHORVM NIGRORVM SANCTI MARTINI TIBANENSIS REGNORVM PORTVGALLIAE.

CAPVT SECVNDVM.

De ordine Monasteriorum, & numero Monachorum cuiusque.

1. **C**V M corporis ordinata compositio ex membris, & capite resultet, de Capite primū agentes, Monasterium Sancti Martini Tibanensis totius nostrę Congregationis caput & Reuerendissimum Patrem Generalem eo ipso Domum Abbatem illius instituiamus.

2. Quod si Capitulo Generali commodius aliquando visum fuerit, Monasterium S. Benedicti Olyssipponensis caput creare, illique Generalatum annectere, ipso facto Monasterium Tibanense primum locum in Choro dextro deinceps obtineat.

3. Cætera verò Monasteria tanquam membra, ipsorumque Prælati subsequentem ordinem seruent inter se.

CHORVS DEXTER.

IN Choro dextro primum locum teneat Monasterium Sancti Benedicti Olyssipponensis.

2. Monasterium S. Benedicti Portucallensis.

3. Monasterium S. Mariæ de Pombeiro.

4. Monasterium S. Andreæ de Rendufe.

5. Monasterium Saluatoris de Paço de Souza.

6. Mona-

6. Monasterium S. Ioannis de Pendorada.
7. Monasterium Saluatoris de Ganfei.
8. Monasterium S. Mariæ de Carnoeiro.
9. Monasterium S. Ioannis de Arnoya.
10. Monasterium S. Mariæ de Admiranda.

CHORVS SINISTER.

IN Choro sinistro primum locum teneat Collegium Sancti Benedicti Conimbricensis.

1. Monasterium S. Thyrsi de Riba d'Auc.
3. Monasterium S. Michaelis de Refoyos.
4. Monasterium Saluatoris de Trauanqua.
5. Monasterium Scallabitanum.
6. Monasterium S. Romani de Neiuæ.
7. Monasterium S. Michaelis de Bostello.
8. Monasterium Saluatoris de Palme.
9. Monasterium S. Martini do Couto.
10. Monasterium S. Ioannis de Cabañas.

4. Monasteria alia quæ denuò progressu temporis fuerint extructa, & erecta, sedem, ac locum habebunt prout maior suffragiorum pars in Capitulo Generali decreuerit.

5. Similiter etiam certus Monachorum numerus pro singulis Monasterijs in Capitulo Generali quolibet triennio designetur, attentis redditibus annuis cuiusque, ipsorumque applicationibus secundum occasiones occurrentes, ac temporum vicissitudines. Porro is tantum Monachorum numerus in vnoquoque constituatur, qui ita commodè sustentari possit, vt vnus, vel alter superaddi queat, si fuerit opus.

6. Specialiter autem statuimus, vt in Monasterijs, quæ inter minora hactenus sunt computata, in Monasterio scilicet Saluatoris Ganfensis, S. Romani de Neiuæ, Saluatoris de Palme, S. Mariæ de Carnoeiro, S. Ioannis de Arnoya, S. Ioannis de Pendorada, S. Martini do Couto tredecim saltem Monachi deinceps resideant, vt regularis disciplina in eis perfectius obseruetur.

CAPVT III.

De triennali regimine Congregationis.

¶ Pij Quinti
Regimini, &
Sat.
Sixti Quinti
punctum,
66.

1. Pontificijs decretis & obsequentes volumus, & assenti-
mur, vt hæc nostra Congregatio per Generalem, Abba-
tes, Diffinitores, ac Visitatores triennales gubernetur.

2. Vt autem hoc triennale regimen indefinenter perseveret,
statuimus vt Monachorum nemo cuiuscunque status, gradus,
aut conditionis sit, per se, vel per interpositam personam in ali-
qua ex prædictis dignitatibus perpetuitatem ambire, seu quo-
modolibet procurare, aut etiam sponte à Congregatione oblata
acceptare præsumat: alioquin in sententiam *Excommunicationis*
ipso facto incurrat, priuatusque maneat voce actiua, & passiua, &
qualibet si eam habuerit, dignitate, simulque inhabilis ad quan-
cunque aliam in posterum obtinendam, pœnis item corporali-
bus arbitrio Generalis imponendis senere puniatur.

3. Volumus præterea, vt eisdem pœnis subiaceat Monachus
quacunque dignitate præfulgeat, qui tentatam perpetuitatem
rescuerit, & de ea tanquam de crimine bonum commune læ-
dente Reuerendissimum Patrem Generalem certiore non
fecerit, *Consentire enim videtur erranti qui ad rescanda que*
corrigi debent, non occurrit.

¶ Dist. 83.
Consentire.

4. Porro si Generalis ipse sit qui ad perpetuitatē adspiret
Monachus qui id nouerit, sub eisdem pœnis Diffinitorem primū
certiorem faciat, & ille statim, sub prædicta censura, ceteros Dif-
finitores, Visitatoresque conuocet, qui simul congregati reme-
dijs opportunis occurrant, prædictique pœnis, & alijs, si fuerit
necesse, plena auctoritate, & iurisdictione, totius Congregatio-
nis nomine, perpetuitatis audaciam refrangent.

5. Quod si pecuniarum expensis opus fuerit, Patres sic con-
gregati à singulis Monasterijs eas poterunt exigere proportio-
nata distributione redditibus cuiusque, Abbatesque & Monachi,
in ijs, que præceperint ad prædictam perpetuitatem cohiben-
dam obedire tenebuntur.

CONSTITVTIO II.

De Capitulo Generali.

CAPVT I.

De Tempore, & loco quo Capitulum
Generale celebrari debet.

Acris ^a Canonibus, & mandatisque Apostolicis ² Cap. 13
obtemperantes statuimus, vt singulis quibusque ³ singulis, & 17. mon.
triennijs Capitulum Generale in Congregatione ⁵ Pij, 12. 64
nostra celebretur. ⁶ minente.

2. Prima dies celebrationis eius, erit tertia mensis Maij, in qua festum agitur Inventionis Sanctæ Crucis: locus verò, illud erit Monasterium quod maior suffragantium pars in vltima sessione præcedentis Capituli commodius iudicauerit.

⁷ Cap. 13. 17. 64
singulis, & 17. mon.

3. In Vigilia igitur prædicti diei ab hora Vespertina, & deinceps, Vocales infra nominandi in Præfatum Monasterium congregentur, nullusque aduentum suum procrastinet, aut designatum diem anteuertat.

4. Diffinitores solum, ac Visitatores triduo ante ipsam primam diem Capituli cum Reuerendissimo Patre Generali in prædictum Monasterium conueniant, vt simul congregati designent Monachos omnes, qui iuxta dispositionem Iuris, nostrarumque Constitutionum, in ipsa prima die Capituli inuenti fuerint habiles, vt in albo voce passiuâ gaudentium ascribantur, illorumque nomina typis mandare curent.

5. Ne quis autem vocem passiuam habentibus ante ætatem legalem annumeretur, aut post illam prætermittatur, præcipimus vt singuli Monachi, qui Capituli Generalis tempore vigesimum Religionis annum tetigerint, authentico testimonio de hac ætate sua certiozem faciant Reuerendissimum Patrem Generalem.

6. Vnde nullus eligendorum catalogo apponatur, quin prius de legali, seu Monachali ætate illius, ac (si fortè defectum patitur natalium) de legitima dispensatione huiusmodi impedimenti, certò constet.

7. Nullus item ab anno 626. inclusiue receptus, & in posterum recipiendus, in prædicto catalogo incipiat apponi, nisi vel sacras literas didicerit, vel saltem lectionibus casuum moralium in nostris Monasterijs habendis, per quinquennium saltem eum operam dedisse constet.

8. Cum ergo præfinita die Patres Vocales ad Monasterium Capitulare peruenerint, (si Interamnense fuerit) famuli in proprias domos reuertantur, exceptis Olyssipponensibus, Scallabitanis, & Conimbricensibus, qui remaneant, victumque eis, ac burdonibus suis, toto Capituli interstitio detur.

9. Sumptus autem eiusdem Capituli octo vel decem dierum spatio, plus minùsvè celebrandi à communi Congregationis deposito, vel iusta per Monasteria distributione secundum ipsius Capituli Generalis dispositionem, suppeditentur.

CAPVT SECVNDVM.

De Vocalibus in Capitulo Generali congregandis.

1. **A**D Capitulum Generale celebrandum, confluent primò Reuerendissimus Pater Generalis, Abbates, Diffinitores, ac Visitatores actuales.

2. Accedent etiam secundò, cuncti Reuerendi admodum Patres, qui anteaetis triennijs Generalis officio functi sunt.

3. Ex Magistris item Theologiæ quotquot fuerint professores in Academia Conimbricensi, siue actu Theologicas Cathedras moderentur, siue iam sint emeriti, vel (vt aiunt) iubilati.

4. Ex ceteris Lectoribus secundùm has Cõstitutiones (prout inferiùs dicetur) iam emeritis quatuor similiter Vocales erunt. Qui numerus hoc ordine perficietur: *Primò*, ex Lectoribus emeritis, qui aliàs Magisterij insuper in sacra Theologia gradu fuerint insigniti. *Secundò*, si huiusmodi Magistri quaternarium

non attingant, vel nulli tales existant, complebitur numerus ex alijs Lectoribus emeritis in Iubilatione antiquioribus. *Quod si tertio* plures fuerint coequalis in Magisterij dignitate, vel simultanei in Iubilatione, præcedent ad prædictum numerum complendum, seniores secundum habitus susceptionem.

5. Vocales item erunt ex Prædicatoribus generalibus (de quibus *a* infra) duo antiquiores, qui nimirum prius compleuerint *a* Libr. 2. annos ad titulum Prædicatorum generalium requisitos. *Quod* Constit. 2. si aliqui simul tempore eos expleuerint, seniores in Religione *cap. 6.* præcedant.

6. Socius denique, ac Secretarius Reuerendissimi Patris Generalis, & ex Magistris Nouitiorum, qui duodecim annos magisterij expleuerint.

7. Hos omnes Patres ad celebrationem Capituli Generalis, tempore dicque prædicto ex vi huius nostræ Constitutionis accersitos esse volumus.

8. Si quis autem Abbas, Diffinitor, aut Visitator iusto impedimento *b* detentus Capitulum adire nequeat, literas mittat, quæ impedimenti rationem, seu qualitatem iureiurando firmatam contineant, & Monachum dignum, atque idoneum *c* procuratorem suum constituat (siue ille de corpore Capituli sit, siue non) cui in literis manu propria signatis vices suas committat ad suffragandum, subscribendum, ac cætera omnia nomine suo peragenda, quæ in Capitulo Generali geri solent, ac possunt sub forma harum Constitutionum annotata. Quibus literis exhibitis, & in Capitulo perlectis, si legitimæ fuerint, Procurator ille inter Vocales recipietur in eodem loco, ac gradu absentis, cuius personam gerit (nisi ex alio forsan capite locum habeat præstantiorem.)

9. Ad huiusmodi Procuratoris munus subeundum inhabiles erunt Priores Monasteriorum, & omnes alij qui saltem ad vigesimum Religionis annum non peruenerint.

10. Porro si prædicti absentes & cæteri literas testimoniales de legitimo impedimento non miserint, Capitularium arbitrio puniantur: si autem Procuratorem non subrogauerint, prædicta forma seruata, non ideo ipsius Capituli celebratio moram patiatur, subsistat, aut retardetur, sed cum alijs, qui præstò adsunt (iuxta iuris *d* dispositionem feliciter pergat.) Abbates verò *d* *Cap. Cam* illi *inter.*

b Dist. 18.
placuit.

c Cap. Quia
propter. *de elect.*

Cap. si quis
in 6.

d *Cap. Cam*
inter.

Cap. cum
nobis.

illi legitimè impediti proprium Monasterium gubernent, vt antea, sub titulo Præsidentium à prima die Capituli, & deinceps vsque ad electionem, & possessionem noui Abbatis.

11. Illud idem præstabit Reuerendissimus Pater Generalis si fortè extra Monasterium in quo Capitulum celebratur, iusto impedimento fuerit detentus, Procuratorem enim eliget iuxta superius dicta, qui in Capitulo personam illius referat, non quatenus Generalis est, sed quatenus Abbas Monasterij primatis, vocemque habeat locum, ac sedem à Choro dextro primus inter Abbates.

Constit. 4
cap. 1.

12. Visitator autem primus in huiusmodi euentu substituet vicem Generalis absentis, & impediti, ad præsidendum in Capitulo, sicut præest defuncto Generali (prout inferius dicitur.)

13. Cæteri Vocales, prædictis exceptis, etsi iusto detineantur impedimento, cum non tam de iure, quam ex gratia personali Vocales sint, Procuratorem non eligent, sed literas tantum excusatorias mittent.

5 Inuoluti.
Dat am Ro-
mæ ix. De-
cemb. anno
1611.

14. Vltimò tandem statuimus, prout iam olim sancitum est, & secundum specialè concessionem Pauli Quinti, quæ etià gaudet nostra Congregatio, quod de cætero non eligantur Procuratores Conuentuum, vt ablati omnino inquietudinum occasionibus, quæ communiter ex electionibus oriuntur, seruentiùs Deo seruiatur, & maiori cum charitate sibi inuicem Monachi correspondeant, & quietiùs viuant, suas tamen petitiones dirigere poterunt ad Capitulum, & alia de quibus infra cap. 8.

CAPVT TERTIVM.

De ordine inter Capitulares seruando.

1. **V**T omnis vbique tollatur confusio, in quocunque Regulari actu in quem Patres Capitulares conuenerint hunc ordinem inter eos, quoad sedendum, loquendum, ac suffragandum seruari præcipimus.

2. Pri

2. Primum ac præcipuum locum teneat vbicunque Reuerendissimus Pater Generalis. Post eum à dextris, & à sinistris seriatim sequantur Abbates secundum ordinem Monasteriorum, Constitutione prima præscriptum. Post Abbates immediatè sedeant Generales præteriti per choros vtrinque distributi, regulari inter eos antiquitate seruata.

3. Immediatè post à choro dextro sedeant Diffinitor primus; Visitator secundus; Diffinitor tertius, & Diffinitor quintus. A choro verò sinistro, sedeant Visitator primus, Diffinitor secundus, & Diffinitor quartus.

4. Infra Diffinitores locum habeant Magistri in Theologia seruati inter eos Monachali cuiusque antiquitate; sim litter post illos Lectores Emeriti, qui non fuerint in Theologia Magistri; Deinde à choro dextro Socius Reuerendissimus, & à choro sinistro Secretarius, vltimò tandem Prædicatores generales, & Magistri Nouitiorum.

5. Reuerendissimus qui Generalis esse desinit, postquam uenia petita munus suum deposuerit, ante omnes Abbates à Choro dextro sedebit, & tunc temporis quandiu Generalis alter non fuerit electus, Diffinitor Primus primum, præcipuumque locum tanquam Præses Capituli obtinebit vbique. Cæteri uerò Capitulares, postquam ab officijs suis fuerint absoluti, sedebunt infra alios, qui designatum locum habent, monachalem antiquitatem seruantes inter se.

6. Si Reuerendissimus, aut Diffinitor Præses Capituli non potuerit aliquoties a Sibus Capitularibus interesse, sessionibus eiusdem Capituli, in Refectorio similiter, & Choro præterit Diffinitor cæteris antiquior secundum ordinem electionis suæ.

7. Iuxta hunc igitur ordinem à Secretario Reuerendissimi tabella affigatur ostio Refectorij, vt suus cuique gradus innotescat; & ad calcem illius, vel in alia tabella minori Ministri quoque Capituli designentur, nimirum Hebdomadarius, Lector, Seruitores, & Ostiarius.

8. Hebdomadarius Capituli Sacerdos erit, ad cuius officium pertinebit mensam Capitularem benedecere, & in fine gratias agere, cum Versibus, ac Orationibus solitis, Missamque quotidie celebrare pro felici ipsius Capituli progressu (prout in sequenti Constitutione dicetur.)

9. Lector Capituli Monachus erit gratus, ac sonora vocis, qui sanctam Regulam hora prandij, in cœna verò Constitutiones has ordinatim legat. Seruitores, quatuor erunt Monachi alacres, ac seduli, qui mensæ Capitulari ministrent diligenter, & expeditè.

10. Ostiarius denique Capitali Monachus erit iunior, qui domum ipsam Capitularem, mensamque Diffinitorij præparet; ad latus quoddam eiusdem Altare erigat, decenterque adornet: ad sessions Capituli signum faciat; & quandiù Patres Capitulares fuerint congregati, propè fores Capituli forinsecus assistat, ut vocatus statim accurrat, & mandata diligenter exequatur; in mensa Diffinitorij ponat tintinnabulum, papyrum, atramentaria, calculos, seu phaseolos albos, ac nigros, parataque habeat omnia ad suffragandum necessaria, schedulas nimirum capulas, seu vascula, in quibus vota excipiantur.

CAPVT QVARTVM.

De rebus prohibitis, ac permissis Capitularibus.

1. **I**nterdicimus primò omnibus, ac singulis in Capitulo congregatis, ambitiosas quasque suffragiorum procurationes, seu negotiationes in fauorem sui, aut aliorum sub penis contra subornatores a inferiùs præscriptis.

2. Prohibemus etiam secundò sub præcepto, ac virtute *san. Ee Obedientia*, ne aliquis Capitularium alterius cellam ingreditur. Conuentuales item Capitularium cellas sub eodem præcepto minimè ingrediantur, aut vice versa, exceptis ministris ad eorum seruitium deputatis.

3. Lecta quoque, & ipsi cellarum parietes nullo apparatu ornentur, sacris imaginibus exceptis; vnde Reuerendissimus in Vigilia Capituli, cellas omnes visitet, curetque ut omnia in eis necessaria sint, & munda, nihil tamen mundi fastum, sæculæ remvè cultum, sed monasticam potiùs paupertatem re doleat.

4. Sacrum quotidie, seu frequentè Capitulares facere studeant; feriis secundis, & quartis, carnibus non vescantur; ad cõ-

mune

mune Refectorium accedant: conuentali flagellationi intersint: silentium temporibus suis ne violent: cum hospitibus absq; Præsidentis licentia minimè colloquantur, in cunctisque alijs ita se gerant, sicut eos decet, qui aliorum reformationi, vt exemplar & magistri incumbunt, quæ omnia stricte præcipimus, vt Reuerendissimus, Præsidesque Capituli obseruent, & faciant obseruari.

5. Prohibemus denique tum Capitularibus, tum etiam Conuentalibus, & hospitibus illius Monasterij in quo Capitulum celebratur sub præcepto *virtutis sanctæ Obedientiæ, pænæque excommunicationis ipso facto*, sub priuatione quoque vocis actiue, ac passiuæ, vt nec habeant, nec secum deferant arma toto tempore Capituli: nec item secum deferant cultellos, seu gladiolos, vel aliud simile instrumentum, quo aliquis lædi solet, ac offendi.

6. Permittimus vt Capitulares toto tempore Capituli alij alijs confiteri possint, vel si malint, Confessarijs eiusdem Conuentus, in quo Capitulum celebratur. Si verò in suis Confessionibus aliquid occurrat ratione cuius facultas superioris requiratur, à Reuerendissimo petetur, vel à Diffinitore Præsidente quandiu Generalis non fuerit electus.

7. Porro vt omnis ambiguitas in foro conscientie tollatur ex casibus communiter reseruatis, duos tantum reseruatos esse volumus respectu Capitularium quandiu in Capitulo fuerint congregati. Vnum est malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio literarum ab inferioribus ad superiores, vel superiorum ad inferiores. Alterum est iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo.

8. Permittimus, vt Capitulares qui pecunias in expensas tulerint, eas secum retinere possint toto tempore Capituli. Quod etiam permittimus in omni bus Congregationibus Diffinitorij singulis Patribus, qui ad eas conuenerint, similiterque, vt ad inuicem confiteri possint, quandiu ibi fuerint congregati.

9. Hospites tempore, & loco Capituli superuenientes non facile (absque defectu tamen charitatis, & vrbانيتatis) recipiantur, nec ad interiora Monasterij absque licentia Reuerendissimi, vel Diffinitoris Præsidis admittantur, nec Monachi absque prædicta licentia à Monasterio exeant.

CAPVT QVINTVM.

De agendis prima die Capituli.

1. **C**ongregatis iam suprâ nominatis Patribus, prædicta die Inuentionis S. Crucis, vt omnia feliciter dirigantur Diuini numinis auxilium specialiter præ cunctis inuocandum est. Proindèque decernimus primò vt omnes, ac singuli de gremio Capituli ipsa die Missæ sacrificium offerant pro prospero illius successu, ac totius Religionis augmento. Idemque faciant Sacerdotes Conuentuales, qui aliàs impediti non fuerint.

2. Hora deindè competenti solemniter in Ecclesia Tertia cantetur, & post eam Processio immediatè fiat, ad quam Capitulares omnes conueniant: duoque primùm in ea cantentur Responsorialia, vnum de Spiritu Sancto, de Sancto Patre Benedicto alterum, deindè *Magnificat, Laudate pueri, &c.* & in fine dicantur Versus, & Orationes, quæ in fine harum Constitutionum pro huiusmodi actione assignantur.

3. Finita Processione, Missa de Spiritu Sancto solemniter cantetur, quam Reuerendissimus celebret, & offerat pro intentione prædicta cum duplici commemoratione, vna de Inuentione Crucis, altera de S. Patre Benedicto. Inter Missæ sollemnia habeatur Concio, similiterque in cæteris diebus festis, ac Dominicis occurrentibus. Conciones autem huiusmodi inter seniores Prædicatores Ordinis celebrioribus, ac magis idoneis ante menses aliquot Reuerendissimus commendare meminerit.

4. Statuimus præterea, vt ipsa prima die Capituli in cæteris Monasterijs Congregationis nostræ hora Missæ Conuentualis, seu de Tertia, cantetur Missa de Spiritu Sancto pro eadem intentione cum commemorationibus Beatæ Virginis, & Sancti Patris Nostri Benedicti. Missa verò Conuentualis de Cruce ab Hebdomadario sine cantu dicatur; singulisque diebus quandiu Capitulum constiterit, finita Prima in omnibus Congregationis nostræ Monasterijs fiat conuentualis commemoratio, in fine Constitutionum assignata.

5. Eadem die hora secunda post meridiem fiat signum ad Primam sessionem Capituli Oſtario illius nouem istibus maiorem campanam feriente, statimque tum Vocales, tum etiam Conuentuales Monasterij in Choro inferiori congregentur, atque ibi ad primum Versum, genua flectentes, cantent Hymnū, *Veni Creator Spiritus, &c.* alternante organo, illoque finito, Reuerendissimus cantet Versus, & Orationes, de quibus supra.

6. Immediatē tendant Vocales ad domum Capituli (Conuentus verō interim Vesperas recitet) quibus per ordinem sedentibus, Secretarius alta & intelligibili voce legat huiusmodi caput ab hoc numero 6. vsque ad finem (quod in similibus obseruari statuimus, ita vt quotiescunque ex præcepto harum Constitutionum aliquid fuerit faciendum, prius quā fiat, legatur forma, sub qua fieri præcipitur.)

7. Deindē perſectō capite, ſermunculum faciat Reuerendissimus, in quo Patrum Capitularium aduentum gratuletur, illosque exhortetur, ac moneat, vt omnem prauum, & inordinatū affectum amoris, aut odij, proprii commodi, aut zeli amaritudinis reſecantes, honorem, & obsequium Dei intendant, iustitiæ rectitudinem seruent, Religionis profectum, bonumque commune præ oculis habeant, tum in electionibus faciendis, tum etiam in cæteris à Capitulo tractandis.

8. Huiusmodi exhortatione finita, si quæ fuerint Epistolæ excusatoriæ Capitularium absentium, coram omnibus legantur vt publicè de impedimento constet: literæque procuratoriæ an legitimæ sint, & formales expendantur.

9. Designabit deindē Reuerendissimus tres cauſarum Indices (de quorum officio infra dicetur) eisque iuramentum præstabit, vt munere suo fidelitèr, ac iuste fungantur.

10. His ita peractis, ſinietur hæc prima ſeſſio Reuerendissimo dicente Vers. *Sit nomen Domini benedictum*, cæterisque respondentibus, *Ex hoc nunc, & vsque in ſaculum.* Qui Versiculus in fine omnium ſeſſionum dicetur; immediatēque Vocales in Ecclesiam redeant, vt Conclusionibus Theologicis intersint.

11. Statuimus enim, vt in singulis Dominicis, ac Festis constante Capitulo Conclusiones habeantur. Earum verō defensores, ac Præsides, non quicumque, sed quales pro actionibus publicis

blicis decet, quique melius satisfacere valeant arguentibus. à Reuerendissimo eligantur. Ijs autem de necessarijs ad eundum, & redeundum, & ad Conclusiones typis mandandas provideatur de expensis pro celebratione Capituli assignatis. Idè statuimus de Prædicatoribus ipsius Capituli, nisi alias Capitulares sint.

12. Ne autem aliquis ignorantiam, aut obliuionem legum prætendat, Secretarius in fine huius primæ sèssionis Constitutionem æ pœnalem contra subornatores, & eos non reuelantes transcriptam, & à Reuerendissimo subſignatam præ foribus Capituli affiget.

Lib. 3. C. 6
tit. 6. c. 3.

CAPVT SEXTVM.

De ordine, ac forma proſequentionis Capituli.

1. **Q**uarta die Maij vno quadrante ante horam ſeptimam facto ſigno ad ſecundam, & matutinam ſeſſionem exiet ſtatim Hebdomadarius Capituli ad celebrandam Miſſam de Spiritu Sancto cum commemorationibus Beatæ Virginis, & S. Patris Benedicti in Altari, quod in eodem Capitulo paratum erit, & ornatum. Eamque offeret pro ſupradicta ^b intentione. Idem faciat ſingulis ſeſſionibus matutinis, huiusque Miſſæ ſacrificio omnes Vocales adeſſe curent.

Cap. 3. n. 8

2. Finita Miſſa, genibus flexis, recitetur Antiphona, *Veni Creator Spiritus*, & Reuerendiſſimus dicat Verſus, & ſtans Orationes ^c prænotatas: quod in principio ſingularum ſeſſionum obſeruetur.

Cap. 3. n. 2.

3. Omnibus deindè conſedentibus, priuſquam alia tractentur, eligantur Iudices inhabilitatum modo quo infra cap. 7. n. 2. Poſtea verò Secretarius coram pleno Capitulo ex ordine legat ſingulos Monafteriorum Status (de quibus infra) vt publicè innotefcat cuiusque Abbatis regimè. Qui Status Generali recèns electo poſtea tradantur. Interim verò Iudices inhabilitatum muneri ſuo incumbant (prout ſequenti capite dicetur.)

4. Stati;

4. Statibus perlectis, electio Relatoris, seu Secretarij Capituli immediatè fiat secundum formam, quæ infrà Constitutione tertia assignatur. Qui, iuramento accepto, munus suum statim obire incipiat.

5. Deindè Diffinitor primus, quatuorque alij Diffinitores Consiliarij sigillatim eligantur, omnibusque electis, cuncti simul à Reuerendissimo iuramentum accipiant; quo præstito, surgat Reuerendissimus, prosterнат se in medio Capituli, humiliterque veniam postulet de negligentijs, ac defectibus commissis in functione muneris sui; cui Diffinitor primus (seu illo absente) cæteris antiquior loco ipsius Generalis sedens, pro laboribus præteritis in regimine Congregationis exantlati grates breuiter persoluat; & nomine suo, viceque omnium benignè veniam indulgeat, Psalmum *De profundis*, &c. pro satisfactione imponens; Atque deinceps Capituli Præsidentem agat (prout infrà dicitur Constitutione sexta) & à Secretario Sigillum Congregationis accipiat.

6. His peractis, tractetur de Residentia, seu syndicatu Officialium Congregationis (iuxta ea quæ sequenti capitulo octauo dicenda sunt.) Qua finita, agatur *primò* de ijs, quæ ad Reformationem, & rectam gubernationem spectant, siue toti Congregationi communem, siue alicuius Monasterij specialem, singulique Vocales ordine suo proponant, quæ quisque reformanda, emendanda, prohibenda, præcipiendavè fore iudicauerit. *Secundo loco* legantur aduertentiæ, siue (vt aiunt) memorialia, quæ absentes Monachi miserint ad prædictam reformationem attinentia. *Tertiò*, literæ, querelæ, petitiones, siue postulata tum Monachorum, tum secularium, quæ plenariam Capituli assistentiam requirant, reliqua Diffinitorio possunt committi.

7. Præcipimus autem, vt his omnibus Præses Capituli per suffragia Vocalium satisfieri iubeat. Priusquàm verò aliquid diffinitiuè decernatur, poterunt Vocales conferre inter se, rationesque adducere pro vna, vel altera parte, prout vnusquisque melius iudicauerit, quibus auditis, id quod tandem in re proposita faciendum, vel obseruandum sit, non nisi cunctis per phaeolos albos, ac nigros suffragantibus concludatur.

8. Vt autem omnia liberius fiant, si quid in Capitulo pleno vel Diffinitorio agitetur quod ad Monachum præsentem, siue ad
cogna.

cognatum suum præsentem, vel absentem spectet, huiusmodi Monachus à Capitulo, vel Diffinitorio egrediatur, dum negotium illud discutitur.

9. Cum aliquid graue tractandum occurrerit (vt omnia prudenter agantur) cogitandum solummodo prius, atque perpendendum in vna sessione proponetur, in altera verò sequenti, non repentinis iam, sed præmeditatis suffragijs diffiniatur.

10. Quarto tandem omnes Diffinitiones Capituli præcedentis, quæ in viridi fuerint obseruantia, coram omnibus legantur, & si aliquid mutandum, delendum, vel iuxta temporis exigentiam de nouo diffiniendum fuerit, mutetur, deleatur, aut diffiniatur, & quæ intacta remanserint expressis verbis denuò confirmentur: ita vt inter Capitulum, & Capitulum vnus tantum sit & vigeat Diffinitionum codex, quilibet autem Diffinitio, quæ in eo expressè non fuerit exarata, nullius sit roboris, ac vigoris.

11. His ita peractis, & expeditis, Generales, Visitatores, & Diffinitores antea acti, vel alij quicunque Iudices, seu Commissarij igne cremabunt omnes suarum Visitationum denunciationes, omnesque culparum codices, siue processus; in quibus iam definitiua sententia fuerit prolata, cui Reus ipse cõsenserit, alioquin reseruentur. Reseruentur quoque sententiæ illorum criminum, quæ secundo, aut tertio commissa, duplicatam, seu triplicatam habent penam: sententiæque electorum ab Ordine, si qui fortè fuerint expulsi, &c.

12. Deindè Præses Capituli omnes ministros Congregationis præcedentis triennij à dignitatibus, & officijs suis absolutos esse pronuntiet. Tunc Abbates, Diffinitores, Visitatores, Socii, ac Secretarij Reuerendissimi prosternant se, & humiliter de negligentijs commissis sigillatim veniam petant. Quibus Præses Capituli respondeat: *Dominus parcat vobis, dicite De profundis.* Et huiusmodi Psalmo, ab illis genibus flexis, alternatim recitato, surgant omnes, ac sedeant.

13. Procedatur statim ad electionem Visitorum, deindè ad electionem Reuerendissimi Generalis, qui electus iusiurandum accipiat, fidemque profiteatur (prout infra Constit. 3. cap. 5.) ac tandem in Ecclesiam processionaliter ducatur, fiantque cætera, quæ Constit. 5. cap. 1. assignantur. Sequatur postea electio Abbatum singulorum Conuentuum, seruatò cuiusque antiqui-

tatis

tatis ordine, electio Socij, & Secretarij Reuerendissimi, Procuratorum Curialium, Regentis, atque Lectorum, Magistri Nouitiorum, & Prædicatorum nobiliorum Conuentuum, prout suis locis annotatur.

14. Omnibus iam electionibus peractis, habilitentur electi à Reuerendissimo, & confirmentur (prout infra Constit. 3. cap. 5. & 6. numer. 1. & sequentibus.

15. In vltima tandem sessione designetur Monasterium pro venturo Capitulo Generali celebrando; legantur acta Capituli, ceteraque omnia, quæ vel de nouo sunt definita, vel recepta, & ab omnibus Vocalibus subscribantur. Cantetur vltimò Missa pro gratiarum actione, atque ea finita, Reuerendissimus Prælatos exhortetur breuiter, ceterosque admoneat, vt vnusquisque ministerium suum impleat: benedictionem omnibus impendat: & data huiusmodi benedictione, Capitulum tandem soluat.

CAPVT SEPTIMVM.

De habilitatione suffragantium.

1. **E**lectiones omnes sincerè fieri à canonicisq; sanctiones circa electores obseruari cupientes, statuimus, vt in ipso statim Capituli initio de habilitatione Capitularium in ordine ad vocem habendam tractetur, ne fortè inhabilium impunitas, inhabilitatum pariat contemptum,

2. In secunda igitur sessione Capituli tres ex grauioribus Vocalibus canonica electione, eligantur Iudices inhabilitatù, & deindè tres alij, de quorum officio statim dicetur, electique iusiurandù accipiant, vt suo rectè fungantur munere. Interimq; dum Status Monasteriorum coram Capitulo leguntur, in locum secretum tres illi primùm electi conueniant, & singulos Vocales ordine suo per Monachù designatum accersant, antiquiorq; singulis, iuramento præstito, hanc solùm faciat interrogatione.

† Scis nè aliquem ex Capitularibus, per se, vel per Procuratorem suum presentibus inhabilitatem ad suffragandum, aut priuationem vocis actiua ab vltima visitatione, vsque ad hodiernam diem, ratione aliqua incurrisset?

3. Quid verò singuli ad interrogata responderint iunior Index scribat.

Eligere nō possunt excommunicati excommunicati maiori.

Cap. de clerico excommunicato.

Suspensi ab officio, cap. cum dilectus de consuet.

Interdicti c. cum inter.

Celebrantes in loco interdicto, & irregulares, cap. is qui, de sentent. exco. in 6.

Incurrētes priuationē vocis actiue

4. Deindè testimonijs singulorum Vocalium acceptis, coram omnibus inquisitio facta legatur, & expendatur. Quòd si aliquis culpabilis fuerit inuentus, eo prius pro defensione sui inscriptis
a *Cap. Sus-*
septis. *a* audito (vt mos est) vsque ad sententiam definitiuam ab ipsis efformandam iuridicè procedatur.

5. His peractis, prædictaque inquisitione finita, Iudices ad Capitulum accedant, & iubente Reuerendissimo, si aliqua fuerint inhabilium sententia, coram omnibus à Iudice antiquiori
b *Cap. Cum*
ab uno. *b* promulgentur. Si verò nulla, Iudex ipse nomine suo, & aliorum pronunciet neminem fuisse repertum inhabilem ad suffragandum; & antequàm huiusmodi testimonium, votorumque qualificatio præcedat, nulla celebretur electio.

6. Ne autem tres illi Iudices ad prædictam inquisitionem faciendam deputati ab ea omnino liberi, & exempti videantur, præcipimus, vt si quis nouerit eos inhabilitatem aliquam incurrisse, tribus alijs Iudicibus secundarijs, siue secundò (vt supra) electis denunciet, indicans antiquiori illorum se aliquid habere denunciandum, statimque Iudex illè socios suos conuocet, & in simul congregati denunciationem actuent, iuridicèque deinceps in omnibus procedant.

7. Statuimus præterea quòd prædicti Iudices cognoscant etiam de subornationibus, quæ in progressu Capituli ante electionem alicuius officij prouidendi acciderint. Illas enim quas aliquis nouerit post electionem factam, si eas secundum ius potuerit denunciare, Reuerendissimo reuelare tenebitur antequàm electus confirmetur.

8. Præcipimus tandem in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto, prædictis Iudicibus, vt in ijs, quæ ad suum iudicium fuerint allata, secretum seruent, & minimè reuelent, eo modo, quo Visitatoribus præcipitur infra Constit. 6. cap. 3.

CAPVT OCTAVVM.

De syndicatu, siue residentia Ministrorum Congregationis.

VT illi qui magistratum in Religione gerunt, suis attentius fungantur officijs, & nè temerè leges violent, aut potesta-

potestatis suæ limites transiliant, scientes se rationem reddituros esse ministerij sui, debitoque supplicio plectendos, si illud iniuste, & culpabiliter exequantur, statuimus, ut vbi primum Reuerendissimus Generalis, petita venia, munus suum deposuerit, statim in prima sessione sequenti, ceterisque deinde necessarijs quinque Diffinitores denuò electi insimul congregentur, ut inquirent de Generali, Socio, & Secretario, Diffinitoribus, ac Visitatoribus præcedentis triennij, Commissarijsque aliquarum Visitationum, qui nimirum ex commissione superioris, Monasterium aliquod fortè visiterunt.

2. Si verò aliquis absens electus fuerit Diffinitor, ne actus Capitulares differantur, Vocales non syndicandi alterum Capitularem aliàs habilem eligant, qui vicem illius in hoc syndicato suppleat, & ultimus sedeat inter electos. Similiterque fiat si Commissarius aliquis, electus fuerit Diffinitor.

3. Congregati igitur in mensa Diffinitorij cum Relatore, omnes ac singulos Capitulares in catalogo descriptos ex ordine accersiri iubeant, singulisque iuramento ^a præstito, Diffinitor Præses sequentes faciat interrogationes, eas sigillatim de verbo ad verbum unicuique proponens.

^a Cap. Num.
per nobis.

† Vtrum sciat aliquem illorum, quibus gesti magistratus ratio repositur, minus religiose, quàm decebat, minus regulariter, ac exemplariter vixisse?

† Vtrum sciat prædictos Diuinum aliquod, seu Ecclesiasticum præceptum, Constitutionem aliquam, seu Diffinitionem muneribus suis concernentem violasse, aut non adimplesse?

† Vtrum sciat Reuerendissimum Generalem, aut Visitatores in officijs suis nimis seuerè, remissè, aut iniuste se gessisse? in Visitationibus suis delicta, illorumque inquisitionem dissimulasse? Delinquentes impunitos omisisse? aut aliquem alium excessum, vel defectum nota dignum commisisse in cura rerum spiritualium, regularis obseruantie zelo, temporalium administratione, in receptione Nouitiorum, in Monachorum licentijs, egressibus, aut mutationibus, in sumptibus, & expensis, alijsque huiusmodi?

4. His ita sigillatim, & formaliter interrogatis, depositiones, seu testimonia singulorum Relator in scriptis ^b redigat. Deinde admittantur etiam omnes alij Monachi, qui de prædictis con-

^b Cap. Accedens.

b *Præscripta* præsentialiter *b* accusare. Absentium tandem literæ legantur
2. q. vltima. de aliquo prædictorum querelas, seu culparum denunciations,
 ac nomina testium continentes.

c *Susceptis* 5. Quibus omnibus diligenter visis, & examinatis, culparum
 onera Reis dentur (vt mos est) illorumque responsis, ac satisfac-
 tionibus consideratis, & expensis, sententiæ iuridicè profe-
 rantur, & in Capitulo pleno publicentur, inflictiis poenis, quæ in
 his Constitutionibus fuerint assignatæ; alioquin Diffinitorum
 arbitrio designandis.

6. Quanuis autem defectus tales sint, qui sententiæ iuridicæ
 formam non requirant, publicè tamen in Capitulo à Diffinitore
 Præside arguantur, vt omnibus, ipsique iustitiæ satisfiat, atque
 poenitentiæ aliqua Diffinitorij iudicio arbitranda illis imponatur.

7. In hac itaque inquisitione, ita procedi volumus, districtèq;
 præcipimus, vt non perfunctoriè, sed seriò facta intelligatur,
 seruataque iustitiæ æquitate, qui reprehensibiles inuenti fuerint,
 reprehendantur, qui punitione, & acriori poena digni, puniatur.

8. Statuimus tandem vt ad nullam electionem celebrandam
 procedatur quandiu prædicta residentia finita non fuerit. Si
 autem in ea talia occurrant, vt longam temporis moram requi-
 rant ad hoc, vt eorum veritas sufficienter probetur, & eluces-
 cat; decernimus, vt Vocales omnes per phascolos albos, ac ni-
 gros determinent expediatnè ad electiones potius progredi, an
 residentiam inchoatam priùs finire; quod si plures conueniant
 in Capituli progressionem; electiones, cæteraque omnia ordine
 suo fiant: Capitulo tamen finito, statim Diffinitores intermissæ
 residentia incumbant, quousque per sententiam diffinitiuam
 omnimodè concludatur.

9. Porro vt absentibus etiam fores iustitiæ pateant, decer-
 nimus, vt absentes quoque Monachi, possint apud Diffinitores
 syndicantes aduersus aliquem ex Patribus prædictis, ius suum
 postulare, querimonias, & offensiones, si quas habueriat, expo-
 nere, denunciations culparum illorum facere per epistolam
 complicatam, & sigillatam, atque manu propria subscriptam,
 nominatis ibidem testibus, qui præsentialiter, & viua voce
 possint testimonium reddere. Et huiusmodi literis hæc tantum
 à tergo apponatur subscriptio. *Reuerendis admodum Patribus
 Diffinitoribus in Diffinitorio congregatis.*

10. Præcipimus autem quibuscunque Capitularibus, quibus huiusmodi epistolæ à prædictis Monachis fuerint missæ, vel traditæ, sub præcepto *virtutis sanctæ Obedientia, penaque Excommunicationis ipso facto*, ut nec eas accipere renuant, nec acceptas resignent, aut vlllo modo legant, sed fideliter coram Diffinitorio exhibeant; vbi coram omnibus aperiantur, & si fuerint subsignatæ, iuridicè illis satisfiat: si verò nomine careant, statim rescindantur, nullaque ex vi illarum fiat *a* inquisitio. Quod si denunciationem alicuius culpæ contineant, talis denunciator cum in scriptis, & absens deponat, inter testes non computetur, nisi quantum ad *b* præsumptionem.

a C. Inquisi-
tionis, de ac-
cusat.

b Cap. A no
biss qui matri-

CONSTITVTIO III.

De electionibus in Capitulo celebrandis,
modo, ac forma illarum.

CAPVT PRIMVM.

*Quot electiones in Capitulo faciende,
qualesque Canonice.*

1. **S**TATVIMVS, ut in Capitulo Generali, sequentes fiant electiones. Electio Iudicum inhabilitatum, electio Reuerendissimi Patris Generalis: *a* Abbatum singulorum Conuentuum: Diffinitoris, qui primus nuncupatur: quatuor aliorum, qui Diffinitores Conciliarij dicuntur: duorum Visitatorum: Socij, atque Secretarij Reuerendissimi: Relatoris, seu Secretarij Capituli, ac Diffinitorij: trium Procuratorum Curialium; Olyssipponensis nempe, Portuensis, & Bracharensis, Regentis, atque Lectorum, Magistri Nouitiorum, atque Predicatorum nobiliorum Conuentuum.

a Bulla Pij
& Sixti V.

2. Quod si fortè Visitatorum alteruter consanguinatus, vel
C 3 affini-

affinitate fuerit coniunctus cum Reuerendissimo electo, vel Abbate aliquo, Monachus alter eligatur, qui vicem illius supplcat, ad effectum solummodò visitandi domum Reuerendissimi, aut Abbatis prædicti cum altero simul Visitatore electo.

3. Singulæ prædictæ electiones per se, ac sigillatim fiant. Ex illis verò has tantum Canonicas esse volumus: electionem scilicet Reuerendissimi Generalis, Abbatum, Diffinitorum, Visitorum, ac Iudicum inhabilitatum. Illa autem electio iuxta dispositionem Iuris a Canonica esse dicitur per viam scrutinij, in qua aliquis habet plusquam dimidium suffragiorum habiliū, seu maiorem partem totius Capituli. Vnde, si in electione aliquis, tot in eum concurrerint suffragia, vt ablati ex illis totidem, quot de subornatione fortè, vel de alia ad suffragandum inhabilitare fuerint conuicti, residuaque sufficiant ad maiorem adhuc partem totius Capituli complendam, & integrandam, talis electio non est cassanda, sed Canonica habenda.

4. In cæteris electionibus prædicto excessu non est opus, sed illum in quem plura simpliciter, & absolute vota concurrerint, ritè electum censemus. Quod si duo, vel plures æqualia numero habuerint suffragia, antiquior secundum habitus susceptionem præferatur.

5. In omnibus prædictis electionibus, Capitulares omnes in Capitulo congregati vocem actiuam habebunt, exceptis tantum electione Secretarij, & electione Prædicatorum, Regentis, atque Lectorum, in quibus electores erunt Reuerendissimus solum, & quinque Diffinitores.

6. Porro in electione Socij, & Secretarij illud attendant electores, quod personas gratas Reuerendissimo, eligere curent.

CAPVT SECVNDVM.

De ijs, qui possunt eligi, & eligendorum qualitatibus.

1. Statuimus primò, vt voce passiuā gaudeant ad prædicta munera capeſſenda, & obeunda omnes nostræ Congregationis

gationis Monachi expressè ^a professi: & Sacerdotali caractere insigniti: nullo ^b excommunicationis, suspensionis, aut ^c interdicti vinculo innodati; nec priuati, aut suspensū per sententiam Reuerendissimi, seu alterius cuiusque Superioris ab officio aliquo Vocali in Capitulo: nec item alicuius inhabilitatis pœna, ^e aut priuatione vocis passiuæ: seu quouis alio impedimento ^d Canonico irretiti, dummodò etiam conditiones alias, & qualitates habeant infra assignandas, atque intra Hispaniæ fines existant.

2. Cum verò ^a iure Pontificio in Ecclesiasticis dignitatibus præficiendis legitima ^e natalitia requirantur, ætatis ^f maturitas, grauitas morum, & ^g scientia competens in obseruationem sacrorum Canonum, recentiorisque Gregorij decimi quarti ^b Constitutionis, statuimus, vt nullus illegitimo thoro natus ad munera Capitularia, Generalis scilicet, Abbatum, Diffinitorum, ac Visitorum, Prioratum etiam, aut Subprioratum alicuius Monasterij, seu in Vicariam alicuius Ecclesiæ Regularis possit eligi, nisi obtenta prius huiusmodi defectus natalium dispensatione, cum prædicta electio ^c ipso iure sit irrita, vel saltem irritanda.

3. Vt autem inhabilitas hæc per dispensationē aboleri queat secundum tenorem prædictæ Gregorianæ Constitutionis declaramus, licere Reuerendissimo iuxta priuilegia ab alijs Pontificibus concessa, *Cum illegitimis, quos ipse cum Capitulo Generali, seu intermedio, si fortè celebrari contingat (& non alijs) suffragantibus meritis dignos iudicauerit, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare.* Nolumus autem hac præsentī Constitutione præiudicium inferre priuilegijs nostris, si quæ in oppositum sunt emanata, vel emanauerint.

4. Quoad alias verò conditiones, *maturitatem nempe, ætatis, & ceteras* quas ius commune, ipsaque ratio postulat, præcipimus, vt ea quæ sequuntur ad vnguem seruentur.

5. *Primò* igitur, nullus in Generalem poterit eligi, nisi trigessimum saltē Religionis annum attingat. ⁺ Vt autem circularium electionum radices aliquatenus euellantur, quī Generalis semel fuerit creatus, vel in Capitulo Generali, vel ante mediocritatē triennij, Generalis iterum creari non poterit, nisi elapsa iam, ac finitis duobus triennijs postquam munus illud expleuerit.

^a C. Cum m. gistrum.

Cap. Nullus, in 6.

^b C. Constitutis, de ap.

C. Si celebr.

C. Postulast.

^c C. Cum dilectus, de cōsuetud.

^d Celebrantes in loco interdicto.

^e C. Is qui, de sent. excō. in 6.

^f Mendicantes ad nos transeuntes

C. Vt professores Clem.

^g Illegitimi & alij.

^h Cap. I. de fly's præsby.

ⁱ C. Cum in cunctis.

^j C. Eam ea de atate.

^k C. Circa spectā, &c.

^l C. Vt fly.

^m C. Nemo.

uerit. * Nec ad aliam quamcunque dignitatem poterit eligi, nisi si vno saltem triennio finito, vt sic à labore quiescat, Deoque liberius vacet.

† Si quis tamen in ipsa præcisè die medietatis triennij, vel post illam Generalis eligatur, in Capitulo sequenti relectionis capax erit.

† Ad passiuam Generalis electionem inhabiles erunt duo Visitatores, Socius, atque Secretarius Reuerendissimi in Capitulo, quo sua munera finiunt.

5. *Secundò*, circa Abbatum electionem statuimus, vt nullus Abbas creari possit, ante vigesimum Religionis annum saltèm inchoatum.

† Qui immediatè munus Abbatiale in Capitulo Generali expleuerit, vel ante medietatem triennij ad illud fuerit electus, suo peracto regimine non nisi alio elapso triennio Abbas iterum poterit eligi.

† Si quis tamen in ipsa præcisè die medietatis triennij, vel post illam eligatur, in Capitulo proximè sequenti Abbatialis dignitatis capax erit.

† Qui in ipso triennij cursu Abbatiali suo munere renunciauerit, nec in ipso iterum triennio, nec in Capitulo immediatè sequenti Abbas creari poterit.

† Ad passiuas, & intermedias electiones Abbatiarum in ipso triennij progressu vacantium, inhabiles esse volumus quinque Diffinitores, duos Visitatores, Socium, & Secretarium Reuerendissimi, omnesque alios Abbates & actuales.

6. *Tertiò*, circa Diffinitorum, Visitorum, Procuratorum Curialium, Socij, atque Secretarij Reuerendissimi electiones, volumus, vt omnes prædicti eosdem habeant ætatis, seu Religionis annos, qui ad Abbatis munus requiruntur.

† Ad passiuam *Diffinitorum* electionem inhabiles erunt quinque Diffinitores, duo Visitatores, Generalis, Socius, & Secretarius antea acti triennij, duo item fratres, vel cognati vsque ad quartum gradum inclusiue.

* Ad passiuam *Visitorum* electionem inhabiles erunt duo Visitatores, Generalis, Socius, & Secretarius præcedentis triennij, Diffinitor primus præsentis, duo item fratres, vel cognati (vt supra.)

† Ad passimam electionem Socij, & Secretarij Reuerendissimi inhabiles erunt, qui immediatè eisdem functi sunt officijs, Abbates etiam, Diffinitores, ac Visitatores presentis triennij & Generalis præcedentis.

* Relator, seu Secretarius Capitali ex presentibus tantum Capitularibus eligi poterit, exceptis ijs, qui syndicatui, siue residentia (de qua supra) fuerint subiecti.

7. Quod verò attinet ad literarum scientiam, a qua circa spiritualium administrationem est potissimum necessaria, & circa curam temporalium opportuna, statuimus, ut ad munus Generalis, Socij, Diffinitoris primi, & Visitorum non possint eligi, nisi qui sacre Theologiæ quadrienni doctrina fuerint eruditi, vel in Iure gradu aliquo laureati.

† Idemque seruari præcipimus in electione Abbatum nobiliorum Conuentuum S. Benedicti, scilicet Olyssipponensis, Conimbricensis, Portucallensis, & Scallabitani.

† Ad alias verò Abbatiales dignitates (cum ex præscripto sanctæ Regulæ oporteat Abbatem doctum esse lege Diuina, ut sciat unde proferat noua, & vetera, & ex Iure communi nullus debet assumi ad Ecclesiastica ministeria, quæ curam animarum habent annexam, nisi scientia, & moribus commendandus existat) præcipimus ut nullus eligatur, qui in Morali saltem scientia non sit sufficienter instructus ad Monachale regimen animarum, & temporalium administrationem; nam licet desideranda sit eminens scientia in Pastore, competens tamen est toleranda, præsertim si imperfectum scientiæ suppleat perfectio charitatis, ex qua potissimum Prælati dignitas petenda est.

8. Quod attinet ad morum gravitatem, & honestatem, præcipimus, ut electores vitæ meritum eligendorum considerent, & expendant, siquidem ex mandato sanctæ Regulæ, Vitæ merito, & sapientiæ doctrina Abbas eligendus est, etiamsi ultimus fuerit in ordine Congregationis, proindeque vitæ integritatem, & virtutum ornamenta cæteris qualitatibus proponant; pro sunt enim quam maximè exemplares Prælati, qui nimirum non verbo tantum, sed factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus (multo quasi prædicandi genere) subditos ad Regularem obseruantiam pronocant, ac veluti compellunt.

e Clement. VIII. n. 36. *Vnde Constitutiones Apostolicæ, quibus obedire decet, in hunc modum præcipiunt. Ad officia, gradus, & prælaturas illi quas Urbani VIII. confirmavit præcipue eligantur, qui possint, & consueverint Regulas Ordinis, & Constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium Chori, ac vestitum, & victum communem. Quocirca Priores, Magistri Novitiorum, & alij, qui prædicta observare, & laboriosius frequentare solent, si reliquas habeant conditiones, cæteris alijs anteponantur.*

9. Electores ergo exhortamur primò, & obsecramus in Domino, ne ad habiles tantum, & ad dignos præcise respiciant, sed quos sincero rationis dictamine digniores indicauerint, hos eligant, & præferant: cum digniores eligere teneantur, eos scilicet, qui ratione habita præfecturæ, de qua agitur utiliores, & aptiores esse crediderint; meminerintque nihil se utilius præstare posse ad Religionem tuendam, & conservandam, quam si optimos quosque, qualesque decet pastores promoueri studeant; *Integritas enim præsidentium, salus est subditorum.*

10. Eisdem insuper admonemus, ipsorumque conscientias graviter oneramus, ne indignos aliquando, & quos oporteret officijs carere, honorent, aut quos pro meritis honorare deberent negligant, ac deprimant; *f carnalitatis potius affectum, quam iudicium rationis sectantes*; alioquin præcipitem ferri Religionem, atque tandem ruere necesse erit; *g Nihil est enim quod Ecclesie Dei magis officiat, quam quod indigni Prælati assumantur ad regimen animarum, & ad dignitatum culmina cuebantur.*

11. Inter indignos autem, seu minus dignos computare licet frigidos Regularis disciplinæ zelatores, & observatores, le- *ges audacter violantes, proprijs utilitatibus h magis, quam bono communi prospicientes, Chorum, actusque Conventuales frequentare communiter non valentes, dignitates ipsas ambitiose anhelantes, aliosque similes defectus morales, aut naturales habentes arbitrio eligentium iudicandos.*

12. Apostasie autem crimine, seu incontinentiæ, vel alijs huiusmodi fœdatis, convictos scilicet, confessos, aut vehementer suspectos indignos esse per se liquet. Vnde in decretationem criminum, & aliorum exemplum ne eligantur præcipimus, nisi fortè longa iam temporum serie, & laudabilis vitæ emendatio- *ne*

Dist. 63.

Metropolitano.

no.

3. q. 1. cap.

Elect.

Cap. Constit.

us, de appel.

lat.

Dist. 61.

De vitiis.

f C. Graue

minis, in 6.

g C. Nihil

est.

3. q. 1. Qui

Episcopatum

3. q. 1. 1^a

scripturis.

Dist. 28.

Transgrem.

ne macula illa sit absterfa, & omninò deleta.

† In Monasterio autem illo in quo aliquis de violatione castitatis fuerit conuictus, ac diffamatus, nullo vnquam tempore poterit esse Prælatus, prout etiam infra ^a latius dicitur.

^a Lib. 3. Constit. 2. c. 2.

CAPVT TERTIVM.

De forma suffragandi, & eligendi.

I Icèt plures sint eligendi modi à iure ^a approbati, per ^a C. Quia ^a communem scilicet inspirationem, per compromissum, ^{per.} & per scrutinium, statuimus primò, vt electiones Congregationis nostræ, hoc tertio modo fiant, per schedulas nempe secretas (vt sacrum ^b Concilium Tridentinum præcipit) & nulla absque ^b sess. 25. c. 6. urgente necessitate ^c noctu fiat. Cætera verò omnia ^d (vt prædictum est) nonnisi per calculos albos, ac nigros decidantur. ^c dist. 79. §. quis.

2. Cum autem in iure ^e vota conditionalia, alternatiua, aut incerta penitus reprobentur, vt ex puris consensibus electio celebretur, statuimus, quod nemo in Capitulo existens vocem suā, aut suffragium alteri delegare possit, aut asserere se in eam personam, seu partem consentire, cui talis, vel talis, seu maior pars adhæserit, sed simpliciter, & absolute prout melius in Domino iudicauerit, suffragium ferat. ^d C. Consultis de offi. deleg. d. Constit. 2. c. 6. n. 7. ^e C. In electionibus, in 6.

3. In exordio verò cuiuscanque electionis, antequàm electores suffragari incipiant, præcipimus, vt Relator suo loco sedens illam præcisè Constitutionem ^f perlegat, quæ agit de persona ^f Cle. VIII eligenda, & qualitatibus in ea requisitis, vt melius illæ cunctis ^{n. 16.} innotescant.

4. Deinde Reuerendissimus, seu Diffinitor primus, quandiu Generalis non fuerit electus, Vocales omnes ad cautelam absoluat quoad forum interius à qualibet Ecclesiastica censura, vt electiones ritè ac validè fiant: Reuerendissimum verò seu Diffinitorem primum absoluat similiter Diffinitor antiquior.

† Si tamen adhuc post huiusmodi absolutionem, aliquos censuram aliquam incurrisse in foro exteriori constiterit, eisdem pœnis in his Constitutionibus designatis punientur perindè ac si non fuissent absoluti.

5. Post huiusmodi absolutionem singuli, non aggregatim, & tumultuarie, sed ordinatim incipiant suffragari, ⁱⁿ iuramento, ⁱⁿ coram scrutatoribus prius suscepto, ut pro digniore, magisque idoneo suffragium ferant, & schedulam voti seceretò plicatam in vas scrutiniij in mensa Diffinitorij existens iniiciant, ceteras verò in alio vase reproborum manu compressas reponant.

+ Precipimus autem *in virtute sancte Obedientie, & sub pena Excommunicationis ipso facto*, ut nullus sibi met suffragetur: nec nomen illius pro quo suffragatur alteri ostendat: nec schedulam voti sui cum schedula alterius commutet: aut schedulam voti alieni accipiat, ut eam mittat in urnam scrutiniij, sed unusquisque sincere absque vlla fraude, aut dolo propriam suam tantummodò schedulam in prædictam urnam manifestè iniiciat, quæ omnia, ac singula sub eisdem præcepto, & censura servare teneatur.

6. Ad Capitulares tamen ægrotantes duos mittat Vocales Præses Capituli, qui eis iuramentum præstent, atque phyliras eligendorum nomina continentes. Ipsi verò ægroti schedulam suffragij sui plicatam, & in papyro alia sigillo munitam, seu intra vas aliquod inclusam prædictis Vocalibus tradent, quibus *in virtute sancte Obedientie, & sub pena Excommunicationis ipso facto*, precipimus, ut eam non relinquant, aut explicent, ut nomen videant, sed fideliter sic plicatam in urnulam scrutiniij mittant.

7. Statuimus, ut in singulis electionibus Canonicis quater tantum electores sui præstent suffragia, ordine sequenti servato.

8. Si contingat, quod nec in primo scrutinio, nec in secundo, nec etiam in tertio Canonica detur electio, qui inter scrutatores fuerit Præsidens nominatim proponet duos illos, qui in tertio scrutinio plura habuerint suffragia. Quod si tres, vel plures suffragiorum habuerint æqualitatem, duos tantum habitu antiquiores Præsidens nominabit; volumusque ut super hos duos duntaxat quarta tandem fiat suffragatio, atque ille rite electus censeatur, in quem tunc plura concurrerint vota.

9. Porro, si in hoc quarto adhuc scrutinio suffragiorum forte detur æqualitas, antiquior habitu præferatur.

10. Ceterum omnia, quæ in hoc capite statuimus, non in Capitulo tantum Generali, sed in quacunque alia electione, quæ extra illud celebretur, seruari volumus.

CAPVT QVARTVM.

De Scrutatoribus suffragiorum, & seruandi forma.

1. **I**N loco, quo Capitulum Generale celebratur, mensa erit oblonga decenter ornata, ad caput illius cathedra, ad latera erunt subsellia, & ad calcem sedicula. In his scrutatores omnium electionum, quæ à Capitulo pleno fiunt, considebunt.

2. Volumus autem vt scrutatores sint Reuerendissimus Pater Generalis, Diffinitores, Visitatores, atque Relator, ita vt nouiter electi veteribus succedant; postquam iuramentum acceperint. + In electione autem Relatoris Secretarius Reuerendissimi Relatoris vicem supplebit. + Porro si ex prædictis scrutatoribus non adsint plures, quam quinque, Capitulares alij ex antiquioribus substituant.

3. In capite igitur mensæ prædictæ sedebit Reuerendissimus, seu Diffinitor Præses Capituli: A choro dextro, & sinistro sedebunt Diffinitores secundum ordinem electionis cuiusque, & infra illos Visitatores, Relator autem ad calcem mensæ erit è regione Præsidis.

4. Postquam ergo omnes electores sua tulerint suffragia, Præses Capituli coram scrutatoribus singulas schedulas, antequam eas explicet, sigillatim numerabit, vt sciatur adæquatene respondeant numero suffragantium; quod si suffragantibus exquantur, eas singulatim Præsidens incipiat aperire, & nomine cuiusque viso, sic explicatas tradet Diffinitori antiquiori à choro dextro, & iste similiter sequenti, ac sic deinceps, ita vt singule singulorum scrutantium manus percurrant, oculisque lustrentur.

5. Nomina singulorum, qui suffragia habuerint, Diffinitor antiquior in scriptis redigat, similiterque faciat in altera charta

papiracea Relator. Quot autem pro vnoquoque ab vna scrutinij prodierint suffragia, tot illi e regione sui nominis transuersim lineas paruulas ducant super aliam rectam, vt ita facile suffragia cuiusque lineis transuersis computari possint.

6. Finito in hunc modum Scrutinio, videant scrutatores vtranque suffragiorum chartulam, & expendant, an vna alteri conformetur, & an reperiatur in illis legitima, canonicave electio (iuxta prædicta cap. 3.) Quibus consideratis, si nullus in ea appareat defectus, aut inhabilitas, ^a mox antequam scrutatores ad alios actus extraneos se se diuertant eam pronúciat ^b vnus, Diffinitor scilicet antiquior, & præmisso, *Benedicite*, per verba ^c singularis numeri dicat: *Ego Frater N. Diffinitor antiquior, & electionum presentis Capituli scrutator, nomine meo, ac sodalium meorum, totiusque Congregationis Generalem, vel Diffinitorem, vel Abbatem, vel, &c. nomino, & pronuncio Reuerendum admodum Patrem Fratrem N. qui canonicè, seu legitime creatus est.*

7. Si verò in primo, secundo, aut tertio scrutinio, canonica non detur electio, procedatur sicut dictum est supra cap. 3. n. 8.

8. Si in aliquo scrutinio reperiatur plures, aut pauciores suffragiorum schedulæ, quam sint electores, irritum sit scrutiniû illud, & inter alia minimè numeretur, proindeque altera loco illius suffragatio fiat.

9. Si denique in aliquo scrutinio reperiatur schedula alba, aut personæ inhabilis nomen continens, & reliquæ in vnâ personam concurrentes, electionem canonicam, vel legitimam nõ attingant, tale scrutinium inualidum sit, & suffragatio iteretur: quoniam per errorem, & inaduertentè votum illud fuisse illatum suspicari potest. Porro si secunda vice schedula adhuc alba, vel inhabilis reperiatur, illa vel illis reiectis, ^d ceteræ tantum computentur ad effectum canonice electionis, seu legitime faciendæ: quoniam iuri iam suo, ac voci cedere, & renunciare apertè videtur, qui semel, & iterum suffragium nullum, & inhabile tulit.

10. Scrutatoribus denique omnibus, ac quibuscunque præcipimus, *sub iuramento præstito, ad executionem officij sui, & sub pœna Excommunicationis maioris ipso facta*, ne vllò vnquâ tempore scrutinij secreta reuelent, indicantes eos, qui habuerunt,

^a Cap. Quia propter.

^b C. sicut cum, de elect. in 6.

^c Cap. Cum ab vno, de sent. & re iud. in 6.

^d Gloss. in Clement. Quod circa.

runt, aut non habuerunt suffragia, vel quot habuerint singuli.

† Prædictæ tamen tabellæ suffragiorum numerum continentes secretò sub prædictis iuramento, & excommunicatione seruentur à conficiantibus illas usque ad confirmationem electorum, ut si aliquod interea nascatur dubium, seu aliquis defectus electioni opponatur, quot electi habuerint suffragia constet. Electis verò iam confirmatis, prædictæ tabellæ suffragiorum publicè rumpantur, seu crementur.

CAPUT V.

De consensu, Iuramento, & Protestatione
fidei illorum, qui fuerint electi.

Publicata electione, tria adhuc supersunt agenda, Consensus scilicet electi, & Iuramenti exhibitio, Professio fidei, atque tandem Confirmatio.

1. Quod igitur ad *consensum* spectat, ubi primùm electio aliqua fuerit pronunciata, si electus sit præsens, vel commodè vocari possit, in medio Capituli se se prosternat, factoque signo à Præside, flexis genibus manens, insufficientiam suam humiliter recognoscat, oneri tamen sibi imposito humeros obedienter subiiciat, non honorem illud pensans, sed onus.

2. Si verò aliquis absens fuerit electus in dignitate præsertim Abbatiali, cum eligentes iuxta iuris dispositionem infra octo dies electiones præsentare teneantur electis, id ipsum observari præcipimus à Reuerendissimo, seu scrutinij Præsidi in quacunque electione personæ absentis. Electus autem quam citiùs potuerit certiore faciat Reuerendissimum de consensu, vel dissensu suo in electionem sibi præsentatam: cum secundum ius, si electus ipse consensum ultra mensem præstare distulerit, eo ipso acquisito iure, priuatur.

3. Postquam autem electus consensum præstiterit, *iuramentum* accipiat à Præsidi, seu Reuerendissimo, pro munere suo rectè, iuste, ac fideliter secundum Statuta Religionis exequendo, de perpetuitateque non procuranda.

† Diffinitores ergo electi, non singuli statim post electionem cuiusque, sed finita omnium electione, omnes simul iurabunt, ut omnes simul suo incipiant munere fungi. * Idemque in electione Visitatorum seruetur.

Generalis verò ubi primùm electioni suæ assenserit, statim coram Præsidente genuflexus, sub hac forma fidem iurata[m] dabit.

¶ Ego Frater N. Generalis electus triennalem tantum administrationem in hoc munere iuro, itémque perpetuitatem in eo nullatenus à me procurandam iuro, ac promitto, Constitutiones etiam, Diffinitiones, ac ceremonias, laudabilesque consuetudines Congregationis nostræ me minime violaturum, aut violari permissurum quantum in me fuerit, & humana tulerit fragilitas, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

4. Quo finito, iuxta mandatum Pij Quarti, & sacri Concilij Tridentini, fidem profitebitur, prout in fine harum Constitutionum assignatur. Interim verò Relator prædictum iuramentum à Reuerendissimo prolatum in Codice, quo Capituli acta exarantur, transcribat; illudq; Reuerendissimus proprio nomine subsignabit antequam ad Ecclesiã processionaliter ducatur.

5. Abbates electi similiter etiam iurent, ac fidem profiteantur, puratis tamen prius illorum electionibus, atque personis.

* Decretalis benim Bonifacij vestigijs inhaerentes (ne aliquis indignus, inhabilis, aut impeditus beneficium Confirmationis assequatur) statuimus quòd omnibus iam electionibus peractis, Reuerendissimus præcipiat, ut si quis Capitularium, aut Conuentualium illius Monasterij, in quo Capitulum celebratur, in aliquo eorum, qui denuò electi sunt aliquod nouerint impedimentum, propter quod non possit in suo munere confirmari, vel electio eius sit irrita, aut saltem irritanda, infra spatium viginti quatuor horarum tale impedimentum ipsimet Reuerendissimo reuellet, atque denunciaret. Et huiusmodi præcepti edictum à Generali subsignatum Capituli ianuæ Relator affigat.

6. Quòd si tale aliquid denunciatur, Relator illud coram Reuerendissimo in scriptis redigat, & denunciator subscribat, Reuerendissimus verò sub præcepto virtutis sanctæ Obedientia, Diffinitores ac Visitatores conuocet, ab omnibusque negotiis ibi iudicè expediatur; in quo iudicio Relator votum habeat officium, ne forte parilitas detur.

Et si aliquid de prædictis Patribus, Diffinitoribus, aut Visitoribus, seu de illorum electionibus denunciatur, Abbates antiquiores inter Vocales ad illud iudicandum loco illorum subrogentur, ita vt ex nouem semper Indicibus prædictus confectus confectur.

7. Porro, si limata veritate, constet quòd aliqua electio facta, ipso iure sit, irrita, vel quod saltem debeat irritari, annulletur ^a prius, seu nulla declaretur, & altera celebretur legitime. Quòd si prior electio illa non propter vitium, defectum, aut crimen personæ, sed propter defectum aliquem ipsius electionis tantum cassetur, persona prius electa inhabilis non erit ad posteriorem electionem (nisi fortè simoniacæ prauitatis aliquid intercessisse constiterit) prout in Iure ^b decernitur.

8. Cæterum transacto iam prædicto horarum termino, si nullus defectus opponatur electionibus, aut personis electis, Reuerendissimus in medio Capituli sedeat Euangeliorum librū manu tenens, Abbatesque per choros distributi coram eo genu flectantur, & antiquior sub forma præcitata, cæteris audientibus, fidem protestetur: deinde eodem modo, quo Generalis iuret: *Ego Frater N. Abbas electus triennalem tantum, &c.* Quo iuramento præstito, surgat, & sedeat. Alij verò ordine suo Euangeliorū librū manu tangentes, hæc tantum verba singuli proferat. *Ego Frater N. Abbas electus eadem iuro, & spondeo, credo, ac profiteor, sic me Deus adiunget, & hæc sancta Dei Evangelia.*

CAPVT SEXTVM.

De confirmatione electionum.

1. **Q**uoniam secundum Ius ^a commune Prælati electi non debent se ingerere in administrationem spirituum, vel temporalium pertinentium ad Ecclesiam, vel dignitates, ad quas electi sunt, nisi prius fuerint a superiore confirmati, tenenturque intra tres ^b menses post consensum electioni præstitum, illius confirmationem petere: præcipimus, vt Abbates electi antequam munus suum exerceant, postquam professionē fidei, & prædictum iuramentum emisierint, a Reuerendissimo confirmentur.

^a Cap. Nosti quomodo.

Cap. Nihil est, de elect.

Cap. Qualiter, de elect.

C. Anaristia in 6.

^b Cap. Quod sit, de elect.

in 6.

a Pius V.
Regimini.

2. Porro Reuerendissimus expressa cōfirmatione non eget nam vbiprimū fuerit electus, eo ipso autoritate ^a Apostolica confirmatur.

b Cap. x.
Dei.

3. Priusquā verò Abbates confirmentur, obedientiam præstent in scriptis Reuerendissimo sub eadem ferè forma, quā Honorius tertius ^b olim prescriptit.

¶ Ego Frater N. Abbas electus Monasterij N. subiectionem reuerentiam, & obedientiam à sanctis Patribus constitutam secundum Regulam Sancti Patris Benedicti, tibi Reuerendissimo Patri Generali, tuisque successoribus canonicè substituendis, & sanctæ sedis Apostolicæ, quandiu hoc habuero Abbatiale munus, me exhibiturum promitto, quapropter confirmationem peto electionis meæ. Frater N. Abbas Monasterij N.

4. Forma autem confirmationis in scriptis Abbatibus dandæ, hæc erit.

¶ Frater N. Generalis Benedictinus in Regno Portugallia, Prouinciaque Brasiliensi, omnibus hæc literas inspecturis, salutem, & benedictionem à Domino. Notum facimus Religioso admodum Patri Priori, atque Conuentui nostri Monasterij N. Reuerendum admodum Patrem N. ritè fuisse electum in Abbatem prædicti Monasterij, & quoniam sufficienti diligentia adhibita, nullum in eo, aut in electione illius defectum reperimus, ipseque obedientia nobis præstita confirmationem in prædicto munere petijt, nos autoritate ordinaria, qua fungimur cum in Abbatiali sua dignitate, usque ad Capitulum futurum, ipsamque electionem confirmamus, præcipimusque in augmentum meriti prædicto Patri Priori, singulisque Monachis in prædicto Monasterio commorantibus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis, ipso facto incurrenda, ut eum tanquā verum Abbatem suum recipiant, illique possessionem dignitatis suæ, & obedientiam more solito, præstent. Datis apud N. sub nostro signo, nostræque Congregationis Sigillo. Anno Domini N. tali die Mensis, &c. Frater N. Generalis Benedictinus.

Ex mandato Reuerendissimi Frater N. Secretarius.

5. Si verò Abbas electus Reuerendissimum fortè adire nequeat, prædictam obedientiæ formulam illi mittat, & confirmationem ab eo assequatur, priusquā tamen possessionem accipiat coram Priore, & Conuentu iurabit (vt supra ^b) fidemque profitebitur.

CON-

CONSTITVTIO III.

De electionibus intermedijs.

CAPVT PRIMVM.

De electione intermedia Generalis.

QVONIAM aliquandò progrediente triennio Capitularia munera vacare contingit, operæpretium est idoneam eligendi formam, pro huiusmodi euentu præscribere.

1. Statuimus ergo primò, quod vacante munere Generalis, statim qui præest Monasterio in quo ille obierit, certiore faciat Visitatorem primum, sub pœna priuationis vocis adiuæ, & passiuæ per sex menses, qui ubicunque literas acceperit ibi coram Prælato, & Consiliarijs illius domus, conceptis verbis iuret se seruaturum ea, quæ in hoc capite decernimus, cæteraquæ omnia ad officium Generalis spectantia, atque ipso facto, & non antea sub Præsidentis titulo totam Congregationem, ipsamque Generalis Domum cum limitationibus statim apponendis moderetur, atque gubernet.

2. Volumus autem, vt vacante Generalatu, intra tres vltimos menses triennij (Februarium scilicet, Martium, & Aprilē) Generalis electio non celebretur, sed prædictus Visitator primus, vel (illo legitimè impedito) Visitator secundus Vicegeneralis munere fungatur, & in viduata domo Reuerendissimi Abbatis vicem gerat, vsque ad Capitulum proximè celebrandum, cui more solito, præsidebit.

3. In toto illo trimestri spatio plenam habebit iurisdictionem, paucis tantum exceptis; non enim poterit primò facultatem concedere ad bona ordinis alienanda; nec etiam secundò pœnas, aut pœnitentias à præcedenti Generali impositas remittere, vel temperare; tertio, nec insolitas pecuniarum expensas facere absque consilio, & assensu Diffinitorum, si eas faciendi

occurrat occasio: nec denique *quarto* ei, quæ Prædecessor ipse quatenus Generalis statuerat, ordinauerat, aut præceperat poterit alterare, & immutare; volumus enim, ut omnia sic statuta, ordinata, & præcepta in suo robore, ac vigore permaneant, & sub eadem forma, quæ antea feruentur, donec Generalis electus aliter disponat.

*C. Ne pro de
fectu* 4. Porro, vacante Generalatu ante prædictos tres menses, Præcipimus, ut intra triginta dies immediate post illum, in quo Visitator prædictum mortis nuntium, & iuramentum acceperit inchoandos, noua Generalis celebretur electio in Monasterio, quod commodius visum fuerit, omnibus Vocalibus, qui in Capitulo Generali congregari solent conuocatis, cui etiam electioni Visitator ipse præsidebit; tempus autem ad eam faciendam hic præfinitum non poterit prorogare, alioquin voce passiva ipso facto in Capitulo Generali proximè celebrando careat.

5. Antequam ad actum electionis deueniatur, Missa de Spiritu Sancto cantetur cum commemorationibus B. Virginis, & Sancti Patris Benedicti; deinde eligantur Iudices inhabilitatû & subornationum modo, quo supra Constit. 2. cap. 7. illiq; prout ibidem dicitur, munus suû exerceant. Secretarius quoque ostio Capituli præfigat Constitutione transcriptam contra subornatores, eosq; non reuelâtes, prout in Capitulo Generali fieri solet.

6. Si autem aliquis munus habens Capitulare in Generali creetur, ab omnibus Vocalibus sic congregatis alter loco illius eligatur.

7. In hac breui præsentia præter illa quatuor num. 3. huius cap. prohibita, non poterit etiam prædictus Visitator Monachorum inuitationes facere, recreationes concedere, administratio- niq; temporalium ipsius domus Reuerendissimi se se iagerere (hæc enim tota erit penes Priorem eiusdem Monasterij) in spiritualibus tamen, & in ijs, quæ ad correctionem morum spectât, in omnibusque alijs Præsidis munus pleno iure, & auctoritate ordinaria exercebit. Porro, si Prior aliquem excessum in prædicto regimine temporalium committat, Præsidens illum admoneat, & remedio opportuno occurrat.

8. In utrâque præfectura, tum prædictorum mensum, tum dierum, Socius, & Secretarius Reuerendissimi ipsum Visitatorê Præsidem, sicut antea Generalem comitabuntur; Socioque curæ erit

erit acta Visitationum, culparumq; inquisitiones fideliter apud se retinere: cetera verò scripta, vniuersa Generalis defuncti suppellex, omniaque ad vsum illius spectantia, cellæ, & scriniorum clauēs à Priore simul, & Socio soli Secretario tradantur sub inventario ab ipsis tribus subsignato, vt ipse quoque postea cuncta similiter tradat, vel Generali, si intra triginta dies fuerit eligendus, vel Visitatori Præsidi, si Præses fuerit trimestris.

Præcipimus autem *in virtute sanctæ Obedientiæ* singulis illis tribus Patribus, & omnibus alijs, vt nihil ad Generalem defunctum pertinens sibi approprient, aut quouis alio modo alienent, Socioque suo, *sub eodem præcepto*, mandamus nè culparum inquisitiones, seu processus alicui ostendat, nec eos, aut alia scripta rumpat, abscondat, seu quouis modo alienet, sed omnia (vt supra) fideliter tradat.

CAPVT SECVNDVM.

*De Intermedia electione Abbatum,**Diffinitorum, &c.*

SI, habente triennio, Abbatialis aliqua vacauerit dignitas, vel munus aliquod Diffinitoris, aut Visitatoris, Reuerendissimus Pater Generalis electionem illius celebrabit in Monasterio, quod commodius iudicauerit, infra octo dies: si in Durimonia consistat: infra quindecim, si vltra Durium: infra triginta, si vltra Mondam; quod adimplere tenebitur sub priuatione vocis actiue in Capitulo proxime sequenti.

Prædicti autem dies computandi sunt immediatè post illum, in quo Vacationis Prælaturæ nuncium acceperit: illamq; Prior, aut Præsides Monasterij vacantis, statim Reuerendissimo per epistolam obnunciabit, sub priuatione vocis actiue, & passiuæ per sex menses. Idemque facere sub eadem pœna teneatur Abbas in cuius Monasterio munus Diffinitoris, aut Visitatoris vacauerit. Statuimus, quòd tres dies habentes à Vigila Natiuitatis Domini vsque ad primam Octauam, & quinque habentes à feria quarta maioris Hebdomadæ vsque ad Dominicam Resurrectionis, non cõputentur inter prædictos dies, ad electiones intermedias Generalis, & aliorum faciendas, supra designatos.

2. Electores intermedij prædictorum munerum erunt vndecim, Reuerendissimus scilicet, Diffinitores, & Visitatores, atque tres Abbates Monasteriorum Interamnenfium, ordine sequenti seruato.

3. In electionibus Abbatiarum, munerumque Diffinitoris, aut Visitatoris, intra primum annum triennij vacantium vocem adiuam habebunt Abbas Sancti Benedicti Portuens, Abbas Sancti Thyrsi, & Abbas Sanctæ Mariæ de Pombeiro.

4. In electionibus verò Abbatiarum, & prædictorum munerum vacantium intra secundum annum triennij, vocem adiuam habebunt Abbas Sancti Michaelis Bastensis, Abbas Sancti Andreæ de Rendufe, & Abbas Sancti Saluatoris de Trauanqua.

5. In electionibus tandem Abbatiarum, vel prædictorum munerum, quæ vacauerint intra tertium annum triennij vsque ad tempus sequenti capite designandum, electores erunt Abbas Sancti Saluatoris de Palatio, Abbas Sancti Ioannis de Suspendis, & Abbas Sancti Romani Nibenensis.

6. Quòd si aliqui ex prædictis vndecim electoribus obierint, vel tempore vocationis ad electionem legitimo impedimento fuerint detenti, aut extra terminos Duriminæ extiterint, ita vt venire non possint, in eorum locum substituuntur * Abbas Sancti Saluatoris Ganfensis, & quotquot alij infra illum fuerint necessarii ad prædictum numerum vndecim electorum completum, & integrandum.

+ Volumus autem, vt qui hoc modo in vna electione, electores semel in triennio fuerint substituti * ad alteram eiusdem triennij non accedant, sed alij, qui post illos immediatè, & successinè subsequuntur secundum ordinem antiquitatis sue.

7. Reuerendissimus verò, si legitime fuerit impeditus, quem maluerit Procuratorem, alias dignum, & idoneum instituet, qui nomine suo suffragetur, atque præsideat.

8. Si Sociatus Reuerendissimi, aut alicuius Procuratoris Curialis officium vacauerit intra tempus prædictum, eligatur alter; Electores autem erunt cum Reuerendissimo Diffinitores soli, ac Visitatores, qui alias legitime impediti non fuerint.

9. Vacante denique munere Secretarii, Reuerendissimus, ac Diffinitores similiter non impediti (prout in Capitulo Generali fit) alterum eligant.

10. Ante-

10. Antequam ad prædictas electiones Abbatum, Diffinitorum, ac Visitatorum procedatur, feratur censura, de qua supra cap. 1. num. 5. & Missa de Spiritu Sancto cantetur; in cæteris verò electionibus dicatur etiam prius, sed sine cantu.

† Quod si ante prædictas electiones aliquis iuxta edictum contra subornantes impositum, teneatur aliquid denunciare, Reuerendissimo coram Relatore illud denuntiet, Reuerendissimusq; duos electores antiquiores alias non impeditos, seu denunciatos conuocet, & cum illis simul negotium iudicet, & iuridicè expediat.

11. Quod verò attinet ad eligendos seruentur ea, quæ supra Constit. 3. de ijs, qui possunt eligi statuimus. *Præcipimusq;* præterea, vt nullus in his electionibus intermedijs vocem possit habere passiuam, nisi ipsomet die, quo fit electio ætatem Monachalem superius requisitam attingat.

12. Publicata electione, si fuerit electio Abbatis, Diffinitoris, aut Visitatoris, iubeat Reuerendissimus edictum affigi loco publico, propurificanda persona electi, ipsaq; electione, in quo simpliciter præcipiat, vt si quis in electo, aut electione defectu aliquem nouerit ratione cuius non possit, aut debeat confirmari, vel electio debeat irritari intra breue aliquod horarum spatium ibi assignandum ipsimet Reuerendissimo denuntiet. Quo termino peremptorio transacto, si nihil opponatur, aut denunciatur, Abbas electus poterit confirmari, Diffinitorq; aut Visitator iuramentum accipere. Si verò aliquod denunciatur impedimentum, procedat Reuerendissimus, vt supra statuimus Constit. 3. cap. 5.

CAPVT TERTIVM.

De electione intermedia Præsidentium, ac aliorum vices gerentium.

1. **N**E aduentante iam, pendenteq; Capitulo Generali, electiones in illo celebrandæ antevertantur, eliganturq; Abbates aliquando ferè diales, statuimus primò, quòd si aliqua Abbatia,

Abbatialis dignitas Interamnenſis, aut etiam Sancti Martini de Couto, ultimo anno triennij vacare contingat à die Sancti Patris Benedicti vigesimo primo Martij incluſiue, vsque ad Capitulum Generale, nullus in hoc euentu Abbas intermedius eligatur, sed interea Reuerendiſſimus Monachum alijs dignum, & idoneum in Monasterio vacante conſtituat, qui ſub Præſidentis titulo in ſpiritualibus, ac temporalibus illud authoritate ordinaria gubernet, ad actualeſque poſſeſſionem Abbatis in Capitulo nouiter eligendi.

Præſes tamen hic Capitularis non erit, ſed ſtatum Monasterij ad Capitulum Generale mittet, Conuentusq; cum ipſo, quæ maluerit Capitularem Procuratorem inſtituet, non ad ſuffragandum in electionibus, ſed vt in cauſis, ac negotijs emergentibus, quæ ad prædictum Monasterium attineant, Procuratoris munus exequatur.

2. Si vero Abbatiales dignitates à Prouincia Interamnenſi remotiores, vt Conimbricenſis, Scallabitana, Olyſipponenſis, & alia, prædicto ultimo anno vacauerint à die Sanctæ Scholaſticæ virginis, Februarij decimo incluſiue vsque ad Capitulum, Abbas etiam intermedius non eligatur, ſed Reuerendiſſimus Præſidem conſtituat, vt ſupra.

3. Si munus Diſſiniſſoris, aut Viſitatoris prædicto vacauerit anno intra tempus illud Benedictinum, quod videlicet à die Sancti P. Benedicti incluſiue ad Capitulum vsque prolabitur, nulla alterius celebretur electio, ſed Abbas, aut Præſes illius Monasterij, in quo Diſſiniſſor ille, aut Viſitator Conuentualis reſidebat, ipſius Diſſiniſſoris, aut Viſitatoris vicem ſuppleat, cum ſecundum leges fuerit opus.

4. Si munus Socij Reuerendiſſimi prædicto anno, ac tempore vacauerit, alter non eligatur, ſed eo ipſo Secretarius in ijs, quæ ad Socium pertinent, illius vicem ſuppleat. Similiterque è conuerſo, ſi Secretarius tunc temporis deceat, ea quæ ad munus Secretarij ſpectant Socius exequetur, abſque alia noua Secretarij electione.

† Vtroque autem fortè vacante, ne Reuerendiſſimus omnino indomitatus mateat, nullus eligatur, ſed Reuerendiſſimus eligat, & nominet quem voluerit, qui Secretarij vicem gerat, Capitularis tandem, ſeu vocè actiua in Capitulo Generali nõ habebit.

5. Vacante denique intra prædictum tempus Procuratoris Curialis munere, Reuerendissimus Monachum idoneum, & expertum interim substituatur.

6. Si Visitatorum alteruter tempore Visitationis suæ in morbum delabatur, ita vt muneri suo non possit facere satis, illudque exequi, certiore faciat Reuerendissimum, a quo cum altero Visitatore, Diffinitoribusque legitime non impeditis, Monachus aliàs habilis, & idoneus, literisque eruditus maiori suffragiorum parte eligatur, & ad visitandum in locum ægotantis subrogetur, donec ille ex morbo conualecat.

7. Si Reuerendissimus denique ex Abbatibus, aut Præsidentibus aliquem in progressu triennij ab officio suo suspenderit, cum Patribus Conciliarijs eiusdem Conuentus electione Canonica Præsidentem eligat aliàsabilem, & idoneum, qui toto suspensionis tempore in spiritualibus, ac temporalibus Abbatis vicem gerat.

8. Idemque faciant Visitatores suæ Visitationis tempore, si Prælatus forsitan suspenderit. Ipse tamen Præsides electus, & constitutus certiore statim faciat Reuerendissimum, vt qui parti gregis præest a Generali Pastore agnoscatur, atque si forte in alio Monasterio commoretur, cum benedictione ipsius Reuerendissimi ad præsidendum pergat.

CAPVT QVARTVM.

De Renunciatione Electi.]

1. **R**enunciationes munerum Capitularium potissimumque Prælationum, nec facile sunt ^a admittendæ, nec nisi legitima interueniente causa, quæ omnes ad Senarium ^b in lure reducuntur. *Prima* est conscientia criminis, non cuiuscunque; sed illius duntaxat præpter quod etiam post præactam poenitentiam, ipsius officij exequutio impeditur. *Secunda*, debilitas corporis, per quam scilicet Prælatus impotens redditur ad exequendum officium Pastorale. *Tertia*, defectus scientiæ. *Quarta*, malitia plebis, quæ quanto Prælatus magis laborat, tanto deterior

fit. *Ultima* tandem graue scandalum, irregularitasque, siue inhabilitas personæ. Has, & his similes causas, ad regulares etiam renunciationes legitimas esse censemus.

2. Si ergo aliquis in Capitulo præfens electioni sibi præsentatæ consentire renuerit, causam non assentiendi coram Reuerendissimo, seu Diffinitore præside humiliter exponat, qui rematurè considerata, vel dissensum illius approbet, vel ad obediendum illum inducat, & compellat, prout prudentia, & allegatæ causæ ratio poposcerit.

3. Si decursu triennij Generalis forsitan pastorali suo regi-
mini cedere voluerit, coram Diffinitoribus, ac Visitatoribus causas explicet, qui insimul congregati eas expendant, sintne legitimæ, & approbandæ, quod si maior illorum pars eas legitimas, ac rationabiles esse iudicet, ad prædictam renunciationem faciendam facultatem concedimus, proindeque si Generalis in proposito perseverauerit, renunciationem subsignatam in scriptis offerat, Sigillumque Congregationis, & prædicti Patres eum à munere suo absoluant, atque Sigillum, præiuro iuramento, tradant Visitatori primo, vel (eo legitime impedito) Visitatori secundo, ut tanquam Vicegeneralis Congregationem, domumque Reuerendissimi regat, & gubernet, modo quo supra cap. i. donec noua Generalis electio celebretur, prout ibidem statui-
mus.

4. Si Abbas, vel alius quicunque Vocalis muneri suo renunciare voluerit, causam cessionis suæ coram Reuerendissimo proponat, supplicationemque in scriptis redactam illi offerat, qui ut supra dictum est numer. 2. cum ipso renunciante se habeat.

CONSTITVTIO V.

De munere, potestate, & iurisdictione Generalis.

CAPVT

CAPVT PRIMVM.

De actuali possessione Generalatus.

1. VANQVAM Reuerendissimus Generalis canonicè electus eo ipso auctoritate Apostolica in suo munere confirmetur, statuimus tamen, vt priusquam illud exerceat, solemnè ritu in possessionem mittatur.

2. Publicata igitur ipsius electione, quotquot Monachi, Nouitij, atque Conuersi in Monasterio extiterint ad fores Capituli, Cruce cum ceroferarijs præunte, processionaliter congregentur, duoque Monachi cappis induti (quorum alter tiarâ, & Sigillum Congregationis; Baculum, & sanctam Regulam alter deferat) in medio processions incedant. * Sacrista interim Altare maius festiuè ornet, ad cornu Euangelij cathedram collocet, & medium maioris sacelli tapeto cum puluino serico sternat; Cymbalista similiter cymbala festiuo tinamento repangat; * Illisque finitis, quæ in Capitulo fieri præcipimus, Cantor maior, Conuentusque hymnum, *Te Deum laudamus* intonent, & processio paulatim ad Ecclesiam pergat, in cuius processions calce medius incedat Reuerendissimus inter Diffinitorem præsidem à dextris, & Generalem antea acti triennij (vel eo absente) Abbatem antiquiorem à sinistris. Cumq; ad Ecclesiam deuentum fuerit, organa pulsantur, & Versus hymni prædicti cū choro alternent, Reuerendissimus verò super paratum tapetem se se prosternat, & Diffinitor Præses sequentes Versus, ac orationem canet.

Vers. *Saluum fac seruum tuum Generalem nostrum, Alleluia.*

Resp. *Deus meus sperantem in te Alleluia.* Vers. *Mitte ei*

Domine auxilium de sancto, Alleluia. Resp. *Et de Sion tuere*

eum Alleluia. Vers. *Dominus vobiscum.* Resp. *Et cum spi-*

ritu tuo.

Orémus.

DEus, omnium fidelium Pastor, & Reclor, famulum tuum Generalem nostrum N. quem Ecclesia tua præesse voluisti, propitiùs respice, & da ei quasumus verbo, & exemplo, quibus

præstet proficere, ut ad vitam unā cum gregi sibi credito perveniat sempiternam; per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

3. Deinde surgat Reuerendissimus, & à prædictis Patribus comitatus ad cathedram ducatur, in qua sedeat; * tunc Diffinitor præles Baculum à prædicto Monacho accipiat, & stans coram Reuerendissimo, factaque prius inclinatione dicat.

† *Accipe Abbatiale a insigni, quod tibi trado, ut affectu paterno gubernans, virga tua, & baculus tuus ipsa consolentur nos.* Et respondentibus omnibus, *Amen.* Baculum illi tradat, & Sigillum Congregationis, atque genuflexus in signum obedientie, manum illi deosculetur.

* Accedat statim Generalis antea triennij (seu illo deficiente) Abbas antiquior, & sanctam Regulam dextera accipiens, stans similiter coram Reuerendissimo, factaque prius profunda inclinatione, dicat:

† *Accipe sanctam Regulam, quam tibi trado, ut eam diligenter observes, & facias pariter observari;* Et respondentibus omnibus *Amen.* Regulam sanctam Reuerendissimo tradat, quam ipse accipiens reuerenter deosculetur: ille verò alter genuflexus manu eiusdem Reuerendissimi osculata, obedientiam illi præstet.

† Similiter ex ordine suo faciant ceteri Capitulares, Conventuales, Nouitij, atque Conuersi; * Etsi in proprio Monasterio Reuerendissimi huiusmodi actio, & solemnitas fiat, quilibet officialis, seu minister officinae suae claves ad pedes illius projiciat; Prior verò Sigillum Monasterij illi tradat.

4. His finitis, surgat Reuerendissimus, & ad medium Altaris ascendat, ibique à prædictis Monachis, Mitra imposita; & Baculo accepto, Capitulares, ceterosque existentes solemniter, & in cantu Versibus solitis benedicat. V. *Adiutorium nostrum in nomine Domini, &c.* Vers. *Sit nomen Domini benedictum, &c.* *Benedicat vos omnipotens Deus Pater & Filius, & Spiritus Sanctus.* †. Atque exinde Generalis munus poterit exercere.

5. Si aliquis absens Generalis fuerit electus, pronuntiata electione, duo Capitulares ad illum statim mittantur, qui mandatum electionis deferant, & venientem comitentur: cumque iam veniens Monasterio appropinquauerit, Capitulares omnes

ad

ad valuas Ecclesię præstolantes illum processionaliter recipiāt, benedictione Regulari accepta, immediatē ad Capitulum tendant: cunctisque iam confedentibus, ingrediatur ultimō Generalis electus prædictis duobus Patribus comitatus, statimque prosternat se, & facto signo à Diffinitore Præsidente, super genua surgat, munus acceptet, ceteraque omnia fiant, quæ suprā, & in hoc capite fieri statuimus.

CAPVT SECVNDVM.

*De ijs ad quæ Generalis ex officio
tenetur.*

CVM inter rerum, & humanarum actionum varietatē quædam sint ad quas Reuerendissimus ex officio suo tenetur: alię, quę intra limites suę potestatis continentur: alię vero quę terminos illius effugiunt, vt singula omnibus pateant, quę sequuntur statuimus.

1. Primò igitur licet Reuerendissimus nulli alteri superiori Prelato præterquam Sedi Apostolicę immediatē sub alternetur, volumus tamen, & decernimus, vt his nostris Constitutionibus subijciatur, easque sub ijsdem pœnis, censuris, & præceptis in illis impositis, nec non, & cetera omnia à Capitulo Generali præcepta, ordinata, statuta, ac Diffinita similiter obseruare teneatur.

2. In ordine verò ad alios, tenetur Reuerendissimus inter alia præcipuè passiuæ sanctæ Regulę obseruationi inuigilare: Constitutiones item, Diffinitiones, Ceremonias, Ritus, laudabilesque consuetudines Congregationis nostræ violari non permittere: violatores verò paterna charitate admonere, arguere, coercere, & punire.

3. Tenetur insuper ex officio curare, ne fortē incuria Prælatorum, aut subditorum, Religiosa disciplina, obseruantiaque regularis sensim deficiat, deperdatur, aut tepefcat, sed feruido, ac prudenti zelo, animi pariter vigore, ac fortitudine, tū literis, tum verbo, & exemplo omnem sollicitudinem, & diligentiam adhibere, vt illa omnia perfectē exequantur, & conseruentur.

4. Quocirca Monasteria tenetur visitare non solum tempore solito, sed quoties etiam id oportere iudicauerit ad inquirendum de casu aliquo particulari, vel à Prelato, seu Monachis fide dignis, & zelo præditis id per literas fuerit supplicatū.

5. Ante omnia autem sollicitè procurare tenetur, quod in omnibus Monasterijs Diuinum officium diurnum pariter, & nocturnum reuerenter, ac deuotè dicatur: Orationis, ac Læctionis exercitia habeantur: spiritualiaque & ad cultum Dei spectantia cunctis alijs anteponantur, iuxta præceptum ipsius Christi Domini: *Primum querite regnū Dei, & iustitiam eius, &c.*

a Cap. 2.
cap. 65.

6. Hæc tria inter alia ex præceptis sanctæ & Regulæ, quam obseruare tenetur, & præ oculis semper ferre, cum semel, & iterum admonemus. Ne scilicet *primò* dissimulans, aut parui pendens salutem animarum sibi commissarum, plus gerat sollicitudinem de rebus transitorijs, atque terrenis, & caducis, sed semper cogitet, quia animas suscepit regendas, de quibus & rationem redditurus est. *Secundò*, ne permittat nutrirī vitia, aut peccata delinquentium dissimulet, sed mox, vt cœperint oriri, radicibus prudenter, & cum charitate ea amputet, prout viderit cuique expedire. *Tertiò*, ne sit apud eum personarum acceptio, sed æqualis erga omnes charitas, solumque in dilectione proponat quos in bonis actibus, aut obedientia inuenerit meliores.

7. Cæterum cum Reuerendissimus bicipiti quasi dignitate fulgeat, Generalis nempe, & Abbatis; statuimus, vt in Monasterio illo, in quo Abbatis munere fungitur, eadem obseruare teneatur, quæ cæteri Abbates in suis seruare tenentur; atque sub eisdem præceptis, pœnis, & censuris illis impositis.

CAPVT TERTIVM.

*De ijs, quæ ad auctoritatem, & potestatem
Generalis pertinent.*

CUM Reuerendissimus Pater Generalis canonicè electus plenam habeat potestatem, & iurisdictionem ordinariam, quasiq̃ue Episcopalem in omnes, ac singulos Monachos

chos Congregationis nostre, siue Abbates sint, siue subditi, potest imprimis quod attinet ad forum internum animæ erga omnes illos, quidquid possunt Abbates erga sibi subditos, de quo infra lib. 2. Constit. 1. cap. 2. & cap. de Confessarijs.

2. Si dubium aliquod (quod verè dubium sit) circa Constitutiones, aut Diffinitiones occurrat, Reuerendissimus, maturo consilio præmisso, illas interpretari, & explicare poterit: huiusmodi tamen declaratio vim legis non habebit, sed directionis tantum practicæ circa casum illum specialem, & in indiuiduo tunc temporis occurrentem. Et hanc potestatem non poterit Reuerendissimus alicui alteri delegare.

3. Quod verò attinet ad forum externum, præcipimus, vt omnes lites, & controuersias inter Monasteria aliqua, seu inter Abbates illorū, tū in civilibus, tū in criminalibus emergentes, Reuerendissimus tanquam Iudex ordinarius iudicet, & dirimat (proūt infra libro 2. Constitutione de Abbatibus plenius dicitur.)

4. De querelis, itē, offensionibus, & grauaminibus subditorum erga Prælatos (si videlicet Abbas subditum suum offenderit, aut iniuste grauauerit) Reuerendissimus cognoscat, & iudicet ita prudenter, & iuste, vt caput cum membris, & cum capite membra in pace, ac letitia Domino famulentur.

5. De delictis verò eorundem subditorum (paucis exceptis statim numerandis) non tenetur Reuerendissimus immediate, ac necessario cognoscere in prima (vt aiunt) instantia, sed in ea curent Abbates suo munere fungi, subditos suos immediate puniendo, atque iudicando.

6. Porro, si Monachus delinquens Abbatis sui sententia audita offensari se senserit, Reuerendissimum Iudicem poterit implorare, ac tunc tota, eo ipso, ad illum, tanquam ad Superiorem in secunda instantia, causæ deuoluatur.

7. Cum autem grauiora crimina superiori indigeant potestate, ac Iudice, statuimus, vt hic specialiter enumerata, a Reuerendissimo in prima statim instantia, atque immediate iudicentur: vel etiam a Visitatoribus, si in actu Visitationis suæ, aliquid horum denunciatur, vel tunc temporis contingat, ac puniri debeat.

Primò, Procuratio perpetuitatis in dignitate aliqua.

Secundò,

Secundò. Apostasia ab Ordine, & fuga à Monasterio, dummodo vagatio extra illud, vltra spatium quinque dierum prolongetur.

Tertio. Curiam Romanam, vel Regiam adire, absque licentia Reuerendissimi.

Quarto. Infidelitas in causis, negotijs, aut litibus Religionis: seu instrumentorum monumenta, titulos agrorum, aut possessionum alicuius Monasterij syngrafa, vel alias scripturas partibus aduersarijs, & cum Monasterio litigantibus tradere.

Quinto. Falsificatio, seu asimulatio literarum, vel signi Generalis, aut Abbatis.

Sextò. Malitiosa apertio, seu detentio literarum inferiorum ad superiores, vel superiorum ad inferiores.

Septimò. Manus violentas in Prælatum quocunque modo imponere.

Octauò. Subditorum etiam percussio, si cum effusione sanguinis, aut graui, & enormi lésione, seu grauiore crinine fiat.

Nonò. Violatio castitatis, si cum publico, notabiliq; scandalo committatur.

Decimò. Furtum graue, quod summam quinque aureorum excedat.

Vndecimò. Perpatratio noui criminis ab eo, qui in actuali poenitentia existit per Generalem, seu Visitatores imposita.

In his vndecim casibus, Reuerendissimus immediatus Iudex erit: Abbates verò inquisitionem tantum poterunt facere huiusmodi delictorum, eamque ad Reuerendissimum remittere, vt sententiam ferat: etsi opus fuerit, ad capturam vsque delinquentium, reclusionem, seu carcerem poterunt etiam interim procedere.

8. Præterea, si Reuerendissimus nouerit Monachum aliquem extra, vel intra Monasterium existentem, delictum aliquod commississe, & ab Abbate suo non fuisse punitum (licet culpa perpatrata ex prædictis non sit) eam immediatè iudicare, ac punire tenetur, vel Abbatem ad punitionem illius compellere, incuriamque, & negligentiam ipsius Abbatis grauius plectere: necnon defectus coram se commissos.

9. Quoniam verò ad authoritatem Reuerendissimi pertinet cum vbique tanquam Superiorem reuereri; statuimus, vt in quocun-

quocunque Monasterio Cōgregationis nostræ præsideat in Choro, in Refectorio, & in quolibet alio actu Conuentuali à dextris habens Prælatus ipsius Monasterij: in ipsdemque actibus licentia, quæ per signa peti solent, ab illo petantur, cætera verò tunc illic, tunc alibi ab Abbate, qui manus suam ita liberè exerceat, ac si Generalis præsens non esset.

10. Porro, si Reuerendissimus, siue præsens, siue absens no- uerit aliqua inordinata fieri, vel contra leges, Prælatus admo- nebit, quòd si ille negligeret se habeat, Reuerendissimus per se, & immediatè sic inordinata emendare poterit, & ad normam legum reducere.

11. Si Reuerendissimus denique extra Prouinciā Duri- minia, & ultra Monasterium Sancti Martini de Couto aliquan- diu extiterit, Præsidentem pro Monasterijs eiusdem Prouinciæ Vi- sitatorem primum in scriptis nominabit cum limitationibus, quas maluerit. Quòd si Visitator primus legitime sit impedi- tus, nominabit Visitatorem secundum, quandiu impedimentum primi durauerit. Vtroque tandem Visitatore impedito, vel ab- sente, poterit Reuerendissimus vices suas committere, cui, & prout maluerit.

† Portò quilibet ex prædictis, qui Reuerendissimi fuerit Præ- sidentem, in quolibet Conuentu sedem habebit immediatè post Abbatem, seu Præsidentem illius, etiam si Abbates alij simul concurrant.

CAPVT QVARTVM.

De ijs, quæ extra limites potestatis Reueren- dissimi continentur.

1. **N**ON poterit imprimis Reuerendissimus Constitutio- nes, Diffinitiones, ac Ceremonias à Capitulo Genera- li stabilitas immutare, alterare, obseruationem, & executionem illarum impedire, prohibere, aut alias nouas addere, seu in præ- dictis Constitutionibus, aut Diffinitionibus dispensare (nisi ali- ud in proprijs locis annotetur) nec item in Visitationibus Visi- tatorum, censuris, aut præceptis in illis impositis. Quòd si in singulis prædictis secus facere præsumpserit, voce actiua ipso fa-

sto, careat per triennium, prædictaque mutatio, alteratio, prohibitio, additio, aut dispensatio nulla, & irrita sit.

2. Non poterit secundò, Capitulum Generale prorogare ultra consuetum tempus dierum decem, plus, minusve, nisi virgens causa occurrat, quæ cum ipso Capitulo communicetur; nec item modum, & ordinem celebrationis eiusdem Capituli mutare, aut invertere.

3. Per ordinem ad Monasteria, non poterit Reuerendissimus absque licentia, & decreto Capituli Cœnobia Congregationis deferere, aut mutare; nec alia de nouo extruere, situm illorum emere, acceptare, aut eligere, nec ædificata iam, seu ædificanda ad habitationem Monachorum, seu Monialium, sub cura, tutela, & obedientia sua recipere. Nec item mutatas pecunias nomine totius Congregationis, seu alicuius Monasterij eas non debentis, sumere, aut à Campsforibus sub onere còllybi, seu cambij accipere: nec denique epicephalium, seu quotam, vel summam pecuniæ soluendam per Monasteria distribuere. Alioquin si in quolibet horum deliquerit, voce actiua, & passiva careat vsque ad dispensationem Capituli, alijsque pœnis in re-fidentia sua grauitèr puniatur.

4. Quòd si in progressu triennij, utilis aliqua, vel necessaria occurrat occasio ad aliqua ex dictis peragenda, periculumque sit in mora ad celebrationem vsque Capituli Generalis expectare, in Congregatione Diffinitorum, ac Visitatorum à Reuerendissimo conuocanda, quid in prædictis agendum sit poterit diffiniri.

5. Non poterit item Reuerendissimus sub pœna priuationis vocis actiue, & passiuæ per triennium, personam aliquam, quantumuis illustrem, & insignem alicuius Monasterij Patronum instituere, aut Capellam Maiorem in ius sepulchri concedere, seu polliceri, nisi id prius communicetur cum Diffinitoribus, & Visitatoribus, & Abbate illius Monasterij, Procuratoreq; Conuentus, qui ad hunc effectum ab ipso Conuentu eligatur, ut quod melius fuerit, & utilius fiat secundum maiorem suffragiorum partem.

6. Per ordinem verò ad Abbates, statuimus primò, ut non possit Reuerendissimus administrationi singulorum Conuentuum secundum leges ordinatæ, ac dispositæ immediatè se seingere-

ingerere; nec Priores in eis creare, aut constituere, vel sine legitima alicuius culpæ, seu inhabilitatis probatione illos priuare, aut mutare; Nec alios officiales, ac ministros Conuēntuales nominare; Nec in Ecclesijs Patronatus illius præsentare, prædica, seu fundos locare, donare, vendere, aut permutare, nec titulos agrorum inquilinis facere, seu nouare, aut Colonos instituere, aliavē huiusmodi, quæ ad Abbates, & Conuentus pertineant.

Non poterit itē Abbatibus prohibere, nè litigium iustum alicui intendant, aut à litibus inceptis desistant. Nec denique Abbates poterit licenciare, vt præ manu, anticipataque solutione Ecclesiarum Monasterij vectigalia, seu illius redditus, & prouentus pro futuro triennio locare possint. Aliàs si in aliquo ex prædictis defecerit, voce actiua, & passiuā careat per triennium, alijsque pœnis in residentia sua plectatur.

7. Non poterit denique Reuerendissimus Prælatus aliquē dignitate, & officio suo priuare, voceuē actiua, aut passiuā, nisi talis pœna à Iure, vel à Constitutionibus, Visitationibus, seu Diffinitionibus imponatur.

8. Per ordinem tandem ad singulos Monachos, statuimus, quòd non possit Reuerendissimus Monachorum aliquem eximere ab obedientia Prælati sui immediati, ita vt talis exemptus, non teneatur seruare censuras, & præcepta illius, aut pœnitentias ab eo impositas non adimplere; nisi fortè subditus ratione grauaminis, vel querelæ cum supplicatione in scriptis ad Reuerendissimum recurrat; Tunc enim Reuerendissimus quod iustum fuerit decernat, decretum verò in supplicatione appositorum tenebitur sic grauatus Abbati suo ostendere, vt omnibus illud innotescat.

9. Non poterit etiam recipere Monachos aliarum Congregationum Ordinis nostri, absque beneplacito Generalis illarū.

10. Vt autem omnis simoniacæ administrationis tollatur suspitio, & ne iustitiæ reſtitudo aliquali largitionum pondere curuescat, sub pœna priuationis vocis actiue in Capitulo Generali, præcipimus Reuerendissimo, vt præter comestibilia, nulla alia dona, quæ momenti sint, & estimatione digna (quæ nimirum valorem quinque aureorum, plus, minusve excedant) ab Abbatibus, seu Monachis, vel etiam à secularibus, qui cum ipso aliquid habeant negotij per se, vel per interpositam personam recipiat;

cipiat: nec etiam Socio, vel Secretario suo facultatem concedat ad illa recipienda; Abbatibusque insuper, & Monachis precipimus sub priuatione vocis passiuæ in eodem Capitulo Generali ne prædicta dona, cuilibet ex prædictis largiantur.

11. Ne autem Reuerendissimus potestate sua abutens, terminos illius transfiliat, Monasteriaque, aut Monachos iniuste forsitan opprimere audeat: si aliquando in prædictis, vel alijs sinistrè aliquid, & contra leges faciendo, præcipiendo, prohibendo, vel pro libito earum pœnas, aut præcepta alterando, Monasteria, Abbates, aut Monachos grauauerit, statuimus, vt sic grauati ad tribunal Diffinitorij (de quo infra) per supplicationem in scriptis redactam, ius suum, legumque obseruationem postulantes recurrere possint, Reuerendissimusque Diffinitorij sententiam seruare teneatur.

CAPVT QVINTVM.

De punitione culparum, & causis priuationis Reuerendissimi.

1. **C**VM magna sit illecebra peccandi impunitatis spes, volumus, vt etiam Reuerendissimus, hac spe sublata, punitioni, atque correctioni subiaceat. Quapropter, si Visitatoribus Monasterium illius Visitantibus, culpas aliquas ipsum commisisse probetur, quæ neque priuationis, neque suspensionis pœnam mereantur, precipimus, vt pœnitentias aliquas secretò implendas, Visitatores coram Patribus Conciliarijs in concilio congregatis illi imponant, quas ipse humiliter acceptet, & sub præcepto obedientiæ implere teneatur.

2. Si verò culpæ proclamata temporariam tantum suspensionis pœnam habuerint annexam, iustis de causis Generalis minime suspendatur; Illarum tamen processum, & probationes teneantur Visitatores in ipsius residentia fideliter præsentare, vt ibi cum digna satisfactione pœnas luat. Interimque ne fortè prædictæ culpæ defectu supplicij perseuerent, serpent, aut inualescant, præceptis obedientiæ, pœnaque priuationis vocis

cis actiue in Capitulo Generali, alijsvè huiusmodi eas cohibeant.

3. Si denique premissæ culpæ Generalis, priuationis pœna fuerint digne, precipimus, vt Visitatores cum officio suo lata sententia priuent. *Licet autem a Regulares personæ cum causa requirit, facilius, & liberius, à suis possint administrationibus amoueri,* Volumus tamen, vt Reuerendissimus propter sequentes tantum culpas priuari queat.

a Cap. Quæ-
liter, & quæ-
do, de accus.

4. *Primò*, si in Catholica fide (quod Deus auertat) fuerit forsitan suspectus: *Secundò*, si de vitio simoniæ, vel de homicidij crimine: de publicæ incontinentia, seu alio quouis vitio notabiliter, & grauissimè scandalizante: vel de procurata perpetuitate in munere suo, fuerit conuictus. *Tertiò*, si leges parui pendens, eas passim proterat, & violet, obseruareque minimè curet, nec per Ordinem obseruari faciat, Conuentus ad illarum obseruationem hortando, & monendo, *Quartò*, si graues aliquas probatas, aut manifestas Abbatum, seu subditorum culpas sine vlla correctione, aut punitione sapius deglutiat, atque dissimulet.

5. Propter singula prædicta sufficientè probata, vel alia quæ priuationis officij sui pœnam expressè habuerint impostam, Generalis iuridicè priuetur. *Quòd si* conuictus ille, & prolate sententiæ annuens, Diffinitorij Iudicium implorare noluerit, Visitator primus, quandiu alterius electio non celebratur, toti Congregationi, ipsique Monasterio Reuerendissimi præsideat, modo, quo supra Constitutione 4. cap. 1. sancitum est.

6. Licet autem Excommunicationis maioris vinculo innodati, iurisdictionis suæ vsu, & exercitio ipso iure a priuentur, cum tamen inter excommunicatos quidam sint tolerati ab Ecclesia, actusque iurisdictionis valide b exerceant: alij verò non tolerati, qui nec licitè, nec valide c potestatem iurisdictionis possunt exercere, statuimus, vt si aliquando fortè contingat Reuerendissimum excommunicatum non toleratum existere, proindeque vsu iurisdictionis suæ consequenter priuatum, Visitator primus (vt supra) Congregationi præsideat; Monasterio verò Reuerendissimi Prior eiusdem, donec ille, vel absolutionis beneficium consequatur, vel iuxta prædicta, officio suo priue-

a 24. q. 1. Ad
diuimus.

b 8. q. 4. Nō
ne.

c Ad probā-
dā, de sent.
& re iud.

† Similiter etiam si Abbas alicuius Monasterij taliter fuerit excommunicatus, ad Priorem illius iurisdicção, & potestas gubernandi deuoluatur, quandiu Abbas ratione excommunicationis incurſa fuerit impeditus, vel aliter non fuerit prouiſum.

7. Obseruare autem licet excommunicatum in duplici tantum casu non toleratum cenſeri. 4 Prior est, si fuerit notorius percursor Clerici. Posterior, si per expressam Iudicis sententiã nominatim excommunicatus declaretur.

* Extran.
Ad euitanda

CONSTITVTIO VI.

De Visitatoribus, & Visitatione Congregationis.

CAPVT PRIMVM.

De ijs, quæ pertinent ad officium, & authoritatem Visitatorum.

1. ISITATORES legitime electi ex vi officij illis commissi, Monasteria Congregationis nostræ, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, tum in capite, tum in membris, tempore, ac modo inferius assignando, tenentur visitare, & ad Monasticam viuendi normam redigere, Constitutiones, Definitiones, Ceremonias, laudabilesque consuetudines facere obseruari, culpasque, & excessus, tum Abbatum, tum subditorum punire.

2. Quod munus in Domino exhortamur, vt cum omni equitate studeant exercere, in nulloque Conuentu, quantumcunque minimo, patiantur, sanctas illas institutiones negligi, ac præteriri, quarum obseruantia ex multitudine Monachorum minimè pender, cuiusmodi sunt, exempli gratia, Officij Diuini tempore, loco, ac modo debito recitatio, Contemplationes, Disciplina, Silen-

Silentium, Ieiunium, Capitulum, Confessio, Communio, & cætera huiusmodi, quæ sic à paucis, sicut à multis possunt observari.

3. Ex Monasterijs Interamnenfibus (Domo Reuerendissimi, ac Diffinitoris Primi excepta) poterunt Visitatores eligere, quod maluerint, ad habitandum: in eodem tamen non poterit vterque commorari.

4. Prælati Monasterij in omnibus, sicut & alij subijciantur, (exceptis ijs, quæ ad munus suum spectant) quin potius Abbas ad executionem illius, sumptus necessarios sub pœna suspensionis ab officio suo per tres menses, suppeditare tenebitur.

† Chorum frequentent, ac cætera omnia obseruent, quæ Diffinitoribus infra præcipimus Constit. 7. cap. 1. num. 6.

5. In communi Officiorum tabella, pro dicendis tantum Missis solitis, & pro illis, quæ ex obligatione Monasterij annuatim per Monachos solent distribui, conscribantur.

6. Priorem Conuentus loco, ac voce præcedant, & in mensa maiori sedeant: comparatione verò aliorum Capitularium (si cum illis concurrant) seruent ordinem sedendi in Capitulo Generali, Constitutione 1. assignatum.

† In Monasterijs tamen, quæ actu visitauerint, immediate post Prælatum illius, à dextris, & à sinistris locum habeant, ita vt omnes tam subditos, quam Prælatos aliorum etiam Conuentuum antecedant.

CAPVT SECVNDVM.

De tempore Visitationis, & Visitorum receptione.

1. **Q**uoniam sacris & Canonibus, sacroque b Concilio Tridentino annuatim visitare, maxime consonum est, statuimus, vt Monasteria Congregationis nostræ in primo, & tertio anno triennij visitentur à Reuerendissimo, in secundo à Visitoribus. † Visitationes primi, & secundi anni incipiant post Assumptionem Deiparæ Virginis; Visitatio autem tertij anni ita inchoetur, vt duobus saltem mensibus ante Capitulum Generale finiatur.

a 16. q. 1.

Decernimus.

b sess. 25. ca.

1. & c. 8.

2. Monasteria in quibus Visitatores commorantur, visitabit Reuerendissimus singulis annis, illique similiter Monasterium Reuerendissimi visitabunt.

† Præcipimus autem, vt neque Reuerendissimus, neque Visitatores tempore Aduentus, aut Quadragesimæ Monasterium aliquod visitent; nisi vrgens occurrat necessitas.

† Ea præterea in visitando habeatur ratio, vt Monasteria, quæ in primo anno prius visitata sunt, prius etiam in secundo, & tertio communiter, ac regulariter visitentur.

3. Priusquam ergo Visitatores ad Monasterium visitandum accedant, duobus ante diebus Abbatem admoneant; qui venientibus illis ad fores Ecclesiæ, cum quatuor Monachis occurrat, eosque ingredientiæ aqua lustrali aspergat, & ad Capellam Maiorem, in qua Conuentus erit deducat, ibique super tapetem prostratis, stans Regularem benedictionem impendat.

† Deinde genibus flexis recitet Conuentus Hymnum, *Veni creator Spiritus, &c.* illoque finito, dicatur *Kyrie eleison, &c. Pater noster, &c.* & Abbas dicat Versus sequentes. *Et ne nos inducas, &c. Vers. Memento nostri Domine in beneplacito populi tui. Resp. Visita nos in salutari tuo. Vers. Domine exaudi orationem meam, &c. Dominus vobiscum, &c.* & stans Orationem sequentem.

Orémus.

Deus humilium Visitor, qui eos Paterna benedictione, & dilectione consolaris: præstende Societati nostræ gratiam tuam, vt per eos, in quibus habitas tuum in nobis sentiamus auxilium. *Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.*

4. Et orantibus paulisper, surgat Conuentus, & cum silentio ad Capitulum pergat, vbi cunctis stantibus Cantor maior, præmisso *Benedicite*, legat Euangelium illius diei; deinde se deant omnes, alterque Visitorum proponat verbum Dei breuemque sermonem faciat, quo Monachos exhortetur, vt non passione aliqua, sed zelo, & charitate ducti ad maiorem Religionis profectum, proximique vtilitatem defectus commissos, aliaque emendatione, & correctione digna denuntient, ita vt nec reuelanda sileant, nec secundum Ius silenda reuelent.

Prædictam verò exhortationem per singulos Conuentus Visitatores alternatim facere debent, onusque æqualiter partiri.

Quæ

Qua exhortatione finita nominentur à Prælato duo Monachi experti, ad Rationia accipienda, quibus Visitatores statim iuramentum præstent. Nominetur etiam Monachus alter iunior, qui sit Monachorum accersitor, & ad visitationem necessaria, papyrum scilicet, atramentaria, &cetera diligenter præparet, singulosque Monachos, secundum ordinem antiquitatis, in catalogo describat, quem Visitatoribus tradat.

5. Ultimò tandem has literas, quas in gratiam sanctæ Paupertatis secum confectas Visitatores afferant, coram omnibus præcipiant legere, lectasque loco conueniente affigi.

¶ Frater N. & Frater N. Visitatores Generales huius nostre Congregationis, & in hoc Monasterio ad visitandum præsentati, cupientes secundum voluntatem, ac desiderium totius Congregationis, quod votum Paupertatis in dies semper perfectius obseruetur, & superfluitates aliqua illam offendentes euellantur, præcipimus, omnibus, ac singulis huius Cœnobij Monachis, tum Prælato illius, tum subditis cuiuscunque dignitatis, status, aut qualitatis sint, ut consilium suorum catalogum, prout initio Quadragesimæ fieri solet, fideliter nobis offerant. Mandamusque in super in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ omnibus prædictis, ut infra duos dies naturales, quor eis pro tribus Canonicis admonitionibus assignamus, ut in scriptis declarent, & explicent omnem pecuniam tam vsus sui, quàm ad Monasterium, seu Communitatem spectantem (si quam potestate sua habuerint) nec non alienam, quæ illis fortè sub custodia, vel deposito sit commissæ, ut sufficientem habentes de prædictis notitiam, quod melius, ac in Domino salubrius fuerit, disponamus. Datis tali die, &c. & subscribant.

6. Quoad receptionem vero Generalis, statuimus, ut quoties Reuerendissimus visitaturus (vel prima vice post electionem suam) ad monasterium venerit, Abbas cum Conuentu pleno ad fores Ecclesiæ, illum recipiat, ipsique ingredienti aspergillū porrigat, ut se & circumstantes aspergat, & Conuentus ad altare Maius tendat cātans Responsorium, *Euge serue bone, &c.* (prout in Processionario habetur) vel Hymnum, *Te Deum laudamus.* Reuerendissimoque coram Altare postrato, cantet Abbas, Versus, & Orationes sequentes, Vers. *Protektor noster aspice Deus.* Resp. *Et respice in faciem Christi tui.* Vers. *Saluos fac seruos tuos.*

H

Resp.

Resp. *Deus meus. &c.* Vers. *(Tuertere Domine usquequo. Vers. Et Deprecabilis esto super seruos tuos. Vers. Domine exaudi orationē meam. Resp. Et clamor meus, &c. Dominus vobiscum.*

Orēmus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstende super hunc famulum tuum Generalem nostrum spiritum gratiæ salutaris, & ut in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem benedictionis infunde.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere his famulis tuis, & siquid eis in via subrepsit, visus, aut auditus male rei, aut otiosi sermonis, totum ineffabili pietate propitiatus indulge. Per Christum Dominum nostrum, &c.

Deinde si Reuerendissimus visitaturus adueniat, genibus flexis recitetur Hymnus, *Veni Creator Spiritus, &c.* fiantque reliqua (modo, quo supra numero 3.)

CAPVT TERTIVM.

De ijs, quæ Visitatores, & visitandi obseruare tenentur.

1. **P**eractis ijs, quæ superiori capite fieri præcepimus, incipiant Visitatores loco, & tempore congruo visitare, & inquirere, curentque muneri suo infra quinque dies in maioribus Monasterijs facere satis: Vnde cum debita diligentia, & sollicitudine Monachos vocare faciant, eosque audiant, nec tempus perdant, imò ante, & post prandium quotidie Visitationis officium exercent, ut quàm primùm se se expediant. Quod si longiori tempore fuerit opus, in Concilio id communicent.

2. Statuimus, & districtè præcipimus, ut Visitationis tempore, tum Reuerendissimus, tum Visitatores in Refectorio simul cum Conuentu, eandem refectionem, eosdemque cibos capiant, siue carnei sint, siue piscis; vnum ferculum tantum permittimus posse addi Reuerendissimo, Socijs illius, ac Visitoribus, ultra conuentualem refectionem; nec illi aliter fieri consentiant, alioquin in residentia sua puniantur.

3. Parietes

3. Parietes cubiculorum in quibus, vel dormiunt, vel hospites recipiunt, nullo apparatu permittant ornari: excipimus imagines sanctorum, aliasque effigies, taperum in Mensa, & aulaeum coriaceum ad caput lecti: ipsum vero cubile Monachale sit, alias in residentia puniantur.

4. Præcipimus, ut neque ab Abbate, neque à Monachis visitandis, Visitatores ipsi munera momēti accipiant, alioquin tam donantes, quam recipientes voce passiva careant in Capitulo generali.

a C. Romana. de cens. in 6.

Cap. Exigit, ibidem.

5. Circa personas, quas debent inquirere, & addenunciandum accersere, statuimus, quod *Conuersi* ad proclamandum, seu immediatè denunciandum non vocentur.

b 2. q. 7. Laicos.

c. Veniens, de test.

c C. Præterea, de test.

Nec item secundo, *b personæ seculares* testimonium ferant, nisi ad veritatem indagandam, & comprobandam, aliter fieri nequeat.

Tertio testimonia Monachorum, qui vel incorrigibiles, vel infames per sententiam finalem iudicati sunt, nullatenus recipiantur, nisi necessaria omnino sint ad sufficientem grauis delicti probationem.

Quarto, qui per finalem sententiam, vel in carcere constituti, vel in neruo compediti existunt, ad proclamandum non vocentur; si tamen fuerint relati, testimonia illorum accipiantur.

Siquis vero Monachus alterius iam Monasterij Conuentualis, testis in aliqua visitationis causa fuerit relatus (si commode fieri potest, & opus fuerit ad plenam probationem faciendam) Visitatores eum per literas accersant.

Quod si nimia Monasteriorum distantia, aliæ vè causæ occurrentes id non patiantur, indecisa prædicta causa maneat, donec Visitatores relati Monachi testimonium accipiant, vel per se, vel per Monachos alias dignos, & idoneos, quibus vices suas committant. Eo vero accepto, statim iuridicè procedant delinquentemq; iudicent eadem potestate, & iurisdictione, ac si in prædicto Monasterio, & in actuali visitatione præsentem existeret.

6. Ut autem omnis fraudis, ac doli occasio præcludatur, tū Reuerendissimo, tum Visitoribus, in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrenda, præcipimus, ne ex malitia, iniusta, vel aliqua machinatione delinquentis supplicium, ac sententiam differre præsumant.

7. Præcipimus etiam sub eodem præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ, sub eademque pœna Excommunicationis, ipso facto incurrenda, atque insuper sub priuatione vocis actiux, & passiuæ per triennium, quod neque Reuerendissimus, neque Socius, neque Visitatores, nec item alij quicunque ad visitandum Cômmissarij electi, directè, vel indirectè alicui reuelent, quid, vel quomodò, seu quot defectus Monachus hic, vel ille coram eis denuaciando, seu proclamando sugesserit (nisi fortè iuridicè fuerint interrogati, illudque reuelare fuerit opus ad veritatem aliquam limandam.)

8. Circa personas, culpasque de quibus possunt inquirere, & ad illarum punitionem procedere, statuimus primò, vt inquirent tùm de Prælato, tùm de subditis illius Monasterij, quod actualiter visitant, tùm etiam de famulis, ac familiaribus illius.

Præterea (ne frequentibus, seu mediatis Monachorum translationibus, culpe aliquandò impunitæ remaneant) inquirent etiã de omnibus alijs tùm Prælati, tùm subditi, cum quibus isti actualiter visitati aliquanto tempore contubernales, seu conuentuales extiterunt ab vltima Visitatione præterita, vsque ad illam præsentem.

Quòd si aliquid contra illos absentes sufficientè probetur, eos prius (vt mos est) pro defensione sui auditos, Visitatores ipsi iuridicè puniant, vel per se præsentialiter, vel per sententiã in scriptis redactam, quam illis promulgare præcipiant, quantumvis Visitatio Monasterij in quo commorantur, finita iam sit, atque transacta.

De culpis verò commissis ante vltimam Visitationem, non poterunt inquirere, nisi fortè adhuc vigeant, & quasi malè medicatæ recrudescant, seu repullulent.

De culpis itèrn, quæ à Prælato fuerint punitæ, non poterunt inquirere, nec eas iteratò plectere, nisi insufficienter, & quasi perfunctoriè in eas fuerit anima duersum; tunc enim præcipimus, vt non delinquentem tantùm, sed Prælatum etiam digna satisfactione castigent.

Si quis denique peracta iam Visitatione, irreuerentè, seu contumeliose cum Visitoribus se gerere audeat, poterunt illi ad iuridicam delinquentis inquisitionem procedere, eumque punire, ac si Visitatio finita non foret.

9. Quod verò attinet ad ea, quæ Monachi visitandi obseruare tenentur, statuimus primò, vt Monachorum nemo cuiuscunque status, & dignitatis existat, legitimos Visitatores audeat non recipere, vel illorum Visitationem tempore statuto faciendam prohibere, limitare, aut quouis modo impedire, alioquin *in sententiam Excommunicationis ipso facto* incurrat, & à quacunque dignitate obtenta priuetur, alijsque pœnis ab ipsis Visitatoribus puniatur.

Præcipimus item secundò, vt toto Visitationis tempore, neque Abbates extra Cœnobium dormire, neque Monachi à Monasterio possint egredi, absque speciali licentia Visitorum, aut Reuerendissimi actualiter visitantis.

Præcipimus tertio *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto* incurrenda, omnibus, ac singulis Monachis Monasterij, quod visitatur, cuiuscunque status, conditionis, vel dignitatis sint, vt nullus aliquem inducat ad proclamandum aduersus alium, aut ad culpam aliquam denunciandam.

Præcipimus etiam sub eodem præcepto, eademque censura, vt nullus, siue Prælati sit, siue subditus temerè audeat reserare scrinium, arculam, siue quoduis aliud reconditorium, in quo processus, actaque Visitationum reseruantur, aut ipsos processus, seu Monachorum proclamationes legere, alioquin si fuerit conuictus à Visitoribus grauiter puniatur.

Abbates denique *præceptum virtutis sanctæ Obedientiæ*, subditis suis imponant, ne in materijs Visitationis cum Visitoribus colloquantur, nisi utroque simul Visitatore præsentem. Huiusmodi autem præceptum, non poterunt imponere Reuerendissimo visitante.

CAPVT QVARTVM.

De modo inquirendi, & interrogationibus faciendis.

1. IN conclaue Visitationis, Reuerendissimus, vel Visitores recepti, legant primò Visitationes præcedentes, quæ

adhuc vigent, aut quid in eis præceptum, & ordinatum sit no-
uerint, quidque circa illas inquirere debeant.

2. Deinde Prælatus accersiri iubeant, & post illum singuli
figillatim Monachi iuxta prædicta capite præcedente, singulisq;
iuramento præstito, Visitator primus sequentes faciat interro-
gationes, non generaliter, & in confuso tantum, sed particulatim
per omnes de verbo ad verbum discurrens, quod sub iuramen-
to muneris sui seruare teneatur.

3. Forma iuramenti præstandi, & obligatio illius erit de ve-
ritate super interrogandis iuste, & sincerè dicenda, & insuper de
secreto seruando, si ad specialem inquisitionem de particulari
persona, vel de particulari delicto deueniatur, ita vt ea, quæ
vnusquisque in casu proposito deposuerit, & de quibus fuerit
interrogatus reticeat, nec aliquibus reuelare præsumat, sub iu-
ramento præstito.

4. Prælato igitur accersito, Visitator secundus ordinariam
inquisitionem in scriptis faciendam sub hac forma inchoabit.

*Tali die talis mensis, & anni, Visitantibus nobis Fratre N.
& Fratre N. Visitatoribus Generalibus huius nostræ Congrega-
tionis Monasterium hoc N. tam in capite, quam in membris,
insimulque congregatis ad nostrum munus peragendum, Reueren-
dus admodum P. Frater N. Domnus Abbas illius vocatus accessit,
eique iuramento delato, sub forma nostrarum Constitutionum, ad
interrogata in hunc modum respondit.*

5. Et statim post quamlibet interrogationem Visitator ip-
se responsionem eius, & eadem quæ protulerit verba, formaliter,
ac fideliter scribet; similiterque se habebit cum singulis alijs
Monachis ad inquisitionem vocandis. Quod si aliquid ad culpam
pertinens proclametur, ad marginem actorum apponat, *Pro-
clamatio*: si verò ad bonum regimen Monasterij spectet, apponat
Consilium. vt faciliè postea inueniantur, quæ cum Patribus Con-
siliarijs sunt communicanda.

6. Ab Abbate verò hæc interrogentur, *Primò*, An habeat
aliquid pro reformatione, vtilitate, & augmento Monasterij,
aut Monachorum illius in spiritualibus, aut temporalibus pro-
ponendum?

Secundò, An de Prælatis, seu Monachis, cum quibus ab vltima
Visitatione vsque ad hanc præsentem cohabitauit, aliquid per
id

id temporis nouerit iuste denunciandum, aut emendatione dignum?

7. Monachis autē, huiusmodi ordinatim fiāt interrogationes.

Interrogatorium Commune.

1. **A**N Diuinum officium diurnum pariter, & nocturnū tam in Choro, quā in Altari, horis debitis, debita pausa, & deuotione dicatur, atque statutis diebus modo, quo præcipitur cantari, cantetur?

2. An Oratio mentalis horis definitis in Conuentu habeatur, & omnes ad illam confluant?

3. An Annũuersarijs Conuentus, omniumque Missarum obligationibus solícite, ac plene satisfiat?

4. An statutis diebus Capitulum culparum habeatur, & ad id ipsum omnes conueniant, Clamatoresque sint designati, qui debito zelo suo fungantur officio?

5. An in communi Refectorio Monachi simul, reficiant, cum silentio, grauitate, & lectione, tum in prima, tum in secunda Mensa?

6. An ieiunia regularia seruentur, aut carnes diebus prohibitis comedantur?

7. An flagellationes conuentuales diebus definitis habeantur, & ad illas omnes congregentur?

8. An silentium regulare diebus, horis, ac locis debitis seruetur?

9. An lectio conuentualis Moralis Theologiæ diebus statutis habeatur?

10. An fundorum tituli legitimis hæredibus, iusta pensione imposita, in Conuentu fiant?

De Abbate.

1. **A**N Abbas secundum sanctam Regulam a subditos a Cap. I. suos verbo, & exemplo doceat?

2. An maiorem sollicitudinem gerat in rebus trāsitorijs, b Cap. 2. maioriq̃ studio incumbat temporalibus, quā spiritualibus, vtrisque tamen debita prouidentia consulat, atque prospiciat?

3. An

- § Cap. 2. 3. An sit & acceptor personarum, vnumque plusquam
 alium sine meritis diligat?
 2 Cap. 64. 4. An sit turbulentus, & aut nimius, aut imperijs suis mi-
 nus prouidus, & consideratus?
 § Cap. 2. 5. An sit negligens, & remissus in culpis subditorum pu-
 2 Cap. 64. niendis, aut dissimulandis; aut nimis seuerè cum illis agat, sine
 misericordiz, & paternæ pietatis temperamento?
 6. An frequenter sit cum illis in Choro, & in communi refe-
 ctione, cæterisque actibus Conuentualibus, & an per se, vel per
 Priorem post Completorium Monachorum Celas, foresque
 clausuræ perlustret?
 7. An in prouidendis, sine suppeditandis ijs, quæ ad cultum
 Diuinum, ac decorem, & perfectionem illius requiruntur, præ-
 misera paritate deficiat?
 § Cap. 53. 8. An similiter *f* in hospitibus recipiendis; & *in* infirmis
 § Cap. 37. curandis, visendis, & consolandis: *in* debilibus, ac senibus *b* fo-
 § Cap. 38. uendis: *in* eleemosynis faciendis Regulam sanctam, Constitu-
 tionesque accuratè obseruet?
 9. An in frequentibus regularis obseruantie dispensa-
 tionibus: aut in licentijs Monachis concedendis, aut negandis
 excedat?
 10. An in ijs, quæ ad victum, & vestitum Monachorum
 spectant, quo ad quantitatem, qualitatem, modum, ac tempus,
 aliquem defectum committat?
 11. An denique aliquod præceptum legis Diuinæ, aut visi-
 tationum; aliquam Constitutionem, aut Diffinitionem, lauda-
 bilesque consuetudines Ordinis nostri violauerit, aut violari
 permiserit?

De Monachis.

1. **A**N sciat, vel credat, vel fama sit aliquem Monachorum
 qui visitantur, mandatum aliquod Dei, vel Ecclesiæ,
 vel præceptum ad mortale obligans violasse?
 2. An sciat, vel credat, vel fama sit aliquem contra votum
 Obedientiæ deliquisse; aut Maiorum præcepta, & admonitio-
 nes, regularesque Obseruantias facile contemnere; aut contra
 § Cap. 5. sanctam Regulam contentiosè, & tardè, tepidè, cum murmure,
 vel cum responso nolentis solere obedire?

3. An

3. An sciat, vel credat, vel fama sit aliquem votum castitatis violasse, aut suspectam aliquam amicitiam, seu familiaritatem habere?

4. An sciat, vel credat, vel fama sit aliquem aliquid rapuisse: vel contrā votum paupertatis proprietarium esse accipiendo, retinendo, donando, expendendo, vel alios adūs domini exercendo absque licentia Superioris.

5. An sciat, vel credat, vel fama sit aliquem die, noctūve clausurā terminos, aut septa Monasterij temerē transilisse: aut feminas intra eadem septa ingredi, seu manere permisisse?

6. An sciat, vel credat, vel fama sit Monachos charitatem non habere ad inuicem, aliquemvè cum scandalo non alloqui alterum: seu discordias seminare: vel manus violentas alicui imposuisse?

7. An sciat, vel credat, vel fama sit aliquos ludos prohibitos exercere, assuetos esse iurare, vel turpiter loqui, detrahere, ieiunia frangere, vel comestiones frequentare?

8. An sciat aliquem reuelasse personis extraneis, ea quæ in Conuentu, aut in Consilio tractantur, tractata sunt, vel decreta?

9. An sciat aliquos esse, qui extra cellas vagantes totum ferè tempus terant in vanis confabulationibus, alijsque similibus, studium literarum, lectionis, & orationis, & alia Monastica, ac vtilia exercitia non curantes?

10. An sciat aliquos, qui vtantur calceamentis, aut indumentis interioribus, aut exterioribus in substantia, colore, vel modo Religionis statutis aduersantibus; aut sæcularem aliquam curiositatem sapientibus? An etiam vniformiter omnes induantur?

11. An sciat omnes in celebratione Missæ, alijsque ceremonijs conformari; aut aliquos qui frequenter non celebrent, vel indeuotè sedentes, aut ambulantes Diuinas laudes persoluant?

12. An sciat Priores, Magistros Nouitiorum, & Iuniorum, Prædicatores, Confessarios, Sacristam, Cellerarium, ceterosque Officiales obligationi munerum suorum in aliquibus deficere. Verum famuli pacifici sint, & honesti? diebusque statutis constentur?

13. Vltimò tandem, an de Prælatis, siue Monachis, cum quibus

quibus ab vltima Visitatione, vsque ad hanc præsentem aliquāto fortè tempore cohabitauit aliquid ex omnibus, & singulis prædictis tunc nouerit, iustè denunciandum, & emendatione dignum?

¶ His ita formaliter interrogatis, cum alijs, quæ vterque Visitator interrogare voluerit, aut Monachus ex se habuerit denuncianda, seu monenda, omnes subsignabunt; Monachus autem non subscribat, quin prius totam testimonij sui seriem aut legat, aut Visitator eo audiente legendo recitet.

9. Vt autem in omnibus tùm Visitatores, seu Superiores inquirentes, tùm etiam Monachi denunciantes sacris Canonibus, & decretis, rectòque iustitiæ, & charitatis ordini conformentur sequentia statuimus, circa triplex genus Inquisitionis. Inquisitio enim vel generalis esse potest, vel mixta, vel specialis.

10. In inquisitione igitur generali (quam scilicèt Superiores statis a temporibus ex officio facere tenentur, vt prospiciant moribus subditorum, generaliter de illis inquirendo) non possunt testes inquisiti reuelare delinquentes occultos, qui nulla infamia laborant, præterquàm in casibus subsequenti-

a C. Romana, de cens.
§. Sane.
C. Inquisitionis, de ac.
C. Qualiter.
C. Cum oporteat.

Primò si delictum per se sit in nocumētum boni communis: vel in graue damnum, & præiudicium tertij adhuc imminens, vt conspiratio in Prælatorum, machinatio necis, seu percussionis faciendæ, continuatio furandi, vel quid simile perpetrandum. Hæc enim, si aliter commodè auerti, & impediri nequeant ad Superiorem statim sunt deferenda, vt maiori autoritate occurrat, nè fiant, aut continuentur.

Secundò; si ad emendationem alterius cuiusque peccati occulti (licet ex prædictis non sit) nullum aliud remedium correctionis fraternæ subsit, aut profuturū credatur. Tunc enim *ne culpa in corde putrescat*, Visitatoribus reueletur principalitèr tanquàm Patribus, minùs principaliter tanquàm Iudicibus, vt ipsi nõ publicè puniendò, sed secretò, atque prudentèr, minori (quoad fieri possit) famæ delinquentis detrimento, conscientia per culpā sauciata medeantur sub pœna aliqua arbitraria, & secreta, vel etiam sub pœna *Excommunicationis ipsi facto incurrendæ* illi imperando, vt à peccato abstineat, emēdetur, aut resipiscat, aut nè ad talem vel talem locum accedat, aliudue simile.

c Aug.

11. Ad inquisitionem mixtam, generalem, scilicet ex parte personæ, specialem verò ex parte delicti (quando nimirum peccatum est publicum, & de corpore illius constat, Author verò delicti occultus, seu non diffamatus) tenentur quidè Vifitatores ex officio procedere, inquirentes de persona in genere, & indefinitè, quisnam delictum illud (vulnerationem scilicet, seu quid simile) patrauerit.

† Testis verò inquisitus (cùm *evidentia criminis vim habeat Accusatoris*) si Authorem illius noverit, * eum propter bonum commune revelet, ne in Religione reformatà peccata maneat impunita, & ne in perniciem eius, communeq; scandalum claudesini delinquentes audaciores fiant impunitatis spe præcepta.

† Vifitatores autem semiplenam habentes probationem per testimonium saltem vnus testis oculati, omni exceptione maioris (cui scilicet nihil iure opponi possit) vel per indicia graua sufficienter probata, seu per aliquid aliud simile, Reum sub iuramento (si causa id exigat) interrogent, insinuando illi prius probationem, seu testimonium, quod habet contra se (vt mos est) vt sciat, se iuridicè interrogari: b interrogatus autem iuridicè sub mortali tenetur veritatem fateri.

† Porro tunc Reus iuridicè * interrogatur, cum datur semiplena probatio coniuncta cum formali accusatione, vel cum aliquo, quod suppleat vicem illius, vt sunt notorietas delicti, fama ipsius Rei, vel iuridica denunciatio eius.

* Eodè modo procedat Vifitatores, & testis, si ad instantiam partis offensa specialis inquisitio fiat, tunc enim * testis testificetur de iniuria, quam oculis vidit inferri, vel auribus audivit proferre.

12. Ad inquisitionem denique omnino specialem ad probationem tendentem, in qua scilicet inquiritur de hac particulari persona, & indiuiduo delicto (si non ad instantiam partis, sed ex officio Iudicis fiat) non possunt Superiores regulariter procedere, nisi vel iam habeant semiplenam probationem, vel infamia, * seu clamorosa insinuario delinquentis, atque delicti præcedat: vel communis quædam suspitio per maiorem saltem Cbuentus partem diffusa. Quæ fama per testes primùm probetur, deindè de veritate rei inquiratur. Testes verò de speciali sic persona interrogati, veritatem, quam noverint tenentur aperire (nisi aliqua iusta ratione excusentur.)

* Aragón.

2. 2. q. 69. ar.

1. & 2.

Azor part. 3

lib. 13. c. 16.

Megalius 1.

p. lib. 1. c. 5.

u. 24.

Aldrete lib.

1. de Relig.

disc. c. 7. n.

12.

Non esse con-

tra iustitiam

tenet Lessius

lib. 2. de ac-

cus. c. 30. du-

bio. 6. n. 48.

b D. Thom.

2. 2. q. 69. ar.

1. & DD. cõ-

munitur:

c D. Thom.

ar. 2. loc. cit.

Lessius vbi

sup. cap. 31.

dub. 3.

d Azor loc.

cit. c. 27. &

Hofstiens. cū

alijs.

e C. Inqui-

sitionis.

13. Licet autem non sit opus quod in publicis, & manifestis delictis fraterna præcedat correctio, in occultis tamen quæ ad materiam illius spectant, Monachos in Domino exhortamur, ut ordinem correctionis à Christo Seruatore præscriptum sincere charitate ante iudicalem denunciationem obseruent, salutem proximi, & sanæ pariter consulentes per priuatam primò, secretamque correctionem: Secundò per correctionem coram vno, vel duobus testibus: Tertiò, per manifestationem factam Superiori, tanquam Patri, utendo his gradibus, vel aliquem illorum omittendo prout vtile, ac necessarium fuerit ad emendationem fratris, atque secundum spem illius.

14. Si verò dum hæc officia præstantur charitatis, quæ solam emendationem peccatoris respicit, ipse interim deuolgetur, vel aliæ conditiones ad iudicalem denunciationem requisitæ occurrant, tunc iam iustitia dictante (quæ propter bonum publicum, exemplum, & terrorem aliorum, non priuatam tantum emendationem delinquentis, sed punitionem etiam delictorum postulat) ad denunciationem iudicalem procedatur.

CAPVT V.

De Scrutinio, & Consilio Visitationis.

1. Postquam Reuerendissimus, vel Visitatores prædictam inquisitionem peregerint, testesque vocaliter, & non aliter audierint (vel quando commodius fieri possit) visitent primò sacrosanctam Eucharistiam (Conuentu interim cum candelis accensis, ut mos est, Versum) *Tantum ergo Sacramentum, Ex capente* inspiciatq; an decenter, interius, & exterius, atque tutè sub clauæ asseruetur.

2. Deindè duo Responsorialia pro fratribus ibidem defunctis cantentur, vnum in Ecclesia, alterum in latere Claustrum, seu Capitulo, Cruce cum ceroferarijs præeunte, Reuerendissimusque vel Visitator quæ sacrum Custodiarium inuist, dum Responsorialia cantantur, Cappa indutus aqua lustrali Fratrum sepulchra aspergat, & in fine dicat cum Versibus solitis Orationem, *Deus*

venia

venia largitor, &c. addita Oratione *Fidelium Deus, &c.* in 2. Respo.
 3. Visitent præterea singula Altaria Ecclesiæ, Sacella, locum Reliquiarum, Oleum sanctum pro infirmis, Sacristiam, paramenta Altarium, & cætera ad ornatum cultus Divini, & ad sacros usus spectantia; similiterque omnes alias Conventus officinas, Valetudinarium, Hospitium, Bibliothecam, Tablinum, seu Archium; omnesque defectus notent, ut super eis provideant, ac in ijs præsertim, quæ ad cultum Dei spectant, nullum omnino defectum patiantur, aut excusationem admittant.

4. Cellulas item Monachorum, eorumque suppellectilem, & utensilia perscrutentur, illorumque Catalogos (de quibus supra) considerent: Quod si aliquid superfluum, aut sanctæ paupertati, Religionisque statutis repugnans inuenerint, tollant, & alicui ex officinis applicent; si aliquid necessarium deesse constiterit, largiri præcipiant.

5. Interim etiam eorum, quæ aduersus Prælatum, ac Monachos fuerint proclamata, singulis sigillatim copia detur, breui ad respondendum, ac se defendendum assignato termino, quod si infra illum obiecta quisque sufficienter non diluerit iuxta leges puniatur. Illa verò culparum copia non sit originaria, quæ in actis continetur, sed in speciali scheda summam transscripta, & a Visitatoribus subsignata, nominaque testium, nè animorum tranquillitas deperdatur, & odia emergant, & supprimantur, ac minime publicentur: in casu tamen gravissimo, ut conspirationis in Religionem, vel homicidij, si fuerit opus, ad arbitrium Iudicis nomina testium dari poterunt Reo.

6. Libros denique rationales Officialium Conventus euoluant, ratiocinia cuiusque examinent, & in singulis fidem faciant, summam conscribentes, quid unusquisque receperit, quid expenderit, quid residui apud se retineat, rationibus adhuc referendum. Atque in singulis prædictorum librorum titulis post ultimum receptum, datum, & expensum, apponant hæc verba, *Finis Rationum generalium*, ut inde postea aliæ sequentis Visitationis rationes inchoentur.

7. His ita expeditis, & alijs, quæ iudicauerint debere præcipi, & ordinari annotatis, Abbatem, & Consiliarios conuocent, ibique primò Abbatis defectus reprehendat, & puniat Visitator primus, secundum quod leges decreuerint, vel

a Argum. c.
Quæstio. 2.
 in fine. §.
Hunc ordinem.
 Scar. tom. 4.
 de Relig. li.
 br. 10. c. 12;
 num. 31.

deficiente lege, secundum vtriusque Visitatoris arbitrium: si tamen defectus tales sint, qui suspensionis ab officio, aut priuationis pœna sint puniendi, in Capitulo coram Conuentu pleno Abbas suspendatur, aut priuetur.

Si visitante Reuerendissimo Monasteria in quibus Visitatores commorantur, aliquis illorum defectus personalis fuerit proclamatus, in eodem etiam Cōcilio, reprehendantur, debitaq; pœna illis ibi imponatur. Priuari tamen non poterunt, nisi ob easdem culpas, propter quas Diffinitores priuari posse Constitutione sequenti statuimus.

8. Deindē Abbatis reprehensione finita, omnia, ac singula in Visitatione præcipienda, ordinanda, & statuēda, Obedientiæ, & censuræ imponendæ, etiam si in Visitationibus antea actis iam sint præcepta, & cōmunicata, cum Abbate, & Consiliarijs ibidē denuō communicent, & conferant, sæpē enim iuniori Dominus reuelat, quod melius est. Vnde si aliquid ab eis fuerit præceptū absquehuiusmodi præiua consultatione nullius sit roboris, ac vigoris.

9. Singulis verō Consiliarijs ordinatim auditis poterūt illi præcipere, & ordinare quod ad salutem animarum, & ad rectum Monasterij regimen melius, magisque conducere iustē, ac prudenter in Domino iudicauerint, nisi omnes simul Consiliarij nemine discrepante iurent oppositum debere fieri.

10. Quod tamē attinet ad pœnas, & præcepta imponēda, statuimus *primò*, vt neminē possint priuare voce actiua, aut passiuā, nec Abbate officio suo, nisi talis pœna imponi præcipiatur à Iure, Cōstitutionibus, Visitationibus, aut alijs literis Superiorū aliquid sub illa imperādo, vel prohibendo. *Secundò*, volumus vt ijs, quæ sub pœna aliqua determinata, vel sub virtute sanctæ Obedientiæ in Constitutionibus, aut Diffinitionibus de facto sunt præcepta, nihil aliud in Visitationibus addi possit, aliās tale additamentum irritum sit, & inane.

Alias verō res quibus specialis pœna per leges statuta nō est, poterūt præcipere fieri, aut prohibere sub pœna aliqua arbitraria corporea præsertim, cuiusmodi sunt pœna priuationis, vel suspensionis ab officio; priuatio vocis actiue, aut passiuæ ad tēpus, seu in Capitulo Generali; pœna reclusionis carceris, nerui, verberationes, ieiunia, aliaq; similes. Sub his igitur pœnis poterunt in

Visita-

Visitatione præcipere aliquid faciendum, vel prohibere ne fiat.

Præceptum verò obligans ad mortale, aut Excommunicatio-
nis penam ipso facto non poterunt imponere vniuerso Conue-
tui, nisi suffragantibus illis cum Abbate simul, & Consiliarijs
per calculos albos, ac nigros, maior suffragantium pars as-
sentietur, quæ suffragia coram omnibus calculentur.

Si autem prædicta aliqua præcepta, vel censuras hac forma
non seruata aliter vniuerso Conuentui imposuerint, hac præsen-
ti Cõstitutione ea irrita esse declaramus. Aliquibus autem, seu
singularibus personis imponi, cum fuerit opus, nõ prohibemus.

11. Similiter in locis illis, in quibus vnus tantum, vel duo Mo-
nachi commorantur quascunque penas, vel etiam præcepta,
ipsis auditis, cum debita moderatione poterunt imponere in
casibus prædictis, quibus specialiter per leges prouisum non
est.

12. Statuimus denique, vt prædictos Consiliarios, nõ semel
tantum, sed Couentum etiam quoties fuerit opus Visitatores
possint conuocare, Officialibusque Monasterij præcipere, quæ
ad debitam exequutionem muneris sui fuerint opportuna, vt
Ianitori, ne ianuam tali, vel tali tempore pandat aut ne Mona-
chi cum secularibus colloquantur, & his similia.

13. Circa opera vero conficienda, seu extruenda, statuimus,
vt ea tantum possint præcipere quæ secundum possibilitatem
reddituum intra terminos sui regiminis Abbas possit efficere:
operibus enim Abbatis futuri, futura visitationes consulent.

CAPVT SEXTVM.

De ijs quæ ad Visitationem efforman- dam pertinent.

1. **P**RÆdictis in Consilio ita discussis, & collatis ad Visita-
tionem efformandam, defectusque puniendos, Visitato-
res procedant. In ea verò multitudinem præceptorum non cu-
rent, nec quæ iam sunt præcepta, & in his Cõstitutionibus san-
cita superuacanea repetitione remandent, nec item propter
singulares defectus vniuersum grauent Conuentum, cõmunem
legem

legem statuentes, sed eos, qui singulariter deliquerunt, singulari supplicio puniant, vt facilius emendentur.

2. Omnia igitur, quæ in Visitatione debent præcipi, & scriptis mandari, onera culparum Monachis obiecta, purgationes, & responsa illorum, pœnasque pro culpis proclamatis, & probatis in Capitulo infligendas, mutuo inter se conferant, & quid tandem faciendum sit decernant. Volumus autem vt pœnarum, quæ in Constitutionibus, aut Diffinitionibus assignantur, meri sint exequutores secundum quod illæ disponunt, si se Reus nõ sufficienter purgauerit. Pœnarum verò, quæ arbitrio suo relinquuntur, siue quantitatem, siue qualitatem secundum proportionem culpæ prudenter insimul iudicent.

Quod si alter ab altero dissentire contingat circa intelligentiam, vel sensum alicuius legis, pro explicatione illius Reuerendissimum consulant.

Si autem diuersimodè sentiant circa sufficientiam probationis alicuius delicti, aut circa pœnam arbitrariam delinquenti imponendam, iuxta sanctissimi Legislatoris nostri documenta, ipsiusq; Iuris dispositionem, misericordiam superexaltent iudicio, atque suffragium illud præualeat, quod è duobus fuerit benignius: In cæteris verò ordinandis, ac præcipiendis si discordes fuerint, Visitatoris primi iudicium præualeat.

3. Ne autem Visitationum pluralitas confusionem pariat, statuimus, vt duæ tantum Visitationes in Monasterijs Congregationis nostræ sint semper in viridi Obseruantia, vna Visitatorum, Generalis altera. Qua propter tum Reuerendissimus tum Visitatores ad Visitationem suam actuale, Visitationem Predecessorum suorum, vel etiam suam antecedentem reducant, ita vt duæ solum Visitationes obseruandæ relinquuntur.

Ea verò, quæ expressis verbis non fuerint redacta, & specificè denouo transscripta, nullo deinceps ad obligandum robore vigeant.

In Monasterio autem Reuerendissimi, cuius visitatio annis singulis ad Visitatores spectat, vel etiam in Monasterijs Visitatorum, quæ Generalis annuatim visitat, ea habeatur ratio, vt vna tantum visitatio in suo vigore permaneat, cæteræ verò reducantur (vt supra) pro vt fuerit opus.

4. Statuimus, vt Visitatio in duobus libris scribatur, vno

Con-

Conuentus proprio, altero Visitatorum peculiari, qui Visitatoribus in Capitulo Generali electis tradetur, cumque plenè fuerit exaratus in Monasterio Primatè asseruabitur, Visitaciones etiam Reuerendissimi in aliquo quoque codice, Generali subsequenti tradendo, & similiter asseruando conscribentur.

5. Forma autem Visitationis in prædictis libris exaranda erit huiusmodi.

¶ Visitatio facta in hoc Monasterio N. per Visitatores Generales Fratrem N. & Fratrem N. dum esset Abbas Reuerendus Pater N. & Prior N.

Deindè apposito hoc titulo addatur:

¶ Frater N. & frater N. Visitatores Generales huius nostre Congregationis Sancti Martini Tibanensis Regnorum Portugallia, visitantes hoc Monasterium N. tam in capite, quàm in membris, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, notum facimus omnibus, ad quos hæc nostra Visitatio attinget, ad quam prædecessorum nostrorum Visitacionem reducimus, ea quæ nobis visa sunt specialiter, & expressè præcipere ad meliorem obseruantiam legis Diuinæ, ac disciplinæ regularis, iuxta sanctam Regulam, legesque Congregationis nostre, esse huiusmodi.

In primis serid admonemus Patrem Abbatem, & Priores, tùm presentis, tùm futuri triennij, vt obseruent, faciantque obseruare præcepta legis Diuinæ sanctæ Matris Ecclesiæ, Regulam sanctam, quàm profiteamur, Constitutiones, Diffinitiones, Cæremonias, consuetudinesq; Ordinis nostri. Deindè præcipimus, tale, vel tale, &c.

6. Ad calcem tandem Visitacionis duo designentur Monachi ex senioribus eiusdem Visitacionis zelatores, qui si aliquid illius violari viderint, aut contemni cum debita reuerentia, & subiectione Abbatem admoneant, vel Monachum, cuius interest, seu ad quem pertinet præceptum aliquod obseruare.

Quod si admonitus emendari contempserit, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, vt Visitacionis Audorem (siue sint Visitatores, siue Reuerendissimus, aut successores eorum) Zelatores ipsi certiores faciant, Cellerariusque, & Expensor pecuniarum sumptus necessarios, & nuntium ad huiusmodi mandatum deferendum sub eodem præcepto præstare tenebitur. Illi verò, Reuerendissimus scilicet, aut Visitatores punitione aliqua actuali, aut pœnis etiam aggrauatis, si opus fuerit Abbatem, seu quemvis

quemuis alium cogant ad obseruantiam Visitationis. & si aliquid poenæ in Visitatione positæ addiderint, in Capitulo pleno legatur, & à Cantore Conuentus, tanquam appendix ipsi Visitationi addatur.

7. Ultimò pro bono pacis Visitationem concludant, ac finiant, præcipientes in virtute sanctæ Obedientiæ, ac sub poenæ Excommunicationis ipso facto incurrendæ, vt neque Abbas, neque Monachorum aliquis alteri dicat, *A te tale, vel tale proclamatum est, vel Ex monitione tua hoc, vel illud dimanauit.*

Porrò si aliquæ sententiæ iuridicè sint efformandæ, præcipimus, vt in eis ponatur causa, & fundamentum illarum, alioquin exequutioni non mandentur. Forma autem erit huiusmodi.

¶ *Visis his Actis, probatione data, ceterisque scriptis adiunctis, ostenditur Patrem N. tale, vel tale crimen comisisse, ipsumque pro defensione sui fuisse auditum, delicta tamen sibi obiecta responsione sua non satis diluisse. Quibus omnibus perspectis, mature ponderatis, & diligenter consideratis, cum ceteris, quæ ex Actis, & processu illorum constant, dispositione Iuris communis, & speciali nostrarum Constitutionum, Deum solummodò præ oculis habentes, Christi nomine inuocato, Iudicamus, & declaramus eum prædicta crimina perpetrasse, quapropter eum damnamus tali, vel tali poenæ, &c. Ita pronunciamus, decernimus, & declaramus omni meliori modo, & via quibus de Iure possumus.*

Lata, & publicata fuit prædicta sententia à Patribus Visitationibus, in eaque subscripserunt tali loco, tali die mensis, & anni.

CAPVT SEPTIMVM.

De ijs, quæ ad promulgationem, & dispensationem Visitationis pertinent.

1. **O**Mnibus itaque ad promulgationem Visitationis præparatis, & Monachis illis, qui paterna admonitione indigent, tempore congruo vocatis, ac secretò repræhensis facto signo, Visitatores, Abbas, & Conuentus in domum Capituli cōueniant, ibique Visitator ille, qui in exordio Visitationis verbum Dei proposuit, breue iterum sermunculum faciat, in quo
 Mona-

Monachos exhortetur ad obseruationem sanctæ Regulæ, ad emendationem defectuum, & ad studium proficiendi in charitate, cæterisque virtutibus.

2. Deindè culpas iuridicè probatas palâ faciat, singulosq; delinquentes sigillatim reprehendat, & puniat, pœnam unicuique (iuxta supradictâ) imponens, nihil omnino dissimulans, ne Visitationes in contemptum veniant, aut quasi actiones perfunctoriæ habeantur.

3. Si aliquæ fuerint sententiæ iuridicè formatæ, vt priuationis, suspensionis, vel aliæ similes, ibidem ab eo promulgentur: illarum verò, præter exemplar, quod in actis continetur, aliud erit transcriptum Abbati tradendum, vt sententiam prolatam exequatur, cuius sententiæ acceptationis literas tradat Abbas à se ipso subsignatas, seu potius in Actis fateatur, & subsignet se prædictû transcriptû suscepisse. Quod impleta sententiâ cremetur.

4. Si Abbatem forte officio suo Visitatores priuauerint, aut suspenderit, ipseque Diffinitorij iudicium non implorauerit ad aliud statim Monasterium, quod illis commodius visum fuerit transmittant, Abbasque prædicti Monasterij cum in virtute sanctæ Obedientiæ recipere tenebitur, & in casu priuationis statim Reuerendissimum certiore faciant, vt ad electionem procedat (prout supra Constit. 4. statutum est:) in casu verò suspensionis, Præsidentem constituent (prout ibidem cap. 3. num. 7. decernitur.

5. Vltimò tandem, præcipiente Visitatore, Cantor maior Visitationem coram omnibus legat, eamque perlectam Abbas, & Consiliarij in vtroque libro, Visitatoresque subsignent; eam verò in suo robore, & vigore permanere volumus vsque ad sui reductionem, licet munus, & iurisdictio Visitantium interim expiret.

6. Præcipimus autem, vt nihil in Visitatione statutum possit alterari, mutari, aut dispensari verbo tenus, vel secreta, & clandestina aliqua dispensatione, seu exceptione; alias tales reuocationes, dispensationes, aut exceptiones irritæ sint.

7. Porro si aliquid iusta de causa occurrente, alterandum, seu dispensandum esse iudicetur ex ijs, quæ ad Abbatem, Conuentum, vel singularem aliquem Monachum spectant, supplicatio in scriptis ab Abbate, maiorique Consultorum parte sub-

signata Authori Visitationis offeratur, responsumque, ac decretum illius, quodcumque sit in Capitulo pleno legatur (alias quando ibi non fuerit promulgatum, omnia sicut antea in suo robore sint, & vigore, perindeque obligent, ac si dispensatio non extaret.)

8. Omnia denique, quæ in progressu huius Constitutionis, circa Visitatores à nobis sunt statuta, præcepta, aut prohibita eadem volumus, vt Reuerendissimus in Visitationibus suis sub ipsidem præceptis, ac pœnis obseruare teneatur.

9. Permittimus tamen, vt rationabili causa impeditus onus visitandi possit delegare Monachis duobus, alijs idoneis ætate, morum grauitate, ac literarum peritijs, quibus iusiurandum præstabit, vt iuxta prædicta Visitationis legationem obeant. Hi autem delegati eodem modo, quo Visitatores recipientur, eundemque locum, ac sedem pro Visitoribus actu visitantibus supra designatum, in Choro, Refectorio, & Capitulo infra Abbatem habebunt. Finitaque huiusmodi delegata Visitatione, processum illius, & acta tradent Visitores commissarij Reuerendissimo; & si aliqua dispensatio in ijs, quæ visitando præceperunt petenda sit, non ab illis, sed à Reuerendissimo supplicabitur.

CONSTITUTIO VII. De Diffinitoribus, Diffinitorijq; iurisdictione.

CAPVT PRIMVM.

De Auctoritate Diffinitorum, & ijs, quæ seruare tenentur.

SVPREMVM Diffinitorij tribunal, quinque Diffinitoribus constans (quorum primò electus non maior, sed Diffinitor primus dicatur) Maiorum nostrorum vestigijs insistentes, tum ob alias rationes, tum ex eo vel maximè statuimus, ac stabilimus, vt in eo quinque viratu innocentia præsidium, iustitiæque patrocinium præstò semper adsit, ac perennitèr conseruetur.

2. Electus ergo Diffinitor Primus, vt supra Constitutione tertia, decernimus, vt expirante Generalis munere, ipse vsque ad electionem alterius præsideat in Capitulo, Choro, & Refectorio, & in ijs, quæ in vtroque foro ad Capitulares spectant.

Non poterit tamen in Monasterijs Congregationis aliquid innouare, aut mutare, aut præcipere (cum Potestas ad præcipiendum in toto Capitulo immediatè tunc temporis insit) nec regimini Domus, in qua Capitulum celebratur, quoad spiritualia, aut temporalia se ingerere. † Si enim hæc, ipsum fuerit Monasterium Reuerendissimi, gubernatio illius tunc temporis penes Priorem erit, ad nouam vsque Generalis electionem.

† Si autem aliud fuerit Monasterium, Abbas illius gubernationem ipsius prosequetur, vsquequo Abbates suis abfoluatur officijs, deinceps verò Prior ad actualem vsque noui Abbatis possessionem.

3. Decernimus in super, vt si Monachus aliquis absens electus fuerit Diffinitor primus quandiu ille non aduenerit, & iuramentum non acceperit, Diffinitor secundus (modo prædicto) præsideat, similiter etiam si præsens ille in lecto agrotauerit, aut alio legitimo impedimento fuerit detentus.

4. Ad munus Diffinitorum spectat (præter alia, quæ suis locis specialiter annotantur) iudicare grauamina Monasterijs, Prælati, aut subditis illata, siue à Visitatoribus, siue à Reuerendissimo. Quo circa, vt facilius congregari possint non nimium distantes, singuli tamen in singulis Monasterijs commorentur.

5. Quoad locum in Choro, Refectorio, & huiusmodi alijs eisdem fruantur priuilegijs, quæ Constitutione præcedenti capite 1. numero 4. & sequentibus, Visitatoribus conceduntur.

6. Mandamus autem, & statuimus, vt tam Diffinitores ipsi, quam Visitatores in Monasterijs in quibus Conuentuales existunt, Chorum sicut alij Monachi, diu, nocturne frequentent, (saluis tamè priuilegijs, ratione ætatis, vel quouis alio titulo per leges illis concessis:) Culparum Capitulis ferijs tertijs, & sextis inter sint: In Refectorioque eisdem vescantur cibis, quibus Cõuentus vescitur, & cum eodem ieiunante ieiuneat, nec dispensandi cum illis ratio præcisa sit dignitas officij, nisi vera adsit necessitas, & indigentia persona.

Ad hæc, si sacris literis fuerint eruditi à munere prædicandi,

ad indicet,
3.9.7.

non desistant, sed Prædicatores Monasterij coadiuuent, in cæterisque Obseruantijs regularibus ita se habeant, vt sicut Religionis sunt optimates, ita exemplo sint primores, non verbo tantum, sed opere potissimum, Monasticam disciplinam regulariaque instituta propugnantes, ne cum alios iudicauerint, in se ipsos sententiam ferant.

CAPVT SECVNDVM.

De Iurisdictione Diffinitorum, & grauaminibus ad illos spectantibus.

I. CVM vel ipsum Appellationis nomen in ore Monachi turpe sit, turpiusque extra domesticos Religionis patries Monastica negotia trahere, forensiq; strepitu euulgare: nè ex hoc capite Religiosa quies dissoluatur, & decor, atque splendor Religionis denigretur, nè item ex alio naturalis defensio alicui videatur denegari, statuimus vt quicumque iniuste, opprimi, & grauari à Visitatoribus, vel à Reuerendissimo tam in Visitatione, quam extra illam, rationabiliter crediderint, Diffinitorij iudicium possint implorare, ac per modum querelæ ad illud recurrere.

2. Ne autem huiusmodi prætextu Obedientiæ patientiæque meritum friuolis sæpe querelis euacuetur, & regulare supplicium passim declinari præsumatur, decernimus, vt in casibus tantum subsequenribus, aut alijs, suis locis specialiter annotatis, ad præcitatum implorationis remediū Monachis liceat conuolare.

Primò, Si Reuerendissimus, vel Visitatores apertè contra leges aliquid faciant, aut præcipiant, & debita reuerentia admoniti in præcepto adhuc persistent.

Secundo Si Reuerendissimus, aut Visitatores pro libito noluerint causam alicuius inceptam per sententiam diffinitiuam finire, & iudicare, sed indecisam, & quasi suspensam habere.

Tertio Priuatio vocis aſinæ, aut passinæ cuiuscunque Monachi: Priuatio item, aut suspensio officij Abbatis, vel Præsidentis.

Quarto

Quarto, Prinatiō muneris Visitatoris, Diffinitoris, aut alterius Capitularis, Prioris, Regentis, Lectoris, vel Prædicatoris, aut à numero studentium Philosophiam, aut Theologiam alicuius ob culpas priuatiua eieciō, vel Procuratoris Curialis remotio.

Quinto, Pœna reclusionis, carceris, nerui, aut ergastuli, si spatiū dierum quindecim superet, si autem spatiū prædictæ pœnæ breuius sit, implorationem Visitatores admittere non permittimus.

3. Monachus ergo, qui in aliquo ex prædictis grauari se senserit, vbi primū sententia Diffinitiuā à Reuerendissimo, seu Visitatoribus illi fuerit promulgata, si ad defensionem sui pertinere existimauerit, ac voluerit, præmissis *Benedicite*, humiliter dicat: *Sententiam reuereor, Diffinitorium tamen imploro.* Qua imploratione interposita, Socius Reuerendissimi, vel Visitator secundus fidem illius in Actis faciant, ipseque Monachus implorans subscribat, & statim infra octo dies immediatè subsequentes, processus, & Acta, virtute quorum sententia prolata est, ad Diffinitorem primum transmittantur fideliter transscripta, & subsignata à Reuerendissimo, & Socio, vel ab utroque Visitatore. Quod Iudices, siue Visitatores sint, siue Reuerendissimus, aut Commissarij illius, in *virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ*, ad implere teneantur.

Quod si obseruare contempserint, Diffinitor primus certior factus, quibuscūque pœnis, ac censuris ad prædictam Actorum traditionem eos poterit cogere.

8. Actis tandem ad Diffinitorem transmissis datisque literis, dici, Mensis, & Anni traditionis illorum, ipse Diffinitor primus infra alios octenos dies proxime subsequentes, Diffinitores Consiliarios in *virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ*, conuocabit: ipsique cōgregatis, Diffinitore primò præidente, Acta insimul perlegantur, quibus perlectis, & expensis, à singulis (si opus fuerit) sigillatim reuisis, breui manu, atque summa rectitudine iustitia administratur.

9. Priusquàm vero Diffinitores sententiam ferant, merita causæ conferant inter se, ac deinde per calculos albos, ac nigros suffragentur, an sententia à Reuerendissimo, seu Visitatoribus

totibus lata in totum debeat annullari. Quòd si plura suffragia cōcurrant, pro ea totaliter annullanda, in totum improbetur, & irritetur. Iudicesque qui eam tulerunt in residentia Capituli Generalis secundum exigentiam causæ puniantur. Si autem è conuerso, maior suffragiorum pars iudicet eam non debere totaliter improbari, tunc iam secundò suffragentur super confirmationem illius, & si plures iudicauerint eam non debere in totum confirmari, sed aliquammodo moderari, agant tertio de certa aliqua modificatione, & moderatione, quod tandem per calculos decidatur, si vocaliter suffragantes discordes fuerint.

6. Præcipimus autem, quòd si constet implorationem omnino fuisse iniustam, causa, & fundamento carentem, non solum sententia lata confirmetur, sed etiam pœnæ illius augeantur; Copia vero sententiæ à Diffinitorio prolata mittatur, tum ad Reuerendissimum, tum etiam ad Abbatem, seu Priorem Monachi implorantis, ut eam illi promulget, atque denunciet.

7. Porro si Reuerendissimus, vel Visitatores absque sententia in scriptis redacta, sed verbaliter tantum simpliciter mandato præcipientes, in aliquo ex prædictis Monachum aliquem grauauerint, Monachus sic grauatus Diffinitoriū (ut supra) poterit implorare, intra biduum tamen supplicationem grauaminis sui à se subscriptam ad Diffinitorem primum tenebitur destinare, alioquin præceptum seu penitentia imposita executioni mandetur.

8. Diffinitor verò postquam receperit supplicationem, ad Reuerendissimum, vel ad Visitatores eam statim transmittat, ut in scriptis subiungant quidquid eis respondendum videbitur, pro iustificando præcepto, seu pœna, quæ est materia interius grauaminis, atque intra triduum dabitur huiusmodi responsio, & cum supplicatione prædicta ad Diffinitorem primum sigillatâ iterum transmittetur. Quod ut nō aliter ex malitia fiat præcipimus in *Virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipsi facto*. Tunc iam Diffinitor primus conuoceat reliquos Diffinitores, & in cæteris procedat ut supra.

9. Statuimus, & ordinamus, ut imploratione interposita quādiū causa à Diffinitorio pendet, sententia, seu præceptum Reuerendissimi, aut Visitorum, nec partim, nec in totum executioni mandetur: Monachus tamen, vel Abbas implorans

Diffini-

Diffinitores ipsos non poterunt adire, nisi ab illis fuerint accersiti, vel ab illis licentiam obtinuerint adeundi, alias subditus poenam carceris per spatium mensis ab ipsis Diffinitoribus imponendam subeat: Abbas verò ad arbitrium puniatur. Poterit tamen implorans nouas defensiones in scriptis exhibere, pleniorēque informationem supplicare.

10. Quòd si plenior informatio, seu inquisitio, vel ad petitionem partis, vel ex Diffinitorij iudicio requiratur, duobus Diffinitoribus demandetur, vel Monachis alias idoneis, qui iuramento à Diffinitorio, vel ab alio ex commissione ipsius prius accepto, eam fideliter peragant, poteruntque ad exequutionem illius præcepta, censuras, & quascunque alias poenas imponere.

11. Statuimus insuper, vt sumptus, & expensæ in his causis grauaminum fiant, & soluantur ex Monasterio in quo Monachus implorans Cōuentualis existit, atque ad exequutionē huius Cōstitutionis poterunt Diffinitores poenis, & præceptis procedere.

12. Statuimus denique quòd si Diffinitorum aliquis legitimo impedimēto fuerit detentus, per literas iuramento firmatas se esse legitimè impeditum Diffinitorio notum faciat, præcipimus autem, quòd non malitiosè, & ex instituto prædictum impedimentum procuret, vel fingat, vt iudicandi onus declinet.

13. Porro vt in huiusmodi euentu quinarium Iudicium constet, eligatur Monachus alias habilis, & idoneus, annosque habens ad Diffinitoris munus requisitos, qui Diffinitoris impediti vicem suppleat. Quòd si duo impediti fuerint, duo quoque eligantur substituti; si autem tres, vel plures reperiantur impediti, expectetur quòd tres saltem Diffinitores possint congregari, (nisi iudicio Reuerendissimi periculum sit in mora.)

14. Electores autem illorum, qui tanquam substituti sunt eligendi, erunt ceteri Diffinitores residui, & Abbas, vel Præsident illius Monasterij, in quo Diffinitorium congregatur, Prior, vel Monachus habitu senior eiusdem Cœnobij, concurrentibus ex prædictis Patribus secundum ordinem quo hîc nominantur quotquot fuerint necessarij ad integrandum numerum quinque electorum: volumus autem vt electores isti voce passiva careant in electione faciēda Diffinitoris substituti.

15. Decernimus, quod idem seruetur in duplici casu; Primò, si aliquis Diffinitorum habeat cognationem intra quartum gra-

dum, vel cum implorante, vel cum Iudice à quo fuit imploratum. Secundò, si implorans fuerit Abbas, vel Monachus illius Monasterij in quo Diffinitorum aliquis Conuentualis est, tunc enim Diffinitor ille vel quia cognatus, vel quia Conuentualis, Iudex non erit, sed loco illius Monachus alter (modo quo supra) eligatur.

16. Quod verò attinet ad locum pro huiusmodi causis implorationis tractandis, statuimus, vt in Conuentu Diffinitoris primi tractentur: si autem fortè contingat, quòd implorans sit ipsemet Abbas, vel Monachus illius Conuentus, tunc in domo Diffinitoris sequentis non impediti Diffinitorium congregetur ipseque Diffinitor præsideat, ac in cæteris, vt supra, procedatur.

CAPVT III.

De Punitiõne culparum, & causis priuationis Diffinitorum.

1. Statuimus primò, vt Diffinitores in omnibus sicut alij, Abbatibus suis subijciantur, ijs tantum exceptis, quæ ad munus suum spectant, ad cuius exequutionem necessaria præstare tenebitur Abbas sub pena suspensionis trimestris ab officio suo.

2. Statuimus secundò, vt de culpis à Diffinitoribus commissis in exequutione muneris sui apud syndicatum tantum Capituli Generalis possit cognosci, de alijs verò personalibus, ac personis illorum poterunt Reuerendissimus, ac Visitatores in actu Visitationis, sicut de quibuscunque alijs Monachis inquirere ad morum correctionem, & emendationem.

3. Volumus tamen quod non possint priuari officio suo, nisi propter culpas subsequentes. *Primò*, propter culpam personalem, quæ habet annexam priuationem officij, vel poenam Excommunicationis ipso facto incurrendæ, *Secundò*, propter incontinentiam contra votum castitatis. *Tertiò*, propter aliud quodcunque delictum personale fornicationi simile, vel grauius, vel grauius scandalizans.

4. Si tamen Diffinitorum aliquis in casibus implorationis

granari

grauari se sentiat, Diffinitorij tribunal implorare poterit, Reuerendissimus verò tenebitur (vt supra cap. 2. num. 3.) processum culpæ ad Diffinitorem antiquiorem transmittere, qui etiam (prout præcipitur loco citato, numer. 4.) tenebitur conuocare Diffinitores alios, & vnum ex Visitatoribus alternatim, ita vt ad primum casum Visitator primus conuocetur, ad secundum secundus, & sic in cæteris, vt ex omnibus Quinqueuiratus constetur ad prædictam causam, modo quo supra, iudicandam. Quod si Visitator vocandus agrotauerit, vel legitimè sit impeditus, alter vicem illius suppleat: si autem vterque vel absens à Duriminia, vel legitimè impeditus sit, Iudex quintus eligatur, modo quo supra capite præcedenti n. 13. & 14.

5. Si autem imploratio Diffinitoris ex inquisitione, & sententia Visitatorum nascatur, tunc mittant Visitatores processum culpæ ad Reuerendissimum, qui conuocet alios quatuor Diffinitores, & omnes insimul congregati, modo quo supra, causam iudicent, ac determinent. Si autem Reuerendissimus à prædicta Prouincia absens, vel legitimè impeditus sit, processus culparum ad Diffinitorem antiquiorem mittetur, qui cæteros conuocabit, & omnes quintum Iudicem eligent, modo quo supra cap. præcedenti num. 13. & 14.

CONSTITVTIO VIII.

De cæteris Ministris Congregationis.

CAPVT PRIMVM.

De Iudicibus causarum.

1. D mûnus trium Iudicum causarum (quos à Reuerendissimo in prima sessione Capituli supra designari statuimus) pertinet controuersias, aut lites inter Monasteria aliqua, aut Monachos circa res temporales, summam viginti aureorû non excedentes, iuxta allegata, & probata, summarie dirimere, ac iudicare: (controuersia enim quæ summam illam excedunt ad Reuerendissimum pertinent.)

L 2 Ad

2. Ad munus etiam illorum spectat Monachos audire, qui aliquid indumenti, aut quidvis aliud secundum leges donandum supplicant. Famulos item, aut alias personas, quæ mercedem debitam repossunt.

3. Infimæ Triumviri congregati loco aliquo determinato litigantes audiant, & iudicium exerçant, alioquin illorum decreta nullius sint roboris, iuniorque inter illos Secretarij vicem subibit.

4. Poterunt prædicti Iudices, in huiusmodi causis vtraque parte audita, sententiam simpliciter ferre, vel etiam si opus sit præcepta, pœnas, & censuras addere, vt facilius sententiæ latae executioni mandentur.

5. Præcipimus autem, vt nemo, nec etiam Reuerendissimus possit huiusmodi sententias irritare, aut in eis dispensare: liberum tamen erit Reo, vel Actori à sententia in hoc iudicio lata ad Diffinitorium, vel Capitulum Generale prouocare, vbi tandem causa finietur.

6. Causæ in hoc iudicio tractatæ in Codice quodam peculiari scribantur, qui in Monasterio primatæ asseruetur, & ad Capitulum Generale singulis triennijs deferatur.

CAPVT SECVNDVM.

De Relatore, seu Secretario Capituli.

1. **R**elatoris munus est in Capitulo Generali, atque etiam in Diffinitorio Secretarium, seu Notarium agere, & omnia vtrobique decreta diffinita, aut statuta fideliter exarare, omniumque fidem facere, supplicationes, epistolas, aliasque litteras ad Capitulum destinatas colligere, & coram omnibus legere, ac proponere.

2. Licet autem Relator votum habeat in Capitulo decisiuum, in Diffinitorio tamen caret illo (nisi aliud in speciali aliquo casu annotetur.)

3. Statuimus, vt ea, quæ in Capitulo, vel Diffinitorio in singulis sessionibus fuerint decreta, electiones, ac cetera omnia in duplici libro ordinatim scribantur, quorum vnus Relatoris erit, & in domo Generalis asseruetur, alter verò Diffinitoris primum, qui

qui cū plenē fuerit exaratus, in Archivio Monasterij Sancta Mariae Columbenfis recondatur.

4. Initio cuiusque sessiōis ex libro recitabit Relator quid in precedenti fuit statutum, ut perpendatur an sicut fuit decretum, ita fideiiter sit exaratum.

5. In supplicationibus item in Capitulo, vel Diffinitorio perlectis decretum ipsius Capituli, vel Diffinitorii subiūget, & solus ipse subscribet, solique subscriptioni suae plena praestabitur fides.

6. Quod si alicuius falsitatis fuerit conuictus, officio suo priuetur, & a Capituli gremio expellatur: si autem materia gravis sit, voce actiua, in super, & passiva perpetuō careat.

CAPVT TERTIVM.

De Socio, & Secretario Reuerendissimi Procuratoribusque Curialibus.

1. **A**D Socij munus, & Secretarij pertinet Reuerendissimum comitari, eumque coadiuvare in functione muneris sui.

2. Ad Socium autem specialiter spectat Monasteria cum Reuerendissimo visitare; in ipsis Visitationibus, & quacunque alia inquisitione a Reuerendissimo facienda, Notarij vices agere: Consilijs, & Capitulis Visitationum interesse, proclamationes, atque Visitationes legere, & delinquentium sententias promulgare, fruente Reuerendissimo Episcopali a prerogativa, sententias scilicet ab eo latas per alium recitante.

a C Et si sententia in 6.

Licet autem, nec in Visitationibus, nec in quavis alia sententia a Reuerendissimo ferenda, votum Socius habeat decisivum, consultivum tamen habere poterit. Decreta, & alia scripta, quae ad iusticiam pertinent, scribet. Priorem praecedet. In Mensa maiori locum habebit, & si cum alijs Capitularibus concurrerit, ordinem sedendi in Capitulo Generali servabit.

Si tempore Visitationis Socius legitime fuerit impeditus, Reuerendissimus substitutum eliget, qui iuramento accepto Socij vices subibit.

3. Ad Secretarium verò specialiter pertinet Epistolas, ac Diplomata Reuerendissimi, licentiasque Monachorum scribere, & ratiocinia in Visitationibus cum duobus Monachis designatis accipere.

Primus à Choro dextro tum in Monasterio Reuerendissimi, tum in alijs, Visitationis tempore infra illos, qui Mensa maiori gaudent, Secretarius ipse sedebit; nisi in alijs Monasterijs alio ex capite altior ei locus debeatur.

4. Quòd attinet ad Procuratores Curiales cùm munus illorum magnæ sit cōfidentia, ipsique coram personis literis, ac nobilitate conspicuis cōmuniter versentur, statuimus vt munus illud non nisi Monachis morum grauitate, probataq; religione insignitis demandetur, quique seduli, ac solertes sint, & quoad fieri possit, literis eruditi, vel alijs naturæ dotibus præditi, quæ literarum suppleant defectum.

5. Primum locum à Choro dextro, sicut de Secretario diximus, obtinebunt; Benedictione accepta, ad negotia porerunt exire, quoties fuerit necesse, cum verò à negotijs vacauerint, Chorum actusque Conuenticuales frequentent.

6. Statuimus, quòd Procuratores Curiales negotia, seu causas alicuius personæ extraneæ minime tractent absque licentia Abbatis sui, aut Reuerendissimi, alioquin ab officio suo ad arbitrium Generalis suspendantur.

7. Si verò ipsorum aliquis in causis, vel negotijs Religionis fuerit infidelis, procurando scilicet loquendo, scribendo, monendo, secreta detegendo, scripta tradendo, vel aliud quid simile palam, vel clandestinè in fauorem partis aduersæ, seu contra Religionem faciendo, vel aliquid ad iustitiam ipsius Religionis pertinens malitiosè, & ex instituto omittendo, ab officio suo si materia fuerit grauis, irremissibiliter priuetur, voceq; actiua, & passiuæ per decennium careat.

8. Procurator Bracharensis, quoad absolutionem quæ feria secundâ Quadragesimæ impenditur, & quoad Suffragia pro fratribus defunctis offerenda, Conuenticualis reputabitur Monasterij Tibanensis.

LIBER

LIBER SECVNDVS

DE IIS, QVÆ AD SPECIALE

Monasteriorum regimen spectant.

CONSTITVTIO I.

De Abbatibus:

CAPVT I.

*De Receptione, & actuali possessione
Abbatum.*

I. OSTQVAM Abbas modo, quo suprà electus fuerit, & confirmatus, Priorem Monasterij admoneat, vt eum de necessarijs ad Monasteriũ adeundum prouideat: cùmque iam appropinquauerit, cymbala festiuè pulsentur, Priorque, & Conuentus in Choros distributus ad fores Ecclesiæ illum venientem recipiat, atque aspergillum porrigat, vt ipse se, & circumstantes aqua lustrali aspergat. Deindè ad Sacellum maius procedatur, & super paratum tapetum Abbas ibidem procumbat, regularique benedictione accepta, omnes immediatè ad domum Capituli cum silentio tendant, vbi cunctis consedètibz, Abbas diploma confirmationis suæ Cantori maiori coram omnibus legendum tradat, quo perlecto, Cantor ipse solemniter intonet Hymnum, *Te Deum laudamus*, & processionaliter Conuentus ad Ecclesiam redeat, Abbasque (vt suprà) prostretur, & Prior cantan-

cantando dicat hos Versus cum Oratione sequenti. Vers. *Saluum fac seruum tuum Abbatem nostrum Alleluia.* Resp. *Deus meus sperantem in te Alleluia.* Vers. *Mitte ei Domine auxilium de sancto, Alleluia.* Resp. *Et de Sion tuere eum Alleluia.* Vers. *Dominus vobiscum, &c.*

Orémus.

DEVS omnium Fidelium Pastor, & Rector famulum tuum Abbatem nostrum, quem gregi tuo praeesse voluisti propitius respice, & da ei quæsumus verbo, & exemplo, quibus praeest proficere, ut ad vitam unâ cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

2. Deinde surgens Abbas in Cathedra ad cornu Evangelij parata sedeat, Priorque primò coram eo genuflexus obedientiam illi præstet manum deosculans, & Sigillum Monasterij tradens post Priorem verò singuli alij ordinatim sequantur Monachi, Officialesque clauis officinarum suarum pedibus Abbatis subijciant.

3. Hac solemnitate Abbas recipiatur, non tamen Præfidentis, qui in casu suspensionis præficiendus erit.

4. Abbas quàm primum potuerit Priorem ceterosque Monasterij Ministros constituat, interim tamen dum aliter non disposuerit, omnes sicut antea munera sua exerceant.

CAPVT II.

De ijs quæ potest, ac facere tenetur Abbas.

1. **A**BBAS modo, quo supra electus, & confirmatus, licet benedictionis munus non acceperit, ac si benedictus foret, potest a ex indulto Apostolico Monasterium regere, & omnes actus in ipsis exercere, atque insignia deferre, & omnia alia facere, quæ ad Abbates exemptos in suis Monasterijs, & Ordinibus pertinere noscuntur.

2. Primò igitur possunt Abbates, & Prelati Congregationis nostræ, cum Monachis sibi subditis dispensare, eisque licentiam, & auctoritatem concedere in omnibus casibus, quibus de
lure

iure communi, Monachis ipsis necessaria foret auctoritas, licentia, seu dispensatio Ordinariorum, si ab eis exempti non essent.

3. Secundò, quoad Monachos sibi subiectos, & possunt Abbates in foro conscientie tantum (*per se ipsos* tamen, ex vi indulti Pij V.) idem omninò, quod possunt Episcopi in sibi subiectos, tam quoad facultatem absolvendi, & dispensandi in Irregularitatibus, tam quoad alias quascunque facultates ipsis Episcopis concessas in Tridentino sessione 24. cap. 6.

4. Possunt etiam, ex indulto Bonifacii IX. & absolvere Monachos sibi subditos in omnibus, & singulis casibus, in quibus Summus Penitenciararius Romana Ecclesie ex suo officio absolvere potest.

5. Possunt præterea absolvere Monachos sibi subditos in omnibus, & singulis poenis, & censuris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, Papæ etiam reservatis.

Quod verò attinet ad casus Bullæ Cœnæ, licet plures, eos ab illis absolvere posse negent: plures etiã absolvere posse affirmant in foro conscientie tantum (dummodò casus illi non sint publici, sed occulti) exceptis quinque, quæ à Sixto IIII. & Iulio II. specialiter excipiuntur, nimirum *relapsus in hæresim, schisma, literarum Apostolicarum falsificatio, delatio prohibitorum ad infideles, & conspiratio contra Romanum Pontificem.*

6. Possunt Prælati dispensare in foro conscientie, cum Monachis sibi subditis, super omni Irregularitate, etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem reservat (scilicet in homicidio voluntario, obtruncatione membrorum, & enormi sanguinis effusione) dummodò crimen notorium non sit, & hoc propter scandalum.

7. Possunt Prælati dispensare, & commutare omnia vota subditorum suorum, & quælibet iuramenta sine præiudicio tertij illis relaxare.

8. Possunt etiam Abbates secundum declarationem sacre Congregationis Interpretum Tridentini ex privilegio Sedis Apostolicæ sacramentum Confirmationis conferre, de consensu tamen Ordinariorum.

9. Possunt etiã Primam tonsuræ, & omnes minores Ordines Monachis sibi subditis impendere, & secundum declarationem sacre Congregationis, eosdem etiam Ordines possunt sac-

a Pius V.

predicatoribus.

b C. licet Episcopis.

c Bonif. IX. Olinetanus.

d Benedit. XIII. & alii.

e Greg. XI. & Iul. II.

f Megallius 3. p. lib. 1. c. 7.

n. 26. & 1. p. lib. 1. c. 13. m.

10. Emmanuel tom. 1. q. 9.

20. art. 9. 1.

Capacianus lib. 1. de cas.

reserv. 1. p. sect. 1. ar. 23.

Soula disp. 100. Vega, & alij.

g Martin. V. Vallisoletan.

h Clem. VII.

sess. 7. c. 2. canone 4.

Grassij, & Quaranta.

1. Trident. sess. 23. c. 10.

m Ibidem, & Grassij in ad.

dis. fol. 84.

laribus Episcopi iurisdictioni subditis conferre, si modo ipsius Episcopi consensus accedat, & à dicto Episcopo pro se quisque litteras dimissorias impetraverit, ita vt satis non sit id generatim ab Episcopo concessum esse, sed hac concessione semper opus est singulis.

9. Possunt etiam Abbates prædictos ordines conferre alijs Regularibus, & qui dimissorias/speciales suorum superiorum, nec non specialem consensum Episcopi loci habuerint, in quo ordines huiusmodi suscipere cupiunt.

10. Possunt insuper Abbates ex ^b Indulto Apostolico Missam cum Mitra, & annulo, alijsque Pontificalibus insignijs celebrare, & etiam ^c benedictionem solemnem post Missarum Vesperarum, & Matutinarum solemnias in quibuslibet Monasterijs, domibus, atque locis Ordinis elargiri: nec non corporalia, & alia quæcunque ornamenta Ecclesiastica, vasculaque ad imponendam sacram Eucharistiam in domibus, & locis Ordinis benedicere, Aras item, seu Altaria, Calices, & Patenas sacro Crismate consecrare, siue prædicta pro Monasterijs sint necessaria, siue aliundè pro usu aliarum Ecclesiarum deferantur.

11. Possunt denique Abbates ^d Ecclesias Ordinis, Cæmeteria, Capitula, & Oratoria; nec non in ædificandis ^e Capellis, aut Ecclesijs primum lapidem, & fundamenta Pontificali more benedicere. Licet autem Ecclesia, quæ solùm fuerit benedicta, & non consecrata, si violari contingat ^f per quemcunque simplicem Sacerdotem reconciliari possit; Monasteria tamen, & Ecclesia Ordinis, etiam si sint consecrata, & quacunque ex causa polluantur ab Abbatibus possunt reconciliari, cum aqua tamen ab Episcopo, vt moris est, benedicta. Porro, si Episcopus qui illam benedicat distultra duas dietas (quatuordecim ^h scilicet leucas) aquam ad reconciliandam Ecclesiam poterit Abbas ipse benedicere.

12. His ergo præmissis, statuimus primò, vt Abbates prædicta curent exercere, Monachosque sibi subditos clericali tonsura, Minorumque Ordinum charactere insigniant, vel ad Reuerendissimum transmittant: Ad Abbates verò alios non nisi habito consensu Episcopi iuxta indulti, seu prædictæ declarationis tenorem.

8. Statuimus secundò, vt singuli Abbates Urbici, & Oppidani

dani, aliorumque nobilium Conuentuum semel saltem in triennio Missam cum Pontificijs insignijs celebrent; omnes verò diebus sequentibus benedictionem solemnem Episcopali more post Vesperarum, & Missarum solemniam impendant.

In die Natiuitatis, & Resurrectionis Dominicæ, in die Pentecostes, & in die Assumptionis Beatæ Mariæ, in Transitu, & Translatione Sancti Patris nostri Benedicti, in Festo Patroni Monasterij, & post Missas processionū solemnium sacrosanctæ Eucharistiæ, & Rosarij Beatæ Virginis, quæ annuatim solent fieri.

9. Ad hæc etiam decernimus, quod si aliquādo cōtingat Abbatem aliquem Refectorio, vel Choro interesse, Abbate proprii Monasterij absente, Abbas ille præsens, non Prior benedicat.

10. Præcipimus deinde vt Abbates sanctam Regulam ob oculos ante omnia proponant, atque caput 2. & 64. sæpè sapius legant, vt ad illorum præscriptum, & doctrinam tanquam ad speculum se ipsos componant, curentque, vt in eis vigeat, ac luceat, sincera erga Deum religio, paterna erga subditos charitas, studiosa erga leges obseruantia.

11. Illud porro eos in Domino admonemus, vt memores sint rationis, quā in nouissimo die reddituri sunt pro grege sibi commissio, ac proinde omni studio inuigilent, vt quæ in sancta Regula, & his Constitutionibus de Oratione mentali, Silentio, Ieiunijs, Capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs & religiosa disciplina pie sancita sunt, ea omnia, & singula, ad vnguem obseruari faciant, intelligantque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda esse, & amplianda.

12. Vt autem hæc facilius exequantur, & ne propostero regimine Abbates temporalibus incumbant, & spiritualia alijs commendent, præcipimus, vt in Choro, Refectorio, cæterisque actibus Conuentualibus ouibus suis ducatum præsent, suæque præsentia animos illis adhibeant, vt suauius, perfectius, ac sine murmuratione Religionis onera portent. Quod si aliqui in prædictis culpabiles fuerint inuenti, à Reuerendissimo, & Visitatoribus, exemplari suspensione ab officio suo puniantur.

13. Non solum autem Prælati actibus Conuentualibus interesse tenentur, sed etiam in Conuentibus suis residere; vnde cum absente Pastore faciliè ones aberrant: statuimus, vt extra

septa Monasterij, non nisi legitima interueniente causa egrediantur, neque sine speciali licentia Reuerendissimi in scriptis obtinenda, vltra decem dies continuos à Monasterio absint, ali-
oquin, si prædictum terminum transierint, voce actiua careant in Capitulo Generali.

Frequentes etiam alias egressiones quoad fieri possit eui-
rent. Quod si de assiduitate, & frequentatione illarum absque
rationabili causa fuerint notati, in Visitatione coerceantur,
prædictæque egressiones sub aliqua pena illis limitentur. Et
si non emendauerint, exemplari suspensione ab officio plectan-
tur.

Cum verò exierint (auctoritatis ergò) quoad fieri possit, so-
ciati exeant Abbates præsertim Urbici, seu Municipiales cum
ad urbem, seu Municipium egrediuntur.

CAPVT III.

De ijs, quæ Abbatibus prohibentur.

1. **C**Um bonis pauca præcepta sufficiant, & innumera ma-
lis non sint satis, statuimus primò, vt Prælati à multi-
tudine præceptorum se abstineant, ne suauē iugum Domini gra-
ue subditis reddatur, neque præcepta virtutis sanctæ obedi-
entiæ in rebus minimis imponant: cum materia præcepti ad mor-
tale obligantis, vel ex se, vel ex circumstantijs, & proportionē
ad finem lege intentum, grauis esse debeat: quod prudenti illo-
rum arbitrio iudicandum relinquimus.

Pænis potius corporalibus, & infallibili illarum exequutio-
ne, subditos in officio suo continere nitantur, accedente quo-
que Pastoralī vigilantia, Præpositorum enim sollicitudo subdi-
torum est cautela.

2. Quod verò attinet ad censuras, cum Excommunicationis
pena in Ecclesia nulla sit maior, sobriè, magna-
que circumspectio-
ne, iuxta doctrinam sacri Concilij huiusmodi Excommunica-
tionis gladius exercendus est. Vnde statuimus, quòd Prælaro-
rum nemo, Excommunicationem ipso facto Conuentui possit
imponere, nisi prius consultis Patribus Consiliarijs, suffraganti-
busque

busque per calculos albos, ac nigros, maior infragiorum pars censuram ferendam approbet.

Aliquibus autem, seu singulis scorsim Monachis in materijs præsertim, quæ vota solemnia concernunt, aliqua sub Excommunicationis pœna nemine consulto poterunt præcipere, aut prohibere, si id in Domino salubriter expedire iudicauerint. Quòd si contra tenorem huius nostræ Constitutionis fecerint, censuræ ab illis, aliàs latæ nullius sint roboris.

3. Circa temporalia verò prohibemus primò Abbatibus ne controuersias, aut dubia, quæ inter illos, seu illorum Monasteria emanauerint, coram Iudicibus Ecclesiasticis, aut Sæcularibus extra Ordinem ventilare præsumant, sed solum coram Reuerendissimo legitimo ipsorum Iudice disceptent, alioquin annua ab officio suo suspensione plectantur.

4. Statuimus quoque, vt nullus Prælatorum litigium ponderis, ac momèti alicui extra Ordinem intēdat, nisi prius duos saltem Iuris peritos consulat, & vterque litem inchoandam iustam esse decernat. Quòd si secus fecerit, semestrem ab officio suo suspensionem patiatur. Atque sub eadem pœna duplicata tamen præcipimus, vt huiusmodi lites sic iuste intentas Prælati successores prosequantur, nisi fortè progressu temporis, conuēctio, & compositio aliqua à Iure consultis, atque Conuentu, consentiente etiam Reuerendissimo, vttilior iudicetur.

5. Non poterunt insuper Prælati per se solum redditus, seu decimas Ecclesiarum locare: agrorum titulos: Procuraciones Conuentiones, aut contractus graues, Monasterij nomine facere, aut celebrare, absque consensu Conuentus Capitulariter cōgregati (vt mos est:) neque item pro futuro triennio prædictos redditus, seu decimas anticipata solutione locare, alioquin annua suspensione suspendantur.

6. Ne insuper Abbatialis dignitas, & autoritas vilescat, in præcipuis præsertim Conuentibus, in quibus Monachorum copia viget, præcipimus, vt Abbas qui Officialium est institutor, Officiorum exequutor non sit: cum indecens videatur æconomum illum potius, aut Cellerarium, quàm Abbatē præ se ferre. Vnde, neque manu propria in Rationalibus libris expensas scribat: neque per semetipsum redditus recipiat: neque pensionum solutiones, aut àpochas tradat Colonis: neque Vestiarij,

aut Cellerarij vicem subeat; sed Officiales deputatos cum subordinatione sibi debita, munera sua immediatè sinat exercere. Quòd si obseruare neglexerit in Visitationibus nullatenus maneat impunitus, sed iuxta exigentiam culpæ suspendatur.

7. Statuimus etiā, quòd Prælati, neque à Monachis sibi subditis, neque à secularibus, qui cū Monasterio aliquod habuerint neigotium, nec etiā ipsi subditi à secularibus prædictis acceptare possint donaria, quorum acceptatio Reuerendissimo prohibita est suprà lib. 1. Constit. 5. c. 4. num. 10. Alioquin acceptantes priuationem vocis passiuæ in Capitulo generali incurrant.

Non poterunt etiam Prælati sine consensu Concilij ex Conuentuali pecuniā donare summam, quæ quinque aureos superet: nec sine consensu Conuentus donare poterunt summam quæ excedat aureos viginti.

a C. Cateri de Donatio. Donationes autè, elemosynæ, munera, seu (vt aiunt) seruitia ex rebus alijs, & bonis Monasterij vsu consumptibilibus, quæ a

b C. Fraternitati. grauis sint estimationis, & pretij de cōsensu saltem Concilij fiāt: meminerintq; Prælati se bonorum Conuentus dispensatores esse, non b dominos, prudentiaque, & fidelitate ad cōmunia rectè dispensanda opus esse. Quòd si aliquis in aliquo ex prædictis defecerit, excessumvè notatu dignum commiserit per sex menses suspendatur, alijsq; pœnis iuxta grauitatem culpæ plectatur.

c Paul. II. cum omnibus d C. Monasteriorum, de reb. non ali. in 6. 8. Licet autem in omnibus prudens administratio requiratur; prudentiore, & cautiore proculdubio opus est, circa Ecclesiastica, seu Monastica bona alienanda. *e Vbi non de proprio cuiusque peculio, sed de Christi Patrimonio agitur.* Cumque Iura Pontificia d suspensionis ab Officio, & Excommunicationis pœna

e Paul. II. Ambitiosæ f dist. 12. q. 2 sine exceptio ne. Cap. Tua nuper. de his quæ fiunt: g Cap. Nulli liceat. ipso facto, iniuste alienantes puniat, Abbasque sine Conuētu f bona immobilia, aut quæ eiusmodi censentur, alienare nequeat; statuimus, vt Abbates, & Conuentus Capitulariter congregati, non possint immobilia bona alienare g per venditionē, scilicet, donationē, permutationē, Emphyteusim perpetuam, vel hypothecam specialē, nisi primò euidentis necessitas h vel vtilitas, seu commoditas Monasterij interueniat. Conuentuq; cum Abbate

h Gap. Monasteriorum, in 6. i C. Ad aure C. Dudum in 6. simul suffragante maior pars consentiat: & nisi etiam secundo Reuerendissimi consensus, & facultas accedat, qui nonnisi in scriptis, nec sine integra causæ cognitione huiusmodi consensum præstabit, aliàs nullius valoris, & momenti existat.

† Præcipimus autem ut grauiores quasunque alienationes prius cum Conuentu tractentur, & vota illius excipiantur, vltima tamen resolutio (etiam si ille consentiat) in Capitulum tandem Generale referretur.

† Mobilia verò pretiosa (quæ immobilibus æquiparantur ^{a l. lex, & l. Tutores.} in Iure) aurea, argentea, serica, & huiusmodi alia, si valorem aureorum centum non excedant, conditionibus prædictis vtilitatis, aut necessitatis concurrentibus, de consensu maioris partis Conuentus poterunt alienari; si tamen valorem illum superent (interque sacras etiam Reliquias cõputamus) nõ nisi deducarũ partium Conuentus assensu alienari permittimus.

† Arborum etiam sylvarum, fructiferarumque præsertim, nemora, oliueta, vineæ, & huiuscemodi alia, Arboreque; grandiores quæ aditũ, vel septũ Monasterij ornant rescari, aut destrui nõ poterunt, (cum id etiam ad alienationem pertineat) nisi ex parte causæ vtilitas, commoditas, aut necessitas Monasterij intercedat, & ex parte solemnitatis Consilium, & assensus maioris partis Consultorum.

† Greges item, & armenta cum non inter vsu consumptibilia numerentur, sed vltra Triennium seruando seruari possint dum morientibus subinde succedunt nascentia, proindeque ad immobilia reducuntur; ^a statuimus quod si prædicta, considerationis fuerint, ac momenti, non nisi de consensu saltem Consilij secundum se tota vendantur, aut omnino alienentur in casibus à Iure permissis vtilitatis nempe, aut necessitatis. Quæ verò grauioris fuerint ponderis, & substantiæ (ut sunt pecuaria in villatico prædio Monasterij Olysiptonensis apud Salaciam, & huiusmodi alia) non nisi de consensu Capituli Generalis secundum se tota poterunt alienari, vendari, & extinguì. Quod si Abbates in aliquo ex prædictis, sub hoc numero octauo contentis, aliter fieri permiserint, vel facere præsumpserint, voce actiua, & passiva careant in Capitulo Generali.

9. Porro cum etiam Abbates sine Conuentu in Ecclesijs Iuris patronatus Monasterij sui (secundum dispositionem ^b Iuris) presentare nequeant, decernimus, ut presentationes huiusmodi ab Abbatibus fiant assentiente Conuentu, seu maiori parte illius infra tempus à Iure ^c præscriptum, nomineturque persona habilis, & idonea, & quam Patroni ipsi (secundum ^e sacrum

Glos. in l. v. nica Cap. si aduers. vlt. rar. l. i.
 & fuit questum.

^c Cap. Ea noscitur. de sig.
 sunt ad al. me
 ^b Cap. Si laicus. de iure patron. in c.

e Trident.
 fcl. 24.
 Cap. 18.

d Trident.
 fcl. 24. c. 19.

• sacrum Concilium Tridentinum, digniorem iudicauerint.
 Expectatione autem, nec in Capitulo Generali neque in
 Conuentu concedantur.

Ad presentandum denique in alijs administrationibus tem-
 porarijs, cuiusmodi sunt, Curatus annuarij, & Coadiutores Vica-
 riorum ad nutum remouibiles, Abbates cum Consiliarijs tantum
 congregentur, & ab eis persona idonea vocaliter eligatur, ac
 nominetur.

Ne autem Abbates huiusmodi iura Patronatus donare,
 commutare, vel transferre in aliam quancunque personam Eccle-
 siam, vel Religionem presumant, quin prius de hac re in Capi-
 tulo Generali, diligenter tractetur, precipimus omnibus, ac sin-
 gulis in virtute sancte Obedientiae, & sub poena Excommunica-
 tionis ipsi facto incurrenda, ne predictas donationes authoritate
 propria faciant, aut fieri permittant.

10. Non poterunt denique Abbates delinquentes illos qui
 ad Monasterium, vt ad sacrum confugiant, ultra spatium diei,
 ac noctis (quoad fieri possit) retinere, neque Ministros Curiae
 saecularis illos insequentes, aut conquirentes repugnando im-
 pedire; Cum tamen teneantur immunitatem Ecclesia (qua etiam
 Monasterij septa gaudent) sub lethali culpa tueri, illos a sacro
 asylo extrahi non permittant, absque expressa licentia Episcopi,
 seu Vicarij eius, (iuxta Diploma a Gregorianum) vel saltem
 nisi prius summarie cognoscatur an patrator delicti immunita-
 te gaudeat Ecclesia (prout in ipsis Ordinationibus b Regijs pie
 sancitum est.)

11. Vltimò tandem, preter alia quae specialiter suis locis
 annotantur, prohibitum esse volumus Praelatis ne in Monasterijs,
 quorum Abbates sunt, consanguineos, aut affines suos, seu suorum
 subditorum subseruire, aut Pupillorum more comorari permittant.

CAPVT QVARTVM.

De Abbatibus suspensis.

QVONIAM saepe in his Constitutionibus suspen-
 sionis metio fit, vt tollatur omnis ambiguitas, oportet
 explicare

Explicare quænam Abbatibus suspensis sint prohibita: Licet autem nomen, *Officium*, amplam a habeat significationem, proindèq; ex Iure *b* & ex communi sententia, Suspendio ab officio ligamen potestatis Ordinis, & iurisdictionis, & alterius cuiuscunque administrationis Ecclesiasticæ inuoluat: declaramus tamen, quòd quando in nostris Constitutionibus, seu legibus Prælati delinquentibus infligitur poena Suspensionis ab officio, ex vi huius censuræ sic impositæ, prohiberi tantum volumus vsum, & exercitium Pontificalium, quæ dignitatem Abbatialem ratione benedictionis, aut priuilegijs consequuntur, vt Ordines conferre, Ecclesiastica ornamenta benedicere, calices sacrare, Monasteriumque regere in spiritualibus, ac temporalibus. Caueant autem Abbates sic suspensi à prædicto Pontificalium vfu, nè suspensionis censuram quo ad hæc violantes Irregularitatis laqueo se inuoluant.

2. Cum ergo Abbas aliquis fuerit suspensus, in aliud Monasterium (vt prædictum est *d*) quod commodius visum fuerit mittatur, in quo adus Conuentuales (Capitulo culpæ excepto) frequentabit, & infra Abbatem dicti Monasterij, omnesque alios Abbates actuales toto suspensionis tempore locum, ac sedem habebit, licet fortè antiquitate domus suæ locus sublimior debeat.

3. Quoad vestitum, & alia id generis à Monasterio suo temporibus statutis providebitur. Pro victu autem, & alimentis Præsidens domus ipsius Abbatis suspensi Monasterio in quo ille suspensus detinetur, aureos sex soluet in singulos menses.

4. Elapso suspensionis tempore, absque vlla Superioris licentia Abbas in Monasterium suum reuertetur, illudque vt antea, cum plenitudine potestatis gubernabit.

5. Quoniam verò circa temporaria suspensionis terminus, sententiarum diuersitas est, pro dubijs, quæ possunt occurrere dirimendis, in pietatem promiores, statuimus, ac volumus *Primo*, vt si suspensio ad mensem (verbi gratia) vel annum prima ipsorum die incipiat, vltima eorundem finita, finiatur. *Secundò* tamen si incepto iam mense, aut anno temporaria suspensio inchoetur simili quo inceperit die extrinsecè, & exclusiue desinat esse. Vnde si (exempli gratia) suspensio per mensem quarta die Februarij incipiat, quarta die similiter sequentis mensis Martij exclusiue

a Dist. 25.
Perleſiis.

b Cum aſſer-
ti de ſec. &
re iudi. in 6.
Gloſ. in cap.
Cum dilectus

c C. Cum a-
terni, in 6.
C. Cai, de ſe-
tent. excō.
in 6.

d Lib. 1. C. q̄
ſit. 6. c. 6.

e Gloſſa in
ca. ſacro, de
ſent. excō.

definat; ita vt incipiente prædicta die quarta, eo ipso suspensio euaneſcat, ſuſpenſusque liber maneat, & expeditus ad functionem muneris ſui.

¶ Quod ſi vnicus, vel vltimus ſuſpenſionis menſis careat die illo quo ſuſpenſio incepit, tali menſe finito finiatur quoque ſuſpenſio; vt ſi aliquis trigeſimo Ianuarij die per menſem vnum ſuſpendatur, finito ſequenti menſe Februario, qui die illo caret, à ſuſpenſionis vinculo maneat ſolutus.

6. Indulgenter etiam concedimus, quòd omnis ſuſpenſio paſſiua ab officio Abbatiali, vel ab alio vocem actiuam habente in Capitulo Generali, in Vigilia eiufdem Capituli finiatur. Prior autem, ſeu Præſidens Monafterij Abbatis ſuſpenſi, Statum illius conficiat (vt infra) & ad Capitulum mittat, cum reliquis literis teſtimonialibus, de quibus ſtatim.

CAPVT QVINTVM.

De Statu Monafterij ab Abbate in Capitulo Generale adducendo.

1. **C**VM reddenda regiminis ratio, bene regendi occaſio ſit; ſtatuiamus vt diebus aliquot antequam Abbas in Capitulum Generale pergat, Conſiliarios congreget, & omnes ſimul vocaliter eligant duos Monachos numeratores, qui ibidem iuramentum accipiant, vt totius triennij ratiotinia, Statumque Monafterij ſub forma ſequenti fideliter conficiant.

2. **T**ranscribant *primò*, ſic electi Statum, in quo Abbas ante acti triennij domum reliquit; *Deinde* ſub hoc titulo, *Rationes Præſentis triennij* in ſummam colligant quantum in ſingulis annis, totoque triennio Monafterium habuerit ex redditibus, cenſibus, Eccleſijs, & huiusmodi alijs.

Secundò, ſub titulis poſtea ſeparatis, ac diſtinctis apponant quantum ex prædictis, & ex propria Cerere, ſiue agricultura, decurſuſque; debitis ſinguli ad quos pertinent Officiales receperint.

Tertiò, quantum ab illis fuerit expenſum in victu, & veſtitu Monachorum, alijsque rebus, neceſſarijs prout miniſterium cuiusque poſtulauerit, ita vt ſicut ſinguli receptis onerantur, ita ſimiliter expenſis exonerentur, reliquumque explicetur.

Quartò

Quartò, referant opera fabrefacta, pensiones additas, vasa, & utensilia in singulis Officinis apposita, arbuta plantata, &c.

Vltimò tandem attexant statum Monasterij, minutatim recensentes quantum pecuniæ remaneat in Deposito, quantum frumenti in Horreo, quantum vini in Dolario, quantum olei, carnis suilla, leguminum, cæterarumq; penum in Cella promptuaria, quantumque ex prædictis rebus à Colonis adhuc, seu conducto-ribus soluendum supersit; quibus debitis Monasterium maneat obnoxium; quomodo Officiarum suppellex maneat instaurata, quidquid denique pecoris habeatur.

3. Status sic absolutus legatur coram Conuentu, eumque subsignent Abbas, & Prior, duo prædicti Monachi Raciocina-tores, & quatuor antiquiores Consiliarij. Quòd si Abbas Statum sub hac forma in Capitulum Generale non attulerit, voce pas-sua in eo careat.

4. Statuimus præterea, vt præter Statum afferat etiam tan-quam appendicem illius sequentes literas testimoniales.

Primo, Eas in quibus Prior, Cantor, & Sacrista subsignati fi-dem faciant, Missarum, & Anniuersariorum obligationibus sin-gulis annis triennij, fuisse satisfactum.

Secundò, Alias in quibus Prior, & Depositarij, duoque anti-quiores Consiliarij subsignati fidem faciant Quindennium Mo-nasterij, & Ecclesiarum illius pro rata totius triennij manere solutum: operaque in Visitationibus ordinarijs præcepta tum in Monasterio, tum in Ecclesijs annexis manere confecta, seu extructa, vel haberi dispensationem illorum. Insuper etiam re-manere in Deposito summam pecuniæ enumerata, quæ sufficiat secundum solitos mensium sumptus, pro expensis quotidianis vsque ad diem Natiuitatis Sancti Ioannis Baptista.

Tertiò, Alias in quibus Prior, Cellerarius, & Receptor, seu rei frumentariæ custos, prædictique duo antiquiores Consiliarij fi-dem faciant salaria omnia manere soluta: cultos etiam de more solitos agros Monasterij, hortos atque vineas: Abbatemque re-linquare frumentum sufficiens vsque ad diem Assumptionis B. Mariæ, oleum etiam, & vinum subsistens, (seu vt dicitur) sanum quorum utrunque sufficiat saltem vsque ad diem Translationis Sancti Patris Benedicti.

5. Porro vt hæc suauius exequantur, si triennales redditus,

aut pecunię ad prædicta penora comparanda fortè non suppetant, mutatas pecunias poterit Abbas accipere ab Abbate vèturno soluendas, quibus omnia prædicta suo tempore emptz facilius, atque ere pauciore comparentur.

6. Quod si Abbas prædicta omnia non adimpleuerit, prædictasque literas à prænominatis Monachis subscriptas non adduxerit, easque non præsentauerit coram Iudicibus inhabilitatum (vt prædictum est libro 1. Constitut. 2. cap. 7.) ab ipso postea Abbati nouiter electo tradendas, volumus, vt voce actiua in Capitulo Generali careat, & à prædictis Iudicibus ipso facto dicta voce priuetur. Quod si fortè ad Priorem, seu Præsidentem iuxta prædicta, Statum, & cætera facere spectauerit, & non fecerint, ipsi puniantur.

7. Omnibus autem prædictis Monachis, qui ad Statum conficiendum fuerint nominati, & ijs etiam qui prædictas literas testimoniales debent subscribere, Præcipimus *in virute sancte Obædientie*, & sub pœna priuationis vocis actiue, & passiuæ ad arbitrium Capituli Generalis, vt singula prædicta verè ac fideliter conficiant, & subsignent. Nec prædictas literas malitiosè renuant concedere sub eisdem præcepto, ac pœna.

CONSTITVTIO II.

De Officijs quæ spiritualia concernunt.

CAPVT PRIMVM.

De Munere Prioris.

PRIOR Monasterij iuxta sanctam Regulam ab Abbate eligatur cum Consilio seniorum, de quibus infra; Volumus autem vt ad passiuam Prioris electionem inhabiles sint. *Primò*, qui toto præterito triennio, vel saltem ultra medietatem illius in eodem Monasterio Prior extitit. *Secundò*, qui cognatione infra quartum gradum cū Abbate fuerint coniuncti

Tertiò,

Tertio, Qui duodecim saltem Religionis annos non habuerint expletos.

Quarto, Qui propter impedimentum aliquod habituale Chorum, actusque Conuentuales non potuerint frequentare, vel impedimento aliquo Canonico fuerint irretiti. Quæ omnia Abbas ante electionem cum Consilio perpendat.

† Ex alijs verò Abbates serio admonemus, & super hoc conscientias eorum grauitè oneramus, vt tales Priores eligant quales quoad morum grauitatem, scientiam, prudentiam, Regularisq; obseruantia; zelum eligere deceat, vt Abbatis vicem, locumque impleant in Monasterijs præsertim Vrbicis, ac nobilioribus.

2. Statuimus vt Prior electus eo ipso sit de numero Consiliariorum, & Confessoriorum Conuentus, immunisque officijs Tabulæ communis, exceptis solitis Missarum hebdomadis. Primus à Choro sinistro infra Capitulares sedeat. Absente verò Abbate à Cænobio ita vt illud Prior immediatè gubernet, locū Abbatis vbique habeat, quòd si Abbas ita non absit, licet actibus Conuentualibus non intersit, in Capitulo tantum culparum, Pretiosa, atque Refectorio Abbatis loco sedebit.

3. Ad manus Prioris spectat omnes actus Conuentuales die noctuque frequentare, in illis Abbate deficiente præsidere, curareque, vt omnia perfectè adimpleantur, & Regularis disciplina in ipsis obseruetur, silentium locis, ac horis debitis Monachorum in Cellulas inclusionem, cæteraque ad Monasticam disciplinam spectantia diligenter obseruare facere: Monasteriū nocturno præsertim tempore lustrare, tentareque an fores clausuræ sint obseratæ, & an Monachi intra Cellulas sint recepti (quòd Abbas personaliter aliquoties etiam exequatur.) Admunus denique Prioris spectat honestas aliquas recreationes in gratiam Conuentus ab Abbate aliquando petere, & obtinere, eoque absente Monasterium regere, cum limitationibus quas prudenter Abbas expedire iudicauerit.

† Quòd si longa sorte fuerit Abbatis absentia, Reuerendissimus Abbate consulto Præsidentem poterit constituere cum limitationibus quæ Abbati placuerint.

4. Quoad potestatem verò illius sequentes sanctiones statuimus *primò*, nihil Prior (iuxta a. sanctam Regulam) contra a. Cap. 65. Abbatis

Abbatis voluntatem aut ordinationem faciat.

† Deinde quod attinet ad forum internum animæ, licet Prior Abbate domi existente Monachos non possit absolvere a censuris, & casibus referuatis; si tamen Abbas à Monasterio exeat eadem die non reuersurus, à prædictis poterit absolvere, Confessarijsque absoluedi licentiam concedere, qua potestate gaudebit vsque ad Abbatis regressum.

† Quantumvis autem Abbas absens sit, non poterit audiendi Confessiones facultatem facere ijs, qui ab Abbate Confessarij non sunt creati.

5. Ex priuilegio item Apostolico, poterit Prior, vel quilibet alius Præsides electus principale habens Monasterij regimen in absentia Abbatis Corporalia benedicere, & alia ornamenta Ecclesiastica ad cultum Diuinum pertinentia, tam propriij Monasterij quàm vndecunque sint.

6. Quod verò ad alia externumque regimen spectat, statuius vt Prior, Abbate Domi existente vel ita prope, vt quasi præsens censeatur licentias Monachis concedere nequeat; Abbate verò absente eadem die non reuersuro poterit concedere solitas, vt ad loquendum, scribendum, expèdendum, & alias huiusmodi: quæ si ante Abbatis regressum, non ex instituto, & industria, sed fortuito effectum non fuerint sortitæ, non ideo nullæ, & irritæ sint. Si autem Abbas eadem die sit reuersurus, ad ea quæ casu superuenerint, Prior licentiam poterit concedere, ea verò in quibus tunc non fuerit necessitas, aut periculum in mora, Abbatis aduentum expectent, ad eaque Prior licentiam præstare, non poterit.

7. Poterit insuper præsente etiam Abbate, Monachos ab vno Choro in alterum mutare, vt in ytroque debita proportio numeri, aut vocum seruetur, absentesque per Iuniorè accersere.

8. Præterea si in Capitulo culparum, aut Pretiosa Præsideat, poterit Monachos admonere, arguere, reprehendere, pœnisque Regularibus punire; excepto quod neque ibi, neque alibi poterit Monachum aliquem nudo tergo flagellare, aut carceri mæcipare, absque expressa Abbatis domi præsentis licentia. Quod si Abbas absit, ipseque Prior vt Prior, Monasterium immediate gubernet non poterit in neruum, aut in carcerem mittere absque prædicta licentia, vel absque assensu maioris partis Consilij.

9. Si

9. Si verò in cæteris actibus Conuentualibus præsideat, & aliquis ibi defectus committatur, poterit solummodò delinquentibus præcipere, vt sese prosternant, vel vt in medio Conuentus genuflectant, vel (vt iniquiunt) venias faciant, vteriori, si opus sit, pœna, in Capitulum reservata.

10. Extra Capitulum tandem, actusque Conuentuales si aliquos silentium violantes horis aut locis prohibitis, vel extra Cellas vagantes, tempore, aut loco vetito inuenerit, vel aliquis coram eo defectum aliquem commiserit, poterit eos prosternere, vel præcipere vt in Cellas sese recipiant, quantumvis Abbas domi præsens sit. Cætera tamen pœnitentiæ si fuerint merita in Capitulum referuntur.

11. Porro si Prior in aliquo actu Conuentuali pœnitentiam aliquam alicui Monacho ibidem implendam imposuerit, aut (iuxta prædicta) violatores silentij seu vagantes punierit, ipsi verò obedire renuentes ad Abbatem conuolauerint, præcipimus sub pœna suspensionis menstruæ vt Abbas ipse duplicata pœna eos punire iubeat.

† De pœnitentijs autem quæ extra Capitulum in Refectorio, vel alibi sunt implendæ, & à Priore aut Supriore fuerint impositæ, ab ipsis, antequàm exequantur, de culpisque commissis certior fiat Abbas.

† Pœnitentias quas Prior imposuerit, ipse poterit remittere, ab Abbate tamen impositas, vel à Magistro Nouitiorum, neque Prior, neque Subprior poterunt relaxare.

12. Statuimus vt Abbatiali Sede vacante, ita vt facienda sit electio intermedia (iuxta prædicta libro 1. Constit. 4. Cap. 2.) vel etiã tempore Capituli Generalis, Prior Monasterio præfideat Abbatis vicem, & potestatem gerens (nisi Reuerendissimus Monachum alterum tunc temporis Præsidentem constituat) toto tamen illius temporis interstitio, regimẽ, statumque ipsius domus, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus neuter alterare aut immutare poterit; Licet enim finito triennio, temporeque prædictæ vacaturæ Abbas esse desinat, volumus vt præcepta, casus reservati, & cætera ab eo disposita in suo robore, ac vigore perseuerent, temporaliaque in suo esse, & statu permaneant ad æternalem vsque ingressum, & possessionem Abbatis nouiter eligendi.

† Non

† Non poterit in super Prior, vel Præfidentis ille tempore prædictæ vacaturæ, vel Capituli, bona Monasterij alienare, agrorum titulos facere, literis emptionum, & venditionum consensum præbere, aut in Ecclesijs Patronatus præsentare (nisi præsentandi tempus, ante electionem, & possessionem Abbatis fortè finiat.)

¶ L. I. Cōst.
2. C. 2. n. 10.

† Hæc eadem facere non poterit tempore Capituli (vel Abbas, si sub Præsidentis titulo Monasteriū a iuxta supra dicta gubernet) vel quilibet alius Præsident Monasterij, a quocunque sit constitutus.

† Quod si singuli prænominati in singulis prædictis secus facere præsumperint, voce actiua, & passiua per triennium careant, eademque pœna consentientes puniantur.

¶ Cap. 65.

13. Statuimus denique, vt licet ex prudenti electione, & voluntate Abbatis Prioris creatio pendeat, illum tamen semel electum Abbas priuare nequeat, nisi prius præcedant iterate admonitiones sanctæ Regulæ, nisi que dentur causæ legitime quas cum Consiliarijs Abbas communicare tenebitur.

¶ n. 5.

14. Nouo autem adueniente Abbate, cum omnia quæ ab illius electione pendet officia vacent, Priorem etiam poterit remouere, alterumque (vt supra) eligere.

CAPVT SEXTVM.

De munere Subprioris.

1. Statuimus vt in Monasterijs in quibus duodecim saltem Monachi existunt, Subpriorem elingat Abbas eodem modo quo Prior electus est: in habilis tamen erit ad passiuam Subprioratus electionem qui decem saltem Religionis annos non habuerit expletos, vel habituales aliquam ægritudinem, aut Canonicum habuerit impedimentum. Eo ipso quod fuerit electus, volumus quod de numero sit Consiliatorum.

d Cap. Præcedente

2. Munus Subprioris est absente a Monasterio Abbate, ac Priore illud gubernare (nisi Præsident vt supra a constituitur) in actibusque Conuentualibus quibus illi non intersunt præsidere, Monasticam disciplinam ex parte sua tueri, facereque obseruari.

obseruari. A Choro dextro loum habebit, seruato ordine antiquitatis suæ. Si in Refectorio tamen, Capitulo, aut Pretiosa præsideat, in loco Abbatis sedebit cum eadem superioritate, & iurisdictione qua præsidet Prior.

3. Extra actus Conuentuales, quos inuenerit silentium violantes, aut quomodolibet aliter delinquentes, poterit prosterne-
re, aut præcipere, vt in cellulas se se recipiant, alijs pœnitentijs in Capitulum referuatis.

4. Non poterit relaxare pœnitentias, quæ ab Abbate, Priore, aut Magistro Nouitiôrũ fuerint impositæ, nec immunis erit officijs Conuentualibus Tabulæ; Si tamen præsideat, officiumque habuerit Archichori, Lectoris, Seruitoris, aut aliud huiusmodi cum Præsidentia incompatible cura Cantoris erit illud commendare, aut supplere.

5. In absentia Prioris à Monasterio, vel ab actibus Conuentualibus, eadem quæ à Priore poterant fieri, faciet Subprior; similiter etiã Priore agrotante, vicem illius in omnibus subibit.

CAPVT III.

De Magistro Nouitiorum.

1. **C**um recta Nouitiorum educatio, & primordialis illorũ institutio plurimùm sanè ad Religionis consistentiam, & augmentum referat, eaquæ ex Magistro potissimùm pendeat, cupientes maximè vt quales decet esse, re ac nomine Magistri eligantur, statuimus, vt finitis in Capitulo Generali supra memoratis electionibus Abbatum, Diffinitorum, &c. sequenti ordine, ac modo Magistrorum fiat electio.

2. Singuli Vocales duas, vel tres schedulas Monachorum duorum, vel trium nomina continentes, quos Magisterij munere dignos esse iudicauerint, in vas quoddam in mensa Diffinitorij existēs simul iniiciant: deinde huiusmodi schedulis scrutatis, omnes in eis nominati in catalogo à Relatore reponantur; atq; ex illis postea Reuerendissimus, ac Diffinitores matura prius habita collatione circa dignitatem, & sufficientiam cuiusque, digniores tandem, iuxta qualitates statim assignandas, eligant, qui Nouitios magistrent.

a Cap. 18.

b August.

3. Volumus autem ut duo illi, vel tres à Vocalibus nominandi, singulique postmodum eligendi sufficientis iam sint, ac maturæ ætatis: secundò, ut in Regulari disciplina rectè sint instructi, spirituali vitæ dediti, apti (secundùm sanctam a Regulam) ad lucrandas animas, morum grauitate, prudentia, zelo, cæterarumque virtutum ornamentis commendabiles, & quoad fieri possit, literis etiam sint præditi, vita tamen benè instituta præcipuè consideretur; Magnū quippè pondus doctrine vitæ docētis.

4. Cùm verò huiusmodi Magistri munus inter grauiora iure sit recensendum, magneque sit auctoritatis, nec non leuis laboris, ac proindè multo honore dignum, decernimus ut Magister Nouitiorum Paternitatis titulo decoretur, & à Choro sinistro immediatè post Priorem locum habeat, nisi fortè aliudè altior ei debeat gradus. In Refectorio tamen in eadem mensa sedeat, & comedat cum Nouitijs. Postquam autem Prælo ceterisque in mensa maiori confedentibus fercula fuerint allata, primò statim Magistro deferantur. Officiorum etiam Tabulæ communis modo quo Prior immunis erit. Peractis denique duodecim annis magisterij Nouitiorum, vocem actiuam habebit in Capitulo Generali.

5. Ad munus Magistri (quod paulatim explicabitur) ac potestatem illius pertinet ordinaria iurisdictione Nouitios confiteri, & absoluerè, aliquandoque facultatem eis concedere, ut cum alijs Confessarijs Conuentus possint confiteri.

6. Præter hanc spirituales potestatem potest etiam Magister eos vbicunque & quouis tempore admonere, arguere, coercere, punire, pœnitentiasque Regulares imponere; carceri tamen seu ergastulo tradere absque Abbatis licentia nequit. In actibus Conuentualibus potest eos prosternere, præcipereq; ut venias faciant, aut genuflectant: non illius tamen, sed Præsidentis erit signum facere, ut surgant.

In Regularibus obseruantijs, ut in absentia, & frequentatione Chori, & huiusmodi alijs, poterit secundùm indigentiam, vires, & ætatem cuiusque, aut prout virtutum auriga prudentia distauerit, cum aliquibus aliquando dispensare. Prior autem & Subprior non poterit Nouitios accerere ad actus Conuentuales, nec etiam Abbas inconsulto Magistro.

Præterea cum pro refocilandis Nouitijs prandiolum, seu aliquid

aliquid aliud Magister à Cellerario, Dispensatore, vel quouis alio Officiali petierit, libenter, & cum charitate ei tribuatur, minimèque denegetur, alioquin qui negauerit grauiter in Vifitationibus puniatur.

Poterit etiam eos aliquoties ad hortum mittere animi recreandi gratia, euntes tamen, ac redeuntes sociabit.

7. Statuimus, vt Magister alijs officijs non occupetur, quæ assistentiam illius in Nouitiatu, & præsentiam cum Nouitijs possint impedire, ipsumque Magistrum admonemus, vt quoad fieri possit, præsens in Nouitiatu consistat. Porro cum sæpè Coadiutore indigeat, Abbas de consilio ipsius Magistri, Monachum idoneum designabit, qui eo absente, aut legitime impedito, vicem illius suppleat.

8. Si autem Magister electus decedat, aut alia quauis ratione Magister esse desinat, aut legitima interueniente causa, esse non possit, ex nominatis in Capitulo Generali, aut prædictas qualitates habentibus alter, vt supra, eligatur.

Non poterit tamen à magisterio priuari, aut suspendi, nisi per sententiam propter culpas iuridicè probatas, à qua si grauari se senserit poterit implorare Diffinitorij tribunal.

§.

De Receptione Nouitiorum.

QVod verò attinet ad Nouitiorum receptionem, atque delectum, cum ipsi quoque vitificatores generosos palmites querant, nobiliores surculos viridarij, Reuerendissimum ad quem præcipuè spectat Religionis paradyso nouas plantulas inferere, iterum, atque iterum admonemus, & quâ tum possumus in Domino obsecramus, vt super omnia curet, ne sterili, inutilique Nouitiorum congerie Religio grauescat, ac tota in frondem abeat, sed vt potius tanquàm vinea quam plantauit dextera Domini egregijs palmitibus, atque selectis, qui floridas gemulas emittant, fructumque ferant tempore suo, indies felicitè propagetur.

10. Qualitates ergò, quas recipiendos habere volumus, & ante quamcunq̃ inquisitionem expendi, sunt huiusmodi.

Primò, Quòd verè, & ex corde, animoque obfirmato Deum querant; vnde recipiendi affectus, specimenque spiritus, iuxta

sanctam Regulam probentur, an ex Deo sint?

Secundò, Quod habeant sanitatem mentis, & corporis, bonitatem ingenij, integritatem sensuum, aptamq; compositionem, absque vlla turpis fœditatis, aut deformitatis nota.

Tertiò, Quod saltē linguā Latinā calegant, aut tot alias habeant dotes, quæ latinitatis defectum suppleant; vt illustria Natalitia, vox eximia, insignis musicæ, aut artis citharedicæ, magistralis vè pulsationis Organorum peritia. Communiter etiam Sacerdotes sæculares non recipiantur, nec etiam pueri minores annis quindecim; aut viri maiores quinquaginta, nec denique coniugati. Quod si aliquem huiusmodi recipi contingat, seruetur prius dispositio Iuris, vt vxor, scilicet, Religionem etiam ingrediatur, aut illius saltem sit ætatis, vt voto castitatis emisso, sine suspitione in sæculo remanere valeat.

11. Cùm ergo prædictis conditionibus suppositis, Reuerendissimus aliquem Religioni fore vtilem, & idoneū iudicauerit, eum examinare primò præcipiat duobus Monachis eruditis de sufficientia Latinitatis, vel alterius artis, seu scientiæ; cui examini quoad fieri possit, ipse Reuerendissimus, vel saltem alius ex cōmissione ipsius præsens sit.

12. Si autem Recipiendus de sufficientiā scientiæ fuerit approbatus, ceteraq; prædictæ qualitates in eo reperiuntur, tunc Reuerendissimus plenariam, & exactam facere præcipiat inquisitionem, de genere, de moribus, & vita illius, vt Constitutiones Apostolicæ super hoc editæ, & cetera à nobis addita integrè obseruentur.

13. Fiat autem prædicta inquisitio secretò absque strepitu iudiciario à duobus Monachis per Reuerendissimū designatis, vel si id cōmodè fieri nequeat, ab vno saltē, quibus tū ex a Iure cōmuni (cum hoc ministeriū subdelegabile sit) tū ex speciali concessione b Pōtificiā potestatē facimus ad prædictā inquisitionē faciendā, præcipimusq; in virtute S. Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipsi facto incurrendæ, vt sincerè, ac fidelitèr de Recipiendo inquirant, iuxta articulos infra subscriptos, & scribusque vocatis iuramentum ad veritatem propalandam præstent, atque illorum testimonia fideliter quoq; tradant scriptis.

† Præcipimus etiam vt Monachi illi ad inquisitionē faciendam designati eam non conficiant in donibus parentum, aut cognata

a C. Indices.

de Officio
de Leg.

b Clemens
VIII.

In his quæ & c.

cognatorum Nouitij recipiendi, neque accipiant testes ab illis oblatos, nec xenia, aut munuscula, nihilque omnino, nec denique testimonia testium reuelent, alioquin per triennium voce actiua, & passiua ipso facto priuentur, si in aliquo ex praedictis deliquerint.

14. Porro interrogationes faciendæ præcipimus vt in ipso inquisitionis capite singulæ sigillatim sub hac forma conscribantur, vt ad singularum tenorem testes examinentur, atque deponant.

Tali die, talis mensis, & anni Ego Frater N. & Frater N. tali loco existentes, & iuxta commissionem nobis factam à nostro Reuerendissimo P. Generali Fratre N. & ab alijs ad quos pertinet, procedentes ad faciendam inquisitionem de vita, & moribus, alijsque qualitatibus requisitis in N. qui Habitum nostræ sacre Religionis exposcit, sequentes articulos conscripsimus, vt iuxta illos testium depositiones reciperemus.

* I. An cognoscat N. qui habitum vult recipere, sciatque ex qua nã patria sit, & a an parentes illius agnoscat, seu agnouerit, & auos insuper ipsius saltem per famam?

*a Sixtus.V.
Cum de omnibus, &c.*

II. An sciat omnes illos orthodoxos esse, ac de puro genere natos absque vlla macula, seu labe sanguinis Iudaici, Mahometani, Hæretici, aut mixti, vel aliquem illorum pœnitentia publica à sanctæ Inquisitionis officio fuisse punitum.

III. An sciat illum qui habitum vult recipere filium esse legitimum, atque vt talem communiter reputatum, Personamque sui iuris, ita vt libere sese possit disponere, aut in alia Religione professum, aut Nouitium propter culpas eiec tum.

† Quod si fuerit illegitimus, hæc addenda erit ex Gregoriana Constitutione interrogatio. *b*

*b Gr.XIII.
Circaspecta.
&c.*

† An sciat eum talem habere indolem, taleque virtutis specimen præ se ferre, ac tot alias qualitates, seu merita personalia, atque mores, vt hæc omnia naturalium suppleant defectum?

IIII. An sciat illum cū femina aliqua sponsalia contraxisse, eique debitorem existere ob lesionem honoris, aut notabilem eiusdem feminae infamiam sequendam esse, si post sponsalia contracta eam ille relinquat?

V. An sciat eum morbidum esse habituali aliqua agritudine, aut morbo aliquo contagioso vitiatum.

VI. An sciat illum graui aliqua infamia laborare, aut criminofum esse, cōmiffisse, fcilicet, aliquod homicidium, furtum, vel latrocinium, aut aliud simile, seu grauius delictum in iudicium via accusationis actis publicis contestata?

VII. An sciat illum debitis esse onustum vltra facultates suas, quæ scilicet non possit persoluere, & ab ipsis facilliter se expedire?

VIII. An sciat illum reddendis ratiotinijs ita esse obligatum, & obnoxium, vt ex huiusmodi causa lis aliqua, vel molestia ei iam sit illata, vel timendum sit quòd inferatur.

IX. An sciat, & iudicet ipsum non humana aliqua ratione, sed tantum deuotionis, & pietatis feruore vitam Religiosam sponte, & ex animo eligisse?

§ 15. His articulis conscriptis, vocatis testibus in hunc modum procedatur.

Eodem die, & loco quibus supra comparuit N. incola talis loci, talis vel talis qualitatis vir in testem vocatus qui iureiurando accepto, promissit se veritatem sinceriter, ac fideliter dicturum super his, quæ erga interroganda nouisset: & imprimis interrogatus de Generalibus, ac solitis respondit, se esse tantæ, vel tantæ ætatis, se partis non esse inimicum, consanguineum, vel affinem.

Ad primum articulum qui ei de verbo ad verbum fuit perlectus respondit, &c. & sic in alijs. Quibus finitis, tota testis depositio perlegatur, eaque ratificata, omnes subscribant.

16. Aduertant autem Monachi inquirentes, vt in fine cuiusque articuli testes interrogent vnde nam nouerint id quòd testantur, & vnusquisq; sui testimonij reddat rationem, vt illud ex ea animam veluti atque robur accipiat.

17. Præcipimus tandè vt inquisitione semel factâ prædicti Monachi inquirentes in hunc modum finiant, & concludant.

Quam Inquisitionem nos prædicti Fratres N. & N. verè ac fideliter fecimus, super quo fidem nostrâ damus, & subscribimus hodierna die talis mensis, & anni.

† Subsignata ergo inquisitio, atque Sigillo munita, vel ad Reuerendissimum, vel ad alios alibi deputatos (prout ipsemet Reuerendissimus disposuerit) transmittatur. Deputati verò eam examinent, & approbent, vel reproben secundum statim dicenda.

18. Statuimus vt prædicta plena, & exacta inquisitio fiat antequam Nouitius habitum suscipiat; quòd si fortè fieri nequeat, summaria saltem vnius, aut duorum testium præmittatur, ^a *Circūspec-*
iuxta concessionem ^a Gregorij XIII. *ta.*

† Quoniam verò dubium est an Concessione illa gaudere possimus, cū pro Monasterijs in quibus perpetuæ filiationes vigent data sit, vt in re tanti ponderis, ac momenti tutius eligatur, præcipimus quòd in prædicto euentu præter summariam illam inquisitionem nullus omnino Nouitius habitu induatur, quin prius secundum Clementinā ^b concessionem iureiurando iuret se præfatis impedimentis non detineri, seu obnoxium esse. ^b *In his qua*

† Quod iuramentum non nisi coram Abbate, & Priore, & duobus, vel tribus Monachis ex antiquioribus illius domus in qua recipiendus est, emittet ad tenorem prædictarum interrogationum, quæ de verbo ad verbum coram eo perlegantur, & explicentur; Atque ita obseruari præcipimus, tum à Reuerendissimo, tum à prædicto Abbate *In virtute sanctæ Obedientia, & sub pena Excommunicationis ipso facto incurrenda.* Postea verò cū primum commodè fieri potuerit, ante Professionem, prædicta ex acta inquisitio fiat.

§.

De Approbatione inquisitionis Nouitiorum.

19. **Q**uanuis diuersimodè secundum varia Summorum Pontificum diplomata Nouitij possint recipi, informationesque illorum examinari, & approbari, volumus tamen vt circa personas approbantes, iuxta Constitutionē ^c Sixti V. ^c *Ad Romanum,* deputati sint ad prædicta exequenda tres Superiores, Abbas scilicet Monasterij S. Thirsi, Abbas S. Mariæ Columbensis, & Abbas S. Andreae de Renduse, qui cū Reuerendissimo insimul congregati præfatas inquisitiones examinent, & approbent, Nouitiosque recipiant secundum quòd maior suffragantium pars decreuerit, dataque forsitan suffragiorum æquali-

æqualitate, Reuerendissimi qualitas præualeat.

20. Porro si aliquis ex prædictis Abbatibus legitimè fuerit impeditus, Abbatem Monasterij Bastensis, & alios (si opus fuerit) ordine suo subsequentes, ad prædicta peragenda deputamus.

21. Quoniam verò aliquando extra Prouinciam Interam-nensem opus esse potest Nouitios recipere, & prædicti Abbates congregari nequeunt, statuimus iuxta priuilegiū a nobis concessum a Clemēte VIII. Pontifice Maximo, vt Reuerendissimus Conimbricæ, aut Olyssipponē alijs vè locis a prædicta Prouincia remotis, possit de consensu quatuor Monachorum ex antiquioribus illius Domus in quam iuuenes sunt recipiendi ipsos ad Habitum recipere, ipsorumque inquisitiones examinare, & approbare.

22. Cū autem antiquitas non ex ætate tantū, sed ex alijs etiam qualitatibus pensanda sit, decernimus vt in Collegio Conimbricensi quatuor illi deputati sint Abbas, & Regens ipsius Collegij, duoque Doctores secundū Habitum seniores. Quod si isti defecerint, locum illorum suppleant qui inter literis eruditos ibidem existētes fuerint similiter Habitu antiquiores. In Monasterio verò Olyssipponēsi prædicti quatuor Deputati sint Abbas, & Prior, & Theologi duo antiquiores vt supra. In alijs locis similiter remotis Capitulum Generale deputatos nominabit prout opportunum iudicauerit.

† Cunctis ergo prædictis Deputatis, & Reuerendissimo, tū ad receptionem Nouitij, tū ad approbationem Inquisitionis suffragantibus, maior suffragiorum pars necessariò sequenda est.

23. Circa approbationem verò, modumque approbandi prædictas inquisitiones statuimus, *primò* quod nulla inquisitio approbetur, quin prius Reuerendissimo ac Deputatis etiam certò constet, vel per euidentiam examinis, vel per authenticū Examinatorum testimonium de sufficientia Latinitatis Nouitij recipiendi, vel aliarum qualitarum, quæ iuxta supra dicta vicem illius suppleant.

Secundò, Nulla inquisitio approbetur, in qua aliqua ex prædictis interrogationibus, aut pars alicuius defecerit: alioquin talis approbatio nulla sit, & irrita; excepto si recipiendus fortè fuerit expositus, & parentes eius ignorentur.

Tertio

Tertio, Nulla inquisitio vt exacta approbetur, nisi tres saltem testes omni exceptione carentes pro qualificandis genere, vita, moribus, ceterisque in Nouitio requisitis concordantes in secundo Articulo, & in alijs subsequenter existent.

24. Nullius etiam approbetur Inquisitio, in qua macula aliqua fuerit inuenta circa qualitatem generis, & profapia recipiendi, prout in secundo Articulo præscribitur, alioquin ipsa inquisitionis approbatio, nulla, & irrita sit, eamque temerè approbantes in sententiam *Excommunicationis ipso facto* incurrant.

† Non approbetur etiam Inquisitio in qua defectus aliquis fuerit repertus circa conditionem, & libertatem personæ in 3. Articulo annotatam, vt defectus seruitutis, vel alter similis.

De eiectionis ab alio Ordine prudenter iudicetur, secundum quod fuerit vtilius Religioni, & authoritati illius, considerata causa eiectionis, qualitate personæ, expensisque ceteris circumstantijs.

† Circa illegitimos autem aduertant Deputati ipsos in conscientia teneri ex Cõstitutione *Gregoriana* ad maturè deliberandum, & iudicandum, an prædicti illegitimi cum recipiuntur bonam indolem, & virtutis specimen præferant, aut tot eis merita suffragentur, vt natalium suppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & vtilitati profutura videatur.

† Aduertant etiam filium illegitimum ex vi, & expressa prohibitione eiusdem Constitutionis Pontificiæ: non posse recipi in Religione quandiu Pater eius vixerit, si in ea forsitan ille, siue ante, siue post natiuitatem dicti filij professus fuerit.

Non approbetur etiam Inquisitio illius, qui impedimentum habuerit in quarto, aut quinto Articulo annotatum.

Nec etiam Inquisitio illorum, qui sunt criminosi, de quibus Articulo 6. fit mentio, quorum nempe crimina in foro contentioso delata iniudicata perseuerant, vel alia graui aliqua infamia fuerint notati.

Non approbetur etiam Inquisitio illius, qui (prout habetur in Articulo 7.) obnoxius est debitis certis, præsertim magnis, & ingentibus, siue illa sint debita realia, vt pecunia, frumenti, & cetera. siue sint personalia, vt poena ad quam damnatus est, vel huiusmodi alia, nisi ea prius soluat, aut aliqua alia ratione,

non maneat impeditus ad ingressum Religionis cum iniuria tertij.

† Non approbetur denique Inquisitio illius, qui (prout articulo 8. assignatur) habet ratiocinia reddenda ratione alicuius publicæ, vel priuatæ administrationis, quia scilicet est depositarius Reipublicæ, tutor pupilli, exequutor Testamenti, vel aliquid simile, ex quo lis aliqua, vel molestia timeri possit, nisi prius ab huiusmodi obligatione se se expediat.

† Circa vltimum tandem Articulum, & interrogationem illius sufficit quod per coniecturas, prudentemque examinationem iudicetur nullam esse probabilem rationem suspicandi vocationem illam Nouitij esse ab humano aliquo spiritu absque impulsu motionis Diuinæ, absque pia intentione, liberaque voluntate.

* Circa cognatos tamen Monachorum, & eos qui intercessionibus ad examen admittuntur, cum isti plerunque de humano aliquo respectu, aut de sola commoditate vitæ sint suspecti, præcipimus, vt nullatenus ratione cognationis, aut intercessionis tantum recipiantur, vel approbentur, nisi supradictæ qualitates in eis elucescant.

† Porro si Reuerendissimus, cæterique Deputati aliquos maiores sexdecim annis, criminosos, vt supra debitis, aut ratiotinijs obnoxios temerè receperint, aut alios quoscunque prædictam ætatem superent, sine inquisitione, de moribus, & vita, vel sine approbatione illius, aut saltem sine prædicto iuramento ad Habitum Regularem admiserint, licet eorum Professio rata sit, & valida, sciant tamen singulos se ex Pontificijs ^b decretis voce actiua, & passiua, necnon officijs, gradibus, & honoribus, & dignitatibus quibuscunque per eos obtentis eo ipso in perpetuum priuatos, & tam ad illa, quam ad alia quæcunque in posterum obtinenda perpetuò inhabiles, & incapaces existere.

24. Examinata igitur, secundum prædicta, Nouitij recipiendi inquisitione, si eum Deputati receptione dignum, inquisitionemque approbandam esse iudicauerint, ad calcem illius approbationem sub hac forma apponant.

¶ *Examinauimus Inquisitionem hanc N. quem ad receptionem Habitûs admittimus, eamque vt exactam iudicamus, & approbamus. Datis tali loco, &c. Et omnes subscribant. Si autem Inqui-*
fitio

a num. 17.

b Sixtus V.
cum omnibus
Clem. VIII.
Altissimæ,
&c.

fitio non fuerit exacta, dicant. *Eamque ut summariam iudicamus, & approbamus, &c.* Huiusmodi Inquisitiones qualitercunque approbatae in Archiuo Congregationis à Reuerendissimo diligenter seruentur.

25. His ita peractis, ut Nouitius Habitu induatur, literas ei tradet Reuerendissimus ad Abbatem alicuius domus Nouitiatus, qui Nouitij tamen cognatus non sit, sub hac forma.

¶ *Frater N. Generalis Benedictinus in Regno Portugalliae, & in Prouincia Brasiliensi Reuerendo admodum Patri Abbati, & Religioso ad modum Conuentui, talis Monasterij, salutem, & benedictionem a Domino, &c. Notum vobis facimus N. tali loco natum secundum statuta Apostolica, nostrasque Constitutiones ad Habitum nostrae sacrae Religionis fuisse admissum, Inquisitionemque de illius moribus, & vita approbatam: unde precipimus vobis sub praecepto Obedientiae, ut cum more solito Habitu Nouitiali induatis (si autem Inquisitio Nouitij fuerit tantum summaria, addet) Quoniam verò Inquisitio illius, ut summaria fuit tantum approbata, Iuramentum ei prius secundum Pontificias nostrasque Constitutiones praestetur. Datis tali loco, &c.*

26. Postquam Abbas has literas acceperit, conuocabit Priorē, Magistrum, duosque, vel tres Monachos ex antiquioribus, Nouitiumque recipiendum coram eis accersat, & si opus fuerit, Iuramentum ab eo exigit, prout supra num. 17.

† Deindē siue inquisitio Nouitij exacta sit, siue summaria, ei expresse Abbas dicat, & exponat, neque se, neque Conuentum, aut Religionem intentionem habere consentiendi in Receptione, & Professione sua, si à parte rei originem ducat ab Hebraeis, Haereticis, aut Mahometanis, esseque ab Ordine eiiciendum etiam post Professionem emissam, si illud postea constiterit.

† Quod si sub hac conditione Religionem voluerit ingredi precipiet Abbas Monacho Notario Conuentus, ut in libro Nouitiatus huiusmodi conditionalem contractum in actis redigat, quem Nouitius ipse nomine suo subsignet, subscribantque etiā Abbas, & Notarius, Monachique praedicti, ut testes.

Hac autem obseruare tenebitur Abbas sub praecepto *virtutis sanctae Obedientiae*, & sub poena priuationis vocis actiuae, ac passivae in Capitulo Generali. Atque sub eodem praecepto, eademque poena precipinius Reuerendissimo Generali, ut illum

taliter receptum sententia prolata, ab Ordine eijciat, si prædicta macula postea infra decennium diuulgetur, atque de illa iuridicè constet.

27. His præmissis, conuocet Abbas Conuentum, eoque in Capitulo congregato, literas primùm Reuerendissimi à Cantore præcipiat legi; deindè prædictum contractum à Nouitio subscriptum, vt de omnibus Conuentui constet, atque tandem Habitu Nouitiali, secundùm Ritus nostros eum induat.

28. Porro Nouitiorum habitus sit idemmet quo vtuntur Monachi; vt autem aliqua inter eos detur distinctio, sine Monachali corona Nouitij tondeantur, Caputiumque illorum ab anteriori parte sit clausum, & orbiculatim efformatum.

§.

De Educatione Nouitiorum.

29. **C**um ad Educationem Nouitiorum, nec omnia Monasteria apta sint, nec plura esse deceat, tria tantùm huiusmodi educationi destinamus; Monasterium scilicet Olyssiponense, Tibanense, & Portucalense, seu quæ progressu temporis Capitulum Generale commodiora iudicauerit.

In his Nouitiatus erit ostio clausus cum tintinabulo, ac fenestella, in loco apto, à secularibus remoto, & à consortio aliorum Monachorum, quoad fieri possit, segregato.

30. Postquàm ergo Nouitijs habitu fuerit indutus ad Nouitiatum ducatur, & Nouitiorum albo ascribatur. Vnde præcipimus, quòd in quolibet Nouitiatu liber sit apud Magistrum, in quo ille diligenter literis mandet annum, mensem, diem, & horam in qua vnusquisque Habitum receperit, ætatemque naturalem illius.

31. Quocircà statuimus, vt nullus Habitu induatur, vel saltem nullus ad Professionem admittatur, quin prius authentico testimonio ex libro Baptisimorum, vel per idoneos testes constet de die, in qua natus, seu baptizatus est, vel quotennis sit. Quod testimonium in prædicto libro Magister pariter exarabit, subscribetque cum Abbate, ac Priore.

32. Si autem Nouitius Religionem sponte deferens ad saculum remeauerit, hanc notatiunculam in margine libri Magister appingat, *Non perseverauit*. Si verò electus fuerit, apponat, *Non placuit*. Liber denique cum plenè fuerit exaratus in Archivio Monasterij reponatur.

33. Præcipimus autem, ut ætas regularis cuiusque ab hora receptionis Habitus incipiat numerari, atque secundum illam, gradum, & locum unusquisque obtineat. Si tamen aliquis Sacerdos accipiat Nouitius, cæteros præcedat, quandiu Professionem non emiserint.

34. Vestes sæculares, quas Nouitij in Habitus susceptione deposuerint, usque ad Professionem illorum diligenter, & integrè in Vestiario, seu Nouitiatu seruentur. Præcipimusq; Abbati sub pœna suspensionis menstruæ, ut nullatenus permittat Nouitios illis uti, sed omnia ipsorum indumenta, tum interiora, tum exteriora, tum etiam quæ ad lectum pertinent, sint Monachalia, atque secundum Religionis usum. Tunica prolixa cum Scapulari breui ad cubatum eis dentur, atque illis vestiti dormiant. Subucula verò non sint à linea, sed ex itamenia, vel stupa. Quod si Abbas, aut Magister aliter fieri permittant, acriter in visitationibus puniantur.

4 C. cum ad
Monasteriū.

35. Statuimus, ut in ipso statim Nouitiatus initio Magister Nouitij præcipiat, ut se ad Confessionem Generalem faciendam præparent cum quo maluerint Confessario, atque etiam ut prima doctrinæ Christianæ elementa recolant, quæ præcipimus, ut coram Magistro memoriter repetant, priusquam ad prædictam Confessionem accedant.

† Deinceps verò singulis Dominicis, ac festis; quibus iuniores professi (ut infra) confiteri, & Communicare tenentur, Nouitij simul confessionem, sacramque Communionem frequentent.

36. Post prædictam Confessionem Magister doceat eos omnia, quæ in actibus Cōventualibus memoriter dici solent; ipsiq; memoriter discant Officium Dominiæ nostræ, officium Defunctorum, Psalmos Pœnitentiales, & Graduales, & ex sancta Regula capita in Cæremoniali nostro annotata.

37. Curet autè super omnia Magister prauos mores sæculi ab illis radicitus euellere, virtutum habitibus eos imbueri, in viros alteros cōmutare, atq; ad cælestē vitā eos totos refingere.

† Hæc autem mutatio cū dexteræ Excelsi sit, oportet illi cooperari, media mortificatione, disciplinæ Regularis obseruatione, oratione mentali, alijsque spiritualibus exercitijs.

38. Vnde quod attinet ad mortificationem, Regularisque obseruantię præludia, Magistrum admonemus, vt seuerum Censuræ Paterno affectu comitante, erga illos se exhibeat, pœnitentijsq; Regularibus, abiectis ministerijs, & functionibus, alijsq; huiusmodi eos exercitet, vt dura, & aspera Religionis experientes, ex jis, quæ passi fuerint obedientiam, humilitatem, patientiam, cæterasque virtutes perdiscant.

39. Expletis Matutinis in Cellulas suas recepti, vigiles perseuerent vsque ad Primam: lectionique per id temporis, meditationi, orationi, ac alijs honestis occupationibus incumbât.

40. Post Primam, sicut & Conuentus per dimidiam horam mentaliter orent (secundum Matutinale exercitium ad calcem harum Constitutionum annotatum) Deinde Monachis Sacrum facientibus sedulo ministrent.

41. Ferijs tertia, & sexta manè ante Tertiam (vel si tunc commodè fieri nequeat) post Vesperas Capitulum habeat Magister cum illis, Clamatoresque seu culparum monitores ab eodem designati singulorum defectus (prout in Conuentu fieri solet) proclamant, atque publicè coram alijs denuncient. Pretiosa verò diebus cæteris eadem hora, qua in Conuentu recitatur, Magister cum illis in Nouitiata recitet.

42. Similiter etiam Lectio pomeridiana ibidem habeatur, Vesperæque, & Completorium Dominæ nostræ, Officium Defunctorum, vel alia, quæ tunc in Conuentu dici solent, persoluântur.

† Tunc etiam temporis (vel alio commodiori) sanctam Regulam eis Magister legat, & explicet, Constitutiones item, præsertim quæ ad Regularem obseruantiam pertinent, vt quæ postea profiteri, ac seruare debent prænoscant. Modum quoque meditandi, & orandi mentaliter secundum Exercitatorium vitæ spiritualis eos doceat, modum confitendi, Breuiarij Rubricas, Ceremonias, atque signa, per hebdomadæ dies huiusmodi exercitijs distributis.

43. Post Vesperas per spatium quadrantis Orationi quoque; Nouitij vacent in Oratorio suo congregati. Postquam verò recitauerint

recitauerint Matutinum, & Laudes Dominae nostrae sequentis diei, hora qua Conuentus recitat, breuiter deinde conscientiae examine facto, in lectis suis pausent, vt alacres Matutini tempore surgant.

44. Ne autem desint instrumenta, quibus spiritus feruor, atque deuotio in illis excitari, & nutririqueat, necessariaque possint addiscere, praecipimus vt in Nouitiatu plures sint libri spirituales, sint etiam Biblia sacra, Regula sancta, Breuiarium, & Processionarium Monasticum, Horae Beatae Virginis, liber Cereemoniarum, atque signorum, libelluli quoque doctrinae Christianae, & Ars cantus firmi, siue plani, quem Magister eos, qui nescierint a primis fundamentis perfecte doceat, omniaque praedicta curiose procuret: Abbas vero sub poena suspensionis mensurae de singulis praedictis prouidere reneatur.

45. Pendeant etiam in Nouitiatu instrumenta poenitentia, oris nimirum paxilli, oculorum linteola, fasciculi virgarum ex malo cotonea, quibus Nouitij nudo tergo verberentur.

46. Statuimus, vt Nouitij nullum penitus officium commendetur, quod distractionis materiam eis subministret, vt Sacristae, Refectorij, Hospitij, vel aliud huiusmodi. In Refectorio tamen postquam fuerint bene instructi, in prima tantum mensa poterunt legere, seruire vero nequaquam.

47. Ex Nouitiatu non poterunt egredi, nec literas, vel munuscula accipere, aut scribere absque licentia Magistri: Cum vero exierint, sociati (quo ad fieri possit) exeant. Neque item poterunt saeculares alloqui absque eiusdem Magistri, Superiorisq; licentia, quae raro concedatur.

48. Statuimus denique vt nemo praeter Abbatem, & Magistrum, aut vicem istius suppletem Nouitij poenitentias possit iniungere; nemo item ex Professis cum Nouitij sermocinetur, aut ullam cum illis habeat communicationem, vel aliquid eis largiatur: alioquin prima vice, tum professus, tum Nouitius regulari flagellatione verberentur. Quod si non emendauerint, acius puniantur, & super hoc maxime inuigilent Praelati, & Magistri.

49. Nullus denique Professor absque licentia Magistri Nouitium ingrediatur: In Cellulas tamen Nouitiorum Professus pro-

prohibemus ingressum. *sub præcepto, & virtute sanctæ Obedientiæ*,
Ipsis verò Nouitijs subpana jejunijs panis, & aquæ, & alijs, qui-
bus Magister eos ab huiusmodi mutuis ingressibus refrenet.
Si autem aliquis illorū in cellulas Professorum ingredi audeat
grauiter plectatur.

§.

De Professione Nouitiorum.

50. **S**Tatuimus ex præcepto sanctæ Regulæ, vt singuli No-
uitij infra probationis annum ter voluntatem suam
circa perseverantiam in Religione explicent coram Prælato,
& Conuentu capitulariter congregato, *Primò* transactis duo-
bus mensibus, perlectaque, & explicata iam sancta Regula: *Se-
cundò* post sex menses. *Tertio* post vndecim.

51. Postquam ergo Nouitius singulis vicibus voluntatem
suam permanendi explicuerit, præcipimus, vt Magister iuramē-
to prius accepto, coram Conuentu sincere, ac fideliter pronun-
ciet quid experimento sit assequutus, quid sentiat de spiritu, de
moribus, de genio, de indole, aptitudine, vel ineptitudine ipsius
Nouitij ad Monasticam vitam peragendam, & in Religione pro-
ficiendum, ac profitendum.

52. Deinde audita Magistri sententia, Abbas Monachique
Sacerdotes (præter Magistrum, cognatosque Nouitij) iusiuran-
dum accipiant, vt sine vlla passione, humanovè respectu per
phasceolos albos, ac nigros suffragentur circa sufficiētiam illius,
Super quo conscientias eorum grauissimè oneramus, nè fortè
propter malè parata, aut negata suffragia, contra iusticiam, & cha-
ritatem Monachatus aliquando iniuste, & inique concedatur,
aut negetur.

† Vnde etiam, *sub præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ* pro-
hibemus, nè Monachorum aliquis ex passione odij, vel amoris
alium inducat ad suffragium ferendum, vel negandum Nouitio.

† Datis suffragijs, ea scrutentur Abbas, & Prior, & Notarius
Conuentus. Si quis tamen illorum Nouitij fuerit cognatus, vicē
illius subibit Monachus antiquior.

† Præ-

† Præcipimus autem, vt maior suffragiorum pars sequatur ad Nouitium retinendum, vel expellendum. Quod si fortè detur æqualitas, pars illa præualeat, quæ cum sententia, ac iudicio Magistri fuerit concors. Et hæc omnia adimplere teneatur Abbas sub pœna suspensionis ab officio suo per biennium, nec aliter Nouitium ad profitendum admittere præsumat, alioquin Professio nulla sit, & irrita.

56. Cum verò annus probationis debeat esse ^a integer, & ^b continuus, circa integritatem eius declaramus eum incipere ab hora receptionis Habitûs, computandumque esse à momento in momentum, ita vt qui Kalendis Ianuarij (verbi causa) hora tertia post meridiem Habitum suscepit, non nisi alia simili die, & hora, annum Nouitiatus expleat, nec antea ad Professionem possit admitti.

† Cautum autem esse volumus, ne Pueri minores annis quatuordecim integrè expletis ad annum probationis recipiantur; licet regulariter post annum quintumdecimum debeant recipi.

57. Circa *continuitatem* verò prædicti anni statuimus, vt ea interrumpi censeatur, per quamcunque Habitûs dimissionem, animo non perseuerandi factam, consummatamque, & perfectam, per egressum à Monasterio.

58. Præcipimus sub pœna priuationis vocis actiue, ac passivæ per triennium, vt nullatenus à Reuerendissimo, Nouitiarum aliquis à Monasterio, in quo Habitum suscepit in aliud transferatur, vt in eo professionem emittat, aut ad illam approbetur (nisi fortè Conuentualis, seu totius Conuentus transmigratio- nis causa occurrat.) Alioquin in eo Monasterio ad quod prædicto prætextu mutatur Nouitiatum de nouo incipiat.

59. Admonemus autem, quòd licet Nouitius liberè quouis tempore possit testari, decernente tamè Concilio Tridentino nulla renunciatio gratiosa, obligatio, aut bonorum donatio, quæ inter viuos nuncupatur, fieri validè ab eo potest, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat intra duos menses proximos, ante Professionem, tempusvè quo professio legitimè emitti potuisset, si ipsa prorogari contingat. Nec etiam donatio intra bimestre facta vllius est roboris, nisi sequatur professio.

60. Vt autem omnis mali species præscindatur præcipimus,

^a Trident.
sess. 25. c. 25.
^b Declaratio
Cardinalis.

^c Suar. tom.
3. Relig. lib. 5.
c. 15. n. 6.

^d sess. 25. ca.
16.

^e Declaratio
Cardinalium.

Trident.
sess. 25. c. 16.

mus, tùm Reuerendissimo, tùm Abbati, Magistro etiam, ac cæteris Monachis illius Monasterij, in quo Nouitius probandus existit, vt abstineant se à muneribus, vel donis ab ipsis Nouitijs, seu parentibus illorùm accipiendis. Aduertantque Prælati sacrum Concilium præcipere sub comminatoria Excommunicationis pœna ne ante professionem aliquid ex bonis Nouitij tribuatur, aut recipiatur à Monasterio, excepto victu, & vestitu illius temporis, quo in probatione est, & vt abeuntibus ante Professionem omnia restituantur, quæ sua erant.

61. Statuimus, vt nullus Nouitiorum ad professionem admittatur, quin prius paucis ante diebus ab Abbate, & Consultoribus in Consilio seriò examinetur, de ijs, quæ ex sancta Regula, ex ceremonijs, pausis, signis, Rubricis Breuiarij, & alijs, quæ recens professi scire tenentur. Quod si non plenè instructus, & prædicta exactè sciens inueniatur, tempus probationis, & professio ei prorogetur, dummodò sex mensium spatium (Pio Quinto sic statuente) non excedat. Quo termino elapso, si rudis adhuc fuerit inuentus, tanquàm ineptus ad Monastica instituta expellatur.

Trident.
vbi supra.

62. Habiles tamen finito anno 6 Nouitiatus, ætatisq; decimo sexto expleto (nisi rationabilis differendi causa interueniat) ad professionem secundùm ritos nostros in Ecclesia admittatur, nouaque profitentibus Cuculla detur, & ex cæteris indumentis, quæ fuerint opus. Forma autem Professionis, quæ subscribent hæc erit.

¶ Ego Frater N. natus N. Diæcesis N. promitto stabilitatem meam, & conuersionem morum meorum, & obedientiam secundùm Regulam Sanctissimæ Patris nostri Benedicti, marisque transitû, coram Deo, & omnibus sanctis eius in hoc Monasterio Sancti N. Ordinis eiusdem Sanctissimæ Patris, in præsentia Reuerendi admodum Patris Fratris N. eiusdem Monasterij Abbatis, & sub obedientia Reuerendissimi Patris Fratris N. totius Congregationis Generalis.

63. Si verò Professio ex commissione proprij Abbatis Nouitij, fiat coram Priore suo, vel coram Abbate alterius Monasterij; Prior ipse, vel Abbas præsens nominetur.

64. Si autem fiat in proprio Monasterio Reuerendissimi, & coram ipso, dicatur, *In præsentia, & sub obedientia Reuerendissimi*

dissemi Patris Fratris N. eiusdem Monasterij Abbatis, & totius Congregationis Generalis.

CAPVT III.

De Magistro Nouiorum.

1. **N**E inchoata religiosæ vitæ fundamenta, & initia, aut quæ Nouitij toto probationis tempore didicerunt facile dilabantur, sed perennata potius disciplina vigeant; statui-
mus, vt Iuniores Monachi post professionem emissam, sex annis integris sub cura Magistri perseuerent, etiamsi sacerdotali charactere sint initiati.

2. Magister hic, ab Abbate de consilio, & assensu vocali Consultorum eligatur, qui Monasterij Prior non sit, sed qui eadem habeat qualitates in Magistro Nouitiorum supra requisitas; In Monasterijs verò, in quibus Nouitij educantur, Magister illorum, Iuniores quoque Monachos Magistrabit, nisi aliud Abbas expedire iudicauerit.

3. Erit prædictus Magister ordinarius Confessarius illorum, & sine speciali licentia ipsius cum alio quouis confiteri non poterunt.

† Confitebuntur autem, tum Iuniores, tum Nouitij, atque Donati, conuentualiterque ad sacram communionem accedent diebus sequentibus.

† Omnibus Dominicis per annum.

† Omnibus Festis Duplicibus primæ, & secundæ classis, siue à populo colantur, siue non.

† Feria quinta, & sexta Hebdomadæ sanctæ.

† Festis Deiparæ Virginis.

† In Octauo die Corporis Christi.

† In festo Sanctæ Scholasticæ, Atque Patroni Monasterij.

Quod si prædicta feria secunda, aut sabbato occurrant, Cômuni-
onis Dominicæ omittatur (præterquam in Aduentu, & Quadra-
gesima) tunc enim utroque die, Dominica scilicet, & festo im-
mediate sequente, vel antecedente, cœlesti cibo reficiantur. S; qui verò rationabilem habeant causam non communicandi, nõ nisi de licentia Magistri abstineant.

4. Singulis Hebdomadibus, feria quarta, vel alia commodiori die Capitulum culparum cum illis Magister celebrabit, in quo similiter Clamatores erunt ab ipso designati, ibique nec non alio quouis tempore, ac loco extra actus Conuentuales eos poterit reprehendere, & punire, atque nudo etiam tergore flagellare, poenitentibusque alijs Regularibus secundum culparum merita plectere.

5. Præcipimus autem, vt Abbates neminem Iuniorum ab huiusmodi Capitulis Magistralibus possint eximere: neque poenitentias Regulares à Magistro impositas, ante illarum executionem ipso inaudito remittant, quin potius cauere debent, ne eodem inconsulto, circa ipsos Iuniores, aut circa Nouitios, eorumque directionem aliquid disponant, aut faciant, vt in omnibus debitus ordo, & suauitas regiminis seruetur. Ipsosque Magistros tanquam consortes sui laboris specialiter foueant, & honorent, atque suo fungi munere liberè concedant, ne ab alijs despectui habeantur. † Magistri verò huiusmodi, de poenitentibus ab eo impositis in Refectorio adimplendis, Abbatem certiores faciat eo modo, quo Prior.

6. Statuimus, vt prædicti Iuniores omnes simul cum Magistro post Vesperas (vt prædictum est de Nouitijs) per spatium quadrantis orationi mentali vacent. Atque super huiusmodi Vespertini, matutinique post Primam exercitij frequentatione ad vitæ compositionem, & Religionis profectum summè necessarii, Prælati, ac Magistri conscientias grauitèr oneramus, præcipimusque, vt eos tunc temporis à quibuscunq; alijs rebus, atq; negotiolis expediât, minimeq; alijs occupationibus distineant.

7. Decernimus, vt prædicti Recentiores Monachi post emissam professionem non possint transferri, nisi in Monasteriū Tibanense, Olyssipponense, Portucalense, Sancti Thyrsi, & alia in quibus aliqui saltè supra viginti Monachi Conuentuales existant, & in quibus ipsi habeant alios socios disciplinæ. Postquam verò habuerint quatuor Religionis annos integrè expletos, tunc iam poterunt transferri ad alia quoque Monasteria, minoris numeri Monachorum. Ad ea verò, quæ duodecim saltè Monachos non habuerint, non nisi Sacerdotes iam initiati transferantur. Quæ omnia Reuerendissimus adimplere teneatur sub poena grauis culpæ in syndicato Capituli Generalis infligenda.

8. Præci-

8. Præcipimus insuper, vt nullatenus Iunioribus illis ante Sacerdotium tradantur officia, quæ ipsos distrahere, seu potius destruere possint: vt sunt officia Sacristæ, Ianitoris, Cellararij, Dispensatoris, & Exactoris, seu Receptoris reddituum Monasterij; Quod si Abbas secus fecerit, quadrimestri suspensione plectatur. Insuper etiam quod fieri possit, non sint Refectorarij, nec Hospitarij, nec socij aliorum Monachorum; Coadiutores tamen aliquorum ex prædictis Officialibus esse poterunt, prout Abbates viderint expedire.

9. Nullatenus sociati, sed singuli in singulis cubiculis habitent, ac dormiant, quæ aliquoties Magister perustrabit, vt sciatur quibus nam occupationibus tempus expendant, inutiliterque, & infructuose illud expedientes grauer puniat.

10. Prohibemus etiam, ne Iuniores ante Sacerdotium cum Sacerdotibus conuersentur, specialemvè familiaritatem habeant cum illis, aut iniussi capite tecto, seu sedendo coram ipsis colloquantur, alioquin disciplinæ regulari subiaceant.

11. Statuimus, vt tempore prædicto fratres illi iuniores in Latinitate se se perficiant, & in cantu plano, floridum etiam, siue figuratum, organaque pullare, seu alia instrumenta Choro seruientia addiscant.

† Vnde Prælatis Monasteriorum principalium, in quibus Iuniores educantur, præcipimus, *Primò*, vt pro illis, quibus opus est Magistrum Latinitatis designent, qui diebus singulis commodiori tempore per horæ saltem dimidium eos curiose doceat; Incuriosos autem, ac negligentes Abbati referat, vt eos puniat.

† Designent *Secundò* Prælati Magistros, qui eos tum cantu, tum organo instruant, ferijs saltem tertijs, quintis, & Sabbatis ante vel post Vesperas. Vnde Prælatis illis Monasteriorum principalium præcipimus, quod Monochorda emant, prout fuerit necesse ad huiusmodi exercitij genus.

† Vbi autem fuerit opportunitas, secularem etiam egregium aliquem Organistam, aut alterius similis artis peritum, ad eos quos genium inuitat perfectius erudiendos, mercede solucunda ex arario Congregationis, conducant: quod in visitationibus Religionis zelo fiat observari.

† Porro si Prælati filiorum quasi obliti, disciplina, exercitij, &

occupationis eorum prædicta illa obseruare, & ordinare contempserint, exemplari suspensionis poena in Visitationibus puniantur.

§.

De Nouioribus Ordinandis.

12. **S**tatuimus, vt Monachi Iuniores post professionem intra secundum Religionis annum, Minores ordines suscipiant in Ecclesia, solitis temporibus, vel diebus etiam Dominicis, aut festis ^a ab Abbatibus suis (prout supra dictum est) Sacramentali præmissa peccatorum confessione.

^a C. De eo
autem.

13. Minoribus ordinibus susceptis, decernimus vt nullus ad Sacros ordines admittatur, quin sufficienter linguam Latinam calleat; quin etiam prius cantum saltem planum, & organum pulsare sciat, vel vice organi instrumentum aliud ad Chorum, splendoremque, & ornatum officij Diuini conducens. Quod Abbates, *sub præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ*, adimplere teneantur.

† Quoniam verò non omnes apti sunt, & habiles ad instrumenta illa perdiscenda, permittimus, vt ad prædictos Ordines promoueri possint, illi de quibus Abbati, & Consultoribus constiterit eos ad addiscendum moralem diligentiam facere, nescientiamque non ex negligentia, sed ex naturali ineptitudine prouenire, licet *labor improbus omnia vincat*.

^b Trident.
sess. 23. c. 12.

14. Ad Sacrum igitur Ordinem Subdiaconatus nullus promoueatur, nisi vigesimo secundo ^b ætatis anno inchoato, & Religionis tertio integre expleto.

† Ad Diaconatumque nullus ascendat, nisi vigesimo tertio ætatis anno incepto, & Religionis quarto integre elapso.

† Ad Presbyteratum tandem, non nisi vigesimo quinto ætatis anno Religionisque septennio inchoatis.

15. Vt autem hæc ad vnguem obseruetur, statuimus vt nullis sacris Ordinibus aliquis initietur, quin prius hæc tria præcedant; *Primo* præsentet Ordinandus in Concilio authenticum testimonium ex libro Nouitiatus fideliter transcriptum, & à Prælato Monasterij, Magistro, & Notario Conuentus, vel Confilij,

filij, siue (absentibus illis) ab alio seniore Monacho subsignatum, ex quo constet de ætate regulari, ac naturali ipsius Ordinandi: Præcipimusque *in virtute sanctæ Obedientiæ*, & sub pœna priuationis vocis actiua, & passiva per biennium tum Abbati, tum cæteris etiam Consiliarijs, vt nullum absque prædicto testimonio (ita vt de vtraque ætate certò constet) ad vllos sacros Ordines admittant.

† *Secundò*, Prædicti Ordinandi in eodem Consilio examinentur de sufficientia Latinitatis, de Cantu plano, & de ijs quæ ad Ordines suscipiendos secundum Decreta sacri Concilij a Tridentini quoad materiam scientiæ requiruntur. Præcipueque ad Presbyteratum promouendi, de Sacramentis, & casibus quæ in celebratione Missæ possunt accidere seriò interrogentur. Deinde Consiliarijs præcedente iuramento per phascolos suffragantibus, nullus ad sacros Ordines admittatur, nisi à maiori saltem parte suffragiorum fuerit approbatus; quæ suffragia Abbas, ac duo seniores, cum Notario Consilij scrutabuntur.

a scf. 23. c. 13
c. 14.

† *Tertiò* tandem habiles quoad scientiam inuenti, à Sacerdotibus tantum Conuentus capitulariter congregatis Iureiurando quoque præmissis, de moribus, & vita per phascolos similiter approbentur.

† Quòd si aliquis à maiori, vel æquali parte in Consilio, vel in Conuentu reprobetur sub prædicta priuationis pœna Abbati, atque scrutatoribus præcipimus, vt eum ad Ordines vice illa promoueri nullatenus consentiant. Præscriptum quoque huius nostræ Constitutionis ordinem num. 14. & 15. circa Monachos ordinandos sub eadem pœna Abbas obseruet.

16. Statuimus vt in prædictis Religionis interstitijs non nisi in Capitulo Generali ratione propectæ ætatis, vel alia simili (rarò tamen) dispensari possit.

† Dispensatio verò in annali interstitio à suceptione postremi gradus Minorum Ordinum usque ad Subdiaconatum, & inter alios sacros Ordines secundum ius requisito, ab Episcopo ordinante ex dispositione Tridentini a petenda est, si necessitas, aut vilitas Monasterij id exposcat.

Trid. scf. 23
c. 11.

a scf. 23. c. 13

17. Statuimus vt sacris Ordinibus susceptis nullus eos exercere audeat absque licentiâ, & benedictione Abbatis, qui sub pœna suspensionis menstruæ eam non concedet, nisi prius in

in

in Consilio Ordinatus ipse de Cæremonijs, de pausis, seu modo canendi Epistolam, Euangelium, Præfationes, &c. à Consultoribus minutatim examinetur, Cæremoniæque Magister coram ipsis Consiliarijs fidem faciat, illas ab eo iam expedite facti-
tari.

18. Ut autem Iuniores à disciplina Magistrali eximantur, septennium Religionis primò finiant, caractereque Sacerdotali sint insigniti; qua vtraque conditione adimpleta, veniam primùm postulent à Magistro de negligentijs, ac defectibus præteritis; deinde in Capitulo conuentuali ab Abbate, & Conuentu; quandiuque id non fecerint, Magistrali disciplina subiacent.

CAPVT V.

De Consiliarijs Conuentus.

a Cap. 3.
b 20. Dist.
de quibus.

1. **I**N Observationem sanctæ Regulæ a de fratribus ad Consilium adhibendis, cum b facilius inueniatur quod à pluribus senioribus queritur, statuimus, ut in singulis Monasterijs, Monachi Consiliarij designentur, quorum Consilij, & admonitionibus spiritualia, ac temporalia felicius dirigantur.

2. Quòd ergo attinet ad numerum illorum decernimus primò, ut in minoribus Monasterijs in quibus Conuentualium numerus denarium non attingit Consilium consuetur ex Sacerdotibus ibidem commorantibus extra disciplinam Magistralem constitutis. Secundò ubi Conuentuales fuerint decem vel supra Consiliarij erunt quinque præter Abbatem.

Tertiò ubi Conuentuales fuerint decem & octo, vel supra Consiliarij præter Abbatem erunt tertia pars Conuentus, ita tamen ut nunquam sint plures, quam decem, quantumuis Conuentus quoad copiam ac numerum Monachorum accrescat.

3. Quòd verò attinet ad personas, & qualitates illorum, statuimus, ut Prior, & Subprior, omnesque qui Paternitatis titulo gaudent, eo ipso Consiliarij sint. Reliqui verò in ipso Consilio sunt eligendi, regulariterque ac cæteris paribus seniores Habitu eligantur. Electio verò illorum ab Abbate de Consilio, & assensu

et assensu vocali Consultorum existentium fiat. Nullus tamen voce actiuus priuatus in Consiliarium poterit eligi, aut electus, vocem in Consilio habere quandiu priuatio illa perseuerauerit.

4. Qui quadragesimam Religionis annum completum, vel vocem actiuam in Capitulo Generali habuerint, Consiliarij ipso facto erunt (licet illorum numerus iuxta supra dicta sit forte completus.) Idemque de Lectoribus, de Prædicatoribus generalibus, aut gradu aliquo Academico in Iure, vel Theologia laureatis intelligendum esse volumus.

5. Nullus ad Consilium denuò admittatur, quin prius Iuramentum fidelitatis quoad secretum seruandum, coram alijs Consiliarijs emitat.

6. Nullus tamen semel electus, & admissus poterit à Consilio remoueri, nisi per sententiam fuerit conuictus ob culpam iuridicè probatam, ijs tantum exceptis, qui ratione tituli, vel officij Consiliarij sunt, vt Prior, & Subprior. Hi enim prædicta ratione finita, tanquam fundamento sublato, Consiliarij esse desinant, nisi alias denuò alio ex capite eligantur.

7. Statuimus, vt præter speciales casus in quibus prædicti Consiliarij congregandi sunt, & consulendi (prout in his Constitutionibus suis specialiter locis annotatur) singulis mensibus Consiliarios conuocet Abbas, vt de ijs, quæ circa spiritualia, aut temporalia Monasterij debent prouideri, in communi agatur, ibiq; vnusquisque ordinatim sancto zelo ductus proponat quid faciendum, prohibendum, aut emendandum iudicauerit. Abbas verò singulorum admonitiones libenter audiat, atque debita executione, seu iusta responsione illis satisfaciat.

8. Vt hæc autem ordinatè fiant, præcipimus, vt Abbas vnū ex Consiliarijs designet, qui Notarij Consilij vicem gerat, fideliterque scribat in libro (qui liber Consultorius nuncupetur) omnia, quæ ibidem fuerint tractata, proposita, atque decreta, exprimens annum, mensem, ac diem, numerumque suffragiorum pro vna, & altera parte, & in fine tandem ipse subscribat, & Abbas.

9. Hæc autem non extra Consilium, sed ibi coram ipsis Consiliarijs exarari præcipimus; Quæ omnia prædicta Abbas obseruare facere teneatur sub pœna suspensionis arbitrariæ.

10. Consiliarius verò congregatis præcipimus, vt antequàm aliquid de nouo proponatur, Notarius Consilij ex Codice suo

legat omnia quę in Consilio ordinario mēsis præcedentis fuerūt
proposita. Liber autē Consultorius sub custodia Abbatis erit, in
soloq; actu Consilij Notario tradetur, vt suo fungatur munere.

11. Cæterum si contingat aliquem ex Consiliarijs absentē
esse, aut legitimē impeditum, si præsentēs reliqui prædictum nu-
merum, ^a seu tertiam partem Conuentus non attingant, tot
^a numer. 2. alij Monachi, aliās habiles, & idonei ordine antiquitatis cuius-
^{secundo, &c.} que seruato, ad Consilium vocentur, quot vocare fuerit necesse
ad prædictum numerum complendum, qui præmisso Iuramento
vices absentium suppleant.

12. Ipsos autem Consiliarios in Domino exhortamur, vt
omni respectu humano rescato, vota sua ferant, siue illa decisiva
sint, siue consultiua, prout Religioni vtilius, iustitię, atque recti-
tudini conformius iudicauerint, absque vlla suffragij sui decla-
ratione. Quod si aliquis ante Consilium suffragium suum ali-
cui sponderit, aut indicauerit, a Consilij ipso facto priuetur.

13. Præcipimus denique, vt in Consilio per calculos albos,
ac nigros suffragetur; *Primò*, quoties id expressè in lege nota-
tur; *Secundò*, quoties aliquid *de assensu, seu consensu Consultorum*,
fieri præcipitur, atque tunc tenebitur Abbas maiorem partem
suffragiorum sequi.

Quando verò præcisè dicitur, quod fiat *de Consilio*, vel *de as-
sensu vocali*, tenetur Abbas, eos consulere, vt forma legis serue-
tur, illis tamen auditis facere poterit quod magis expedire, &
vtilius in Domino iudicauerit; Similiterque si suffragia fuerint
æqualia; (nisi aliud in aliquo speciali casu mandetur.

14. Porro suffragia Consultorum scrutabuntur ab Abbate,
a duobus senioribus Consiliarijs, & a Notario Consilij.

CAPVT VI.

De Prædicatoribus.

1. **C**Um ex decreto sacri Concilij Tridentini ^a Regulares
^a sess. 5. c. 2. verbi Dei Concionatores in Ecclesijs etiā Ordinū suo-
rum prædicare non possint, nisi prius a suis Superioribus devota,
moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, atque cum
ipsorum licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, &
ab

ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant: in Ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum Episcopi etiam teneantur habere licentiam, sine qua in ipsis Ecclesijs externis, nullo modo prædicare possunt; statuimus primò, vt nullus ad ministeriũ prædicationis verbi Dei admittatur, quin prius finitis Theologiæ annis secundum Constitutionem Collegij, à tribus saltem (iuxta Clementinam sanctionem) b) grauibus, & peritis Theologis à Re b n. 37. uerendissimo designandis, diligenter simul examinetur, ipsorumq; approbetur iudicio, nec ante huiusmodi examen, & approbationem Abbas aliquem Episcopo præsentare audeat, alias per annum suspendatur.

2. Ipsos autem approbatos iam à Superioribus suis, & locorum Ordinarijs, admonemus in Domino, & exhortamur, vt solam Christi gloriam, & animarum salutem præ oculis habentes, non in sapientia hominum, sed in virtute Dei, nec in sublimitate sermonis, sed in ostensione spiritus, & virtutis prædicare studeant, atque ex iugi Sanctorum Patrum lectione forbeant quod loquentes erga proximum refundant.

3. Caueant verò maximè ne verbum Dei instrumentum fecerint vindictæ, aut Ecclesiarum Prælati nominatim, seu æquiuallenter detrudere præsumant, cum id in Iure c sub grauibus pœnis sit prohibitum, deceatque eos tanquam Patres præcatoris reuereri. Qui autem in his, aut alijs similibus mordaci dicacitate, pungentibus disterijs, amarulentis scommatis, seu cauilis adulterantes verbum Dei, cum scandalo deliquerint, grauius puniantur; Ab Officio vero prædicandi ad arbitrium Reuerendissimi, aut Visitatorum tantum, poterunt pro culpis suspendi, aut priuari.

4. Statuimus, vt in Capitulo Generali à Reuerendissimo, Diffinitoribus, ac Visitatoribus simul congregatis, Prædicatoribus omnibus recensitis, & redactis in Catalogum, ex illis omnibus, qui literis gratia, ac alijs dotibus ceteros vincunt, quibusque maius auctoritatis pondus inest, ad Monasteria Urbana plures, vel pauciores secundum necessitatem cuiusque Monasterij eligantur; Qui si in progressu triennij aliqua ratione defecerint Reuerendissimus alios famigeratos substituatur, tot quot sufficiant ad munus suum domi, & extra suauiter exequendum.

5. Cæteros per reliqua Monasteria distribuat Reuendissimus plures etiam, vel pauciores secundum nobilitatem cuiusque loci, & audientium, vicinarumque partium qualitatem.

6. In prædictis Urbanis Cœnobijs concionentur Prædicatores omnibus Dominicis, ac Festis per annum, more solito, in Dominicisque Quadragesimæ matutinæ, ac vespertinæ Conciones habeantur, cum reliquis, quæ secundum consuetudinem loci haberi solent.

7. In alijs verò Monasterijs Dominicis, ac Festis, secundum numerum Prædicatorum concionandum erit, ita ut unusquisque illorum per anni circulum quindecim saltem sermones domi concionetur.

8. Senior ergo Prædicator singulis quaternis mensibus, mense uno antequam illi finiantur (iuxta prædicta) Concionum tabulas conficiat, quas Abbas, vel vicem illius gerens subscribat. Domesticæ autem Conciones pro externis non omittantur, neque sine licentia Superioris in tabula sermones subscripsi commutentur.

9. Porro Abbas, si Theologicæ disciplinæ operam dedit, aliquoties etiam prædicet, Diffinitoresque, ac Visitatores, si antea concionabantur, à munere prædicandi non desistant, aut præcise, quia tales excusentur, quos tamen in tabularum circulis maluerint sermones eligant.

10. Sexagenarios tantum (*licet hoc lassus fortius figit pedem*) ingrauescente iam ætate, à Prædicandi labore per tabulam releuamus: concionentur tamen illi quoties potuerint, meminerintque, quod una canities prædicat, sugestique corona senectus.

11. Præcipimus Concionatoribus *in spiritu sancto Obedientiæ*, nè sub prætextu, aut colore fictitiæ prædicationis Prælatos fallere, & à Monasterijs exire præsumant: aliòquin corporeis poenis grauitè puniantur, trimestrèque clausuram infallibiliter obseruet.

12. Via quoque recta extra Monasteriū Concionantes eūtes, ac redeuntes pergant, curentque maxime, non verbaliter tantum aerē verberantes prædicare, sed verbis, & actionibus modestiā, grauitatēque Monachalem ubique ostendere. Quod si aliquis in prædictis deliquerit, aut aliqua de eo sinistra fama, seu irreligiosus rumor diffundi ceperit ipso facto ad externas Conciones facta ei denegetur, aliòquin Abbas ipse puniatur.

Præci-

† Precipimus etiam Prædicatoribus, vt ad prædicandum pariterque ex instituto canendum cum Clericis, aut secularibus, minimè exeant: neque Missis, aut Officijs Defunctorum canentes assistant, alioquin disciplinæ Regulari subiaceant, Superioresque ijs qui super hoc fuerint notati licentiâ ad Prædicationes externas minimè concedant.

13. Caterum, vt Concionatores faciliùs, ac suauius possint laborioso muneri facere satis, ac sanctos Patres diligenter enoluerere, indulgemus, ac permittimus vt designati illi Prædicatoribus Vrbani (de quibus supra) non teneantur Chorum adire * nisi in Vesperis, Matutinis, Tertia, atque Missis, Festorum Duplicium Primæ Classis, * Circumcisionis etiam Domini * Festi Trinitatis, * Conceptionis, Natiuitatis, Annunciationis, & Purificationis Deiparæ Virginis, * S. Michaelis, * S. Iacobi, * & Festi omnium Sanctorum Ordinis nostri (nisi prædictis diebus concionentur, aut prædictis horis confessionibus audiendis sint distenti.)

† In cæteris verò Festis duplicibus secundæ Classis, quæ à populo coluntur: & in reliquis Beate Virginis, atque in festo S. Scholasticæ, primis Vesperis, & Missis intersint; In Dominicis per annum Missis tantum, cum prædicta exceptione.

† Nullus tamen deerit Officijs mensuris pro fratribus Defunctis, singulisque diebus Completorio, & Orationi mentali illius.

14. Reliqui autem Prædicatoribus si Domi prædicauerint, aut in aliquo Monasterio, Vrbe, vel Municipio, octo diebus antecedentibus Chori immunes erunt: Completorio tamen ac Orationi semper intersint.

† Eodem tantum privilegio, gaudeant etiam si qui in Monasterijs Vrbicis tanquam supernumerarij Prædicatoribus (ultra numerum scilicet illorum in Capitulo designatum) commorentur.

* Porro si prædictis Privilegijs aliquid addere, vel detrahere progressu temporis fuerit opus, non nisi de assensu Capituli Generalis id fiat.

15. Prælatos autem vniuersim admonemus, vt quos viderint vtilius, ac studiosius tēpus expendere indulgentius tractēt, frequentioribusq; dispensationib⁹, ac speciali fauore prosequantur.

16. Quoniam verò strenuè laborantes præmijs afficere, ac priuilegijs decorare decet, statuimus vt Prædicatores, qui quindecim annis per tabulā, vt præfertur numero 7. prædicauerint, (dummodò tamen infra præscriptum tempus tribus saltem triennijs in Monasterijs Vrbicis, seu Municipalibus, prædicto modo concionentur) Prædicatorum Generalium, ac Paternitatis titulo decorentur, tribusque diebus in hebdomada, Matutinarum precum in Choro immunes erunt, duo præterea ex illis in munere prædicandi seniores volumus quòd in Capitulo Generali vocales sint (prout lib. 1. Constitut. 2. cap. 2. dictum est.)

† Seniores autem in munere prædicandi censendi sunt, non qui præcisè prius prædicare cæperint, sed qui concionando (iuxta prædicta) quindecim annos prius expleuerint.

17. Quòd si duo, vel plures eodem præcisè tempore prædictos quindecim annos finierint, antiquiores Habitu præferantur.

† Cæteram si Prædicator Generalis vocem habens in Capitulo per obitum decedat, vel si ex alio quouis capite Capitularis sit, eo ipso alter qui prædicto modo fuerit senior, illi succedat, vocemque in Capitulo Generali habeat quandiu ille prior, ex alio capite, seu titulo Capitularis fuerit; ita vt dno semper Prædicatores Generales hac præcisa ratione Capitulares sint.

18. Ne autem aliqua fraus, aut dolus in prædictis annorum computationibus interueniat, Statuimus vt singulis annis Concionatores ab Abbate, & Monacho Notario Conuentus authenticum testimonium obtineant, in quo vterque sub iureiurando Officij sui fidem faciat eos anno illo per tabulam iuxta prædicta prædicasse.

19. Cum autem prædictos annos compleuerint, coram Abbate, & Consiliarijs illius Monasterij, in quo tunc Conuentuales fuerint, complementum illud annorum ostendant, prædictis testimonijs præsentatis: Abbas verò, & Consultores, testimonijs illis reuisis, si ea authentica inuenerint, literas testimoniales eis concedant, in quibus omnes, sub iuramento præstito officij Consultorum fidem faciant, & subscribant prædictos Concionatores annos quindecim, secundum leges, concionando impleuisse: huiusmodique literis obtentis, prædictis priuilegijs Concionatores illi fruantur, certioreque statim faciant Reuerendissimum,

disimum, vt ille sciat quot Prædicatores Generales extent, & qui nam seniores sint, proindeque Capitulares.

20. Hoc eodem modo, & ordine procedant Magistri Nouitiorum ad duodecim annos Magisterij probandos, priuilegiaque de quibus supra, consequenda.

CAPVT VII.

De Confessarijs.

1. **Q**Vonam Confessarij eligendi in duplici sunt differentia, quoad seculares scilicet, vel quoad Monachos tantum, qui Confessarij Conuentus nuncupari solent: statuimus *Primo*, vt Posteriores isti ab Abbate de consilio Consultorum eligantur, quales scientia, morum grauitate, & ætate decet, vt eis animarum cura, atque salus demandetur.

2. Confessarij sic deputati poterunt audire Confessiones Monachorum sui Conuentus, tum intra, tum extra proprium Monasterium ubicunque cum illis extiterint. Nouitios verò ac Iuniores poterunt etiam audire, & absoluere de licentia Magistrorum.

3. Poterunt etiam audire Confessiones Monachorum Hospitum, atque in foro pœnitentiæ ita se cum illis habere quoad absolutionem etiam reseruatorum, ac si prædicti Hospites Conuentuales forent illius Monasterij.

4. Non poterunt tamen absoluere à censuris, nec etiam à casibus reseruatis ab Abbate, diebus sequentibus exceptis.

† In die Natiuitatis Dominicæ * Dominica prima Quadragesimæ: * Feria quinta in Cœna Domini: * Dominica Resurrectionis: Festo Pentecostes: * Festo Assumptionis Deiparæ Virginis: * In Transitu sancti Patris Nostri Benedicti: & In die quoque celebrationis illius, si contingat celebrari extra Quadragesimam. * In festo Translationis illius: * Festo omnium Sanctorum Vniuersalis Ecclesiæ: * In festo omnium Sanctorum Ordinis Nostri, * Et in festo Patroni Monasterij. Quæ facultas ad absoluendum incipiet à primis Vesperis, & finietur in secundis prædictorum festorum inclusiue.

5. Porro

5. Porro casus quos Prælati reservare possunt iuxta Diploma Clementis Octavi sunt huiusmodi.

I. Veneficia, Incantationes, Sortilegia.

II. Apostasia à Religione, siue habitu demisso, siue retento, quando eo peruenit, ut extra septa Monasterij, seu Conventus fiat.

III. Nocturna, * ac furtiva, è Monasterio, seu Conventus egressio, etiam non animo apostatandi facta.

IIII. Proprietas contra votum Paupertatis quæ sit peccatum mortale.

V. Iuramentum falsum in iudicio Regulari, seu legitimo.

VI. Procuratio, Auxilium, seu Consilium ad abortum faciendum post animatum fetum, etiam effectu non consequuto.

VII. Falsificatio manus, seu sigilli Officialium Monasterij aut Conventus * *Nomine autem, Officialium, intelliguntur Prælati, & omnes qui sub illo habent aliquam administrationem personarum, aut bonorum Monasterij, ut Prior, Cellerarius, & alij.*

VIII. Furtum de rebus Monasterij, seu Conventus, in ea quæritate, quæ sit peccatum mortale. * *Verbo illo (de rebus Monasterij) intelliguntur etiam res ad usum alicuius à Monachi spectantes, ut libri, scripta, vestes, &c. res item, siue bona Congregationis.* *b*

IX. Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. * *Sub quo tenore verborum, voluntariaeque pollutio comprehenditur, ipso Clemente Octavo sic explicante.* *c*

X. Occisio, aut vulneratio, seu grauis percussio cuiusque personæ.

XI. Malitiosum impedimentum, aut retardatio aut apertio literarum à Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores.

6. Quoniam verò præfatus Clemens Papa *d* decreuit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones, sibi reseruet exceptis prædictis, aut omnibus, aut eorum aliquot prout subditorum utilitati expedire prudenter in Domino iudicauerit, præcipimus ut id inuiolabiliter à Prælati observetur, ita ut extra illos undecim casus, seu quos ex illis maluerint, nullum aliud sibi reservare possint, aliòquin reservatio nulla sit.

7. Si

* *Ntrumque coniunctum requiritur.*

Grassus lib. 3. casu ref. Suar. tom. 4. de Relig.

a Grass. & sic Clemens VIII. exp. pl. cauit. *b* Suar. vbi supra.

c Authores citati.

d Clemens. VIII. anno. 1523.

7. Si quod verò aliud peccatum graue, eodem sic statuente, pro Religionis conseruatione, aut pro conscientia puritate reseruandum videbitur, id non aliter fiat quàm Generalis Capituli matura discussione, & consensu.

8. Excommunicationes autem maiores, & cæteræ censuræ suspensionis, vel interdicti, quæ ipso facto incurruntur, Prælati reseruatas esse volumus.

9. Præcipimus, vt casus ab Abbate reseruati censuræ, & præcepta in scriptis ab eo imposita in robore suo permaneant quandiū Præsident, vel Abbas successor aliter non disposuerit. Tempore tamen Capituli Generalis, aut intermedie electionis, nihil circa prædicta poterit innouari (vt supra cap. de Priore dictum est).

10. Non liceat autem (ex prædicto Pontificis decreto) Superioribus Regularium confessiones subditorum audire, nisi ^{ubi supra,} quando peccatum aliquod reseruatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, aut proprio motu id ab ijs petierint. * Clemens

Licebit tamen Superioribus determinare poenitentias graues quibusdam peccatis etiam non reseruatis à Confessarijs imponendas, quæ subditos ab huiusmodi perpetrandis prohibere possint. * Clemens ^{ubi supra.}

11. Tàm Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarij, qui ad superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligenter (eodem Pontifice sic statuente) nè ea notitia, quæ de aliorum peccatis in Confessione habuerunt ad exteriorem gubernationem vtantur. Idem Clemens

12. Cum ergo Confessarij, aut poenitentes facultatem à Superioribus petierint, ad absolutionem adiuuam, vel passiuam à reseruatis hac forma vtantur. *Casus reseruatos posulo.* Cum tamen censuræ nomine casuum reseruatorum non veniant, si ab aliqua absolutio facienda sit, facultas expresse petatur, ad vnius vel plurium (si plures fuerint) absolutionem.

Ex præcepto autem Pij Quinti ipsis Prælati præcipimus, vt in vsu huiusmodi potestatis cum suis subditis benignos, & faciles se exhibeant. Pius V.

Sanctitas autem Clementis VIII. deinceps declarauit, vt si huiusmodi Regularium Confessarijs casus alicuius reseruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus

Confessarij illa vice pœnitentes Regularium, etiam non obtenta à Superiore facultate absoluerent.

13. Iplis verò Monachis inhihemus, nè alijs à Pralato suo non deputatis, imò nec alicui extraneo sacerdoti Regulari, aut sæculari confiteantur, exceptis Itinerantibus, aut extra Monasterium Congregationis nostræ existentibus, qui vel socio Sacerdoti, vel cuilibet ex prædictis poterunt confiteri, perindè, ac Confessarijs Conuentus, etiam si illi ab Ordinario approbati non sint.

14. Singulos præterea Monachos admonemus, illisq; præcipimus, vt singulis mensibus (prout in Iure statuitur) tam in Monasterijs, quàm extra (sublata occasione quacunque) ad confessionem saltem semel accedant, licet venialia tantum habeant confitenda.

§.

De Confessarijs secularium.

15. **P**recipimus vt ad Confessiones sæcularium audiendas Monachorū nemo (exceptis gradu aliquo sacræ Theologiæ, vel sacrorum Canonum insignitis) de nouo à Prælati iuxta Decretum Tridentini Episcopis præsentetur, quin prius coram Consiliarijs, à tribus saltem (secundum Clementinam Constitutionem) peritis fratribus ab Abbate designandis examinatus, à duobus saltem quoad sufficientiam scientiæ approbetur, ac deindè à Consiliarijs quoad morum grauitatem, ceterasque qualitates requisitas dignus censeatur: vtrisque (Examinatoribus scilicet, & Consiliarijs) per calculos albos, ac nigros suffragantibus Iureiurando præmisso. Ab hoc autem Consultorum iudicio nullus omnino sit exceptus, quantumuis aliàs idoneus quoad scientiam secundum prædictam exceptionem reputetur.

† Quod si Abbas prædictum ordinem non seruauerit in præsentandis Confessarijs, qui primo, ac de nouo ad sæculariū Confessiones deputantur, trimestri suspensione subiaceat.

† Confessarius verò qui secundum ordinem præscriptum in aliquo Conuentu semel fuerit approbatus, & Ordinario præsentatus, in alijs deindè Monasterijs de consilio tantum Consultorum ab Abbate poterit præsentari, atque pro sæcularibus deputatus eo ipso Confessarius erit etiam Conuentus.

16. Præcipimus autem in virtute sanctæ Obedientiæ, vt nullus absque præsentatione Prælati, ab Ordinario licentiam, seu approbationem audeat obtinere.

17. Præcipimus insuper, vt nullas Ordinario etiam præsentatus ante 40. ætatis annum ad audiendas fœminarum confessiones à Prælati deputetur, quod si necessitas, conditio, aut qualitas personæ, seu officij aliter fieri postulet, Reuerendissimus in scriptis poterit dispensare, cum Prædicatoribus præsertim si extra Monasterium prædicantes à pœnitentibus fuerint requisiti.

18. Confessarios admonemus, & exhortamur, vt sincera charitate, magnaque ac prudenti consideratione munus suum exercere satagant diuini iudicij memores, in quo rationem sunt reddituri de animabus sibi creditis: cumque fuerint vocati, deuotè se priùs Deo commendent, vt summus Sacerdos Christus Dominus, cuius vicem gerunt in terris, eos ad salutem animarum dirigat, & lucis sue radio interius illuminet.

19. Præcipimus vt in actu Confessionis, aut illi proximo nihil à Pœnitentibus accipiant, nec etiam per confessionalia, aut per Ecclesiam: nec præter ea, quæ ad Confessionem attinèt confabulationibus vacent, aliòquin grauius puniantur.

20. Statuimus vt Confessarij Matutino tempore ad finem vsque Missæ maioris tantum, audiendis Confessionibus incumbant. Vespere verò ad Ecclesiam confessiones audituri non accedant absque speciali licentia Prælati (excepto tempore Quadragesimæ, ac Iubilæi.)

21. Extra Monasterium verò ad confessiones audiendas communiter non exeant, nisi, aut necessitas urgeat, aut nobilitas, seu benemeritè personæ conditio intercedat.

In huiusmodi itaque ministerio ita omnia attemperentur, vt neque Monachalis grauitas deperdatur, neque fraterna charitas deficiat.

§.

*De Iurisdictione Confessariorum ad absoluen-
dum, dispensandum, &c.*

22. C Vm plura possint Confessarij Regulares, ex priuilegijs præsertim à Sede Apostolica concessis, ea summam præstingere debet,

S 2

23. Pri-

Xist. IIII.
Julius I I.

23. *Primo* igitur in ordine ad Monachos possunt Confessarij eos absolueré ab omnibus peccatis, & censuris à Iure, vel ab homine, generaliter, aut specialiter latis, quamvis Sedi Apostolicæ sint reservatæ, si ad huiusmodi absolutionem, specialem licentiam, ac delegationem habeant, à Prælatis suis, seu à vicem gerentibus illorum, in eorum absentia. Cum facultates etiam, quas Prælati habent ex privilegijs Pontificijs delegabiles sint; nisi fortè in forma, ac tenore alicuius Privilegij dicatur, quòd Prælati ipsi *per se* faciant id, quod in eo fieri posse conceditur: vel nisi Abbatialem dignitatem præsupponant, vt ordines conferre, calices sacrare, &c.

✠
Iulius II. vi
uq vocis ora
culo à pote-
state delega-
ta Prælatorū
Circa irre-
gularitates,
excepit solū
bigamiam &
homicidiū vo-
lentarium.

24. Possunt etiam circa Vota, Iuramenta, & Irregularitates Monachorum, quidquid eis, Prælati intra limites potestatis sue commiserint, de qua supra Constitut. I. cap. 2.

† Possunt insuper ex cōmissione Reuerēdisimi dispensare cum Monachis in irregularitate homicidij: dummodò tales homicidæ nō sint certi, quod ipsi actualiter occiderunt, nec pro certo sciant, quòd fuerunt tales mandatores, vel auxiliares homicidij, quòd sine illis nullo modo fuisset tale homicidiū perpetratū.

* Potest autem quilibet Monachus semel tantum in vita dispensari in foro conscientie, à Confessario per Superiorem specialiter ad hoc deputato super Irregularitate, quacunque occasione contracta ex privilegio Sixti IIII.

f. Privilegia
hec per Bullā
Cæne abro-
gari (nisi cō-
cedantur cū
clausula ex-
pressa, vt nō
censeatur ab-
rogata per illā)
tenet Azor to. I. l. b.
§. c. 19.
Iul. 2. cōces-
sit D omni-
canis ne per
Bullā Cæne
privileg. co-
rum cēren-
tur abrogata

25. *Secundo*, ex speciali licentiā Prælati possunt Confessarij absolueré Novitios à quibuscunque peccatis, & censuris reservatis, sicuti, & professos: tum ex vigore aliarum Concessiōnū, tum ex speciali Indulto Pauli III. cuius tenor hic fere est.

¶ *Concedimus, vt omnes, & singulos eiusdem Societatis socios, & personas sub eorum obedientia, disciplina, & correctione degentes absolvere possint ab omnibus, & singulis eorum peccatis ante, vel post ingressum in dictam Societatem per eos commissis, necnon à quibuscunque Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsq; Ecclesiasticis, & secularibus sententijs, censuris, & penis à Iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis, & c. nisi excessus absolutæ horum adeo graves, & enormes fuerint, quòd sint ad Sedem Apostolicam merito remittendi. Et nō sepe in dubium reuocetur, qui sint ad Sedem Apostolicam destinandi, s. declarationē in eam partes, per Sixtū IIII. prædecessorē nostram, factam cōfirmamus.*

Sixtus autem, f. *Declaramus* (inquit) *hereticos relaxatos, & schismaticos, & qui literas Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita dedidissent, dumtaxat esse ad Sacram Apostolicam merito destinandos.* *

* Nō limitat potestatem absolucndi ad casus tantū occultos.

26. Possunt etiam Confessarij ex speciali licentia Prælatorum, cum Nouitijs dispensare in omnibus Irregularitatibus, (Bigamia, & homicidij voluntarij, & mutilationis membri exceptis) iuxta priuilegium Sixti IIII. Minoribus.

27. Possunt denique ex speciali commissione Prælatorum, super omnibus votis * (solo Religionis excepto) cum prædictis Nouitijs dispensare, & in voto etiam arctiorem Religionem ingrediendi, dummodo in Congregatione nostra professionem emittant, iuxta priuilegium Iulij II. Oliuetanis.

* Idem dicitur de iuramentis vetuſtis, seu pijs quæ solum honorem Dei respiciunt.

28. *Tertio* Quod attinet ad sæculares, possunt Confessarij à suis Prælatis deputati, & ab Ordinarijs secundum formam Tridentini approbati, absolvere quoscumque Christi fideles, vndeque accedentes eorum confessionibus diligenter auditis, à quibuscumque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, & à quibuscumque sententijs, censuris, & pœnis Ecclesiasticis ex illis resultantibus (ijs tantum exceptis, quæ in Bulla Cœnæ Domini continentur.)^c

^c Paul. III. Societati.

29. Possunt iidem^d Confessarij, commutare vota * sæculariū, etiam si sint iurata, dummodo Commutatio non fiat in præiudicium tertij (exceptis quinque Sedi Apostolicæ reservatis, voto scilicet peregrinationis Hierosolimæ, Compostellæ, & Romæ ad limina Apostolorum Petri, & Pauli, Religionis, & Castitatis perpetuæ) nisi sint conditionata, vel pœnalis.^m

^d Eug. IIII Cisterciens. Greg. XIII. Societati.

30. Cum sæcularibus etiam, in ieiunijs, & similibus dispensare possunt iuxta priuilegium Eugenij IIII.

* Idē dicitur de iuramentis, seu pijs soli Deo factis vt iuramentum ieiunandi. Sanchez. Sairo Suar. &c.

31. Possunt prædicti Confessarij ex commissione Reuerendissimi dispensare in foro conscientie, ad petendum debitum cum ijs qui consanguineunt, vel consanguineam sui coniugis, post Matrimonium carnaliter cognouerunt iuxta priuilegium Pij V.

32. Possunt denique prædicti Confessarij ex commissione Reuerendissimi, dispensare cum his, qui post votum simplex castitatis Matrimonium contraxerunt, admonito pœnitente vt mortuo coniuge votum seruet iuxta priuilegium Pij V.

^m Sanchez. li. 8. disp. 70. Suar. lib. 6. de voto ei.

33. Confessarius itaque siue Monachos, siue sæculares, auditurus,

diturus, decentem locum eligat, sedensque, atque capite cooperito confessiones excipiat, eodemque modo, absolutionis sententiam proferat, cuiuscuque dignitatis, aut præminentie prænitens existat.

« Pius. V.

34. Quoniam verò ex mandato « Pontificio & in fine Bullæ Cœnæ statuitur, ut ad audiendis confessiones Deputati, transumptum prædictæ Bullæ literarum penes se habeant, easque diligenter legere, & percipere studeant, præcipimus singulis Abbatibus, ut in Sacristia, vel Choro, seu loco aliquo patenti duas tabellas iubeant affigi, in quarum una, Bulla Cœnæ Domini sit transcripta, in altera verò nota aliorum casuum Summo Pontifici, & Episcopo illius Diœcesis reservatorum, cum diebus etiam festis, ac jeiunis, quæ in eadem Diœcesi specialiter observantur.

§.

Casus Bullæ Cœnæ.

35. CASVS autem Bullæ Cœnæ, quæ nunc temporis circumfertur, & personæ quæ in ea anathemate feriuntur summariim collectæ sunt huiusmodi.

§.

I. Excommunicatur primò Hæretici cuiuscunque sectæ, & Apostatæ à Fide: 2. Credentes Hæreticorum, 3. Receptatores, Fautores, vel defensores quilibet illorum: 4. Scierenter legentes, vel Retinentes, vel Imprimentes, vel quomodolibet defendentes libros eorum, qui hæreses continent, vel de Religione tractant, 5. Schismatici, 6. Pertinaciter subtrahentes se, vel recedentes ab obedientia Romani Pontificis.

§.

II. Secundo excommunicantur Appellantes ab Ordinationibus, seu mandatis Papæ ad futurum Cōsiliū Generale, nec non dantes auxilium, vel fauorem Appellantibus. Quod si Vniuersitates, Collegia, & Capitula quæcunque id fecerint interdiciuntur.

§.

b. Vgelin.

Tolet. & alij

probabilius.

III. Tercio omnes Piratæ Cursarii ac latroneuli maritimi discurrentes mare nostrum (idest mare Suanmi Pontificis, quod scilicet

scilicet alluit terras Sedi Apostolicę mediatę, vel immediatę subiectas, cuiusmodi est mare Tirrenum, Ionicum, & Adriaticū precipue a monte Argentario, vsq; ad Tarracinam: 2. Excommunicantur etiam Fautores, Receptatores, & Defensores eorūdem Piratarum.

§.

III. Quarto excommunicantur surripientes cuiuscunque generis bona Christianorum quorumcunque, Nauibus illa vehentibus quoquo modo naufragium passis, siue prædicta, bona in ipsīs Nauibus, vel in quouis litore sint inuenta, siue ex eisdem Nauibus eiectas sint in mari.

§.

V. Quinto excommunicantur imponentes noua pedagia, seu gabellas in terris suis, vel illa augētes, seu imponi, vel augeri prohibita exigētes præterquam in casibus sibi a iure, seu ex speciali licentia Sedis Apostolicę permisis,

§.

VI. Sexto excommunicantur Falsarij Literarum Apostolicarum (quę scilicet nomine Papę expediuntur, 2. Falso fabricantes easdem literas, 3. aut eas falso signantes sub nomine Romani Pōtificis seu ViceCācellarij, aut gerentium vices prædictorū.

§.

VII. Septimo Excommunicantur deferentes, seu transmittētes ad Sarracenos, Turcas, & alios Christiani nominis hostes, seu hæreticos exprese, vel nominatim per Sanctam Sedem declaratos, equos, arma, ferrum, omniaque alia metallorum genera, atque Bellica instrumenta, Lignamina, Funes, vel quamlibet ipsarum materiam, aliaque huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant: 2. Facientes item certiores prædictos hostes, per se, vel per alios de Rebus concernentibus statum Christianę Reipublicę in damnum Christianorum, vel Religionis Catholicę: 3. Dantes item auxilium, Consilium, vel fauorē quomodolibet prædictis infidelibus, vel Hæreticis in damnum Christianorum.

§.

VIII. Octauo Excommunicantur impediētes, seu inuadētes eos, qui viſualia ad vsum Romanę Curię adducunt: 2. Prohibentes item, impediētes, seu perturbantes ne prædicta ad Curiam

Curiam adducantur. Defendētes denique per se, vel per alios eos qui prædicta faciunt.

§.

IX. Nono Excommunicantur Lædentes per se, vel per alios venientes ad Curiam Romanam, ob negotia scilicet ad Sedem Apostolicam spectantia, morantes in ea, & recedentes ab ea: 2. vexantes itē sine iurisdictione eos qui in eadē Curia cōmoratur.

§.

X. Decimo Excommunicantur Lædentes Romipetas, seu peregrinos ad Urbem causa deuotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes eos interficiendo, mutilando, vulnerando, detinendo, seu depradando: 2. Dantes item in his auxilium, consilium, vel fauorem.

§.

a Feliciis de
poen. in 6.

XI. Vndecimo Excommunicantur offendentes Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos Sedisque Apostolicæ Legatos, seu Nuncios, eos interficiendo mutilando, vulnerando, percutiendo, capiendo, carcerando, detinendo, hostiliter insequendo, aut eos a suis Diæcesibus, territorijs, terris, seu dominijs eiiciendo: 2. Prædicta item mandantes, vel ratahabentes, seu præstantes auxilium, consilium, vel fauorem.

§.

XII. Duodecimo Excommunicantur Lædentes per se, vel per alios directè, vel indirectè occidendo, vel quoquo modo percutiendo, seu spoliando quascunque personas ad Romanam Curiam super causis, & negotijs suis recurrentes, ac illa in eadē Curia persequētes, ipsorumvè negotiorum gestores, vel iudices superdictis causis, vel negotijs deputatos: Si prædicta faciant occasione causarum, vel negotiorum huiusmodi: 2. Procurantes item illa delicta fieri, dantes auxilium, consiliū, vel fauorem.

§.

XIII. Decimotertio Excommunicantur Recurrentes ad potestatem laicam prætextu friuolę Appelationis a grauamine, vel a futura exequatione literarum Apostolicarum, tam gratiā, quā iustitiam concernentium, necnon citationū, inhibitionū, sequestrarum, monitoriorum, processuum executionalium, & aliorum decretorum, quæ a Romano Pontifice Sede Apostolica, Legatis, Nuncijs, Præsidentibus Palatij, & Camere Apostolica

licz Auditoribus, Commissarijs, alijsque iudicibus, & delegatis Apostolicis, emanarunt, aut pro tempore emanauerint.

Secundò, Facientes item admitti huiusmodi Appellationes, capi, aut retineri prædictas literas, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta.

Tertiò, Impedientes, vel prohibentes, ne prædicta omnia, aut simpliciter, aut sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine exequutioni mandentur.

Quartò, Impedientes, vel prohibentes, ne Tabelliones, & Notarij super huiusmodi literarum, & Processuum exequutione Instrumenta, vel acta conficiant, aut ne confecta parti, cuius interest tradant.

Quintò, Capietes item, percutientes, vulnerantes, carcerantes, detinentes, eiicientes ex Ciuitatibus, locis, & Regnis, spoliantes bonis, perterrefacientes concutientes, comminantes, per se, vel per alios publicè, vel occultè, Partes adrices, seu earum agètes, Consanguineos, Affines, Familiares, Notarios, Exequutores, & Subexequutores Literarum, Citationū, & aliorū prædictorum.

Sextò, Præsumentes prohibere, statuere, seu mandare directè vel indirectè, ne quis ad Curiam Romanam, pro quibusuis negotijs, prosequendis, seu gratijs, vel literis impetrandis accedat, aut ne cursum habeat, vel ne literas à dicta Sede Apostolica impetret, seu in petratīs vtatur.

Septimò, Præsumentes denique prædictas gratias, vel literas impetratas apud se, aut Notarios, seu Tabelliones, vel alias quomodolibet retinere.

XIII. Decimo quarto, Excommunicantur omnes per se, vel per alios autoritate propria, ac de facto auocantes causas Beneficiales, Decimarum, seu alias spirituales, vel spiritualibus annexas à quibuscunque Iudicibus Ecclesiasticis, C. Quoniā, de immuni, in 6.

Secundò, Impedientes earundem causarum cursum, & audiētiā, ac Personas, Capitula, Conuentus, Collegia, causas ipsas prosequi volentes.

Tertio, Interponentes se tanquā Iudices de illarum causarum cognitione.

Quarto, Compellentes partes adrices, quæ committi fecerūt huiusmodi causas ad reuocandum, vel reuocari faciendum, Ci-

raciones; vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas.

Quintò, compellentes easdem partes ad faciendum, vel consentiendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, absolui à censuris, & pœnis in illis contentis.

Sextò, Impedientes quomodolibet exequutionem literarum Apostolicarum, exequutorialium, processuum, & decretorum prædictorum.

Septimò, Præstantes prædicta facientibus fauorem, consiliū, vel assensum. Neque ab hac censura excusant prætextus quorumcunque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apostolicarum, vel prætextus violentiæ prohibendæ, informandi, seu supplicandi Romanum Pontificem, nisi supplicationes huiusmodi coram Sede Apostolica legitimè prosequantur.

§.

C. Si index.
de sent. ex-
cōm. in 6. &
in Extrau.
ad Reprimen-
dam.

XV. Decimoquintò, Excommunicantur Iudices sæculares trahentes, procurantes, seu facientes trahi, directè, vel indirectè quouis quæsito colore personas Ecclesiasticas, Capitula, Cōuentus, Collegia Ecclesiarum quorumcunque ad suum Tribunal, Audientiam, Cancellariam, Consiliū, vel Parlamentum, præter Iuris Canonici dispositionem.

C. Nouerit.
C. Grauem.
de sent. ex-
cōm.
Ca. Non mi-
nus, de im-
munit. in 6.

Secundò, Facientes, ordinantes, & publicantes Statuta, Ordinationes, Constitutiones, Prægmaticas, seu quauis alia decreta, in genere, vel in specie ex quauis causa, & quouis quæsito colore, etiam prætextu cuiusuis consuetudinis, aut Priuilegij, vel alias quomodolibet.

Tertiò, Vtentes Statutis, Ordinationibus, Constitutionibus, seu quibusuis alijs decretis, factis, & ordinatis, vnde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut aliàs quouis modo restringitur, seu quomodolibet directè, vel indirectè, tacitè, vel expresse Iuribus Sedis Apostolicæ, ac quorumcunque Ecclesiarum præiudicatur.

§.

C. Quoniam
de Immunit.
in 6.

XVI. Decimosexto, Excommunicantur impediētes Episcopos, aliosque superiores, & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscunque iudices Ecclesiasticos, Ordinarios, ne iurisdictione sua Ecclesiastica contra quoscunque vtantur, secundum quod Canones, & sacre Constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini statuunt.

Modi

Modi autem quibus impediri non debent sunt, quomodolibet hac de causa directè, vel indirectè carcerando, molestando eorum Agentes, Procuratores, Familiares, Consanguineos, & Affines.

Secundò, Recurrentes etiam ad Curias seculares, sententias, & Decreta prædictorum Iudicum, seu ab eis delegatorum, aut aliàs fori Ecclesiastici iudicium eludendo.

Tertiò, Procurantes à Curijs secularibus prohibitiones, & mandata etiam pœnalia prædictis Iudicibus decerni.

Quartò, Decernentes, & exequentes eadem mandata, ac prohibitiones.

Quintò, Dantes auxilium, consilium, patrocinium, vel fauorem in prædictis.

§.

XVII. Decimoseptimò, Excommunicantur vsurpantes iurisdictiones, seu fructus, redditus, & prouentus pertinentes ad Summum Pontificem, & Sedem Apostolicam, vel quascunque Ecclesiasticas personas, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum.

Secundò, Sequestrantes etiam prædicta quauis occasione, vel causa, sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia.

§.

XVIII. Decimo octauò, Excommunicantur imponentes, absque expressa, & speciali licentia Romani Pontificis, per se, vel per alios directè, vel indirectè, Decimas, Collectas, Tallias Prestantias, & alia onera personis Ecclesiasticis, vel bonis, fructibus, redditibus, seu prouentibus earundem personarum, vel Ecclesiarum, Monasteriorum, seu aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum.

Secundò, Exigentes item prædicta onera, aut imposita etiam à sponte dantibus, & concedentibus recipientes.

Tertio, Facientes prædicta per se, vel per alios directè, vel indirectè, exequentes, vel procurantes, dantes in eisdem auxilium, consilium, vel fauorem. Innouantur præterea decreta super his per sacros Canones tam in Lateranensi quam alijs Concilijs generalibus edita etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis.

§.

XIX. Decimo nonò, Excommunicantur omnes, & quicunque

Clement. c.
Religiosi, de
Decimis.

C. Cupiente
de pœnitent
Trid. s. s. 22.
de Reform.
cap. 11.

b C. Non mō
nus, de immu.
C. Aduersus,
Ca. Clericis,
in c. 11.

C. Quoniam
Clement.
de immu.

magistratus, Iudices, Notarij, Scribæ, Exequutores, Subexequutores, Confiliarij, Senatores, Præsidentes, vel alij quouis nomine nuncupati, quomodolibet se interponētes in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas Ecclesiasticas illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias cōtra illas proferendo, vel exequendo sine speciali specifica, & expressa sanctæ Sedis Apostolicæ licentia.

§.

XX. Vigesimo, Excommunicantur præsumentes terras, loca, & iura ad Romanam Ecclesiam pertinentia, eiūque immediatè, vel mediatè subiecta per se, vel per alios directè, vel indirectè in toto, vel in parte innadere, destruere, occupare.

Secundo, Præsumentes iurisdictionem supremam in illis de facto competentem vsurpare, perturbare, retinere, vexare.

Tertiò, Nec non adherentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel fauorem quomodolibet præstantes.

¶ 36. Ab his igitur Censuris nemo (extra articulum, seu probabile & periculum mortis) nisi per Romanum Pontificem, aut de licentiâ ipsius potest absolui, quod si aliquis fortè beneficiū absolutionis aliter de facto impendere præsumpserit excommunicationis vinculo (non reservato tamen) eo ipso innodatur.

¶ 37. Aduertant autem Confessarij, quod nec etiam in articulo, aut periculo mortis aliquem ex prædictis possunt absolvere, nisi prius duplicem cautionem Pœnitens præstet; vnā de satisfaciendo ijs, quos læsit, si realis satisfactio commodè præmitti nequeat: alteram b iuratoriā, de parendo mandatis Ecclesiæ, iuramentum scilicet sub quo Confessarius illi iniungat, ne iterum crimen illud committat, ratione cuius in aliquam ex prædictis censuris prolapsus est.

¶ 38. Aduertant denique, quod si præcisè ratione articuli, aut periculi mortis, & non ex vi alicuius Bullæ, Priuilegij, aut Iubilei, aliquem a prædictis casibus absoluant, tenentur a ei sub iuramento iniungere, vt morte non subsequuta quam primum potuerit, se summo Pontifici præsentet, Mandatum Apostolicū humiliter suscepturus, alioquin si se præsentare neglexerit in eandem Excommunicationem b recidet ipso iure.

CAPVT

CAPVT VIII.

De Sacrista.

1. **S**Tatuimus vt de Consilio Consultorum eligat Abbas Sacristam, ex antiquioribus Sacerdotibus sui Conuentus quoad fieri possit, qui fidelis sit, grans, & sollicitus, atque ad res Ecclesiæ, & altarium curiose pertrañendas, sit propensus.

2. **H**ic ante omnia sollicitam cum tremore, & reuerentia curā habeat sanctissimi Corporis Christi Sacramenti, quod sub custodia semper clausum, & in sacra Pixide mundissime, & dignissime habeat repositum, clauemque Sacrarij sub alia clauī semper clausam teneat, illudque bis in mense reuerenter renouet.

3. **P**ræcipimus pro veneratione tanti Sacramenti, vt formulæ consecrandæ, ex polline, siue flore farinæ triticæ densiore incerniculo repurgatæ fiant, vt candidissimum, & nitidissimum Sacratissimo corpori Christi Domini habitaculum præparetur. A solo tamen Sacrista, seu Monacho alio sacris saltem initiato, prædictæ formulæ rotundentur; *Similiterque* vinum quod in Monasterio fuerit generosius, pretiosius, seu melius pro Missis celebrandis tribuatur, quod Officiales in virtute sanctæ Obedientiæ, seruare teneantur, Abbas verò sub bimestri suspensione faciat obseruari.

4. **C**aucat autem Sacrista nè vinum aliquando acre, seu acerbum in materiam tanti sacrificij subministret; curetque diligenter, vt omnia Altarium paramenta, siue linea, siue serica, sint munda, pulchra, & conuenienter aptata, Corporalia præsertim, sanguitergia, & palla quibus Calix regitur, qui non quauis ratione pura esse volumus, sed purissima mundissima, odorata, atque suffita.

5. **S**tatuimus vt in quolibet Altari, Ara lapidea sacra, panno lineo sit induta, Secundò totum Altare linteo oblongo vestiatur, Tertiò linteam addatur paruum quod Custodia Corporalium dici solet, vt secundum dispositionem Iuris ^a & perfectioris consuetudinis tres inter Aram, & Corporalia mediant palla. Corporalia verò non ex alia sint materia præter ^b quam

^a C. si per
n eglig. de
consecrat. d.

^b C. consulto
de Consecrat.

ex lino: similiter etiam opercula calicis ex parte saltem interiori quæ ipsius tangit orificium.

6. Præcipimus vt nullum Missæ sacrificium celebretur cum vno tantum luminari, aut cum globulis cereis, sed in vnoquoque ardeant duo saltem Cereoli ex puriori cera quoad fieri possit confecti, quod Abbas faciat obseruari sub pœna suspensionis mensuræ, alteriusque pœnæ grauioris in Visitationibus insignenda, si in his defectus reperiatur.

7. Statuimus etiam, & præcipimus, vt in singulis Monasteriorum nostræ Congregationis Ecclesijs, duo semper lychni peniles, seu lampades duæ, die noctuque ardeant, vna scilicet coram sanctissimo Corpore Christi in Sacratio Conuentus custodito: altera coram sanctissimo Patriarcha, ac parente Benedicto, licet imago eius in eodem Altari venerabilis Sacramenti existat, vt qui per viam innumeris coruscant lampadibus in cælum ascendit, vna saltem in terris à filiis honoretur: Quod subdicta pœna Abbates obseruent.

8. Ordinamus vt in Monumento seu (vt aiunt) Sepulchro, feria Quinta in Cœna Domini fieri solito, octoginta saltem ardeant lumina toto illo tempore, quo summe venerandum Sacramentum in propatulo extiterit.

† A feria autem Sexta in Parasceue vsque ad Resurrectionem aliqui etiam coram eo in feretro atrato clauso, die noctuque ardeant cereoli.

9. Statuimus, vt Reliquiæ sacræ in Armario aliquo, seu loco decenter ornato: oleumque sanctum pro infirmis Fratribus vngendis, nec non ^a famulis actum ^b seruientibus, ac intra septa Monasteriorum commorantibus, & sanctum Chrisma in vase argenteo seu stanco seruentur.

10. Præcipimus autem in *virtute sanctæ Obedientiæ*, vt Monachorum nemo cuiuscunque qualitatæ sit, prædictas Reliquias sacras ad Sacristiam pertinentes, vel aliquid earum furripere, sibi appropriare, alijs donare, seu alicui extra Monasterium commodare audeat, & presumat; nisi aliquid forte minimum ad huiusmodi pium commodationis vsum destinatum habeatur.

† Eas porro quæ ad infirmos adduci solent, Monachi latores illarum *sub eodem præcepto* secum reducant.

11. Omnes præterea obligationes Missarum, & Anniuersariorum

fariorum in Tabula quadam apud Sacristiam pendente clare, & distincte describantur, explicenturque ibidem eleemosynæ, seu bona quæ ratione cuiuscunque, Monasterio fuerunt collata; Abbatis verò, & Sacristæ conscientias graviter oneramus, vt solite curent huiusmodi obligationibus satisfieri, prædictis Missis singulis annis per Sacerdotes Monasterij distributis.

12. Ad munus deniq; Sacristæ spectat toto tēpore celebrationis Missarum silentium in Sacristia facere observari: cumque tintinabulum Ecclesiæ insonuerit personaliter statim Cuculla indutum occurrere, modesteque, grauiter, ac benenole pulsantibus satisfacere.

† Non consentiat autem in Ecclesia, prandere, cœnare, aut aliquid indecens fieri, Epistolas, aut munuscula cibi, seu potus per Ecclesiam recipere, aut reddere, sed omnia hæc ad ostium Monasterij transmittat, alioquin graui disciplinæ subiaceat.

† Nec item permittat vt Monachorum aliquis, in Ecclesia, aut Confessionarijs absq; licentia colloquatur, alioquin tanquam in obediens puniatur, & si non emendauerit suspendatur ab Officio, aut omnino priuetur.

13. Vltimo tandem si in maioribus Conuentibus difficile sit Sacristam per se solum quæ sui sunt muneris exequi, vel ei socius Iunior assignetur qui cum obedienter coadiuuet, vel Abbas ita res disponat, vt aliqua ex parte allenuato onere Sacrista ipse seruiat Domino in latitia.

§.

De Bonis seu Eleemosynis aduentitijs, & incertis Sacristiæ.

14. **Q**uoniam in aliquibus Monasterijs nostris ratione Missarum, & Officiorum, quæ pro defunctis sunt incerta bona Sacristiæ adueniunt, vt in omnibus ordinatè proceduri, sequentia statuimus.

15. Ordinamus primò, vt Sacrista habeat librum accepti, & expensi, in quo duo sint tituli separati: vnus expensarum omnium, quæ

quæ in rebus ad Sacrificiam pertinentibus sunt: Alter Missarum, & Officiorum, quæ in Monasterio celebrari contigerit sub quo eleemosynas pro illis acceptas, Missarumque numerum verè ac fideliter describat.

16. Pecuniam verò acceptam in arculam duarum clauium injiciat, quarum vnam ille habeat, & altera sit in Deposito: per binos autem aut trinos menses coram Abbate, & Depositarijs aperiatur arcula, & pecunia numeretur, videaturque an correspondeat Missarum numero, quæ fuerint celebratæ, tandèque recipiatur in libro Depositum sub titulo Sacrificiæ.

17. Præcipimus autem Sacrificiæ *Sub præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ*, vt eas solui modò Deposito tradat pecunias, seu eleemosynas Missarum, vel Officiorum, quæ actum domi celebrata fuerint, vel quæ alicui sub obligatione ea celebrandi Abbas donauerit: neque Abbas ipse *sub eodem præcepto*, oppositum poterit præcipere.

18. Præcipimus deindè Abbatibus, Vicarijs, & singulis alijs Monachis, vt non applicent sibi, neque vsurpent pecunias, seu eleemosynas Missarum, Oblationum, Officiorum, Confraternitatum, seu aliarum rerum, quæ ad Ecclesiam spectant tanquam liba fœnebria vulgò *benefices*: sed quidquid fuerit huiusmodi, Sacrificiæ tandem tradatur, vt in prædictam arculam illud injiciat, & in libro suo scribat rationibus postea referendum.

19. Permittimus tamen Vicarijs eleemosynam Missæ cantatæ Officiorum quæ sunt pro Defunctis: concedimusque, quod possint acceptare cum licentia Prælatorum, eleemosynas Missarum, quæ non fuerint ex Confraternitatibus seu Officijs, sed quæ illis alias ex deuotione offeruntur.

20. Licet præterea velimus quòd Monachi non possint vsurpare sibi eleemosynas Missarum quæ ad Monasterium nulli determinatè, & in particulari destinatæ veniunt, nec eas a Sacrificiis diuertere, vt sibi applicent, concedimus tamen vt possint accipere eas, quæ inter confitendum sibi donantur, aut determinatè ad illos destinantur, seu illis offeruntur.

21. Indulgemus etiam, vt cum prædicta arcula aperitur, vel cum Officia hnt, seu prout Abbas disposuerit, aliquid Sacerdotibus pro Religiosis necessitatibus dari queat, sub obligatione aliquarum Missarum Sacrificiæ.

De Prouisione Sacristie.

22. Quoniam ipsa rationis rectitudo dicat, & exigit, vt si-
cut statutis temporibus Monachis prouideatur, ita so-
licitius Apodyterio sacro prouideatur, altariumque paramenta,
ac reliqua cultui diuino dicata inuenerunt; Ordinamus, & sta-
tuimus, vt ordine sequenti Sacristia prouisioni consulatur, nisi
aliquid adhuc amplius, vel Monachorum copia postulet, quod a
Prælati, vel a Visitatoribus addi potest.

23. Imprimis, Amictus, & sanguitergia, quibus Calices pu-
rificantur, manuumque sudariola tot singulis annis fiant, & Sa-
cristiæ applicentur, quot fuerint Sacerdotes in Monasterio, a
Choro dextro, cum aliquibus insuper pro Hospitibus.

24. Albae nouæ tres in Monasterijs Maioribus, in Minori-
bus verò vna singulis annis Sacristiæ dentur.

25. Lintea ad manus abstergendas ante, & post Missam duæ
quotannis in prædictis Monasterijs maioribus, vnumque in mi-
noribus de nouo ponantur.

26. Lintea oblonga, quibus Altaria vestiuntur. Corporalia,
& Corporalium custodia: Paniculi item, siue linteola ad abster-
gendos digitos, tot quotannis ita ponantur, vt tertia pars Alta-
rium singula hæc enumerata, annis singulis accipiat.

27. Superpellicia singula fiant singulis annis in Monasterijs
maioribus: in minoribus verò duo singulis triennijs.

28. Hæc autem omnia ex tenui filo, seu linceo fiant, ea præ-
fertim, quæ ad Altaris ministerium immediatius pertinent.

29. Secundum numerum Altarium in Sacristia sint Missa-
lia, & in Choro vnum, omnia cum vittis, seu ligulis sericis, qui-
bus introitus, & cætera, quæ sunt dicenda annotentur; tot etiam
sint tintinabula, & ampullæ ad vinum, & aquam continenda.

30. In vnoquoque Monasterio sint etiam Calices sufficien-
tes, iuxta numerum Sacerdotum cuiusque, & quoad fieri possit
sint deaurati, vnusque saltem maior, & pulchrior sit, atque ope-
rosius fabricatus pro Missis Maioribus in Festis solemnibus.

31. Quot autem fuerint Calices tot fiant pusillala choclea-
rea argentea modicissimam aquam capientia, vt hæc illis in Conc. Flor.
Calice post vinum infundatur.

32. Pro vnoquoque Altari habeantur duo Candelabra ex orichalco saltem conflata, pro Altari verò maiori sex.

33. Planeta quoque pro quotidianis Missis celebrandis non sint nimis attrita, aut vetusta, nec ex viliori materia confecta; sed (quoad fieri possit) ex pretiosiori, sicut decet dignum Christo Domino Seruatori indumentum.

† Curent etiam Prælati, vt sicut pro diuersitate Festorum, diuersi coloris sunt paramenta, ita in eodem Festo omnes vestes sacrae sint concolores.

34. Non desint etiam opercula, & cortinae altarium coria rubra, vel alba ad altaria tegenda, cortinae item Sacrarum, vela super humeralia, & pro Calicibus operiendis, stabella pro tempore æstiuo, ac cætera omnia ad ornatum imaginum spectantia, ad elegantiam, & pulchritudinem Ecclesiae, quam vt Abbates, & Sacrista præoculorum pupillis ferant, exoptamus.

35. Præcipimus ergo vt singula prædicta adimplere teneantur Abbates sub poena suspensionis ad arbitrium Reuerendissimi, seu Visitatorum in visitationibus suis, iuxta qualitatem, & grauitatem defectus, infligenda.

† Habeatur etiam Pontificalis, Tiara, atque Baculum Pastoralis.

36. Bonorum denique Sacristiae duo inuentaria fiant, quorum vnum sit in libro Officinarum Conuentus, alterum habeat Sacrista apud se, eisque semper adiungat quidquid de nouo fuerit additum.

37. Vltimò tandem, Prælatos admonemus, vt Ecclesias Monasterijs annexas, & Eremitoria secundum indigentiam cuiusque provideant ante Visitaciones Ordinariorum, & Inuentaria singularum à Vicarijs subsignata præcipiant fieri singulis saltem biennijs. Curent etiam, quòd aliquoties in eis prædicetur, in Quadragesima præsertim, & in Festo Patroni illarum.

C A P V T IX.

De Cantore, & Magistro Chori- narium.

1. **S**tatuimus vt Abbas quatuor Cantores eligat, quorum primus Cantor maior dicatur, & à Choro dextro se-deat, secundus à sinistro, & eodem modo duo alij illorum sub-stituti.

2. Cantor maior Sacerdos sit vocem habens canoram, & cantu saltem plano eruditus; eo absente alij ordine suo illius vicem gerant.

3. Ad munus Cantoris spectat Conuentum regere, & gu-bernare in omnibus, quæ canenda sunt, vel recitanda, omnesque illi tenentur obedire, officiumque ab eo iniunctum, siue per ta-bulam, siue per signa, absque controuersia exequi; quod si aliquis Cantori parere renuat exemplari poena puniatur.

Muneris illius est Tabulam communem Officiorum singulis Sabbatis ordinare, specialemque tabellam, consulto Prælato ^{s. Reg. 6.} pro Hebdomada sancta, ac Festis efficere, vt qui ædificent ^{au. 39.} ad Altare accedant; Lectiones autem in Choro dicen-das Cantor secundus distribuatur.

4. Præcipimus, vt nullus officium sibi in speciali tabula in-iunctum alteri commendat absque speciali licentia Prælati.

5. Præcipimus item, vt nullus Officiorum communis tabu-læ immunis sit, paucis tantum exceptis. Primò enim qui Gene-ralis munere functi sunt, & qui quadragesimum Religionis an-num, ætatisque sexagesimum integrè expleuerunt prædictam communem tabulam non ingrediantur: in distributione tamen Missarum Conuentus tot eis plusquam alijs Sacerdotibus in-iungentur, quot celebraturi erant, si Priuilegiarij non forent.

+ Deindè Prior Monasterij, Diffinitores, Visitatores, Do-ctores, Lectores, Prædicatores generales, & alij, qui speciatim in his Constitutionibus, aut à Capitulo Generali fuerint exempti, ab Officijs communis tabulæ liberi erunt, exceptis tamen soli-tis in Monasterio Missarum Hebdomadis.

Socius autem, & Secretarius Reverendissimi, Procuratores Curiales, & Prædicatores Urbici, præterquamquod ab Officijs communis tabulæ sint exempti, Hebdomadarij etiam non erunt, sed aliæ Missæ, secundum consuetudinem, illis commendentur.

6. Statuimus, vt solus Cantor tonum Cantus in Conuentu possit attollere, vel deprimere, velociori manu, vel tardiore ipsum cantum prosequi. Non poterit tamen ea, quæ secundum

legem, seu consuetudinem sunt canenda, sine cantu recitare, aut organo supplere. Cantor autem speciali aliquo favore aliquoties recreetur.

Magistri porro Musicæ (si eam actu composuerint, & si eam curiosè docuerint, cantum scilicet planum, & figuratum, seu floridum, atque contrapunctum, tribus saltem diebus in Hebdomada) tribus quoque noctibus, matutinis deesse poterunt, dummodò non sint matutinæ alicuius Duplicis, aut Festi.

Alios etiam, qui in alia quavis Arte Monachos curiosè magistrant, speciali favore prosequantur Abbates.

¶ 7. Quod verò attinet ad Magistrum Cæremoniarum præcipimus, ut in singulis Conuentibus Abbas designet Monachum ætate, ac Religione prouectum, in Cæremonijs, ac ritibus Ordinis nostri diligenter, atque curiosè instructum, qui Cæremoniarum Magister nuncupetur.

8. Munus illius erit nouiter ordinatos suscepti Ordinis Cæremonias edocere, curare ut cæremoniæ faciendæ, tum in Choro, tum in Altari, seu quouis alio actu Conuentuali exactissimè, & perfectissimè fiant. Vnde maximè inuigilet, ne errores committantur in Cæremonijs exequendis, vñ, ac modo illarum.

Omnes verò illi tenentur obedire, ita ut etiam Prælati libenter faciant quod ipse monuerit faciendum.

9. Statuimus, ut in Capitulis Conuentualibus post Clamatoresculparum, prædictus Magister tertius proclamet Cæremoniarum violatores, maleque aut imperfectè, perfunctoriè, aut incompolitè illas exercentes.

10. Monachos autem, ac Prælatos admonemus, ut in modo canendi, pausis, cæremonijs, & alijs huiusmodi, omnes vniformiter se gerant captiuantes intellectum in obsequium Obedientiæ, nullusque audeat à Religione recepta, & approbata immutare, aut noua aliqua introducere, absque decreto Capituli Generalis, alioquin grauius puniatur.

11. Cætera quæ ad Cantorem, Magistrum Cæremoniarum, Correctorem, & Pulsatorem organorum spectant (prout in libro Cæremoniali habetur) obseruentur.

CAPVT X.

De Secretario Conuentus, & Consilij.

1. **L**icet ad Principem tantum Notarios creare pertineat, quoties tamen opus fuerit poterit Reuerendissimus ex Concessione Pij Quinti Monachos aliquos fide, & Doctrina idoneos, & ab ipso approbatos in Notarios perpetuos creare, constituere, & deputare, vt omnia, & singula mandata, Priuilegia, Concessiones, gratias, Indulta, & rescripta Apostolica communem, vel priuatam Ordinis nostri, seu Monachorum vtilitatem, quomodolibet concernentia, Ecclesiasticis, secularibusvè, quibuscunque personis, tanquam Notarij Apostolici notificare, insinuare, & intimare possint: ac de eisdem omnibus publica acta, & instrumenta conficere, quibus tum in iudicio, tum extra (eodem indulgente Pontifice) plena, & indubitata adhibeatur fides, ac si per alios publicos Notarios fuissent confecta.

2. Præter hos autem à Reuerendissimo designandos, statuimus, vt in singulis Monasterijs Congregationis nostræ duo ab Abbate creentur Secretarij, qui vices Notarij suppleant in his, quæ ad Monasterium pertinent: Vnus erit Secretarius Conuentus, alter Consilij, & ab vtroque Abbas iuramentum fidelitatis exiget, vt vterque scilicet, munus suum fideliter exerceat, secretaque sibi iniuncta non reuelet: vnus autem, & idem Monachus vtrumq; munus (si Abbati placuerit) obire poterit si alias fuerit de numero Consultorum.

3. Munus Secretarij, seu Notarij Cōuentus erit, omnia acta, Decreta, Scripta, Contractus, & Instrumenta veri, quæ ad Conuentum pertinent, vel à Monachis, seu alijs postulantur conficere: responsa item quæ Conuentus reddit in supplicibus libellis, vel in quibusuis alijs negotijs, seu scripturis scribere, & sub his terminis subscribere, *Frater N. Secretarius Conuentus.*

† Ad eundem denique pertinet suffragia quæ in Conuentu scrutantur cum Abbate simul, ac duobus senioribus) nisi aliud aliquando specialiter mandetur) scrutari.

4. Simile munus erit Secretarij Cōcilij in ijs præcise quæ ad Consilium spectant (de quo etiam supra Cap. de Consiliarijs.

CONSTITVTIO III.

De cæteris Officijs Monasterij quæ tempora-
lia concernunt.

CAPVT I.

*De ijs quæ circa Bona immobilia sunt
obseruanda.*

I.

V M Monasticæ victæ conseruatio, ac disci-
plina Bonorum temporalium indigeat ful-
cris, & iuuaminibus, sicut anima ad functio-
nes suas in hac vita obeundas, corporis
eget instrumentis, & organis: necesse om-
nino est vt tum Capitula Generalia, tum
etiam Prelati, & Conuentus, de rebus ipsis temporalibus, ac
presertim de rebus immobilibus sollicitè curent, illorumque cõ-
seruationi, & augmento studiosè consulant, ne ipsorum fortè
defectu, deficiat pariter Monachalis vitæ ratio sèsimq; lāguescat.

2. Quoniam vero circa bona Monasterij, Alienatio, Loca-
tio, ac Emphiteutis versari possunt, visorix item, ac tituli sapè
fiunt, Emphiteutisque ad vendendum, &c. consensus prestari
solet, de singulis sigillatim pauca seruanda notabimus.

§.

De Alienatione, & Locatione rerum.

3. Circa Alienationem Bonorum Monasterij per ven-
ditionem, scilicet, per mutationem, donationem, aut
specialem hypothecam, ea ad vnguem seruentur, quæ supra Con-
stitutione 1. Cap. 3. numer. 8. decreuimus: grauioribus semper
præ-

prædictis Alienationibus in Capitulum reservatis. In quibus præ oculis omnino habeatur, utilitas, aut necessitas Monasterij, vel pietas erga proximos, quæ sunt causæ legitimæ, ac requiritæ ad Bona Ecclesiastica (servata solemnitate Juris) alienanda.

a 12. q. 2. C. sicut.

C. Aurum;
b C. Tunc nup.
de his quæ
fi. à Prælato,

4. Statuimus autem quod si Bona aliqua immobilia (quæ de radice dici solent) vel utilitatis causa, vel quia possideri nequeunt venundentur, pretium illorum non consummatur, sed securè servetur, ut alia, quæ lucri sint, oblata occasione emantur, aut fiant. Quod Abbas adimplere tenebitur *sub præcepto virtutis sanctæ Obedientie*, & sub pœna privationis vocis activæ, ac passivæ in Capitulo Generali.

5. Si quid etiam ex Sacristia, vel Bibliotheca vendatur, pretium datum, in usus tantum illarum expendi volumus; quod si aliter fiat iuxta qualitatem culpæ puniatur Abbas.

c Clemens I.
de reb. Eccl:
non alien;

6. Quod verò attinet ad *Locationes*, licet ex Iure & antiquo Bona Ecclesiæ ad longum tempus locare (ad decennium videlicet; & ultra) tanquam species Alienationis, sit prohibitum, & ex Iure novo per Extravagantem Pauli I. L. quæ incipit *Ambitiosa*, &c. & communiter Paulina dicitur) sub gravibus pœnis, prædictæ locationes ultra triennium sint prohibitæ, ex concessione tamen Leonis X. & Pij V. locationes prædictorum Bonorum ultra tres annos fieri possunt, si id necessitas, aut utilitas Monasterij postulet.

7. Statuimus ergo, ut Bona immobilia gravis ponderis, & momenti (ut sunt communiter villa, & grangia Monasteriorum, vel similia) si aliàs non sint solita locari, de novo locari non incipiant, nec possint, etiam ad triennium, nisi Abbas procedat, ut supra Constit. 1. cap. 3. num. 8.

8. Si verò res locanda non sint tanti ponderis, & æstimationis, vel sint iam solita locari (ut aliqui agri passalium, Molendina, Domus, vel alia res similes) modo, ac tempore solito locentur.

9. Statuimus deinde quod *Locationes*, seu *Afforamenta* Bonorum immobilium ultra tres annos, ex sola licentia Capituli Generalis possint fieri, nisi aliud postulet consuetudo, vel qualitas rei locandæ, quæ quottannis fructum non edit, ut sunt oliveta, & alia similia.

10. Præ-

10. Precipimus, ut pensiones annuæ (*subido*) vulgò nuncupata, minime locentur.

11. Si denique Domus aliqua fuerint locandæ, non sine fideiussore, seu satisfactione prius præbita locentur; Alioquin Abbas, qui oppositum permiserit ex rebus sui usus pensionem insolutam soluat.

12. Quod tandem attinet ad locationes Reddituum, & fructuum Ecclesiarum Monasterij, ad breue tempus (triennium scilicet) more solito fiant, ab Abbate, & Conuentu, vel ab alio ex illorum delegata potestate, & mandato Conductōribus illis, qui utiliores fuerint, oblationibus præiunctis, & secretis acceptis, edictis antea in locis publicis præfixis. In contractu autem Locationis, cum alijs oneribus antiquis imponatur conductori, ut Ordinarijs Ecclesiam locatam Visitantibus, necessaria subministrant.

13. Precipimus autem, ut prædicti Redditi Ecclesiarum, præ manu, & anticipata solutione minime locentur, nisi forte urgens detur necessitas, Reuerendissimique accedat licentia, alioquin Abbas ad arbitrium illius suspendatur, & qui Locationis contractum subscripserint, grauius puniantur.

§.

De Renouatione, & concessione

Emphyteusis.

17. Quamquam plura sint, quæ in materia emphyteutica scire utile, & opportunum foret, ne aliquando subreperet error; hæc tamen paucis circa ea quæ communius occurrunt aduertere libet.

16. *Primò*, cum emphyteusis in multiplici sint differentiâ (quidam enim sunt perpetuæ *Flutisim*, vulgò nuncupata; quedam temporariæ libera nominationis appellari solite ius hereditatis potissimum respicientes, aliæ tandem quæ de pacto, & proui-

providētia, seu familiarie vocantur, & ius sanguinis cōsequitur) statuimus circa primum illarum genus, vt emphyteusēs perpetuæ, cum sint prohibita non nisi in casibus à Iure b cōcessis fiant, b C. Terrulas 13. q. 2. ex quibus Monasterium nihil primò utilitatis accipiat: nec eas c. Ad aures de reb. eccl. non alien. secundò per se possit proscindere, colere, atque fecundas reddere, neque tandem tertio, Coloni inueniantur, qui cum æquali utilitate eas in tres vitas velint accipere. Tunc enim si hæc tria concurrerint, prædictæ terræ incultæ in emphyteusim perpetuā secundum e ius poterunt concedi licitatoribus, personisvè d C. Ea enim 10. q. 2. plus pensionis annuæ pollicentibus. Fiat autem hæc alienatio, modo quo supra Constitut. 1. cap. 3. num. 8.

17. Quòd si aliud in emphyteusim perpetuā contra Ius cōcedatur, omnes qui prædictum contractū subscripserint e alienatium bona Ecclesiæ pœnas incurrant, de quibus loco citato, e C. si quis presbyter, de rebus alien.

18. Secundò, circa emphyteusēs ad certum tempus concessas cum nonnullæ sint personæ, f quæ vel secundum ius, vel secundum decentiam, & præsumptam Ecclesiæ voluntatem, ad Ecclesiastica bona possidenda non assumuntur, statuimus vt prædicta, & possessiones Monasteriorum in emphyteusim non concedantur alteri Monasterio Ecclesiæ, Communitati, aut loco pio: nec item Illegitimis, g tanquàm Ecclesiæ merito exosis, nisi aliàs auctoritate Pontificia fuerint legitimati, aut, h rationabilis causa, seu utilis ratio intercedat. f. Vide Gloss. c. Potuit, de locato. Verb. prohibentur, g. Cald. de nomin. q. 7. h. Molina 2. disp. 475. 2. 6. & 8.

19. Porro circa emphyteusim temporariam libera nominationis, quæ ad vitam trium personarum conceditur, Prælatos admonemus quod si prima, vel secunda persona, nullam nominans intestata decedat, nullique descendentes legitimi, aut ascendentes illius superstites sint, talis emphyteusis ex ipsa Ordinatione Regia ad Monasterium tanquàm ad directum dominum de voluta regreditur, licet intestatus ille transuersales habeat heredes. Quapropter præcipimus, vt in hoc, & alijs similibus euentibus in maius bonum Ecclesiæ (quoad fieri possit) utile dominium cum directo consolidetur; atque bona sic consolidata nulli potest in emphyteusim concedantur, nisi utilitas, aut necessitas Monasterij detur, aliàs qui contra fecerint in pœnas alienantiū libro 2. Constitutione 1. capite tertio, numero 8. impositas; eo ipso incidant, m lib. 4. titi 63. Cald. de re nou. q. 21.

20. Tertiò, circa emphyteusim aliam de pacto, & providentiâ, pro vtroque coniuge, & filio vtriusque concessam (si fortè secunda vita habens filios, & filias, aliosque descendentes, nullumque ex illis nominans decedat:) in emphyteusis successione, seu nominatione præferatur quilibet filius, filia, filia nepoti, nepos nepti, & inter plures filios præferatur senior, similiterque inter filias, filiorum defectu intercedente.

21. Porro si tertia vita intestata, & neminem nominans decedat, inter cognatos, præferantur proximiores, & inter plures habiles, & capaces in æquali gradu constitutos, illi renouatio fiat (secundum exuberantem renouationis æquitatem, & mixtam ferè huius Regni consuetudinem) qui rationabiliter Abbati, & Conuentui, tanquam directo domino magis placuerit, cum locushic detur per gratificationi.

22. Si autem tertia vita aliquem nominauerit in iure renouationis petendæ, communior praxis quæ censet, & obtinet ius hoc prælegabile esse, ac proinde ab ipsa tertia vita alicui prælegari, seu relinqui posse. Vnde, ut lites euitentur, filio prænominato renouatio fiat.

23. Caueant autem Prælati, & Conuentus ne ante obitum primi possessoris, renouationem emphyteusis alicui promittant. Nec item sollicitatoribus, aut alijs personis (ad hoc, ut nomine Monasterij bona aliqua subnegata retégant, atque recuperent) ipsorum bonorum titulos, seu inuestituras polliceantur. Procuraciones autem ut prædicta bona ab iniustis possessoribus nomine Monasterij auferantur benè fieri possunt, cum clausulis ordinarijs, & debita aduertentia pro Abbatibus, & Officiariis venturis. Non recipiatur denique pensio ab aliquo priusquam illi renouatio fiat.

24. Præcipimus quartò ut emphyteuses temporariæ non ultra tres vitas extendantur, nec duplex persona in vnam vitam nominetur, & contrahatur; quæ duo Prælati obseruent sub pena suspensionis annuæ, priuationisque vocis actiuæ, ac passiuæ in Capitulo generali.

25. Vltimò tandem præcipimus, ut sedimina, seu (ut aiunt) passalia Ecclesiarum, ac præcipuè Monasterij, grangias, aut villas illius, molendina quoque, aut mola frumentariæ, seu alia quæuis bona, quæ ab antiquo emphyteuticari non consueuerunt,

nulla

Ordin. lib.
tit. 36.

Cald. de
renouat. q. 8.

Cald. de
renou. q. 17.

in. 26.
q. Iuxta Va.
lascum.

Arg. c. 2. de
consec. præ.

f. Auth. de
monalien. f.
Emphyte.

Extr. nag.
Ambrosia.

nulli de nouo ad certum etiam tempus ad emphyteusim concedantur.

26. Quod si oppositum fieri vtilius, atque commodius aliquibi videatur in solo Capitulo Generali facultas poterit concedi, vt Abbate, & Conuentu consentiente de aliquibus ex prædictis possit fieri emphyteusis, passalibus, & manso, vulgò (*assento*) exceptis, quæ sunt veluti dos a Ecclesiæ, vnde percipitur frumentum, & vinum ad sacrosanctam Eucharistiam conficiendam.

a C. secundæ

23. q. 8. & gl. ibidem.

C. sancitum,

de censibus.

b C. causam,

de præscrip.

c Valasc. de

iure emphy.

q. 12. n. 6.

27. Decimas ^b denique, & pensiones a Colonis annuatim solui solitas in emphyteusim concedi prohibemus.

§

De Visorijs, Lustrationibus, seu dimensionibus prædiorum.

27. **C**um priusquam emphyteuses veteres innoventur, seu de nouo tituli fiant, ex cōsuetudine ^d saltem, & cōmuni praxi in Iure satis fundata, necesse sit dimensiones, lustrationes, seu visorias, vulgò *vedorias* bonorum fieri, statuimus, vt ad eas dimensiones inspiciendas eligat Abbas Monachum fidelē, zelo præditum, & expertum circa temporalia, eique iuramentum præstet, vt omnia sincerè tanquam fidelis minister absque vlla fraude, vel dolo exequatur.

28. Primò igitur Monachus sic electus secum deferat lustrationem, seu titulum veterem, vt ex illo constare possit, an aliquid dimetiendum, aut lustrandum occulretur.

29. Deindè nominet, & eligat virum probum pro parte Monasterij, & Colonus inuestiendus pro se eligat alterum, illisque, nec non Colono renouationē petenti iurandum præstet: illis, vt seruata iustitia dimensionem peragant, & pensionem iustam æstiment, Colono autem vt omnia dimetienda, & ad prædium attinentia fideliter indicet, atque reuelet.

30. Porro Agrimensores illi iurati incipientes a domo, quæ prædij caput est, singula decempeda, seu arundinea mensura metiantur, Monachus verò in peculiari lustrationum codice

(precipimus enim, vt omnes in vnum peculiarem librum aggregentur) singula dimensa ex ordine scribat, ædes, agros, fontes, & inciles, riuiolos, & aquas ad prædium quomodolibet attinentes, vineas, oliueta, pascua, prata, hortos, viridaria, arbusa, pomaria, filuas, & cetera omnia, explicans longitudinem, & latitudinem cuiusque, ac sementis quantitatem, quam singuli capiunt agri, exprimensque singulorum nomina, tum noua, tum antiqua, & illorum confinia ab ortu solis, & occasu, ab Aquilone, & Austro.

31. His denique peractis, dimensioneque finita, pensio deinde soluenda ad arbitrium vtriusque viri probi imponatur. Quod si non consenserint tertius arbitet accedat.

32. Circa hanc autem impositionem statuimus primò, vt in augmento, seu remissione pensionis, quitas semper seruetur.

33. Precipimus tamen *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pena Excommunicationis ipso facto incurrenda* tam Prælati, quàm subditis, prædictoque Monacho Visoriam faciente, vt singuli abstineant se ab accipiendis largitionibus, & ab acceptandis donis oblati, aut promissis, vt eorum prætextu, & intuitu multò remissio, ac vilior, quàm par est, imponant pensionem.

34. Nec item sub eisdem præcepto, & censura talem pensionem iniustam, ac nimis vilem imponere, aut aliquid aliud graue scelerè, & ex malicia cõtra euidentem vtilitatem Monasterij facere, seu fieri permittere præsumant.

35. Precipimus secundò, vt noua additamenta pensionis antiquæ, non sint additamenta pecuniæ, sed frumenti, vini, olei, auium, aut cæterorum eiusmodi (si ex his aliquid antea soluebatur.)

36. Nec item frumentum, vinum, cæteraque venalia ab antiquo iam imposita, de nouo in pensionem pecuniæ commutentur.

37. Præterea si de aliqua parte prædij noua fiat lustratio, & dimensio, precipimus vt prius arbitretur, quantum pro rata ex antiqua pensione pars illa debeat soluere, conuocatis omnibus alijs, qui ex prædio illo aliquid soluunt, ita vt non derur præiudicium Monasterij, aut tertij.

Deinde verò de augmento ipsius pensionis partialis, seu pro rata arbitrata tractetur.

38. Si

38. Si denique lustratio fiat agrorum, aut possessionum, quæ ex diuersis prædijs exeunt, ac separantur, expresse declaratur quantum pensionis antiquæ quantumque noui augmenti de vnoquoque agro, aut possessione in particulari pendendum est.

39. Quæ omnia prædictus Monachus diligenter aduertat, obseruet, nec parui pendat, vt multarum fraudum tollatur occasio, quæ in Monasterij potestatem vergunt detrimentum.

40. Pensione tandem imposita, Monachus lustrationem finiat, & concludat, Colono penam constituens quod lustratio facta irrita sit, & ipso facto nulla, ipseque à suo iure cadat, si infra mensem totam Conguentu titulum non fecerit, omnesque subscribant.

§.

De Prædiorum Titulis faciendis.

41. **L**ustratione alicuius prædij, seu partis illius peracta Titulus fiat tempore prædicto, secundam notam ac formulam in fine harum Constitutionum appositam, quam Prælati & Notarij faciant obseruari.

42. Inuigilant autem ne diu Tituli faciendi protrahantur. Vnde præcipimus quod lustrationes factas singulis annis mense Nouembri Abbas, & Receptor renuant, Colonosque titulis carentes admoneant, & cogant vt infra tempus præfixum illos conficiant, similiterque Emptores adhortentur, & urgeant, ne Titulorum procrastinatio in Monasterij aliquando cedat nocuum.

43. Statuimus ergo vt Emphyteuses ab Abbate, & Cōuentu capitulariter aggregato concedantur, & ibidem dubijs emergentibus (Notario foras exeunte) capitulariter tractatis, atque discussis, ab omnibus tandem subsignentur.

44. Quod verò attinet ad condiciones emphyteuticas quæ de more solito in Titulis assignantur, statuimus, vt conditio seu quantitas Lucruiosa æqualis sit cum annua pensione, si tantidem iam antea soluebatur, alioquin cōsuetudo in alijs seruetur: Laudemium verò, siue dominium in legitimis casibus soluendum, ex quinque partibus pretij erit una.

45. Circa.

45. Circa Assignaturas tandem consuetudo cuiusque Monasterij conseruetur.

46. Cæterum si alicui forsitan emphiteutæ titulus fiat cum facultate subemphiteuticandi, siue (vt aiunt) vt ad tituli sui faciem alijs Colonijs secundarijs titulos etiam facere possit, præcipimus, vt huiusmodi insuper conditiones illi apponantur. *Primò*, vt prædicti tituli ad faciem alterius facti, nullius sint roboris, & vigoris, donec Abbas, & Conuentus auctoritatem illis adhibeant. Similiter quoque *Secundò* vt secundarij Coloni ad quascunque fecerint scripturas Monasterij auctoramentum obtineant alioquin scripturæ ipsæ nullæ sint, & irritæ. *Tertiò*, vt ijdem secundarij Coloni teneantur seruitium Monasterio impendere cum bobus, & plauistro quoties fuerint requisiti. *Quartò*, vt dominia ad Monasterium pertineant, etiam si primarius ille emphiteuta à secundarijs aliquid emat.

47. Quoad subscriptionem verò titulorum statuimus, vt priusquam Prælati, & Conuentus titulum aliquem subsignent eum cum lustratione facta Monachi duo cõparent, & coram Conuentu fidem faciant lustrationem, ac Titulum ipsum conformes esse, & coherere inter se, tum quoad proprietates, & possessiones nominatas, tum etiam quoad pensionem impostam, quod Prælati obseruare faciant sub pœna suspensionis semestris.

48. Præcipimus etiam Prælatis, vt in notis Scribæ nullum Titulum subscribant, quin prius transumptum illius in Archiuo asseruandum, ab ipso scribâ tradatur, quod similiter cum exemplari suo, sub eadem pœna prædictæ suspensionis comparetur) nec ipsi scribæ prius debita soluatur merces.

49. Huiusmodi autem transumpta, licet per se seorsim, ac separatim exarentur, plures tamen in vno consuantur libro, vt Tituli in vnum collecti melius conseruentur, ac facilius inueniuntur: Indice illorum in vnoquoque libro appposito.

50. Quoniam verò sæpe propter distantiam locorum, ac tenuitatem personarum, plures Monasterium adire nequeunt, vt in eo prædiorum titulos conficiant, permittimus, vt ex licentia Capituli Generalis in aliquibus locis longinquis ac remotis, possint extra Monasterium tituli aliquando fieri.

51. Statuimus autem, vt præhabita illa Capituli licentia Abbas

a Gama De-
cif. 244. n. 7.
Cald. de
Ren. q. 13.
n. 14. & n. 47
& Cald. de
Ren. q. 13.
num. 360

Abbas, & Conuentus, Monachum, seu Monachos eligant expertos, ac mature ætatis quibus coram Cōuentu iuratis, per literas commissionales potestatem concedant titulos faciendi in locis illis remotis Colonis pauperioribus, aut legitime impeditis, cæteri verò in Monasterium omnino transmittantur, ne vniuersalis gratia pernitiōsa fiat possessio.

52. Priusquàm autem præfati Monachi prædictos Titulos subsignent, Visorias ad Conuentum transmittant, quibus in eo perlectis, si nullus appareat defectus, Conuentusque ita fieri iudicauerit, apponatur huiusmodi decretum: *Fuit lecta in Conuentu potest fieri Titulus.* Et subscribat Abbas cum Notario Cōuentus seu cum alio vice illius.

53. Præcipimus verò quòd Receptores, vel Procuratores Conuentuum ad emphyteuses in lōginquis partibus faciendas, auctoritatem Donationibus, Venditionibus, vel alijs similibus minimè tribuant, sed omnia huiusmodi authoramenta in Conuentu fiant.

§.

De Consensibus Venditionum, Dotum, &c.

54. CVM prædia in emphyteusim concessa, aliquando vacare cōtingat, & sæpe etiam ex consensu domini directi, vendi, donari, seu dotari soleant, hæc summam, circa singula statuimus.

55. Primò cum prædictus consensus ad vendendum, donandum, seu prædium aliquod diuidendum, aut cum alio emphyteuta permutandum à Monasterio requiritur, volumus vt ab Abbate, & Consiliarijs in simul congregatis, secundum maiorem suffragiorum partem præstetur: scriptura prius de verbo ad verbum perlecta, prudenteque consultatione præmissa.

56. Similiter etiam (licet emphyteusim alicui concedere ad Conuentum plenum pertineat) de renouatione tamen illius, ac titulo faciendi, prius in Consilio tractetur.

57. Si igitur scriptura aliqua Donationis præsentata, Consiliarij iudicauerint, auctoritatem illi esse adhibendam, forma consensus hæc erit.

Am.

† *Authoritate nostra has donationis literas confirmamus, seruatis conditionibus tituli facti, dummodo donatio fraudulenta, dolosa, aut palata non sit in præiudicium tertij seu Monasterij, alioquin prædicta autoritas ipso facto nulla, & irrita sit. Datis, &c. Subscribantque Abbas, & Consiliarij.*

† *Ne autem Monasterium debito fortè fraudari contingat dominio, diligenter prius examinetur donatio, an sub donationis velamine, aliquam venditionis speciem subdole induat, ex qua dominium debeatur.*

58. *Si vero literæ Venditionis præsententur, & Monasteriū bona illa venalia emere noluerit eodem quo venduntur pretio,*

** infra tempus Iuris re ipsa soluendo, venditionemque presentatam, approbandam esse à Consiliarijs censeatur, forma cōsensus hæc erit.*

† *Assentimur his literis Venditionis, emptoremque acceptamus, in vita solum que ei conuenit durante titulo facto, seruatisque conditionibus eiusdem tituli, dummodo non adsit præiudicium tertij, aut Monasterij, quo ad pensionem verò, & lucuosam, soluet pro rata, de dominio solutum est tantum, &c. subscribantq; (vt supra.)*

59. *Ne autem in pensionis rata postea arbitranda, aut soluenda dubia emergant, quando aliqua pars Cassalis venditur, afferat venditor seu emptor iustificatam, & arbitratam coram Iudice seu iuridice pensionem, que pro rata parti Cassalis venditæ conuenit, illaque expresse in literis consensus declaretur, Soluet scilicet pro rata tantum, vel tantum iuridice arbitratum.*

60. *Præcipimus etiam, vt non adhibeatur autoritas venditioni, aut donationi mensurarum seu modiorum frumenti, vel cæterorum huiusmodi ex prædijs, agris, aut bonis alijs emphiteuticis soluendorum, quibus illa grauari solent: quod Prælati sub semestri suspensione seruare teneantur.*

61. *Si denique literæ Dotis offerantur, in hanc formam cōsensus præstetur. Assentimur his literis dotis, acceptamusque solā personam dotatam è cuius linea, & generatione dotalia bona procedunt, in vita tantum que ei conuenit durante titulo facto, seruatisque conditionibus eiusdem tituli, &c.*

62. *Statuimus præterea, vt multis prediorum partitionibus consensus non detur, nisi oppositum Prouinciæ consuetudo obtineat.*

* Ordinatio
Regia lib. 3.
concedit 30.
dies: sed C.
Potuit de loco
cōcedit
2. menses.

63. Vacante denique possessione aliqua, nemini in scriptis consensus praebeatur, priusquam titulus fiat.

§

*De Monumentis, seu Regesto Bonorum
immobilium.*

64. **C**um facile temporis lapsu, rerumq; vicissitudine, possessiones cœnobiales amitti, & alienari possint, nisi in scriptis redactæ, diuturnæ memoriæ cōmendantur, statuimus, ut omnia, ac singula bona Monasteriorum Congregationis nostræ in Monumentis iuridicè confectis consignetur, & conscribatur.

65. Vnde obtento diplomate Regio à Reuerendissimo, inchoentur statim huiusmodi monumenta à Monasterio Saluatoris de Trauanqua, deindè sequantur cætera secundum indigentiam cuiusque.

66. Porro (si Capitulum generale aliud commodius non iudicauerit) ad huiusmodi operis expensas, dominia, lucuosas, & signaturas omnium Conuentuum applicamus, retenta solum tertia parte prædictarum rerum, pro Monasterio, ad quod de Iure pertinet, ut hoc fraterno, mutuoq; iuuamine opus citius finiatur.

67. Interim tamen duo Prælatos seriò admonemus. Vnum est quod diligenter Visorias, ac titulos possessionum Monasterij curent efficere, super quo conscientias eorum oneramus, semelque & iterum id ipsum iubemus.

68. Alterum quod interim præcipimus est, ut in singulis Monasterijs liber magnus fiat coriaceæ compactionis, qui sit veluti Monumenta, seu Regestum omnium bonorum, ac possessionum, cuiusque, omnesq; illius chartæ arithmeticè notentur, & in fine Secretarius Conuentus de numero illarum fidem faciat.

69. Porro in Monasterijs prædiutibus, copiosiusq; prædiatis, prædictum Regestum in duos, vel tres libros poterit diuidi secundum dioceses, aut alio meliori modo, ut illius vltus sit faciliior, & expeditior:

70. Initio igitur huius libri, omnes primū, & singulæ Ecclesiæ patronatus Monasterij, Annexæ, seu filiales designentur, secundum Censuale, seu regestum Ordinariorum, ut quid iuris in singulis habeamus, nobis innotescat.

Admonemus autem, & præcipimus, vt Patronatus Ecclesiarum, quæ à nobis hætenùs non fuerunt præsentatæ, ante vacationes illarum (iuxta formam sacri Concilij) coram Ordinario iustificentur.

✠ Designentur etiam in libro Regesti iura, vel iurisdictiones temporales, quibus Monasterium gaudet.

71. Deindè omnia, ac singula prædia secundùm territoria, atque secundùm parochias, in quibus fuerint sita exarentur: pensiones item quæ ex illis annuatim soluuntur: incrementa illarum, quæ decursu temporis fiunt: personæ quæ bona illa, seu partem illorum possident: vitæ prædictarum personarum summatim etiam notentur: venditiones, dotes, donationes, tituli facti, & cætera huiusmodi, ex quibus certò constet status prædiorum, pensionis quantitas, personaque soluens, ac possidens iuxta exemplar in fine harum Constitutionum appositum.

72. Præcipimus autem *in virtute sanctæ Obedientiæ*, & sub pœna semestris suspensionis quibuscunque Superioribus, vt nullam Scripturam venditionis, donationis, aut dotis, seu titulum de nouo factum subsignent, quin prius singula, quæ in præfato libro (iuxta prædicta) fuerint annotanda, memoriæ, & scriptis distinctè in eo mandentur. De quo an diligenter obseruetur, diligenter etiam in Visitationibus inquiratur.

73. Statuimus denique, vt prædicti Regesti duo in vnoquoque Monasterio exempla fiant, vnumque in Archiuo proprii Monasterij permanenter conseruetur, alterum in Archiuum Congregationis (de quo statim) transmittatur.

§.

De Archiuo Monasterij, & Congregationis.

74. **V**T prædiales Monasteriorum possessiones, cæteraque tum ad spiritualia, tum ad temporalia pertinentia illæsa conseruari possint, statuimus vt omnes Scripturæ, Contractus, Priuilegia, Titulos, & Iura, quæ ad Conuentum pertinent, in Archiuo sollicitè asseruentur: vnde in singulis Monasterijs peculiariter fiant scrinia, armaria, siue capsa, in quibus illa omnia tuto recondantur.

75. Claves Archiui tradet Abbas de consilio Consultorum Monacho maturæ ætatis (qui poterit esse Secretarius Conuentus, vel Consilij) seu alij, qui zelo, curiositate, characterequē lectū facili polleat, iuramento autem fidelitatis astringatur ne scriptum quid ex Archiuiο absque speciali licentia Prælati alicui personæ extraneæ, vel etiam Monacho dare, aut commodare præsumat, vel extrahi permittat: quod si secus fecerit, iuxta qualitatem culpæ grauiter puniatur.

76. Archiuarium sic electum admonemus, vt omnia habeat rectè, & ordinatè disposita, & quæ ad eandem materiam pertinent in vnum, & eundem fasciculum colligata: vnde præcipimus quòd habeat Codicem, in quo per modum Indicis, & summariè conscribat omnia, quæ in archiuiο sunt reposita, & de nouo reponuntur, notato etiam libro, scrinio, vel loco, in quo singula existunt, vt facilius inueniantur, alterquē Index sit in Deposito.

77. Præcipimus autem prædicto Archiuario, vt quoties ex licentia Prælati aliqua scriptura ab archiuiο fuerit extrahenda, vt alicui tradatur, eam nemini tribuat, nec etiam Abbati, quin prius ipse accipiens, pignore dato in archiuiο asseruando, & sub chirographo in quaternione eiusdem Archiui exarato fidem faciat, se talem, vel talem scripturam recepisse. Quod Archiuarius *sub virtute sanctæ Obedientiæ* obseruet. Scripturas autem sic extractas sedulò recuperare meminerit.

78. Præcipimus etiam, vt quæuis scripturæ vetustæ, & quæ literas iam habuerint fugientes, seu quæ vix legi possint, singulis triennijs authenticè reformatur, ne omninò pereant, quod Abbates Archiuiο perscrutato ante Visitatorum visitationem sub bimestri suspensione obseruare teneantur.

79. Statuimus denique, vt liber mediocris quantitatis fiat qui sub potestate Archiuarij sit, *Dietarius nuncupetur*, & in duas partes diuidatur: in earumquē priori, Archiuarius ipse diligenter literis mandet præcipua, quæ a primis fundamentis Monasterij in eo acciderunt, & decursu temporis annis singulis euenierint, Abbates illius, & alia notatu digna. In posteriori verò parte scribat, ac recenscat vitas, & obitus Monachorum, qui in ipso Cœnobio decesserint, virtutum ornamēta, & exempla, gradus etiam, dignitates, & honores, quibus præfulserint, & cætera

huiusmodi, vt memoria illorum sit in benedictione, & posteritati nostræ, futurisque temporibus consulamus.

80. Ordinamus autem vt singulis annis mense Nouembri à die omnium Fidelium Defunctorum, & deinceps legantur in Refectorio pausis solitis, Vita, & obitus Monachorum, prout in prædicto libro fuerint notati, vt fraterna eorum recordatio in generationem, & generationem reuiuifcat.

§ 81. Cæterum præter Archiuua specialia singulorum Conuentuum statuimus, vt in Archicœnobio quod nimirum fuerit caput Ordinis, sit peculiare Archiuum Congregationis, cuius clauem tradat Reuerendissimus Monacho fideli, quem elegerit in eoque afferentur primò Bullæ reformationis nostræ, priuilegia Ordinis, & indulta Apostolica, concessiones Regiæ, sententiæ latæ in fauorem Congregationis, & omnes aliæ Scripturæ bonæ commune illius respicientes, ac huiusmodi alia ad illam spectantia, quæ progressu temporis acciderint, & Archiuarius prædictus scriptis, ac memoriæ tradat.

§ 82. Præcipimus autem Reuerendissimo, vt omnes literas, seu Constitutiones Apostolicas in forma etiam Breuis expeditas, quæ Religiosas personas quomodolibet attingentes de nouo emerferint, ad se statim à Romano procuratore transmitti iubeat, vt de omnibus decretis Pontificijs debita habeatur notitia, quæ postquam in singulis Monasterijs fuerint promulgata, in Archiuo tandem Congregationis afferentur.

§ 83. In eodem denique Congregationis Archiuo reponantur exempla librorum Regesti cuiusque Monasterij (de quo supra.) Vnde expensis eiusdem Congregationis fiant plutei, siue armaria, in quibus hæc omnia recondi possint. Quoties verò in Regesto alicuius Cœnobij aliquid pensionis, seu aliquid aliud fuerit additum, aut de nouo appositum, Archiuarius prædicti Cœnobij trāssumptum illius additamenti ad Archiuarium Congregationis transmittat, qui illud notato loco, ac libro, diligenter scribat, vt exemplum cum exemplari cohareat.

§ 84. Statuimus, vt Archiuarii tùm Conuentus, tùm Congregationis, quando officium suum reliquerint, per Indicem prius seu Inuentarium coram Abbate, aut Priore omnia ad Archiuum pertinentia tradant successori, actū traditionis ab omnibus sub-

*Uita mona-
chorum le-
gatur.*

CAPVT II.

De Receptore seu Exactore Pensionum.

1. **C**VM munus colligendi, & exigendi annuas pensiones magne confidentie sit, virumque industriam, ac solertem requirat, ex quo utique commodum, vel detrimentum Monasterij maxime pendet, statuimus vt Abbas de consilio consultorum eligat Monachum Sacerdotem ætatis maturitate, religione, zelo, ac fidelitate præstantem, qui ex munere recipiat, & exigat omnia vectigalia, pensiones, redditus, & prouentus Monasterij.

2. Non poterit tamen eligi ad huiusmodi munus qui consanguinitate, vel affinitate Abbati fuerit coniunctus, nisi aliter fieri nequeat ob paucitatem Monachorum.

3. Vt autem Receptor omnia liquidò possit exigere, debitaque conservari, statuimus quòd duos tantum habeat libros, vnus dicatur Liber vetus alter Liber nouus.

† In Libro veteri colligat, & transcribat Receptor singulis annis ex libris præteritis omnes Debitiones veteres, sub titulis singulorum Cassalium, secundum Diæceses, & Parochias in quibus fuerint sita, annotatis personis quæ debent, quantum, & quid debent, ex quibus rebus, & ex quo, vel quibus annis. Quando verò Coloni huiusmodi Debitiones veteres soluerint, in Prædicto libro apponant hanc notatiunculam. *Pg.*

† Librum verò nouum (in quo scilicet recepturus est pensiones tantum anni præsentis) ordine sequenti, singulis etiam annis de nouo conficiat, non secundum librum anni transacti (ne forè pensionum incrementa conscribere prætermittat) sed secundum monimenta Regestumvè prædiorum, seu Cassalium Monasterij.

4. Ordo igitur, libri hic erit. Singula *primò* prædia, & partes illorum, ex quibus specialis aliqua pensio soluitur, per titulos distinctos scribat secundum Parochias in quibus ipsa prædia fuerint sita, non autem secundum loca in quibus Emphyteutæ habitauerint, incipiens à Parochia Monasterij.

5. *Dein.*

5. Deinde quouis prædio assignato, pensionem quæ ex illo soluitur à dextris delineet, quantum scilicet pecuniæ, quantum tritici, & cæterorum huiusmodi: à sinistris verò emphyteutæ nomen scribat, & quota vita sit, prima ne, secunda, an tertia, nulliusque nomen à prædicto libro deleat (quātumuis ille obiecit) quin prius successor Monasterium tanquam directum dominum recognoscat, & Luctuosam soluat: Tunc enim successoris ipsius nomen loco defuncti, non nisi coram Depositarijs substituat, defuncti nomen delens.

6. Tertiò tandem finitis omnium prædiorum titulis, alios separatim apponat frumenti, vini, & olei ex domestica agricultura collecti: frumentum, etiam, & vinum quod ab ipso Receptore emitur. Similiter etiam titulum pensionum sub quibus aliqua fortè molæ frumentariæ, vel aliæ fuerint locatæ, & maquina domesticarum.

† Hoc igitur libro sic confecto, & ordinato vtatur Receptor ad cuncta prædicta præsentis anni recipienda, & sub suis quæque titulis consignet.

7. Circa ipsam verò receptionem, modumque recipiendæ hæc statuimus, ac præcipimus. In primis pretia rerum, de quibus infra, & ex libro depositi initio sui libri transcribat vt iuxta illa venalia vendat, & pensiones quæ numerata pecunia soluuntur recipiat. Caueat autem maximè ne maiori, & altiori pretio quàm à Consiliarijs statutum est, vendat, aut pensiones debitas temere recipiat, alioquin in furantium pœnas ipso facto incidat & ab officio priuetur.

8. Statuimus deinde, vt non prius nouam, quàm veterem pensionem accipiat.

† Siquis tamen alicuius anni præteriti debitor, frumentum, vel quiduis aliud in Monasterium portauerit, permitimus vt illud ad pecuniam redigatur secundum pretium tunc temporis currens, accipiaturque ac si pecunia foret in solutionem pensionis veteris, habito respectu ad pretium illius anni ex quo pensio ipsa debetur, cum iuxta illud soluenda sit.

9. Præcipimus etiam in virtute sanctæ Obedientiæ tum Receptori, tum alij cuiusque Monacho ne ad nundinas eant, vt in eis publice, medijs vè nundinantium turbis pensiones à Colonis exigant, aut recipiant.

10. Sub eodem quoque *præcepto virtutis sanctæ Obedientia* mandamus vt quoties Receptor pensionem receperit, Emphyteutam soluisse notet non in schedis, aut frustulis papyraceis, sed in proprio libro receptionis suæ, illique soluenti apocham tribuat, expressè ac distinctè explicans nomen ipsius Emphyteutæ, nomen etiam prædij, seu proprietatis ex qua soluitur; quantumque recepit, & ex quo anno pensio est: non faciat autem mentionem diei, mensis, & anni in quo pensionem recipit.

7 Quod si pensio non soluatnr integre, schedam solutionis tribuat explicans se tale, vel tale quid partiale recepisse, in rationibus, & pensione postea integrandis computandum. Quod si Receptor in prædictis seruandis negligens inuentus fuerit, regulari disciplinæ tanquam inobediens subiaceat.

11. Ad pecuniam verò recipiendam habebit Receptor arculam cum paruo orificio à parte superiori, duplicique clauemunitam (vna sub potestate illius erit, altera in Deposito) in eamque injiciet omnem quæ receperit pecuniam, tum ex pensionibus, tum ex rebus veditis; duobus tantum, vel tribus aureis ad commutationes faciendas, apud se retentis, eamque cum Abbas præceperit, omnem prorsus Deposito tradat, alioquin proprietarius censeatur, & pœnis illius plectatur.

12. Statuimus denique, vt quicumq; Monachus qui absente Receptore, pensiones vice illius receperit, eo adueniente catalogum pecuniæ à Colonis solutæ (quam illi numeratam traderet) aliarumq; pensionum receptorum in libro Receptoris exarari, seu consignari conspiciat, quod *in virtute sanctæ Obedientia obseruet.*

4 Seruet etiam omnia prædicta, perinde ac si Receptor foret, excepto quòd in libro Receptoris nullatenus scribat.

13. Huiusmodi autem Receptoris substituti quo ad fieri possit, euentur, cum non plures possat manus hoc recipiendi opus.

14. Qua propter statuimus vt nullatenus Receptores in noxia consuetudine, ac veluti possessione Colonos constituent, ostiatim scilicet pœsiones ab eisquerèdo, sed perfideles ministros literis etiam monitorijs eos ad soluendum, & pensiones ad Monasterium deferendas, iuxta Titulorum conditionem pœnasque in illis impositas cogant.

15. Quod si fortè aliud in singulari aliquo Monasterio opus sit, in Capitulo generali, vel Visitationibus tractetur, & quid fieri deceat prudenter decernatur.

Antiquæ autem consuetudines aliquæ, sicut in Monasterio Saluatoris de Traunca prandium Ecclesiæ Saluatoris de Real, & huiusmodi aliz, ne omnino pereant, conseruentur.

16. Porro vt ex omnibus receptis Receptor se se exoneret, ac rationes reddat, statuimus vt omnem pecuniam quæ ex pensionibus, & ex rebus venditis receperit, immediatè non expendat, sed ex arcula prædicta Deposito tradat; ex alijs verò consumptibilibus, ex frumento scilicèt, vino, oleo, auihus, carne suilla, & ex cæteris omnibus receptis necessaria ac meliora quæque in sumptus, & penu Conuentus reseruet, tradatque Celerario; deteriora verò, ac residua vendat.

18. Vnde præcipimus quòd præter librum Receptionis habeat etiam alterum Exoneratorium, in quo sub Titulis distinctis, ac separatis referat singula quæ in expensas Conuentus ac Monasterij tradiderit: Celerarius verò quidquid sic receperit ibidem subsignet, vt postea rationes reddat (de quo infra.)

19. Eleemolynas autem frumenti immediatè à Receptore impertitas ex iussione Abbatis, Abbas ipse vice pauperis, seu potius Christi recipientis subsignet, alioquin ad rationes reddendas in Visitationibus minimè computentur, & Receptor ipso puniatur.

20. Vltimò tandem quoniam saepe contingit bona Monasterij sine titulo possideri, Colonosquæ ex vi tantum literarum Dotis, aut aliarum similiū multis annorum curriculis, prædijs & agris Emphyteuticis frui, vnde tandem tractu temporis plures Emphyteusæ temporariæ, & vitales, in perpetuas trāsunt, statuimus, & distinctè præcipimus, tum Abbatibus, tum etiam Receptoribus, vt non solum de pensionibus annuis recuperandis solliciti sint, sed eadem quoque sollicitudine possessores Titulo carètes diligenter, & industriè singulis annis ex instituto circumquirant, & inuestigēt, quosque vacantes Titulo inuenerint, ad facturam illius in iudicium etiam vocatos (si opus fuerit) cogant, & urgeant.

21. Quòd si Abbates, & Receptores in prædictis culpabiles, & incuriosi inuenti fuerint, pensionibus solum trienni sui con-

consulentes, de bonis verò Religionis in futurum, augmentoque & conseruatione illorum, debitionibusq; antiquis non curantes secundum proportionem culpæ, absque remissione puniantur suspensione ab officijs suis ad arbitrium Visitantium.

CAPVT III.

De Depositarijs Conuentus.

STatuimus vt in singulis Monasterijs Congregationis nostræ in loco tuto, ac firmo arca Depositi sit trina clauue clausa in quam vniuersa Conuentus pecunia inferatur, & asseruetur.

2. Duos autem Depositarios, seu Clauigeros, qui Monachi sint fideles, & in ratione supputandi experti, de consilio Consultorum eligat Abbas, quibus duas claues Depositi tradat, tertiã ipse retineat, vt nonnisi ab illis simul congregatis prædicta arca aperiatut.

3. Porro huiusmodi claues dissimiles sint inter se, ac diuersis incisuris fabrefactæ, easque Depositarij sollicitè custodiant. Cùmque aliquis illorum à Monasterio exierit, clauem suam nec Socio committat, nec Abbati, sed alteri Monacho, quem Abbas designauerit. Abbas verò ipse si à Cenobio egrediens eadem die non sit reuersurus, Priori suam relinquat.

4. Ordinamus autem, & præcipimus, vt omnis pecunia ad Depositem spectans à Depositarijs insimul congregatis, cùm aduenerit numeretur, & in arcam prædictam inferatur, nullatenusque extra illam asseruetur. Depositarij verò quantitatem illius in libro suo notent, atque cum Abbate subsignent.

Quòd si Abbas aliter in his fieri permiserit, aut præceperit, per duos menses suspendatur.

5. Depositarij quoque pecuniam locationum Ecclesiarum à conductoribus soluendam immediatè recipiant, illisque apocham tribuant ab ipsis, & Abbate subsignatam.

6. Statuimusque vt in Deposito triplex sit liber; vnus qui liber Depositi simpliciter nuncupetur, alter Dominiorum, tertius Quindennij,

7. Quod attinet ad primum, liber ille Depositi singulis annis de nouo fiat, & diuersis titulis ordine sequenti distinguatur. *In primis* duo prima, vel tria folia illiterata, seu alba remaneant, vt in eis frumenti, & vini, aliarumque rerum recipiendarum, atque venalium pretia describantur.

8. Præcipimus enim vt Abbas, & Consiliarij inſimul congregati tempore ſolito prædictarum rerum pretia taxent, quo præſinito, Depositarij in prædictis paginis albis illud ſingulatim ſcriptis referant.

9. In impoſitione autem huiusmodi pretij, vt omnis ſcandali, iniuſtitiaque ratio præſcindatur, ſummum, ac rigoroſum pretium, attentis circumſtantijs temporis, & anni Abbas, & Conſultores non excedant, ſed æquitatem ſemper ſeruare procurent.

10. *Secundò*, poſt illa duo, vel tria folia alba ſequatur ſtatim Index omnium titularum, qui in prædicto libro ſeorſim fuerint deſcripti, vt facile qualicumque inneniatur cum aliquid fuerit recipiendum.

11. *Tertiò*, prædicto Indice finito, apponatur numerus omnium Eccleſiarum, ex quibus Monasterium fructus recipit; *Deinde* ſumma omnium vectigalium, & penſionum, quæ Monasterio quotannis ſoluuntur, ſumma ſcilicet pecuniæ, ſumma tritici frumenti ſecundarij, vini, cæterarumque omnium rerum annuo, certo, ſcitoque cenſu ſoluendarum.

12. *Quartò* ſequantur ſtatim Eccleſiarum tituli ſigillatim diſtincti ſub quibus locationes fructuum ſcribantur, *Locata*, ſcilicet, *eſt talis vel talis Eccleſia, tali anno, tali perſone, tali pretio, talibusque pitantijs*. Atque inter ſingulos titulos folia medient alba, vt ſolutiones pecuniæ in eis exarentur.

13. Finitis Eccleſijs, ponatur titulus hic. *Debitiones veteres, quæ reſtant ſoluende uſque ad tale, vel tale tempus*. Sub quo omnia illa antiqua debita, quæ Receptor receperit, ac Deposito tradiderit, deſcribentur non ſecundum ſubſtantiam ipſarum rerum, ſed ſecundum pecuniam ad quam fuerint redacta, prout in Viſitationibus fieri ſolet.

14. *Quintò*, ponantur tituli vectigalium, & penſionum, quæ annuatim Monasterio pendere ſolenne eſt, vt ſub ſingulis deſcribatur, quidquid Depositu a Receptore recipiendo receperit:

perit : paginis albis , prout fuerit opus interiectis. *Primus* titulus erit pecuniæ : *Secundus* tritici, *Tertius* secalis , siue centeni, *Quartus* milij , hordei postea, vini, carnis porcinae, arietum, hedorum, auium, & omnium aliarum rerum.

15. Porro singula hæc, quæ fuerint recepta , ita sub prædictis titulis exarentur, vt duæ margines à dextris scilicet , & à sinistris relinquantur ; in priorique arithmeticae notulis assignetur numerus modiorum frumenti, vel quantitas cæterarum rerum, quæ traduntur Deposito. In altera verò margine assignetur pretium illarum, seu summa pecuniæ, quæ illis correspondet; nam secundum priorem marginem rerum rationes reddit Receptor in Visitationibus, eorum quæ Deposito tradidit, secundum alteram verò marginem pecuniæ, rationes reddunt Depositarij eorum, quæ receperunt.

16. Vltimò tandem apponantur duo alij tituli distincti, *Extraordinaria*, scilicet, & *Pecunia mutuata*.

17. Post prædicta quibus Deposito accipiendo oneratur, ponantur tituli datarum, quibus se se exonerat nimirum, *Data Expensori*, *Data Sacristæ*, *Data pro operibus extruendis*. *Solutio denique pecunie mutuata*.

18. Omnis igitur pecunia tum quando recipitur, tum etiam quando datur, in hoc libro sub suis titulis ab vno ex Depositarijs exaretur, illis qui eam receperint, ibidem subsignantibus. Vnde etiam præcipimus quòd nulla pecunia mutuata mortua (vt aiunt) recipiatur, aut soluator, sed tum receptio, tum solutio sub proprijs titulis exaretur, & scriptis semper viuat.

¶ 19. Ordinamus præterea, & decernimus, vt præter librum Depositi, de quo hætenus, sit etiam alter in quo peculiariter recipiantur Dominia, Lucuosa, & Signaturæ sub titulis distinctis, explicatis personis à quibus Dominia, Signaturæ, & Lucuosa recipiuntur, ex qua Parochia, ex quo Agro, vel Prædio, quantitateque pecuniæ recepta, & quantitate quæ remittitur.

† Permittimus autem, vt ex Dominijs, & alijs, attentis circumstantijs, conditione, qualitateque personæ aliquantulum ab Abbate, & Conuentu remitti possit.

¶ 20. Cæterum præter duos libros prædictos statuimus, vt in Deposito detur alter codex Quindennij, in quo scriptis, ac memoriae proditum sit, quantum pecuniæ singulis annis, pro

rata pendendum est ad Quindennium Monasterij, seu aliarum Ecclesiarum illius.

21. Præcipimus autem in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna priuationis vocis actiue, & passiuæ in Capitulo generali omnibus, ac singulis Abbatibus, vt prædictam pecuniæ summam pro rata cuiusque triennij in Capsulam duplici clauē clausam iniiciant, nihilque pecuniæ sic iniectæ sub prædictis præcepto, ac pœna, ab ea promere præsumant, præterquam ad Quindennij solutionem.

22. Vt autem Depositum à prædicta pecunia se exoneret, statuimus vt Depositarij eam Expenfori tradant, illeque eam subsignet sub titulo Dati, & in prædictam arculam coram Depositarijs immittat, atque in suo libro expensæ hæc apponat verba, *Tantum, vel tantum pecuniæ iniectum est in capsulam Quindennij.* Tempore verò, quò aliquod Quindennium actu soluitur, apponant Depositarij in prædicto Codice hanc notatiunculam, *Tali die, talis mensis, & anni solutum est Quindennium talis, vel talis Ecclesiæ, seu Monasterij,* & subsignet.

Apocham verò ipsius Quindennij soluti procuret Abbas à Recipiente, eamque cum alijs diligenter intra prædictam arculam seruet. Ex duabus autem clauibus illius vnā habeat Abbas, alteram Depositarius antiquior.

23. Præcipimus vt Depositarij cum Abbate simul singulis Sabbatis rationes exigant ab Expenfore pecuniæ totius accepti, & expensæ modo, quò infra capite 4. singulisque mensibus ab ipso Cellerario de ijs, quæ à Receptore accepit, & per singulos menses consumpsit.

24. Præter has autem partiales rationes, generales etiam singulis annis accipiantur, Kalendisque Ianuarij legantur coram Conuentu (prout in libro Ceremoniarum habetur.)

25. Statuimus denique, vt quoties Depositarij officium suum reliquerint, & alij de nouo fuerint electi, actus traditionis, & acceptationis fiat, omnem pecuniam, quæ in Deposito fuerit numerando, ipsaque traditio in eodem libro Depositi scriptis mandetur, & ab omnibus subscribatur.

CAPVT III.

De Cellerario Monasterij.

1. **S**Tatuimus, vt in singulis Monasterijs, Abbās de Consilio Consultorum Cellerarium eligat, qui qualitatis habeat à sancta a Regula assignatas, *omnique Conuentui sit sicut Pater.* Cap. 316

2. Munus illius erit totius rei familiaris curam gerere, hortos, vineas, agros, & huiusmodi alia temporibus opportunis colere, famulos regere, & ea quæ ad victum pertinet, procurare. Vnde cellam penariam habebit, in qua omnia victualia, maiora saltèm quæque recondat, atque conseruet.

3. In Monasterijs maioribus, iuxta sanctā Regulam solatia ei dentur, proindeque vnum, vel alterum Fratrem Laicū habeat, qui cum coadiuuet in ijs quæ ad coquinam pertinent, & qui operarijs, vel agriculturæ prout fuerit opus assistet.

4. Curæ item illius erit Monachos providere de rebus minoris pretij ad vsum necessarijs, cum ex mandato sanctæ Regule *graphium etiam, & aris, tabulam*, seu papyrus, & alia huiusmodi illis sint tribuenda, *vt omnis auferatur necessitatis excusatio*, & proprietatis vitium radicibus amputetur. Cap. 317

5. Ad munus Cellerarij etiam spectat omnem pecuniam expendendam à Depositarijs immediatè accipere: pro quo *Librum* habeat *Expensi*, in eoque per singulos menses ac dies minutatim exaret omnia ac singula, quæ emerit, aut soluerit, atque in margine dextra libri è regione scripti arithmetice notet summam pecuniæ expensæ, in margine verò sinistra nomen ipsius rei emptæ, aut solutæ nomen apponat; vt facile sciri queat in Rationibus generalibus, quantum in quolibet genere rerum singulis annis, aut triennijs sit expensum.

6. Præcipimus autem *in virtute sanctæ Obedientie*, vt omnia in prædicto libro, tum quoad res, tum quoad pretia verè, ac fideliter exarentur, nec Abbas aliter fieri permittat, aut præcipiat, alioquin per duos menses, vel plures iuxta grauitatē culpæ suspendatur.

7. Statuimus vt in singulis hebdomadis Cellerarius rationes reddat totius accepti, & expensi coram Abbate, ac Depositarijs. Harum verò rationum modus hic erit.

8. Legantur à Depositario iuniore, altero simul inspiciente omnia, quæ ab vltimis rationibus in libro expensi fuerint consignata: deinde omnis pecunia diuſim expēſa in ſummam ſimul redigatur, & cū accepta cōparetur, reſiduoq; detracto, rationes certò tandem initæ in prædicto libro Cellerarij ſcriptis in hunc modum mandentur.

† *Tale die, talis menſis, &c. rationes exigentes à Cellerario, inuenimus eum accepiffe cum reſiduo rationum præteritarum tantæ pecunie, expendiſſe tantum, remanereque tantum reſidui rationibus adhuc referendum.* Abbasque ac Depositarij ſubſcribant, & in margine ſiniſtra eiſdem libri ſummam accepti, & expenſi, & reſidui Arithmeticè notent: Ad marginem verò libri Depoſiti infra vltimam datam apponat verbum hoc (*Rationes.*) Vt ex inde ſubſequentes, hebdomada ſequenti incipiant.

9. Statuimus præterea, vt Cellerarius habeat alterum librū, qui dicatur *Liber Cella penaria*, in eoquē ſub titulis diſtinctis conſcribat omnes modios farinae triticeæ, & ſecundariæ, qui per ſingulos menſes fuerint expenſi; ſub titulis etiam vini, ac olei diem notet, in quo ſingula vini dolia, aut certę menſuræ olei exhauriri, & expendi cæperint, & alia huiusmodi; atque de his omnibus per ſingulos menſes Abbati, ac Depositarijs rationes reddat.

10. Statuimus etiam, vt Cellerarius habeat alterum librum tertium qui *Liber Officinarum* dicatur, & in quo ſub Titulis ſeparatis, literis mandentur omnia quæ ad Reſectorium, Coquinam, Valitudinarium, Hoſpitiū, & ad cæteras Monasterij Officinas ſpectauerint, aut de nouo fuerint addita: Atque ſecundū hunc librum Officialibus, & miniſtris qui nouiter ingrediuntur fiat traditio, iſtis ibidem cuncta, quæ acceperint ſubſignantibus, vt ea ſucceſſoribus ſimiliter poſtea tradant.

11. Quartū denique codicem habeat Cellerarius, qui *Liber ſalariorum* ſeu ſtipendiorum nuncupetur, in eoque ſint annotata ſalaria miniſtrorum, atque ſeruietiū Monasterij, Medici, nempe, Tonſoris, & aliorum omnium: ibique ſubſignent ſinguli cuncta quæ receperint.

12. Vltimò tandem statuimus, vt specialem curam habeat Cellerarius de honestate vitæ famulorum, eosque diebus Dominicis per se, vel per alium doceat cuncta quæ Christianum virum scire decet, elementa scilicet Doctrinæ Christianæ, modum Confitendi, modum ministrandi Altaris Sacrificio, & alia huiusmodi, ipsosque obliget vt diebus solemnioribus ad Sacramentum Pænitentiae accedant, & sacram Eucharistiam summant: In die scilicet, *Natiuitatis Domini, & Resurrectionis, in die Pentecostes, & Assumptionis Deiparæ Virginis, in die omnium Sanctorum, & in Festis Beatissimi Patris Benedicti*, quòd si illi implere renuerint à Monasterio expellantur: si autem Cellerarius in prædictis negligens fuerit, grauiter in Visitationibus reprehendatur, & puniatur.

13. Eademq; seruare teneatur Sacrista, si aliqui fortè dentur adolescentuli Sacristiæ seruientes. Hi tamen singulis mensibus ad Sacramentum Pænitentiae, & Eucharistiæ accedant.

§.

De Dispensatore.

14. **D**ispensator Monachus erit subordinatus Cellerario, & coadiutor illius in ijs præcipue quæ ad coquinam, & Cellam penariam pertinent.

15. Ad munus illius, spectat cibum Conuentus immediatè præparari facere, coquum monere, & affectu Charitatis coadiuare, vt omnia quæ ad victum Monachorum spectant, bene, & mundè condiantur, & pro horis solitis sint præparata, eaque diligenter secundum dispositionem Cellerarij ministrare.

16. A Cellerario singulis hebdomadis recipiet quæ in ea expendenda sunt, panem, carnem, piscem, & huiusmodi alia.

17. Vt autem omnia in Domo Dei in numero, pondere, & mensura fiant, habebit memoriale, seu libellum, in quo scribat ea, quæ expenderit ex receptis à Cellerario, illique rationes reddet.

CAPVT V.

De Cæteris Officialibus, & Officinis
Monasterij.

CVM præter Officiales, ac ministros Monasterij de quibus hætenus, necessarij sint etiam alij ad complementum seruitij illius, qui nimirum curam gerant Hospitij, Valetudinarij, Vestiarij, Refectorij, Bibliothecæ, atque Ostij Monasterij, statuimus vt omnes hos Abbas prudenter eligat, & coram Congregatu designet. Hæc autem circa singulos ordinamus.

§.

De Vestiario Monasterij.

1. **P**rimò quod attinet ad vestiariū, statuimus, vt Monachus qui Vestiarius fuerit electus, librum habeat diuersis titulis distinctum, sub quibus diuersa pannorum genera siue lanæ, siue lineæ recipiat, & expendat.

2. Modus receptionis hic erit. Cum Cellerarius, vel quilibet alius Monachus aliquid panni emerit, Vestiario statim tradet, sub titulo accepti in prædicto libro traditionis adum in hunc modum exarans.

Tali die, talis mensis, & anni tradidi Vestiario tantum, vel tantum, talis, vel talis panni, tali pretio empti vt constat ex tali. vel tali pagina libri expensionis. Ipse autem Vestiarius subsignet.

3. Cum verò aliquid fuerit expensum Vestiarius ipse sub Titulis expensi eiusdem libri scriptis referat.

Tali die, talis mensis, & anni tantum talis panni expensum est, in tali, vel tali opere.

4. Statuimus vt ter in anno Vestiarius rationem reddat accepti, & expensi coram Abbate, ac Depositarijs. *Primò* vltima mensis Aprilis die; *Secundò* vltima Augusti, *Tertiò* vltima Decembris.

5. Præcipimus Vestiario, ut omnia fideliter expendat, omniaque indumenta monasticè, & vniiformiter fieri procuret, nihil omnino quod curiositatem sapiat sæcularem fieri permittens, aut contra leges faciens, alioquin officio priuetur.

6. Indumenta refarcienda Vestiario tradantur, qui ea refarcire iubeat: noua verò cum benedictione Abbatis fiant, cunctaque Communitatis expensis. Vnde nihil in peculiari Monachi cellula sartor, aut sarcinator efficiat, sed omnia per manus Vestiarij transeant, & in deputata fiant officina.

Cætera quæ ad Vestiarium, seu Vestes Monachorum spectant sequenti libro tradentur.

§

*De Infirmario, ac Valetudinario
Monasterij.*

7. **C**Um ex præscripto sanctæ Regulæ Abbates circa infirmos valdè sollicitos esse oporteat, statuimus ut Monachum eligant, qui diligenter, & patienter, lataque charitatis facie Infirmorum sanitati consulat, eisque omnia necessaria subministret, & Medicorum iussu exequatur, cum omni auctoritate, & imperio.

Cap. 371

8. Præcipimus autem quòd nemo in Monasterio prædicta Medicorum iussu, impedire, prohibere, immutare, aut oppositum præcipere audeat, sed omnia cum inferiores Ministri, tum etiam Abbas sollicitudine charitatis adimplere studeant, alioquin (ut infra) suspendantur.

9. Ad munus Infirmary spectat habere curam de omnibus, quæ ad infirmorum, vel infirmos pertinent, omnia quippè ei tradi præcipimus, ut cuncta sub clauē custodiat, & de omnibus rationem reddat. Quòd si plures fuerint infirmi, detur ei coadiutor vnus, vel plures, prout fuerit opus.

10. In singulis autem Monasterijs Valetudinarium pro Infirmiss curandis deputetur, in quo iuxta Monachorum numerum sint aliqua lectisternia decenter, ac religiose ornata, omniaque alia ad vsum, ac seruitium Infirmorum necessaria, tum lanea, tum lineæ, sindones videlicet, culcitæ laneæ, ceruicalia, capitis opercula, linthea, atque mappas, cochlearia argentea, vasa quoque

ficilia, & vitrea, quæ infirmis tantum sint vsui. Patinam etiam stanneam, & scutellas, nec non ligaturas lineas ad venarum scissionses, clisterumque instrumenta, sublimatorium denique ad flores, & herbas medicinales stillandas, quas Infirmarius tempore suo stillare curet, aliasque colligere, & in medicamina seruare.

11. Præcipimus insuper circa prouisionem Valetudinarij, vt ultra prædicta sint in eo aquæ stillatitiæ, aqua scilicet Rosacea, aqua Naphæ, siue (vt aiunt) floris, & alia; oleum, & acetum rosaceum, & saccharum, vix passæ, pruna arida, amigdala, cydonites, saccharum rosaceum, & alia huiusmodi dulcia; quæ omnia Infirmarius à Cellerario procuret, & fideliter seruet.

12. Prælati autem, qui Valetudinarium prædicto modo non habuerint prouisum per tres menses absque vlla remissione suspendantur. Omnesque sub eadem pœna Medicum, ac Venarum sectorem sub salario habeant conductos, requisito prius consilio, & assensu Consultorum. Pharmacopola quoque (quoad fieri possit) Hebræi sanguinis macula careat.

13. Cum ergo Monachorum aliquis ægrotauerit, in Valetudinarium cum benedictione Abbatis se se recipiat, & de curatione illius sollicitè, ac diligentè tractetur, necessariaque ita ei ministrentur, vt nec sæculi delicias, nec consanguineorum affectum desideret.

14. Porro, si Infirmus non omnia pro votis habeat æquanimitè toleret, recolatque sæpè se Monachum esse, & quod infirmitas corporis, mentis sobrietas est, ac virtutum officina.

† Præcipimus vt Infirmi nequaquam sine scapulari breui in lecto cubent, idque Infirmarius specialiter aduertat.

15. Prohibemus nè Monachi in sæcularium domibus, aut etiam Parentum curentur. Nullus autem balnea poterit adire absque licentia Reuerendissimi.

16. Prælatos admonemus, vt quotidie ægros visitent, & omnem humanitatem eis exhibentes, eos ad patientiam cohortentur, non aliterque, ac Patres filiorum, illorum curam gerant, & de necessarijs prouideant.

17. Super omnia autem vt Sacramenta Ecclesiæ suo tempore eis conferantur procurent; Infirmorum verò nullus tertio venam sciadat, quin prius Sacramentali Confessione consciētiam

tiam exoneret, & cætera Sacramenta postulet.

18. Monachi verò charitatiuè Infirmos lecto decumbentes visitent, & consolentur extra tempus summi silentij, in eo enim huiusmodi visitationes, sicut alios cellularum ingressus prohibemus, nisi Prælati licentia adsit, vel Infirmi necessitas.

19. Caueant autem Monachi nè graues sint consolatores, sublata voce, & coaceruatim, seu aggregatim loquentes, vel alio quouis modo Infirmo molestiam, & Conuentui inquietudinem afferentes; alioquin corripiantur.

20. Quòd si Infirmus in cellula Dormitorij curetur, præcipimus, vt regularitèr Monachorū tantum ternarius infirmo simul adesse queat, eum visitandi gratia. Si plures tamen fuerint necessarij ad consolationem Infirmi, vel ad ministerium aliquod exequendum, ingressum non prohibemus.

21. Statuimus denique vt Prælati, qui fortè circa curam infirmorum negligentes fuerint, miseri, aut parum charitatiui per tres menses suspendantur; per sex verò si illorum culpa Monachus aliquis absque aliquo Sacramento decedat; quas pœnas Reuerendissimas, ac Visitatores infallibiliter exequantur, nullamque paupertatis, vel indigentia, aut aliam similem excusationem admittant in procuranda infirmorum salute, cæterisque ad eorum solatium necessarijs.

22. Præcipimus insuper circa eos, qui ex morbo conualuerint, vt benignè, & indulgenter tractentur, melioribusque cibis reficiantur quousque perfectè conualescant.

23. Vltimò tandem, licet infirmis Fratribus omne obsequium necessarium seriò velimus impertiri, & impendi, nihilque deesse quod illorum saluti expediat, & conducatur, quamuis ob remedia applicanda opus esset magna debita contrahere, vel etiam bona Conuentus distrahere, & vendere, quando aliter medicari non possent; Monachos tamen omnes exhortamur in Domino, vt viriliter suæ professionis propositum adimplere contendant, & nec leuium indispositionum cura, nimioquè sanitatis appetitu, corpori sæpè animæ sub specie necessitatis insidianti, nimium indulgeant ægrotorum sibi nomen acquirentes; nec qualiscunque ægritudinis prætextu Ecclesiastica quoque præcepta circa carniū esum, vel ieiunium faciliè violare præsumant.

§.

De Senibus, ac Defunctis.

Cap. 38.

24. **Q**uoniam Sanctissimus Patriarcha senum, & infantium in sancta Regula specialiter meminit, eorum quoque in his Constitutionibus specialiter meminisse decet.

25. Statuimus ergo, ut Monachi qui quadragesimum Religionis annum, ætatisque sexagesimum expleverint, Chorum frequentare Horis nocturnis non teneantur, & à ieiuniorum rigore, aliqubusq; actibus onerosis releuentur, atque (prout opus fuerit) socius eis detur, qui illorum cellulam mundet, lectum sternat, in alijsque necessarijs filiali amore seruiat.

26. Prælatos etiam, & Officiales admonemus, ut de corporalibus indigentijs illorum specialiter curam habeant, eosq; speciali favore prosequantur; æquum est enim, ut qui tot annis in vinea Domini pondus diet, & æstus portarunt, aliquantulum tandem requiescant, & indulgentius tractentur, illi præsertim, qui senio iam succumbunt, quosque senectutis accidentia, atque molestiæ circumstant.

27. Cum autem senibus labores corporis sint minuendi, exercitationes autem animi augenda, ipsos admonemus, & exhortamur in Domino, ut exercitijs spiritualibus Lectiois, & Orationis frequentius incumbant, deuotius se Deo commendent, delicta iuuentutis, & ignorantias adolescentiæ lacrymosius diluant, Iunioribus exemplum præbeant, ea quæ potuerint hilariter agant, ac de possibilitate Deo grates reddant, neque Privilegij prætextu (si alias vires suppetunt) se excusent.

Ultimò tandem à rebus transitorijs se se expediant, & ad rationes Deo reddendas seriò se præparent, atque si ante senectutem curarunt ut bene viuerent, in senectute iam curent, ut bene moriantur, mortem singulis diebus expectantes; *Senibus quippè mors est in ianuis, iuuenibus autem in insidijs.*

Bernard.

§.

¶ 28. Porro si infirmorum seu Monachorum aliquis obierit, suffragia pro illo fiant prout infra libr. 3. Constitut. 1. decernimus.

29. Cum autem Religiosi^{a Religioſi} eligere nequeant sepulturam, & de ſepult.
apud Monasteria sua sint tumulandi, statuimus vt Monachi in 6.
ſubditi in aliquo latere Clauſtri ſepeliantur, & ad caput cuiuſq;
in paruo quodam lapide proprium nomen illius, annus, menſis,
& dies obitus inſculptur.

† Abbates verò ſepeliantur in Capitulo, ſeu Eccleſia, hac inſcriptione ſuperaddita in paruo lapide, qui ſit quaſi pars tertiæ cippi; *Tali die talis menſis, & anni obiit P. Frater N. Dominus Abbas huius Monasterij.*

† Generalis denique ſi decedat, in Cruce Eccleſiæ ſepeliatur cippo ſuperpoſito, & huiuſmodi epigraphe inſculpta: *Tali die, talis menſis, & anni obiit R. P. Frater N. Generalis Congregationis noſtræ.*

30. Præcipimus vt defuncto Monacho quocunque, Inuentarium fiat à Priore, ac duobus Depositarijs omnium rerum, quæ ſui uſus erant: omnes enim ad Monasterium, in quo Conuentualis erat, pertinere declaramus.

31. Libri, & ſcripta in Bibliotheca reponantur (prout infra dicetur) de cæteris, tanquam de rebus Monasterij, iuſtè ac prudenter diſponat Abbas: curet tamen primò, vt obligationibus, aut debitis forſitan à Defuncto relictis, integre ſatiſſiat.

§.

De Hoſpitario, & Hoſpitio Monasterij.

32. **H**ospites ex præſcripto Sanctæ Regulæ, & tanquam Chriſtus ſuſcipiantur, nulluſque clauſis charitatis viſceribus ab Oſtio Monasterij dimittatur: *Ne forte cui domus fuerit clauſa, cui humanitas denegata, ipſe ſit Deus.*

b Cap. 532

a Auguſt.

33. Pro Hoſpitibus igitur recipiendis deputatum ſit Hoſpitium decenter ornatum, & ſufficienter prouiſum, tùm quoad

ea quæ ad lectum pertinent, tum quoad fructum mensæ, quæ Abbates specialiter curent, & in visitationibus, si negligentes fuerint, super ijs diligenter provideatur; cum in Charitatis domo instrumenta Charitatis deesse, opprobrium sit Charitatis.

34. Ad receptionem etiam, ac ministerium Hospitum curamque Hospitij, designet Abbas Monachum grauem, modestum, prudentem, & affabilem, qui gratum cunctis sciat fructum exhibere, omnesque congruo honore, & vrbane tractare; Hic Hospitij mundiciem solícite curet, omnemque illius suppellectilem mundam, nitidam, & apte compositam habere studeat; cui si opus fuerit detur Coadiutor, per Inuētariū accipiat omnia Hospitij utensilia, neque inde ad alium quemuis vsum extrahi permittat.

34. Primò autem circa Hospites Congregationis nostræ decernimus, vt omnes quacunque superuenientes hora suscipiātur: Eos tamen admonemus ne in tempestiue, quoad fieri possit, adueniant.

35. Monasterium ingressi statim Superiorem adeant, & coram eo prostrati benedictionem Regulare more solito accipiāt cuiuscunque dignitatis, & præminentie existant, quod districte obseruari præcipimus. Benedictioneque accepta cum Charitate, & hilaritate recipiantur, testimoniumque Abbatis sui, siue licentiam Reuerendissimi exhibeant, statimque sacrosanctam Eucharistiam adoraturi, Chorum, vel Ecclesiam pergant.

† Quoad forū verò penitentiae, licet subditi sint in alio Monasterio ita se habeant in eo quo hospitantur, ac si Conuentuales forent illius.

36. Sub obedientia Prælati eiusdem Monasterij sint toto hospitalitatis tempore, nisi fortè habeant præsentem Abbatem suum.

† Si vltra triduum in Monasterio Hospites sint permansuri pecuniam quam secum deferunt Depositarijs tradant, alioquin Proprietatis poenas incurrant.

† Quoad Chorum triduo transacto Horas diurnas frequentent. Nullus saltem Missæ maiori, Completorio, & Orationi illius desit Matutinisque diebus festis.

† Quoad Refectionem, Conuentum communiter sequatur, præcipimusque vt in Aduentu Domini nulli omnino cuiuscunque digni-

dignitatis sit carniū esus concedatur præcisa ratione Hospitis, alioquin Abbas aliter faciens in Visitationibus grauitè puniatur.

† Præcipimus vt pro nullo nostræ Cōgregationis Monacho, nec etiam pro Reuerendissimo cellula Hospitij aulæis, aut sericis ornentur.

37. Circa alterius Religionis Hospites, vel etiam sæculares personas statuimus, vt omnes (iuxta sanctam Regulam) cum omni officio Charitatis suscipiantur, nullique ad Monasterium transeunter saltem accedenti Hospitalitas denegetur. Quod si fortè Superior in suscipiendis, aut hospitandis Hospitibus defecerit, ad arbitrium Visitantium iuxta qualitatem culpæ suspendatur, super quo in Visitationibus diligens fiat inquisitio, culpabilesque seuerè puniantur.

38. Præcipimus tūm Abbati, tūm alteri cuicumque Monacho qui Hospitem receperit, vt eum primò ad Orationem ducat in Ecclesiam, vel in Sacellum aliquod, vt sanctæ Regulæ dispositio obseruetur. Prælatos autem admonemus quod ex Decreto Sixti V. non possunt recipere Hospites Regulares (præsertim si sint ignoti, aut suspecti) nisi exhibeant licentiam, seu literas dimissorias suorum Superiorum.

39. Præcipimus vt neque in Hospitio, neque in Refectorio vasa aurea, aut argentea ad seruitium Hospitū adhibeantur, sed omnia fictilia, stannea, vel vitrea sint (nisi forsitan Hospes Episcopalis dignitatis, aut alterius similis existat.

40. Permittimus tamen in Hospitio pro Hospitibus sæcularibus fuscinulas aliquas argenteas, argenteaque cochlearia.

† Circa lotionem pedum Nostrorum, ac aliorum Hospitum, in obseruationem sanctæ Regulæ, consuetudo seruetur.

§.

De Ostiario Monasterij.

41. **C**irca Ostiarium Monasterij interdicimus primò ne personis sæcularibus Ianuæ cura demandetur, sed talem Monachum studeat Abbas eligere qualem sancta Regula præscribit. Iunioribus autem Monachis, seu adolescentioribus etiam

etiam Sacerdotibus, Ianuæ Monasterij minime commendentur;

42. Ostiarius portam semper habeat clausam, pulsantibusq; diligenter accurrat per fenestrellam prius respiciens, omnibusq; modestè, humiliter, & vrbane respondeat, atque prudenter satisfaciat. Erga pauperes benigne, & patienter se habeat, elemosinasque communes, atque peculiare charitatiuè procuret, & iuste distribuât. Monachis nihil nunciare, aut mandata dare presumat, vel etiam ad colloquendum vocare absque licentia Superioris, alioquin Regulari disciplinæ subiaceat, & si non emendauerit, ab Officio suspendatur, vel priuetur.

43. Habita facultate Prælati, Monachos qui fuerint vocandi diligenter accersat; Caueat tamen ne existentes in Choro, in Lectionibus, seu disputationibus, vel in Silentio vocet, nec licentiam ab Abbate petat, nisi vrgens accedat necessitas.

44. Matutino tempore nō nisi cum luce diei Ianuæ assistat: vespere verò dato signo ad salutationem Angelicam eam claudat, & repagulis firmet, atque recedat.

45. Postquam Monasterij Ianuam, cæterasque portas clauserit, clauces non alibi nisi in manu Prælati deponat, tum nocturno, tum Meridianæ tempore. Tempore prandij, & cænæ clauces Ianuarum Monasterij in Refectorio asseruentur, nec inde nisi de Superioris licentia, educantur; Ordinet tamen Abbas, vt pulsantibus tunc temporis (si opus fuerit) aperiatur. Solo autè Meridianæ spatio Ianuæ tintinnabulum ligetur.

De Bibliotheca Monasterij.

46. **C**VM Bibliotheca Conuentus inter præcipuas Officinas illius meritò recenseri debeat, & haberi. Præcipimus, vt in singulis Monasterijs Congregationis nostræ Bibliotheca curiosè instituat, & curiosius conseruetur.

47. Vnde decernimus quòd singuli Abbates Conuentuum, in quibus duodecim, vel supra, communiter resident Monachi, in emendis, ac reparandis libris aureos saltem decem singulis annis expendant. Hac autem parua quantitate contenti sumus, quia in Capitulis Generalibus, & Visitationibus maior poterit applicari,

applicari, secundum exigentiam temporis, vel necessitatem loci: nulla verò erit atas, qua paucitate illa non indigeat. Porro in minoribus Conuentibus Reuerendissimus, & Visitatores, prout opus fuerit, super hac re provideant.

48. Bibliotheca curam tradat Abbas Monacho, qui fideliter eam custodiat, diligenter mundet, & libros ordinatim habeat dispositos, eosque sub Inuentario, seu Indice per modum Alphabeti digesto recipiat, & sub eodem successori tradat; pro quo habeat Bibliothecarius peculiarem codicem, nullusque liber, aut aliquid manu scriptum in Bibliotheca de nouo ponatur, quin prius in prædicto Codice exaretur.

49. Statuimus, vt in Bibliotheca (quæ clauem habeat communem, & semper clausa sit) silentium seruetur, præter quam si cum Hospite aliquo in ipsam videndi causa aliqui fuerint ingressi, alioquin regulari disciplina subiaceant, silentium in ea aliter violantes, aut aliquid aliud, præter id quod ad studium litterarum pertinet, in ea facientes.

50. Vt autem Bibliotheca conseruari queat, & ne facile dissipetur præcipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ, vt Monachorum nemo cuiuscunque qualitatis, aut conditionis sit, librum aliquem ad Bibliothecam spectantem, aut aliquid manu scriptum, quod ad ipsam pertineat, ab ea extrahere per se, aut per interpositam personam audeat, nec etiam de licentia Abbatis, aut Reuerendissimi, libris illis exceptis, qui feria secunda Quadragesimæ dari solent, vel ad Refectorium, Chorum, Capitulum, seu Nouitiatum fuerint necessarij, & aliquibus latinitatis, vt Iuniores addiscant, præsertim si fuerint duplicati.

Nullus tamen etiam istorum à Bibliotheca educatur, nisi manu Bibliothecarij, subsignante prius Mancho librum extrahente, in prædicto Codice, se tale, vel tale quid à Bibliotheca eduxisse.

51. Sub eisdem autem prædictis, præcepto, & censura, præcipimus, vt qui prædictos libros in Quadragesima legendos acceperint, anno finito, vel si à Monasterio mutari contingat, eos ad Bibliothecam reducant. Similiter etiam faciant alij, qui librum aliquem eduxerunt, transacta necessitate illius.

52. Statuimus, quod Monachorum libri, & cætera omnia manu scripta, ad vsum illorum spectantia, ad Monasterium illud pertineant, in quo tempore obitus ratione aliqua subditi, seu Conuentuales fuerint: præcipimusque, vt omnia illa in Bibliotheca ad vsum communem omnium reponantur, & manu scripta pergameni saltem compaginentur; nec Prælati de prædictis aliter poterunt disponere, *sub præcepto virtutis sanctæ Obædientiæ.*

53. Cum autem Bibliotheca, præsertim si copiosa sit, inter Bona mobilia pretiosa computetur, alienari non poterit secundum se totam, nisi in casibus à Iure permissis, modo quo *a* supra, prædicta bona pretiosa alienari posse statuimus.

a Const. 1.
cap. 3.

54. Permittimus tamen, vt aliqui libri duplicati eiusdem Auctoris, seu alij, qui non fuerint necessarij, possint cum alijs commutari, vel vendi ad alios emendos, qui Bibliothecæ magis conducant.

§.

De Fabricis construendis.

55. Statuimus, vt Abbas nouum aliquod ædificium, seu opus momenti non construat, nisi prius Architectum consulat, modelumque ipsius delineatum habeat à Capitulo Generali approbatum; quod si Capitulum Generale longè adhuc distet Reuerendissimus, & Diffinitores auditis Abbate, & Architecto illum poterunt approbare.

56. Quamuis Abbates structuras, quæ triginta aureorum summam non excedant de consensu Consilij struere possint, & de consensu Conuentus, quæ summam ducentorum non superent; Decernimus tamen, vt alias structuras sumptuosas maiorisque pretij Ecclesiam scilicet, Claustrum, Dormitorium, & similes, absque licentia Reuerendissimi sub pœna suspensionis annuæ struere nequeant.

57. Sub eadem item pœna illis præcipimus, vt opera à Prædecessoribus suis inchoata prosequantur, nisi fortè Capitulum Generale aliud decernat.

58. Statuimus etiam ut neque Abbates, neque Reuerendissimus pro arbitratu suo possint aliquid mutare, circa modulum, seu liniamenta operis faciendi, ut supra approbata, nec etiam incepta ædificia. Quod si aliquid mutandum, seu emendandum esse progressu temporis videatur, Reuerendissimus, Abbas, & Consiliarij audito Architecto, prout ad operis perfectionem melius, accommodatius, seu conuenientius videbitur, mutare, seu emendare poterunt.

59. Abbates æs alienum pro fabricis nè consent, sed in eis tantum expendant, quæ potuerint, ex annuis censibus Monasterij. Quos obiter admonemus, ut in huiusmodi censibus expendendis, primo loco agant de ijs, quæ ad cultum Dei spectant; unde in illis, quæ ad ornatum Sacristiæ, & Ecclesiæ pertinent, expendant quidquid eis prudenter placuerit. Secundo loco agant de necessarijs ad Victum, & Vestitum Monachorum, de Hospitibus item, Peregrinis, & Pauperibus. Tertiò tandem de Fabricis, & operibus.

60. Vltimò tandem statuimus, quod structuris, ac fabricis ponderis, & momenti Monachus tanquam Magister à Reuerendissimo præficiatur, qui diligenter, & sedulo illis assisat, illorumque augmentum vrgeat:

Hic verò pecuniam soluet Mercenarijs, singulis Sabbatis as-

sistente simul alio

Socio.

✠

LIBER TERTIVS

DE IIS, QUÆ AD SINGVLOS
Monachos spectant.

CONSTITVTIO I.

De Precibus, ac Suffragijs Diuinis.

CAPVT I.

De Horis Canonicis persolvendis.

1. **S**TATVIMVS vt Officium Diuinum, quod septem Horas Canonicas complectitur, & opus Dei à Sanctissimo Patriarcha appellatur, quotidie in Choris, aut Ecclesijs Monasteriorum Ordinis nostri Conuentualiter, horis solitis, iuxta Breuiarium Monasticum à Paulo V. recognitum deuotè pariter, & attentè persoluarur.

2. Prælati autem præcipimus, eorumque conscientias super hoc grauitè oneramus, vt perfectioni celebrationis Officij Diuini maximè inuigilent, Chorum frequentent, curentque vt nihil velociter, cursim, festinanter, aut confuse recitetur, sed omnia distinctè clara, & intelligibili voce, tractim, solitaque pausa proferantur. Monachos verò exhortamur, & in Domino obsecramus, vt eleuata mente in Deum, debitaque reuerentia, grauitè etiam, ac modestè Diuinis assistant Officijs.

3. Porro

3. Porro extra Chorum recitantes, non sedendo, aut ambulando, sed iuxta sanctam Regulam, genibus flexis prout maiestatem Dei orantes decet, Officium Diuinum congruentibus horis persoluant. Quod si aliter fecerint intempestiuè scilicet, vel non genuflexo, semel, & iterum reprehendantur; tertio verò in pane, & aqua ieiuent quacunque dignitate, aut gradu præfulgeant, quod Prælati, & Priores innuolabiliter faciant obseruari, alioquin in Visitationibus grauis culpæ pœna plectatur.

§.

9. Quod verò attinet ad horas dicendi Officium Diuinum, sequentia statuimus.

4. Ad Matutinam (iuxta sanctam Regulam) pulsetur hora secunda post mediam noctem, exceptis die Natiuitatis Domini, & tribus diebus ante Pascha, in quibus Rituale nostrum seruetur, seu prout fuerit opus, Abbas disponat.

5. Ad Primam pulsetur à die sancto Paschæ vsque ad Idus Septembris hora quinta, manè.

* Ab Idibus autem Septembris inclusiue, vsque ad kalendas Octobris, pulsetur hora quinta cum dimidia.

* A Kalendis Octobris vsque ad diem S. Catharinæ 25. Nouembris, pulsetur hora sexta.

* A die S. Catharinæ vsque ad diem S. Mauri Ianuarij 15. pulsetur quadrante 1. post horam sextam.

* A die S. Mauri, vsque ad diem S. P. Nostri Benedicti, pulsetur hora sexta.

* A die S. P. Benedicti, vsque ad Pascha pulsetur hora quinta cum dimidia.

6. Ad Tertium Officij Diuini, à die Paschæ vsque ad Idus Septembris, pulsetur hora octaua. In diebus Ieiunij regularis hora octaua cum dimidia. In diebus autem Ieiunij Ecclesiæ, & ab Idibus Septembris vsque ad Pascha, pulsetur hora nona.

Porro diebus in quibus habetur Concio, Officium prolixius, vel aliquid simile, pulsetur duplici quadrante ante horam solitā, aut ita disponat Abbas, vt omnia tempore congruo fiant, ac finiantur. In Monasterijs Urbicis seruetur cōsuetudo pulsandi.

7. Sexta Officij Diuini, à Pascha vsque ad Idus Septembris dicatur post Missam Maiorem, exceptis diebus ieiunij, in quibus dicetur ante Missam. Ab Idibus Septembris vsque ad Pascha, similiter

similiter etiam ante Missam dicatur; exceptis Dominicis, ac Festis, in quibus diceretur post illam.

8. Ad Nonam, pulsetur à Pascha vsque ad Idus Septembris Hora duodecima exceptis diebus ieiunij, in quibus dicitur Nona post Missam. Ab Idibus Septembris vsque ad Pascha, post Missam quoque dicatur; exceptis Dominicis, ac Festis, in quibus post gratiarum actionem in Ecclesia reciteretur.

Preciosa dicatur post Missam (vt mos est) Dominicis autè, ac Festis post primam.

9. Ad Vesperas à Kalendis Aprilis (nisi fuerit adhuc tempus Quadragesimæ) vsque ad Idus Septembris, pulsetur hora secunda cum dimidia. Ab Idibus autem Septembris vsque ad primum Sabbatum Quadragesimæ, hora secunda. A prædicto Sabbato, & deinceps in Ferijs eiusdem Quadragesimæ, hora vndecima ante prandium.

10. Ad Completorium, à Kalendis Aprilis vsque ad Idus Septembris (si dies fuerit cœnæ) pulsetur hora quinta post meridiem. Ab Idibus autem Septembris vsque ad prædictas Calendas, in eisdem diebus cœnæ, pulsetur hora quarta cum dimidia. Si autem dies fuerint ieiunij, pulsetur hora Collationis, de qua infra Constit. 4. Cap. 1.

§.

11. Quod verò attinet ad Cantum statuimus vt in prædictis Monasterijs prædictis tantum diebus, Natiuitatis, & tribus ante Pascha, Matutinæ Preces, & Laudes integre cantentur.

12. In Festis autem solemnibus duplicibus primæ Classis cantentur Inuitatorium, & Hymnus Matutini, Psalmi, & Antiphonæ, primi, ac secundi nocturni, & Lectiones, Hymnus Te Deum laudamus, Euangelium, & Laudes.

† Hæc autem solemaiora septem tantummodo sunt. Nimirum *Dominica Resurrectionis*, † *Festum Pentecostes*, † *Festum Assumptionis Beate Mariæ* † *Transitus*, & *Translatio S. Patris nostri Benedicti*, † *Festum denique omnium sanctorum Ecclesiæ vniuersalis*, & † *Festum omnium sanctorum Ordinis nostri*.

13. Secundò Inuitatorium, & Hymnus, Te Deum cum Euangelio, & Laudibus, cantantur in alijs septem Festis sequentibus. Nimirum *Epiphania Domini*, † *Ascensione Domini*, † *Festo Corporis Christi*, † *Natiuitate Sancti Ioannis Baptiste*, † *Festo*

*Festo Apostolorum Petri, & Pauli, & Festo Patroni Monasterij
 & Conceptione Deiparæ Virginis.*

14. *Tertiò Inuitatorium, & Hymnus, Te Deum cum Euā-
 gelio, & in Laudibus à Capitulo, ac deinceps canteatur in Festis
 sequentibus. & In Circumcisione Domini, & In Festo sanctissimæ
 Trinitatis & In Festis Beatæ Mariæ quæ à Populo coluntur (præ-
 ter Assumptionem & In Festis sancti Mauri, S. Placidi, & sanctæ
 Scholasticæ.*

15. *Quartò, Inuitatorium, & Hymnus, Te Deum cum Euā-
 gelio, & in Laudibus ab Antiphona ad Benedictus, & deinceps
 cantentur in Festo Inventionis sanctæ Crucis, in Festis Apostolo-
 rum, & sancti Barnabæ, in Dedicatione S. Michaelis, in Festis S.
 Gregorij, S. Bernardi, & Presentatione Beatæ Mariæ.*

16. In cæteris Duplicibus, semiduplicibus, atque Domini-
 cis Psalmus Venite, &c. Lectiones, & Respons. intonentur, Te
 Deum cum Euangelio cantetur.

17. In diebus denique trium Lectionum Psalmus Venite,
 &c. Lectiones, & Responsoria intonata dicantur * Antiphona
 autem Beatæ Virginis, *Ave stella matutina, &c.* in fine Laudum
 cuiuslibet Officij singulis diebus cantetur, in festis autem in
 quibus aliquid ex Laudibus cantatur, eam Cantor inchoet, &
 Organum prosequatur.

18. Circa horas diurnas statuimus secundò, ut *Prima* in
 Festis Duplicibus, & Dominicis, cantetur integrè: cæteris diebus
 Psalmi tantum sint intonati, Reliqua verò cum cantu dicantur.

19. *Tertia* semper cantetur; *Sexta, & Nona*, dicantur into-
 natæ. In die tamè Ascensionis Domini cantetur *Nona* solemniter.

20. *Vesperæ* cantentur; quando tamen Psalmi fuerint Feria-
 les intonati dicantur. (Præterquam in Adventu, & Quadrage-
 sima) Vesperisque finitis stationes fiant prolucrands Indulgen-
 tijs.

21. *Completorium*, cantetur in Festis Duplicibus, atque Do-
 minicis; Cæteris verò diebus Psalmi sint intonati; Hymnus
 tamen, & cætera deinceps cum cantu dicantur.

* Antiphona Beatæ Mariæ in fine Completorij semper can-
 tetur, Addita etiam in honorem immaculatæ Conceptionis
 eiusdem Deiparæ Commemoratione solita *Conceptio tua, &c.*

Vt

Vt hæc autem facilius seruari possint, Tabella, quæ illa omnia indicet Choro affigatur.

22. Statuimus vt ad omnes Horas Officij Diuini Monachi Cucullas deferant: Hospites verò qui eas non habuerint, itinerantium pallia ferant.

In sedendo, stando, genuflectendo, ac in cæteris Rituali feruetur.

§.

23. Circa recitationem verò Officij Parui Deiparæ Virginis singularem erga illam deuotionem, & antiquam Ordinis nostri consuetudinem instaurari, atque conseruari cupientes; statuimus vt diebus singulis Officium Paruum eiusdem gloriose Virginis Conuentualiter ordine sequenti recitetur.

Matutinum, & Laudes sequentis diei, dicantur die antecedente post Orationem Completorii, si dies fuerit ieiunij.

Porrò si dies fuerit cœna, ea finita, factoque signo ad salutationem Angelicam, immediatè pulsetur campanula, omnesque ad sonitum illius in Choro, vel Capitulo congregentur, atque ibi deuotè recitent Matutinum, & Laudes Deiparæ, sequentis diei. Quibus recitatis, ac finitis, presidens aqua lustrali omnes aspergat, omnesque cum silentio in cellulas suas se se recipiant.

Horæ diurnæ Virginis dicantur immediatè post Horas similes Officij Diuini, ita vt dicto Benedicamus Domino, in Prima Diuini Officij, recitetur statim Prima Deiparæ similiterque Tertia post Tertiam, Sexta post Sextam, & Nona post Nonam, Vesperæ autem, & Completorium recitentur in Lectione pomeridiana (de qua infra.)

CAPVT II.

De quotidianis Missarum Sacrificijs.

1. **S** Statuimus, vt in Monasterijs maioribus Ordinis nostri tres quotidie Missæ ex obligatione Conuentuali (præter alias vnius, vel alterius Monasterij peculiare) celebrentur. Missa scilicet de Prima, quæ semper sit de Beata Virgine, & pro tota Congregatione nostra offeratur; singulisque Sabbatis can-

tetur

retur ab omni Conuentu post Primam. Missa deinde Matutinalis, quæ secundum Rubricas Missalis, ac Rituale nostrum dicatur, offeraturque pro animabus Purgatorij, ac potissimum pro Fratribus, & Benefactoribus.

Missæ denique maior, seu de Tertia, quæ pro vniuersa Catholica Ecclesia offeratur, ac semper cantetur.

2. Præcipimus, vt huiusmodi Missæ Conuentuales, nec etiam à Capitulo Generali pro alijs obligationibus satisfaciendis applicentur, nisi vrgens occurrat necessitas; tunc enim Matutinalis pro aliquo tempore à Capitulo aliter poterit applicari.

3. Statuimus, vt harum Missarum Hebdomadæ, & aliarum similium per Sacerdotes Conuentus ordinatim distribuantur. Qui cum vacauerint, poterunt duas pro intentione sua celebrare Missas; reliquas verò secundum ordinem Sacristæ celebrent, alioquin grauitè puniantur.

4. Præcipimus, vt Sacerdotes Ordinis nostri venerabile, & admirandum Sacrificium quotidie frequentent; quòd si non legitima interuenientè causa, duobus successiuè diebus celebrare desinant, Regulari disciplinæ subiaceant.

Quoties autem non celebrauerint, Missam saltem audire curent, nè vlla dies transeat absque visione dulcissimi Domini, in quem desiderant Angeli prospicere.

5. Præcipimus etiam vt non perfunctoriè, & ex more tantum ad Altare accedant, celerique ritu celebrent, nec nimis festinanter, sed tota animi attentione, ac deuotione in Sacris actionibus lentè festinent, atque ita compositè, grauitè, & temperatè se gerant, vt horæ dimidium in celebratione Missæ expleant.

6. Statuimus denique, nè fortè Sacerdotes Ordinis nostri Missarum copia nimis grauentur; vt nullus actu habere possit plusquam centum & quinquaginta Missas in futurum celebrandas. Studentes verò in

Collegio non poterunt similiter
habere plusquam ter-
centas.

(¶)

CAPVT III.

De Ordine Officij Diuini, & aliorum in Monasterijs minoribus seruanda.

1. **S**Tatuimus vt in Monasterijs minoribus, quæ quinque saltem, vel sex Monachos Conuentuales habuerint, noctu surgant Monachi ad Matutinas preces eadem hora, qua cæteri in alijs Monasterijs maioribus surgere solent, easque cum debita pausa, attentè pariter, & deuotè recitent, & in fine Laudum intonatam saltem dicant Antiphonam, *Aue stella Matutina, &c.*

† Inuitatorium autem, Lectiones, & Responsorialia in Festis saltem Duplicibus primæ classis, ac in Festis Deiparæ Virginis intonatè dicantur. Hymnus *Te Deum*, & Euangelium si fieri possit, in his etiam Festis cantetur. Finitis verò Laudibus, Oratio mentalis semper habeatur.

2. Ad Primam Officij Diuini surgant manè horis solitis, qua finita, recitent Primam Deiparæ Virginis, & ibidem habeant exercitium matutinale Orationis (de quo infra.)

Hora Tertiarum recitetur similiter in Choro Tertia, Sexta, & Nona Officij Diuini cum eisdem Horis Domine nostræ. Deinde dicatur Missa maior, quam omnes Conuentualiter à Choro audiant, eaque finita dicatur *Pretiosa*: Ferijsque Sextis habeatur Capitulum culparum.

3. Horis solitis in Refectorio comedant cum silentio, & lectione, & post prandium in Ecclesiam pergant cum gratiarum actione, & Responsorium dicant pro Defunctis (vt mos est.)

4. Lectio pomeridiana habeatur, Vesperarumque & Completorium Domine nostræ, atque Officium Defunctorum, vt in alijs Monasterijs, recitentur.

5. Vesperarum Officij Diuini suis horis dicantur, & postea fiant Stationes pro lucrandis Indulgentijs.

† Vesperis autem finitis, præcipimus, vt exceptis diebus Festis, omnibus Conuentualiter Congregatis lectio casuum Conscientiæ.

scientiæ habeatur per horæ saltem dimidium, legente, scilicet vno per ordinem summam aliquam, seu Auctorem aliquem ex probatoribus, cunctis alijs audientibus, Doctior autem, quem Abbas designauerit, explicet tandem quid tenendum sit, ipsique Monachi conferant, & repetant, audita, & explicata inter se, ita vt fructus aliquis ex huiusmodi lectione colligatur.

6. Completorium, & Oratio mentalis post illud, Matutinumque, & Laudes Domine nostræ sequentis diei recitentur eisdem horis, quibus in alijs Monasterijs recitari solent.

7. Statuimus, vt in prædictis Cœnobijs Missa de Prima solitis horis dicatur, & singulis Sabbatis in honorem Beatissimæ Virginis cantetur.

† Similiter etiam cantetur Missa maior diebus Dominicis, ac Festis, & Antiphona Deiparæ Virginis in fine Completorii singulis diebus cantata cum organo, vel saltem intonata dicatur. Additamentum tamen illud, *Conceptio tua*, &c. semper cantetur.

† Singulis etiam mensibus cantetur Missa Anniuersarij pro Fratribus defunctis, ceteraque suffragia, de quibus infra, cum cantu, vel sine cantu fiant secundum possibilitatem prædictorum Conuentuum.

8. Præcipimus vt hic ordo in Monasterijs illis minoribus seruetur, eumque Abbates seruari faciant, alioquin in Visitationibus suspendantur, & grauiter puniantur secundum qualitatem culpæ.

9. Cetera autem, vt Ieiunia Regularia, abstinencia à carnibus, flagellationes Conuentuales, & huiusmodi alia, quæ à multitudine Monachorum minimè pendent, sub eisdem pœnis seruentur, sub quibus in alijs Monasterijs maioribus seruari solent; Monachosque illic degentes admonemus, & in Domino exhortamur, vt vanis, ac ludricis occupationibus abiectis,

Lectioni, Orationi, alijsque vtilibus, ac spiritualibus

exercitijs vacent, cum à laborioso maiorum

Conuentuum onere sint exempti.

CAPVT IIII.

De Suffragijs pro Fratribus, & Benefactoribus.

1. **S**tatuimus, vt singulis diebus Missa Matutinalis pro Fratribus, & Benefactoribus nostris (vt dictum est) potissimum offeratur, eaque finita, exeat Sacerdos ad sepulchra Fratrum, ipsa aqua lustrali aspergens, & Responsorium cum Orationibus solitis recitans.

2. Præcipimus vt singulis diebus (tribus tantum exceptis, die scilicet Natiuitatis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes) finitis gratijs post prandium, Conuentus in latere Clausi recitet Responsorium pro Fratribus, ac Benefactoribus defunctis, Hebdomadariusque sepulchra Fratrum aspergat, & Orationem *Deus venia largitor, &c.* cum Versibus solitis recitet.

3. Præcipimus vt singulis hebdomadis FERIA secunda post PRIMAM (si in ea Festum Duplex non celebretur) Missa Defunctorum pro animabus Purgatorii, præcipueque pro Fratribus, ac Benefactoribus nostris Conuentualiter cantetur, & in fine Responsorium. Si autem Festum Duplex die illo occurrat, prædicta Missa recitata dicatur.

† Similiter etiam Ferijs sextis in fine Vesperarum, & Sabbatis, finita Missa maiori, cantetur Responsorium cum Orationibus in Processionario assignatis pro eadem intentione (nisi prædictis diebus, festum solemne, aut quod à Populo colatur occurrat).

4. Ordinamus, vt singulis mensibus, die quoad fieri possit Festo Duplici non impedito, fiat Anniversarium pro Fratribus, ac Benefactoribus more solito. Huic autem Anniversario omnes tum Conuentuales, tum Hospites assistant, nullusque desit quantumuis priuilegiarius sit.

5. Vltimo tandem statuimus, vt singulis annis decimo quarto die Nouembris Officium Defunctorum solemne fiat pro Monachis, ac Fratribus Congregationis nostræ eodem modo quo fieri solet in die Omnium fidelium Defunctorum, omnesque prædicto Officio quantumuis priuilegiarij interfint, & pro dicta intentione eadem die celebrent, nisi alijs obligationibus Conuentus, fuerint impediti.

CAPVT V.

*De suffragijs pro Monachis qui è vita
decedunt.*

1. **S**Tatuimus vt pro quolibet Monacho ad seruitium Chori destinato qui è viuus decesserit, singuli Sacerdotes illius Monasterij in quo ille Conuentualis erat, septies pro ipsius anima Sacrum faciant, ter autem singuli alij Sacerdotes Congregationis.

Porro Monachi, qui Sacerdotali charactere non fuerint insigniti, ter recitent Officium defunctorum, integrumque Rosarium Deiparæ Virginis. Donati verò septies tertiam partem Rosarij.

Nouitij denique pro Monachis qui obierint in eodem Monasterio in quo probantur, idem quod professi offerre, aut recitare tenentur, recitent.

2. *Statuimus secundò* vt in die obitus alicuius Monachi, aut in sequente (si in eodem commodè fieri nequeat) Officium nouem Lectionum, Missaque solemniter canteretur à Conuentu Monasterij, in quo Conuentualis extitit. Quòd si in alio Conuentu decedat, ibidem prædictum Officium, & Missa canteretur. In fine mensis cantetur etiam Officium trium Lectionum, & Missa cum Responsorio ad finem illius. Anno denique finito, idem quod in die obitus fiat. Et præter hæc, tricenarium Missarum per Sacerdotes Monasterij Sacrista diuidat inchoandum statim post diem obitus fratris defuncti.

3. Si Reuerendissimus pater Generalis obierit, vltra prædicta, in singulis Monasterijs Cōgregationis nostræ solemne fiat Officium post nuncium mortis illius.

4. *Statuimus tertio*, vt post diē sepulturæ Monachi defuncti pergat Conuentus ad sepulchrum illius per nouem dies continuos post Missam maiorem, & post Vesperas recitans Psalmū *Miserere*, &c. & cantet ibi Reponforium cum Orationibus in Processionario designatis, cæteraque fiant prout in Rituali habentur.

5. Pro Donatis, Sacerdotes Conuentuales illorum ter Sacrum faciant, Sacerdotes verò aliorum Cōuentuum bis Missam celebrent. Qui Sacerdotes non fuerint, semel recitent Officium Defunctorum, & septem Psalmos Pœnitentiales: Alij Donati idē quod supra. Quinque autem diebus Conuentus tendat ad ipsorum tumultum cum Psalmo, & Responsorio prædictis. Officia denique in die obitus illorum, mense, & anno fiant (vt supra numero 20.

6. Pro Nouitijs autem, si tempore Nouitiatus moriantur, ter quilibet Sacerdos eiusdē Monasterij celebret, alij verò Cōuentuales illius, qui Sacerdotes non fuerint, ea quæ supra num. 1. recitent.

7. Vt autem fraterna Charitas in prædictis suffragijs citò, ac diligenter exerceatur, præcipimus vt statim ac Monachus aliquis obierit, Prælatus Monasterij Reuerendissimum certiorē faciat, vt ipse per Epistolam ceteris Prælatis Fratris obitum obnunciet, singulique Monachi obligationi suæ statim satisfaciant: super quo conscientias eorum grauitè oneramus.

Vnde in memoriæ subsidium præcipimus, quod pro foribus Sacristiæ huiusmodi admonitionem in chartula Sacrista scribat. *Obijt N. cuius anima, requiescat in pace, Patres, ac Fratres obligationis suæ reminiscantur.*

8. Præcipimus, vt portio cuiuslibet Monachi defuncti, tūc prandij, tūc cœnæ pauperibus largiatur triginta diebus, si Monachus vita functus fuerit subditus: quadraginta si fuerit Prælatus: quinquaginta si fuerit Generalis, quod Prælati, & Officiales ad quos spectat adimplere teneantur *in virtute sanctæ Obedientiæ*, & sub pœna suspensionis totidem dierum. In loco autem Monachi defuncti (excepto Abbatis loco) nullus

alter infra dies illos sedeat, in eoque ponat

Sacrista Crucem paruulam, vt superstites

Monachi defuncti Fratris,

piè recordentur.

(:)

CONS-

CONSTITVTIO II.

De Præceptis circa Vota essentialia.

CAPVT 1.

De Voto Obedientie.

1. **I**CET tria Religionis vota, in quibus tota Monachorum vita, & perfectio sita est, præ cæteris quibusuis alijs obseruantijs prosequenda, ac summa cura seruanda sint, præcipuè tamen sanctam Obedientiam, primam Monasticæ vitæ radicem colere, & obseruare necesse est, cum *sola Obedientia virtus sit, quæ cæteras virtutes menti inserit, inser-tasque custodit.* Greg. Mag.

2. Quapropter Monachos omnes admonemus, & exhortamur in Domino, vt cum omni humilitate, & subiectione Superioribus suis obediant, vniuersaque eorum præcepta adimplere contendant, ac si à Deo cælitus fuissent emanata memores sanctæ Regulæ ex qua tenentur *grauia quoque, & impossibilia per Obedientiam iniuncta perficere.* cap. 68.

3. Prælatos item admonemus quòd licet præcepta Obedientiæ ad Disciplinam Regularem tuendam sæpe sint necessaria, illis tamen sobriè, summaque cum maturitate, & non nisi graui causa interueniente vtatur, ne vbi remedium quæritur, perniciēs paretur.

4. Quapropter decernimus, vt præcepta Obedientiæ vniuerso Conuentui imposita non obligent ad mortale, nisi in scriptis, & horum verborum serie ferantur: *in virtute sanctæ Obedientiæ præcipio, &c.*

5. Siquis autem formaliter inobediens fuerit nolens Prælati suo obedire, aut cum eo tumultuosis verbis superbè contendere ausus fuerit, carceri mancipetur, & in neruum mittatur, ieiun-

ieiunijs, & verberibus, alijsque pœnis iuxta qualitatem culpæ tenerè puniatur.

6. Præcipimus etiam Abbatibus, vt inobedientes Priori, aut Subpriori, vel Nouitiorum Magistro, grauiter puniant, inobedientiæque seu irreuerentiæ culpas nullatenus dissimulent, alioquin in Visitationibus grauiter puniantur.

7. Siquis denique præceptum aliquod formale, in virtute sanctæ Obedientiæ impositum violauerit, secundum conditionē materiæ, & alias circūstantias culpæ, pluribus aut paucioribus diebus panem tantum, & aquam in Refectorio comedat, dorsoque nudo in Capitulo verberetur, alijsque pœnis afficiatur.

CAPVT II.

De voto Castitatis.

1. **C**VM dudicus homo, & Angelus differant quidem, felicitate tamen non virtute, vt cuius virtutis maius est periculum, maior sit cura, curent Monachi Angelicæ puritatis professores eam incorruptam conseruare corporis, & animi occupatione, asperitate cultus, inhibitione sensuum, raritate sermonis, occasionum fuga, hostes quippe Castitatis fugiendo potius, quam resistendo vincuntur.

2. Licet autem Castitas in corde præcipuè retinenda sit, externis tamen sensibus illam etiam colere oportet, cum pudicitia Christianæ non satis sit esse castum, sed & videri: Quare studeant Monachi omni tempore, ac loco eam modestiam præferre, vt pudici oculi, & pudica lingua, ceterique actus externi signa sint interioris puritatis.

3. Siquis tamen de simplici fornicatione fuerit conuictus, duobus mensibus in carcerem recludatur, priori mense pedibus in neruo iniectis, ferijsque sextis illorum duorum mensium, pane & aqua ieiunet, & in Capitulo nudo tergo verberetur, voce tandem actiua, & passiva tribus annis priuatus existat.

4. Quod si graue scandalum, aut aliæ circūstantiæ aggrauantes interueniant, ultra prædictam pœnam, aliæ arbitrio Iudicis augeantur. Si delinquens fuerit Prælatus, officio suo priuetur prædictisque pœnis subiaceat.

5. Statuimus vt qui secundò turpiter relapsus fuerit, poena illa duplicata puniatur. Qui denique tertio, incorrigibilium poenas sustineat.

6. Præcipimus, vt cætera peccata contra votum Castitatis, siue simplici fornicatione leuiora sint, siue grauiora, illorum grauitate, aut leuitate considerata, Prælati diligenter, & proportionatè puniant, ac prudenter delinquentibus medeantur.

7. Præcipimus tandem vt impudici nullo vnquam tempore Prælati esse possint in Monasterio illo, in quo de violatione Castitatis cum tertio fuerint conuicti, & de infamia illius vulgò notati. Neque item per decennium ad illud Monasterium villo modo redire possint: super quo Prælatorum, ac Reuerendissimi conscientias grauitè oneramus.

CAPVT III.

De voto Paupertatis.

1. **Q**uoniam paupertas (teste Ambrosio) parens quædam & generatio virtutum est, votumque illius validissimum vitæ Monasticæ propugnaculum; oportet, vt voluntaria paupertatis professores intra septa eiusdem se se contineant, ad radicem malorum omnium cupiditatem faciliè expugnandam, expeditiusque in cælum iter agendum.

2. Vt ergo proprietatis vitium Monachis omnibus detestandum procùl à Religione arceatur, sciant imprimis Monachi, singulos ratione voti Paupertatis in professione emissi, teneri omni cuiusque rei dominio renunciare, & solum necessariorum vsu, quæ cum benedictione habent, contentos esse debere.

3. Vnde ad votum Paupertatis spectat, nihil Monachos sine aliqua suorum Superiorum licentia, seu contra expressam illorum voluntatem dare, accipere, retinere, deponere, expendere, mutuare, aut cum alio permutare, vel quouis alio modo alienare, nec usum alicuius rei sibi applicare, aut in certum usum concessa in alium conuertere, nec quidquam inscio Prælato demoliri, aut ea intentione occultare ne Superior illud auferat, seu auferre possit. Quapropter sollicitè hæc omnia Monachi aduerant, & obseruent.

4. Debent præterea ratione voti animum habere paratum sponte resignandi in Prælatorum manibus (quoties id superior fieri mandauerit) ea omnia, quæ ad vsum sibi sunt permittenda; alias se paupertatis voti transgressores esse sciant.

5. Præcipimus vt Monachorum nemo aliquid proprium sibi esse dicat, nec verbum *tuum*, aut *meum* in Religione audiatur, sed charitatis ore quidquid in ea est, *nostrum* appelletur; nihilq; sub clauē clausum, nisi ex licentia Prælati habeatur.

6. Prælatos autem admonemus nè in licentijs concedendis, aut negandis, ad donandum, habendum, expendendum de humano ducantur affectu, & respectu, sed in cunctis illis rationabiliter, & prudenter se gerant, atque ex iusta causa petita concedant, aut negent, nè potestate sua abutentes, peccati rei tantquam infideles, & iniusti administratores, facile existant.

7. Cum verò duplex sit bonorum genus (quædam enim immobilia, quædam mobilia dicuntur) quod attinet ad immobilia bona, non licet superioribus ex Iure ^a & ex decreto sacri Concilij Tridentini ^b bona illa alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, ^c vsum, vel administrationem iusta saltem deficiente causa.

8. Quod verò attinet ad mobilia bona, illorum vsum (eodem sic statuente Concilio) ita superiores Monachis permittant, vt eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam necessarium eis denegetur.

Caueantque maxime Prælati ne necessaria denegando, vel non ministrando subditis, ansam illis prabeant ad votum Paupertatis violandum, aut superflua permittendo peccati labem incurrant.

9. Porro superfluitas, vel conuenientia, & necessitas mobilium, ipsorum Superiorum arbitrio præfinienda est, habita ratione personæ, officij, status, & cæterarum itidem qualitatum cuiusque

10. Statuimus ergo, vt superflua omnia tum à Prælatis, tum à subditis in quolibet rerum genere præscindantur, ita vt in omnibus paupertas potius Monastica, quam secularis fastus eluceat. * Aduertantque Monachi ^a superflua possidentes, se neque à culpa, neque à pœna excusari.

11. Cum autem pecunia sanctam Paupertatem maximè solent

^a Cum ad Monasteriū.

^b sess. 25. c.

2. de Regular.

^c vide Soar.

tom. 3. de Re-

lig. l. 8. c. 25.

^d Sanch. 2.

in Decal. lib.

7. c. 22.

Declaratio

Cardinaliū.

Declaratio

Cardin.

leat oppugnare, statuimus, vt Monachorum nemo in Conuentu suo exiltens, pecuniam quouis modo acquisitam, & cum licentia Prælati acceptam, nec per se, nec per interpositam personam retineat vltra diem naturalem, alioquin proprietarius censetur, ac pœnâ illius sustineat, sed quidquid pecuniæ receperit, in Deposito reponat. Hospites verò obseruent quod supra statuimus.

12. Cùm præterea in ludis paupertatis observatio periclitetur, præcipimus, vt neque chartarum, neque tesserarum, seu taxilorum, qui vulgò *Dadi* dicuntur, aut alios in Iure laicis, seu Clericis prohibitos Monachi Congregationis nostræ ludos exerceant.

* Intra parietes verò, seu ambitum ædificij Monasterij prædictos ludos ludere in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto prohibemus.

13. Præcipimus etiam sub eadem virtute sanctæ Obedientiæ, vt nullo genere ludi, siue licitus ille sit, siue prohibitus, Monachus aliquis amittere possit intra diem naturalem quantitatem pecuniæ, quæ 80. terentios excedat. Excepto si comestibilia fortè ex pecunijs lucrands ad aliquam honestam recreationem sint emenda; tunc enim cum beneplacito Prælati maior quantitas aliquo ludi genere non prohibito poterit amitti in prædicta recreatione expendenda.

14. Si quis autem Proprietarius sine licentia Superioris sui aliquid tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, biennio actiua, & passiva voce, iuxta Tridentinum, priuatus sit, alijsque pœnis Regularibus acriter puniatur.

sess. 25. c. 1.
de Regul.

15. Qui verò expendendo, donando, aut aliter alienando, paupertatis votum lathaliter violauerit, secundum gravitatem culpæ, & materiæ pluriès aut paucioribus vicibus flagelletur, & in aqua, ac pane similiter ieiunet, aliavè pœna graui plectatur.

16. Qui pecuniam in parua quantitate secum portauerit, acriter flagelletur, acrius verò qui chartarum fasciculos habuerit, vel secum portauerit.

17. Ludentes denique pro qualitate ludi prohibiti, pro frequentia illius, alijsque circumstantijs, carceris inclusione, flagellis, & alijs pœnis Regularibus ad arbitrium Superiorum puniantur.

CAPVT III.

De Cellulis Monachorum, & earum
suppellectili.

I. **S**Tatuimus primò, vt Monachi Congregationis nostre habitent in Cellulis sibi ad vsum concessis, quæ ita claudantur, vt quoties Superior voluerit, in eas possit ingredi; unde habeat Superior clauem ita fabrefactam, vt cum sibi videbitur, Cellas omnes referare possit; proptereaque nullus Cellulam, etiam noctu, ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri.

2. Nè autem Cellularum suppellex aut superflua sit, aut in necessarijs defectuosa, statuimus, vt unicuique provideatur de mensa, de sede, de tablino ad libros continendos, de capsa ad vestes habendas, de lecto, & alijs vtenisilibus necessarijs, trula nimirum ad pedes lanandos, vtreo, & vinula ad aquam habendam, scaphio, & scopâ.

3. Cellularum parietes nudi sint, absque vilo ornatu altariorum, aut rerum similium, quæ in parietibus suspendi solent, & absque historijs etiam, seu imaginibus profanis, plàs tantum vel sacras imagines, seu effigies permittimus.

4. Scrinia quoque, quæ valorem excedant aureorum viginti, deinceps non emantur. Quod si aliqua ex his prohibitis in cellulis fuerint inuenta, à Prælatis, Generali, & Visitatoribus precipimus remoueri.

5. Precipimus etiam, vt nec Reuerendissimus, nec Prælati, aut subditi, vasa, seu alia quauis aurea, aut argentea, argentata, seu deaurata ad vsum, ministerium, seu seruitium suum habere possint, aut habeant. Quod si aliter fecerint, grauitèr puniantur, & vasa illa Sacristiæ, vel alteri Officiæ applicentur.

6. In honorem tamen sacrarum Reliquiarum Cruces paruas, vel quid simile, ex argento, seu ex quauis alia pretiosa materia cum licentia Prælatorum permittimus. Similiter etiam quiduis aliud Oratorio inseruiens, vel ad ornatum Imaginis, Crucis, seu sacræ tabulæ pictæ pertinens.

Quod

5. Quod attinet ad lectum, statuimus quod lectus Monachalis componatur ex culcitra paleata, duabus lodicibus laneis, stragulo seu coopertorio desuper albo, & ad caput puluino lana oppleto, ac cervicali lineo induto. Singula autem illa Monachis dentur sicut fuerit necesse; super quo in Visitationibus iudicetur, ac provideatur.

6. Quinquagenarijs permittimus, vt culcitra lineae cum licentia, & benedictione Praelati vti possint: lodices autē lineas, siuē sindones infirmis tantum, & senibus annorum sexaginta permittant Abbates, ceteris nequaquam, alioquin menstrua suspensione puniantur.

7. Stragulo siuē coopertorio serico, aut aliā curioso nullus Monachus, nec etiam infirmus, in Conuentu vtatur, conopsea super lectum suspensa Monachis interdiciamus, parietes circa ipsum lectum bocaxino tantum, vel huiusmodi alio vestiantur: pes autem eiusdem lecti storea solum, nō tapeto, aut aliquo alio simili sternatur.

8. Quod attinet ad suppellectilem vestium, quae infra circa indumenta praecipimus accuratē seruentur.

9. Statuimus vt secundum morem antiquum Ordinis nostri, singuli Monachi feria secunda post primam Dominicam Quadragesimae duplicem catalogum faciant omnium, quae ex permissione Praelatorum ad vsum habent, vnumque Praelatis tradant subsignatum, alterum verò ab ipsis Praelatis subscriptum in cellularum ianuis interius habeant affixum. Qui verò praedicta die id non fecerint, Regulari disciplinae subiaceant, in pane, & aqua ieiunent.

10. Vt autem superflua fortē, prohibita, aut statui paupertatis minimē congrua praescindi possint, & auferri, praecipimus vt Abbates cellulas Monachorum scrutentur singulis quaternis mensibus, & omnia quae superfluitatem, vanitatem, aut curiositatem redolent, ab illis auferant, alioquin in Visitationibus grauiter puniantur.

11. Praecipimus in virtute sanctae Obedientiae, vt Monachorum nemo in cellam alterius absque licentia Superioris ingredi praesumat, siuē hospes sit, siuē Conuentualis: neque habitator sub eodem praeccepto personam aliquam absque praedicta licentia in eam ingredi permittat; quod si secus fecerit, bis in pane, & aqua

aqua ieiunet, ac semel in Capitulo verberetur.

12. Præcipimus quoque sub eodem præcepto, & *virtute sanctæ Obedientiæ*, ne Monachi, qui socij aliorum appellantur, in cellas eorum ingredi audeant, aut in eis se detineant tempore summi silentij, nisi propter res præcise necessarias, neque Prælati specialem alicui licentiam concedant tunc temporis ingrediendi, nisi legitima causa aliqua existat.

Num. 17.

13. Huiusmodi autē socij (secundum ^a Clementinam Cōstitutionem) non sint Monachi Iuniores ad seruitium Chori destinati, nisi vigesimum quintum agant annum, sed quoad fieri possit sint Donati seu conuersi.

† Neq; præcisa ratione Dignitatis, aut Officij socij illi alicui concedantur, sed ratione ætatis, aut necessitatis. Quod si Prælati secus fecerint, in Visitationibus puniantur.

CONSTITVTIO III.

De Obseruantijs Monachalibus.

CAPVT I.

De Silentio, ac Receptu Monachorum.

I. V M silentium, solitudo, & secessus Monachis maximè conueniat, in *Silentio enim, & in spe*, iuxta Prophetam Euangelicum *erit fortitudo vestra*. Præcipimus primò, vt suis locis ac temporibus silentium solícite seruetur.

^a Cap. Cum
ad Monasterium.

† Loca ex Iure ^a sunt, Chorus, Dormitorium, Refectorium, & Claustrum Defunctorum, addimus etiam, & Sacristiam, Tonstrinam, atque Cloacas.

C. 42. & 48

† Tempora verò in quibus omni loco summum silentium seruandum est sunt (iuxta sanctam Regulam) à fine Completorij vsque ad Primam, tempusq; Meridianæ, atque laboris manuum. Secunda etiam, quarta, & sexta feriæ Aduetus, & Quadragesimæ,
ac

ac tota maior Hebdomada iuxta antiquam, & laudabilem nostri Ordinis consuetudinem. Quod si quis prædictis temporibus aut locis silentium violauerit, Regulari disciplinæ subiaceat. Prælatos autem seriò admonemus ne in prædictis diebus Quadragesimæ facultatem concedant Monachis ad loquendum, nisi vrgens necessitas occurrat.

2. Quoniam verò multiloquium abusus est Monachorum, oportetque ut radicibus euellatur, præcipimus ut totum tempus matutinum Monachi vtiliter expendant, nec illis liceat ad confabulandum aggregari, aut extra cellas vagare, sed in illis inclusi lectioni, ac alijs honestis exercitijs, aut per Obedientiam faciendis incumbant. Quod ut seriò obseruetur, præcipimus Abbâtibus, ac Prioribus ut super hoc maximè inuigilent, & sub pœna suspensionis menstruæ ab Officijs suis, non permittant prædicto matutino tempore Monachos confabulare, fermocinare, extra cellas vagare, per fenestras, seu Conuentum versari, discurrere, aut cursitare, lusibus, seu ludis vacare, vel aliud quid simile facere, sub eademque pœna huiusmodi confabulatores, vagos, aut otio vacantes cuiuscunque sint status, irremissibiliter in Capitulis, aut Pretiosis puniant donec emendentur.

3. Statuimus, ut cum Monachi à Cellulis in Chorum, vel ab vno actu Conuentuali in alium tendunt, vel à Choro exeunt, cum silentio pergant, alioquin in fabillibiliter disciplinæ Regulari subiaceant.

4. Præterea tanquam consonum sanctæ Regulæ statuimus ut post prandium hyemis etiam tempore cum silentio se se recipiant in cellulas suas per spatium vnus quadrantis, eo autem transacto, poterunt exire, & honeste conuersare.

5. Præcipimus ut tempore nocturno facto signo Receptui Monachorum, omnes in Cellulas suas se se recipiant, vnoque deinde quadrante transacto, Prælati per se, vel per Priores singulorum cellas visitent, ianuisque apertis considerent sint ne inclusi; foris autem vagantes Regulari puniant disciplina.

6. Cæteris temporibus in quibus fermocinare licet, modestè confabulentur Monachi, non vociferantes, aut tumultuatim loquentes: oportet autem confabulationes Monachorum spirituales, aut honestas esse, ideoque à Prælatis murmuratoria, detractoria, scurrilia, aut dicatia verba grauitè puniantur.

7. In

Cap. 48. §.
A Kalendis

7. In Ecclesia, seu ad ostium Monasterij nullus Monachus, cum mulieribus præsertim, loquatur sine licentia Superioris, ac sine socio, nisi vel Monachus ætate maturior sit, vel mulier consanguinitate, seu affinitate ei sit maximè coniuncta.

8. Statuimus tandem, vt cum Monialibus tractare, loqui, epistolas earum accipere, aut ad illas scribere, Monachis, qui ipsarum consanguinei non fuerint in primò, aut secundò consanguinitatis gradu, minimè liceat, absque expressa Reuerendissimi licentia in scriptis obtinenda. Quòd si aliquis subditorum in prædictis sine prædicta licentia deliquerit, Regularibus disciplinis secundum qualitatem culpæ prima vice puniatur, & si nõ emendauerit, per mensem carceri mancipetur: Prælatus verò alijs poenis vsque ad suspensionem arbitriariam coerceatur.

CAPVT II.

De Lectione Spirituali, & Morali Conuen- tualiter habendis.

1. **C**VM omnis profectus ex lectione, & meditatione procedat, orationibus enim mundatur, & lectionibus instruimur: ordinamus, vt singulis diebus bis habeatur Conuen-
tuali lectio spiritualis, & ædificationis. Primò post meridiem, secundò ante Completorium.

2. Æstatis ergo tempore exeuntes Monachi à Nona immediate tendant in Capitulum, ibique cunctis sedentibus, legatur per aliquod spatium liber spiritualis; diebus autem ieiunij habeatur hæc lectio hora prima post meridiem. Quia lectione finita, recitentur Vesperæ Domine nostræ, ac Officium Defunctorum hoc ordine; Dominica die post Vesperas Domine nostræ recitentur vespere Defunctorum, similiter etiam feria tertia, & quinta: feria autem secunda finitis Vesperis Domine nostræ recitentur primum Nocturnum, & Laudes Defunctorum; feria quarta secundum Nocturnum, cum ipsis Laudibus. Feria sexta tertium Nocturnum, & Laudes prædictæ.

3. Hyemis tempore fiat signum ad huiusmodi lectionem
hora

hora prima post meridiem, in Ferijs verò Quadragesimæ hora secunda.

4. Secundò diebus cœnæ factò signo ad Completorium congregentur Monachi in Capitulo, Lectorque petita benedictione, loco illius Lëctionis *Fratres sobrij, &c.* iuxta antiquum morem, Ordinis nostri intonando legat aliquantulum ex libro spirituali, deindè in tono grauiori aliquid ex sancta Regula, sicut in Collatione dierum ieiunij fieri solet. Dictoque, *Tu autem, &c.* & à Præfato, *Adiutorium nostrum in nomine Domini, &c.* mox cum silentio ad Completorium immediatè pergant.

5. Statuimus præterea ^a sacrorum Canonum, sacriq; Concilij Tridentini ^b sanctionibus adherentes, vt tribus diebus in hebdomada lectio habeatur Casuum conscientia in Monasterijs maioribus Congregationis nostræ.

^a Clemens
^b Ne in agro.
^b sess. 5. de
Reform. c. 19.

6. Nè autem huiusmodi lectio perfunctoria potius, quàm utilis, ac fructifera sit, ordinè sequentè in ea seruari præcipimus.

† Ferijs 2. 4. & 6. (si in eis non occurrat Festum duplex primæ, aut secundæ classis, aut aliud quod à populo collatur, Festum quoque Sanctæ Scholasticæ, Gregorij Magni, atque Bernardi, aut Vigilia Sancti Patris Benedicti.) finitis Vesperis, aliquo spatio quadrantis ferè transacto, tintinabulum pulsetur ad prædictam lëctionem, quæ in aliquo peculiari loco cathedram habente magistralè legetur, & per tres quadrantes durabit; In duobus primis dictabit Lëctor è cathedra, in tertio dictata explicabit, & interrogabit auditores, atque hinc vltimo explanationis quadranti omnes Cõcionatores etiam, & exemptos adesse admonemus, Prædicatores præsertim Iuniores.

7. Quòd si aliquis ex prædictis tribus diebus Festo aliquo fuerit impeditus, sequenti die similiter non impedito lectio illa habeatur.

8. Permittimus autem vt prædictis tribus diebus Vesperæ possint esse intonata, nisi in eis occurrat Festum duplex; tunc enim ratione festiuitatis cantentur.

9. Præcipimus vt ad lëctionem istam omnes Monachi choro destinati conueniant, postquàm habuerint duos Religionis annos cõpletos, curiosq; scribant, attètè audiât, ac diligèter studeât.

10. Lëctores autem teneantur eos qui non occurrerint accersere, eisq; poterunt pœnitentiã iniungere priuationis vini

in Refectorio, aut aliam, quam solus Abbas, aut Præsides Monasterij poterit relaxare.

11. Non poterunt autem ab huiusmodi lectione, & exercitio eximi, nisi prius Prælato, & Consiliarijs constet, iurato Lectorum testimonio, eos decem annis prædictas lectiones frequentasse, & nisi insuper illi nouem saltem Conclusiones ex varijs Materijs collectas coram Conuentu publicè, ac sine Præside in aliquo ex prædictis Monasterijs maioribus tueantur.

12. Statuimus, vt prædicti Lectores à Reuerendissimo eligantur, præponanturque cæteris ad huiusmodi electionem illi, qui gradu aliquo Academico fuerint insigniti. Si verò contingat aliquem illorum ratione agritudinis temporariæ, aut alterius temporarij impedimenti aliquandiù non posse legere, Abbas Monasterij substitutum dignum interim designabit.

13. Prædicti Lectores legant primò materias Sacramentorum, omnesque dubitationes summatim explicant, deinde quæ ad virtutem Charitatis, Iustitiæ, ac Religionis pertinent, & quæ illis opponuntur, vt de Correctione fraterna, Furto, Homicidio, Contractibus, Iuramento, Voto, & alijs, curentque omnia breuiter distinctè, ac dilucidè tractare, & enucleare, per binos autem menses Conclusiones ex dictatis conficiant, quibus illi patrocinentur; auditores verò duo eas ordinatim defendant per spatium duarum horarum, cæteri que arguant. Nullus autem quantumuis priuilegiarius, & exemptus, nec etiam Abbas prædictis Conclusionibus deerit, qui eadem die aliquid leuaminis impendat.

14. Porro vt Lectores huiusmodi suum munus suauiter adimplere valeant, eisdem fruantur priuilegijs, quibus gaudent Prædicatores Vrbanici, excepto quòd erant Hebdomadarij.

15. Præcipimus tandem Prælati, vt de omnibus necessarijs ad prædictam lectionem scribendam, Auditores, & Lectores prouideant, alioquin per quatuor menses suspendantur, omniaque hîc statuta sub eadem pæna, alijsque arbitrio Visitantium infligendis, diligenter faciant obseruari, vt sufficiens, ac necessaria rerum moralium cognitio comparetur.

16. Pro Lectoribus autem vtiliores aliqui, & commodiores emanant libri, qui extra Bibliothecam ad illorum vsum communem in Monasterio conseruentur.

CAPVT III.

*De Oratione mentali Conuentualitèr
habenda.*

1. **Q**uoniam sicut corporalis cibus conseruat vitam corporis, ita Oratio conseruat vitam spiritus. *Alimentum*
a quippè spirituale Oratio est, ac b potus anima, idèò quotidianā *a August.*
 Orationem ad conseruationem vitæ spiritualis necessariam esse *b Bernard.*
 per se patet.

2. Licet autem iuxta sanctam Regulam, Oratio in Conuentu omnino breuianda sit, priuatim tamen Monachos frequenter decet orare, cum ex colloquio Diuino, internaque cōuersatione cum Deo tota vitæ compositio pendeat, *Oratio enim c Casiod.*
c serenat cor, abstrahit à terrenis, mundat à vitijs, subleuat ad cœ- *in Psal. 16.*
lestia, reddit capaciùs, & dignius ad recipienda spiritualia dona, d
quisque tandem rectè nonit orare, rectè nouit viuere. *d Aug.*

3. Quapropter statuimus, vt ter in Conuentu mentalis Oratio habeatur. *Primò* post Matutinum; finitis Laudibus, per spatium vnus quadrantis arenæ fluxu designandi, præcedente prius lectione alicuius libelli spiritualis, aut meditationum Passionis Christi Domini.

4. *Secundò* post Primam; statuimus enim, vt finita Prima, tintinnale breuiter pulsetur (sicut diebus Festis ad *Pretiosa* fieri solet) singulique Monachi ad sonitum illius in cellulas suas summo silentio se recludant per dimidium horæ, vt priuatim orent, iuxta exercitium matutinale in fine harum Constitutionum appositum. Diebus Festis, ac Dominicis, signum quod ad *Pretiosa* sit, finita Prima, signum etiam sit ad prædictum exercitium, atque adeò post *Pretiosa* habeatur.

† Ianitores verò, & Sacristæ per breue illud temporis spatium nihil Prælato, aut Monachis nuncient, temporaliaque tunc occurrentia tantisper expectent, donec iterato campanæ sonitu exercitium compleatur, silentiumque soluatur.

Ec 2

Porro

Porro si post Primam Missa cantetur, ibi curent Monachi, qui prædictæ Missæ interfunt, matutinale illud exercitiū adimplere.

5. *Tertiò* habeatur Oratio Conuentualis in fine Completorij, sicut habetur post Matutinum.

† Ad Completorium autem (iuxta sanctam Regulam) præcipimus, quòd omnes Monachi occurrat, *ut omnes in unū positi compleant*, nullusque desit, quantumvis hospes, seu priuilegiarius sit, alioquin Regulari disciplinæ subiaceat; & super hoc Prælati maximè inuigilent, illudque seruent, ac seruari faciant, alioquin in Visitationibus grauiter puniantur.

Donari verò ad Orationem saltem mentalem accedant.

CAPVT IIII.

De Ieiunijs, ac Festis colendis.

1. *C*um gula vitio reciso, vsque Ieiunij multa vitia simul domentur, ac virtutes nutriantur, statuimus, vt Monachi Congregationis nostræ præter tēpus Quadragesimæ, aliosque dies ab Ecclesia præceptos, Aduentum Domini integrè, & fructuè ieiunent. In Vigilijs item Ascensionis Domini, Purificationis, & Natiuitatis Beatæ Mariæ.

2. A Paschate vsque ad Pentecosten ieiunent ferijs sextis. A Pentecoste vsque ad Idus Septembris quartis, & sextis ferijs.

3. Ab Idibus Septembris vsque ad Quadragesimam, iuxta moderamen, & concessionem Martini Quinti, aliorumque Pontificum, indulgemus vt ferijs tantum secundis, quartis, & sextis ieiunent.

4. Excipimus tamen primò aliquem ex prædictis diebus, si in eo, iuxta infra dicenda, carnibus vesci liceat.

* Excipimus secundò, iuxta Priuilegium Eugenij IIII. dies Sanctorum Matthæi Apostoli, Simonis, & Iudæ, omnium Sanctorum, Andree Apostoli (quando venerit extra Aduentum) Natalis Domini cum duobus sequentibus diebus, Circumcisionis, Epiphaniæ, Purificationis B. Mariæ, & Matthiæ Apostoli (quando venerit extra Quadragesimam) in quibus possunt cenare Fratres, *quoniam iuxta monitum Domini ad Sanctum Patrem nostrum Benedictum, his sollemnibus diebus abstinere non licet.*

¶ Ludouic.
Episcop. auctoritate
Eugenij IIII.
concessit.

5. Prop.

5. Propter reuerentiam tamen sacratissimæ Passionis Domini nostri pro nobis crucifixi, omnibus ac singulis sextis ferijs per annum Monachi ieiunent, vno tantum excepto die Natiuitatis Dominicæ, si in feria sexta incidat; carnes tamen nō edant, cum nec Iure edere possint.

6. Feria autem sexta Hebdomadæ sanctæ iuxta morem antiquum Congregationum Ordinis nostri pane tantum, & aqua, herbisque, seu oleribus crudis hora prandij reficiant Monachi.

a C. Expli-
ri de Obser-
iciun.

7. Præcipimus vt in prædictis ieiunijs Prælati non dispensent Conuentualiter, alioquin per tres menses suspendantur.

8. Quod attinet ad Festa colenda, statuimus vt præter Festos dies ab Ecclesia, vel ab Episcopis institutos, quos obseruare tenemur, Transitus etiam, & Translatio S. Patris nostri Benedicti, diesque omnium Sanctorum Ordinis nostri tanquam dies Festi in Monasterijs nostris colantur; Familiæque à labore quiescant, quod Prælati deligenter faciant obseruari, alioquin in Visitationibus grauiter reprehendantur.

CAPVT V.

De Flagellationibus Conuentualiter habendis.

1. Quod attinet ad flagellationes Conuentuales, statuimus vt in sequentibus diebus hora prima noctis in omnibus Monasterijs Congregationis nostræ Monachi congregentur ad sonitum campanulæ in Dormitorio, vel Choro, seu alio comodiori loco, ibique Conuentualis flagellatio fiat, alternatim recitando Psalmum *Miserere* cum Antiphona *Ne Re-misearis*, &c. & Orationibus solitis.

2. In Aduentu, & Quadragesima ferijs secundis, quartis, & sextis, nisi in illis occurrat festum solemne, aut quod à populo colatur, vel Vigilia sancti Patris nostri Benedicti, vel etiam Festum S. Scholasticæ, & S. Gregorij Magni.

3. In Hebdomada maiori singulis diebus; feria autem quarta, quinta, & sexta eiusdem hebdomadæ fiat prædicta flagellatio quandiu intonati dicuntur Psalmus *Miserere*, & Psalmus

De

De profundis cū prædicta Antiphona, Versibus, & Orationibus solitis, & in Choro accipiat saltem feria quinta in Cæna Domini.

4. A Dominica in Albis vsque ad Pentecostem accipiat solum ferijs sextis, nisi occurrant Duplicia, de quibus infra.

5. A Dominica Trinitatis vsque ad Aduentum, & ab Octa-
ua die Epiphaniæ vsque ad Quadragesimam accipiat quartis,
& sextis ferijs, exceptis Duplicibus primæ Classis, ac Vigilijs
illorū, omnibusq; alijs festis Duplicibus, quæ à populo coluntur,
& sequentibus.

6. Festo S. Mauri.

Ianuarij. 15.

Festo S. Scholasticæ.

Februarij. 10.

Festo S. Marci.

Aprilis. 25.

Festo S. Barnabæ Apostoli.

Iunij. 11.

Festo S. Antonij de Padua.

Iunij. 13.

Festo S. Mariæ Magdalenzæ.

Iulij. 22.

Festo S. Annæ matris Deiparæ.

Iulij. 26.

Festo Transfigurationis Domini.

Augusti. 6.

Festo S. Rochi.

Augusti. 16.

Festo S. Bernardi.

Augusti. 20.

Festo S. Augustini.

Augusti. 28.

Festo Exaltationis S. Crucis.

Septembris. 14.

Festo S. Angeli Custodis.

Octobris. 1.

Festo S. Placidi.

Octobris. 5.

Festo S. Lucæ.

Octobris. 18.

Festo S. Martinj.

Nouembris. 11.

Festo omniū Sanctorū Ordinis nostri.

Nouembris. 13.

Festo Præsentationis B. Mariæ.

Nouembris. 21.

Festo S. Catharinæ.

Nouembris. 25.

7. Prælati verò qui hæc non seruauerint, graui punitioni in
Visitationibus subiacent.

CAPVT VI.

De Eleemosynis pro Conuentu faciendis.

1. **Q**uoniam sicut ignis extinguit aquam, sic eleemosyna
extinguit peccatum, vt peccata nostra non lacrymis
tantum,

tantum, orationibus, ac ieiunijs, sed eleemosynis etiam extinguantur, statuimus ut in Monasterijs nostris proximorum charitati, pauperumque indigentis maxime consulatur, proindeque nullus egenorum ad ostium Monasterij accedens absque villo consolationis genere, quoad fieri possit, recedat, in exercitium charitatis, ac fidei Christianæ, quæ viritatem agnoscit illius verbi Domini, *Date, & dabitur vobis.*

2. Præcipimus insuper, ut quotidie more solito post meridiem eleemosyna ad Ianuam Monasterij pauperibus largiatur, & quidquid panis, ac fructuum in prædio Cōuentui superfuerit, pauperibus erogandum, ab Ostiario colligatur, ac reservetur; cuncta tamen cibaria, quæ à mensa Abbatis (quam sanctissimus Parens Benedictus cum hospitibus semper ac peregrinis esse voluit) in prandio superfuerint, pauperibus dêtur, iuxta illud Christi Domini, *quodâ superest date.*

3. Dispensator autem curam habeat præparandi quotidie ollâ iuris pro pauperibus, vel ex residuo Conuentus, vel herbis saltem, & oleribus horti, secundum commoditatem loci, ac temporis, & quoad fieri possit, nunquam hæc charitatis olla deficiat.

4. Statuimus præterea ut in die quo Transitus S. P. Benedicti celebratur, & in Translatione eiusdem duodecim pauperes, sicut feria Quinta in Cœna Domini fieri solet, & fieri præcipimus, cum Monachis in Anterefectorio prandeant, illisque tanquam Christo ministretur in honorem eximie sanctissimi Patriarchæ charitatis.

5. Prædicta autem feria quinta post lotionem pedum, singulis pauperibus lotis, Abbas manu propria duplicem triobolum largiatur, similiter etiam in feria sexta Parasceue Domini Abbas ad ostium Monasterij pauperibus manu propria panes distribuât.

6. Præterea in die etiam quo mense Nouembri solemne fit Officium pro fratribus nostris defunctis, largior, & efusior fiat eleemosyna.

7. Vestes quoque veteres, tum laneæ, tum lineæ cum calceamentis vetustis, pauperibus dentur. Prælatosque insuper admonemus, ut pauperiores aliquos quotannis curêt vestire, secundum possibilitatē Conuentus, & qualitatem personarum.

8. Pro

8. Pro eleemosynis denique secretis concedimus vt Depo-
sitarij singulis annis Abbati tribuant aureos decem, quos Cel-
lerarius in libro Depositi subsignabit, & ab illis in libro suo Ex-
pensorio se se exonerabit.

CAPVT VII.

De Capitulis culparum per hebdomadam.

1. **Q**uemadmodum Capitula Generalia ad cōseruationē,
& consistentiam totius Religionis necessaria omnino
sunt, ita similiter ad cōseruationem, & rectam gubernationem
vniuscuiusque Conuentus, Capitula culparum frequenter fa-
cere necesse est, ne illorum defectu, deficienteque supplicio, &
paternis admonitionibus, licentiores fiant Monachi, culpaque
à prona in malum natura indies liberius enascantur, ac propa-
gentur, totaque tandem Regularis disciplina, & Monastica ob-
seruantia siluescat.

2. Qua propter statuimus, vt in Monasterijs Congregatio-
nis nostræ quotidie hora solita post Missam Maiorem, ante
prandium (exceptis Dominicis, ac Festis) Pretiosa habeatur, in
eaque si opus fuerit, frequentes culpa, negligentia, ac defectus
Monachorum puniantur.

3. Statuimus præterea vt singulis hebdomadis feria tertia,
& sexta (nisi alia alicubi sit cōsuetudo, vel specialis dispositio in
his Constitutionibus) Capitulum culparum, hora, & more soli-
tis cum explicatione S. Regulæ celebretur ab Abbate, vel ab
aliquo ex Prioribus secundum mandatum illius, in quo Capitu-
lo Clamatores, Religionis, & charitatis zelo ordinarios Mona-
chorum defectus proclament, & coram omnibus aperiant: post
quos Magister etiam Ceremoniarum (vt supra notatum est) de-
fectus in illis commissos, & Sacrista quoq; violatores silentij in
Sacristia sua proclamabunt. Prælati verò paterna charitate, &
seueritate permixtis delinquentes secundum qualitatem defe-
ctuum, aliisque circumstantias occurrentes admonebit, repre-
hender, atque puniet.

4. Statuimus etiam, vt peractis proclamationibus, Iuniores
Disci-

Disciplina in Capitulis Feriæ sextæ surgant, & senior ex illis licetiam signo perat, humilitatis saltem, & mortificationis causa, ad hoc vt in Capitulo coram Conuentu flagellentur. In quo humilitatis actu, & pro occultis negligentijs purgandis necessario, non ita facile Prælatis dispensent, & cum dispensauerint, aliquid aliud faciendum, vel recitandum loco flagellationis illis imponat.

5. Statuimus denique, vt nemo in Capitulo, aut *Præiosa* reprehensus, aut admonitus se excuset, aut defendat, nisi à Prælato licentiâ obtineat, alioquin grauius puniatur. Nemo item extra Capitulum cum Clamatore contendat, aut de culpis proclamatis loquatur, præter quàm cum Abbate, aut Præsidente Capituli, sed humiliter defectus suos agnoscat, & emendari conetur, alioquin tanquam superbus grauiori disciplinæ subiaceat.

6. Clamatores autem admonemus, nè humano aliquo affectu, aut inordinata passione abutentes officio suo, & charitatis munus deturpantes, aliquem proclamare audeant; quod si fecerint grauius à Prælati reprehendantur.

7. Prælatos item in Domino exhortamur, & obsecramus, vt ita subditos suos delinquentes castigent, & reprehendant, vt nequaquam suspicari possit reprehensionem, aut supplicium non à charitate Paterna, sed ab affectu vindictæ, aut alicuius malevolentiae specie oriri, ac promanare. Vnde licet *instituti rigor* Bernardi *semper (vt oportet) sit feruidus, nunquam tamen sit præceptum.* Neque item Prælatis contumeliosis verbis, quæ subditos potius dehonorent, quam ad emendationem alliciant, illos aliquando reprehendant. *Arguant igitur, obsecrent, increpent, in omni patientia, & doctrina,* Bernardi *non tamen dedecorent; Producant aliquando verba, & suspendant verbera, secundum rectum Charitatis ordinem, & prudentiæ dictamen, sine quibus regiminis habenas moderari, & animas regere, prout decet, impossibile est.*

8. Flagella denique ad aliquem Monachum verberandum (licet à Iure possint) raro, vel nunquam assumant, ne hominem potius, quàm peccatorem flagellare videantur.

Se 45

CAPVT VIII.

*De ijs Mandatis sabbatinis, & Venijs
Dominicalibus.*

cap. 36.

1. **STATVIMVS** vt secundum sanctam Regulam, antiquamque nostri Ordinis laudabilem consuetudinem, non singulis sabbatis, singulis saltem mensibus primo sabbato Festo solenni non impedito infallibiliter Mandatum fiat, in quo Seruitores Monachorum pedes lauent, ceteraque fiant prout in Cæremionali nostro habetur, in gratiam Religiosæ humilitatis; piamque recordationem illius supremæ, & eximiæ, quam Christus Dominus in vigilia Passionis suæ exemplum nobis relinquens, exhibuit. Super quo Prior specialem curam habeat, alioquin in Visitationibus reprehendatur, & puniatur.

2. Prædicto autem die Feriæ quintæ in Cæna Domini Monachos omnes, ac pauperes duodecim (prout in eodem Cæremionali habetur) Abbates humiliter lauent.

3. Statuimus vt secundum morem antiquum singulis Dominicis post Primam (exceptis ijs, in quibus Festa duplicia prima, aut secundæ classis celebrantur) singuli Monachi ordinatim ad cellulam Prælati accedant, & coram eo procumbentes, genibus flexis manendo, culpam suam dicant de defectibus, & negligentijs in præcedenti hebdomada commissis, veniamque humiliter postulent, Abbas verò clementer illis indulgeat, & aliquam pœnitentiam, quam statim impleant, imponat.

4. Porro, si Monachi aliqua re indigeant, ibi eam postulent à Prælato, ipseque si aliquid habeat secretò monendum, ibi eos moneat, & paternè reprehendat.

CONSTITVTIO III.
De Victu, & Vestitu Monachorum.

CAPVT I.

De Refectione corporali.

IRCA esum, ac potum Monachorum tria sunt, quæ ordinare oportet, qualitas videlicet ciborum, illorum quantitas, & hora edendi.

1. Quod ergo attinet ad qualitatem, decernimus, vt in omnibus, & quibuscunque Monasterijs Ordinis nostri (præter Quadragesimam, & Aduentum, aliosque dies in quibus ab Ecclesia, seu in propria Diocesi carniū esus prohibetur) conuentualitèr pisces comedantur Ferijs secundis, & quartis. In Litanij etiam ante Ascensionem, & Feria tertia ante diem Cinerum.

2. Extra tempus verò prædictum, imbecillitate humana perpenſa, & Alexandri VI. aliorumque Pontificum facultate, dispensatiōe ordinamus, vt carnibus vescantur Monachi Dominicis diebus, Ferijs tertijs, & quintis. In Festis item Duplicibus primæ classis * Primis tribus Octauis Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes, quæ à populo coluntur. * In die Circumcisionis Domini. * In Festo Purificationis, & Natiuitatis Beatæ Mariæ. * In die Commemorationis Omnium fidelium defunctorum. * In Festo omnium Sanctorum Ordinis nostri, * & in die Officij solemnisi pro Fratribus nostris defunctis. In his enim carniū esum concedimus, quanuis 2. aut feria 4. occurrant.

3. Statuimus, ac districtè præcipimus, vt prædictis diebus, in quibus esus carniū interdicitur, Prælati sub pœna trimestris suspensionis, conuentualitèr non dispensent, nec etiam specialiter cum aliquo, aut aliquibus ad carnem edendam (quantumuis graues sint personæ, aut etiam Hospites) nisi ægritudo, imbecillitas, aut necessitas interueniat, alioquin suspendantur.

4. In Aduentu autem Domini, huiusmodi speciales dispensationes difficiliùs concedantur.

5. In diebus denique ab Ecclesia prohibitis, Prælatos, &

Monachos admonemus, vt seriò causam edendi carnes considerent, & expendant; nimius siquidem sanitatis, ac valetudinis amor causas aliquando, & indigentias faciliè effingit, ac qualicumque necessitati fomitem subministrat.

6. Vnde vt remedio opportuno facilitati carnes edendi indistinctè, & quouis tempore, occurramus: præcipimus, vt nulli Monacho habitualiter quasi ægroto carnes in diebus etiam ab Ecclesia prohibitis concedantur, nisi Medicus coram Prælate audita ibidè Monachi necessitate, causa, & indigentia, in scriptis sub iureiurando facultatem illi præstandam censeat. Omnesque facultates hastenus concessas reuocamus, donec aliæ de nouo hoc ordine habeantur.

7. Præcipimus vt mensa, seu refectio Conuentualis sit vni-formis, omnesq; Monachi, atque adeò Superiores etiam quicunque eodem pane, eodem vino, eodemq; obsonio conuentualiter vescantur, neque ratione dignitatis, aut officij plura habeat fercula. Neminiq; liceat cum Conuentus in Refectorio pisces edit; ibidem simul carnibus vesci, subditi verò, vel Prælati qui prædicta non seruauerint, grauitè à Superioribus puniantur.

8. Quod attinet ad quantitatem cibi, & potus, statuimus, vt panis detur unicuique secundum indigentiam ipsius.

9. Ad prandium in diebus carnis detur primò solitum minutal ex carne búbula in ea quantitate, vt ex vna libra carnis tres fiant portiunculae, vel aliud quid simile. Deindè detur portio búbule, quæ libram contineat, cum frustulo lardi. Quibus verò necessitas inest, portio detur arietina, quæ tres partes librarum contineat.

10. In diebus quibus pisces comedantur, detur ad prandiũ minutal ex leguminibus, aut aliud quid simile, & portio piscis libram continens, atque scutula iuris ex ciceribus, seu ex herbis satiuis, aut ex huiusmodi alio. + Qui piscem non comederit, habeat oua tria, & in diebus ieiunij quatuor.

11. Pro qualitate temporũ addantur etiã ad prædiũ racemi, vel ficus, cerasa, vel poma, seu alia huiusmodi ex arboribus, seu horto nascentia, secundum possibilitatem Monasterij, & prouidentiam Cellerarij.

12. In Aduentu autè, & Quadragesima Ferijs tertijs, quintis, & sabbatis, dentur ad finè prædij, vel poma, vel nuces, vel caricae, aut quid simile.

13. In

13. In festis solemnibus primæ Classis, cuiusmodi sunt quatuor Festa Paschalia, & Festa S. P. nostri Benedicti, propter solemnitatē festi, & laborem Monachorū, lautius solito paratur prandium secundum prouidentiam Prælari. † In illis autem in quibus ad Laudes *Benedictus* saltem cantatur, detur oryza.

14. Ad cœnam diebus quibus caro vescitur, dentur singulis Monachis semilibra carnis arietinæ quoad fieri possit; diebus verò quibus caro non vescitur, detur ad cœnam aliquod etiam principium, deinde aliquando tres partes libræ piscis, aliquando oua tria, vel saltem duo, præsertim ultra Mondam. Addantur etiam herbæ hortenſes, vt rafani, lactucæ, & aliæ, & aliquando frusta casei, seu oleæ conditanæ, vel poma, secundum possibilitatem domus, ac diuersitatem temporum.

15. In collationibus ieiuniorum Ecclesiæ, & Aduentus seruetur consuetudo. In Vigiliæque Natiuitatis Domini dentur dulcia vt mos est, nullatenus verò pecunia.

16. In Regularibus autem refectiunculis detur tertia pars panis, cum pomis, vel caseo, vel alio simili.

17. Circa potum verò statuimus, vt cheopina vini secundū mensuram veterem, singulis Monachis apponatur ad prandium, & altera ad cœnam. In diebus autem ieiunij, ad refectiunculam nocturnam dimidium tantum illius detur, nouem scilicet uncia: cum Hemina quam sancta Regula pro prandio, ac cœna concedit, triginta sex capiat (prout in Cassino reperitur.)

¶ 18. Quoad qualitatem verò statuimus vt vinum toto anno maturum sit, & sanum, non lymphatum, seu aqua mixtum, nec etiam cum vino omphacino, seu (vt aiunt) viridi; quam mixtionē in virtute sanctæ Obedientiæ fieri prohibemus.

19. Fratres Disciplinæ quandiu Sacerdotes non fuerint, vinum non bibant, si autem occurrat legitima causa cum aliquo dispensandi, Abbas non nisi cum Consiliarijs dispenset, & in scriptis dispensationem concedat.

20. Statuimus, vt in Refectorio semper habeatur lectio ad primam mensam. Similiter etiam ad secundam, si Monachi accumbentes quaternarium attingant, super quo Priores inuigilent, faciantque silentium obseruari.

21. Seruitores ita ministrent mensis, vt hebdomada vna mensæ dextræ prius fercula ferant, hebdomada altera mensæ sinistra:

sinistræ, & sic alternatim.

22. Prælati, & Officiales qui singula prædicta quo ad cibū, & potum, & cætera omnia non studuerint adimplere, aut in obseruatione illorum negligenter se habuerint, puniantur in Visitationibus ad arbitrium Visitantium, iuxta qualitatem culpæ.

23. Quod attinet ad horam refectionis, statuimus vt à Pascha vsque ad Idus Septembris exclusiue diebus cœnæ prandeant Monachi circa horā decimam. Ab Idibus autem Septembris vsque ad Quadragesimam, & in diebus ieiuniorum Regularium per totum annum, prandeant circa horam vndecimam.

† In Aduentu, & diebus ieiunij Ecclesiæ hora vndecima.

† A primò denique Sabbato Quadragesimæ vsque ad Pascha (Dominicis tantum exceptis) prandeant dictis Vesperis.

24. Cœnent verò post orationem Completorii, dispensatiue vtentes priuilegijs Pontificijs, & post cœnam recreentur, si per tempus licuerit, donec signum fiat ad recitationem Maturini, & Laudum Dominæ nostræ sequentis diei.

25. In diebus ieiunij facto signo ad Completorium, immediate tendat Conuentus ad faciendam Collationem, qua finita, immediate etiam, & absque vlla interpollatione ad Completorium dicendum pergat.

† Prædictum autem signum fiat hoc ordine: A 20. Septembris vsq; ad 25. Martij, pulsetur hora quinta. A 25. Martij, vsq; ad 20. Aprilis, pulsetur hora quinta cum dimidia. A 20. Aprilis vsque ad 10. Maij, hora sexta. A 10. Maij vsq; ad 10. Augusti, hora sexta cum dimidia. A 10. Augusti vsq; ad finem eiusdem, hora sexta. A 1. Septembris, vsq; ad 20. eiusdem mensis, hora quinta cum dimidia.

CAPVT II.

De indumentis Monachorum.

CIRCA indumenta Monachorum statuimus Primò vt in omni Congregatione nostra vno, eodemque tempore illis prouideatur ordine sequenti seruato,

1. Cucul;

1. Cucullæ ex fargea de nouo confectæ singulis triennijs dentur singulis profefsus, anno primò, die omnium Sanctorum.

2. Scapularia singulis annis dentur omnibus die Purificationis Beatæ Mariæ; breuia verò ad dormiendum dentur, singulis saltem biennijs.

3. Tunica nigræ duæ dētur singulis triennijs, vna ex stamēnia die Paschæ primi anni : altera ex vinteno die omnium Sanctorum anni secundi. Pileola item sub capitijs deferenda, & zona corij nigri, quæ pollicis latitudinem adæquet, atque ossæ tantum fibula stringatur.

4. Tunica tandem ex stamēnia alba ad dormiendum detur vno triennio, & altero non, per diem sancti Michaelis anni secundi.

5. Femoralia ex lana nigricante cum ligulis suis eadem die dentur singulis bienijs. Caligæ ex eadem lana, eademque die singulis annis; calcei qui talos cooperiant bis in anno, priores Aprilis 20. posteriores primo Nouembris; soleæ verò dentur quoties fuerit opus, & ex cortice ijs qui indigent.

6. Interiora indumenta ex tunicis vetustis fiant, quæque superfuerint, pauperibus largiantur.

† Ex Cucullis quæ relinquantur, nouis acceptis, meliores quæque pro Nouitijs reseruētur tū in Monasterijs Nouitiatus, tū in alijs prout Reuerendissimus disposuerit.

7. Quod attinet ad suppellectilem lineam, statuimus vt singulis annis vnique Monacho dentur duæ subuculæ, duo subligaria cum ligaminibus suis, duo sudariola, duo pileola, siue capitis fasciæ: dimidium harum rerum die Natalis Domini, altera pars dimidia per diem Resurrectionis.

8. Eodem die singulis annis vnum detur linteum palmarum quinq; ad faciem, manusque abstergendas. Singulis autem triennijs cervical lineum ipso die Paschatis anni secundi.

9. Pannus ad res prædictas conficiendas non sit nimis subtilis, ac tenuis, sed mediocris.

10. Circa suppellectilem lecti seruentur ea quæ superiori Constitut. Cap. 4. statuimus, præcipimusque vt iuxta concessionem Eugenij IIII. vestiti dormiant Monachi cum tunica interiori, & scapulari breui, super quo conscientias eorum grauius oneramus, cum ex sancta Regula vestiti simpliciter dormire

mire teneantur. Quòd si aliter fecerint, disciplina Regulari subiaceant, acriterque flagellentur.

11. Statuimus vt prædicto modo prouideatur Monachis, prædictaque omnia dentur à Prælatis, alioquin per sex menses suspendantur, voceque actiua, & passiua careant per annum, nisi fortè alicui propter senectutem, aut ægritudinem, cuculla, vel aliquo alio opus non sit.

12. In virtute tamen sanctæ Obedientiæ præcepimus vt neq; Prælati sibi assumant, neque subditis tribuant prouisionem aliquam in pecunia, sed in opere aliquo facto, seu panno, ex quo ad vsum recipientis fiat.

13. Statuimus vt Monachi singula prædicta accipiant à Prælato illius Monasterij, in quo diebus supra designatis fuerint adhuc Conuentuales.

14. Præcipimus autem vt iuxta morem antiqui Ordinis nostri, cum Monachus aliquid nouum à Superiore accipit, Deo benedicat, cuius benedictionis hæc erit forma; *Benedictus Deus in donis suis, & sanctus in omnibus operibus suis, qui viuit, & regnat in secula seculorum*. Abbas respondeat, *Amen*. Cucullæ autè, & scapularia priusquam dentur, more solito benedicantur.

15. Præcipimus vt in quolibet Monasterio duo sint pallia ex vinteno, duo item galeri ad communem vsum Monachorum cum à Monasterijs egr & iuntur, super quo in Visitationibus prouideatur.

CAPVT III.

De ijs quæ circa indumenta prohibentur.

1. **C**VM vniformitas in vestitu apud viros Religiosos omnino seruanda sit, & singularitas maximè vitanda, prohibemus primò Monachis Congregationis nostræ, tum Prælatis, tum subditis ne ad indumenta interiora, aut exteriora alio panni genere quoddam qualitatem, vel colorem distincto, aut diuerso ab eo, quem iuxta prædicta dari præcipimus, vt præsumant.

2. Præcipimusque vt nulla sit distinctio, seu diuersitas inter vestes,

vestes, & calceamenta vnius, & alterius, sed omnia eodem modo efformentur; qui verò in aliquo ex prædictis deliquerit, grauiter puniatur.

3. Thoraces lineos Monachis prohibemus, exceptis actualiter infirmis, & sexagenarijs, ita tamen vt illi exterius non appareant: laneos permittimus, qui tamen alterius coloris non sint præterquam albi, aut nigri: neque manicæ illorum globulis sericis, aut alia seculari curiositate ornentur. Neque item subaculæ in extremitatibus manicarum, aut circa collum aliquo artificio acus, seu curiosè elaborentur, sed simpliciter tantum sarciantur; super quæ Prælati maxime inuigilent, & curiosa quæque rescindant, ac remoueant, Monachosque illis vtentes exemplariter puniant.

4. Permittimus, vt domi extra ædus Conuentuales vti possint Monachi hyberno tempore pallis ex villosa panno *frissa* dicto, aut ex gausapo confectis, cum manicis strictis, absque vlla tamen curiositate, & duplicatione seculari, absque segminibus, alamaris sericis, aut alijs huiusmodi, quæ vanitatem potius, & ornatum in religioso viro, quam necessitatem indicant.

5. Caligas sericas, aut acu factas, & ocreas etiam omnino interdiximus (Donatis exceptis ad seruitium externum deputatis) Monachis verò iter agentibus solum cothurnos intra calceos permittimus: crepedis verò nemo extra cellam utatur, neque item pileolis lineis.

6. Pallia ad iter agendum ex *vinteno* tantum, seu *grisse* fiant. Galeri longas habeant margines, non sint tamen nimis fastigiati, neque apice acuto, sed plano; neque item chorculis sericis ornentur, sed ligulis latis de *cadarso*, globulo connexis.

7. Omnes itaque qui in aliquo ex prædictis deliquerint, seu prohibitis vt præsumpserint, tum a Prælati, tum a Generali, & Visitatoribus flagellis, ieiunijs, & alijs poenitentijs plestantur, ipsæque prohibita diligenter auferantur, nè Prælatorum taciturnitas, aut dissimulatio vanitatibus aditum patefaciat.

8. Quod ut perfectius obseruetur, præcipimus, ut vestes omnes tum interiores, tum exteriores, calceamenta, sudariola, & cætera omnia, quæ Monachis, suprà, dari præcipitur, vel quæ ab alijs personis illis donari contigerit, oculis prius Prælati aspiciant, quàm ad vsum facultatem concedant, expendantque an sint indumenta Regularia, & quæ huiusmodi non fuerint, nullatenus concedant, super quo conscientias eorum grauius oneramus, in Visitationibusque, & à Generali, si in his non fuerint solliciti, grauius puniantur.

9. Statuimus denique, ut ex vestibus, & calceamentis præter duas tunicas nigras, duo scapularia, duplices caligas, duplicesque calceos, cætera huiusmodi generis, quæ Monachi habuerint, Vestiario tradant (iuxta sanctam Regulam) in vsum pauperum, similiterque res, lineæ vetustæ pauperibus erogentur.

10. Monachos tamen seriò admonemus, nè solliciti sint de subtilitate, ornatu, & nitore vestium: illarum tamen munditiam curent; *Ornatus quippè, & sordes pari modo fugienda sunt, quia alterum delicias, alterum gloriam*

reducat.

CONSTI

CONSTITVTIO V.

De Clausura, & egressu Monachorum.

CAPVT I.

De violatione Clausuræ per illicitum
ingressum.

1. VM Monasteria septis suis clausa sint, veluti Paradisus terrestris, cuius aditus gladio flâmco interdicatur, non minori vigilantia illorum clausuram oportet custodiri. Cum hæc autem dupliciter lædi possit, per prohibitum scilicet ingressum, & per egressum illicitum, vtrique remedijs opportunis occurrere necesse est.

2. Quod ergo attinet ad ingressum, strictè prohibemus, ne Monachorum aliquis, siue Prælatus sit, siue subditus mulierem quamcunque ratione iam vtentem, vel ætatis aptæ ad vsum rationis, cuiuscunque status, ac dignitatis, infra Reginas, & earum filias, in Monasteria Ordinis nostri, in hortos illis contiguos, & alia intra prima, seu proximiora septa contenta, introducere, vel admittere præsumat, alioquin pœnam *Excommunicationis* & *suspensionis à Diuinis ipso facto* incurrat, & priuationemq; officij, si quod habuerit, & inhabilitatem ad alia in posterum obtinenda.

Pius V.

Quòd si quis scœminam aliquam impudicitiz causâ intra ambitum, seu parietes Monasterij introducere, admittere, permittere, vel consentire audeat, vltra prædictas pœnas, in carcerem per sex menses recludatur, cum flagellationibus nudo tergore in Capitulo, & ieiunijs in pane, & aqua in Refectorio ferijs sextis, duobusque ex illis mensibus in neruo sit compeditus.

3. Permittimus tamen, iuxta piam Pij V. indulgentiam, communemque consuetudinem, vt mulieres claustra Monasteriorum

riorum ingredi possint in duplici tantum euentu. *Primo* cum per ea processiones, seu supplicationes more, ac modo solito fiunt, dummodò in Officinas internas non admittantur. *Secundo*, quando in Ecclesijs Monasteriorum ob aliquam causam tantus est populi concursus, ut nequeant mulieres in Ecclesiam aliter ingredi, vel ab ea egredi, nisi per claustrum, seu alium similem locum, dummodò tamen recto tramite ad ianuam Monasterij ad egrediendum accedant, & recto item tramite ingredientes ad Ecclesiam tendant.

CAPVT II.

De violatione Clausuræ per illicitum egressum.

QUOD verò attinet ad illicitum egressum à Monasterio, cum hic triplex esse possit, simplex nimirum violatio Clausuræ, Fuga, & Apostasia, statuimus *primò* circa primum, ut Monachus qui diu, nocturnè clausuram violauerit, ita ut ultra prima saltem septa Monasterij egrediatur, si voluntariè, ac intra diem, vel noctem egressionis sue redierit, in neruum per mensem mittatur duplicique feria sexta nudo tergo in Capitulo verberetur, duplici item alia in pane, & aqua ieiunet: & cum à carcere exierit, per quindecim dies eorum Conuentu se se prosternat, cum ad gratiarum actionem in Ecclesiam tendit.

Quod si prædictam egressionem iteret, prædicta poena duplicetur; si verò tertio eam repetat, poenas fugitiuorum incurrat.

2. Statuimus *secundò* circa Monachos fugam capeffentes, ut fugitiuus, siue habitum dimittat, siue non, in sententiam Excommunicationis ipso facto incurrat; postquam verò ad Monasterium redierit, siue voluntariè, siue coactè redeat, in neruum statim mittatur ad primam usque diem Capituli, in eaque à carcere eductus, coram Conuentu Capitulariter aggregato appareat seminudus, scapulari tantum super scapulas injecto, duos

duos virgarum fasciculos inter brachia in modum Crucis efformata ferens, cumque hoc modo, capiteque capitis cooperto ad medium Capituli peruenerit, se se prosternat. Abbas verò gravitatem culpæ commissæ illi obijciens, eum acriter reprehendat, ac flagellari iubeat, deindeque sub forma inferius assignanda eum à censura absoluat.

† Absolutus ille in carcerem iterum, & in nertum reducat, in quo compeditus perseveret per duos menses integros, & sextis feriis nudo tergo in Capitulo verberetur, eisdemque in pane, & aqua ieiunet. Refectionem verò cibi post Conuentum (iuxta sanctam Regulam) accipiat.

† Duobus illis mensibus elapsis, sequentes pœnas longiore, vel breviori tempore ad arbitrium Iudicis sententiam ferentis, adimplere teneatur. Cellulam in qua habitat habeat pro carcere, cum nemine absque licentia sermocinetur, adus tamen Conventuales Chori, Capituli, & Refectorij frequentabit, vltimus in Conventu etiam post Novitios incedens. In Choro nec Psalmum, nec Antiphonam imponat, nec lectionem, aliudque simile recitet: In Refectorio nec legat, nec seruiat, & feriis quartis pedes Conventus ibidem osculetur. In Capitulo feriis sextis à principio illius vsque ad finem coram Conventu prostratus iaceat. Generalem faciat confessionem, & si fuerit Sacerdos Missam in aliquo Altari secreto, & à secularibus semoto poterit celebrare.

3. Qui secundò fugitiuus fuerit, prædictas pœnas duplicatas sustineat. Qui verò tertio aufugerit, incurrigibilis habeatur, pœnasque illorum subeat.

4. Volumus præterea quòd tot dies, menses, vel anni à gradu antiquitatis fugitiuorum detrahantur, quot illi prima, secunda, vel tertia vice, extra Monasterium vagauerint; non enim decet militem censeri, qui depositis armis militare desijt.

5. Caterum cum fugitiuorum nomen, ac ratio multis conuenire possit (fugitiui quippe sunt omnes qui à Monasterio recedunt absque licentia Superioris, vt extra potestatem, & obedientiam illius sint, licet aliquando reuersuri) statuimus tamē vt ad effectum prædictas pœnas subeundi, Monachus fugitiuus censeatur in quadruplici euentu.

Primo si Monasterij septa transiliens, intra duodecim horas non

non redierit, ab ea immediatè computandas in qua fuga, seu egressio illius in Conuentu fuerit euulgata.

Secundò si cum licètia à Monasterio exiens ad locū aliquem, inde aufugerit, vel si ibi permanens, & à Superiore admonitus, præ contumacia (vltro triduum contumax existens) noluerit reuerti.

Tertiò si à Conuētu suo recesserit, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missus, aut vocatus fuerit; Is enim iuxta sacrum Concilium * tanquàm desertor sui instituti puniendus erit, nisi fortè legitimè, & euidenter probauerit se à Superiore suo immediato, ita iniquè, iniustè, & irrationabiliter grauatum esse, & vexari, vt nullo alio remedio suæ vexationi, & iniusto grauamini consulere potuerit, nisi à Monasterio recedendo, & Superiorem via recta adeundo. *Quartò*, si clausuram ter violauerit (vt supra.)

6. Statuimus *Tertiò*, circa verè Apostatas, eos nimirum, qui à Monasterijs suis recedunt animo non reuertendi, quòd pœnas fugitiuorum incurrant. Et si ex circūstantijs, diuturnitate scilicet temporis, vel alijs animus eorum possit colligi, acrius puniantur, & voce actiua, ac passiua careant per duplex trieniū.

7. Porro si Ordines Sacros in Apostasia manentes receperint, licet ex Iure ^b communi in suscepto Ordine ministrare nō possint, etiam si ad Religionem redeant, nisi ex dispensatione Pōtifícia, a Prælati tamen ex vi ^c priuilegiorum possunt dispensari.

8. Cū autem malitia culpæ ex circūstantijs aggrauantibus accrescat, pœnamque illius cōsequenter augere necesse sit, volumus, quòd si in prædictis egressionibus circūstantiæ aliqua occurrant, quæ eas turpiores reddant, vt longior temporis mora, graue scandalum, coacta reuersio, & aliæ huiusmodi, prædictæ quoque pœnæ augeantur, vt pro mensura peccati sit etiam plagarum modus. Similiter etiam aliquatenus remitti poterunt, si circūstantiæ valde alleuiantes forsitan occurrerint.

9. Superiores autem admonemus *primò* eos tū ex Iure cōmuni, tū ex Decreto Urbani VIII. nuper edito fugitiuos, & Apostatas teneri perquirere, ad Religionem reducere, efficereq; vt apprehendantur.

10. Præcipimus etiam singulis Prælati Congregationis nostræ

a Trid. Sef.
25. Cap. 4.

b Cap. final.
de Apost.
c. Capuc. fol.
282.

nostræ quod si notitiam habuerint alicuius fugitiui extra Monasterium aliquod vagantis, vt cum apprehendere, moralemq; diligentiam ad huiusmodi effectum quoad cōmodè fieri possit facere procurent; quod sub præcepto *virtute sancta Obedientiæ* adimplere teneantur.

11. Eos autem admonemus *secundò* vbique posse apprehendere fugitiuos, seu Apostatas, inuocato etiam (si opus fuerit) auxilio brachij secularis, & contra detinentes illos, siuè ipsi sint laici, siuè Clerici, posse ex priuilegio & Pontificio Excommunicationis sententiam ferre.

a Iulius. II.
Rodri. tom.
1. q. 30. ar. 8.

† Declaramus etiam, quemlibet Religionis nostræ Prælatus fugitiuum posse absoluere, tam à censura quam incurrit præcisè quia fugitiuus est, secundum hanc nostram Constitutionem, quam ab alia à Iure lata contra habitum temere deponentes, nec non in Irregularitate forsitan incurta propter ministerium Ordinum (si opus fuerit) dispensare; fugitiuus tamen quamuis in foro interno sic absolutus, in foro externo in Capitulo absoluetur (vt supra. b)

b Num. 2.

12. Vltimò tandem circa Monachos ad aliam Religionem transeundi petentes licentiam, priuilegium nobis concessum à Clemente VIII. c quantū fieri possit obseruetur, in quo de nouo prohibetur, ne aliquis Monachus Congregationis nostræ sine licentia petita, & obtenta, possit se transferre ad aliam Religionem (Chartusienfium duntaxat excepta) sub pœna *Excommunicationis ipso facto incurrenda*, tam à Monacho discedente, quam à Superioribus ipsum recipientibus.

c Clem. in
priuil. quod
incipit *Venerabilis*

† Neque Generalis (ex prædicto Decreto Urbani) prædictam licentiam concedat, transitumque ad arctiorem Religionem permittat, nisi ei prius legitime constiterit Religionem illam paratam esse Monachum licentiam petentem recipere, tuncq; Monachus rectè se transferat. Quod vt re ipsa adimpleatur, Generalis omni studio, ac diligentia inuigilet.

(:)

CAPVT III.

*De licitis, ac prohibitis egressionibus
Monachorum.*

Cap. 66.

1. **C**V M iuxta sanctam Regulam & extra Monasterium vagare animabus Monachorum omnino nō expediat, clausuraque intra septa illius Monasticæ vitæ quasi proprietas sit, magnumque ipsius ornamentum; præcipimus tūm Reuerendissimo, tūm Prælati, ac illorum vicem gerentibus, vt obseruantia clausuræ Monachorum maxime curent, ad egressionesque, illis parçè, & raro licentiam concedant.

2. Quòd ergo primò attinet ad clausuram, & egressiones Prælatorum, seruentur ea, quæ supra Lib. 2. Constit. 1. Cap. 2. statuimus.

3. Circà clausuram verò, & egressus Monachorum permitimus, vt Abbates prout prudèter, & rationabiliter iudicauerint expedire, subditis suis animi recreandi gratia licentià ad exeūdum possint concedere semel tantum in anno, ad loca per septem tantum, vel octo leucas à Monasterio suo distantia, & per spatium solummodò trium, aut quatuor dierum.

4. Quòd si contra tenorem huius nostræ Constitutionis Prælati fecerint, concedentes scilicèt huiusmodi licentias plusquam vna vice in anno, vel per plures dies, vel ad loca remotiora, quàm designata, præcipimus, vt à Reuerendissimo, & Visitatoribus per duos menses suspendatur, per pluresque, si pluriès prædictam Constitutionem violauerint.

5. Licentias verò, tūm maiores quòd dies, tūm plures quòd vices, tūm longiores quòd loca; Reuerendissimus solum eas poterit concedere; ipsum autem admonemus, & super hoc conscientiam eius grauitèr oneramus, vt non nisi legitima, & rationabili causa intercedente, licentias illas concedat, & iuxta circumstantias personæ, negotij, loci, & alias, ita plus minusuè temporis in licentijs præscribat.

6. Permittimus quòd Officiales electi ad temporalia tractanda, vt Cellerarius, seu Maiordomus, Receptor seu vices illorum

rum gerentes, negotiandi causa, & ad ea, quæ muneris sui sunt exequenda, cum benedictione Abbatis possint exire (vt moris est.) Similiter etiam ex cæteris poterunt mitti ad loca non multum distantia, illi qui fuerint necessarij, & vtiliores alicuius negotij melius tractandi causa. Porro si negotij prætextus in fraudem legis fuerit fictus, tùm Prælatus licentiam concedens, tùm Monachus exiens grauiter plectatur.

6. Præcipimus, vt Monacho cum licentia à Monasterio exeunti, etiam recreationis gratia, pecunia, & alia necessaria dentur vsque ad 10. saltem leucas: exiens verò ad loca remotiora, & longinqua, literas testimoniales Prælati sui, sigilloque Monasterij munitas (iuxta mandatum Sixti V.) secum deferat, vt vbique possit recipi, & si Sacerdos fuerit, in prædictis literis explicetur, vt (secundum decretum sacri Concilij Tridentini) absque impedimento celebrare possit.

7. Præcipimus, vt quicumque à Monasterio exierit eadem die non reuerfurus, vel post illam redierit, benedictionem Regularem coram Prælato procumbens pro euntibus, ac redeuntibus accipiat. In ipsoque egressu Itinerarium recitet, prout in Breuiario continetur. In breuioribus autem egressionibus solitam Superioris benedictionem genuflektens, manumque illius deosculans tùm exiens, tùm rediens recipiat.

8. Iuniores Monachi antequam quatuor Religionis annos expleant à Monasterio exire non poterunt, nisi egressio Conuentualis sit. Quòd si Abbates secus fecerint, arbitrio Visitantium punientur. Postquam verò exire potuerint, quandiu non fuerint Sacerdotes, non nisi sociati egrediantur.

9. Statuimus, quòd si quis audeat terminos licentiæ suæ præterire, ita vt plures dies extra Monasterium versetur, quàm in licentia erant præscripti, vel verbaliter illi assignati, tot dies in carcere sit reclusus, quot vltra licentiam præterinuit, nudoque tergo verberetur prima carceris die, vltimaque in terra comedat in Refectorio.

10. Porro si quis audeat licentiam ad vnum locum petere, eaque obtenta ad alium se conferat, tot dies carceri mancipetur, quot extra Monasterium versatus fuerit, flagellationibus autem & ieiunijs plus, aut minus puniatur, secundum qualitatem, & circumstantias culpæ, maioremque aut minorem distantiam locorum.

11. Vltimò tandem si Monachorum aliquis, quacūque dignitate præfulgeat, ad Curiam Regiam quocunque pretextu, absque licentia Reuerendissimi adire præsumpserit, si Prælati fuerit, per annum suspendatur, eandemque pœnam subeat, si subdito suo prædictam licentiam, Reuerendissimo inconsulto, concesserit: si verò Monachus ille subditus fuerit, in pœnas fugitiuorū incurrat.

12. Quòd si prædictam Curiam adierit, vt contra Reuerendissimum, vel contra Visitatores, querimonias effundat, vel ibi existens id facere præsumpserit, vltra prædictam pœnam cuiuscunque dignitatis sit, semestri reclusionē carceris puniatur.

a Clement.
Ne in agro.

13. Monachos autem admonemus, quòd iuxta dispositionem Iuris a Excommunicationis pœnam ipso facto incurrunt, si ad prædictas Curias se conferre præsumpserint, ad damnum aliquod inferendum Prælati, aut Monasterijs suis.

b Num. 22.

14. Ex Clementinis b item Constitutionibus præcipimus quòd Superiores Romanam Curiam adire nullos Monachos permittant, nisi à Reuerendissimo licentiam in scriptis impetrauerint. Si quis autē sine huiusmodi facultate Romam adire præsumpserit, ex mandato prædictarum Constitutionū, voce actiua & passiva biennio priuatus existat; cumq; ex dispositione illarum aliæ quoque pœnæ arbitrato Superiorum possint infligi, volumus vt prædictus ille Monachus in pœnas fugitiuorū incurrat. Superiores verò qui illum adire permiserint absque licentia Generalis, per annū (vt supra n. 11.) suspēdatur, & alijs pœnis ipsius Generalis arbitrio plectantur. Quòd si Prælatorū aliquis prædictam Curiam sine licentia Reuerendissimi adire præsumpserit, omnes hoc numero contentas pœnas incurrat.

c Num. 23.

15. Volumus præterea, ac præcipimus vt tribus diebus ante Feriam quartam Cinerum neque Conuentus, neque pars illius extra Monasterium recreationis gratia possit egredi; alioquin Superiores qui id permiserint, in Visitationibus grauiter plectantur.

16. Tempore item Capituli Generalis, & tempore etiam vacaturæ Abbatialis dignitatis, si intermedia electio illius facienda sit, non poterunt Monachi egredi, & extra Monasteria versari, exceptis egressionibus ad seruitium Monasterij necessarijs, vel solitis, in quibus ratio vagandi non est. Nec Abbas ad Capitulum

Capitulum pergens, Prior, aut Præsidens aliter poterunt dispo-
nere: alioquin in Visitationibus grauiter puniantur. Quin potius
Abbas cum ad Capitulum pergit, omnes sibi subditos intra sep-
ta Monasterij relinquat, vt omnes in Monasterio existentes, om-
nes simul orent pro salici Capituli progressu, Religionisque
augmento.

CAPVT IIII.

*De rebus prohibitis Monachis itinerantibus,
& extra Monasterium versantibus.*

1. **L**icet Monachos monasticè viuere semper, & vbique de-
ceat, cum tamen spectaculum facti sint mundo, Ange-
lis, & hominibus, illos admonemus, & in Domino exhortamur,
vt à Monasterio exeuntes, maiori circumspectione, & exemplo
in mundo inter homines cōuersentur, nec sæcularibus, eorumq;
moribus conformentur, recolentes sæpè se Monachos esse, il-
ludque Apostoli, *Nolite conformari huic seculo.*

2. Itinerantibus ergò vestes interiores, & exteriores, nec
non calceamenta, quæ vanitatem sapiant sæcularē, seu sæculariū
oculos possint offendere, interdicimus.

3. Penulas item, & vmbellas, seu galeros (vt aiunt) solares
prohibemus, nisi itineris longitudo vsum excuset. Calices ad
bibendum argenteos, aut deauratos, secum ferre prohibitū esse
volumus, vitreos concedimus.

4. Itinerantibus quoque Monachis præcipimus ne arma ex
instituto ferre per se, vel per interpositam personam, audeant,
ac præsumant, alioquin in *sententiam Excommunicationis ipsa
facto* incidant, voce actiua, & passiua per biennium careant, &
per duos menses in carcerem recludātur.

5. Quòd si aliqua intercedat necessitas, aut legitima causa
occurrat, de licentia Reuerendissimi, aut Abbatis sui in scriptis
obtinenda, arma aliqua portare poterit Monachus iter faciens,
defensionis gratia.

6. Vnde etiam famuli qui Itinerantes comitantur, non ali-

ud armorum genus præter ensẽ ferant, alioquin si Monachus iter agens oppositum permiserit, prædicta pena carceris subiaccat.

7. Statuimus ut Monachorum nemo per vrbes, & municipia in quibus Monasteria nostra sunt, pedester incedat (Donatis exceptis.) Idemque seruetur in locis alijs, in quibus sicut Brachara, domum habemus Hospitij.

8. Indigenæ autem locorum eiusmodi grauitati etiam Monastici Habitus consulant. Si fortè tamen equitandi commoditate careant, sociati saltem famulo ad parentes, seu alios consanguineos visendos ab Hospitio Ordinis exeant, incedant, ac redeant. Quod si aliquem excessum commiserint, gratiter puniantur.

9. Tertiò in locis alijs in quibus neque Monasterium, neque Hospitium Ordinis habetur, Monachos etiam admonemus ut grauitatem, & auctoritatem Habitus Monastici cõseruare, atque tueri procurent. Vnde neque soli, neque pedestres quoad fieri possit, per vicos, & plateas, huc, atque illuc discurrant, alioquin graui disciplinæ Regulari subiaceant, aliæq; similes egressiones illis minimè concedantur. In Collegio tandem Conimbricensi Constitutio, & consuetudo Collegij seruetur.

10. Præcipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, tum Prælati, tum subditis cuiuscunque status, aut dignitatis sint, ne in prædictis * vrbibus, municipijs, seu locis extra Monasteria, aut Hospitium Ordinis pernoctare audeant, siue Conuentuales sint, siue hospites, siue denique itinerantes, nisi isti fortè ad prædicta loca ita tardè accedant, ut Monasterium adire nequeant, aut alia legitima causa intercedat ratione itinerandi. Qui autem huiusmodi Constitutionem violauerit, si Prælatus fuerit, per duos menses suspendatur, si verò subditus per duos menses carceri mancipetur.

11. Statuimus denique ut neque Conuentus, neque Abbas, aut singulares alij Monachi extra Monasteria exeant ut Comedijs intersint; quod si Abbas secus fecerit, per mensem suspendatur, subditus verò per mensem carceris penam sustineat.

12. Monachi item inter se, nec etiam intra claustra Monasterij Comedias agant, aut huiusmodi alia, si vestes externæ ad ea requirantur.

13. Taurorum tandem agitationibus videndo, non assis-
tant, cum & spectacula illa videre religiosum virum minime
deceat, & ex Constitutione Pij V. a Clemente VIII. confirma-
ta satis pateat Monachos ac Regulares quoscunque, qui ludis
illis interfunt, lethali ter peccare, Constitutionem Pontificiam,
moralem illam presentiam serio prohibentem, violantes. Quod
si secus fecerint, flagellationibus, & ieiunijs grauitèr puniantur,
iuxta supra dicta cap. de voto Obedientia. Prælati verò Supe-
rioris arbitrio pleantur.

CAPVT V.

De Recreationibus Conuentualibus.

1. **H**umanam fragilitatem perpendentes, perennemque
Monachorum laborem in frequentatione Chori, &
actum Conuentualium, ne natura imbecillitas, si alterna priue-
tur requie, omnino succumbat; statuimus vt Prælati sub pena
trimestris suspensionis, singulis mensibus Monachis suis die in-
tegro recreationem Conuentualem tribuant in domo aliqua
siue grangia Monasterij. Quod si Monasterium grangiam non ha-
beat, locumvè decentem, ac honestum, intra septa eiusdem Mo-
nasterij comedent Monachi; matutino autem, ac vespertino
tempore exercitij, & animi relaxandi gratia ad aliquam ædici-
lam sacram, seu locum aliquem amatum, prout Abbas dispo-
suerit, poterunt exire.

2. Porro in Olyssipponensi Conuentu volumus quod huius-
modi recreationes mensuræ intra domum habeantur. Insuper
autem quod vna detur semel in anno vni medietati Conuentus,
& alia semel alteri medietati per integram hebdomadam extra
domum in grangia Sacauensi, vel alia eiusdem Monasterij, prout
Abbas disposuerit.

3. In huiusmodi recreationibus Conuentualibus duo den-
tur principia diuersa, vel diuersimodè condita, præter oryzam,
& alia, quæ ad antipastum, & post pastum pertinent, secundum
possibilitatem Conuentus, ac diuersitatem temporum. Aliquid
etiam manè pro ientaculo detur.

4. Statui-

4. Statuimus, vt si aliquis à loco recreationis se ab alijs Monachis segregauerit, & ad alium locum perrexerit absque licentia Superioris, ieiunio, & flagellationibus acriter puniatur; quòd si non emendauerit, à recreationibus sequentibus per plures, aut pauciores menses infallibiliter priuetur, iuxta qualitatem, & circumstantias culpæ.

5. Præcipimus tùm Prælati, tùm subditis, vt ad huiusmodi recreationes Conuentuales nullatenus admittant personas seculares; Ecclesiastica autem aliqua grauis, & benemerita, cum debita cautela admitti poterit. Quòd si Prælati secus fecerint, arbitrio Visitantium suspendantur, subditi verò à prædictis recreationibus priuentur.

6. Porro ne in huiusmodi recreationibus aliqua scandali species, seu leuis offensionis occasio secularibus tribuatur, Monachos admonemus, & exhortamur, vt grauitè, modestè, & religiosè se recreent sine clamoribus, & vociferationibus, absque inordinatis verbis, gestis, aut alijs huiusmodi, quæ graues etiam laici abhorrent, ac facere pudent.

7. Vnde præcipimus, quòd neque in locis illis, aut è regione illorum, in quibus Monasticam grauitatem decet conseruare, audeant Monachi canere, citharizare, aut alia instrumenta musica pulsare, alioquin seuetiori disciplinæ subiaceant.

CAPVT VI.

De Mutationibus, seu Transmigrationibus Monachorum.

1. **T**ransmigrationum monachalium facilitati occurrere cupientes, statuimus vt Reuerendissimus initio triennij auditis Prælati, mutationes, & transmigrationes Monachorum semel faciat, semel autem factis, nisi vrgens postea occurrat occasio, aut necessitas, intra triennium illud remigratio aliquis minimè fiat.

2. Sicùt autem à Monasterijs maioribus Monachos facile transmutari nolumus, ita in minoribus illis, in quibus Regularis obser-

obseruantia rigidus feruor non ita vigescit, Monachos ultra triennium remanere, communiter non decet. Vnde Reuerendissimus, hac prudenter ordinet, & attemperet.

3. Cum ergo Monachorum aliquis licentiam Reuerendissimi habuerit ad transmigrationem in Monasterium aliud, Prælatus de indumentis, ac cæteris omnibus secundum has Constitutiones debitis eum prouideat. Statuimus autem quod non permittat Monachum aliquem transmigrari, seu utensilia sua, sarcinulasque religare, quin prius Prior omnia & singula inspiciat, & sub catalogo recipiat, nè aut superflua ferat, aut necessaria ferre desinat.

4. Præcipimus autem Priori, seu alteri cuicunque Monacho, qui ex Mandato Abbatis vicem illius suppleuerit, in *virtute sanctæ Obedientia*, vt verè, ac fideliter prædictum catalogum conficiat, & tradat Abbati; vterque verò Abbas scilicet & Prior eum subsignent, & ita subscriptum ad Abbatem domus ad quã Monachus pergit, transmittant: Monachus autem ipse, seu alter nomine ipsius in peculiari libellulo, qui erit sub potestate Vestiarij, subsignabit, & fidem faciet se prouisum exire de omnibus, quæ Constitutiones dare præcipiunt vsque ad tale vel tale tempus.

5. Præcipimus etiã, vt priusquam Monachus à domo exeat, simul cum illo ea quæ ad lectum eius pertinent, cæteraque utensilia regulariter & communiter transportentur. Quod si aliqua occurrat legitima excusationis causa, statim postea, intra octo, vel decem dies tenebitur Abbas prædicta transmittere, seu vectori transmissuro tradere: alioquin per mensem suspendatur.

6. Sumptus huiusmodi transmigrationum Monachalium domus à qua Monachus transmigratur, faciet, tùm illos qui ad personam Monachi spectant, tùm etiam ad utensilia transmittenda. Quod si Prælatorum aliquis Monachum in speciali, & nominatim petierit, Prælatus ipse expensas faciet utensilium, personales verò domus illa à qua Monachus transmutatur.

7. Si Monachus aliquis transmutetur in pœnitentia per sententiam finalem imposita, adhuc perseverans, seu voce actiua, aut passiva priuatus existens, Prælatus Monasterij à quo ille egreditur, sub pœna bimestris suspensionis, prædictam sententiam

tiam mittet ad Abbatem domus, in quam transmutatus pergit, ut eam ibi impleat.

8. Ut autem constet de huiusmodi transmissione, Abbas qui Monachum illum in Conuentualem recipit, literas testimoniales traditionis, & acceptationis prædictæ sententiæ dabit Prælato, qui eam transmissit: atque insuper sententiam ipsam transmissam coram Conuentu legere præcipiet, & exequi, sub prædicta pœna suspensionis.

9. Declaramus quod Monachus ab yno Cœnobio in aliud transmutatus, quandiu illud non ingreditur, obedientiæ subiacet illius Abbatis, à cuius domo exit, & pro Conuentuali illius habetur.

10. Præcipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna suspensionis ad arbitrium Reuerendissimi, ut Abbates recipient Monachos, qui cum licentia, & ex mandato ipsius Reuerendissimi ad Monasteria illorum fuerint transmissi. Quod si aliquam fortè legitimam causam habuerint non recipiendi, coram Reuerendissimo postea iudicandam proponant.

11. Statuimus, ut Monachi delinquentes in eodem Monasterio, in quo delictum aliquod perpetrarunt, ibidem pœnas luant, & pœnitentias, seu pœnas illis impositas impleant; ad arbitrium tamen Reuerendissimi, in aliud Monasterium poterunt transmitti, ut in eodem puniantur, si illud commo-
dius iudicauerit, Abbasque illum sub prædicta pœna tenebitur recipere.

§. 4. 3

CONSTI-

CONSTITVTIO VI.

De Collegijs, & studentibus.

CAPVT I.

De promouendis ad Philosophiam,
& qualitatibus eorum.

1. VM multis retrò sæculis nostra sacra Benedicti-
na Religio omnium sciẽtiarum fuerit palæstra, ex
qua tot insignes prudiẽre viri, totius orbis de-
cus, & ornamentum longè maximum, cupientes
valde quòd illa feliciora tempora redeant, & li-
teraru mstudium in Congregatione nostra cum regulari disci-
plina pariter efflorescat, sequentes edimus sanctiones.

2. Statuimus *primò* (vt plures possimus habere Lectores, qui
legendo, atque docendo literis se se perficiant) quòd tribus in
locis studium literarum vigeat, in Collegio scilicet Conimbricẽ-
si, in Monasterio Olyssipponensi, & in Monasterio Scallabitano,
vel alijs, si progressu temporis Capitulum generale id magis
viderit expedire.

3. Statuimus *secundò* vt singulis quadriennijs cursus Philo-
sophiæ detur, in quo viginti sint Cursores, præter totidẽ Theolo-
gos, qui hoc ordine distribuãtur. In Collegio Conimbricẽsi duo-
decim sint Theologiæ auditores, octo saltem Philosophiæ. In Mo-
nasterio Scallabitano duodecim Philosophiæ Cursores, In Oly-
ssipponensi octo Theologiæ. Hic autẽ numerus poterit augeri,
aut minui, habita ratione reddituum, quibus prædictis in locis
studentes sunt alendi.

4. Statuimus *tertiò* vt ad Philosophiã promouedi sequẽtes
habeant qualitates. *Primò* quatuor Religionis annos expletos,
trigesimũ verò ætatis non excedant. *Secundò*, latinitatẽ habeant
peritiã. *Tertiò* cantũ sciant, organaq; pulsare, vel aliud eiusmodi
secundũ quod ad suscipiẽdos sacros Ordines requiritur (iuxta
prædicta de Junioribus ordinandis.) *Quartò* non sint de fuga à
Monasterio conuicti, nisi fortè fuga fuerit leuis, humilitatis, ac
peniten-

pœnitentiæ lachrymis satis dilecta, atq; aliæ naturæ dotes illis suffragentur. *Quintò*, turpitudinē aliquam, seu fæditatem notabilem non habeant, quæ authoritati suggesti præiudicare possit.

5. Prædictas ergo qualitates habentes priusquam ad Philosophiam promoucantur, duplex subeant examen, vnum de moribus, & vita, de sufficientia latinitatis alterum.

6. Prius illud fiat in Conuentibus, in quibus promouendi commorantur, vbi primum Abbates nuncium habuerint, seu diploma Reuerendissimi ad examen illorum. Tunc enim congregentur Abbas, & Sacerdotes tantummodò in Capitulo, ac præmisso iuramento, per phasolos albos, ac nigros suffragium ferant de vita, & moribus vniuscuiusque; Atque hanc solum volumus esse materiam prædicti iuramenti in hoc priori examine, non peritiam, aut inscitiam latinitatis.

7. Prædictos autem suffragatores admonemus, & exhortamur in Domino, vt resecato omni prauo affectu amoris, odij, aut quouis alio, sincerè vota sua ferant, nullumque approbent, aut reprobent, nisi secundùm merita, aut demerita vitæ.

8. Ad effectum verò approbationis, aut reprobationis alicuius maior suffragiorum pars sequatur, eaque ab Abbate, Priore, & Notario Conuentus scrutentur. Semel autem in aliquo Conuentu de moribus, & vita reprobatus, ad calculos iterum neque ibi, neque alibi redire poterit, neque ad Cursum illum promoueri.

9. Statuimus vt posterius illorum examen de sufficientia latinitatis à Reuerendissimo, seu de mandato illius fiat: ad huiusmodi autem examen nullus admitti poterit, qui in priori à Conuentu fuerit reprobatus.

10. Porro Reuerendissimum iterum atque iterum obsecramus, & super eo conscientiam ipsius grauitèr oneramus, vt in approbatione, & electione illorum, qui studere cupiunt, & in utroque prauo examine habiles fuere inuenti, religionem cuiusque, bonitatē ingenij, & indolem, latinitatis peritiam, aliasq; dotes expēdat, ac meliores quosque eligat, eosq; ad Philosophie cursum promoueat, quos non fauores, sed merita anteponunt.

11. De cæteris item qualitatibus, de scientia scilicet cantus, de lenitate fugæ, aut turpitudinis nota, Reuerendissimus ipse iudicet.

CAPV T II.

De Lectore Philosophiæ, ordineque legendi.

1. **S**tatuimus, vt à Generali, & Diffinitoribus Lector Philosophiæ eligatur, qui trium annorum spatio vniuersam Philosophiam auditoribus suis leget, incipiens singulis annis à prima Octobris die, vsque ad Vigiliam Translationis S. P. N. Benedicti. Toto autem huiusmodi lecturæ triennio non poterit in Abbatem eligi, aut in aliud quoduis munus Congregationis, Visitatoris nempe, Diffinitoris, &c.

2. **C**ursores Artium hunc ordinem in studio, & lectionibus suis obseruent.

3. **A** prima die Octobris vsque ad Sabbatum ante Dominicam Palmarum, si Lector propria scholia auditoribus tradat, ad ea scribenda signum fiat manè hora octaua, & per spatium vnius horæ legente vno, ceteri scribant. Hora nona Lector ad cathedram accedat, lectionemque præcedente die manè explicatam interroget, aliamque deinde legat, & quoad fieri possit, dilucidet, ita vt rudiores quique eam capiant. Postquam verò hora decima insonuerit, vnusquisque studentium cum socio suo explicatam lectionem euoluat, ac repetat, per spatium quadrantis; huiusmodi autem socios ad lectiones repetendas Lector designabit.

4. **V**esperè si propria scholia sint scribenda, signum fiat ad scribendum hora secunda post meridiem. Hora tertia accedat Lector ad interrogandam lectionem præcedente die vesperè explicatam, aliamque legat vsque ad horam quartam, ac deinde (vt supra) per spatium quadrantis lectionem illam socij repetat.

5. **F**initis Matutinis (de quibus infra) factoque signo receptui nonnullis ictibus campanulæ, omnes cum summo silentio in cellulas suas se recludant vsque ad horam octauam, vt lectiones suas studeant, memoriterque addiscant.

6. **O**ctaua hora sonante, signum fiat ad repetitionem lectionum, quibus ab vnoquoque cum socio suo repetitis per spatium duplicis quadrantis, factoque signo, Conclusio, seu reparatio habetur.

beaturs usque ad horam nonam: in qua Conclusionem duo auditores ordinatim duplicem lectionem explicatam defendent, unus matutinam, vespertinam alter, duoque alij ex ordine arguent, & postea qui voluerint. Huic exercitio Lector ipse, vel alius loco ipsius præsidebit.

6. † A Dominica verò in Albis usque ad diem Trāslationis S. P. Benedicti, ad matutinam scriptionem signum fiat hora septima; ab hora octava usque ad nonam interrogabitur lectio, & alia legetur, repeteturque per spatium quadrantis (vt supra.)

7. Hora prima post meridiem campanula signum fiat ad reclusionem, & studium, omnesque cum silentio in cellulas suas se recipiant usque ad horam scriptionis vespertinae, vel Conclusionis, si non detur scriptio. Ad prædictam scriptionem signum fiat hora secunda; ad Conclusionem hora tertia, qua finita interrogabitur lectio, legetur alia, & repetetur.

8. † Præcipimus vt singulis ternis mensibus auditores Philosophiæ annis singulis publicas, ac diurnas Conclusiones ipsorum Magistro Præsides habeant: singulis mensibus Conclusiones nocturnas, seu priuatas, sicut Theologi (de quibus infra:) singulisque sabbatis, eorum quæ per hebdomadam audierunt, repetitiones, seu conferentias.

9. Permittimus vt auditores Philosophiæ in cellulam Magistri sui possint ingredi, excepto tempore Meridianæ, factoque signo ad dormitionem post cenam, seu post collationem. Ipse verò Magister poterit cellulas illorum ingredi, tenebiturque eos aliquando inuifere tempore studij, maleque occupatos, desides, aut vagantes, lectiones non studentes, aut alijs obligationibus suis, quæ ad studij materiam pertinent, negligenter satisfacientes, regularibus pœnitentijs punire, curareque vt curiosè studeant, ac tempus fructuosè expendant.

10. Præcipimus vt Cursores Philosophiæ bis examinentur à tribus examinadoribus, quos Reuerendissimus designabit, semel post Dialecticam auditam, Cursu verò finito, iterum. Porro examinadores illi iuramento præmisso, singulos de auditis seriò interrogent, atque super ijs sigillatim per calculos albos, ac nigros vota ferant, conscientias verò illorum sub iuramento præstito grauiter oneramus ne indignum aliquem approbent, aut dignum reprobent.

11. Quod

11. Quòd si aliquis à duobus examinadoribus fuerit reprobatus, à Cursu expelletur, neque ab huiusmodi expulsionem Diffinitorium poterit implorare.

CAPUT III.

De Regente Collegij, & Lectoribus
Theologiae.

1. Statuimus ut in Collegio Conimbricensi, & in alio quocumque Monasterio in quo Theologia docetur Regens sit, qui Bacchalaurei saltem gradu sit insignitus, à Reuerendissimo, & Diffinitoribus singulis triennijs ex antiquioribus Lectoribus eligendus, semel autem electus reelectionis capax erit.

2. Ad munus Regentis pertinet, omnia quae ad studium spectant, ordinare, ac dirigere, curareque, ut cuncta perfecte secundum leges obseruentur: Lectionem primariam Theologiae, seu principalem legere: intra Aulas Collegij praecipere ut taceant, & audiant, absentes accersere, argumentationes ad formam reducere, & finire, arguentibusque ultimò satisfacere: Absente Abbate, eos qui meruerint in actu aliquo Scholastico, regularibus penitentibus punire: tempore studij vagantes, aut male occupatos eisdem panis coercere: eodem etiam studij tempore studentium aliquando Cellulas circuire, & ingredi, ut exercitium cuiusque illi innotescat, desidesque, & incuriosos puniat: materias pro quotidianis Conclusionibus Theologicis designare: externas item alijs in Monasterijs, seu Collegijs defendendas illi studenti commendare, qui cum satisfactione possit arguere, cui Abbas socium assignabit. Non poterit tamen Regens in actibus Scholasticis, temporeque studij dispensare, nec Abbas frequenter, aut inconsulto Regente dispenseret.

3. Statuimus ut in Collegio Conimbricensi praeter Regentem, Lector saltem alius Bacchalaurei etiam gradu insignitus à Reuerendissimo, ac Diffinitorio eligendus existat, qui posterio-rem lectionem Theologiae legat.

4. Porro in Cursu Theologiae Olyssipponensi tres saltem sint Lecto-

Lectores modo (quo supra) eligendi, quorum vnus Regens sit. Volumus autem, vt quilibet Lector in ipso suae lectionis actu, Auditores qui meruerint poenitentijs regularibus punire possit, absentesq; accersere, ac inobedientes plectere.

5. Statuimus vt Lectores isti lectiones suas incipiant à Kalendis Octobris, easque finiant in Vigilia Translationis S. P. N. Benedicti. Tempore autem intermedio vacent lectiones à Vigilia Natiuitatis Domini inclusiue vsque ad diē Circumcisionis. Duobus diebus ante diem Cineris. A Sabbatho Palmarum vsq; ad Dominicam in Albis; die S. Mauri, S. Scholasticae, S. Placidi, Omnium Sanctorum Ordinis nostri, & die Officij sollemnis pro Fratribus nostris. Diebus denique Festis, atq; assuetis per hebdomadas.

Vnusquisque Lector legat per Horae spatium. Si tamen legentes manē, vel vespere fuerint plures, quam duo, legāt Iuniores aliquid minus, aliquantulumque citius solito lectiones inchoentur, vt horis competentibus finiantur.

6. Statuimus vt quater in anno publicae Cōclusiones Theologicae habeantur, quibus Regens, & Lectores alternatim praesidebunt, & vnusquisque defendentem eliger. Primae quoad fieri possit habeantur ante Aduentum, secundae ante Quadragesimā, tertiae ante Ascensionem, quartae ante finem Cursus.

7. Singulis etiam mensibus Dominica aliqua, vel feria quinta Cōclusiones priuatae habeantur, quibus Regens patrocinetur, vel Lector alter ex Commissione ipsius. Huiusmodi Cōclusiones septem saltem puncta habebunt easque tuebuntur auditores Theologi ex ordine suo, septem verò alij ordinatim etiā arguent, non vage, & pro libito, sed primus arguens contra primum punctum, secundus contra secundum, & sic deinceps, ita vt omnia, ac singula Cōclusionum asserta disputentur. Bacchalaurei autem, Lectores, atque Magistri instare poterunt, atque argumenta urgere. Haec Cōclusiones regulariter ex materijs Sacramentorum, & alijs moralibus depromantur atque per spatium duarum horarum perdurent.

8. Ab Octobri vsque ad Pascha habeantur noctu matutinis finitis. A Paschate autem vsque ad finem anni habeantur vespere ab hora secunda vsque ad quartam, seu prout fuerit commodius.

8. Die harum Conclusionum Regens qui illis præfidet, & defendens qui eas tuetur, speciale aliquid habeant leuaminis.

9. Volumus quòd si fortè Regens aut aliquis ex Lectoribus iunior sit auditore, aut discipulo aliquo, eos omnes loco, ac voce præcedat, Priore excepto : & in Monasterijs Congregationis in quibus hospitari contingerit, in mensa maiori sedebunt.

CAPVT IIII.

De ordine Studij, & Examinationis auditorum Theologiæ.

1. **F**INITIS annis Philosophiæ, qui habiles fuerint inuenti, & aprobat, ad Theologiam audiendam promoueantur, in eaque addiscenda quadriennium expleant.

2. In Collegio Conimbricensi studentes isti Theologi semel in die manè, vel vespere, prout ratio temporis, aut maior commoditas postulauerit, in Academia Cursum agant, Magistros Academicos audituri; (nisi fortè temporis progressu Capitulum Generale aliud magis expedire iudicauerit) Professores autem nostros in Academia docentes quouis tempore audiant.

3. Statuimus vt finitis Matutinis, ab Octobri vsque ad Pascha (prout supra Caput. 2. dictum est) Theologi, & auditores in Cellulas suas se recipiant, & lectionibus suis incumbant vsq; ad horam octauam cum quadrante. *

4. Deinde vsque ad horam nonam quotidianam habeant Conclusionem, quam defendens vespere in Cathedra figet. Defendens vnus erit, arguent verò duo, nullusque ab huiusmodi onere sit exemptus, neque diem defensionis, aut argumentationis suæ cum alio poterit commutare absque speciali licentia Regentis: alioquin Regulari disciplinæ subiaceat, ad ipsius Regentis arbitrium. Duobusque argumentis finitis, insurgant alij, & in arguendo, Conclusionemque ventilanda, curiosos se exhibeant.

5. A Dominica in Albis vsque ad anni finem habeatur huiusmodi Conclusio hora prima post meridiem: diebusq; ieiunij Ecclesiæ

Ecclesiæ habeatur statim post ultimam lectionem matutinam. Hoc autem seruetur præcipue in Collegio Conimbricensi, si Theologi vespertinas lectiones Academiae cursitet, aliis enim, vel alibi, Conclusio illa commodiori (quod fieri possit) habeatur tempore.

6. Præcipimus, ut singulis sabbathis in hebdomadis lectiuis, vel in proximiorie die sequenti aliis non impedito, si in sabbato aliquod occurrat impedimentum, rationem reddant Theologi lectionum, quas per hebdomadam illam audierunt, dictata sua vnoquoque Lectore interrogante. Fiet huiusmodi exercitium ab Octobri vsque ad Pascha ab hora septima cū dimidia noctis vsque ad nonam. A Dominica autem in Albis, & deinceps hora prima post meridiem, vel alia commodiori (prout dictum est supra de Conclusionem.)

† Huic exercitio, Conclusionibusque mensuris Abbas etiam interfit.

7. Statuimus, & ordinamus ut auditores Theologiæ propè finem Cursus anni primi, secundi, ac tertij de materijs auditis examinentur à tribus Examinatoribus, quos Reuerendissimus nominabit. Porro Examinatores isti post examen cuiusq; præmisso iuramento, suffragia ferent per phasceolos albos, ac nigros super sufficientiam illius: quod si nemine discrepante aliquis reprobetur, præcipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pena Excommunicationis ipso facto, Reuerendissimo, ut eum tanquam ineptum, & inhabilem, Cursu priuet.

8. Si verò duo tantum examinatores primo anno in reprobationem alicuius concurrant, si ille aliis ex testimonio Lectorum facit quantum in se est, obedientiaque, humilitas, modestia, & aliæ virtutes illi suffragentur, indulgenter concedimus, ut in Cursu remaneat, & Reuerendissimus eum non expellat.

9. Si denique secundo, aut tertio anno duo Examinatores in reprobatione alicuius concordēs fuerint, præcipimus, quod in hoc euentu attendat Reuerendissimus an de eo habeatur opinio, & spes, quod sufficienter postea concionabitur, atque si genium, & spes illa ei suffragetur ex testimonio Abbatis, & Lectorum, indulgenter etiam concedimus in fauorem spei, ut à Cursu non expellatur, grauis tamen ei fiat admonitio ut diligentius laboret.

10. Statui-

10. Statuimus vt in discursu anni secundi singuli Theologiae auditores breuem quandam probationis faciant Concione coram Conuentu; præcipimus tamen (ne huiusmodi tentatiuis à Theologia studio defistat præparatione nimia) vt Abbas coram Regente ante dies solummodo 15. thema Concionis vnicuique assignet.

11. Anno tandem quarto ad publicè concionandum examinabuntur, & Bacchalaureadi elegantur (prout infra dicitur.)

CAPVT V.

De Ordine recitandi Officium Diuinum in Collegijs, & Horis Refectionis.

CIRCA recitationem Diuinarum precum, & alios actus Conuentuales sequentia statuimus.

1. *Ad Matutinum*, & Laudes Diuini Officij sequentis diei, à Calendis Octobris vsque ad Pascha, signum fiat hora 5. post meridiem: quibus finitis habeatur oratio mentalis per spatium quadrantis.

2. *Ad Primam* pulsetur Hora quinta temporis antelucani. Tunc verò recitentur prius in Choro Matutinum, & Laudes Dominae nostrae, deinde Prima officij Diuini, & statim Prima Deiparae, postea Martyrologium cum Pretiosa. Diebus festis, & assuetis pulsetur hora 6.

3. *Tertia*, *Sexta*, & *Nona* in festis etiam eisdem Horis Deiparae recitentur in Choro post vltimam Lectionem Matutinam duplici quadrante ante prandium.

4. *Ad Vesperas* à prædictis Calendis vsque ad Sabbatum primum Quadragesimae, pulsetur hora prima post meridiem, dictisque prius in Choro Vesperis Deiparae recitentur Vesperae, & Completorium officij Diuini, atque in fine illius Completorium Virginis. In Ferijs Quadrages. dicantur Vesperae ante prandium statim post Nonam.

¶ 5. A Pascha, & deinceps pulsetur ad Matutinum (vt supra) hora quinta post vltimam lectionem vespertinam. *Ad Primam* hora quarta manè quæ cum cæteris (vt supra) recitetur. Diebus Festis, & assuetis pulsetur hora quinta. *Ad Tertiam*, *Sextam*, & *Nonam* cum eisdem horis Deiparae, pulsetur (vt supra) duplici

quadrante ante prandium. *Ad Vesperas, & Completorium* (quæ ve supra dicantur) pulsetur meridiana finita.

6. Porro si Collegium aliquod cum Conuentu simul existat, ordinem Conuentus sequatur in Officijs diuinis Festorum Dupl. i. clas. & Festi omniū Sanctorū Ordinis nostri à i. vesp. vsque ad 2. & in Vigilijs prædictorum Festorū vacent ibi lectiones vespertinæ. In Dominicis verò, & alijs Festis eundē ordinē sequatur, quoad Tertiā, & alias Horas, quæ ante vel post Missā dicuntur.

7. Quod attinet ad Horas refectionis à Kalendis Octobris pulsetur ad prandium hora vndecimā, & post illud omnes se recipiant in cellulas suas per spatium saltem quadrantis, meridiana instar. Ferijs Quadragesimæ pulsetur ad prandium dictis vesp. *Ad cœnam*, seu collationem pulsetur hora nona, refectioneque peracta sermocinari poterit vsque ad horam decimā, qua sonante campanula canat receptui, omnesque cum summo silentio se in cellulas recipiant.

8. Ferijs sextis per annum, & tribus diebus silentij Quadragesimæ sermocinatio illa post collationem non habeatur. Ceteris diebus Quadragesimæ (tribus illis exceptis) & in Aduentu, per vniū tantum quadrantis spatium sermocinare liceat.

9. Diebus Festis, atque assuetis signum fiat ad Refectionem nocturnā hora octauā, ad silentium verò hora nona.

10. A Pascha, & deinceps pulsetur ad prandium hora decima, diebus tamen ieiunij horis solitis. Ad cœnam pulsetur post Orationem mentalem Matutini. Exeuntesque à cœna animum recereent vsque ad salutationem Angelicā, & transacto vno quadrante plus minusve campanula pulsetur silentij.

11. Ferijs sextis habeatur Capitulum culparum, Hyemis tempore post collationem, & post Pascha facto signo ad Salutationem Angelicā.

CAPVT VI.

De ijs, quæ prohibentur, ac precipiuntur Studentibus.

1. **P**recipimus, & ordinamus, vt nullus auditorum Philosophiæ, aut Theologiæ possit exire ad urbem, seu municipium in quibus student, præterquam cum Abbate aut Priore,

re, Magistris, Regente, aut Lectoribus; huiusmodi autem egressiones non sint pedestres; seruetur tamen consuetudo Collegij Conimbricensis, in quo pedites ire solent Monachi usque ad Academiam, & ad alia superiora, seu vicina Collegia.

2. Porro ad celebranda Festa, quæ in alijs Cœnobijs celebrari mos est: ad Conclusiones etiam, quæ in illis tuentur: & ad Conclusiones, quæ domi sunt tuendæ, distribuendas poterunt auditores, & studentes illi, alij cum alijs (prout Abbas disposuerit, egredi. Olyssipone tamen pedestres studentium, aut aliorum egressiones interdicimus.

3. Præcipimus ut nullus prædictorum studentium vlllo vniquam tempore, nec etiam cum à Collegio recedunt, aut redeunt, domum aliquam vrbis, aut municipij, in quibus student, ingredi audeant, neque Conimbricæ studentes postquam in Academia extiterint, extra fores ambulachri illius exeant, nisi fortè ad requisita naturæ, aut ut via recta in Collegium nostrum pergant, quæ prædicta obseruent sub præcepto virtutis sanctæ Obedientia, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ, atque priuatione Collegij.

4. Si quis ab Academia in domum redierit, Prælati benedictionem accipiet, atque sine speciali licentia ipsius in Academia non reuertetur. Socios ad huiusmodi regressiones ex Academia, & ut mutuum seruitium sibi impendant cum ægrotauerint, Abbas anni initio designabit.

5. Præcipimus ut Studentium nemo à lectionibus Academicis, aut domesticis, seu alijs actibus scholasticis abesse possit. Auditoribus Philosophiæ Lector illius licentiam præstare poterit ut absint legitima intercedente causa: Auditoribus Theologiæ Regens in ordine ad actus domesticos tantum: solus autem Abbas licentiam concedere poterit vel Conuentui, vel singulis Academiam non eundi. Quod si aliquis absit, & in Academiam cum alijs non ierit, Præsidentem illum Prælato denunciaret, & si culpabilis inueniatur, graui correctioni subiaceat.

6. Statuimus ut nullus auditorum Theologiæ ab scriptione lectionum, tum quas domi, tum quas Magistri in Academia dictant sit exemptus, nisi ex speciali licentia Reuerendissimi in scriptis obtinenda, qui eam non concedat quin prius illi de legitima causa constet.

7. Quocirca præcipimus, vt singulis mensibus Abbas, Regens, & Lectores congregati quaterniones singulorum perlustrant, & si quos inuenerint defectuosos, cum paginis illiteratis, vel perfunctoriè exaratos, scriptores illorum tanquam negligentes, atque desidiosos irremissibiliter puniant.

8. Præcipimus omnibus, ac singulis Studentibus, vt tùm in Aulis domesticis, tùm etiam in alijs externis, præcipueque in Academicis, vt attentè Magistros audiant, quietè, grauitè, & modestè prædictis locis assistant. Nec non vt omnes simul aggregati in Aulis Academiae, non verò huc, atque illuc dispersi sedent: super quo Abbas, ac Prior specialiter prouideant, & ab alijs fratribus se sequestrantes puniant.

9. Ne autem Monastica grauitas, ac Religionis decor, & splendor deperdatur, in actibusque publicis denigretur, præcipimus in virtute sanctæ Obedientie omnibus qui prædictis actibus interfuerint, nè pedibus, aut manibus, vel alio quouis modo applaudere præsumant.

10. Præcipimus denique in virtute sanctæ Obedientie, vt nullus auditorum Theologiæ publicè prædicare audeat ante Natiuitatem Domini sui quarti anni Theologiæ, nec Abbas, aut Reuerendissimus vlli antea licentiam præstent.

11. Porro vt prædicti Theologi Episcopis præsentari possint à Prælato suo, præcipimus, vt secundum Clementinam Constitutionem per tres examinatores à Reuerendissimo designandos tempore illo Natiuitatis Dominicæ, de sufficientia scientiæ examinentur, nec ante huiusmodi examen, & examinerum approbationem Abbas aliquem præsentare præsumat, prout suprà libr. 2. statutum est.

CAPVT VII.

De ijs, quæ Studentibus permittuntur.

1. Statuimus, vt auditores Philosophiæ, aut Theologiæ quod attinet ad cantum, hæc tantum cantare teneantur.
Primò,

Primò in die *Natiuitatis Domini, Pasche Resurrectionis, Pentecostes, Assumptionis B. Mariæ, Transitus, ac Translationis S. P. N. Benedicti* cantentur omnia tùm nocturna, tùm diurna sicut cantari solent in alijs Monasterijs Congregationis, & prout commoditas loci, ac temporis tulerit, primis tantum, atque secundis Completorijs exceptis. In Transitu tamen S. P. Benedicti primum etiam Completorium cantetur vbique, Matutinaeque preces hora secunda post noctis medium, sicut in alijs Monasterijs cantentur.

2. Secundò, In alijs *Festis Duplicibus primæ classis, & in Festo Circumcisionis, Trinitatis, & Inuentionis S. Crucis, in Festis B. Mariæ, S. Michaelis Archangeli mense Septembri, S. Iacobi, & Ioannis Apostoli, S. Mauri, S. Placidi, S. Scholastica, omnium Sanctorum Ordinis nostri, & Festis Doctorem Ecclesiæ*, cantetur in Matutinis Hymnus *Te Deum, &c.* cum Euangelio. Officia hebdomadæ sanctæ, & Officia pro defunctis mense Nouembri cantentur, vt in alijs Monasterijs.

3. Tertiò, *singulis Dominicis, ac diebus Festis* cantetur Missa maior, recitatis prius Tertia, Sexta, & Nona Officij Diuini, ac Domine nostræ, vt supra.

4. Præterea in *Festis S. Mauri, S. Placidi, S. Scholastica, & omnium Sanctorum Ordinis nostri* cantetur saltèm Tertia Diuini Officij, & Missa; post illam verò recitentur Sexta, & Nona.

Vndè ab Octobri vsque ad Pascha pulsetur ad Tertiam hora nona, reliquo anni tempore hora octaua. Singulis etiam mensibus cantetur Missa Anniversarij pro Fratibus, atque Benefactoribus nostris defunctis, & singulis sabbatis ante Matutinum Antiphona Domine nostræ.

¶ 5. Permittimus, vt Studentes cucullas ad Chorum non deferant, nisi ad Primam, Tertiam, & Vesperas in Dominicis, ac Festis, quæ aut ab Ecclesiâ, aut à nobis specialiter coluntur. Scundò ad Matutinum, & ceteras horas cantatas * *Natiuitatis* * *Resurrectionis*, * *Pentecostes*, * *Assumptionis B. Mariæ*, * *Transitus*, & *Translationis S. P. Benedicti*. * *Circumcisionis*, * *Epiphaniæ*, * *Ascensionis*, & * *Corporis Christi*, * *Omnium Sanctorum vniuersalis Ecclesiæ*, * & *omnium Ordinis nostri*, * ad Officia hebdomadæ sanctæ, * ad Officium pro omnibus fidelibus defunctis, & ad Officium solenne pro Fratibus nostris.

6. Permittimus vt Studentes præter Aduentum, & Quadragesimam, cæterosque dies ab Ecclesia præceptos, ex alijs Ieiunijs Regularibus solis ferijs sextis ieiunent.

7. Permittimus etiam vt præter Aduentum, & Quadragesimam, solis Ferijs sextis flagellationes habeant Conuentuales, post Capitulum, seu Collationem.

8. Permittimus vt cum Studentibus summi silentij obseruatio non intelligatur, nisi tempore Meridianæ, & tempore quo vel ad studium, vel ad reclusionem campanula pulsatur.

9. Permittimus vt Studentes Regentis cellulam possint ingredi extra tempus tamen Meridianæ, & extra tempus illud quo ad dormitionem nocturnam signum fit, dummodo ingressus ille sit ad aliquam dubitationem, seu materiam studij tractandam, qua resoluta non amplius se detineant.

10. Permittimus, vt in Refectorio tùm ad prandium, tùm ad cœnam Biblia sacra legatur cum pausis vulgaris idiomatis. A medio autem mensæ vsque ad finem legantur etiam alij libri deuotionis, seu eruditionis, vt Moralia S. P. Gregorij, Sermones S. P. Bernardi, Flos Sanctorum, Chronica Ordinis nostri, vel alia similia.

11. Præcipimus, vt singulis mensibus solitam habeant recreationem; post Pascha verò vsque ad finem cursus illius anni singulis quindecim diebus aliquod habeant extraordinarium. Aliquando etiam diebus assuetis, aut festis aliquid habeant leuaminis, quod prouidentix, & prudentiæ Prælatorum committimus.

12. Permittimus vt auditores Theologi præsertim Conimbricenses, primo, ac tertio anno, finito cursu, in alijs Monasterijs Ordinis feruari possint, prout Reuerendissimus disposuerit. Huiusmodi autem feriantes missarum hebdomadas, quæ eis tunc temporis adueniunt, à Cantore distributas, & assignatas secum deferant. In Monasterijs, quibus feriantur, Missæ maiori, Completorio, & Orationi illius intersint, alijsque Horis Festorum solemnum, in quibus etiam, si fuerit opus, Altaris sint ministri. Ferijs quartis aliquid cœnæ eis largiatur, alijsque fauores intra religiosæ obseruantix terminos concedantur.

13. Cæteri verò qui inferiati in Collegijs remanent, singulis hebdomadis aliquid habeant extraordinarij, & specialibus alijs

alijs indulgentijs tractentur. Officijs tamen diuinis satisfaciant (vt supra) singulisque diebus (exceptis Dominicis, Festis, ac Ferijs quintis) pulsetur campanula hora septima, & ad sonitū illius omnes in cellulas suas se recipiant, & studio incumbāt vsque ad horam nonam, quo temporis spatio nullus eorum Missam celebret, neque alijs negotijs se implicet, nisi vrgens aliqua occurrat occasio. Hac autem seruent tū Theologi, tū Philosophi quouis vacationum tempore in Collegijs remanentes.

14. Permittimus, vt in Collegio Conimbricensi tres possint haberi adolescentuli ad ministerium Sacristiæ. Pupillos verò (vt aiunt) omnino interdiciamus, quod Abbas, & Reuerendissimus obseruare teneantur sub priuatione vocis actiue, ac passiuæ per triennium.

15. Statuimus, vt in transmigrationibus Studentium, Lectorum, & Magistrorum, Professorum Academia, & eorum, qui *Passantes* dicuntur, Collegia ex quibus transmigrantur sumptus faciant personales, & utensilium: librorum verò faciant domus ad quas fit transmigrationis.

16. Statuimus denique vt in Collegijs Constitutiones omnes seruentur, quæ pro alijs Monasterijs Congregationis sunt decreta, ijs tantum exceptis, quæ specialiter pro Collegijs sancitæ sunt.

CAPVT VIII.

De Theologis Bacchalaureandis.

1. **STATVIMVS**, vt in fine quarti anni Theologiae singuli qui eam audierunt, Conclusiones quasdam morales coram omnibus sine Praeside tueantur, Regens tamen argumenta diriget, ac finiet. Conclusionibus his expletis, quinque Bacchalaureandi vulgò *Passantes* ex omnibus eligantur: Tres ex Collegio Conimbricensi, duo ex Olyssipponensi.

2. Electores Conimbricensium erunt Reuerendissimus, seu aliquis ex commissione illius, Socius eius, Abbas Collegij, Magistri in Theologia in eodem Collegio conuentuales, & existentes, Lectores Theologiae tū actuales, tū Iubilati, qui ibidem

dem habitauerint. Electores Olyssipponensium erunt Reuerendissimus (vt suprà) cum Socio suo, Abbas, Regens, & Lectores Theologiæ eiusdem Collegij, siue actū legant, siue iam sint Emeriti ibidem commorantes.

3. Priusquam verò ad electionem procedatur, sequens eligendorum examen præcedat. Congregetur Reuerendissimus simul cum prædictis Electoribus, & ex materijs speculatiuis partium D. Thomæ nonnullas Conclusiones eligant, quæ in scriptis, schedulisque sigillatim redactæ in vnam iniiciantur. Deinde nomina Theologorum omnium Cursum finientium, qui expressè iuri suo ad prædictam electionem passiuam non renunciauèrunt, in vas illud mittantur.

† His peractis, schedula vna ex vase nominum educatur, & vocatus ille cuius nomen in ea habetur, à vase Conclusionum duas schedulas extrahat, atque Conclusiones in eis contentas, transacto spatio viginti quatuor horarum, coram omnibus explicet, & probet per spatium saltem vnus quadrantis. Deindeq; duo alij, quos antea Electores nominauerint contra ipsas duas Conclusiones argumententur; ita vt vterque duplici medio arguat, vno contra primam Conclusionem, altero contra secundam; Lectoresque, si voluerint, instent: & eodem modo cum cæteris examinandis procedatur.

4. Hoc examine finito, prædicti Electores præmissio iuramento, per schedulas secretas suffragentur, nomina eorum, qui secundum merita magis placuerint, in vas scrutinij simul iniicientes. Electores autem exhortamur, vt eos eligant, qui bonitate, & felicitate ingenij, curiositate sciendi, & in studium propensione, præsentī eruditione, & maiori in posterum spe alios vincunt; super quæ conscientias eorum grauius oneramus.

5. Latis autem suffragijs, & ab omnibus Electoribus scrutatis, illi in quos plura concurrerint, maneant electi. Quod si duo, vel plures habuerint vòta æqualia, religione senior præferatur. Ad præsidendum quoque, & ad gradus postea suscipiendos, qui seniores fuerint Habitu, iuniores antecedant.

6. Vltimò tandem postquam omnes illi quinque prædicto modo fuerint electi, statim singulorum nomina in schedulis æqualibus exarata in vas vnum iniiciantur, æqualiter etiam, & vniuersimode schedulis ipsiis plicatis. Deinde Reuerendissimus

manu

manu propria tres ex quinque schedulis vnamquamque sigillatim à vase educat, atque tres illi qui in eis fuerint conscripti, in Collegio Conimbricensi munus suum exerceant, & in Academia Bacchalaurei in sacra Theologia creentur, Collegio ipso expensas faciente. Alij verò duo in vase remanentes munere suo fungantur in Collegio Olyssipponensi, & vel in eadem Academia ex licentia Reuerendissimi, si aliàs possibilitas eis suffragetur, vel in Congregatione saltem iuxta Clementinum privilegium nobis concessum, prævio examine (de quo infra) eodem Bacchalaureatus gradu insigniantur.

7. Munus illorum erit quotidianis Theologorum Conclusionibus præsidere per hebdomadas alternatim, non in materijs, quas elegerint ipsi, sed quas Regens assignauerit, Lectoremque Philosophiæ, si opus fuerit, coadiuuare.

8. Cum prædictis Bacchalaureandis dispensamus, vt Chorum nõ teneatur adire hebdomada qua præsident, neq; reliquo anni tempore ad Primam surgant, exceptis Dominicis, & Festis; In Festis autem solènioribus, in quibus Matutinæ preces cantantur, non illi tantum, sed Magistri etiam, atque Lectores Choro intersint.

9. Dispensamus etiam cum ipsis, vt in communi Officiorum tabula pro solis Missarum hebdomadis ingrediantur, cateris autem specialibus tabulis immunes non erunt.

10. Statuimus, vt primis quatuor annis post electionem suam à Collegio non possint expelli, nisi culpæ graues intercedant. Quòd si expellantur Diffinitorium poterunt implorare.

§.

11. Porro cum Bacchalaurei gradus præuium examen requirat, statuimus, vt illi qui in Ordine sunt Bacchalaureandi ordine sequenti examinentur.

12. Vnusquisque illorum tres Actus scholasticos efficiet; In primo (qui *prima Tentatiua* dicatur) nouem Conclusiones ex materijs primæ Partis D. Thomæ tuebitur. In secundo (qui *secunda Tentatiua* vocetur) nouem etiam Conclusiones defendet, tres ex materijs Primæ Secundæ, tres aliæ ex materijs Secundæ Secundæ, tres verò vltimæ ex Sacra pagina. In tertio tandem Actu (qui *Formatura* dicatur) tres Conclusiones ex materijs tertiæ Partis defendet.

† Huiusmodi Conclusionibus præsideant Lectores Theologiae alternatim insignijs Magistralibus ornati, si Magistri fuerint constituti, Formaturis tamen Regens præsideat. In prædictis Conclusionibus arguant primò Præsidens, deindè alij Theologi, & alij Bacchalaureandi, Lectores verò, & Magistri insistent, vel argumententur, ita vt per spatium duplicis horæ vnaquæque Actio duret.

13. Ad gradum verò suscipiendum hic ordo seruetur. Actu Formaturæ finito, surgat Bacchalaureandus, & inter duos Monachos iuniores (quorum vnus pileum in patina argentea, & alter Magistrum Sententiarum deferat) ad Abbatem accedat, & stans coram eo dicat. *Religiosissime Pater, & huius Collegij moderator dignissime, peto à te vt concedas mihi facultatem ad accipiendum gradum Bacchalaurei in sacra Theologia.*

† Abbas verò eum benedicens, dicat. *Ego eam tibi concedo, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.*

† Tunc Bacchalaureandus genuflexus manum Abbati deosculetur; & surgens inter prædictos Monachos iuniores, ad cathedram, in qua Regens erit, accedat, & in vltimo gradu illius genuflectatur; Regens verò breuem quandam oratiunculam faciens in laudem ipsius, eum tandem Bacchalaureum creet sub hac forma.

¶ Ego Frater N. huius Collegij Regens, & cetera. auctoritate Apostolica Bacchalaureum te constituo in sacra Theologia, & concedo tibi omnia priuilegia, quæ ad hunc gradum ascendentibus concedi solent, in cuius signum pileum impono capiti tuo, & librum tibi trado clausum, & apertum, vt eum publice possis interpretari. *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.*

14. Vltimò tandem creatus Bacchalaureus in cathedram ascendat, & Actionem in hunc modum concludat. *Reliquum est vt gratias agamus Domino Deo nostro, Religiosissimo, & dignissimo Patri nostro Abbati, Magistris, & Lectoribus sapientissimis, Concioni omnibus titulis ornatissime, &c.*

(†.)

CAPVT

CAPVT IX.

De Bacchalaureis Magistrandis.

1. **S**Tatuimus, vt qui Bacchalaurei gradu in Theologia fuerint insigniti non possint Actus subsequentes prosequi, & lauream Magisterij accipere, nisi de licentia Reuerendissimi in scriptis obtinenda, qui tamen eam nullatenus *concedet alicui, nisi post annum nonum Theologiæ.

* ad Magistrum.

2. Vt autem sumptus, & expensæ ad lauream Magistralem Academiæ ex arario Congregationis alicui concedantur, ex solo decreto Capituli generalis id pendere volumus.

3. Quoniam verò ex Priuilegio à Clemente VIII. nobis concessio possunt in Congregatione nostra creari Magistri in Theologia, & in Artium facultate, si primùm habuerint Cursus secundum Statuta Academiæ Conimbricensis requisitos ad prædictos gradus suscipiendos, priusquæ per triennium saltèm integrum legerint, ac riguroso examine à tribus saltèm Magistris in Theologia fuerint examinati (vt ex proprio diplomate latius constat) statuimus quòd singulis trienijs duo saltèm Bacchalaurei, qui nouem habuerint annos in exercitijs literarijs expletos, tribusquæ ex illis actu Theologiam legerint, præuio sequente examine lauream Magistralem Theologiæ possint accipere.

4. Finito igitur tertio anno Lecturæ Theologiæ speculatiuæ, seu ad finem illius, Lector ipse Magistrandus die quem elegerit, quatuor quæstiones Quodlibeticas publicè disputabit, duas manè, duas vespere. Prima erit ex materijs primæ Partis; secunda ex materijs primæ secundæ; tertia ex secunda secundæ; vltima tandem ex tertia Parte.

† Huiusmodi quæstionibus Quodlibeticis assistent duo saltèm Magistri, vel duo saltèm Lectores Theologiæ, quorum primus duplici medio arguet contra resolutionem primæ quæstionis, secundus similiter contra secundam, & sic in cæteris.

5. Deindè hac disputatione peracta, elapsisque annis statim assignandis, tres saltèm Magistri in Theologia congregentur,

vbi commodiùs congregari possint, vt Bacchalaureum Magistrandum (secundùm Clementinum diploma) priuatim examinent.

† Nullus tamen ad prædictum examen admitti poterit, nisi prius 9. annos in exercitijs literarijs habuerit expletos à suo primo cursu Theologiæ computandos, & nisi inter eos tribus saltem integris Theologiam speculatiuam actu legerit, quæ sunt conditiones à Clemente VIII. ad gradû Magisterij requisitas.

6. Forma autem examinis hæc erit. Duas Conclusiones Theologicas vnusquisque Magister in scriptis redactas in vas vnum inijciat, Lectorque Magistrandus accedat, & tres ex illis à vase sortitò extrahat, atque transacto spatio 24. horarum, questiones, & Conclusiones illas priuatim coram prædictis Magistris per Horæ spatium enucleet, & illustret. Deinde primus, ac senior Magister arguat contra primam questionem, seu Conclusionem duplici medio, similiter secundus contra secundam, & tertius contra tertiam, examineque finito, authenticum illius testimonium in scriptis reddant Magistrando (nisi eum fortè præmisso iuramento, insufficientem adhuc quoad scientiam, & hac ratione laurea magistrali indignum esse indicent.)

§.

De Solennitate Magisterij.

7. **P**ostquàm Bacchalaureus prædictum examen subierit, authenticum testimonium illius à prædictis Magistris subsignatum ad Reuerendissimum transmittat, qui ad calcem ipsius hoc decretum apponat. *Viso testimonio Examinis facti, Magister poterit creari, & subscribat.* Gradus autem Magisterij tribuendus est à Reuerendissimo, vel ex commissione ipsius ab Abbate Collegij, in quo Magisterium celebratur, seu à quouis alio Monacho, ex grauioribus, cui Reuerendissimus idem commiserit.

8. Die igitur pro laurea Doctorali designato congregetur Conuentus manè in Choro, vel Ecclesia, Cantoreque intonante Psalmum *Laudate pueri Dominum, &c.* processionaliter procedat

cedat ad locum decentè paratum pro Laurea suscipienda, in calce autem processionis incedant Magistri, & omnes alij, qui gradu aliquo fuerint insigniti ibidem existentes, singuli insignijs suis ornati, & in fine tandem Magistrandus capite discooperto incedat medius inter eum qui Gradum collaturus est, & inter Magistrum Theologum, quem tanquam Patronum elegerit, ut eum insignijs Magistralibus ornet, duoque Juniores Monachi ante eum incedant, quorum vnus pileum tanijs albis distinctu, alter Bibliam sacram cum annulo deferat.

† Cunctis verò prædictum locum ingressis, prædictoque Psalmo finito, ingrediatur tandem vltimo Magistrandus cum Patrono suo, & genuflexus coram Abbate, seu alio ex commissione Reuerendissimi Gradum collaturo, professionem fidei emittat, qua finita, Gradus Magisterij sub hac forma conferatur. *Ego Præter N. &c. auctoritate Apostolica, à Reuerendissimo nostro mihi commissi Magistrum te constituo in sacra Theologia, & concedo tibi omnia privilegia, quæ ad hunc Gradum ascendentibus concedi solent. In nomine Patris & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.*

† Tunc Magister creatus manum illi de osculans surgat, & coram Magistro Patrono genuflectatur, Patronus autem breui oratione præmissa in laudem ipsius Magistri nouiter creati, eum insignijs Doctoralibus ornet (ut in Academia fieri solet.) Postea vero Magister creatus sedeat medius inter Abbatem, & Patronum, vnusque ex Lectoribus, vel saltem Theologus grauem orationem faciat in laudem ipsius Magistri, atque Theologiæ. Qua finita, aliquid pulsetur, aut cantetur, Actionemque tandem concludat Magister creatus cum solita gratiarum actione; *Reliquum est ut gratias agamus, &c. ut supra cap. 8. n. 14.*

9. Quoniam verò ex prædicta Clementis concessione Magistros etiam in Artibus creare possumus, permittimus, ut Lector Philosophiæ Cursu suo finito, & à tribus Magistris in Theologia, modo quo supra, de Philosophia examinatus, & approbatus, Gradum Magisterij in Artibus recipiat. Solénitas verò Actus erit eadem cum Magisterio Theologiæ, excepto quòd neque Conuentus in Choro, aut Ecclesia congregabitur ad Psalmum prædictum processionaliter canendum, neque præter Magistrum Patronum, aliquis alius Orator orabit. Patronus autem ad no-

num Magistrum laureandum poterit esse vel Magister in Theologia, vel in Artibus.

10. Forma collationis Gradus hæc erit: Ego F. N. &c. auctoritate Apostolica à Reuerendissimo nostro mihi concessa Magistrum te constituo in præclara Artium facultate, & concedo tibi omnia priuilegia, quæ ad hunc Gradum ascendentibus concedi solent. In nomine Patris, &c.

11. Magisterij Theologiæ laurea insigniti, atque etiam Professores Academici in maiori mensa sedeant vbique, Priorèq; loco, ac voce præcedant.

CAPVT X.

De Lectoribus Iubilandis.

1. Quoniam qui adit scientiam adit laborem, & dolorè, oportet vt qui multis annorum curriculis legendo, atque docendo industriè desudarunt, à labore tandè aliquandò quiescant, præmijsque condignis, atque titulis decorentur.

2. Quapropter statuimus, vt qui duodecim lecturæ annos expleuerint, Emeriti, seu (vt aiunt) *Iubilati* nuncupentur, nec deinceps ad legendum vterius teneantur, nisi aliqua occurrat necessitas, gaudeantque priuilegijs, titulis, & honoribus, de quibus supra, & infra.

3. Duodecim anni lecturæ ad Iubilationem requisiti erunt completi, & integri. Quoniam verò in huiusmodi annorum fluxu varia possunt occurrere impedimenta, ægritudinis videlicet, vel alterius legitimæ, ac rationabilis causæ, ratione cuius Lectores legere nequeant, indulgentè concedimus, vt in toto illo annorum curriculo octo menses impeditis illis computentur intra prædictum tempus lecturæ, in ordine tantum ad Iubilationem perindè ac si menses lecturæ forent, quanuis in illis actu nonlegerint.

4. Vt autem omnia ordinatè fiant, præcipimus vt prædicti anni duodecim singuli per se authentico testimonio Abbatis, ac duorum Studentium comprobentur, & probationes Reuerendissimo ostendantur, vt de Iubilatione cuiusq; legitimè constet.

5. Cate-

15. Caterum si quis Bacchalaurei gradu insignitus locū non habuerit in Collegijs ad legendam Philosophiam, vel Theologiam, vo unius vt anni lecturæ Theologiæ moralis in Monasterijs maioribus Ordinis, modò quo supra, pro annis lecturæ ad Iubilationem necessarijs, illi computentur.

16. Statuimus denique, vt anni lecturæ Philosophiæ, vel Theologiæ ad Iubilationem requisiti incipiant computari ab anno sexcentesimo vigesimo tertio: duoque anni præsentitiæ quotidianis Theologorum Conclusionibus ab eodem anno, & deinceps, pro vno anno Lecturæ in ordine tantum ad Iubilationem obtinendam, computentur, non verò ad Gradum Magisterij suscipiendum. A prædicto quoque anno incipient computari, qui necessarij sunt ad titulum Prædicatoris generalis assequendum, & anni Magisterij Nouitiorum ad vocem habendam in Capitulo (de quibus supra.)

CONSTITVTIO VII.

De Prouincia Brasiliensi.

CAPVT I.

De Prouinciali.

1. VM Prouincia Brasiliensis Congregationem hanc parentem agnoscat, oportet etiam vt materno affectu eam Congregatio foveat, curetque vt indies augeat, & Monasteria ipsius absque illo spiritualium, aut temporalium dispendio quin potius augmento conferuentur.

2. Statuimus ergo primò vt Monasterium *Sancti Sebastiani da Babia* primum locum obtineat: secundum Monasterium *S. Benedicti de Parnambuco*, tertium, Monasterium *S. Mariae do Rio de Janeiro*, quartum, Monasterium *da Paraíba*. Quod si ali-
qua

qua progressu temporis de nouo fuerint extracta, Capitulum generale Prouincia audita, locum eis concedet.

3. Omnia hæc Monasteria ex quibus Prouincia conflatur, regantur per Prouincialem, & Abbates triennales. Quorum electio fiat in Capitulo generali, vel ex commissione illius, per Reuerendissimum, Difinitores, ac Visitatores. Semel autem electi per triennium perseuerent in officijs suis, quod a die possessionis incipiat computari: triennio autem transacto, gubernent sub titulo Præsidentium, quousque alij nouiter electi possessionem accipiant.

3. Statuimus, vt Prouincialis non sit Abbas alicuius domus particularis, Pontificalia tamen ex concessione, & speciali privilegio poterit sicut Abbas exercere. Et in Monasterio da Bahia procuret frequenter commorari, & existere.

4. Bis in triennio Prouinciam cum Socio suo personaliter visitet, & quoties etiam fuerit necesse, Monasterium aliquod speciale. Quod si legitime fuerit impeditus, Visitationem poterit committere, prout potest Reuerendissimus.

5. Si Prouincialis obierit, Abbas da Bahia toti Prouinciæ præsit, istoque forsitan deficiente, Abbas de Parnambuco. Præcipimus tamen quod in supradicto euentu per duplicem viam in primis nauigijs quæ occurrerint, Reuerendissimus admoneatur, quod vteruis illorum, qui Præsidentis fuerit *in virtute sanctæ Obedientiæ*, & sub poena Excommunicationis ipso facto obseruare teneatur.

6. Prouincialis, qui finito triennio regiminis sui, syndicatorque illius expleto ad Regnum redierit, in primo Capitulo generali post aduentum suum, vocem actiuam habebit, locumque infra Doctores.

7. Prouincialis verò de nouo electus cum Socio suo de Prouinciali anteacto, præmisso testium iuramento, syndicabit, Actaque syndicatus, seu residentia huiusmodi ad Reuerendissimum trans-

mittet.

CAPVT II.

De Abbatibus Prouinciæ.

1. **S**Tatuimus primò circa electiones Abbatum, vt Prouincialis singulis saltem annis de tota Prouincia, & Abbates de singulis Monachis Monasteriorum suorum Reuerendissimum admoneant, certiore ipsam facientes de qualitatibus, meritis, genio, & processu, seu vitæ ratione cuiusque, vt ad electiones faciendas sufficiens possit haberi notitia.

2. Electiones autem tum Prouincialis, & Socij ipsius, tum etiam Abbatum fiant in Capitulo generali, aut ex commissione illius à Reuerendissimo, Diffinitoribus, ac Visitatoribus. Triennium verò Electorum incipiet computari à die possessionis sue.

3. Triennio suo expleto, quandiu Abbates de nouo electi possessionem non acceperint, sub titulo Præsidentium Monasteria sicut antea in spiritualibus, ac temporalibus gubernent. Idemque de Prouinciali statuimus.

4. Si Abbas electus possessione accepta obierit, Prior præfideat, statim tamen *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pena Excommunicationis ipso facto* Patrẽ Prouincialẽ admonebit per duplicem viam in primis nauigijs quæ occurrerint, qui Prouincialis cum Abbate, & Consiliarijs illius domus in qua nuntium acceperit, Præsidentem pro domo viduata eliget, statimque similiter sub prædictis præcepto, & censura Reuerendissimũ certiore faciat de obitu Abbatis, vt alterum loco ipsius eligat cum Diffinitoribus, ac Visitatoribus.

5. Abbates, & Monachi poterunt à sententijs Prouincialis, per modum querellæ Reuerendissimi iudicium implorare. Casus autem implorationis erunt. + Priuatio, aut suspensio Abbatis, vel Præsidentis, vel Socij Prouincialis. + Priuatio Prioris. + Priuatio vocis actiue, aut passiuæ cuiuscunque Monachi. + Pœna carceris, nerui, aut reclusionis si vltra 2. menses extèdatur. + Priuatio Lectoris, aut Prædicatoris. Porro si casus grauis scandali occurrat, non obstante imploratione, poterit Prouincialis sub prætextu, & colore mutationis, seu transmigrationis in alium locum,

Prelatum seu Monachum mutare, ipseque mutatus *sub virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis* obedire renebitur; statim tamen Prouincialis Reuerendissimum certiorum faciet per duplicem viam in primis nauigijs, quæ occurrerint, cum processu culparum authenticè transcripto, & subsignato, quod *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto* obseruet.

6. Caueant autem Prouinciales *sub virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto*, nè malitiosè transmigrationem illarum licentia abutantur, sed omnia prudentèr, cum debito charitatis ordine agant, ac disponant, alioquin grauiùr in syndicatu suo puniantur.

7. Præcipimus vt Abbates de re familiari suorum Monasteriorum, de facultatibus, terris, grangijs, possessionibus, de conseruatione, & agricultura illarum specialem curam habeant: bubiliaq; ac boues fecundas, cū hæ ad immobilia bona reducantur, non poterunt pro libito vendere, mactare, aut quouis modo alienare, sed de consilio, & assensu Consultorum circa hæc disponant, conseruationique omnium, quæ a prædecessoribus suis inuenerint, non dissipationi consulant, alioquin grauiùr in Visitationibus plectantur.

CAPVT III.

De Monachis Prouinciæ.

1. **S**Tatuimus, vt Prouincia multitudine Monachorum minimè grauetur.

2. Nouitij in ea non recipiantur absque licentia Reuerendissimi *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto*. Qualitates illorum supra designauimus. Inquisitione verò vel in Regno approbetur, vel ex commissione Reuerendissimi à Prouinciali, seu illo absente, ab Abbate, & quatuor Monachis ex senioribus illius Monasterij in quo Nouitius recipiendus est.

† Quòd si aliqua occurrat occasio vtilis, ac Religioni accommoda, personæ habilis, & cui merita suffragantur, Prouincialis

cialis de consensu Abbatis, & aliorum trium ex senioribus Monachis illius domus, in qua Nouitius recipiendus est, præmissa inquisitione, & ab illis approbata, personam prædictam poterit recipere. In *virtute* tamen *sanctæ Obedientiæ*, & *sub pena Excommunicationis ipso facto* per duplicem viam, vt supra, statim de Nouitio recepto Reuerendissimum certiore faciat.

3. Iuniores quæ supra statuta sunt obseruent: & in eis Ordinandis seruent Prælati quæ supra decreuimus, sub eisdem pœnis, ac præceptis.

4. Cursus Philosophiæ cùm sufficiens fuerit numerus auditorum, ex prudenti arbitrio Prouincialis pœdeat, Lectoremq; designet, aut à Reuerendissimo postulet.

5. Confessarij antequam Ordinario præsententur, à tribus Monachis ex sapientioribus, & granioribus ab Abbate designandis, coram Consiliarijs seriò examinentur, & à duobus saltem approbentur, cæteraque fiant, vt supra capite de Confessarijs, super quo Prouincialis in suis Visitationibus specialiter interroget, curetque maximè ne inhabiles, & inepti approbentur, & ministerium illud exerceant.

6. Prædicatoribus indulgemus dimidiam partem eleemosynarum Concionum, cum benedictione Prælatorum in libris emendis, & alijs religiosis necessitatibus expendendam. Prædicatores autem ad concionandum quoad fieri possit sociati exeant.

7. Vt autem largitiones, & aliæ negotiationes euitentur, præcipimus in *virtute sanctæ Obedientiæ* singulis Monachis in Prouincia commorantibus, siue Prouincialis, seu Abbates, aut subditi sint, nè munera aliqua, quæ grauis sint pretij, & valoris negotiandi, seu subornandi animo, & intentione ad Monachum aliquem cuiuscunque dignitatis sit in Regno commorantem transmittere præsumant.

8. Monachi in Regno professi, qui ad Prouinciam transmittuntur, transactis sex annis, cum licentia Reuerendissimi poterunt redire. Diffinitiones alias, & consuetudines

Prouinciæ permittimus donec Capitulum generale aliter disponat.

CONSTITVTIO VIII.

De Pœnis specialibus aliquorum
criminum.

CAPVT I.

De Carcere Conuentuali.

1. V M vix fieri possit in communitatibus quantum ad pietatem instructis, & optimis legibus gubernatis, vt aliqui à suæ Professionis obseruantia aliquandò non deficiant: idcò sicut salutaribus Prælatorum monitis, ira & debitis eorum obiurgationibus, & pœnis (vbi opus sit) Regularis disciplina tuenda est. Impunitas enim incuriæ soboles, insolentiæ mater, impuditiæ radix, & transgressionum nutrix esse solet. Oportet igitur aliquas pœnas decernere, vt secundum culpæ modum salutaris pœna delinquentibus inferatur.

S. Bern.

C. Abba.
reg. 18. q. 2.

2. Quoniam verò grauiores culpæ sub carceris custodia pœnis meritis soluendæ sunt, præcipimus vt in quolibet Conuentu peculiaris locus ex Iure ^b sit carceri deputatus, vndique munitus, ac tutus, non ita tamen inhumanus vt Monachorum salus spiritualis, vel corporalis periclitetur.

3. Præcipimus vt in carcere sint instrumenta necessaria ad pœnam delinquentium, neruus scilicet ligneus, manicæ, compedes, & vincula, Visitatoresque teneantur suæ Visitationis tempore carcerem visitare, & providere vt hæc Constitutio exequutioni mandetur.

4. Cum autem vno è tribus modis aliquis in carcere possit constitui; *Primò* nempe ad custodiam ne aufugiat, *Secundò*, in pœnam delicti commissi: *tertiò*, Compeditus existens in neruo.

Statui-

Statuimus circa primum, quod si propter culpam grauem de fuga alicuius Monachi timeatur, secundum doctrinam Tridentini carceri possit mancipari ad custodiam, nè fortè fugiendo iudicium illudatur, facta a prius summaria informatione, si per tempus licuerit; vel in propria cellula Monachus recludatur, si id conuenientiùs Prælatus iudicauerit.

4 Trid. ses. 25
c. 6. de Ref.

5. *Secundò*, circa eos qui in carcerem conijciuntur in pœnam delicti commissi, volumus vt Horis diurnis, atque nocturnis Chorum, actusque Conuentuales Capituli, & Refectorij frequentent, nè detenti in carcere, otio torpescant: Reliquo verò tempore intra carcerem sint inclusi.

† Idemque seruetur si aliquis in propria cellula vice carceris recludatur, nisi Prælatus oppositum fieri, ob specialem aliquam rationem, iudicet magis expedire.

6. *Tertiò*. Circa eos qui in carcere compediti in Neruo existunt, vel vinculis alligati, statuimus, vt coram Conuentum non appareant, nisi in Capitulo ad flagella sustinenda, aut nisi in his Constitutionibus aliud fortè specialiter mandetur.

7. Statuimus denique vt incarcerati, & compediti, iuxta sanctam Regulam, post Conuentum resciant, nemo item cum eis, neque cum incarceratis, aut reclusis colloquatur, vel mandatum eis dirigat absque licentia Abbatis: seniores tamen fratres qui eos consolentur, in carcerem ingrediendi licentiam Abbas concedat. Quòd si aliquis secùs fecerit, similem, secundum sanctam Regulam, pœnam sortiatur.

8. Si autem aliquis ex incarceratis, aut reclusis, à carcere, aut reclusionis exire, vel per Monasterium vagare præsumpserit, grauiori disciplina subiaceat.

9. Quoniam verò supplicij exequutio à peccati relapsu maximè refranat, præcipimus Prælati sub semestri suspensione ab officijs suis, vt penas delinquentium in Sententijs illorum impositas exequi præcipiant, in eisque minimè dispensent. Custodi autem carceris distriçtè præcipimus, vt omnia, ac singula diebus singulis exequenda, *In virtute sanctæ Obedientiæ*, & sub pœna Talionis, exequutioni mandet, & obseruet.

CAPVT II.

De Pœnis præcepta Diuina violantium.

1. **S**I quis in Visitationibus, aut alia quauis inquisitione iuridica conuictus fuerit de malitia periurij, veritatem celans, aut negans quam tenebatur reuelare; tribus mensibus carceri mancipetur cum flagellationibus, & ieiunijs, Ferijs sextis temporis prædicti; Insuperque ad testimonium ferendum non vocetur vsque ad dispensationem Capituli generalis.

2. Si quis autem fuerit conuictus de periurio contra iustitiam commissio, falsum scilicet testimonium contra aliquem dicendo cum iuramento in Iudicio, vltra prædictam pœnam, pœnam Talionis sustineat, voceque actiua, ac passiuæ careat vsque ad dispensationem Capituli generalis.

3. Qui verò extra Iudicium, ac sine iuramento falsum testimonium contra aliquem dixerit in re, quæ sit peccatum mortale, vel grauiter eius honorem lædat, prædictæ pœnæ Talionis, & prædictæ carentiæ vocis actiue, & passiuæ subiaceat.

§.

4. Si quis suadente Diabolò, manus violentas in Prælatum suum iniecerit, quem tanquam Patrem tenetur reuereri, cum iniuria quæ Superiiori fit sæpe atrox in Iure reputetur, præcipimus vt per triennium in neruo compeditus existat cum ieiunijs in pane, & aqua, flagellationibusque nudo tergore in Capitulo Ferijs sextis prædicti triennij. Postquam verò à neruo exierit, ab Ordinibus sacris, seu ab executione illorum (si quos habuerit) ad arbitrium Iudicis suspendatur; si verò Ordinibus careat, ad eos non poterit ascendere vsque ad dispensationem Capituli generalis.

5. Si quis verò Superiorem suum vulnerare non vereatur, in neruo compeditus existat per triplex triennium cum ieiunijs, & flagellationibus, vt supra. Et postquam à carcere fuerit egressus, sine Cuculla, & sine Monachali corona, cum scapulari tantum sine Capicio incedat vltimus in Conuentu etiam post
Noui-

Nonitios, ab Ordinibusque susceptis deponatur, vel eos non suscipiat ad arbitrium vsque Capituli generalis.

6. Si qui per coniurationem, vel conspiracyonem, vel malitiosam concordiam in Superiorem suum manifestè se crexerint, & de malitia, ac falsitate constiterit, à Generali tanquam legitimo Iudice per tres saltem menses carceri mancipentur cum ieiunijs in pane, & aqua, & flagellationibus nudo dorso in Capitulo Ferijs sextis illius temporis, voceque actiua, & passiua per triennium careant.

7. Similiter etiam si coniuratio fiat contra particularem Monachum, ad arbitrium Iudicis taliter Coniurantes puniantur iuxta circumstantias occurrentes.

8. Si quis literas Superioris falsificauerit, vel signum eius adulterauerit, à Ministerio Altaris deponatur, vel ab Ordinibus suscipiendis priuetur pro aliquo tempore arbitrio Iudicis designando, voceque actiua, & passiua per duplex triennium careat, per duplicem mensem Ferijs sextis flagelletur nudo tergo, & ieiunet eisdem diebus in pane, & aqua, atque tandem instrumentis ad scribendum priuetur.

9. Eandem pœnam depositionis, vel priuationis Ordinum, carentiæ vocis actiue, & passiue, flagella, ac ieiunia sustineat, qui prædictas Superioris literas aperuerit, & secreta illarum reuelauerit, Secretarius verò si id fecerit, officio suo priuetur.

† Qui verò simpliciter tantum aperuerit, ad arbitrium Iudicis puniatur.

10. Porro si aliquis secreta Religionis, Conuentus, aut Cõsilijs, quæ in damnum, & perniciem ipsius vergant, extraneis personis reuelauerit, iuxta arbitrium Iudicis, considerata grauitate & qualitate materiæ, pœna carceris, ieiunijs, & flagellationibus grauiter plectatur.

11. Detractores, vel murmuratores ieiunijs, & flagellis emendentur; similiter etiam verbis iniurijs, vel honorem laudentibus alios dehonestantes.

§.

12. Si quis leuiter manus violentas in Monachum subditum iniecerit, tribus mensibus carceri mancipetur à Prælato cum flagellationibus nudo tergo Ferijs sextis prædicti temporis.

poris; quod si eum vulnerauerit cum effusione sanguinis, aut graui, & enormi lésione, tribus mensibus in neruum conijciatur, & alijs tribus in carcere existat, cum ieiunijs, & flagellationibus modo quo supra Ferijs sextis prædicti temporis. Huiusmodi autem pœna secundum grauitatem, aut qualitatem lésionis poterit augeri, aut aliquantulum remitti.

13. Si quis intra septa Monasterij absque licentia Abbatis sui arma habere præsumperit, cum in pœnam Excommunicationis in Iure positam ipso facto incurrat, præcipimus vt per duos menses in carcerem conijciatur cum ieiunijs, & flagellationibus Ferijs sextis, vt supra.

14. Prælati autem qui temerè intra cellulam suam, seu secum arma ferre intra Monasterij septa temerè præsumperit, per duos menses suspendatur. Ad defensionem verò domus arma aliqua sub potestate Cellerarij clausa esse poterunt.

§.

15. Præcipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, nè Monachorum aliquis epistolam alteri Monacho Ordinis nostri destinatam rapiat, aut resignet, neque item infamatoriam scribat, & ad Monachorum aliquem dirigat, alioquin, si secus fecerit, grauius puniatur.

16. Si quis furtum aliquod graue semel commiserit, ad arbitrium Iudicis pœnam nerui sustineat cum flagellationibus, & ieiunijs Ferijs sextis, iuxta qualitatem culpæ, & materiæ grauitatem, priueturque à quolibet officio honorifico quod habuerit, voceque actiua, & passiua per triennium careat.

¶ Si autem non emendauerit, & secundò furtum commiserit, vltra prædictas pœnas, vltimus in Conuentu semper incedat corona Monachali priuatus.

17. Si quis clauēs adulterinas, vel quoduis aliud instrumentum habuerit, quo vel quibus ianua Conuentus, vel Officinarum, vel aliquid ad Monasterium, seu Monachum pertinens, aperire possit, vt multiplicium peccatorum occasio præscindatur, volumus quod in sententiam Excommunicationis ipso facto incidat, & in carcerem per annum detrudatur cum flagellationibus, & ieiunijs (vt supra) Ferijs sextis.

¶ 18. Si aliquis simoniacè in Religionem aliquem receperit, vterque recipiens, scilicet & receptus ipso Iure in Excommunicationem

cationem incidunt, & insuper ab executione Ordinum suspendantur, alijsque ad arbitrium Iudicis feriantur pœnis.

19. Si quis in ebrietatem semel prolabor 30. dierum spatio à vino abstineat: si verò non emendauerit, à Communione sacra submoueat ad arbitrium Iudicis: aquam perpetuò bibat, ad egrediendumq; à Monasterio non concedatur ei licentia.

CAPVT III.

De Pœna subornantium.

1. **V**T omnis officiorum ambitus occasio præcludatur, caueant Monachi à subornationibus, procurationibusve suffragiorum eligentium, tam pro seipsis, quam pro alijs tum in generalibus Capitulis, tum in alijs quibuscunque Congregationibus, nè huiusmodi clandestinis negotiationibus indigni aliquando, seu minus digni dignioribus preferantur. Vnde præcipimus *in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ* omnibus Monachis Congregationis nostræ tam subditis, quam Prælati cuiuscunque gradus, & dignitatis existant, secundum Constitutionem Pij V. & aliorum Summorum Pontificum, vt neque in Capitulo generali, neque ante illud per sex menses pro se, vel pro alio subornare audeat, suadentes alicui ex electoribus per se, vel per interpositam personam subornando, vt sibi, vel alteri suffragium ferat, aut neget, ad munus Generalis, Abbatis, Diffinitoris, Visitatoris, Socij, atque Secretarij Reuerendissimi, Relatoris, aut Iudicum inhabilitatum consequendum.

2. Volumus præterea vt omnia prædicta in electionibus intermedijs obseruentur sub eisdem præcepto, & censura.

3. Porro si aliquis conuictus fuerit de subornatione intra prædictum tempus facta, & in prædictam censuram inciderit, volumus vt duobus mensibus in neruo compeditus existat, & per vnum mensem in carcere reclusus, cum flagellationibus, & ieiunijs, vt supra Ferijs sextis, & postquam à carcere exierit, ultimus in Conuentu per mensem incedat, voceque actiua, ac passiuæ per triennium careat, & ab officio suo Abbatis, Diffini-

toris, Visitatoris, Socij, aut Secretarij (si quod ex his habuerit) priuatur.

4. Si verò aliquis extra Capitulum, aut ante sex menses celebrationis illius, vel ante tempora alicuius alterius electionis intermedia aliquem prædicto modo subornauerit, & de subornatione fuerit conuictus, volumus quòd per duos menses carceris penam sustineat, voceque actiua, & passiua per triennium careat.

5. Si quis denique ad officium obtinendum quorumuis fauorem extra Religionem procurauerit, ad illud inhabilis censetur, & per mensem carceri mancipetur.

6. Vt autem subornatores puniri possint tanquam boni communis hostes, & aduersarij, & eorum negotiationes retegì, atq; legitimè indicari, præcipimus singulis Monachis cuiuscùq; dignitatis, & gradus sint sub* prædictis præcepto, & césura, vt sciētes aliquē prædicto modo subornasse, eundē nuncient personis lib. 1. harū Cōst. designatis, antequam ad electionē procedatur: ita vt subornationes quæ post Capitulum generale vsque ad primam Visitationem Reuerendissimi fuerint factæ, ipsi in eadem Visitatione reuelentur; ipseque eos vt suprà puniat. Quæ autem fuerint commissæ post primam Visitationem Reuerendissimi vsque ad Visitationem Visitatorum, in eadem Visitatione denuncientur. Quæ denique tertio factæ fuerint post Visitationem Visitatorum vsque ad vltimam, & tertiam triennij, in eadem similiter Visitatione tertia propalentur. Vltimò tandem subornationes quæ fuerint commissæ ab ista vltima Visitatione vsque ad Capitulum generale, vel tempore celebrationis illius, denuncientur tribus Iudicibus suprà* designatis. Similiter etiam subornationes quæ in electionibus intermedijs acciderint, personis ibidem deputatis declarentur.

7. Præcipimus denique vt tūc prima die Capituli generalis, tūc etiam paucis ante horis in electionibus intermedijs, césura sub hac forma à Reuerendissimo, seu electionum Præsidente, subsignata feratur, figaturque à Secretario præ foribus Capituli.

† Nos Frater N. Generalis huius nostre Congregationis Benedictina, cupientes quod electiones faciendæ purè, & sincerè fiant, omnes Monachos Congregationis nostre admonemus in Domino

mino ad electiones inpresentiarum celebrandas ex vi nostrarum Constitutionum sub præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto subornare in fauorem sui, vel aliorum, aut alia illicita agere non posse, nec non id scientes, subornatores reuelare teneri; unde iuxta prædictas Constitutiones, potestatemque nobis concessam, præcipimus sub præcepto virtutis sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ singulis quibusque Monachis in hoc Monasterio existentibus, ut omnes qui nouerint subornationes aliquas factas ad electiones nunc temporis faciendas, quæ iuxta dispositionem, & ordinem nostrarum Constitutionum præsentis tempore debeant denunciari, eas, subornatoresque reuelent coram Iudicibus competentibus antequam Electiones ipsæ celebrentur. Pro tribus autem Canonicis admonitionibus tres horas immediatè quamlibet electionem antecedentes assignamus. Datis tali loco, tali die, &c.

8. Huiusmodi autem præceptum, & censura volumus quòd in suo vigore permaneat usque ultimam electionem faciendam, quauis Generalis, vel quilibet alius Præsident eam ferens suum munus deponat, aut alia quauis ratione desinat esse.

CAPVT IIII.

De Pœna incorrigibilium.

1. S Tatuimus, ut Monachus ille qui ter, aut sæpius à Religione aufugerit, vel etiam qui sæpè sæpius admonitus, & seuerè punitus propter graua peccata quæ commisit, ea tamen non desistit perpetrare, neque timet admittere, pœnasque recusât ferre, & ex earum sæpius repetita inflictione cognoscitur non proficere, adhibita etiam pro salute ipsius (iuxta sanctam Regulam) totius Conuentus oratione, si tamen in sua peruicacia persistens, emendari non vult, talis iste tanquam incorrigibilis, & incurabilis habeatur, per sententiamque in scriptis redactam talis declaretur, & de consortio aliorum tanquam ovis morbidus, ne vniuersum gregem contaminet, carceris reclusioni mancipetur.

2. Licet autem ex Iure communi, & ex auctoritate sanctæ

Regula, sacrarumque Religionum usu huiusmodi incorrigibiles ab Ordine possint expelli, & eijci; admonemus tamen, & precipimus, ut ad huiusmodi expulsionem decretum sacre Congregationis Concilij Tridentini, Sanctissimi Domini nostri Urbani Papæ VIII. iussu editum diligenter obseruetur, cuius tenor est huiusmodi.

§.

De Regularibus eiectis, seu eijciendis.

S **A C R A** Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum Regularium eiectorum, & fugitiuorum statui consulere, illorumq; scandala summo perè, & subcrefcentem numerum frangere operæ pretium existimans, auditis Religionum Superioribus, req; diligentissime perpensa, communicato etiam Concilio cum S. D. N. Urbano VIII. atque ex peculiari Sanctitatis sue facultate infra scripta decreta edidit.

Et paucis interiectis, addit.

Ad hæc statuit, ut in posterum è Religionibus nullus legitimè professus eijci possit, nisi sit verè incorrigibilis: Verè autem incorrigibilis minimè censeatur, nisi non solum concurrât ea omnia quæ ad hoc ex Iuris communis dispositione requiruntur, sublati hæc in parte statuti, & Constitutionibus cuiuscunque Religionis, & Ordinis etiam à Sede Apostolica approbati, & confirmati: Verum etiam unius anni spatium in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus, proindeq; unaqueq; Religio priuatos habeat carceres in qualibet saltem prouincia. Elapso autem anno, si nibilominus

minus non respuerit, sed animo indurato in sua peruicacia per seuerauerit, ne contagione pestifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, & membrum putre ejici tandem possit, sed ab ipsomet Generali tantum, de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus generalibus, tumq; non nisi instructo secundum eorum stylum, & Constitutiones processu, & plenè probatis causis expulsionis ad sacrorum Canonum præscriptum.

Sic verò eiectioni quando non redierint ad Religionem, in habitu Clericali incedant, atq; Ordinarij loci iurisdictioni, & obedientie subint, proindeq; Generalis illico expulsionis sententiam eidem Ordinario notificare teneatur.

Ceterum sacra Congregatio Religionum Superiores serio admonet, ac per Iesu Christi viscera obtestatur, ut memores paternæ charitatis, & mansuetudinis, quam profitentur, nihil intentatum relinquunt, ut lucrentur animas fratrum suorum ferè in profundum malorum delapsas, antequam grauisimum, atq; extremum expulsionis remedium experiantur. Idque èd magis quòd subditorum sanguinem, qui ex malo negligentium, & sui officij immemorum Prælatorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus in supremo Dei Iudicio de eorundè Prælatorum manibus sit requisiturus.

Præterea statuit, ut iidem Superiores nemini ex Religiosis expulsis literas testimoniales concedant, illos ad Sedem Apostolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.

Item. Ut. eiekti extra Religionem degentes sint perpetuo
suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs faculta-
te locorum, dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi.
Ac postremo censuit esse innouandam, & sue Beatitu-
dinis autoritate innouat. Constitutionem fel. rec. Gregorij
IX. relata in c. fin. Extra. de Reg. ac præterea declarat
eam Constitutionem in ijs quoque vendicare sibi locum, ser-
uandamq; esse, qui iuste diffinitiuèq; ac Iuris ordine seruato,
expulsi fuerint, dummodo tamen in expulsis huiusmodi subsit
spes euidentis emendationis, ex literis saltem testimonialibus
Ordinarij, cuius conscientiam in his literis concedendis sa-
cra Congregatio serio oneravit, &c.

Ne qua verò difficultas in supradictis exequendis
suboriat, sacra Congregatio Sanctissimo Domino nostro
annuente, atque approbante, vniuersis Generalibus, Prouin-
cialibus, &c. iniungit, serioq; mandat, ut illa diligenter
obseruent, &c.

Si quis verò ipsorum aduersus ea quoquo modo facere,
vel moliri præsumpserit, ipso facto poenam incurrat pri-
uationis omnium officiorum quæ tunc obtineat, vocisq; acti-
uæ, & passiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poste-
rum obtinenda, poenâq; huiusmodi sit Sanctitati suæ, ac
Sedi Apostolicæ reseruata, &c.

Non obstantibus quibuscunq;, &c. Datis
Romæ Die 21. Septembris 1624.
C. Card. de Torres.

Locus ✠ figilli.

Prosper Fagnanus sac. Congr. Secr.

3. In obseruationem igitur prædicti Decreti, præcipimus vt in singulis Capitulis generalibus, sex illi Monachi ex grauioribus eligantur, de quorum consilio, & assensu cum Reuerendissimo pariter verè incorrigibiles possint ab Ordine expelli.

4. Admonemus autem quòd ad hoc vt aliquis verè incorrigibilis secundum prædictum decretum ad effectum expulsionis censeatur, trina conditio requiritur. *Prima*, quòd incorrigibilis sit secundum Iuris communis dispositionem, si nimirum, ter aut sapius admonitus, ac punitus, à præteritis criminibus grauib, aut similibus non desistat, vel si assignatum penitentiae locum deferat fugiendo. *Secunda*, quòd per anni spatium in ieiunio, & penitentia probetur in carceribus. *Tertia*, quòd elapso anno adhuc non resipiscat, sed animo indurato in sua peruiacacia perseueret.

5. Admonemus etiam quòd iuxta prædictum decretum renouationemque decretalis Gregorianæ cap. finali de Regular. iuste etiam eiectionis, & expulsos recipiendos esse, dummodò tamen euidens emendationis spes in eis detur, & Monachorum scandalum, seu contaminatio minimè timeatur.

6. Cum ergo iuxta prædicta aliquis tanquam verè incorrigibilis de assensu prædictorum Patrum fuerit expellendus, præcipimus vt legitimis prius probationibus de incorrigibilitate conuincatur, & per sententiam iuridicè efformatam, tanquam putre membrum, seu ovis morbida expellatur; denturque ei literæ dimissoriae, quæ eiectionis sententiam contineant, & in quibus admoneatur se à votis solemnibus solutum non esse, habitusque Clericali induatur, Monachali detracto, atque præcipiatur ei ne in illo incedat, sub aliqua certa pœna; expulsionisq; sententiam Ordinario loci, cuius iurisdictioni expulsus deinceps subest, Generalis se illicò notificare (ex prædicto decreto) teneri aduertat.

§.

8. Ad calcem tandem huius Constitutionis aduertendum duximus. *Primò*, quòd cum delicta in multiplici sint differentia, singulisque specialis pœna difficile constitui possit, Superiores in iudicandis, ac puniendis, quæ hîc sunt prætermissa, & malitia passim parturit humana, Canonice sanctionibus studeant conformari, Religionis item consuetudini, atque pœnis
alio-

aliorum similium delictorum, ita vt pœna quæ ex arbitrio illorum imponenda est, non ex libera prorsus voluntate, sed ex voluntate iusta proficiscatur. Respicendum namque est iudicanti ne quam aut durius, aut remissius constituat, quam causa deposcit, nec enim aut seueritatis, aut clementiæ gloria affectanda est, sed proprio iudicio prout quæque res expostulat statuendum, ita vt pro magnitudine iniquitatis, magnitudo supplicij sit.

† Magnitudo autem, aut paruitas expendenda est ex qualitate personæ peccantis, ex ætate, malitia, ignorantia, seu scientia illius, ex qualitate item personæ in quam peccatur, ex damno illato, ex circumstantijs scandali, loci, ac temporis peccati commissi, & alijs.

9. Aduertendum *secundò* duximus; quòd licet Iudex penam Iure constitutam imponere teneatur, ex legitimis tamen causis potest de bono & æquo penam Iure constitutam, vel temperare, vel augere, vt iuxta criminis mensuram sit plagarum modus. Quando tamen non occurrerint circumstantiæ nimium aggrauantes, aut alleuiantes, volumus quòd pœna à lege statuta imponatur.

10. Aduertimus tandem, ac præcipimus *tertiò*, quòd si Prælati præceptum aliquod graue violauerint specialem penam habens annexam, subditorum statui præcipue concernentem, vt iuxta culpræ, & materiæ grauitatem ad arbitrium Iudicis priuentur, aut suspendantur, iplisque vel alijs pœnis, secundum mensuram delicti, scandali, & alias circumstantias puniantur.

§.

De Pœna Appellantium.

Circa Appellationes, quæ pacem & Religionis quietem euertere solent, declaramus *primò* Monachos appellare non posse à præceptis, penis, sententijs, & castigatibus iuxta Regulam, seu Constitutiones factis, latis, aut impositis, cum Prælati de reformandis, & corrigendis moribus, de culpisque puniendis agant.

Secundò

Secundò, quòd si aliquis grauari se sentiat, Pralatumque iuxta punitionis terminos excedere, ne defensionem forte naturalem negare videamur, per modum querellæ poterit prouocare ab Abbate ad Generalem, à Generali, aut Visitatoribus ad Diffinitorium, iuxta supradicta in casibus ibi assignatis.

12. Ad Tribunalia verò extra Religionem pro euitanda disciplina, & correctione appellare minimè licet, tùm iuxta Constitutionem Alexandri III. *Quoniam sacrosancta* (inquit) *Romana Ecclesia huiusmodi Appellationem admittere non consuevit, ne Monachis præbeatur audacia delinquendi, &c.* tùm etiam iuxta Priuilegia nobis, vel immediate, vel per communicationem à Summis Pontificibus concessa.

C. De priore
in 2. Decreta
li. collectione
tit. de appel.
c. 3. apud Am-
sonium Au-
gustinum.

13. Quapropter prædictis adherentes statuimus, & precipimus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pena Excommunicationis ipso facto incurrendæ, vt Monachorum nemo ad Superiores quoscumque per modum Appellationis, querellæ, aut simplicis defensionis recurrere possit, aut de facto recurrat, nisi hoc ordine gradatim seruato, nulloque medio prætermisso. Ab Abbate ad Generalem, à Generali, seu à Visitatoribus ad Diffinitorium; à Diffinitorio, seu à Iudicibus inhabilitatum tempore Capituli ad ipsum Capitulum: tempore verò electionis intermedie ad ceteros Electores, qui ad electionem ipsam faciendam fuerint congregati. Quod si aliquis secus fecerit, in carceri mancipetur, donec præscriptum ordinem seruet.

So x os

CONSTITUTIONES

CONSTITVTIO IX.

De Donatis, de modo loquendi, & scribēdi,
Constitutionesque istas alterandi.

CAPVT I.

*De Receptione Donatorum, & alijs adeos
spectantibus.*

1. **Q**UONIAM domus Dei diuersis indiget ministris statuimus, vt Fratres laici qui communiter Donati dicuntur, in Monasterijs Ordinis nostri recipiantur, præmia inquisitione de genere, de moribus, & vita, & approbatione illius, prout supra libro 2. fieri præcipitur.

2. **H**abitus illorum erit tunica ex lana nigricante *carago-*
za vulgò nuncupata, scapulare ex fargia, vel stammenia cum caputio ab anteriori parte clausum, & pallium oblongum ex lana prædicta, tondeanturque sine corona Monachali.

3. **Q**uod si aliqua persona grauis inter Fratres laicos velit recipi, prudenti considerationi Reuerendissimi committimus, vt pensatis illius meritis, & nobili qualitate personæ (si merita, & nobilitas id postulent) tunicam nigram, cucullam, & coronam Monachalem ei possit concedere, licet seruitio Chori non destinetur.

4. **R**ecepti huiusmodi Fratres Magistro idoneo commendentur, qui eis sanctam Regulam legat, & explicet, ac cætera omnia, quæ ad statum suum pertinent, & scire oportet eos doceat, ordinariusque illorum Confessarius sit, cum eis Capitulum habeat, eos reprehendat, ac pœnitentijs regularibus puniat.

5. **A**nno nouitiatus transacto, postquam coram Abbate, & Conuentu voluntatem perseuerandi ter temporibus solitis, iuxta sanctam Regulam explicuerit, fueritque approbatus professionem in Capitulo coram omnibus emmittat.

Forma

6. Forma autem professionis hæc erit: *Ego Frater N. natus tali loco promitto coram Deo, & omnibus Sanctis eius obedientiam, castitatem, & paupertatem secundum sanctam Regulam Beatissimi Patriarchæ N. Benedicti, atq; perpetuo dono me huic sue Religioni, in presentia Reuerendi Patris Fr. N. huius Monasterij Abbatis, tali die, talis mensis & anni; & subscribat.*

7. Qua professione perlecta, genuflectatur professus coram Abbate, & Missale quod Abbas apertum habebit in manibus deosculetur, & chartam Professionis in eo deponat.

Deindè prostrat se in medio Capituli, omnique Conuentu genuflexo, Cantor primus, & secundus, in medio item genuflexi incipiant Litaniam intonatam, quæ in Professione Monachorû Choristarû cantari solet. Et in fine dicat Abbas Versus, & Orationes, quæ post illam in Processionario habentur. *Deus indulgentia, &c. Deus qui per coeternum, &c. Domine Iesu, &c. Sancte Spiritus, &c.* Quibus finitis eum benedicat dicens: *Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti descendat, & maneat super te semper.* Resp. *Amen.* surgat tunc professus, & manum Abbatis deosculetur, & ceteros Monachos amplexetur.

8. Donati ad nullam electionem vocem actiuam, aut passiuam habebunt; neque ad emphyteusum concessionem, aliasvè scripturas subsignandas vocabuntur. Ordinibus nullatenus initientur, nec Reuerendissimus, aut Prælati oppositum facere audeant, & præsumant.

9. In ministerijs temporalibus occupentur, Officialium coadiutores sint, Dispensatores, Refectorarij, socij senum, cimbala pulsant, & in alijs huiusmodi tum intra, tum extra Monasterium diligenter, & obedienter seruiant.

§.

De Precibus à Donatis recitandis.

10. **Q**uamuis Donati ad Horas Officij diuini non teneantur, statum tamen, vt aliquid illarum loco recitent. Pro Matutinis igitur dicto Versu, *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam, & Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandum me festina.* Gloria

*Patri, & Filio, & Spiritui Sancto; Sicut erat in principio, & nun-
& semper, & in secula seculorum, Amen. Alleluya, & à Sep-
tuagesima usque ad Pascha, Laus tibi Domine Rex eterna glorie
recitent quindecim vicibus, Pater noster, & Ave Maria, & in
fine cuiusque dicant Versum Gloria Patri, & Filio, &c.*

11. Pro Laudibus recitent quinquies *Pater noster, & Ave
Maria.* Et in fine cuiusque Versum *Gloria Patri, &c.* De-
indè dicant Versum, *Domine exaudi orationem meam.* Resp. *Es-
clamor meus ad te veniat.* Orèmus. *Actiones nostras quesumus
Domine, aspirando praeueni, & adiuvando prosequere, ut cuncta
nostra Oratio, & operatio à te semper incipiat & per te cepta fi-
niatur. Per Christum Dominum nostrum, Amen.* Vers. *Fidelium
anima per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.* Ultimò
tandem pro commemoratione S.P.N. Benedicti recitent *Pater
noster, & Ave Maria.*

12. Pro Prima, dicto Versu, *Deus in adiutorium, &c.* dicant
ter *Pater, & Ave Maria,* cum *Gloria Patri, &c.* in fine cuius-
que, deindè dicant *Credo, & Confessionem generalem,* eaque finita
Versum, *Dignare Domine die isto, sine peccato nos custodire.* Vers.
Domine exaudi orationem meam, &c. Orèmus. *Actiones nostras
quesumus Domine, &c.* ut suprà.

13. Pro Tertia; similiter etiam, pro Sexta, & Nona dicto
Versu *Deus in adiutorium, &c.* dicant pro singulis Horis præ-
dictis ter *Pater noster, & Ave Maria,* cum *Gloria Patri, &c.* in
fine cuiusque, deindè Vers. *Domine exaudi orationem meam, &c.*
Orèmus. *Actiones nostras, &c.* ut suprà.

14. Pro Vesperis dicto Versu, *Deus in adiutorium, &c.* di-
cant septies *Pater noster, & Ave Maria,* & cetera ut suprà in
alijs Horis. In honorem autem, & pro commemoratione S.P.
N. Benedicti dicant *Pater noster, & Ave Maria,* ut in Laudib.

15. Pro Completorio, dicant primò Confessionem gene-
ralem, deindè Vers. *Converte nos Deus salutaris noster, & averte
iram tuam à nobis. Deus in adiutorium, &c.* quinquies postea
Pater noster, & Ave Maria, Credo in Deum, &c. Vers. *Dignare
Domine nocte ista sine peccato nos custodire.* Vers. *Domine exaudi
orationem meam, &c.* cum Oratione, ut suprà, & in fine dicant
Antiphonam *Salus Regina, &c.* Vers. *Ora pro nobis sancta Deige-
nitrix. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.* Orèmus.

Beatz

Beatæ, & glorioſæ, ſemperque Virginis Maria, quæ ſumus Do-
mine, interceſſio glorioſa nos protegat, & ad vitam perdu-
cat æternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

16. Omnibus Ferijs ſecundis, quartis, & ſextis recitent pro
Fratribus, & Benefactoribus Defunctis ſepties *Pater noſter*, &
Aue Maria, & in fine cuiusque. Verſ. *Requiem æternam dona eis*
Domine, Et lux perpetua luceat eis.

CAPVT II.

De modo loquendi, & ſcribendi.

Cum ex ſancta Regula habeatur quomodo Abbas, & Cap. 63
Monachi vocari debeant, illi adhaerentes circa nuncu-
pationes, ac titulos, vt in omnibus debitus ſeruetur ordo, hæc
ſtatueret libet.

2. Primò, qui actualitèr Generalis eſt, Reuerendiſſimi Pa-
tris noſtri, ac Reuerendiſſimæ Paternitatis titulo voce, & ſcrip-
tis decoretur.

3. Qui Generales fuere Reuerendi admodum Patris noſtri,
Reuerendæque Paternitatis nuncupatione gaudeant.

4. Abbates actuales Domni Abbates, iuxta ſanctam Regu-
lam vocentur: & Paternitatis titulum habeant; atque à ſubditis
ſuis, *noſtri Patres* nuncupentur.

5. Diffinitores, Viſitatores, Doctores, Socini, & Secretarius
Reuerendiſſimi, Profeſſores Academix, Prædicatores generales,
Magiſtri Nouitiorum, Lectoresque emeriti, Paternitatis titulo
appellantur, ſimiliter etiam Commiſſarij Reuerendiſſimi, & ſub-
ſtituti Diffinitorum, aut Viſitatorum, quandiu vices illorū ege-
rint inter ſe. Quod ſi aliqui ex prædictis ſimul alicubi concur-
rant, ſeruent inter ſe ordinem ſedendi in Capitulo generali.

6. Cæteri Monachi qui Sacerdotes profeſſi fuerint, Patres,
& Reuerentiæ titulo vocentur; qui non fuerint Sacerdotes, vel
Sacerdotes Nouitij extiterint, Fratres appellantur, & veſtræ
charitatis titulo condecorentur.

7. Idem quoque in ſcriptis, ſeu epistoſis ſeruetur. Qui verò
hic ſtatuta non ſeruauerint, aut aliter fecerint, diſciplinæ regu-
lari ſubiaceant.

CAP V T III.

De modo alterandi Constitutiones istas.

1. **Q**uod attinet ad abrogationem harum Constitutionū, cum leges, firmæ esse debeant, ac stabiles, nec facile mutandæ, statuimus, vt nulla constitutio hîc à nobis sancita abrogari possit, nisi in tribus Capitulis generalibus cunctis suffragantibus, per phaeolos albos, ac nigros, è tribus vocalium partibus dux saltem partes in abrogationem alicuius Constitutionis consentiant, & concurrant.
2. Similiter etiam, vt aliqua noua Constitutio his addatur, quæ Constitutionis vim, & stabilitatem obtineat prædictus ordo seruetur. Quod si secus fiat, neque Constitutionis factæ abrogatio, neque nouæ additio vllius sint roboris, aut vigoris.
3. Ad dispensandum verò in aliquo casu singulari, cum aliqua singulari persona maior pars Capituli generalis sufficiet. Præcipimus autem vt dispensationes minimè fiant, si intercedat præiudicium tertij, alioquin irritæ sint.
4. Maior ite. n pars Vocalium sufficiet, vt aliqua noua diffinitio fiat, Diffinitiones autem huiusmodi volumus quod ab vno Capitulo vsque ad alterum tantum perennent, nisi de nouo à maiori similiter parte confirmentur.
5. Quoniam verò ignorantia legum, & obliuio excusationis solet esse velamen, præcipimus vt Constitutiones has, diffinitionesque Capituli generalis singulis ternis mensibus in Refectorio coram Conuentu publicè legantur, ita vt ab omnibus audiri, ac percipi possint. Omnes autem Cōstitutiones alias, diffinitiones, caeremonias, præcepta, pœnas, & censuras, quæ à nobis hîc statutis, ordinatis, sancitis, & impositis quoquo modo aduersantur, abrogamus, & irritamus, volentes quod sole Constitutiones istæ obseruentur, cum præceptis, quæ in illis, & prout in illis imponuntur, mandantesque vt illarum confirmatio à Sede Apostolica quamprimum procuretur, & consequatur.
6. Si autem aliqua fortè contra vel præter ius commune, statuta inueniantur (sicut decreta sacrorum Canonum, sacrique Conci.

Conciilij Tridentini, præ oculis semper habuimus) Sanctitatem suam humiliter precamur, vt à nobis statuta, iuxta mores, ac tempora, & secundum quod exigit regimen Monasticum intra priuatos parietes Monasterij, ac Religionis exercendum, de benignitate Sedis Apostolicæ, de plenitudine potestatis, & auctoritate ipsius, defectus omnes Iuris, aut facti supplendo, dignetur confirmare, & approbare.

5.

7. Cum autem obligatio legis promulgationem prærequirat, nos prædicti, & infra scripti Deputati Reuerendissimum P. Generalem obsecramus, vt Constitutiones has, Caremonias, & Pausas à nobis reuistas, & correctas, iuxta commissionem præcedentis Capituli generalis, citius quoad fieri possit, typis mandare curet, ac per Monasteria Congregationis, Brasiliensemque Prouinciã promulgare, vt transacto certo temporis termino in proprio suo diplomate designando, Constitutiones, & cetera omnia prædicta, à nobis reuista, benè expensa, & considerata, sub pœnis, & præceptis in illis impositis obseruentur, atque secundum illa de verbo ad verbum à nobis audita, & approbata Ordo monaster deinceps regatur, & gubernetur. Ita decernimus, volumus, & statuimus nomine nostro, nomine item Capituli generalis, cuius vicem gerimus, totiusque Congregationis, in cuius fidem libenter subscribimus in hoc Monasterio S. Martini Tibanienhsis anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo octavo decimo die Septembris.

Legimus in Theodoro 4. 2. 8. in libro 2. de 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Declaramus Magistros in sacra Theologia, qui hætenus ad Capitulum generale venire consueuerunt, Vocales esse in eo quoad vixerint; Procuratores item Curiales vocem habituros in Capitulo proximo.

Decla.

Declaramus secundò, & volumus quòd pensiones solite, contributiones pecunie, applicationes, & expensiones illius, ac cetera huiusmodi, quæ vel ad Congregationem, vel ad Monasteria, seu loca Ordinis quoquo modo pertinent, omnia in statu quo hætenus erant, perseverent vsque ad Capitulum generale proximè celebrandum, in quo de singulis prædictis tractetur, & quid agendum sit decernatur.

*M. Fr. Leo à Sancto Thoma
Generalis S. Benedicti.*

**Fr. Paulus ab Spiritu Sancto
D. Abbas S. Benedicti Oly-
siponensis.**

**Fr. Antonius Ribeiro D. Ab-
bas S. Matæ Palumben-
sis.**

**Fr. Antonius à Regibus olim
Generalis.**

**Fr. Iacobus de Carualho ele-
ctus vice R. P. Fr. Antonij
à Regibus aliquandiu ab-
sentis.**

**Fr. Martinus D. Abbas S. Be-
nediti Portucallensis, olim
Generalis.**

**Fr. Thomas ab Auxilio Diffi-
nitor Primus, olim Gene-
ralis.**

**Fr. Cyprianus à S. Andrea
Visitator Primus.**

**Fr. Theodosius à S. Benedicto
Notarius, & electus vice R.
P. F. Cypriani, aliquandiu
absentis.**

*M. Fr. Benedictus à Cruce
Procurator Congregationis.*

Et ego Fr. Theodosius à S. Benedicto Secretarius Reueren-
dissimi, & Notarius prædictæ Congregationis fidei do om-
nia prædicta à Patribus Deputatis fuisse tractata, & statuta,
eosque manu propria subscripsisse, die, & anno, vt supra.

Fr. Theodosius à S. Benedicto.

**Finis, Laus Deo, Beatissimoque Patriarchæ;
ac Parenti Benedicto.**

CONFIRMATIO
ILLVSTRISSIMI D. DO-
mini Laurentij Tramalli Episcopi Hye-
racensis, in Portugalliæ Regnis Colle-
ctoris generalis Apostolici cum
facultatibus Nuntij, &c.

Illustrissime Domine.

EXPONITVR Illustrissimæ Vestræ pro parte
M. Fr. Leonis à S. Thoma Generalis Ordinis S.
Benedicti Regnorum Portugalliæ, quod ex de-
creto Capituli generalis proximè celebrati anno
1626. Constitutiones prædicti Ordinis sui, à sep-
tem Monachis deputatis sunt reuissæ, & reformatæ, & aliquæ de
nouo antiquis additæ, prout prædicti deputati, ad bonum regi-
men Congregationis suæ magis expedire iudicarunt. Quoniam
verò ex mandato Prædecessoris Illustrissimæ V. non possunt
hæ nouæ Constitutiones euulgari, quin prius ad Illustrissimam
Vestram transmitantur, eas coram Illustr. V. præsentat: Et ne
defectu Confirmationis instabiles maneant, minusque habeant
authoritatis pondus, confirmatæ verò melius, & perfectius,
absque vlla controuersia in prædicta Congregatione deinceps
obseruentur, &c.

Supplicat humiliter præcitus Generalis, vt ex beneplaci-
to Illustr. V. prædictæ Constitutiones possint promulgari, atque
tùm antiquas, tum etiam de nouo additas, nec non de benigni-
tate Illustris. V. modificatas auctoritate Apostolica dignetur
confirmare, supplendo de plenitudine eiusdem potestatis ali-
quem defectum Iuris, vel facti (si quis in eis forsitan fuerit in-
uentus)

nientus) præcipiendoque; ut omnes in prædicta Congregatione, & à Monachis illius, quæ Prælati sint, quæ subditi in posterum observentur, &c.

Expediatur prouiso Confirmationis in forma, ut petitur. Olyssipone die 20. Februar. 629.

Laurentius Episc. Hyerac. Collector.

LAV.

LAVRENTIVS Tramassus Dei, & Apostolicæ
Sedis gratia Episcopus Hyeracensis, & Sanctissimi
Domini nostri Domini V R B A N I diuina prou-
identia Papæ VIII. in Portugallia, & Algarbiorum Regnis,
atque Dominijs Collector generalis Apostolicus cum fa-
cultatibus Nuntij, &c. Attentis narratis, & petitis in re-
troscripta petitione R. P. M. Fratris Leonis à S. Thoma Ge-
neralis Ordinis S. Benedicti prædictorum Regnorum, Au-
thoritate Apostolica nobis concessa, & qua fungimur in
hac parte Constitutiones dicti Ordinis, tam antiquas,
quàm reformatas, ac per nos modificatas, de quibus in
scriptis præsentibus agitur, omni meliori modo, quo pos-
sumus tenore præsentium confirmamus, & approbamus:
omnesque Iuris, & facti defectus (si qui forsitan interue-
nerint) in hisdem supplemus: ac eadem auctoritate Apo-
stolica, vniuersis, & singulis Superioribus, ac cæteris Reli-
giosis prædicti Ordinis præsentibus, & futuris ad quos spe-
ctabit, præcipimus, & mandamus **IN VIRTUTE
SANCTAE OBEDIENTIAE**, vt illas in omni-
bus, & per omnia, in posterum prout iacent adimpleant, &
obseruent, & ab alijs adimpleri, & obseruari faciant, in con-
trarium facientibus non obstantibus quibuscunque. In
quorum fidem præsentibus manu nostra subscriptas fieri, ac
sigilli nostri impressione communiri iussimus. Datis Oly-
ssipone die vigesima mensis Februarij, Anno Domini mi-
lesimo sexcentesimo vigesimo nono. Pontificatus prædicti
S. D. N. Papæ anno sexto.

*Laurentius Episcop. Hyeracensis
Collector Apostolicus.*

Locus ✕ Sigilli.

Regista lib. 1. fol. 217.

Gaspar Galler:
Abbreuiator.

[illegible]

Callitriche agrestis

1000 1/2

1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325

Regist. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

MODERATIONES
 NES ALIQUAE
 PRAECEDENTIVM CON-
 stitutionum confirmatae ab Illustrissi-
 D. D. Laurentio Tramalo Collecto-
 re generali Regnorum Portugaliae, ad
 instantiam Capituli generalis
 celebrati Anno 1629.

EX LIB. I.

*I B. 1. Const. 3. cap. 2. n. 5. §. Ad passivas &c. in fi-
 ne, §. Ita apponatur.* Permissum tamen erit, hoc in
 casu ad Abbatiam Olyssipponensem; Conimbricen-
 sem, & Portugallensem, etiam alios Abbates
 actuales promovere.

Circa elec-
 tion. inter
 medias pag.
 24. n. 50

*Hoc etiam infra in Confirmatis à S. D. N. Urbano VIII. &
 aliqua alia in terminis continentur, unde ea hic repetere super-
 uacaneum est, cum ibi formaliter habeantur, proindeq; hic solum
 inserimus quae non à Papa, sed à solo Illustrissimo D. Collectore
 sunt confirmata, & reformata.*

2. *Constit. 4. c. 1. n. 4. ubi dicitur.* Noua Generalis cele-
 bretur electio in Monasterio, quod commodius visum fuerit,
 &c. *ita reformetur.* Noua Generalis celebretur electio in Mo-
 nasterio destinato à Capitulo Generali, ad sequens Capitulum
 Celebrandum &c.

Circa cele-
 bratione ca-
 pit. inter
 medij pag.
 36. n. 1.

3. *Const. 5. cap. 5. n. 4. ubi agitur de causis priuationis Ge-
 neralis, tertia, & 4. causa ita reformetur.* Tertia si ipse Gene-
 ralis leges Religionis in materia graui saepius violet, neq; ob-
 seruet, & ab alijs subditis obseruari minimè curat, cum no-
 bili negligentia, & remissione. *Quarta.* Si graues aliquas pro-

Circa cau-
 sas priuatio-
 nis genera-
 lis pag. 53.

probatas, aut manifestas Abbatum, seu subditorum culpas ad eius notitiam delatas, impunitas relinquat.

Circa Capitulare priuatum voce actiua, vel passiu pag. 59. n. 6.

4. *Constit. 6. cap. 3. n. 6. Post finem huius numeri addantur sequentia verba.* Quod si distulerint etiam ex quacumque iusta causa, & feratur sententia continens penam suspensionis actiue seu passiuæ vocis, quæ publicetur per duos menses ante Capituli tempus, talis sententia etiam pro delictis commissis intra dictum tempus, non poterit impedire, quominus talis, sic suspensus in Capitulo Generali utramque vocem habeat, sed peracto Capitulo observabitur suspensio usque ad completum sententia tempus.

EX LIB. II.

Circa annos Prædicatorum generalium pag. 134. n. 16.

3. *Lib. 2. Constit. 2. cap. 6. n. 16. in fine huius numeri addantur sequentia verba.* Porro Prælati nullum tempus officij sui computabitur ad prædictos quindecim annos explendos, computabitur tamen Diffinitoribus, & Visitoribus, si durante eorum officio, ut cæteri Prædicatores detabula, prædicare voluerint.

Circa Titulos Casaliū extra monasteriū faciendos pag. 166. n. 50.

6. *Constit. 3. cap. 1. n. 50. Vbi agitur de Prædiorum titulis faciendis in locis remotis, illa verba (ex licentia Capituli Generalis, ita reformatur; ex consensu Capituli Conuentualis.*

Circa idem pag. 167. n. 52.

7. *Et n. 52. ubi dicitur; Fuit lecta &c. ita apponatur.* Fuit lecta in Conuentu, potest fieri titulus tali, vel tali Personæ cum tali, vel tali pensione, & alias titulus nullius vigoris sit. *Et subscribant Abbas, & omnes Monachi cum Notario.*

EX LIB. III.

Circa matutinum recitandum in monasterijs minoribus pag. 202. n. 3.

3. *Lib. 3. Constit. 1. cap. 3. n. 1. ita reformatur.* Statuimus ut in Monasterijs minoribus, quæ decem saltem Monachos Conuentuales habuerint, noctu surgant Monachi ad matutinas præces eadem hora, qua cæteri in alijs Monasterijs maioribus surgere solent, & eas cum debita pausa attentè, ac deuote recitent, & in fine laudum intonatam saltè dicant Antiphonā. Aue stella matutina.

Circa idem pag. 202. n. 4.

9. In monasterijs autem in quibus non fuerit prædictus numerus fuerint tamen sex Monachi, non teneantur noctu surgere, nisi

nisi singulis Dominicis, ac Festis, quæ observari solent. Reliquis vero diebus prædictas præces recitent in hyeme ad horam salutationis Angelicæ. In æstate vero ad horam quintam matutinam, semper tamen innotatam dicant prædictam Antiphonam Ave stellæ. Circa numerum Monachorum, in quibus saltem constituantur Monachi, neq; de nouo recipiantur Monasteria nisi in ipsis post erectam fabricam, prædictus saltem duodenarius numerus ex consuetis redditibus sustentari possit.

11. Num. 2. §. Hora Tertia &c. ita reformetur. Hora Tertia recitetur similiter in Choro Tertia, Sexta, & Nona officij diuini cum eisdem Horis Domine nostre. Deinde si ad finem saltem quinque Monachi, cantetur missa, eaq; finita dicatur Preciosa, ferijsq; sextis habeatur Capitulum culparum.

12. Num. 5. §. Vesperis autem &c. ita reformetur. Vesperis autem finitis præcipimus, vt tribus diebus per hebdomadam, omnibus Conuentualiter congregatis lectio casuum conscientie habeatur per horæ saltem dimidium legentē &c. usq; ad finem.

13. Constit. 8. c. 2. Num. 5. Post finem addatur. Si vero ex proposito, seu animo deliberato Prælatum suum, armis vel baculo, vel quouis alio instrumento vulnerauerit, per viginti annos in neruo compeditus existat. Si autem sine vulnere, animo deliberato quouis modo percutiat per triplex triennium eadem puniatur poena cum jejunijs, & reliquis, vt dictum manet in simplici vulnerante. initio n. 5.

14. Et num. 6. ita apponatur. Si qui per coniurationem, vel cospirationem in superiorem suam se erexerint, vt illi noceant seu crimen aliquod falsum imponant &c. Usque ad finem, ubi hæc verba addantur. Acriter deinde huiusmodi delinquentes poterunt puniri iuxta coniurationis, & cospirationis qualitatem.

15. Et num. 12. in 4. linea apponatur. Quod si eum leuiter, vulnerauerit, cum sanguinis effusione per sex menses in neruum conijciatur, & totidem in carcerem. Si autem vulnus graue extiterit in neruo per tres annos existat, per totidemque recludatur in carcere cum jejunijs, & flagellationibus &c.

Circa numerum Monachorum, in monasterijs minoribus.

Circa missam canendam pag. 202. n. 2.

Circa lectionem casuum conscientie in monasterijs minoribus. pag. 203. n. 5.

Circa prælatum vulnerantis prælatum pag. 273. n. 5.

Circa penam cospirantium pag. 279. n. 6.

Circa penam vulnerantis aliū Monachum pag. 280. initio illius.

Circa penā
epistolam in
famatoriam
scribentis
pag. 280. n.
25.

16. *Et num. 15. Ita apponatur.* Præcipimus in virtute sanctæ obediencie, ne aliquis Monachus Epistolam alteri Monacho destinatam rapiat, aut aperiat. Epistolam vero infamatoriam, seu conuictiosam, aut iniuriosam, nulli Monacho, vel seculari, Monachus aliquis per se, vel per alium scribat, alioquin ipso facto in sententiam excommunicationis incurrat, tribusque mensibus carcere cum jejunijs, & flagellationibus ferijs sextis mancipetur.

Circa penā
furātis pag.
280. n. 16.

17. *Et num. 16. Ita apponatur.* Si Monachus furtū aliquod leue commiserit, tribus mensibus in æreuo totidemque in carcere existat. Si autem furtum graue fuerit, per annum in nero, per totius tempus in carcere recludatur, cum jejunijs, & flagellationibus, assuetis, ferijs sextis, priueturque quolibet officio honorifico quod habuerit, voceque actiua, & passiuā per triennium careat. Quod si furtum fuerit grauissimum duplicentur penæ, & amplius poterunt augeri, iuxta materiæ quantitatem, & criminis qualitatem.

18. Si autem Monachus secundum forum commiserit, iuxta qualitatem furti duplicentur penæ. Si ad tertium vero perueniat, tanquam in corrigibilis habeatur. Graue autem furtū reputabitur quod peruenit ad summam viginti cruciatorum, grauissimum vero, quod summam triginta cruciatorum excedit.

Circa penā
clauis falsas
habētis pag.
280. n. 17.

19. *Et num. 17. in fine apponatur.* Dummodo cum illis clauibus nullum crimen committat, quod si commiserit, duplicentur illi penæ delicti commisi.

Circa penā
quolibet re-
pore subor-
nantis pag.
281. n. 1.

20. *Consl. 8. cap. 3. num. 1. Ita reformetur.* Ut omnis officiorum ambitus, occasio præcludatur, caveant Monachi a subornationibus, procurationibus, & suffragiorum eligentium, tam pro se ipsis quam pro alijs, tum in Generalibus Capitulis, tum in alijs quibuscunque congregationibus, ne clandestinis, & illi, itis negotiationibus, seu promissionibus indigni aliquādo, seu minus digni, dignioribus præferantur. Vnde præcipimus in virtute sanctæ obediencie, & sub penā excommunicationis ipso facto incurrendæ omnibus Monachis congregationis nostræ tam subditis quam prælatis, ut neque in Capitulo Generali nec extra illud quocumque tempore, pro se, vel pro alio publice, vel occultè laborare audeant suadentes alicui ex electoribus

electoribus, ut sibi vel alteri suffragium ferat, aut neget, ad
munus Generalis, Abbatis, Discretis, Visitatoris, Socij,
aut iudicum inhabilitatum consequendum.

Neque similiter Capitulares sub eodem præcepto, & Censu-
ra cum clamore, seu alta voce, & tumultuose contendant, siue
asserant talem, vel talem personam debere, vel non debere in
aliquod ex prædictis officijs eligi, Coacti tamē Capitulo po-
terit quilibet Capitularis cum alio, vel ad summum tres Capi-
tulares simul inter se colloqui, conferre, & tractare quæ ad
maiores, & magis concordem Capituli, & electionum cele-
brationem expedire videbuntur, præsertim, ut digniores eli-
gantur, & electiones prudenter, & convenienter iuxta exigen-
tiam locorum, & officiorum fiant ad melius regimen, & ad
maiores utilitatem Congregationis.

Postquā vero factum fuerit signum ad quamlibet singularem
sessionem celebrandam usque ad finem illius, omnibus, & singulis
Monachis, & Capitularibus præcipimus sub eodem præcepto,
& censura ipso facto incurrenda, ne cum quocumque alio col-
loqui, seu sermocinari audeat, etiam per modum Consilij de
personis ad prædicta officia eligendis, neque alteri suum suffra-
gium quovis modo manifestare.

Numerus secundus relinquatur prout iacet.

21. Ex num. 3. deleantur Verba (intra prædictū tēpus facta.

22. Numerus quartus deleatur totus.

23. Num. 5. Ita ad finem addatur. Monachi verò qui huius-
modi factoribus ducti, officia Religionis alicui Monacho con-
tulerint, seu ad ea suffragium suum, etiam sine effectu dederint,
eo ipso sententiam excommunicationis incurrant.

24. Ex num. 6. deleantur Verba, sub prædictis præcepto, &
Censura.

Numerus septimus relinquatur prout iacet.

¶ Censura autem ferenda in hunc modum efformetur.

25. Nos frater. N. Generalis huius nostræ Congregationis
Benedictinæ cupientes quod electiones faciendæ in hoc capi-
tulo pure, & sincerè fiant, omnes Monachos Congregationis
nostræ admonemus in Domino, illisque præcipimus in virtute
sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto
incurrenda, ut nullus alium pro se, vel pro alio publice, vel

Voto pro fa-
voribus dā-
tes excommu-
nicatur pag.
282. n. 5.
omni die

Forma cē-
suræ præ fa-
voribus Capi-
tuli genera-
lis figenda.

occulte subornare audeat, illicite suadens alicui vel aliquibus ex electoribus, ut sibi vel alteri suffragium ferat, iuxta neget ad aliquod munus consequendum, & similiter omnibus, ac singulis antedictis sub eodem præcepto, & censura præcipimus ne cum clamore, seu alta voce, vel tumultuose contendant, utque asserant talem, vel talem personam in aliquod officium debere, vel non debere eligi. Imo postquam factum fuerit signum ad quamlibet singularem sessionem celebrandam, siquidem ad illius finem omnibus, ac singulis prædictis sub eodem præcepto, & censura ipso facto incurrenda, æque mandamus, ut nullus alium quocumque modo hortari, seu subornare audeat, neque cum illo colloqui sine sermone inari, etiam per modum Consilij quænam personæ ad aliqua officia debeant eligi, neque unus alteri suum suffragium quouis modo manifestet. Omnes autem, & singulos Monachos in hoc monasterio existentes admonemus, & exhortamur in Domino, ut quicumque reuerit subornationes aliquas factas ad electiones tunc temporis faciendas, quæ debeant iuxta iuris nostri dispositionem denunciari, eas subornatoresque reuelet coram Iudicibus competentibus antequam electiones ipsæ celebrentur, ut electiones pure, & sincerè fiant, & subornatores tanquam boni eorum hostes, & aduersarii possint puniri. Dat. tali loco tali die, &c.

Numerus octauus prout iacet relinquatur.

26. *in Const. 8. cap. 4. num. 23. in fine, addantur hæc verba.*
 Declarantes nostræ intentionis non esse in hac prohibitione comprehendere appellationes, vel recursus ad Sanctam Sedem Apostolicam, seu eius legatos, vel Nuncios, cum ad eos appellationes, vel recursus quouis modo impedire sit nefas.

Recursus ad
 Sanctam
 Sedem non pro-
 hibentur.

Os Padres Deputados pelo Capitulo Gêral da Congregação do glorioso B. S. Bento pera reformação das novas leis da dita Ordem, que foram confirmadas pella auctoridade de V. S. Illustrissima, pedem muy humildemente, que se sirua mandalas reformar, como se contem neste papel que começa.

Lib. I. Const. 3. nu. 5. S. Ad passivas, & acaba impedirest nefas, & contem seis folhas de papel escritas, noue regras mais, em conformidade do que está assentado com V. S. Illustrissima, & no de mais confirmalas de nouo. E R. M.

O mestre Fr. Mancio da Assumpção.

Fr. Thome da Ressurreição Procurador gêral.

Attentis narratis aliisque matura, & diligenti tractatione, & deliberatione præmissis auctoritate Apostolica, mandamus prædictas Constitutiones reformari vt supra, & in reliquis confirmari, vt petitur, & expediatur prouisio in forma, cum conditione, vt post illarum impræssionem, antequam publicentur debeant ad nos afferri, & non publicari sine alio nostro mandato aliàs omnia sint omnino nulla. Subscrip. Die 18. Ianuarij. 1630.

Laurentius Episcopus Hyeracen. Collector.

Laurentius

102

LAVRENTIVS Tramallus Dei, & Apostolicæ
sedis gratia Episcopus Hyeracensis, & Sanctissimis
D. nostri Domini Urbani diuina prouidentia Papæ VIII.
in Portugallia, & Algarbiorū regnis atq; dominijs Cos-
lector generalis Apostolicus cum facultatibus Nuncijs
Attentis narratis alijsque matura, & diligenti tractatione,
& deliberatione præmissis, auctoritate Apostolica nobis
concessa, & qua fungimur in hac parte Mandamus prædi-
ctas Constitutiones reformari, vt supra, & in reliquis, cō-
firmari vt petitur, cum conditione vt post illarum impræs-
sionem antequam publicentur debeant ad nos afferri, &
non publicari sine alio nostro mandato, aliàs omnia sint
omnino nulla; in quorum fidem præsentem manu nostra
subscriptas fieri, ac sigilli nostri impræssione communiri
iussimus. Dat. Vlisip. die 19. Ianuarij anno Domini
MDCXXX. Gaspar Galletus legationis abregiator feci,
&c.

Laurentius Episcopus Collector.

Locus *sigilli.*

Laurentius Episcopus Hyeracensis Collector.

Laurentius

CONSTITVTIONES EX SVPERIORIBVS

LIBRIS SELECTÆ, ET ALIÆ

à Sanctissimo P. N. Urbano Papa. VIII. ex certa

scientia confirmatæ, * *Ceteris in suo robore per-*

manentibus sub dispositione Capituli Generalis à quo

alterari, mutari, ac etiam super illis dispensari possit

*eodem modo * quo vsq; in presentem diem facere*

licuit, & non aliàs.

Urbanus Papa VIII. Ad futuram rei memoriam, &c.

Verba hæc
habetur in-
frâ prope fi-
nem.

* Modus au-
tē illas alte-
râdi habetur
supra lib. 3.
Constit. 9.
cap. 3. pag.
294.

RELIGIOSOS viros, qui obliti populum suum, & domum patris sui se ipsos abnegarūt, ac diuini numinis obsequijs manciparunt, præcipuo paternæ charitatis affectu completentes, ea, quæ pro felici eorum statu, atque regimine providè ordinata, & saneita sunt, vt ab omnibus ad quos spectat, inuiolabiliter obseruentur apostolicæ confirmationis robore libenter cōmunimus, prout conspiciamus in domino salubriter expedire. Aliàs siquidem à nobis emanarunt literæ tenoris subsequenti videlicet; Urbanus Papa VIII. Ad futuram rei memoriam. Regimini vniuersalis Ecclesiæ diuina dispositione præsidentes, ad ea libenter intendimus, per quæ personarum Regularium felici statui, & gubernio consulitur; Cùm itaq; sicut dilectus filius Benedictus ab spe Abbas, & Procurator Generalis totius Congregationis Sancti Benedicti Ordinis eiusdem Sancti Benedicti Regni Portugalliæ nobis nuper exponi fecit, ex diuersitate, & multitudine Constitutionum, seu

Rr

Diffinitionum

Diffinitionum Ordinis huiusmodi, perturbationes, & inconuenientia orta sint, & propterea dictus Benedictus Procurator nobis humiliter supplicari fecerit, quatenus ordinare, & decernere dignemur, vt ex omnibus in proximo Capitulo Generali fiat electio necessariarum, aptarum, & proportionatarum Regulæ, & obseruantia dictæ Congregationis, adiunctis etiam, quæ de nouo necessaria videbuntur, omnesq; ordinatæ, & per rubricas dispositæ ad venerabiles Fratres Nostros S. Romanæ Ecclesiæ Cardinales negotijs Regularium præpositos reuidentæ, & examinandæ, ac prout ius, & ratio postulabit confirmandæ transmittantur: super quibus etiam Collector Generalis in dicto Regno tunc existens informet, & deindè Constitutiones huiusmodi, vt præfertur, perpetuo, & interim antiquæ Constitutiones, & eæ quæ fuerunt à prædictis Cardinalibus approbatæ, obseruari debeant. Nos perturbationes, & inconuenientia prædicta iam exorta, & eorum quæ in dies magis exoriri possent, materiam de medio tollere volentes, supplicationibus dicti Benedicti Procuratoris Generalis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Cardinalium prædictorum consilio, quod vbi dilectus filius modernus Abbas Generalis eiusdem Congregationis sui Generalatus munus expleuerit, Capitulum Generale in simul collectis omnibus, Constitutionibus seu diffinitionibus quæ hætenus in Ordine huiusmodi extant tam confirmatas, quàm non confirmatas à Sede Apostolica, seu à Collectore prædicto, & ex ijs illas obseruandas statuere, & ordinare, atq; in vñ volumen redigere possit, quas cultus diuini augmento, obseruantia disciplina regularis, feliciq; Monasteriorum Congregationis præfata regimini, magis in Domino expedire arbitrabitur, facultatem Apostolicâ auctoritate regere præsentium concedimus. Volentes, & Apostolicâ auctoritate

auctoritate prædicta decernentes, vt postea Constitutiones, ac Diffinitiones à Capitulo Generali prædicto, vt suprà compilatæ deferantur ad Collectorem in dicto Regno pro tempore commorantem, qui illas examinet, ac recognoscat, & quid de eis sentiat, ad dictos Cardinales referat, ad quos etiã Constitutiones, & Diffinitiones huiusmodi, approbandæ transmittantur; interim verò Constitutiones, & Diffinitiones, in ijs tantum quæ prædictis Constitutionibus, vt præfertur, confirmatis non sunt, contrariæ, omninò obseruentur. Decernentes insuper præsentis literas validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suisq; plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectant, & pro tempore spectabit inuiolabiliter obseruari &c. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Congregationis prædictorum etiã iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis &c. Cæterisq; contrarijs quibuscunq; Datis Romæ apud S. Mariam maiorem sub Anulo Piscatoris die 2. Nouembris 1630. Pontificatus nostri anno octauo.

Cum autem sicut dilectus filius Procurator Generalis dictæ Congregationis nobis nupèr exponi fecit, in executionem præinsertarum literarum nostrarum, huiusmodi præfatæ Congregationis Monachi in ultimo illius Capitulo Generali ex omnibus Constitutionibus prædictis, inferius insertas selegerint, & porrecto per eos Venerabili Fratri Laurentio Episcopo Hieracensi iurium, & spoliorum Camera nostræ Apostolicæ in Portugallia, & Algarbiorum Regnis debitorum Collectori Generali; super illis supplici libello: idem Laurentius Episcopus, &

Collector per suas patentes literas die 16. mensis Decembris 1633. expeditas easdem Constitutiones per eum prius diligenter examinatas, & in sequentem formam redactas dignas reputauerit, quæ ad eosdem Cardinales transmittantur, & si illis bono, ac sælicti dictæ Congregationis regimini, ita expedire videbitur Apostolicæ confirmationis patrocinio muniantur; Constitutionū autem selectarum, ac supplicis libelli, nec non literarum patentium prædictarum, tenoris sunt subsequenter; videlicet.

De vnitatē
Congrega-
tionis supra
pag. 1. et 2.

¶ *Constitutiones* Ordinis S. Benedicti Regnorum Portugallia, à Sede Apostolica confirmandæ.

¶ *De Vnitatē Congregationis.* Statuimus primo secundum Pontificia sælicis recordationis Pij diplomata, vt omnia Monasteria nostra, quæ extant, & cuncta etiam in posterum erigenda in vnum pariter corpus coalescant; Omnibus, autem, ac singulis Monachis sic erectæ Congregationis in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub pænâ excommunicationis ipso facto incurrenda præcipimus nequis, illorum cuiuscunq; gradus, aut dignitatis sit per se, aut per interpositam personam, fauorem, auxilium, vel iuuamen quomodolibet impendat ad hoc, vt Monasterium aliquod à prædicta Cōgregatione separetur, vel à Generali independentes per se singulatim regatur. Sub iisdem præcepto, & cēsurâ, priuationeq; vocis actiue, & passiuæ, & cuiuscunq; dignitatis obtentæ, inhabilitatisq; ad aliā quācunq; in posterum obtinendam, præcipimus, vt nullus ex Monachis prædictis perpetuitatem in officio Generalis, Abbatis, seu alterius Prælati, Diffinitoris, aut Visitationis ambire, seu quomodolibet procurare, aut etiam à Congregatione spontē oblatam acceptare præsumat. Volumus præterea vt iisdem pænis subiaceat Monachus quacunque dignitate præfulgeat, qui tentatam perpetuitatem rescuerit, eamq; non reseruet.

pag. 4.

pag. 4.

¶ De Capitulo Generali. Singulis triennijs Capitulum Generale celebretur. Prima dies celebrationis eius, erit tertia mensis Maij, in qua festum agitur inuentionis Sanctæ Crucis. † In Capitulo Generali vocem actiuam habebūt Reuerendissimus Pater Generalis, Abbates, ac Prælati canonice electi, Diffinitores, & Visitatores. Accedent etiam cuncti Reuerendissimi Patres, qui anteaſtis triennijs Generalis officio functi sunt. Ex Magistris etiam Theologiæ vocales erunt quotquot fuerint professores in Academia Conimbricensi, qui per sex annos in ipsa Academia, vel saltem in Collegijs Congregationis legerint. Preter hos, vocales etiam erunt quatuor ex Lectoribus emeritis in Religione, qui antiquiores erunt, secundum habitus susceptionem, sublata in monachali antiquitate quacūq; dispensatione, quæ ad effectum præcedentiæ in hoc casu nulla omnino censeatur, omnesque Monachi censeantur inhabiles ad huiusmodi dispensationem impetrandam à quocumque superiore, vel ea vtendi, etiam si motu proprio illis esset concessa. Vocales etiam erunt socius, ac Secretarius Reuerendissimi. Procuratores Curiales, Olyssipponensis nempe, Portuensis, & Bracharenſis legitime electi. Procurator item Curia Romanæ, si legitime fuerit electus in Capitulo Generali, vel ex commissione illius vocalis tantū erit in proximo Capitulo postquam reuersus fuerit à prædicta Curia. Prouincialis similiter Prouinciæ Brasiliensis vocalis erit in proximo Capitulo celebrando, postquam peracto suo regimine, & accepto etiam ſindicatu officij sui, ac personæ in Regnum Portugalliæ remeauerit. Alij deniq; quos progressu temporis, Capitulo Generali vocales creare iustis de causis placuerit. † Congregatis ergo supra nominatis Patribus prædicta die inuentionis Sanctæ Crucis, canetur missa de Spiritu Sancto; fiat processio, & cætera omnia de more solito. † Sta-

De Cap. generali pag. 5

Vocales in Cap. generali pag. 6.

N.

N. R.

Missa de spiritu Sancto &c. pag. 12.

Iudices in
habilitatum
pag. 17.

Cōditiones
eligendorū
pag. 23.

tuimus vt initio eiusdem Capituli tres iu lices eligantur, qui inhabilitates, & subornationes capitularium, si quæ occurrerint, & iuridice fuerint probatæ iudicent. † Circa eligendos Statuimus vt nullus in Generalem creari possit, nisi trigessimū saltem Religionis annum attingat. † Nullusvè in Prælatum, Diffinitorem, Visitatorem, Sociū, aut Secretarium Reuerendissimi, vel in Procuratorem Curialem eligi ante vigessimū Religionis annum inchoatum, nisi aliās progressu temporis Capitulo Generali videatur cum aliquo dispensandū. Huiusmodi tamen dispēsationes nō fiant nisi cum duabus ex tribus partibus suffragiorum. † Quod attinet ad scientiam eligendorum Statuimus primo, vt nullus in Generalem; Diffinitorem; Visitatorem, Abbatem, seu Prælatum eligatur, qui saltem morali scientia nō sit sufficienter instructus ad monachale regimen, animarum curam, ac temporale administrationem. † Verum quia in Generali, Diffinitoribus, & Visitoribus, quibus alios corrigendi onus incumbit exactior doctrina requiritur, Præcipimus vt Generalis, & ex Diffinitoribus primus, & ad minus duo alij, nec non primus ex Visitoribus eligantur, qui Sacræ Theologiæ per quadriennium operam dederint, vel qui in iure gradu aliquo sint insigniti.

Electio gē-
neralis in-
ter media
quando nō
celebranda.
pag. 25.

Electores in-
ter medijs.
pag. 37.

¶ *De electionibus inter medijs.* Si munus Generalis intra tres ultimos menses triennij vacare contigerit, Generalis electio non celebretur, sed Visitor primus, vel illo legitime impedito, Visitor secundus vice Generalis munere fungatur, & in uiduata Domo Reuerendissimi Abbatis vicē gerat vsq; ad Capitulum proxime celebrandum ubi more solito præsidebit cum limitationibus etiam solitis. † Si labente triennio Abbatialis aliqua dignitas, vel munus Diffinitoris, vel Visitoris, seu alterius cuiusvis Prælati vacauerit electores eorū qui suffiendi sunt erūt. vñ-
decim

decim, scilicet Generalis, Diffinitores, ac Visitatores intra Prouinciam Duriminæ existentes, & quor deerunt ad vndecimum numerum explendum supplebitur ex Abbatibus Interamnenſibus, qui tempore fiendæ electionis superſites, & in Prouincia Duriminæ reperientur, incipiendo ab Abbate Portuenſi, vel eo impedito ab eo qui proxime illi ſuccedit, & ita gradatim proſequendo iuxta ordinem, & dignitatem Abbatiarum Interamnenſiū donec ad vltimam deneniatur. Quibus expletis iterum ad primum Portuenſem reuertetur obſeruando ſemper ordinem antedictum, ita vt Abbas, qui in præcedenti electione vocalès fuerit, non admittatur in ſequenti, ſed alij, qui immediate, & proxime attigerint inferiorem Abbatem, qui in præcedenti electione vocalis exitit. Quod ſi forte aliquis ex dictis Abbatibus tempore faciendæ electionis mortuus, vel abſens à Prouincia Duriminæ quacumq; ex cauſa etiam publica, vel Religionis, vel forte excommunicatus, ſuſpēſus, aut carceratus exiſtat (quo caſu alius in ordine ſequens aſumi debet) quāuis poſtea redeat, vel impedimentū ceſſet, aut Abbas in locū defuncti ſufficiatur, nullatenus admittendus erit ad eligendum in ſequenti electione extra locum, & ordinem ſuum, ſed reputabitur ac ſi loco ſuo verè eliſſet. † Si intra octo dies duæ, vel plures Abbatiæ, vel officia vacare contigerit, iidemet Abbates, ad quos illo turno ſecundū præſatum ordinem ius eligendi pro vna vacatione ſpectabat, erunt omnium electores, ac electiones illæ (quāuis plures) ad effectum vt ſequentes Abbates vocandi minime ſint, pro vna electione reputabuntur. † Quod æque obſeruabitur, quando aliquis ex Abbatibus electoribus ad Abbatiam, vel officium, vacans eligitur. Nam electio ſui ſucceſſoris ad eosdem Abbates compræhenſo etiam ipſomet electo omnino ſpectabit nec alij ſequentes vocandi erunt.

† Si quis

Electores in
terminis le-
gitime im-
pediti. † Pos-
sunt Procu-
ratorē mit-
tere.

† Si quis ex prædictis electoribus scilicet Diffinitoribus, Visitatoribus vel Abbatibus intra prædictam Prouinciã Duriminã existentibus ex legitimo impedimento ad electionem accedere minime valeat, Procuratorem mittere non prohibetur Monachum vnum sui Monasterij, vel illius, vbi celebranda erit electio; dummodo talis sit, qui iuxta conditiones in Capitulo Generali obseruari solitas, vices absentis supplere possit. Si autem Procuratorem nõ mittet electio per præsentés tantum valide celebrabitur. † Reuerendissimo tamen vbicumq; intra Regni fines cõmoranti, integrum semper erit Monachum idoneum designare, qui vices illius gerat in præsidendo, & suffragando, quando electioni intermediæ adesse nequeat. † Ad passiuas, & intermedias electiones Abbatiarum in ipso triens progressu vacantiũ inhabiles esse volumus, alios Abbates actuales † Permissum tamen erit ad Abbatiam Vlyssipponensem, Conimbricensem, & Portuensẽ etiam alios Abbates actuales promouere, dummodo tamen nõ sit aliquis ex his tribus.

Abbatès alij
pessunt pro-
moueri ad
Abbatia Oli-
ssippon. Co-
nimbric. &
Portuen.

Generalis
quæ tenetur
obseruare
pag. 45.

¶ De Generali. Licet Generalis soli Sedi Apostolicæ immediate subiiciatur volumus tamen vt Constitutiones nostras, nec non, & cætera omnia à Capitulo Generali præcepta, ordinata, ac diffinita obseruare teneatur. † Cæterum cum Reuerendissimus bicipiti dignitate fulgeat Generalis nempe, & Abbatis, statuimus, vt in Monasterio illo, in quo Abbatis munere fungitur eadem obseruare teneatur, quæ cæteri Abbates in suis seruare tenentur. † Si dubium aliquod quod vere dubium sit circa leges occurrat, Reuerendissimus maturo consilio premisso illas interpretari, & explicare poterit, huiusmodi tamen declaratio vim legis non habebit, sed directionis practicę tantum circa casum illum specialem tunc temporis occurrentem, & hanc potestatem non poterit Reuerendissimus alicui alteri

Potest decla-
rare verè du-
bia pag. 47.

alteri delegare. † Ne autem detur occasio ferendi contrarias interpretationes iuxta vnius cuiusq; sensum, in proximo Capitulo Generali tale dubium proponatur, vt Capitulum determinet quid ab omnibus in tali casu sit obseruandum, resolutioq; Capituli vim legis habebit. † De querelis item, offensionibus, grauaminibus subditorum erga Prælatos, si videlicet Abbas subditum suum offensa-uerit, aut iniuste grauauerit, Reuerendissimus agnoscat, & iudicet ita prudenter, & iuste, vt caput cum membris, & cum capite membra in pace, & lætitia Domino famuletur. † Non poterit Reuerendissimus Constitutiones, diffinitiones, aut ceremonias à Capitulo Generali stabilitas immutare, aut alterare, obseruationem, & executionem illarum impedire, vel prohibere, aut alias nouas addere, seu in prædictis Constitutionibus, aut diffinitionibus dispensare, nisi aliud in proprijs locis annotetur, Nec item in visitationibus Visitorum, censuris, aut præceptis in illis impositis, si secus facere præsumpserit prædicta mutatio, alteratio, prohibitio, additio, aut dispensatio nulla, & irrita sit; Non poterit absq; licentia Capituli Generalis, & decreto eiusdem cœnobii Congregationis deferere, aut mutare, nec alia de nouo extruere, situm illorū emere, acceptare, aut eligere, quod si in progressu triennij necessitas occurrat ad aliqua ex prædictis peragenda à Reuerendissimo, Diffinitoribus, ac Visitoribus quid agendum erit poterit diffiniri.

¶ De Visitoribus. Quoniam Sacris Canonibus, Sacroq; Concilio Tridentino annuatim visitare maxime consonum est, † Statuimus vt Monasteria Congregationis nostræ in primo, & tertio anno triennij visitentur à Reuerendissimo. In secundo à Visitoribus. † Præcipimus, vt visitationis tempore in refectorio tam Reuerendissimus, quàm Visitores cum Conuentu comedant, ean-

Declarationes generales non habet vim legis.

pag. 47.

In Capitulo sunt proponenda.

De querelis subditorum agnoscat.

pag. 47.

Quæ non potest Generalis, pag. 49.

Visitores quando tenentur visitare. pag. 55.

Comedant cum conuentu. pag. 58.

ss. demq;

Nō permit-
tant cellas,
& lectus or-
nari. pag.
59.

Non accipi-
ant munera.
pag. 59.

De quibus
personis, &
culpis pos-
sūt inquire-
re. pag. 60.

De pēnis,
quas possūt
imponere
pag. 70.

eandemq; refectiōem, & cibos, siue carnis siue piscis
sint comedant. Parietes etiam cubiculorum in quibus
vel dormiunt, vel hospites recipiunt, nullo apparatu per-
mittant ornare; excipimus imagines sanctorum aliasq; ef-
figies. Lectus etiam monachalis sit, alioquin in syndicatu
suo puniantur. † Præcipimus ut neq; à Prælato, neq; à
Monachis visitandis. Visitatores ipsi munera accipiant,
præter comestibilia, & quæ momenti non sint, & estima-
tione digna, aliàs tam donantes, quàm recipientes voce
passiua careant in Capitulo Generali. † Circa personas,
culpasq; de quibus possunt inquirere, & ad illarum puni-
tionem procedere, statuimus primo, ut inquirent tum de
Prælato, tum de subditis illius Monasterij quod actualiter
visitant, tum etiam de famulis, ac familiaribus illius.
† Præterea nè frequentibus, seu medietis Monachorum
translationibus, culpa aliquando impunita remaneat, in-
quirant etiam de omnibus alijs, tum Prælatis, tum subdi-
tis, cum quibus isti actualiter visitati, aliquo tempore
contubernales, aut conuentuales, extiterint, ab ultima
visitatione præterita usq; ad illam presentem. Quod si ali-
quid cōtra absentes sufficienter probeatur, eos Visitatores
iuridice puniant quantumvis visitatio Monasterij, in quo
commorantur finita iam sit, atq; transacta. † De culpis
vero commissis, & iam punitis, ante ultimam visitationem
non poterunt inquire nisi forte adhuc vigeant, aut re-
pullulent. † Quod tamen attinet ad pēnas, & præcep-
ta imponenda, statuimus primo, ut neminem possint pri-
uare voce actiua, aut passiua, nec Prælatum officio suo,
nisi id à iure, Constitutionibus, aut Diffinitionibus præci-
piatur. † Secūdo ut ijs, quæ sub pena aliqua derelinquuntur,
vel sub virtute sanctæ obedientiæ in Consiliis, iuribus,
aut diffinitionibus descripto sunt præcepta, nihil aliud in
diffinitionibus addere possint, aliàs tale additamentum inu-
sit,

fit, & inane. Alijs vero rebus, quibus specialis pœna per
leges statuta non sit arbitrariam poterunt imponere, cor-
poream præsertim. † *Non poterunt tamen Visitatores* aliquid
Prælati præcipere, vel mandare directe, vel indirecte per
cuius inobseruantia ipsi nō valeant admitti ad ferendū suf-
fragium, neq; eidem aliquid iniungere sub pœna priva-
tionis officij sui, actiue, siue passiue vocis, nisi talis pœna
à iure, Constitutionibus, vel diffinitionibus præcipiatur
imponi, neque similiter Reuerendissimus in visitationi-
bus, seu extra illas aliquid sub ipsa pœnis poterit præci-
pere Prælati, neq; illos officio suo, actiua, seu passiua vo-
ce privare, nisi similiter eadem pœna à iure, Constitutio-
nibus, vel diffinitionibus expressè sit imposita. † Præcep-
tum vero obligans ad mortale, interdicti, aut excommu-
nicationis pœnam ipso facto non poterunt imponere con-
uentui nisi suffragantibus illis cum Abbate simul, & consi-
liarijs percalescos albos, & nigros maior pars assentiatur;
que suffragia coram omnibus calculentur. Si autem præ-
dicta aliqua præcepta, vel censuras ea forma non seruata
aliter conueniat imposuerint, hæc præsentī Constitutione
ea irrita esse declaramus. Singularibus autem personis im-
poni cum fuerit necessarium nō prohibemus. *Sed si aliqua
transgressa imponatur* contra aliquem vocalem in Capitulo
Generali, adueniente dicto Capitulo, eo ipso censeatur
sublata; ita ut in illo possit habere vocem adiuam, & pas-
siuam, ac si censuratus non fuisset. Ad effectum tamen
ferendi, vel suscipiendi suffragium, talis ac si excommuni-
catus esset absoluitur, in forma Ecclesiæ, & ab ipso Cap-
itulo iuxta qualitatem criminis punietur. † Multitudinem
præceptorum Visitatores non curent, neq; item propter
singulares defectus, vniuersum grauent conuentum co-
munem legem statuentes; sed eos qui singulariter deli-
querint, singulari supplicio puniant, ut facilius emen-
dentur

Quomodo
possunt præ-
cepta, & ce-
suras impo-
nere. pag.
71.

pag. 71.

Si diuersi-
mode sen-
tiat, tertius
assumatur, à
Capitulo de
putandus.

Diffinitores
pag. 76.

Que Diffi-
nitores, & Vi-
sitatores ec-
clia, in
suis Monas-
terijs serua-
re. pag. 77.

dentur. † Quod si alter ab altero dissentire contingat cir-
ca intelligentiam alicuius legis pro explicatione illius Re-
uerendissimum consulent. Si autem diuersimode sentiant
circa sufficientiam probationis alicuius delicti, aut circa
pœnam delinquenti imponendam assumatur tertius in
Capitulo Generali pro huiusmodi causis dubijs specialiter
deputatus, in cæteris vero ordinandis, ac præcipiendis
Visitatoris primi iudicium præualeat.

¶ De Diffinitoribus. Supremum diffinitorij tribunal quatuor-
que diffinitoribus constans, maiorum nostrorum vestigijs in hærentes, tum ob alias rationes, tum ex eo, vel
maxime, statuimus, & stabilimus, vt in eo quinque viratu
innocentiæ præsidium, iustitiæ patrociniū præsto sem-
per adsit, ac perenniter conseruetur. † Mandamus autē,
& statuimus, vt tam Diffinitores, quàm Visitatores in
Monasterijs, in quibus conuentuales existunt, chorum
sicut alij Monachi diu, noctuq; frequentent, saluis tamen
priuilegijs ratione ætatis, vel quouis alio titulo per leges
illis concessis: culparum Capitulis ferijs tertijs, & sextis
interfint. In refectorioq; iisdem vescantur cibis quibus
conuentus vescitur, & cum eodem jejunante jejunent,
nec dispensandi cum illis ratio præclsa sit dignitas officij,
nisi vera adsit necessitas, & indigentia personæ. Ad hæc
si Sacris literis fuerint eruditi, à munere prædicandi non
desistant, sed predicatorum Monasterij coadiuent. in cæ-
terisq; obseruantijs regularibus ita se habeant, vt sicut re-
ligionis sunt optimates, ita exemplo sint primores. Ad
munus Diffinitorū spectat iudicare grauamina Monaste-
rijs, Prælati, aut subditis illata à Reuerendissimo, seu Vi-
sicatoribus. † Statuimus ergo vt quicumque opprimi,
& grauari à Visitatoribus, vel à Reuerendissimo, tam in
visitatione, quam extra illam se senserint, Diffinitorij iu-
diciū poterunt implorare, ac per modū simplicis querel-
læ,

12, & defensionis a dillud recurrere. Ne autem huius modi prætectu obedientiæ, patientiæq; meritum friuolis sæpe querellis euacuetur, & regulare supplicium passim declinare præsumant, decernimus, vt in casibus tantum subsequenter, aut alijs suis locis annotatis ad præcitatum implorationis remedium Monachis liceat conuolare; Primo si Reuendissimus, vel visitatores aperte contra leges aliquid faciant, aut præcipiant, debitaq; reuerentia admoniti in præcepto adhuc persistant. Secundo si Reuendissimus aut visitatores pro libito causam alicuius inceptam noluerint per sententiam diffinitiuam finire, & iudicare, sed indecisam, & suspensam habere; Tertio priuationis vocis actiue, aut passiuæ cuiuscumque Monachi: priuationis item, aut suspensio alicuius Prælati. Quarto priuationis muneris Visitatoris, Diffinitoris, aut alterius capitularis, Regentis, vel Lectoris Philosophiæ, seu Theologiæ. Quinto pena reclusionis, carceris aut nerui si spatium dierum quindecim superet, si autem spatium prædictæ pænæ breuius sit, implorationem Visitatores non admittant.

¶ De Abbasibus. Ne præpostero regimine Prælati temporalibus incumbant, & spiritalia alijs comendant, præcipimus, vt in choro, refectorio, cæterisque actibus conuentualibus quibus suis ducatum præstent, suæq; præsentia animos illis adhiſcant, vt suauius, perfectius, ac sine murmuratione religionis onera possint; quod si aliqui in prædictis culpabiles, & remissi inuenti fuerint à Reuendissimo, & Visitatoribus exemplari suspensione ab officio suo puniantur. Non solum autem Prælati actibus conuentualibus interesse tenentur, sed etiam in conuentibus residere, cum absente pastore facile oues abescent, Ratui-
mus igitur ne absque legitima causa extra septa Monasterij egrediantur, frequentes etiam egressiones quoad fi-

Casus pro
quibus im-
plorari po-
test Diffini-
torium pag.
78.

Abbatibus ac-
tus Conuen-
tuales fre-
quentes
pag. 220.

Quando pos-
sunt egredi
à Monaste-
rio. pag. 220.

eripossint euitent, quod si de assiduitate, & frequentatione absque rationabili causa iuste fuerint notati in visitationibus coerceantur, prædictæ egressiones illis prohibeantur, & si non emendauerint, vel priuentur voce in Capitulo Generali, vel ab officio suspendantur; Cum vero necessario exierint à Monasterio, quoad fieri possit sociati egrediantur præsertim cum ad vrbes, & oppida egrediuntur.

¶ De Predicatoribus. Statuimus vt nullus ad ministerium predicationis verbi Domini admittatur, quin prius Theologiae annis finitis secundum Constitutionem collegij à tribus saltè grauius, & peritis Theologis diligenter simul examinetur, ipsorumq; probetur iudicio: nec ante huiusmodi examen & approbationem Abbas aliquem Episcopo presentare audeat, secundum Constitutiones salicis recordationis Clementis VIII. Nullus similiter qui gradu aliquo Theologiae, vel Sacrorum Canonum non sit insignitus, de honore audiendas secularium confessiones à Palatis præsentetur Episcopis, quin prius à tribus saltem peritis fratribus secundum prædictam Clementinam Constitutionem examinatus, à duobus saltem quoad sufficientiam scientiæ approbetur.

¶ De Lectione aduali. Statuimus præterea Sacrorum Canonum, Sacrisq; Concilij Tridentini Sanctionibus adhaerentes, vt tribus velbus in hebdomada lectio habeatur casuum conscientiae in Monasterijs maioribus Congregationis nostrae. Ne autem diuini modi lectio perfructuosa sit, ordinem sequentem in ea seruari precipimus; Ferijs secundis, quartis, & sextis finis utriusque quadrantis sine spatio transactio sint habulampulsetur ad prædictam lectionem, quæ per tres quadrantes durabit; in duobus primis dictabit de doctrinae catholicae, in tertio dictata explicabit, & interrogabit audientes. Per binos menses Conclusiones ex dictis habeantur, in his principis et terminis.

¶ De

¶ De Studio Literarum. Statuimus insuper, quod duobus in locis studium Theologiæ, ac Philosophiæ vigeat, in Collegio scilicet Conimbricensi, & in Collegio Vlyssiponensi, vel alijs secundum quod progressu tēporis Capitulum Generale magis viderit expedire. † Ex auditoriis Theologiæ cursu finito Bacchalaureandi, vulgo passantes eligantur, quorum munus erit in Collegijs Theologiæ quotidianis Conclusionibus illius alternatim per hebdomadas præsidere. † Omnes illi Bacchalaurei gradū in Academia Conimbricensi assumant; In eadē Academia, vel etiam intra ordinem secundum priuilegium a Sanctitate Clementis VIII. nobis concessū Magistri in Theologia poterint creari, adimpletis prius conditionibus prærequisitis à Capitulo Generali. † Lector autem Philosophiæ iuxta prædictum priuilegium Magister in Artium facultate in ordine creetur. Lectores Theologiæ, qui duodecim lectione expleuerint annos, emeriti, seu ut aiunt iubilati nuncupentur, nec deinceps ad legendū, vel *prædicandū* ulterius teneantur.

¶ De Oratione. Præcipimus primo, vt omnia quæ circa officium diuinum, suffragia pro fratribus, & benefactoribus defunctis ex more sunt statuta, vel pro tempore statuenda integre seruentur. † Circa recitationem vero officij parui Desparæ Virginis singularem erga illam deuotionē, & antiquam nostri ordinis consuetudinem instaurari, atq; conservari cupientes, statuimus, vt diebus singulis officium paruum eiusdem Gloriosæ Virginis conuentualiter recitetur. † Statuimus, vt tribus temporibus mentalis habeatur oratio; Primo, post matutinum, secundo post primam, tertio dicto completorio post laudes Desparæ Virginis. † Post vesperas autem officij diuinæ orationi quoq; vacent nouitij, & iuniores professi in oratorio suo congregati.

Studium literarum vigeat Conimbricensi, & Olyssipone, pag. 249.

Passantes eligantur, pag. 263.

Bacchalaurei creantur, pag. 265.

Lectores Theologiæ, quando emeriti, pag. 270.

Quæ pertinent ad officium diuinum, & suffragia integre seruentur, pag. 296. & sequentibus.

Oratio mentalis quando habenda, pag. 299.

Silentium
quando ob-
seruandum.
pag. 214. &c.

Receptus in
cellam. pag.
215.

Ieiuniorum
observatio.
pag. 220.

Festorum
observatio.
pag. 221.
n. 8.

Flagellatio-
nes Conue-
ntuales. pag.
221.

Pauperes 12
tribus dieb.
recipiatur
ad prandiu.
pag. 223. n.
4.

Victus Mo-
nachoru s. r.
uetur. pag.
22. &c.

Refectio co-
nventualis sit
vniformis.
pag. 228.

Vestitus
Monachoru
seruetur.
pag. 230. &c.

¶ De Silentio, & Alijs Observantijs. † Præcipimus primo
ut silentium locis, & temporibus solitis solicite seruetur.
Quoniam vero mutiloquiū abusus Monachorū est oportetq;
ut radicitus euellatur. † Præcipimus Prælati ac Prioribus
ut super hoc maxime inuigilent, atq; non permittāt
matutino tempore Monachos confabulari, extra cellas
vagari, lusibus seu ludis vacare, aut aliquid simile facere,
huiusmodiq; confabulatores, vagos, ac otio vacantes cuius-
cumque sint status irremissibiliter puniant. † Præterea
iuxta Sanctam regulam statuimus ut post prandium hye-
mis etiam tempore cum silentio Monachi se se recipiant
in cellulas suas. † Ieiunia solita seruentur, feria autē sexta
habdomadæ Sanctæ pane tantum, & aqua, herbisq; seu
oleribus crudis hora prandij reficiant Monachi. † Præter
dies festos ab Ecclesia, vel ab Episcopis institutos, quos
observare tenemur, Trāsitus etiam, & Translatio S. P. N.
Benedicti tamquam dies festi in Monasterijs nostris co-
lantur, familiaresq; à labore quiescant. † Flagellationes
conventuales diebus solitis habeantur. † Præter eleemo-
synas communes quæ quotidie ad ostium Monasterij fie-
ri solent, statuimus præterea, ut in die, quo Transitus S. P.
N. Benedicti celebratur, & in Translatione eiusdem duo-
decim pauperes (sicut feria quinta in Cæna Domini fieri
solet, ac fieri præcipimus) prædeant, illisq; tamquā Chris-
to Domino ministretur in honorem eximie S. Patriarchæ
charitatis. † Et ea quæ ad victum Monachorum spectant,
ut mos est, seruentur. Præcipimus tamen, ut mensa, seu re-
fectio corporalis conventualis sit vniformis, omnesq; Mo-
nachi, atq; adeo superiores etiam quicumque eodem pa-
ne, eodemq; vino eodemq; obsonio conventualiter ves-
cantur, neq; ratione dignitatis, aut officij plura habeant
fercula. † More item solito prout statutum est in dumen-
ta, & calceamenta Monachis dentur, in his autem vnifor-
mitas

mitas seruetur, & vanitas arceatur, vnde præcipimus, quod vestes omnes, tam interiores, quam exteriores, calceamenta, sudariola, & cætera omnia, quæ Monachis dantur, vel quæ ab alijs personis donari contigerit, oculis prius Prælati aspiciant, quàm ad vsum facultatem concedant, expendantq; an sint indumenta regularia, & quæ huiusmodi non fuerint, nullatenus concedant, super quo cõscientias eorũ grauitèr oneramus, in visitationibusq; a Generali, & visitatoribus, si in his nõ fuerint solliciti, puniantur. † Valetudinariũ pro infirmis sit sufficienter prouisum, & infirmi fratres cum omni diligentia, & charitate curentur, Prælati autem, qui in illorum cura miseris, & parum charitatiui fuerint, per tres menses suspendantur, † Similiter etiam hospites cum omni officio charitatis suscipiantur. † A Bibliotheca conuentuum, nec libros, nec manu scripta, quæ ad eam pertinent Monachus aliquis extrahat nisi cum limitationibus solitis, vel ex licentia Capituli Generalis, quod obseruetur in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pæna excommunicationis ipso facto incurrenda. † Tituli prædiorum Monasterij, & illorum visoriae fiant more solito. † Arca depositi, in qua conuentus pecunia asseruatur, tres habeat clauigeros, & pecunia quindenij pro rata quotannis debita in prædictam arcam iniiciatur, vt tempore suo integre ac facile solui possit. † Ex Archiuo Monasterij nulla alicui tradatur scriptura, quin prius ipse accipiēs pignore dato in Archiuo asseruando, subscribat etiã in libro eiusdẽ Archiuij, se talẽ, vel talẽ scripturã recipisse, quod Archiuarius sub virtute sanctæ obedientiæ obseruet, † Pro correptione deniq; defectuũ Monachorum capitula culpatorum bis in hebdomada habeantur, prout fieri solet. † Circa fugitiuos vero, apostatas, & ab ordine eiectos, aut eijciendos, decretum Sacræ Congregationis nuper editum ad vnguẽ seruetur. Quod

Prælati prius oculis aspiciant, quæ ad indumentum, & calceamenta Monachorum pertinent. pag. 234.

Infirmary sit prouisa. pag. 185. n. 10.

Pæna prælatorũ qui infirmary non habent prouisam. pag. 86. n. 12.

A Bibliotheca cõuentus non possunt libri extrahi. pag. 123. n. 50.

Tituli, & Visoriae Casaliũ fiant more solito. pag. 163. & c. Arca Depositũ 3. simul habeat Depositarios. pag. 177.

Pecunia quindenij quomodo soluenda. pag. 177. Scripturæ archiuij quomodo danda. pag. 171. n. 77.

Circa Appel-
lationes
quid obser-
uandū. pag.
289.

Supplicatio
pro confir-
matione.

attinet ad appellationes, statuimus, vt non nisi hoc ordine gradatim seruato, nulloq; medio prætermisso impleretur. Ab Abbate ad Generalē, à Generali, seu à Visitoribus ad Diffinitorium, à Diffinitorio, & iudicibus inhabilitatum, seu subornationum tempore Capituli ad ipsum Capitulum, Tempore vero electionis intermediae ad ceteros electores, qui ad electionem faciendam fuerint Congregati. Quod si aliquis secus fecerit carceri mancipetur donec præscriptum ordinem seruet. † *Declarantes tamen nostra intentionis non esse in hac prohibitione comprehendere Appellationes, vel recursus ad Sanctam Sedem Apostolicam, seu eius legatos, vel nuntios, cum ad eos appellationes, vel recursus quouis modo impedire sit nefas.*

¶ *Sequitur Supplicatio Procuratoris Religionis prædictæ. Illustrissime Domine Exponitur Illustrissima D. V. pro parte humilis oratoris Fratris Mantij ab Assumptione in Sacra Theologia Magistri, & per Reuētendissimū Patrem Fratrem Antonium à Regibus totius Benedictinæ familiæ in hoc Lusitaniz Regno Generalem excommiſsione Capituli Generalis ad præsentem effectum Procuratoris delegati, quod in proximo Capitulo Generali anno Domini M.DCXXXII celebrato cuncti totius prædictæ Congregationis patres vocales Congregati, ex omnibus Constitutionibus, & diffinitionibus, tam confirmatis à Sede Apostolica, quàm non confirmatis, quæ in prædicta Congregatione obseruabantur, matura præhabita deliberatione iuxta diploma à Sanctissimo D. N. Papa Urbano die XI. Nouembris M.DCXXX Expeditum selegerunt eas, quas pro cultus diuini augmento obseruantiz disciplinzq; regulari, ac saluti Monachorum regimini magis expedire in Domino iudicarunt, quæ in proximis precedentibus septem folijs transcriptæ fideliter continentur, & has dumtaxat optant, & exorant prædicti Patres vocales, vt à Sede Apostolica confirmentur, & in perpetuum obseruari præcipiantur, nullæq; aliæ, siue Constitutiones, seu diffinitiones in prædicta Congregatione confirmatæ censeantur, sed præsentibus tantum de quibus Apostolica confirmatio requiritur*

quiritur inuariabiliter permanentibus, cetera ad arbitrium mancant Capituli Generalis. Verum quia iuxta prædictum Sanctissimi D. Nostri diploma tales Constitutiones selectæ, & compilatæ ad Illustrissimum D. Collectorem in prædicto Regno pro tempore commorantem deferri debeant, ut illis examinatis, & recognitis, quid de eis sentiat ad eminentissimos Dominos Cardinales negotijs regulariû præpositos referat, eas prædictus orator fideliter transcriptas offerens. Supplicat humiliter, ut ab Illustrissima D. Vestra examinetur, & recognoscantur, & quid de eis sentiat ad eminentissimos Dominos Cardinales prædictos referat ad effectum, ut prædictæ dumtaxat Constitutiones à Sede Apostolica confirmentur, & in prædicta Cōgregatione perpetuo observari præcipiantur, ceteris ad arbitrium Capituli Generalis remanentibus. Frater Mancius ab Assumptione Magister in Sacra Theologia Procurator Congregationis.

¶ Nos Laurentius Tramallus Dei, & Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Hieracensis in Lusitania, & Algarbiorum Regionis cæterisque Dominijs pro Sancta Sede Apostolica cum Nuncio facultate Collector Generalis prædictas Constitutiones nobis per prædictum Patrem Fratrem Mancium dictæ Congregationis Benedictinæ Procuratorem oblatas iuxta mandatum Sanctissimi Domini Nostri Papæ per nos metipsos, aliosque graves, & Religiosos viros vidimus, ac diligenter examinavimus, & in prædictam, quæ apparet, formam redactas, dignas reputavimus, quæ iuxta idem Apostolicum mandatum, ad Sacram Congregationem eminentissimorum Dominorum Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præpositorum transmittantur, ut si suis eminentijs bono, ac felici dictæ Cōgregationis regimini ita videbitur expedire Apostolica cōfirmatione cōmuniantur, & inviolabiliter observari mādentur. Cæteris Cōstitutionibus, & diffinitionibus dictæ Cōgregationis, quatenus sint licitæ, & honestæ, & decretis Concilij Tridentini non cōtrariæ, in suo robore permanentibus, sub dispositione Capituli Generalis eiusdē Cōgregationis, à quo mutari, alterari, ac etiā super illis dispensari poterit eodē modo quousque in prædictæ diē facere licuit, & non aliàs, & cetera. In quorū omniū, & singulorū fidē præfates nostra manu subscriptas sigilli nostri

Tt a

fecimus

Decretū, &
in formam
Illustrissi-
mi D. Col-
lectoris.

fecimus impræssione muniri. Dat. Vlyssipponē die XVI. mēsis Decēbris *MDCXXXIII*. Laurētius Episcopus Hieracēsis Collector Apostolicus.

Confirmatio
Pontificia.

¶ Nobis Propterea dictæ Cōgregationis Monachi, ac Procurator Generalis humiliter supplicari fecerūt, vt eadē præsertas Cōstitutiones reservato tamē eidē Capitulo Generali super alijs arbitrio iuxta ipsius Laurē.ij Episcopi, & Collectoris sētentiā approbare, & cōfirmare de benegnitāte Apostolica dignāremur. Nos igitur Monachorū, & Procuratoris prædictorū votis quantū cū Domino possumus annuere, illosq; spiritalibus fauoribus, & gratijs prosequi volētes, & eorū singulares personas, à quibusvis excommunicationis, suspēisionis, & interdici, alijsq; Ecclesiasticis sētentijs, cēsuris, & penis à iure, vel ab homine, quāvis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existūt ad effectū prædictū dūtaxat cōsequēdū harū serie absolvētes, & absolutas fore cēsetes, huiusmodi *supplicationibus inclinati, de eorū Cardinālū cōsilio præsertas Cōstitutiones prædictas Apostolica Authoritate tenore prædictū approbamus, & confirmamus, illisq; innolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos, tā iuris quā facti defectus, si qui in eis quomodolibet interuenierint supplemus.* Decernētes præsertas Cōstitutiones, ac præsertas literas, validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tēpore quomodolibet spectabit innolabiliter observari debere, *ac irritū, & inane quidquid fecus super his à quoquā quavis authoritate sciēter, vel ignorāter cōtingere attētari.* Nō obstantibus Cōstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cōgregationis etiā iurāmēto, cōfirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia corroboratis, statutis, & cōsuetudinibus, ceterisq; cōtrarijs quibuscūq; Dat. Romæ apud S. Petrū sub Annulo Piscatoris die 13. Ianuarij 1635. Pontificatus nostri anno duodecimo.

Locus Sigilli.

M. A. Maraldus.

LITERÆ PROCURATORIÆ CAPITULARIUM ABSENTIUM.

Pag. 74

Reuerendi admodum Patres.

VONIAM legitimo impedimento sum detentus, & in præfenti Capitulo præfens assistere nequeo, per has literas Commissionales (proiut nostræ Constitutiones decernunt) Procuratorem meum constituo Reuerendum P.

Fr. N. quantum secundum Ius possum, ac debeo, ut vicem, & vocem meam suppleat in omnibus, quæ in Capitulo tractanda fuerint, vel à me fuissent gerenda, si præfens adesset. In cuius fidem propria manu subscribo, & quod legitime impeditus sum sub iureiurando officij mei affirmo, Deus autem pacis illuminet, & custodiat Paternitates vestras, atque in beneplacitum voluntatis suæ dirigat. Datis, &c.

Fr. N.

¶ Orationes dicendæ prima die Capituli, & ante singulas sessiones illius.

Pag. 75

PRIMA die Capituli Generalis, finita Processione, ante Missam dicantur Versus, & Orationes sequentes.

Vers. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur, Alleluia. Resp. Et renouab. &c. Vers. Mitte nobis Domine auxilium de sancto, alleluia. Resp. Et de Sion, &c. Vers. Memor esto

Aaa

Congre.

ij. Orationes, & Cōm. pro Cap. general.

Congregationis tuæ, alleluia. *Resp.* Quam pos. &c. *Vers.*
Ora pro nobis B. Pater noster Benedicte alleluia. *Resp.* Vt
digni, &c. Oremus.

DEVS qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratio-
ne docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere,
& de eius semper consolatione gaudere.

Actiones nostras quæsumus Domine aspirando præ-
ueni, & adiuuando prosequere, vt cuncta nostra ora-
tio, & operatio à te semper incipiat, & per te cæpta finia-
tur.

Defende quæsumus Domine B. Maria semper Virgi-
ne intercedente istam ab omni aduersitate Congre-
gationem, & tibi toto corde prostratam ab hostium tuere
clementer insidijs.

Intercessio nos quæsumus Domine B. Patris nostri Be-
nedicti Abbatis commendet, vt quod nostris meritis
non valemus eius patrocinio assequamur. Per Christum
Dominum nostrum.

¶ Eadem die ante primam sessionē Capituli, finito Hymno Veni
creator, &c. prædicti Versus, & Orationes in Ecclesia dicantur,
prout suprā lib. 1. Constit. 2. cap. 5. præcipitur.

¶ Inisio cuiusque sessionis recitata Antiph. Veni Sancte Spiritus
reple, &c. dicat Præsidens Capituli Vers. & Orationes prædictas,
Versus genibus flexis, Orationes verò stans.

Commemoratio Conuentualis in singulis Mo-
nasterijs facienda post Primam
singulis diebus Capituli.

Inita Prima, imponat Præsidens Antiphonam Veni Sancte
Spiritus. Deinde Cantor incipiat Psalmum. Deus mise-
reatur

reatur nostri, &c. *Conuentusq; alternatim eum recitet cum Gloria Patri, &c. & recitata Antiphona Veni Sancte Spiritus, dicat Præsidens Versus, & Orationes prædictas, Versus genibus flexis Orationes stans.*

Professio Fidei à Generali, & Abbatibus Pag. 12.
ante Confirmationem facienda.

EGO Fr. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vñ Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilibus omnium, & inuisibilibus. E in vñ Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine Deum verum de Deo vero. Genitum non factum consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine. Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et vnā sanctā Catholicā, & Apostolicā Ecclesiam. Confiteor vñ Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

¶ Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque

eiufdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxta eum ſenſum quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Proſiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis (licèt non omnia ſingulis neceſſaria) ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariftiam, Pœnitentiam, Extremamvñctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reïterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholice ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato Originali, & de Iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Proſiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuïs, & defunctis: atque in Sanctiſſimo Euchariftiæ Sacramento eſſe verè realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantię panis in corpus, & totius ſubſtantię vini in ſanguinem: quam conuerſionem Catholica Eccleſia Transubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque ſacramentum ſummi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animasq; illic detentas Fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes venerandos, atque inuocandos eſſe, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiſſimè aſſero Imagines Chriſti, ac Deiparę ſemper

semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, ac declarata, indubitanter recipio, ac profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & iniolatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè, Deo adiuvante, retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem Fr. N. spondeo, voueo, ac iuro sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Exercitium matutinale habendum

post Primam.

pag. 18.

Genuflexus manens, coram tribus Sanctissima Trinitatis Personis ter cunctis repræsentatis, & non voce externa loquens, sed mentaliter tantum in hunc modum orabitur, cuius ordinem memoriter addices, ut attentius ores.

Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus, res-

Perio-

Adoratio
Trinitatis. Personæ, & vnus tantum Deus, in cuius fide, & amore cupio mori, ac viuere omnibus diebus vitæ meæ, ego indigna creatura tua te adoro, te glorifico, te veneror, & recognosco verum Dominum meum, & Deum meum. Imensas gratias tibi Domine ago pro omnibus beneficijs, quæ mihi ab hora natiuitatis meæ vsque ad hanc horam contulisti, & in speciali pro eo quod me in hac nocte custodire dignatus es ab omnibus malis, & periculis, quæ mihi poterant accidere, si tu me non custodires. Precor Domine, vt in progressu huius diei ab omnibus illis me custodias diuina protectione gratiæ tuæ. In manus tuas Domine commendo animam meam, intellectum meum, voluntatem meam, memoriam meam, & omnes potentias, ac sensus meos, precorque vt omnes actiones meas ordines, ac dirigas ad sanctum seruitium tuum, & ad salutem animæ meæ.

Gratiarum actio.

Petitio.

Resignatio.

Deinde in intellectu tuo representa, & concipe Personam Patris, & eam quasi incensans, reuerenter, ac mentaliter dic.

Ineensatio
Triam Personarum.

Dirigatur Domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

Secundo representa Personam Filij, & eam similiter incensans dic. Dirigatur, &c. Tertio representa Personam Spiritus Sancti, & dic similiter. Dirigatur, &c. & statim hanc Orationem.

Orémus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere, vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te capta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

§.

Secundo presenta te statim coram Christo Domino, & cogita te in celo genuflexum coram illo, atque cum magna reuerentia mentaliter dic.

Adoratio
Christi Domini.

Domine mi Iesu Christe, ego te adoro, ego te glorifico, ego te veneror, & recognosco verum Deum & hominem æterni

æterni Patris, ac Mariæ Virginis Filium, ego te adoro, & recognosco verum Creatorem, & Dominum meum, Iustificatorem meum, Redemptorem meum, Glorificatorem meum, & omne bonum animæ meæ.

¶ Credo Domine omnia mysteria fidei tuæ firmiter, ac vere, sicut credidit, & docet sancta Mater Ecclesia; pro veritate omnium, ac singulorum per se, mille vitas ponerem, si mille vitas haberem. Præsta mihi Domine gratiam, ut hæc veram fidem, & Confessionem illius conseruem, usque ad ultimum spiritum vitæ meæ.

Actus fidei.

¶ Spero Domine & confido, quod mihi daturus es gloriam tuam, ad quam me creasti, & cuius ianuas mihi aperuisti meritis pretiosi sanguinis tui pro me effusi in arbore Crucis; ne autem hæc spes mea frustrata maneat, præsta mihi Domine gratiam ut Christiane, ac religiose viuam omnibus diebus vitæ meæ.

Actus spei.

¶ Habeo Domine desiderium te amandi ex toto corde meo, & totis viribus animæ meæ. Præsta mihi Domine gratiam, ut hoc desiderium sit efficax, & ne amorem rerum terrenarum antepoñam amori, quem tibi debeo.

Actus charitatis.

Tunc adora quinque vulnera Christi Domini in hunc modum. Prosterne te coram illo, & mentaliter pone os tuum cum magno tremore, ac reuerentia super pretiosum vulnus pedis dextri, & ore sic posito dic vnum Pater noster deuotè, & attentè, & illo finito dic illum versiculum Delicta iuuentutis meæ, & ignorantias meas ne memineris Domine. Quo dicto, percutere pectus, & statim deuotè, & reuerentè osculare mentaliter illud sacratissimum vulnus ore & oculis, ac si realiter illud ore, & oculis tangeres. Similiter adora vulnus pedis sinistri, vulnera manuum, ac lateris per singula modo prædicto discurrens.

Adoratio quinque vulnorum.

Deinde genuflexus coram ipso Christo Domino, summam repetens quæ pro te pertulit, & singula membra oculis mentis percurrans, tria in hunc modum mentaliter pete.

Per

Petitio tri-
ta.

Per istud os diuinum felle, & aceto plenum pro me. Per istas genas diuinas alapis caesas pro me. Per istos oculos diuinos lacrymis, & sanguine perusos pro me. Per istas aures diuinas blasphemijs, & opprobrijs plenas pro me. Per istud dorsum diuinum diris flagellis apertum pro me. Per istud caput diuinum acutis spinis coronatum pro me. Per istos humeros diuinos pondere Crucis affictos pro me. Per ista brachia diuina acerbissimis doloribus extenta in Cruce pro me. Per istas manus diuinas duris clauis perforatas in Cruce pro me. Per istos pedes diuinos duris clauis transfixos in Cruce pro me. Per istud latus diuinum mucrone dirolanceæ apertum pro me. Per cunctos alios dolores, & grauissima tormenta, quæ in Cruce, & tempore tuæ sacratissimæ Passionis pertulisti pro me. Te humiliter precor & oro clementissime Domine, & dulcissime IESV, vt mihi veniam præstes omnium peccatorum meorum, quibus diuinam maiestatem tuam grauissimè, & ignoranter roties offendi. Te humiliter precor, & oro clementissime Domine, & dulcissime Iesu, vt mihi perseverantiam concedas in gratia tua, & in amore tuo omnibus diebus vitæ meæ. Te humiliter precor, & oro clementissime Domine: & dulcissime Iesu, vt mihi des horam salutis, in qua cum vera, & perfecta contritione confitear omnia peccata mea, & cetera Sacramenta, à te pro remedio animæ meæ instituta, debita dispositione ac dignè recipiam.

Incensatio
quinque vul-
nerum.

Deinde oculis mentis fixis in sacrum vulnus manus dextræ, illud quasi incensans dic. Dirigatur Domine oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo. *Et similiter dic fixis oculis in sacrum vulnus manus sinistræ, & sic in cæteris. Deinde hæc Orationem recita.*

Oremus.

FAc nos, quæsumus Domine Deus noster tuam sacratissimam passionem, quasi recentem ardenti desiderio retine-

retinere, atque in te solo Domino crucifixo iugiter delectari. Qui vivis, & regnas cum Deo Patre, in unitate Spiritus Sancti Deus. Per omnia, &c.

Tertio presenta te coram Beatissima Virgine Deipara, & genuflexus coram illa mentaliter dic.

Adoratio Beatissime Virginis Marię

Virgo Domina mea, Angelorū Princeps, ego te adoro, te veneror, & recognosco veram Matrem Dei, & hominis Christi Iesu, ego te adoro, te veneror, & recognosco Virginem purissimam ante partum, in partu, & post partum, Reginamque celi, ac terrę. Precor te Domina propter immaculatam Conceptionem tuam, propter acerbissimos dolores, quos iuxta Crucem pertulisti, propter magnam misericordiam, & pietatem tuam, ut sis aduocata mea coram diuina maiestate Filii tui, & ab eo mihi obtineas tres petitiones meas, & gratiam ut in hac die eum mortaliter non offendam, atque ut in hora mortis meę secundum multitudinem miserationum suarum recordetur mei. Et tu Domina mea, in illa hora tantę angustię, & afflictionis conuertere oculos misericordię tuę ad hunc grauissimum peccatorem. **M A R I A** mater gratię, mater misericordię, tu me ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Petitio.

Adoratio Beatissime Virginis Marię

Deinde prosterne te coram Beatissima Virgine, & dicendo primum unam salutationem Angelicam, deuote, & reuerenter osculare ore, & oculis pedem dextram Virginis: dicendo secundo alteram salutationem Angelicam osculare similiter pedem sinistram eiusdem Virginis: Tertio tandem genuflexus dic tertiam salutationem Angelicam in honorem eximie puritatis cordis virginiei. Atque tunc ultimo eam quasi incensans dic tribus vicibus. Dicitur Domina oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Et statim Orationem sequentem.

Adoratio pedum virginis.

Incensatio.

Bbb

Oremus.

Oremus.
Concede misericors Deus fragilitati nostræ præsidium,
 ut qui Sanctæ Deigenitricis memoriam agimus. &c.

S.

*Ultimò commenda te Angelo Custodi tuo, & Sanctissimo
 Patriarchæ nostro Benedicto, cæterisque Sanctis deuotionis tue,
 & conclude tandem exercitium cum Responsorio pro Defun-*
ctis.

FORMA ABSOL- VENDI IN FORO EXTERNO

Pag. 337.

Fugitiuum, seu Apostatam, vel alium quemuis

excommunicatum pro re graui, iuxta

Rituarium Romanum Pauli V.

iussu editum.

b. Ex teno-
 re, de sent.
 excomm.

Emissus Excommunicatus coram Superiore, in-
 ter b. ne deinceps delinquat in re illa graui prop-
 ter quam in excommunicationem incurrit. Dein-
 de Superior virga cedat nudatos humeros illius di-
 cendo sedens Psalmum Misere mei, &c. alterna-

tim cum Conuentu pariter etiam sedente. Et ad versum Gloria
 Patri, &c. surgens stando dicat. Kyrie eleyson, Christe eley-
 son, Kyrie, &c. Pater noster secreto. Deinde alta voce proferat.
 Et ne nos inducas, &c. *Vers.* Saluum fac seruum tuum. *Resp.*
 Deus meus, &c. *Vers.* Nihil proficiat inimicus in eo. *Resp.*
 Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *Vers.* Esto ei Do-
 mine turris fortitudinis. *Resp.* A facie inimici. *Vers.* Domi-
 ne exaudi orationem meam, &c. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Deus.

Deus cui proprium est, misereri semper, & parcere suscipe deprecationem nostram, vt hunc famulum tuum, quem excommunicationis sententia constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat. Per Christum Dominum nostrum. *Resp. Amen.*

Tunc sedet, & cooperio capite absoluit eum dicens.

Dominus noster Iesus Christus te absoluat, & ego auctoritate ipsius, Apostolorum Petri, & Pauli, & aliorum, qua fungor, te absoluo à vinculo excommunicationis, seu excommunicationum, in quam, vel quas incurristi, propter delictum à te commissum, & restituo te sanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & vnitati fidelium, & cæteris tibi hac ratione prohibitis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Deinde si absolutus fuerit Eugitius, seu Apostata, cuculla ei superinduat, & Abbas surgens dicat hanc Orationem.

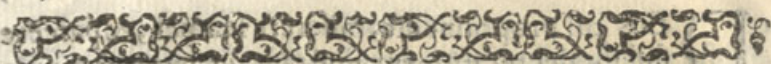
Vers. Dominus vobiscum, &c. Oremus.

Deus misericors, & clemens, sine quo nihil inchoatur, nihilque boni perficitur, adsint nostris humilibus precibus tuæ pietatis aures, & hunc famulum tuum, qui perierat, & inuentus est, quem in tuo sancto nomine ad sacræ nostræ Religionis gremium reuertentem benignè recepimus, ab omnibus tentationibus defende, & concede ei, vt in hoc sancto proposito, & prima vocatione sua deuotus persistere, & remissione peccatorum percepta ad electorum tuorum consortium peruenire valeat.

Per Christum Dominum nostrum.

Resp. Amen.

MINUTA PERA

Prazos ordinarios.

EM nome de Deos amen. Saibão quantos este Instrumento de contrato de emprazamêto em tres vidas, & mais não virem, que no anno do nascimento de nosso Senhor Iesu Christo, &c. Aos tantos dias de tal mes, & cat. em o Mosteyro de tal parte da Ordem do glorioso Padre São Bento sito no Couto, ou Conselho de tal parte, &c. dentro em a casa do Capitulo onde se costumão fazer os prazos, appareceo o muyto Reuerendo Padre Frey N. Dom Abbade do dito Mosteyro, & o Padre Prior N. com todos os mais Padres abaixo assinaados, que se ajuntarão per som da campatangi-da conforme a seu antigo costume, de hũa parte: & doutra parte appareceo *foão, & foão* pessoas por mⁱ Tabalião reconhe-cidas moradoras em tal lugar de tal freguesia, & conselho, & logo pello dito Padre Dom Abbade, Prior, & mais Pa-dres foy dito que elles pera fazerem prazo aos sobreditos *foão, & foão*, mandarão fazer vedoria do seu casal de tal par-te, cujo tresslado he o seguinte.

adquise ha de meter a vedoria, & acabada ella, dirã

Como tudo consta do liuto das vedorias, que fica em po-der dos Padres, ao qual em tudo me reporto. E tressladada assim a dita vedoria: pelo muyto Reuerendo Padre D^o Ab-bade, Prior, & mais Padres foy dito que elles emprazauão como defeito logo emprazarão o dito seu casal, ou campo de tal parte a *foão*, & a sua molher *foã* a ambos em primey-ra, & segunda vidas, & a hum filho, ou filha de entre ambos qual

qual o que derradeyro delles mais viuer, nomea quizer em terceira vida, & não tendo filhos, poderão nomear em terceira vida outra qualquer pessoa da linha donde procede este prazo, mas não será de mayor condição que elles emprazantes, nem das defezas em direyto. Com declaracam que se a primeyra & segunda vidas, ou a segunda despois de morta a primeyra, venderem todo, ou parte deste prazo, será a terceyra vida o comprador naquella parte que comprar, & nam filho, nem filha dos emprazantes: o qual prazo differão elles Padres que fazião das terras conteudas na vedoria a elles emprazantes, & vidas depos elles, se por direyto lhes pertencem, & pertencendolhes, lhes fazem o dito Contrato de emprazamento com as clausulas, condições, & obrigaçoens seguintes, & doutra maneyra não.

¶ Item primeyramente que pagarão de renda a renda velha conteuda na vedoria, que he tal, & tal cousa, & o acrescentamento que he tal, & tal cousa, posto tudo dentro em o Mosteyro pellas medidas d'elle, bom, & de receber cada anno per dia de S. Miguel de Setebro a custa delles caseyros.

¶ Item que pagarão de lutuosa outro tanto como de renda por falecimento de cada vida deste prazo, a qual lutuosa levarà dentro de hum mes ao Mosteyro a pessoa, & vida que succeder, & nelle a pagarà ainda que não seja herdeyra da vida que acabou, fopena de perder este prazo, & o direyto que nelle tñer.

¶ Item que não poderam trocar, doar, dotar, nem vender, nem outro algum partido fazer de todo, ou parte deste prazo sem expressa licença do Mosteyro, fopena de perderem o direyto que nelle tem: E de tudo que se vender pagaram de laudemio, & dominio a quinta parte de todas quaelquer vendas que se fizerem, ainda que sejam de retro, & truca, ou doçam feyta em satisfacão de feruiços, & boas obras de preço estimavel.

¶ Item que não pagando pelo dia de S. Miguel atras declarado

clarado, cada anno as rédas, ou dentro de hum mes despois
que se lhe dà mais pera se aparelharem com ellas, pagarão
por cada dia a pessoa que andar na arrecadação da réda, lu-
tuosa, ou dominio sendo de pè hum tostão, sendo de caualo
dous tostoens, não obstante as leys do Reyno, aqual pena se
lhe poem, & encorpora tambem por renda neste Contrato
de prazo. ¶ Item que não pagando a renda dous annos
ficarão encomissando, & perderão este prazo, & todo o di-
reito delle como se isto fosse sentença passada em cousa jul-
gada. ¶ Item que o Mosteyro poderá mandar cortar a
madeira que lhe for necessaria pera reparo, & obras delle,
sem elles caseyros lha poderẽ impedir, nem leuar nada por
ella. ¶ Item que agazalharão os Religiosos, familiares, &
criados do Mosteyro quando por suas portas passarem.
¶ Item que não procurarão, nem poderão aceitar procu-
raçoens contra o Mosteyro, & Religiosos delle: aos quaes
serão sempre gratos, obedientes, & bem mandados, seruin-
doos cõ suas pessoas, boys, & carros, & caualgaduras quãdo
os chamarem, reconhecendo em tudo ao dito Mosteyro, &
Padres delle per seu senhorio. ¶ Item que não farão fey-
do, nem foro, destas terras a outra pessoa, Igreja, ou lugar
pio, nem com ellas conhecerão outro senhorio senão ao di-
to Mosteyro, fopena de logo com effeito, fazendo o contra-
rio, perderem este emprazamento. ¶ Item que se a no-
meação que fizerem da terceira vida não for feita em filho
ou filha, será feita per Escriuão publico em liuro de notas, &
não o sendo não valerã. ¶ Item que acabadas as tres vidas
deste emprazamento, este prazo fique vago, liure, & desẽ-
bargado ao Mosteyro como cousa sua com todas as bẽfey-
torias que nelle ouuer. ¶ Item que auendo demandas, ou
duuidas sobre as rendas, ltuosas, & dominios, ou outras
quaesquer cousas tocantes a este prazo, poderão elles se-
nhorios mandar citar, & obrigar a elles emprazantes, & vi-
das

das depos elles diante do Iuiz do couto de Tibãis & diante dos Corregedores do Porto, ou Guimarães, & de outras quaesquer Iustiças onde elles obrigar os quizerem, & sendo assim citados responderão no dito Iuizo. E logo *foão*. N. que presente estaua, & em seu nome, & das vidas a pos elles disse que aceytraua este contrato de emprazamêto, com todas as penas, clausulas, condiçoens, obrigaçoens, & desforamentos, & na forma delle se dezaforaua renunciando, como logo renunciou, em seu nome, & das vidas depos elles todos os Iuizos, Iuizes, & Iustiças de seu foro, & todas quaesquer liberdades, leys, priuilegios que em seu fauor forem, & todos renuncia, & de nenhum quer vsar, & se obrigou a responder diante das Iustiças sobreditas, & guardar & cõprir inteiramente todas as condiçoens deste prazo. E os Padres se obrigãrão a não irem contra este contrato de emprazamento durando as vidas delle, cumprindo ellas inteiramente com todas as obrigações, & condições delle, o qual prazo lhe faziam assim, & da maneira que lhes pertencia: Com todas suas agoas, montados, seruentias, entradas, & saídas, roto, & por romper, de monte & fonte, & os emprazantes o pouoarão, & farão pouoar, & cultivar fazendo nelle as benfeytorias necessarias, de modo que sempre melhore, & não pejore, & desta maneira com todas estas condições, obrigações, o outorgarão, & aceitarão huns & outros, & se obrigãrão a tudo guardar, & cumprir inteiramente. E eu Tabalião como pessoa publica, estipulante, & aceytante o estipulei, & aceytei em meu nome, & das partes presentes, & ausentes a que toca, & tocar possa, & mandarão a mim Tabalião fazer este publico instrumento em o meu liuro de notas, & delle dar hum treslado pera o Mosteyro, & outro pera o caseyro tudo a custa dos emprazâtes, & assim mais a assinatura delle, & o assinarão com as testemunhas que a tudo forão presentes *foão*, & *foão* N. N.

**Aduertencias pera os Prazos que não
forem ordinarios.**

Primейramente quando se emprazar algum campo, ou perten-
ças, que então nonamente se apartão de algum casal, dirã
assim no prazo quando tratarem na renda.

Item que pagará da renda, tal & tal cousa que pelos ho-
mens louuados se achou caber ao dito campo, ou pertenc-
ças contendas, na vedoria, a respeito do casal de tal parte
donde fahi o dito campo, ou pertencças: & de acresenta-
mento tal & tal cousa, com condição que se arata da re-
partição da renda, nam foy bem lançada, pagará mais, ou
menos da renda velha conforme a verdadeyra rata, de mon-
do que esta repartição de renda velha nunca seja em per-
juizo do Mosteyro, nem das outras partes, & sempre se po-
derá tornar a fazer, auendo nella erro.

E se o prazo se fizer ao homem, ou mulher solteira dirão assim
quando tratar das vidas.

Com defeyto emprazaram o dito seu casal de tal parte
a fulano, N. & a primeyra mulher q com elle casar, a ambos
em primeyra, & segunda vidas, & a hum filho, ou filha em
terceyra. E sendo mulher dirã a fulana N. & ao primeyro ma-
rido que com ella casar, a ambos em primeyra, & segunda
vidas. E sendo viúuo, ou viúua que tiuerem filhos dirão assim. A
fulano N. em primeyra vida, & hum filho, ou filha, & a quem
com elles casar ambos em segunda, & terceyra vidas.

Quando o prazo for de nomeações, selhe porã esta condiçam
no lugar onde couber.

Item

¶ Item que as nomeações que fizerem deste prazo não serão feitas a pessoas de maior condição que elle em prazante nem a pessoas de fezas, em direito, & serão feytas as ditas nomeações por Escriuão publico em liuro de notas & não o sendo não valerão & fique o prazo vago ao Mosteiro como senão ouuesse nomeação.

Quando se emprazar ao homem casado he necessario que a molher venha tambem a portaria do Mosteiro onde selhe adeirler o dito contrato de emprazamento pera ella o aceitar & se obrigar as condições delle que como são bẽs de rais não se pode o marido obrigar se a molher consentir, ou pera isso lhe fazer procuração, em que lhe da seus poderes, & o marido pode aceitar o prazo naquilo que for fauoravel pera elle & sua molher, & filhos, porẽ no que lhe he penoso não he valioso se a molher consentir como dito he.

INDEX RERVM QVÆ IN HOC OPERE

continentur. &c.

Prior numerus paginam,
posterior numerū signat.

NOTANDVM.

¶ Primò aduerte, sæpè in hoc Indice apponi rebus indica-
tis, vel huiusmodi Crucis signum, † vel stellulam hanc, *
vel denique vnam ex literis sequentibus. *E*; *O*; *P*; *S*;
quorum singula hanc habent significationem.

†. Significat, rem cui affigitur, esse *Confirmatam*
à Sede Apostolica.

*. Significat rem esse *modificatam*, vel aliquid
mutatum, seu additum.

E. Significat rē præcipi sub pæna *Excommunicationis*.

O. Significat rem præcipi sub virtute *S. Obedientia*.

P. Significat rem præcipi sub pæna *Priuationis Officij*,
aut vocis.

S. Significat rem præcipi sub pæna *Suspensionis*.

¶ Deindè aduerte, in fine Indicis, omnes Excommuni-
cationes, Obedientias, Priuationes, suspensiones in vnum
colligi, vt singula quæquè facilius inueniantur.

A

ABBATES.

ABBATES quando in Capitulo sunt eligendi, pag. 16. n. 13. Quomodo eligendi. pag. 22. n. 3. In Abbatem nō potest eligi, qui in morali saltē scientia non fuerit sufficienter instructus. †. pag. 25. n. 7. Nec etiā ante 20. Religionis annū. †. pag. 24. n. 5. Qui inhabiles sūt, ut in Abbates eligātur. *Ibid.* In Abbatē Olisippon. Conimbric. & Portuensē possunt alij Abbates actuales eligi, illis tribus exceptis, †. *. pag. 312. Abbates electi quomodo sunt purificandi. pag. 32. n. 5. Prius professionem fidei faciant, deindē iurent. pag. 33. n. 8. Quando, & quomodo fidei professionem facient, & quid iurabunt. *Ibid.* Quomodo sunt confirmandi, pag. 34. n. 4. Forma obedientiæ præstandæ antequā confirmentur. *Ibid.* Abbas electus, si non possit Generalem adire quid faciet. pag. 34. n. 5. Abbates electi, & confirmati pro, Benedictis habētur. pag. 88. n. 1. Abbate mortuo, quomodo & à quibus alter eligendus est. †. *. pag. 38. & pag. 310. Quando alter non est eligendus. pag. 40. ¶ Abbates sint triennales. †. pag. 4. n. 1. Sunt Capitulares. †. pag. 6. n. 1. Impediti mittant Procuratorem ad Capitulū Generale. pag. 7. n. 8. Abbates sic impediti gubernent Monasterium toto tempore Capituli. pag. 8. n. 10. Quid tūc temporis non possunt. pag. 104. n. 12. Abbas in cuius Monasterio Capitulum Generale celebrari contigerit, quousq; illud gubernabit. pag. 77. n. 2. ¶ Abbates chorū, actusq; cōuentuales frequentent. †. pag. 91. n. 12. In hoc culpabiles exemplari suspensione puniantur. †. *Ibid.* Quæ possunt circa suos subditos. pag. 88. Quæ possunt circa Ordines, Confirmationē, Pontificalia &c. pag. 89. & 90. Festis nouem, benedictionē solennem impendant. pag. 91. n. 8. Semel saltē in triennio missam cum Pontificijs insignijs celebrent. *Ibid.*

INDEX

¶ Abbates frequentes egressiones à Monasterio euitent. *†. pag. 92.* Si defrequentia egressionum, fuerint notati, limitentur illis. *†. Ibid.* Si non emendauerint priuentur, * vel ab officio suspèdantur. *†. Ibid. & pag. 318.* Cum egrediuntur sociati exeant præsertim vrbici. *†. pag. 92.* Non possunt abesse à Monasterio, vltra decem dies. *P. pag. 92. n. 13.* Non possunt tẽpore visitationis extra Monasterium dormire. *pag. 62. n. 9.* Quomodo excommunicationem toti Conuentui possunt imponere. *pag. 92. n. 2.* Præcepta obedientiæ non imponant in rebus minimis. *Ibid. n. 1.* Quomodo imponenda vt obligent. *pag. 207. n. 4.* Multa quæ Abbatibus prohibentur habes. *pag. 92. & sequent.*

¶ Abbas quomodo se debet habere in puniendis Monachis in Capitulo. *pag. 225. n. 7.* Propria manu non flagellet. *n. 8.* In vndecim delictis Inquisitionem tantum faciet, & eam ad Generalem transmittat. *pag. 48.* Quomodo se debet habere cum secularibus, qui ad sacrum confugiunt. *pag. 96. n. 10.* Fugitiuos apprehendere Procurer. *O. pag. 239. n. 10.* Pœnas in sententijs delinquentium impositas exequi præcipiat. *S. pag. 277. n. 9.* In eis minimè dispenset. *S. Ibid.*

¶ Abbates quomodo debent expendere redditus Monasterij *pag. 195. n. 59.* Quantum pecuniæ non possunt donare sine consensu Concilij. *S. 94. n. 7.* Quantum non possunt donare sine consensu Conuentus. *Ibid. S.* Graues donationes, seu fructus non faciant, sine consensu Concilij. *Ibid. S.* Quomodo procedent in alienando mobilia, & immobilia, in secandis arboribus &c. *pag. 95. n. 8.* Quomodo præsentabunt in Ecclesijs Patronatus Monasterij, & in Curatis. *n. 9.* Quomodo Sacristiam, & altaria tenentur providere. *S. pag. 154. n. 35.* Provideant Ecclesias annexas. *Ibid. n. 37.* Non possunt præcipere Sacristæ, vt tradat Deposito pecunias missarum, aut officiorum quæ adhuc nõ sunt celebrata. *O. pag. 152. n. 17.* Non applicent sibi benefices Sacristiæ &c. *Ibid. n. 18.* Non possunt habere in Monasterijs consanguineos, aut affines suos, seu subditorum suorum. *pag. 96. n. 11.* Quomodo infirmariâ providebunt. *pag. 186. n. 11.* Pœna Prælati non habentis Infirmaryam Prouisam. *n. 12. S.* Parum charitatis erga infirmos.

infirmos suspendantur. *pag. 158. n. 21.* Similiter si culpa Abbatis infirmus siue aliquo sacramentodecedat. *Ibid.*

¶ Abbas nō præsenteret Episcopo ad prædicandū, aliquē de nouo sine examine, & approbatione. *†. S. pag. 131. n. 1.* Cōfessarios seculariū de nouo nō præfēret, nisi ordine præscripto. *pag. 138. n. 15. S. †.* Caueant Abbates, & Cōfessarij, nē ad externā gubernationē, noritia Cōfessionis vtantur. *pag. 137. n. 11.*

¶ Abbas, quid tenetur facere antequā nouitium habitu induat. *O. P. pag. 115. n. 26.* Non potest nouitios accersere ad actus Conuentuales inconsulto Magistro. *pag. 106. n. 6.* Tenetur sequi maiorem partem suffragiorum, ad retentionē, vel expulsionem nouitij. *S. pag. 121.* Magistros designet, qui Iuniores in latinitate perficiant. *pag. 125. n. 11.* Qui eos cantu, & organo instruat. *Ibid.* Monochorda emat. *Ibid.* specialiter faueat illis, qui alios docent. *pag. 156. n. 6.* Faciat obseruare, quę pro lectione morali casuum conscientię sunt statuta. *†. S. pag. 218. n. 15.* Prouideat Lectores, & Auditores de omnibus necessarijs ad lectionem illam. *S. Ibid.*

¶ Abbas singulis quaternis mensibus Monachorum cellulas scrutetur. *pag. 213. n. 10.* Non permittat Monachos matutino tempore confabulare, extra cellas vagare. *&c. S. pag. 215. n. 2.* Irremissibiliter puniat quoscūq; contrarium facientes. *S. Ibid.* In jejunijs regularibus non dispenset, Conuentualiter. *S. pag. 221. n. 7.* Nec etiam in carnum esu diebus prohibitis. *S. pag. 227. n. 3.* Speciales dispensationes ad carnes edendas non faciat, nisi ægritudo, imbecillitas, aut necessitas interueniat. *Ibid.* Eleemosinas frumenti, quas Abbates facere iusserint, manu propria subignent. *pag. 176. n. 19.* Feria Sexta Passionis Domini manu propria ad ianuam Monasterij, pauperibus panes distribuunt. *pag. 223. n. 5.* Recreationis gratia quatuor tantum dies subdito suo possunt concedere. *pag. 240. n. 3.* Aliās suspēdantur. *Ibid. n. 4.* Abbates non assumant sibi, neq; tribuāt subditis provisionem aliquam in pecunia. *O. pag. 232. n. 12.* Singula quę Monachis dantur, ad vestitum, seu calceamentum quouis modo pertinentia, prius Prælati oculis aspiciant an sint regularia. *pag. 234. n. 8.* In libris Bibliotheca expen-

INDEX

dant singulis annis decem aureos, *pag. 192. n. 47.*
 ¶ Abbas per se officia Monasterij non exequatur. *S. pag. 93. n. 6. 7.* Non accipiat donaria, à subditis, neq; à secularibus personis, cum Monasteiro habentibus negotium. *P. pag. 94. n. 7.* Abbates suspendantur, qui de pensionibus recipiendis, non de faciendis titulis curant. *pag. 176. n. 21.* Quindennij pecuniâ triennij sui in Deposito relinquant. *O. P. pag. 180. n. 21.* Nô nisi ad solutionē quindennij eā expēdāt. *Ibid. O. P.* Quomodo se debent habere Abbates suspensi. *pag. 97.* Abbates quomodo statum Monasterij ad Capitulū, & quas etiam literas testimoniales deferent. *pag. 98.* Quando sunt absol- uendi in Capitulo ab officijs suis. *pag. 16. n. 12.*

ABBATES BRASILIÆ.

Abbates Brasilienses, à quibus sunt eligendi. *pag. 273. n. 2.* Triennium illorum à die possessionis incipiat cōputari. *Ibid.* Si aliquis illorū ibi obierit, quomodo Præsidens eligetur. *n. 4.* De suis Monachis certiozem faciant Generalem singulis an- nis. *n. 1.* Quomodo de rebus Monasterij curam agent. *pag. 274. n. 7.* Generalem poterunt implorare si à Prouinciali grauentur. *pag. 273. n. 5.* Casus implorationis. *Ibid.*

ABSOLVTIO.

Vide, Bulla Cænz, Casus reseruati, Censuræ, Confessarij.

AFORAMENTA.

Aforamenta bonorū immobilium, quomodo, & pro quo tem- pore possunt fieri. *pag. 159. n. 9.* *Vide, Locationes.*

ALIENATIO.

Alienatio quomodo iuste, & secundum ius fiet. *pag. 94. n. 8.* Sine licentia Generalis nulla erit. *Ibid.* Grauiores aliena- tiones in Capitulum Generale reseruentur. *pag. 159. n. 3.*

pag. 95.

R E R V M

pag. 95. Causa alienandi. *Ibid.* & *pag. 94. n. 8.* Solennitas in alienando seruanda. *Ibid.* Quot sunt modi alienandi prohibiti. *Ibid.* Bona mobilia quomodo alienari possunt. *pag. 95. n. 8.* Pretium Bonorum, quæ fortè venduntur, nõ cõsumatur. *O. P. pag. 159. n. 4.* Alienantium panæ. *pag. 94. n. 8.* Vide, Gregeſ.

A L T A R I S P A R A M E N T A.

Qualia debeant esse Altarium paramenta. *pag. 149. n. 4. & 5.* Inter aram, & corporale tres medient pallæ lineæ. *Ibid.* Corporalia non nisi ex lino possunt fieri. *n. 5.* Fixolæ ex parte saltem interiori sint lineæ. *pag. 150. n. 3.* Vnunqueq; altare habeat duo candelabra. *pag. 154. n. 32.* Pro Altari maiori habeantur sex. *Ibid.* Tertia pars altariũ accipiat singulis annis lintea, corporalia, corporalium custodias, & panniculos manuum. *pag. 153. n. 26.* Pro quolibet Altari sit vnum missale cum ligulis sericis, vnũ tintinabulum, ampullæ vini, & aquæ. *pag. 153. n. 29.* Coram Altari Sanctissimi vnâ lampas ardeat, coram imagine B. P. Benedicti altera. *pag. 150. n. 7.* Coram Altari sepulchri ardeant saltem. 80, lumina. *Ibid. n. 8.*

A L T E R A T I O C O N S T I T V T I O N V M.

Modus alterandi Constitutiones non Confirmatas ab Urbano VIII. *pag. 294. n. 1.* Modus addendi aliquam nouam legem, quæ vim habeat Constitutionis. *Ibid. n. 2.* Aliter alterata, vel de nouo addita nullius sit roboris. *Ibid.*

A P O S T A T A.

Qui sint Apostata. *pag. 238. n. 6.* Panæ illorũ. *Ibid. & n. 8.* Apostatas, ac fugitiuos tenentur proprij Prælati perquirere. *n. 9.* Quicunq; Prælati, possunt Apostatas, ac Fugitiuos apprehendere, inuocato etiã brachio seculari. *pag. 239. n. 11.* Quicunq; Prælati tenentur moralem diligentiam facere ad fugitiuos

INDEX

fugitiuos, & Apostatas compræhendendos. *O. pag. 239. n. 10.*
 Possunt excommunicare detinentes Apostatas, seu fugitiuos.
Ibid. n. 11. Apostata, & Fugitiui possunt absolui, à quolibet
 Prælato Ordinis à Censuris, & dispensari in Irregularitate. *Ibid.*

APPELLATIO.

Monachi non possunt appellare intra Religionem nisi ordine
 præscripto. *pag. 289. n. 11. & 12. O. E.* Monachis ad Tri-
 bunalia extra Religionem appellare non licet. *n. 12.* Inten-
 tionis nostræ non est, in hac prohibitione cōprehendere Ap-
 pellationes, seu recursus ad S. Sedē, Legatos eius vel Nuntios.
**. r. pag. 302. n. 26. & pag. 322. Declarantes intentionis nostræ
 nō esse in hac prohibitione. &c.*

ARBORES.

Quomodo Arbores, Vineę, oliueta, nemora &c. resecari pos-
 sunt. *pag. 95. §.* Arborum etiam, &c.

ARCHI VVM, ET ARCHIVARIVS

CONVENTVS.

In quouis Monasterio sit Archivum. *pag. 170. n. 74.* Quæ
 in eo sunt asseruanda. *Ibid.* Scripturas vetustas præcipiat
 Abbas authenticè reformare. *S. Ibid. n. 78.* Archiuarius ab
 Abbate eligatur, & iuramentum fidelitatis accipiat. *pag. 171.
 n. 75.* Duplicem Indicem faciat eorum, quæ in Archiuo sunt
 posita. *n. 76.* Vnus Index sit in Archiuo, alter in Deposito.
Ibid. Librum faciat, qui Dietarius dicatur. *n. 79.* Quæ in
 eo scribet. *Ibid.* Nullam scripturā ex Archiuo (etiā Abbati)
 tradat, sine pignore in Archiuo asseruando, & quin prius ac-
 cipiens, eam accepisse subsignet. *O. pag. 171. n. 77.* Archi-
 uarij per Inuentarium accipiant, & tradant omnia ad Archi-
 uum pertinentia. *pag. 172. n. 84.* Archiuarij Conuentuum
 transmittant ad Archiuarium Congregationis additamenta,
 quæ in suis libris fuerint facta. *n. 83.*

ARCHI VVM

RERVM

ARCHIIVVM, ET ARCHIVARIIVS

CONGREGATIONIS.

Fiat Archivum speciale Congregationis in Monasterio pri-
mate. *pag. 172. n. 81.* Quæ in eo sunt asseruanda. *Ibid.*
Archivarium Congregationis eligat Generalis. *Ibid.* Munus
illius. *Ibid. & n. 83.* Transumpta dos liuros dos Tombos
singulorum Conuentuum in Archivo Congregationis reponā-
tur. *n. 83.* In huiusmodi Transumptis scribat Archiuarius
Congregationis additamenta, quæ fuerint facta. *Ibid.*

ARMA.

Arma aliqua sub potestate Cellerarij clausa, ad defensionem
domus haberi possunt. *pag. 280. n. 14.* Abbas non potest
temerè habere arma intra cellam, seu ea secum ferre intra
septa Monasterij. *S. Ibid.* Monachi non possunt absq; licen-
tia Abbatis sui arma habere intra septa Monasterij. *E. pag.*
280. n. 13. Monachi in domo, temporeq; Capituli genera-
lis arma non habeant, nec secum deferant. *O. P. pag. 11. n. 5.*
Nec etiã secum deferant cultellos, seu instrumentum aliud,
quo aliquis lædi solet. *O. B. Ibid.* Monachi itinerantes, nec
per se, nec per alium arma ex instituto ferant. *E. P. pag. 243.*
n. 4. Si detur necessitas, licentiam in scriptis obtineant ab
Abbate suo. *n. 5.* Gladium solum ferre poterunt famuli, qui
eos comitantur. *n. 6.*

ASSIGNATURÆ.

Circa Assignaturas consuetudo Monasterij seruetur. *pag.*
166. n. 45. Assignaturæ in libro Dominiorum, sub speciali
titulo recipiantur. *pag. 179. n. 19.* Quid explicandum erit,
in receptione illarum. *Ibid.*

INDEX

B

BACCHALAVREANDI. I. PASSANTES.

In fine 4. anni Theologiæ tres eligantur, 7. Passantes ex Collegio Conimbricensi, duo ex Olisipporensi. pag. 263. n. 1. Electores, & modus electionis illorum. n. 2. & 4. Examen primum ad electionem. pag. 264. n. 3. Quomodo ex omnibus electis eligendi sunt, qui in Collegio Conimbricensi munus suum exerceant. n. 6. Munus illorum. 7. pag. 265. n. 7. Privilegia illorum, n. 8.

BACCHALAVREI.

Modus, quo intra Religionem Bachalavei sunt formandi. pag. 265. n. 11. Examen ad huiusmodi gradum. n. 12. Qui sint Bachalavei in Academia Conimbricensi. pag. 265. n. 13. Quibus expensis gradum suscipiant. pag. 265. n. 6. Actus subsequentes non possunt prosequi, nisi de licentia Generalis in scriptis obtinenda. pag. 267. n. 1. ¶ Vide, Magisterij gradus.

BENEDICERE.

Benedicere possunt Abbates paramenta Altaris, & alia. pag. 90. n. 10. & 11. Possunt hæc benedicere in domibus, & locis Ordinis. n. 10. Prior in absentia Abbatis, & quilibet habens principale regimen cuiuscumque Monasterij potest benedicere Corporalia, cæteraque ornamenta ad divinum cultum pertinentia, vnde cumque delata, & quorumcumque sint. pag. 102. n. 5. Ita concessit Innocentius VIII. Congregationi S. Iustinae. Benedictionem solennem potest Abbas impendere in quibuslibet Monasterijs, domibus, & locis Ordinis. pag. 90. n. 10. Nquem festis per annum benedicat Abbas solenniter. pag. 91. In refectorio, & choro benedicat quilibet Abbas, Abbat Monasterij non presente. Ibid. n. 9. Benedicere potest Ecclesias Ordinis Oratoria, cæmeteria, primum lapidæ Ecclesie. pag. 90.

RERVM

n. 11. Quando potest benedicere aquam, ad reconciliandam Ecclesiam pollutam. **n. 11.**

BENEDICTIO REGVLARIS.

Quando, & quomodo Monachi benedictionem à Prælo accipient. *pag. 241. n. 7.* ¶ *Vide Egressiones.*

BIBLIOTHECA.

Bibliotheca in singulis Monasterijs habeatur. *pag. 192. n. 48.* Ducati saltèm decem singulis annis in libris emendis expendantur. **n. 47.** Bibliotheca sèper sit clausa. *pag. 193. n. 49.* Silentium in ea seruetur. *Ibid.* Nullus cuiuscunq; dignitatis sit, per se, vel per alium, librum, aut aliquid manu scriptum à Bibliotheca extrahat. *B. t. pag. 193. n. 50.* Ad chorum, Refectoriũ, &c. Possunt extrahi. *Ibid.* Nonnisi manu Bibliothecarij libri isti extrahantur, subsignante Monacho, qui librum recepit. *Ibid.* Transactio tempore, vel necessitate tergendì, ad Bibliothecam librum reducat, qui illum recepit. *B. pag. 193. n. 51.* Quia Monasterio mutatur, librum, quem ex Bibliotheca habuerit in eam reponat. *B. Ibid.* Libri, & manu scripta defunctorum in Bibliotheca ponantur. *pag. 194. n. 52.* Nec Abbas de his poterit aliter disponere. *O. Ibid.* Manu scripta compagiocentur. *Ibid.* Bibliotheca tota non potest alienari. **n. 53.** Libri duplicati, seu non necessarii possunt commutari, vel vendi. **n. 54.** Pretium illorum in vsũ Bibliothecæ expendatur. *pag. 199. n. 5.*

BIBLIOTHECARIVS.

Bibliothecarium designet Abbas. *pag. 193. n. 49.* Libros omnes in codice quodam describat. *Ibid.* Eos etiam qui de nouo ponuntur. **n. 49.** Bibliothecam habeat mundam, & libros ordinatim dispositos. *Ibid.* Per indicem eos recipiat, & tradat successorì. *Ibid.*

INDEX

BULLA CENÆ.

Bullam Cenæ tenentur Confessarii apud se habere. *pag. 142. n. 34.* Sufficit ex privilegio habere in loco aliquo publico Monasterij. *Ibid.* Casus ipsius Bullæ. *n. 35.* Quid à Cōfessario faciendum, priusquā in articulo, aut probabili periculo mortis, penitentem absoluat, à casibus Bullæ Cenæ. *pag. 148. n. 37. & 38.* Posse Abbates absolvere sibi subditos, ac novitios à casibus Bullæ Cenæ, dummodo casus non sint publici, sed occulti (quinc; tantum exceptis) tēnēt plures. *pag. 89. n. 5.* Quinque excepti quales sint. *Ibid. Et pag. 141. n. 25.*

C

CALCEAMENTA.

Qualia debent esse. *pag. 231. n. 5.* Bis in anno dentur. *Ibid.* omnia sint uniformia. *pag. 233. n. 2.* Ex cortice dentur iis qui indigent. *pag. 231. n. 5.* Soleæ dentur, quoties opus fuerit. *Ibid.* Ocreæ Monachis prohibentur, Donatis ad servitium externum deputatis permittuntur. *pag. 233. n. 5.* Itinerantibus *Borseguins* etiam permittimus. *Ibid.* Extra collam nullus crepidis utatur. *Ibid.* Siquis habeat plures, quàm duos calceos, vestiario tradat in usum pauperū. *pag. 234. n. 9.*

CALIGÆ.

Caligæ pedum quando, & quales dandæ sunt. *pag. 231. n. 5.* Duplices tantum habeant Monachi. *pag. 234. n. 9.* Caligæ sericæ, aut acū factæ omnino prohibentur. *pag. 233. n. 5.*

CANTOR.

Cantores 4. Abbas designet. *pag. 155.* Cantoris primi qualitas, & munus. *Ibid. n. 2.* Speciali favore aliquoties recreatur. *Ibid. n. 6.* Cantoris secundi munus. *Ibid. n. 3.*

CAPITV-

CAPITVLVM CVLPARVM.

Singulis hebdomadis bis Capitulum culparum fiat. † pag. 224. n. 7. In illo duo clamatores sint, *Ibid.* Post illos proclamet Magister caeremoniarum, *Ibid.* Deindè Sacrista, *Ibid.* Quomodo clamatores se debent habere, pag. 225. n. 6. Quomodo clamari se debent habere, *Ibid.* n. 5. Quomodo Prælaetus se debet gerere in puniendis defectibus, n. 7.

CAPITVLVM GENERALE.

Singulis triennijs celebretur. † pag. 5. n. 1. Prima dies illius. †. Num. 2. Vbi celebrandum, *Ibid.* Sumptus illius vendè soluendi, pag. 6. n. 9. Quot diebus durabit, *Ibid.* Et pag. 50. n. 2. Quæ sunt agenda prima die. † pag. 12. & 13. n. 5. Capituli sessiones quomodo inchoandæ, pag. 14. n. 2. Quomodo finiendæ, pag. 13. n. 10. In prima sessione quæ sunt legenda à Secretario, *Ibid.* n. 6. In ipsa prima sessione affigatur excommunicatio cōtra subornatores, pag. 14. n. 12. & pag. 282. n. 7. Forma huius censuræ. †. pag. 299. n. 25. Dominicis, & Festis habeantur in Capitulo conciones, & Conclusiones, pag. 13. n. 11. Capituli officiales in tabella ostio Monasterij affigenda scribantur, pag. 9. n. 7. Ministerium illorum, *Ibid.* n. 8. Ordo prosecutionis Capituli, pag. 14. Ordo hic, & modus non potest mutari, pag. 50. n. 2. Res definiendæ in Capitulo, prius possunt vocalitè cōferri, pag. 15. n. 7. Quid tamèn seruandum sit, nonnisi per calculos albos, ac nigros concludatur, *Ibid.* Acta Capituli à Capitularibus subsignentur, pag. 17. n. 15. Cantetur missa antè finem Capituli, *Ibid.*

CAPITVLARES.

Capitulares qui nam defacto sint, & possunt esse. †. * pag. 6. n. 1. & pag. 309. Capitulares quæ die, & hora ingressuri sunt in domum Capituli, pag. 5. n. 3. Qui Procuratorem possunt mittere, pag. 7. n. 8. Forma Procurationis, pag. 1.

INDEX

Capitularium ordo in sedendo. *pag. 9. n. 2.* Capitulares nō renuant accipere epistolas, quas Monachi mittunt ad Capitulum. *B. pag. 21. n. 10.* Nec eas aperiant. *B. Ibid.* Capitularium cellæ, & lecta nullo seculari cultu ornentur. *pag. 10. n. 3.* Capitulares aut Conuenticuales nō possunt ingredi cellas Capitularium aut Conuenticualium. *Ibid. n. 2.* Ferijs secundis, ac quartis carnibus non vescantur. *n. 4.* Flagellationibus Conuenticualibus intersint. *pag. 11. n. 4.* Quibus possunt confiteri. *n. 6.* Quibus casibus reservatis teneantur. *n. 7.* Possunt retinere pecunias toto tempore Capituli. *n. 8.* Quorum Capitularium famuli, & bordones in domo Interamnensi Capituli debēt remanere, & sustentari. *pag. 6. n. 3.* ¶ *Vide Arma.*

CARCER.

In quolibet Conuentu sit locus Carceri destinatus. *pag. 276. n. 2.* Sint in eo instrumenta ad pœnam delinquentium. *n. 3.* Carcerati actus Conuenticuales frequentent, nisi Abbas oppositum expedire iudicet. *n. 5.* In neruo tantū existentes, actus Conuenticuales non sequantur. *n. 6.* Custos carceris pœnas carceratorum executioni mandet. *O. pag. 227. n. 9.*

CARNIVM PROHIBITIO.

Quibus diebus carniū esus nobis prohibetur. *pag. 227. n. 1.* In die item Natiuitatis Domini, si Feria Sexta, aut Sabbatho incidat. *pag. 221. n. 5.* Diebus prohibitis Prælati non dispensent Conuenticualitèr ad carnem edendam. *S. pag. 227. n. 3.* Cum particularibus non dispensetur (licet graues Monachi, seu Hospites sint) nisi imbecillitas, aut necessitas interueniat. *n. 3.* In Aduentu difficiliter fiant carniū dispensationes. *n. 4.*

CARNIVM PERMISSIO.

Dies in quibus carniū esus permittitur, & conceditur. *pag. 227. n. 2.* Licentia generalis edendi carnes, diebus etiā prohibitis ab Ecclesia nulli detur, nisi modo, qui prescribitur.

pag. 228.

RERVM

pag. 228. n. 6. Licentia aliter concessa reuocantur. *Ibid.*

CASTITAS.

Castitatem violantes quomodo puniendi. pag. 208. n. 3. 4. & 7. pag. 209. n. 5. Qui impudicitia causa intra parietes Monasterij, feminam audet introducere, admittere, permitttere, vel consentire, quomodo sit puniendus. pag. 235. n. 2. Quas penas incurrat. *Ibid.* E.

CASVS RESERVATI.

Casus 11. quos Prælati possunt reservare. pag. 136. Aliorum reservatio nulla erit. n. 6. De consensu Capituli Generalis, poterit aliud peccatum grave reservari. pag. 137. n. 7. Censuræ, quæ re ipsa incurruntur, sunt etiam reservatæ. n. 8. Casus ab Abbate præterito reservati, & præcepta in scriptis imposita persuerant, quandiu successor illius aliter non disposuerit. n. 9. Casus reservati pro Capitularibus. pag. 116. n. 7. Casus reservati Papæ, & Episcopo habeantur transcripti in loco patente. pag. 141. n. 34. Dies in quibus casus reservati ab Abbate relaxantur. pag. 135. n. 4. Prælati faciles se exhibeant in concedenda facultate ad absolutionem reservatorum. pag. 137. n. 12. Si eam negauerint, quid faciet Confessarius. *Ibid.* ¶ Vide Confessarij.

CÆNA.

Dies cænæ colliges ex pag. 220. c. 4. & *Ibid.* n. 4. & pag. 227. n. 1. Qua hora cænandum. pag. 330. n. 24. Quid dandum Monachis in cænâ carnis. pag. 229. n. 14. Quid dandum in cænâ pilcis. *Ibid.*

CÆREMONIAE.

Cæremonias novas non potest Generalis addere, aut à Capitulo stabilitas immutare, prohibere &c. P. pag. 49. n. 1. Omnes in

INDEX

in cæremonijs cõformentur. *pag. 156. n. 10. ¶ Vide, Magister Cæremoniarum.*

CELLAE. MONACHORVM.

De quibus debent provideri. *pag. 121. n. 2.* Illarum parietes nudi sint, sacras imagines in eis suspendi permittitur. *n. 3.* Nullus Monachus in cellã alterius ingrediatur. *O. pag. 213. n. 11.* Nullus in cellam suam personam aliquam ingredi cõsentiat. *O. Ibid.* Quomodo puniendus contra faciens. *Ibid.* Prælati habeant clauem magistrã cellularum Monachorum. *pag. 212. n. 1.* Singulis quaternis mēsis cellas Monachorũ, & suppellectilem illarum Prælati perscrutentur. *pag. 203. n. 10.* Cellas Monachorum, & portas clausuræ, visitent Prælati initio noctis. *pag. 215. n. 5. ¶ Vide, Socij, & silentium.*

CELLERARIVS.

De consilio. Consultorum eligatur. *pag. 183.* Munus illius *n. 2. ¶* Provideat Monachos de rebus minoris pretij. *n. 4.* In Monasterijs maioribus habeat Fratrem Laicum coadiutorem. *n. 3.* In suo libro expensi fidelitèr omnia scribat, tũ quoad res empras, tũ quoad pretia. *O. pag. 181. n. 6.* Nec Abbas ei poterit præcipere cõtrarium. *S. Ibid.* Cellerarius habeat cellam penariam, in qua recondat omnia victualia. *n. 2.* Habeat librũ cellæ penariæ in quo sub titulis distinctis scribat frumentum, vinum, &c. quæ singulis mensibus fuerint expensa. *pag. 182. n. 9.* Habeat librum officinarum. *n. 10.* Alterum salariorum, in quo seruiantes stipendia accepta subsignent. *n. 11.* Quæ Cellerarius tenetur docere famulos Monasterij. *pag. 183. n. 12. ¶ Vide, Rationes officialium.*

CENSURAE.

Censuræ quomodo imponendæ sunt à Prælato toti Conuentui. *pag. 92. n. 2.* Quomodo in Visitationibus. *¶ pag. 71. n. 10. ¶ 11.* Censuræ imposita alicui Capitulari, adueniente Capitulo

RERVM

Capitulo suspenditur. †. *pag. 315.* Quomodo absoluendus ab illa. †. *Ibid.* Forma censuræ ferendæ initio Capituli contra subornatores. *. *pag. 299. n. 25.* Censuræ *ex mente Doctorum* nō veniunt nomine *Casus reservati. pag. 137. n. 12.* ¶ Capitulum tamen Generale voluit & explicauit, quod in petendo à Prælato casus reservatos, nomine *casus* intelligantur, etiam Censuræ. ¶ *Vide. Bulla Cenz. & Casus reservati.* ¶ Clauēs falsæ. *Vide; Penæ delictorum.*

CLAVSVRA.

Observantiā clausuræ maximè curent Prælati. *pag. 240. n. 1.* Prælati itēm frequentes egressiones eueant. *pag. 92. n. 13.* Mulierem intra clausuram admittens, quas pœnas incurrat. *B. pag. 235. n. 2.* Clausuram seu clauitrum Monasterij, quādo, & quomodo possunt mulieres ingredi. *n. 3.* Clausuram violat qui proximiora septa Monasterij egreditur. *pag. 236.* Pœna violantis clausuram prima, & secundavice. *Ibid. n. 1.* Qui tertio clausuram violat pœnas fugitiuorum incurrit. *B. Ibid.* ¶ *Vide Egressiones Monachorum.*

COLLATIO IEIUNIÏ.

In Collationibus Ieiuniorum Ecclesiæ, & Aduentus seruetur consuetudo. *pag. 229. n. 15.* In collationibus ieiuniorum Regularium dentur poma, vel quid simile cum tertia parte panis. *n. 16.* De vino detur dimidium cheopinæ novæ scilicet viciæ. *n. 17.* In Collatione Natalis Domini dentur dulcia, non pecunia, *n. 15.* Quid in Collatione legendū. *pag. 217. n. 4.* Cū pulsatur ad Completorium immediate itur ad Collationem. *pag. 230. n. 25.*

COLLEGIA.

Tribus in locis studium literarum vigeat Conimbricæ. †, Ousippore. †. Et Scalabi. *pag. 249. n. 2.* Vel alijs in locis secundum dispositionem Capituli Generalis. †. *Ibid.* Quot
Ecc Cursores

INDEX

Cariores, seu Collegiales erunt in singulis Collegijs. *Ibid.*
n. 3. Ordo recitandi officium divinum, & B. Virginis in
 Collegijs. *pag.* 257. *n.* 1. Quibus horis pulsandū ad Horas
 officij diuini. *Ibid.* Diebus Festis, qua hora pulsandum ad
 Tertiam. *pag.* 261. *n.* 4. Quæ in Collegijs sunt canēda. *Ibid.*
n. 1. Quando Matutinae sunt cantatae, Lectores etiā, &
 Magistri illis intersint. *pag.* 265. *n.* 8. Expletis Matutinis ha-
 beatur Oratio mentalis. *pag.* 257. *n.* 1. Hora refectionis
 in Collegijs. *pag.* 258. *n.* 7. 9. & 10. Quando in Collegijs
 habetur Capitulum culpārum. *n.* 11. Quando, & quandiu
 fermocinare licet post canā, vel collationē. *n.* 7. & 8. Qui-
 bus horis, ad silentium, & dormitionem pulsandum. *n.* 7.
 Ad actus scholasticos quibus horis pulsandū. *pag.* 255. *n.* 3.
 & *pag.* 251. *n.* 2. Ad prandium, & ad canā legatur Biblia,
 & à medio mensæ alij libri. *pag.* 262. *n.* 10. In Collegio Co-
 nimbricensi tres possunt haberi adolescentuli, ad ministeriū
 Sacristiae. *pag.* 263. *n.* 14. Pupillos in Collegijs interdici-
 mus. *P. Ibid.* Collegia faciant expensas personales, & uten-
 siliū, quando studentes, Lectores &c. mutantur. *n.* 15.

COLLEGIALES PHILOSOPHIAE.

Qualitates illorum, qui ad Philosophiam sunt promouendi.
pag. 249. *n.* 4. Examen illorum. *pag.* 150. *n.* 6. & 9. Ge-
 neralis eligat, quos merita non fauores anteponūt. *n.* 11.
 Ordo studendi, legendi, & scribendi illorum. *pag.* 251. *n.* 2.
 & *seq.* Singulis Sabbatis repetitiones habeant. *pag.* 252.
n. 8. Singulis mēsis Cōclusiones duarū horarū, & singulis
 ternis mensibus Cōclusiones publicas. *Ibid.* Quando pos-
 sunt ingredi in cellam Magistri sui. *n.* 9. Bis in Curia examinen-
 tur à tribus examinātoribus. *n.* 10. Si à duobus reproben-
 tur eijsiantur sine recurſu ad Diffinitorium. *pag.* 253. *n.* 11.
 ¶ *Vide.* Lector Philosophiae.

COLLEGIALES THEOLOGI.

Collegiales Theologi Collegij Conimbricensis semel, in die
 ad

ad Academiā eant. *pag. 255. n. 2.* Semper tamē Professores nostros Academicos eant audire. *n. 2.* De ordine studēdi Theologorum, & habendi Conclusionem quotidianā. *n. 3.* *¶* Singulis Sabbatis, vel proximior die non impedito repetitionem habeant lectionum. *pag. 256. n. 6.* Huic repetitioni Abbas etiā inter sit. *Ibid.* Primis tribus annis ad finē Cursus examinentur à tribus examinatorebus per Generalē designandis. *n. 7.* Quomodo examinatores suffragia fereat. *num. 7.* Si aliquis nullo discrepante reprobetur, à Cursu eijciatur. *E. n. 7.* Quid faciendū si à duobus tantū reprobetur. *n. 8.* Per discorsum secundi anni breuem concionem facient coram Conuentu. *pag. 257. n. 10.* Abbas coram Regente themā singulis designet, antē 15. dies tantū. *n. 10.* Collegiales in Aulis Academiæ simul aggregati sedeant. *pag. 260. n. 8.* In fine 4. anni Conclusiones morales, sine Præfide tucantur. *pag. 263. n. 1.*

COLLEGIALIBVS PROHIBITA.

Non egrediantur Collegiales ad loca in quibus student nisi cum Abbate, vel Priore, Magistris, Regente, vel Lectoribus. *pag. 258. n. 1.* Huiusmodi egressiones nō sint pedestres. *pag. 259. n. 1.* Ad Festi aliorum Conuentuum, & ad Conclusiones pedites ire poterunt Collegiales alij cum alijs, Olisipponensibus omnino exceptis. *pag. 259. n. 2.* Nullo unquam tempore Collegiales ingredi audeant domum aliquam loci, in quo student. *E. P. n. 3.* Collegiales Conimbricenses extra fores ambulachti Academiæ, non exeant. *E. P. Ibid.* Solus Abbas dare potest licentiā non eundi Academiā. *n. 5.* Actibus domesticis nullis Theologus deesse potest sine licentiā Regentis. *Ibid.* Artista nullus actibus suis deesse potest sine licentiā sui Magistri. *Ibid.* Nullus potest eximi ad scribendis Lectionibus, nisi ex licentiā Generalis in scriptis obtinenda. *n. 6.* Nullus prædicare audeat antē Nativitatē Domini sui quarti anni. *O. pag. 260. n. 10.* Neque Collegiales, neque Monachus quisquā alius in actibus publicis manibus, aut pedibus strepat. *O. pag. 260. n. 9.*

INDEX

COLLEGIALIBVS PERMISSA.

Quæ solùm, & quando cantare tenentur. *pag.* 261. die so-
lum S. P. Benedicti ad Matutinũ noctu surgant. *Ibid.*
Cucullas ad chorum non deferant nisi certis diebus, & Ho-
ris, de quibus. *pag.* 261. *n.* 5. Solis Ferijs Sextis jejurent.
pag. 262. *n.* 6. In Ferijs tantũ disciplinam per annum sus-
cipiant. *n.* 7. Summum silentium cum studentibus non intel-
ligatur nisi tempore Meridianæ, & quo noctu ad studium, vel
ad reclusionem pulsatur. *n.* 8. Post Pascha singulis 15. die-
bus habeant aliquid extraordinarium. *n.* 11. Collegiales
Theologi in primo, ac tertio anno ferias habeant. *n.* 12. In
Collegio remanentes singulis hebdomadis aliquid habeant
extraordinarij. *n.* 13. Diebus Festis, & Ferijs quincris ex-
ceptis, ab hora Septima vsq; ad Nonã per sonitum campanu-
læ in cellis recludantur, & studeant. *pag.* 263. *n.* 13. Feriã-
tes quomodo se debent habere. *pag.* 262. *n.* 12.

COMEDIÆ.

Monachorum nemo extra Monasterium exeat, vt Comedijs
interfit. *S. pag.* 244. *n.* 11. Pœna contra facientium. *Ibid.*
Monachi intra Monasteria Comedias non agant. *n.* 12.

COMPLETORIVM.

Qua hora ad Completorium pulsandũ est diebus Cenz. *pag.*
198. *n.* 10. Qua hora pulsandum diebus jejuniij. *pag.* 230.
n. 25. Ad Completorium omnes eant, quantumvis Privile-
giarij seu Hospites sint. *pag.* 220. *n.* 5. Facto signo ad Cõ-
pletorium immediatè itur ad collationem, seu ad psal. pani-
tentiales recitandos in quadagesima. *pag.* 230. *n.* 25. Com-
pletorium quando cantandum. *pag.* 199. *n.* 21.

CONFESSARI CONVENTVS.

De Consilio Consultorum eos eligat Abbas. *pag.* 135. *n.* 1.
Possunt confiteri Monachos Monasterij sui ubicunq; cum
illis

illis extiterint. *num. 2.* Iuniores etiam ac novitios de licentia Magistri. *Ibid.* Hospites ordinis possunt absolvere, sicuti possunt Conventuales suos. *Ibid.* Potestas illorum ad absolvendos Monachos, & novitios de licentia Prælati, à peccatis, & censuris Sedi etiam Apostolicæ reservatis. *pag. 140. Vide, Bulla n. 23. & 25.* Potestas circa Irregularitates *n. 34. & 26.* Circa vota, & iuramenta. *n. 24. & 27.* Non possunt sine licentia absolvere à Censuris, & casibus reservatis Prælato, diebus certis exceptis. *pag. 135. n. 4.* Si Confessarius petens licentiam ad absolvendum Monachum à reservatis, superior eam negaverit, potest illa vice pœnitentē absolvere. *pag. 137. n. 12.* Possunt Prælati determinare pœnitentias graves quibusdam peccatis, à Confessarijs imponendas. *n. 10.* Confessarius populi, eo ipso est Confessarius Conventus. *pag. 138. n. 15. ¶ Vide, Casus reservati; Censuræ. &c.*

CONFESARII SECVLARIVM.

Nullus omnino de nouo ad Cōfessiones Seculariū audiendas eligatur, quin prius à Consiliarijs per vota secreta, quoad morum gravitatem dignus censeatur, iurciurando præmisso. *pag. 138. n. 15.* Quin etiam prius in Consilio, à tribus saltem peritis Theologis examinetur. *¶ Ibid.* Quin etiam post examen, iuramento præmisso à duobus saltem examinatribus approbetur, per calculos albos ac nigros suffragantibus. *¶ Ibid.* Ab hoc examine scientiæ sunt exempti, gradu aliquo Theologiæ, seu Canonum laureati. *Ibid.* Abbas, qui hūc ordinem non seruauerit suspendatur. *Ibid.* Semel hoc modo approbatus, in alijs Monasterijs de Consilio tantū Cōsultorum poterit præsentari. *Ibid.*

¶ Nullus absquē præsentatione Prælati, ab Ordinario confitendi licentiam obtineat. *O. pag. 139. n. 16.* Ante 40. annis annū à Prælato non deputetur aliquis ad audiendas familiarum Cōfessiones. *n. 17.* Generalis poterit dispensare. *Ibid.* Confessarijs prohibita. *n. 19.* Quo tempore Cōfessiones audient. *n. 20.* Extra Monasterium communiter non exeant, ad Cōfessiones audientas. *n. 21.* Cōfessionis

INDEX

notitia caueāt ne vſo vnquam tempore vtantur ad externam gubernationem. pag. 137. n. 11. Confessarij cooperto capite, ac sedentes penitentes audiant, & absoluant. pag. 142. n. 33.

CONFESSORVM POTESTAS.

Confessarij Sæcularium possunt eos absolvere, à quibuscunq; que peccatis, & censuris, exceptis Bullæ Cænæ. pag. 141. n. 28. Quo tempore possunt absolvere à casibus Bullæ Cænæ. pag. 148. n. 36. Quibus conditionibus præmissis. n. 37. & 38. Possunt commutare vota, & iuramenta pia, ac etiam illa dispensare ex Martino V. iusta interueniēte causa, excepto si detur præiudicium tertij, qui rem promissam acceptauit. pag. 141. n. 29. Exceptis etiam quinque Papæ reservatis, & quæ illa sint. *Ibid.* Si aliquod ex istis quinque; Votis, Castitatis perpetuæ, Religionis &c. fuerit pænale, non est reservatū Papæ, vnde possunt illud commutare, & dispensare sicut alia. *Ibid.* Si aliquod ex illis fuerit verè conditionale, potest etiā commutari, & dispensari vt supra saltem ante conditionem impletam. *Ibid.* Post conditionem impletam, posse etiam Confessarios vota illa commutare affirmat Sanchez lib. 4. de cal. c. 40. Probab. le putat Lessius, lib. 2. de voto n. 131. Negat cum plurimis Suar. lib. 6. de voto. c. 22. Possunt dispensare in jejunijs, & alijs huiusmodi præceptis, iusta interueniente causa. pag. 141. n. 30. Quæ possunt circa coniugatos. n. 31. & 32.

Pænale.
Voueo non
ludere sub-
pænâ eundi
hierarchy
vel voueo
fieri religio-
sum, si am-
plus ludam.
Cōditionale.
Voueo reli-
gionē si me
Deus libera-
uerit ab hoc
morbo.

CONFESSIO MONACHORVM.

Monachi nostri tenentur ex iure confiteri singulis mensibus, & communicare prima dominicā cuiusq; mensis. pag. 138. n. 14. Dies in quibus non Sacerdotes debent confiteri, & communicare, ex vi Constitutionis. pag. 123 n. 3. Monachi non possunt confiteri Sacerdotibus a Prælato suo non deputatis. pag. 138. n. 13. Extra Monasteria existentes quibus possunt confiteri. *Ibid.* Quibus etiā Capitulares in Capitulis

RERVM

vel in Iunctis congregati. *pag. 11. n. 8.* Iuniores sine speciali licentia sui Magistri, non possunt cum alio confiteri. *pag. 123. n. 3.*

CONFIRMATIO.

De Sacramento Confirmationis vide. *pag. 89. n. 7.* Confirmatio Electorum. *pag. 34. n. 4.* Forma obedientie prestanda, ante Confirmationem. *Ibid.* Intra 3. menses Confirmatio petenda est. *pag. 33. n. 1.* Ante Confirmationem non se ingerant Prælati electi in administrationem Monasterij. *Ibid.*

¶ Coniuratio. *Vide. Pæna delictorum.*

CONGREGATIO.

Unitas Congregationis nostræ. †. *pag. 1. n. 1.* Pæna unitatem illius dissolventium. †. *n. 2. & 3.* Nomen Congregationis. *n. 4.* Caput Congregationis. *pag. 2. n. 1. & 2.* Regimen Congregationis sit triennale. †. *pag. 4. n. 1.* Pæna perpetuitatem procurantium †. *n. 2. & seq.*

CONSENSVS.

Consensus Venditionum, Donationum &c. à Consiliarijs datur, lecta prius scriptura. *pag. 167. n. 55.* Formæ Consensus in Venditionem, Donationem &c. *pag. 168.* Non datur autoritas à *venta de m. d. d. S. n. 60.* Quando aliqua pars Censualis venditur, qui d faciendū. *n. 59.* Partitionibus Prædiorum consensus non datur. *n. 62.* Prædium quod venditur potest Monasterium sibi assumere. *n. 58.* Nulla scriptura Venditionis, Donationis, aut Dotis subsignetur, quin prius scribantur. *No liuro de Tombo, quæ in eo sunt annotanda, S. O. pag. 170. n. 72.*

CONSILIARII.

Numerus Consultorum. *pag. 128. n. 2.* Personæ quæ ipsafactio sunt Consiliarij. *n. 3. & 4.* Qui, & quomodo sunt eligendi.

INDEX

n. 3. Iuramentum seruandi secretū accipiant. *pag. 139. n. 5.*
 Quando remoueri possunt. *n. 6.* Qui, & quando Consulto-
 rum absentium vices debent supplere. *pag. 130. n. 11.* Qui
 suffragium suum sponderit, vel declarauerit, à numero Co-
 sultorum priuetur. *n. 12.* Prior, & Subprior finito officio
 suo, desinunt esse Consiliarij ex vi illius. *pag. 129. n. 6.*

CONSILIVM.

Singulis mensibus Consilium habeatur. *pag. 129. n. 7.* Quā-
 do in Consilio per calculos albos, ac nigros suffragandum est.
pag. 130. n. 13. Quando Abbas tenetur maiorem partem
 suffragiorum sequi. *Ibid.* Scrutatores suffragiorum Consilij.
n. 14. Liber Consilij in cella sit Abbatis. *pag. 130. ¶ Vide.*
 Notarius Consilij.

CORRECTIO FATERNA.

In publicis delictis, non est opus quòd precedat. *pag. 68. n.*
13. Quibus gradibus facienda. *Ibid.* Quando committi po-
 test, & peccatum occultum Prelato statim, tanquam Patri
 manifestari. *pag. 66. §. 1. & 2. ¶ Vide.* Testis.

CVCVLLÆ.

Quando danda. *pag. 231. n. 1.* Priusquam dentur benedi-
 cantur. *pag. 232. n. 14.* Ad omnes Horas officij diuini de-
 ferantur. *pag. 200. n. 22. ¶ Vide.* Collegialibus permisa.
 Cucullæ meliores ex vetustis pro Nouitijs reseruentur. *pag.*
231. n. 6. Nouitio proficeti Cuculla noua detur. *pag. 122.*
n. 62.

CVRSVS.

Curus Artium singulis quadriennijs datur. *pag. 249. n. 3.*
 Tribus annis finiatur. *pag. 251. n. 1.* Curus Theologie per
 quadriennium daret. *pag. 255. n. 1.* Conimbricæ, & Oly-
 sippone vigeat. *¶ pag. 319.*

RERVVM

DEFVNCTI

Defuncti vbi sunt speliendi. *pag.* 189. Quæ inscriptio ponenda est super tumulum cuiusq; *Ibid.* Inventarium rerū vfas illorum à Priore, & Depositarijs fiat. *Ibid.* *n.* 30. I. Libri, & scripta illorum in Bibliotheca reponantur. *O. n.* 31. *¶* *pag.* 194. De ceteris disponat Abbas. *pag.* 189. *n.* 31. Prius tamen obligationibus Defuncti satisfiat. *Ibid.* Vitz, & obitus Monachorum legantur in Refectorio, à die fidelium defunctorum. *pag.* 171. *n.* 8. *¶* *Vide.* Suffragia.

DENVTIATIO.

Nullus aliquem inducat ad denuntiationem culpæ, seu ad proclamationem in Visitationibus contra alium. *E. pag.* 61. *n.* 9. Personæ, quæ ad denuntiationem non sunt vocandæ. *pag.* 39. *n.* 5. Nullatenus Visitantes reuelent, quid, vel quomodo, vel quos defectus hic, vel ille Monachus denuntiauerit. *E. P. pag.* 60. *n.* 7. *¶* *Vide.* Testis, & Visitatores.

DEPOSITVM.

In quouis Monasterio sit Arca Depositæ, tribus clauibus diuersis clausa. *f. pag.* 177. *n.* 1. Omnis pecunia in Arcam Depositæ inferatur, & nullatenus extra illam asseruetur. *S. n.* 4. Liber Depositæ singulis annis de nouo fiat. *pag.* 178. *n.* 7. Quo ordine faciendus. *Ibid.* In Deposito sint alij duo libri, vnus Dominorum, alter Quindennij. *pag.* 179. *n.* 19. *¶* Duo Depositarij de Consilio Consultorum eligantur. *pag.* 177. *n.* 2. Quando aliquis illorum absens sit à Monasterio, cui clauem suam relinquet. *n.* 3. Abbas in absentia sua, suam clauem relinquat Priori. *n.* 20. Depositarij omnem pecuniam, quam receperint in libro Depositæ, cum Abbate subscribent. *n.* 5. Chartam solutionis similiter tradant. *n.* 6. Quando

Fff Deposi-

INDEX

Depositarij relinquunt officium, actus traditionis, & acceptationis fiat, numerata omni pecunia Depositi. *pag.* 180. *n.* 25. *Vide*, ¶ Rationes, Defuncti.

DIETARIUS.

In singulis Monasterijs fiat liber, qui dicatur Dietarius. *pag.* 171. *n.* 79. In Priori parte illius exarentur, quæ in Monasterio acciderint, Abbates illius, & alia notata digna. *Ibid.* In posteriori parte scribantur visa, & obitus Monachorum, qui ibi obierint. *Ibid.* ¶ *Vide*, Archivum.

DIFFINITIONES.

Diffinitio noua, quomodo potest fieri in Capitulo. *pag.* 294. *n.* 4. Diffinitiones à Capitulo tantum in Capitulum durent, nisi de nouo confirmantur. *Ibid.* Diffinitiones præcedentes, quæ non fuerint expresse scriptæ inter diffinitiones præsentis Capituli, nullius sint roboris. *pag.* 16. *n.* 10. Diffinitionum codex vnus tantum vigeat inter Capitulum & Capitulum. *Ibid.*

DIFFINITORES.

Quando eligendi. *pag.* 15. *n.* 5. Quomodo eligendi. *pag.* 22. *n.* 3. Qui inhabiles sunt ut eligantur. *pag.* 24. *n.* 6. Quando iuramentum accipient, & incipient seruire. *pag.* 15. *n.* 5. & *pag.* 32. Diffinitor primus, & ex alijs ad minus duo, non nisi ex literatis possunt eligi. ¶ *pag.* 310. Diffinitor primus quando incipiet præsidere in Capitulo. *pag.* 15. *n.* 5. & *pag.* 77. *n.* 2. Quid potest, & non potest in hac præsentia. *Ibid.* Diffinitores ordine suo præsideant in absentia Generalis, & Diffinitoris primi. *pag.* 9. *n.* 6. & *pag.* 77. *n.* 3. In Monasterijs, quorum Conuentuales sunt, quem locum habebant. *pag.* 77. *n.* 5. & *pag.* 55. *n.* 6. Priuilegia eorum. *Ibid.* *n.* 4. & sequent. Chorum frequentent. ¶ *pag.* 77. *n.* 6. Capitulo Conuentuali interstit. ¶ *Ibid.* Cum Conuentu jejunante jejunaent, saluis priuilegijs, quæ aliàs habuerint. ¶ *Ibid.* A prædicandi

RERVM

can. si minere non desistant. *†. Ibid. & pag. 132. n. 2.* In omnibus subiecti sunt Abbatibus suis (exceptis ijs quæ ad munus suum pertinent.) *pag. 82. n. 1.* Propter culpas personales possunt argui, etiam in Visitationibus. *Ibid. n. 2.* Casus propter quos solum possunt priuari. *Ibid. n. 3.* Quid faciendum si in casibus implorationis, Diffinitor aliquis Diffinitorium implorauerit. *Ibid. n. 4.* Diffinitores triduo ante primam diem Capitali generalis in domum illius congregentur. *pag. 5. n. 4.* Diffinitores impediti Procuratorem mittent. *pag. 7. n. 8.*

DIFFINITORIUM.

Ex quinque Monachis constat. *†. pag. 76. n. 1.* Primo loco electus non maior, sed Diffinitor primus dicatur. *Ibid.* De iurisdictione Diffinitorij. *pag. 78. c. 2.* Implorari potest Diffinitorium à gravaminibus factis tum in Visitationibus, tum extra illas per Generalem, seu Visitatores. *Ibid. n. 1.* Casus implorationis. *Ibid. n. 2.* Casus confirmati. *†. pag. 317.* Casus etiam, in quibus à Generali ad Diffinitorium per supplicationem recurri potest. *†. pag. 52. n. 11.* Modus implorandi Diffinitorium. *pag. 79. n. 3. & pag. 80. n. 7.* Quomodo se debent habere Diffinitores in iudicando casus implorationis. *pag. 79. n. 8. & pag. 80. n. 8. & 10.* Quid faciendum si aliquis Diffinitor, sit legitime impeditus, aut cognatus intra 4. gradum iudicis à quo, seu Monachi implorantis, vel tandè Conuentualis illius. *pag. 81. n. 12. & sequen.* In quo loco congregabitur Diffinitorium ad iudicandum. *pag. 82. n. 16.* Sumptus facti in casu implorationis, subeat Diffinitorium, quod à Monasterio implorantis solvantur. *pag. 81. n. 17.* *¶ Vnde, Implorare.*

DISPENSATIO.

Dispensatio in aliqua Constitutione non confirmata, cum aliqua singulari persona, in aliquo singulari casu, in Capitulo potest fieri per maiorem partem illius. *pag. 194. n. 3.* Irrita

INDEX

tamen erit, si fiat in præiudicium tertij. *Ibid.* Dispensatio in Monachali antiquitate, ad effectum præcedentiæ in iubilatione nulla omnino erit. *†. pag. 309.* Dispensatio ad carnes edendas, diebus etiam prohibitis ab Ecclesia quomodo facienda. *pag. 228. n. 6.* Aliter facta sit irrita. *Ibid. ¶ Vide Carnium prohibitio; ¶ Vide, Eligendi ¶ Vide, Iubilati.*

DISPENSATOR.

Dispensator erit subordinatus Cellerario. *pag. 183. n. 14.* A Cellerario accipiet quæ sunt expendenda. *n. 16.* Rationes illi reddet. *n. 17.* Munus illius. *n. 15.* Præparet quotidie ollam charitatis pro pauperibus. *pag. 223. n. 3.*

DOMINIA.

Quantitas Dominij, ex quinque partibus pretij erit vna. *pag. 165. n. 44.* Dominia in peculiari libro recipiantur. *pag. 179. n. 19.* Quid explicandum, quando Dominia recipiuntur. *Ibid.* Dequantitate Dominij aliquid remitti potest, attentis circumstantijs. *Ibid.* Dominia ad Monasteriũ pertinent, etiam quando emphiteuta à subemphiteutis aliquid emit. *pag. 166. n. 46.*

DONATIO.

Donare ex bonis Monasterij quomodo possunt Abbates. *pag. 24. n. 7.* Si aliter fecerint suspendantur. *Ibid.* Iura Patronatus non possunt donare. *E. pag. 96.* Abbates, & Monachi præter comestibilia, non possunt donare Generali, neque socijs illius quæ valorẽ quinque aureorum excedant. *P. pag. 52.* Neque item Visitatoribus. *P. pag. 59. n. 4. †.* Neque Generalis aut Visitatores ea possunt acceptare à prædictis. *P. pag. 51. n. 10. & pag. 59. n. 4. †.* Neque, Generalis, accepta e huiusmodi donaria, a personis Sæcularibus quæ cum ipso habuerint aliquid negotij. *pag. 51. n. 10.* Neque socijs facultatẽ concedat ad ea recipienda. *Ibid.* Abbates etiam,

RERVM

& Monachii sibi subditi non possunt acceptare huiusmodi donaria, à Sæcularibus, quæ cum Monasterio suo aliquid habent negotij. *P. pag. 94. n. 7.* Nequæ illa acceptant à Nuntijs, aut parentibus illorum, *pag. 122.* Donatio facienda à Nouitio, quomodo, & quo tempore facienda est. *pag. 121. n. 59.* Charta Donationis quomodo authorizanda est. *pag. 167. n. 57.*

DONATI. Illorum habitus. *n. 1.* Modus professionis illorum. *pag. 290. n. 6.* Ordinibus non facerentur. *n. 8.* Ministeria quibus debet occupari. *n. 9.* Preces ab eis recitanda. *n. 10.* Quando tenentur confiteri, & communicare. *pag. 123. n. 2.* Ad Orationem mentale accedant. *pag. 220. n. 5.* Quando alicui corona, & cuculla poterit concedi. *pag. 290. n. 3.*

ECCLESIA

Ecclesias, seu Basilicas Ordinis possunt Abbates consecrare. *Ex Urbano II. lib. priuile. 87.* In ornamentis seu ornate Ecclesie expendat Abbas, quidquid prudenter voluerit. *pag. 195. n. 59.* In Ecclesijs Patronatus quomodo, & à quibus fiet presentatio. *pag. 95. n. 9.* Presentatio Curarum, & Coadjutorum à quibus facienda. *pag. 96.* Ecclesiarum expectantur non dentur. *Ibid.* Ecclesie annexæ provideantur ante Visitationes Ordinarii. *pag. 114.* Singulis biennijs fiat Inventarium eorum, quæ habent. *Ibid.* Curæ Abbas, ut in eis aliquoties prædicetur. *Ibid.*

EGRESSIONES MONACHORVM.

Praelati possunt, concedere licentiam Monachis ad aliquam
licitam egressionem, per spatium 4. dierum, ad loca distan-

INDEX

tra per 8. leucas, semel tantum in anno. pag. 240. n. 3. Pena contrafacientium. *Ibid.* Maiores licentiz ad Generale pertinent. *Ibid.* n. 5. Officiales ad temporalia electi possunt egredi à Monasterio, vt mos est. pag. 241. n. 5. Alij etiam Monachi vsuiores negotij alicuius causa, possunt mitti ad loca non multum distantia. *Ibid.* Monachis ad 10. leucas cunctibus, sumptus fiant ex Monasterio. pag. 241. n. 6. Exiens ad loca longinqua, testimoniales literas personæ, & qualitatis suæ deferat. *Ibid.* Iuniores ante quadriennij tempus expletum, à Monasterio non possunt exire. n. 8. Expleto quadriennio, quandiu Sacerdotes non fuerint, nonnisi sociati exeant. *Ibid.* Triduo ante Cineres non potest Conuentus, aut pars illius egredi à Monasterio. pag. 242. n. 15. ¶ Nullus Monachus egrediatur pedester, per vrbes, & municipia in quibus Monasteria, seu Domum Hospitij habemus. pag. 244. n. 7. Indigenæ locorum Hospitij, vt Bracharenses, sociati saltèm famulo incedant. n. 8. Indigenæ aliorum locorum in quibus nec Monasterium, nec Hospitum habemus, illic existentes grauitati habitus consulant. n. 9. Nullus à Monasterio egrediatur, tempore Capituli generalis, exceptis solitis, & necessarijs egressionibus. pag. 242. n. 16. Neq; item tempore vacaturæ intermediz. *Ibid.* Abbas cum ad Capitulum generale pergit, omnes subditos intra Monasterium relinquat. *Ibid.* Egrescentes à Monasterio eadem die non reuerſi benedictionem regularem, contes, ac redeuntes prostrati accipiant. pag. 241. n. 7. In egressionibus breuioribus genu flectentes benedictionem accipiant. *Ibid.* ¶ Quod vnum locum licentiam petunt, & ad alium se conferunt, quomodo plectendi. pag. 241. n. 10. Quæ licentiz huius terminos transgreduntur, quomodo puniendi. n. 9. Nullus potest Coriā Regiam, aut Romanam adire absq; licentia Generalis. pag. 242. n. 17. Pena contrafacientium. *Ibid.* S. & n. 12. 13. E. & 14. P. S. ¶ *Vide*, Abbates. Clausura. Collegialibus prohibita. Itinerantes.

manuilla ba zidich M manilla et obere pnuat pstatu
-nallibaeol ba mtrich 4 manilla et pstatu pstatu

ELEGENDI.

Expellendi sunt ab Ordine, qui originē ducunt ab Hebræis, Mahometanis, aut Hereticis, si infra decennium de macula confiterit. *pag. 116.* Vere Incorrīgibiles eiſe poſſunt à Religione. *pag. 285.* Expulſi nō remittantur ad Sedē Apoſtolicam, nec eis iubeant Prælati aliam Religionē ingredi. *Ibid. P.*

ELECTIONES CAPITVLI.

Quæ, & quot electiones in Capitulo faciendæ. *pag. 21. n. 1.*
 & *pag. 273. n. 2.* Quādo tertius Viſitator eſt eligendus. *pag. 21. n. 2.* Flatteriam electio Iudicij cuiuſdam rectij aſſumēdi à Viſitatoribus, quādo in probatione delicti, vel pænæ illius fuerint diſcordes. *pag. 316.* Quæ electiones futuræ ſunt Canonice. *pag. 22. n. 3.* Tres ſunt Canonice eligendi formæ. *pag. 27. n. 1.* Noſtræ electiones ſiant per ſcrutinium. *Ibid.* Nulla fiat noſtra. *Ibid.* Antequā procedatur ad electionem legat Relator id quod ad illā ſpectat. *n. 3.* Quæ electio per viam ſcrutinij eſt Canonica. *pag. 22. n. 3.* Si in tertio ſcrutinio non detur electio Canonica, quid faciendū. *pag. 28. n. 8.* Nulla celebretur electio, donec Iudices inhabilitatam ſuo fungantur officio. *pag. 18. n. 5.* Electis Diſſinitoribus ad ceteras electiones non procedatur in Capitulo, donec Reſidentia ſit ſinira. *pag. 20. n. 8.* Electio facta, & ſcrutata, ſtatim eſt publicanda, & à quo. *pag. 30. n. 6.* Electio, & perſona electi purificanda antequam confirmetur. *pag. 32. n. 5.* Quādo editum pro purificandis electionibus proponendū. *Ibid.* Quid agendū ſi aliquid cōtra opponatur. *Ibid.* *Videi* ſeſutatores; ſuffragatio. Eligendi Electus, Electores.

ELECTIO INTERMEDIÆ.

Quid faciendū ante electiones intermedias. *pag. 39. n. 10.* Quid ſi fuerit electio Generalis. *pag. 36. n. 5.* Hæc, quādo & à quibus faciendæ. *n. 4.* Viſitator in ea præſidebit. *Ibid.*

Intra

INDEX

Intra 30. dies fiet. *Ibid.* Vbi celebranda. *. pag. 297. Intra
3. ultimos menses trichilij non faciendā. †. pag. 35. n. 2.
¶ Electiones intermedia Abbatur, Diffinitorum & cr. Intra
8. dies celebranda. pag. 37. n. 1. Dies non computandi in-
tra illos octo. *Ibid.* Quando duæ, vel plures electiones pro
vna sunt reputanda. †. pag. 311. In electionibus interme-
dijs feruentur ea, quæ in Capitulo Generali seruatur. pag.
29. n. 10. Quid faciendum post electionem intermediam
n. 12. Quando electiones istæ nō sūt faciendæ. pag. 39. n. 1.
¶ seq. § *Vide*; Electores; Eligendi.

ELECTORES

Ad quas electiones Capitulares omnes vocem habent ad-
uam. pag. 22. n. 5. Ad quas Diffinitores tantum cum Ge-
nerali. *Ibid.* Electores intermedij Prælatorum, Visitatorū, &
Diffinitorum qui hantur, & quot sint. †. pag. 311. Possūt
legitimè impediri, & intra Provinciam Durimonia existentes
Procuratorum interdicti. pag. 312. Si Procuratorem non
misserint, per præsentem electionem celebratur. †. *Ibid.* Quando
ijdem mei Electores ad plures electiones intermedias debent
concurrere. †. pag. 311. Abbas Elector alias intermedius
si ad electionem præsentem ob aliquod impedimentū nō venerit,
ad loquentem extra ordinem, & locum suū admittendus nō
erit. †. pag. 311. Electores intermedij Socij, Secretarij, &
Procuratores. pag. 381. n. 28. Electores intermedij munerum
Brasilehsio. pag. 273. n. 2. Electores abfoluantur priusquam incipiant suffragari. pag.
27. n. 4. Ordinatio, præiuramento, & secretio suffragē-
tur. pag. 28. n. 3. Nullus Elector in Capitulo existens suffra-
gium sibi alteri delegare potest. pag. 27. n. 2. Nullus sibi
metipso suffragetur. E. pag. 28. n. 5. Nullus alteri ostendat
nomen personæ pro qua suffragatur. E. *Ibid.* Nullus sche-
dulam sui suffragij commutet cum schedula alterius, vel istam
alterius accipiat, et in vas scutionis iniiciat. E. *Ibid.* Nullos
alteri suum suffragium quouis modo manifestet, postquam
factum fuerit signum ad sessionem celebrandā. *. E. pag. 299.
n. 20.

R E R V M

n. 10. Nullus postquam factum fuerit signum ad quamlibet sessionē celebrādā vsq; ad finē illius, colloqui aut sermocinare audeat, de personis ad officia eligendis. *Ibid. E. 4.* Electores zgrori quomodo suffragium ferent. *pag. 28. n. 7.* Generalis impeditus intra Regni fines existens, & electioni intermedix non valens adesse, Procuratorē poterit mittere. *†. pag. 312.* Tempore Capituli, si extra Monasterium illius impeditus existat Procuratorem poterit mittere, qui ipsum vt Abbatem Monasterij sui referat. *pag. 8. n. 11.* Præses electionis tenetur certiorē facere electum infra octo dies. *pag. 31. n. 2.*
¶ Vids, Eligendi. Suffragatio.

E L I G E N D I.

Electores vitæ meritum Eligendorum considerent. *pag. 25. n. 8.* Electores tenentur eligere digniores. *pag. 26. n. 9.* Qui sint digniores. *Ibid.* Qui sint indigni. *n. 11. & 12.* Qui sint inhabiles ad singula officia Religionis. *pag. 23. & 24. pag. 100. n. 1. & pag. 104. n. 1.* Conditiones requisitæ eligendorum quoad aetate. *pag. 23. n. 3. & pag. 24. n. 3. & 6. & pag. 310. †.* Quoad scientiam. *pag. 25. n. 7. & pag. 310. †.* Quoad morum gravitatem. *pag. 25. n. 8.* Vt aliquis ante aetatem requisitam possit eligi in Abbate, Diffinitorē &c. poterit fieri dispensatio in Capitulo, non fiat tamen nisi cum duabus ex tribus partibus suffragiorum. *†. pag. 310.* Abbates actuales possunt eligi ad Abbatiam Olyssippon. Conimb. & Portuensem, his tribus exceptis. *†. pag. 312.* Eligendi intra fines Hispaniæ debent existerē. *pag. 23. n. 1.* Casus in quo tertius quidam Visitator est eligendus. *pag. 21. n. 2. & Alter pag. 41. n. 6.*

E L E C T V S.

Non potest suum consensum ultra mensem differre. *pag. 31. n. 2.* Quid faciet si fuerit præsens. *Ibid. n. 1.* Quid si fuerit absens *n. 2.* Electus iuramentum accipiet. *pag. 31. n. 3.* Faciat fidei professionem si fuerit Prælatus. *pag. 33. n. 8.*

Ggg Electus.

INDEX

Electus intra 3. menses tenetur confirmationem petere. *Ibid.*
n. 1. Purificetur prius quam confirmetur. *pag. 32. n. 5.* An-
 tiquior habitu manet electus, & est preferendus si vota sine
 paria in electione non canonica. *pag. 22. n. 4. & pag. 28. n. 9.*

ELEMOSINA.

Ad ianuā Monasterij quotidie post meridiem communis Ele-
 mosina detur. *pag. 223. n. 2.* Quando eam manu propria
 Abbas distribuatur. *n. 5.* Nullus pauper absq; aliquo conso-
 lationis genere ab oratio recedat. *n. 1.* In die quo mense
 Nouembri sit officiu pro Fratribus largior fiat Eleemosina.
n. 6. Pro Eleemosinis secretis, & non ad alium vsum den-
 tur Abbati singulis annis ducatos decem. *pag. 224. n. 8.*
 Eleemosinas frumenti subsignet Abbas. *pag. 176. n. 19.*
 ¶ *Vide.* Dispensator; Pauperes.

EMPHYTEUSES.

Quæ conditiones sint ex iure necessariae, ut Emphyteuses li-
 citè possint fieri *fatiosi. n.* seu perpetui. *pag. 161. n. 16.*
 Quæ solennitate faciende. *Ibid. & pag. 94. n. 8.* Penæ con-
 trafacientium. *Ibid. & pag. 95.* Res quæ non possunt En-
 phyteuticari. *pag. 162. n. 25. & seq.* Personæ quibus En-
 phyteuses non debent concedi. *pag. 161. n. 18.* *Præfati de*
vidas quibus debent fieri, & renouari. *pag. 162. n. 29. &*
sequent. *Præfati de iure nomeasão* quando ad Monasterium
 regrediuntur. *pag. 161. n. 19.* Sic regressi non iterum sepa-
 rentur. *E. Ibid.* Emphyteuses non ultra 3. vitæ extendan-
 tur. *P. S. pag. 162. n. 24.* In Conuentu pleno concedantur,
 & subsignentur. *pag. 165. n. 41. & pag. 167. n. 56.* Prius de
 illis, & renouatione in Cõsilio tradatur: *Forma & Minuta des*
Præfati. *pag. XII.* In fine constit. ¶ *Vide;* Tituli prælio. um.

EPISTO-

RERV. M.

EPISTOLÆ.

Nullus Epistolas rapiat, aut aperiât. *O. pag. 260. n. 15.* Nec aliquâ infamatoriâ aut iniuriosâ per se vel per alterû alicui personæ scribat. *. *E. pag. 299. n. 26.* ¶ *Vide.* Capitulares. ¶ EXAMINATORES. *Vide;* Collegiales Philosophiæ. Collegiales Theologi. Cōfessarij. Prædicatores. Nouitij. Nouiores. ¶ EXCOMMVNICATIONES. *Vide;* Censura. ¶ EXPVLSIO. *Vide;* Eijciendi. Incorrigibiles.

F

FABRICÆ ÆDIFICANDÆ.

Fabrica momenti non fiat sine modelo à Capitulo Generali approbato. *pag. 194. n. 1.* Quomodo aliquid ex modelo mutari poterit. *pag. 195. n. 58.* Structuræ sumam 30. autorum non excedentes de consensu Consilij fiant, sumam 200. non superantes de consensu Cōuentus. *pag. 194. n. 36.* Structuras maioris pretij licentiam Generalis postulant. *S. Ibid.* Abbates prosequantur opera prædecessorum suorum. *S. n. 57.* Præfectus operum alio Monacho assistente mercedem soluat operarijs. *n. 60.* Præfectum operum ponderis, & momenti designet Generalis. *Ibid.*

¶ FAMVLI. *Vide.* Cellerarius. Quâdo tenentur confiteri, & communicare. *pag. 183. n. 12.* Singulis mensibus pueri Sacristiæ communicent. *n. 13.* De omnibus illis inquireant Visitatores. *pag. 60. n. 8.* ¶ *Vide;* Festa.

FAVORES AD OFFICIA.

Fauorē extra Religionē querētes ad officiū cōsequendū inhabiles sunt ad illud. *pag. 282. n. 5.* Pœnæ illorum. *Ibid.* Qui eis officium contulerit huiusmodi fauoribus ductus excommunicatur ipso facto. *. *pag. 299. n. 5.* Similiter illi qui eis suffragia sua dederint. *. *Ibid.*

INDEX

FESTA.

Dies Festos ab Episcopis institutos tenemur o^{mn}iⁿⁱ seruare. *pag.* 221. *n.* 8. Dies Transitus, & Translationis S. P. Bened. dies Festi sint. *†. Ibid.* Sin iliter etiam Dies omnium Sanct. Ordinis nostri; *Ibid.* Familiares etiam diebus istis a labore quiescant. *Ibid.*

§ FLAGELLATIO Cōuentualis quando habenda. *†. pag.* 221. Dies exempti. *pag.* 222.

§ FORNICANTES *Vide, Castitas.*

FUGITIVVS.

Qui nam Fugitiui dicantur. *pag.* 237. *n.* 5. Quomodo fugitiui puniendi. *pag.* 236. *n.* 2. In quatuor tantum casibus Monachus fugitiuus censetur, ad effectum subeundi p^{re}nas fugitiuorum. *pag.* 137. *n.* 5. Qui tertio aufugerit incorrigibilium p^{re}nas subeat. *Ibid.* *n.* 3. § *Vide, Apostata. Clausura.*
¶ FVRANTIVM p^{re}nx. *o.* *pag.* 300. *n.* 17. Furtum quale sit leue, graue, grauissimum. *o.* *Ibid.*

G

GENERALIS.

Quando eligendus in Capitulo. *pag.* 16. *n.* 13. Quando potest reelig. *pag.* 23. *n.* 5. Qui sunt inhabiles vt eligantur in Generali. *Ibid.* *pag.* 24. Non potest eligi nisi literatus. *†. pag.* 310.

Electus quid statim iurabit; professionē fidei faciet. *pag.* 32. Quomodo possessionem accipiet. *pag.* 43. Si absens eligatur, quid faciendum. *pag.* 44. *n.* 5. § Ad quā tenetur ex officio. *pag.* 45. ¶ *§ 14.* Subiectus est Constitutionibus, & Discretis a Capitulo. *†. pag.* 45. *n.* 1. In Monasterio

suo

suo tenetur seruare ea, quæ Abbates tenentur in suis. *†. pag. 46. n. 7.* Potest verè dubia explicare. *†. pag. 47. n. 2.* Huiusmodi explicatio vim legis non habebit. *†. Ibid.* Dubium illud in Capitulo proponetur, & resolutio vim legis habebit. *†. †. pag. 313.* Hanc potestatem explicandi dubia non potest Generalis delegare. *†. Ibid.* Est Iudex Ordinarius in causis Abbatum, & Monachorum. *†. pag. 47. n. 3. &c.* In prima instantia ii. delicta iudicet, de quibus. *Ibid. n. 7.* Si longa futura sit Abbatis absentia Præsidentem potest constituere *pag. 101.* Tempore etiam Capituli generalis. *pag. 103. n. 12.* Extra Prouinciam Duriminie existens Præsidentem nominabit Visitatorem primū. *&c. pag. 47. n. 11.* In quouis Monasterio præsidebit in choro, & Refectorio. *n. 9.* Reuerendissimus vocetur. *pag. 293.*

¶ Quoties visitabit Monasteria. *†. pag. 55. n. 1. & pag. 56. n. 2. pag. 46. n. 4.* Potest impediens Visitationem suam delegare. *pag. 76. n. 8.* In Visitationibus tenetur seruare omnia quæ Visitatores tenentur. *Ibid.* Quo pacto est recipiendus in Monasterijs. *pag. 57. n. 6.* Non potest in Visitationibus, aut extra, Prælatos officio suo, aut voce priuare, vel sub his præis aliquid illis præcipere, nisi à Iure, Constitutione, aut Diffinitione pena illa expresse sit imposita. *†. †. pag. 315.* Omnia, quæ Summus Pontifex expedit circa Regulares, à Procuratore Romano ad se transmitti iubeat, & per Monasteria promulgari. *pag. 172. n. 82.* Quomodo Generalis puniendus in Visitationibus. *pag. 52. n. 1.* Propter quæ delicta priuari potest. *pag. 53. n. 4. & pag. 297. n. 3.*

¶ Non potest à Capitulo approbata, nec etiam Cæremonias immutare. *†. pag. 49. n. 1. P.* Non potest in Constitutionibus, Diffinitionibus, aut Visitationibus Visitorum dispensare. *†. Ibid.* Nec tempus Capituli generalis prorogare. *pag. 50. n. 2.* Nec modum, & ordinem illius immutare. *Ibid.* Non potest Monasteria deferere &c. *†. pag. 50. n. 3. P.* Quæ nō potest circa Abbates. *n. 6. & pag. 315.* Quæ non potest circa singulos Monachos. *pag. 51. n. 8.* In quæ Monasteria Iuniores non potest mutare. *pag. 124. n. 7.* Novitios non potest mutare. *pag. 121. n. 58.* In quam domum Nouitium

INDEX

non mitter. *pag. 115. n. 25.* Quæ dona non potest accipere.
†. *pag. 51. n. 10.*
¶ Generalis si moriatur quid faciendum. *pag. 35.* Generalis
expirans, quando, & quomodo veniā facit in Capitulo. *pag.*
15. n. 5. ¶ *Vide.* Electores. Visitatores.

GENERALES ANTEACTI.

Capitulares erunt. †. *pag. 6. n. 2.* Locus illorū. *pag. 9. n. 2.*
¶ *pag. 55. n. 6.* In tabula officiorū non ingrediantur. *pag.*
155. n. 5. Reuerendi admodum Patres Nostri vocentur. *pag.*
293. n. 3. Quando possunt recligi. *pag. 23. n. 5.*
¶ GREGES quomodo possunt vendi, vel alienari. *pag. 95.*
¶ GRANGIÆ; quando possunt locari. *pag. 159. n. 7.*

H

HOSPITES.

Hospites tempore, & loco Capituli generalis quomodo re-
cipiendi. *pag. 11. n. 9.* Hospitibus extraneis Hospitalitas
transeunter saltem nō denegetur. *S. pag. 191. n. 37.* Hospi-
tes extranei, primo in Ecclesiam ad orationē ducantur. *n. 38.*
Hospites regulares si fuerint ignoti non recipiantur, nisi ex-
hibeant licentiam suorum superiorum. *Ibid.*
¶ Hospites nostri quouis tempore superuenientes suscipian-
tur. *pag. 190. n. 34.* Prostrati benedictionē accipiant. *n. 35.*
Deinde ad Sanctissimum adorandum pergant. *Ibid.* Quoad
forum penitentiae, ita se habeant, acsi Conuentuales forent.
Ibid. Sub obedientiae Prælati domas sin; nisi præsentem ha-
beant Abbatem suum. *n. 36.* Post triduum pecuniam tradāt
Depositarijs. *n. 36.* Diurnis Horis chorū frequentent. *Ibid.*
In Aduentu nulli omnino præcisa ratione Hospitis carniū
esus concedatur. *pag. 191. n. 36.* Hospites nostri in domo
Capituli generalis non habeant, nec secum deferant Arma
Cultellos &c. *pag. 11. n. 5. E.*

HOSPI

Sit decenter ornatum, & sufficienter prouisum. *pag. 198. n. 32.* Pro hospitandis Monachis etiam Generali, nulla cellula Hospitij auleis, aut sericis ornetur. *pag. 191. n. 36. t. pag. 314.* Neq; in Hospitio, neq; in Refectorio ad seruitiū Hospitū vasa argentea adhibeantur. *n. 39.* Nisi Hospes sit Episcopus, vel similis. *Ibid.* Pro Hospitibus secularibus permittuntur Colberes, & Garfos de Prata. *n. 40.* ¶ Hospitarij munus. *pag. 190. n. 34.* Pedes Hospitū lauet. *pag. 141. n. 40.*

I

IEIUNIVM.

Quibus diebus jejunandum est. *pag. 220. n. 1. &c.* Dies exempti a jeunijs regularibus. *Ibid. n. 3. & 4.* Ferijs Sextis semper jejunandum, excepto die Natiuitatis Domini si in Feriam Sextam incidat. *pag. 221. n. 5.* Feria Sexta Hebdomadæ Sanctæ pane, & aqua jejunent Monachi. *n. 6.* In Jeunijs regularibus non dispensent Prelati Conuentaliter. *S. Ibid. n. 7.* ¶ *Vide,* Collatio jeunij.

¶ ILLEGITIMI, quomodo dispensandi ad dignitates obtinendas. *pag. 223. n. 3.* Ad quæ officia nō possunt eligi absq; dispensatione. *n. 2.*

¶ IMPLORARE. Imploratione interposita, sententia nō exequatur. *pag. 80. n. 9.* A Generali etiā extra Visitationē ad Dissinctoriū recurri potest. *pag. 52. n. 11.* Quando, & quomodo. *Ibid.* Monachus implorans quid faciat. *pag. 79. n. 3.* *pag. 80. n. 7.* ¶ *Vide,* Dissinctorium. Magister Novitiorum.

¶ IMMUNITAS Ecclesiæ quomodo cōseruanda. *pag. 96. n. 10.* Immanitate Ecclesiæ gaudent septa Monasterij. *Ibid.* Quomodo ad Ecclesiā cōfugiētes sunt ab ea extrahendi. *Ibid.*

INDEX

INCORRIGIBILIS.

Quis sit vere Incorrigibilis. 287. n. 4. Quomodo sunt expellendi. 7. n. 6. Sex Iudices illorum eligantur in Capitulo. 7. n. 3. Quibus pœnis post expulsionem sunt subiecti. pag. 286. & pag. 287. n. 6. Incorrigibiles expulsi possunt iterum recipi, eosq; tenetur Generalis recipere, si detur spes euidens emendationis. 7. P. pag. 286. ¶ *Vide;* Ejiciendi.

INFIRMARIA, &c.

Infirmaria pro infirmis deputetur. pag. 185 n. 10. Infirminus Medicorum iussa cum omni auctoritate exequatur. n. 7. Nec Abbas iussa Medicorum impediat, aut prohibeat. n. 8. Omnia quæ ad infirmos pertinent, Infirmario tradantur. n. 9. Infirminus herbas Medicinales stillat, & colligat. pag. 186. n. 10. Dolcia, & alia de quibus Infirmaria debet esse prouisa sub pena suspensionis. n. 11. & 12.

¶ Infirmi non corentur in domibus secularium. pag. 186. n. 15. Sine licentia Generalis ad balnea nō eant *Ibid.* Quotidiè à Prælato visitentur. n. 16. Tempore summi silentij Visitationes Infirmorum Monachis prohibentur, sicut aliarum cellularum ingressus nisi detur infirmi necessitas. pag. 187. n. 18. Si infirmi in Dormitorio corentur, *regulariter* tres tantum Monachi infirmum *simul* visitent. n. 20. Infirmi cum scapulari breui cubent. pag. 186. n. 14. Confiteantur antequam tercio venam seculant. n. 17. Sindones lineæ infirmis permittuntur. pag. 213. n. 6. Infirmis nihil desit, quod ad sanitatem illorum conducatur. pag. 187. n. 23. Convalescentes melioribus cibis reficiantur. n. 22. ¶ *Vide;* Abates.

¶ INHABILES Qui nā sint inhabiles ad Generalatū. pag. 24. n. 4. Inhabiles ad Abbatialem dignitatem. n. 5. Ad munus Diffinitorum, & Visitorum. n. 6. Ad officium Socij, Secretarij, & Relatoris. pag. 25. ¶ *Vide.* Prior, & Subprior.

¶ INQVISI-

R E R V M

¶ **INQUISITIO**, triplex est, Generalis, specialis, & mixta. *pag. 66. n. 9.* Quomodo in vnaqua; se debent habere Inquirentes, & Inquisiti. *n. 10. &c.* Quando Reus tenetur veritatem fateri. *n. 11.*

¶ Inquisitio pro Nouitio recipiendo. *pag. 108. n. 12. & seq.*

¶ *Vide*, Nouitius.

¶ Interrogationes faciendæ in Inquisitione Nouitij. *pag. 109.*

n. 14. Interrogationes faciendæ in Visitatione. *pag. 63.*

I T I N E R A N T E S.

Itinerantibus Monachis prohibentur, *Chapeos de Sol*, *Bedes*, & *Feltros*, nisi longitudo itineris id excuset. *pag. 243. n. 3.*

¶ *Vide* Arma. Itinerantibus calices argentei, aut deaurati prohibentur. *n. 3.* In locis, quæ habent Monasteria, aut Hospitia Ordinis, Monachi quicunq; extra illa pernoctare non audeant. *O. pag. 244. n. 10.* Tardè nimis venientes excipiuntur, aut aliam legitimam causam habentes ratione itinerandi. *Ibid. & Vide*, Egressiones.

¶ **IUDICES CAUSARVM**. Quando, & à quo nominandi *pag. 13. n. 9.* Quæ pertinent ad munus illorum. *pag. 83.*

¶ **IUDICES INHABILITATIVM**. Quando eligendi. *†. pag. 14. n. 3.* Canonicè eligendi. *pag. 17. n. 2.* Quando, & quomodo suum officium exercent. *†. Ibid.* Cognoscent etiã de subornationibus ante aliquam electionem faciis. *†. n. 7.* Prius voce actiua Abbatem non afferentem ad Capitulum literas testimoniales, de quibus. *pag. 99.* fit mentio. *pag. 100. n. 6.* Secretum seruent. *pag. 18. n. 8.* Tres alij Iudices secundarij canonicè eligantur. *†. pag. 17. n. 2.* Illorum officium. *pag. 18. n. 8.*

¶ **IUDICES INCORRIGIBILIVM** In Capitulo sunt eligendi sex. *†. pag. 287. n. 3.* Quomodo debent procedere. *†. n. 6.*

¶ **IURAMENTVM**. Forma iuramenti à Generali, & Abbatibus electis faciendi. *pag. 32. n. 3.* Iuramentum ac-

Hhh

cipient

INDEX

incipient officiales Congregationis antequā incipiant seruire.
pag. 31. n. 3.

L

LECTIO CASVVM.

Lectio casuum moralium, in Monasterijs maioribus tribus vicibus in hebdomada. †. pag. 217. n. 6. Habeatur post vespas. †. Quæ erunt intonata, si festum non fuerit Duplex. n. 6. & 8. Durabit per 3. quadrantes. n. 6. Omnes Monachi choro destinati, post duos annos Religionis ad hanc Lectionē conueniant. n. 9. Non poterunt eximi ab hac lectione nisi transactis. 10. annis &c. pag. 218. n. 11. In Monasterijs minoribus quomodo habenda est hæc lectio. . pag. 299. n. 12.

¶ Lectores Casuum eligantur à Generali. pag. 218. n. 12. Preferantur gradu aliquo Academico insigniti. *Ibid.* Abbas Substitutum designet si lector fuerit impeditus. *Ibid.* Per binos menses ex dictatis habeantur Conclusiones. †. n. 13. Lectores huiusmodi Auditores tenentur accersere, & penitencias possunt illis iniungere. pag. 218. n. 14. Pro Lectoribus vtiores libri extra Bibliothecam conseruandi emanant. n. 16. Priuilegia illorum. n. 14.

¶ LECTIO libri spiritualis habeatur Conuentualiter bis in die, semel post meridiem, iterū ante Completorium. pag. 216. n. 1. & 6. Quibus Horis habenda n. 2. & 3. & 4. pag. 217. n. 3. pag. 230. n. 25.

LECTOR PHILOSOPHIÆ.

Lector Philosophiæ, à Generali, & Diffinitoribus eligatur. pag. 251. n. 1. Tribus annis lectionē suā finiat. *Ibid.* Quousque singulis annis leget. *Ibid.* Non potest eligi in officia Congregationis. *Ibid.* Potest Auditores suos penitentijs regulatibus punire. n. 9. Potest cellas illorum ingredi, illosq; inui-

scire

fere an studeant. *Ibid.* Cursu finito Magister in Artibus cre-
etur. †. pag. 269. n. 9. pag. 319. ¶ *Vids;* Collegiales Phi-
losophiæ.

LECTORES THEOLOGIAE.

A Generali, & Diffinitoribus eligantur ex Magistris, vel
Baccalaureis saltem formatis. pag. 253. n. 3. Quot erunt in
utroque Collegio. n. 2. & 4. Quando incipient, & finient
lectiones suas. pag. 254. n. 5. Tempus, ac dies, quibus
lectiones vacant. *Ibid.* Possunt in lectionis actu pœnitentias
imponere, absentes accersere. n. 4. Discipulos præcedant
loco, ac voce, licet fortè sint illis Iuniores (excepto Pri-
ore) pag. 255. n. 9. Alternatim Conclusionibus publicis,
quatèr habendis in anno, præsideant. pag. 254. n. 6. Primis
præseat Regens ante Aduentum. n. 6. Reliquæ quando
habenda. *Ibid.*

¶ LECTORES IUBILANDI. Ad Iubilationem
12. anni lecturæ requiruntur. pag. 270. n. 3. Prædicti anni,
quomodo sunt probandi. n. 4. Duo anni præsentia, quo-
tidianis Theologorum Conclusionibus, pro vno anno lectu-
ræ computetur. pag. 271. n. 6. Impeditis ægritudine, vel
alio legitimo impedimento, 8. menses conceduntur in ordi-
ne ad Iubilationem tantum. pag. 270. n. 3. Qui non habue-
rit locum ad legendum in Collegijs, Theologiam moralem
legat in Monasterijs maioribus modò quo suprà. pag. 271.
n. 5. Anni huiusmodi lecturæ, pro annis ad Iubilationem
necessarijs illi computentur. *Ibid.*

¶ IUBILATI non tenentur amplius legere. pag. 270.
n. 2. Nec prædicare. †. pag. 319. In mensa maio i sede-
bunt, Priorem præcedant. pag. 270. n. 2. Paternitatis titulo
decorètur. pag. 293. n. 3. Ex Iubilatis (præter Professores
Academix) quatuor antiquiores habitu Capitulares erunt. †.
† pag. 309. Nulla erit qualiscunq; dispensatio in antiquita-
te Iubilatorum ad effectum præcedentia. †. pag. 309.

INDEX

LECTVS MONACHALIS.

Lectus Monachalis ex quibus constare debet. *pag.* 213. *n.* 5. In Visitationibus sicut fuerit necesse provideatur. *Ibid.* De *Cobertor de seda, ou curioso* nullus, nec etiam infirmus utatur. *pag.* 213. *n.* 7. *Colchão*, quinquagenarijs tantum cum benedictione Abbatis permittitur. *n.* 6. *Lençoës delinbo* infirmis tantum, & sexagenarijs permittuntur. *S. Ibid.* *Paulhã* super lectum Monachis interdicitur. *n.* 7. Partes circa lectum *bocaxino* tantum vestiatur. *Ibid.* *Opê dacama*, non tapeto aut alio simili, sed quadam *Esteira* tantum sternatur. *Ibid.* Cum tunica interiori alba, & cum scapulari breui dormiant Monachi, ex concessione Eugenij IIII. *pag.* 231. *n.* 10. Pana contra facientium. *Ibid.*

LOCATIONES.

Locationes, seu Arrendamenta Bonorum immobilium, quæ non solent arrendari, quomodo ad triennium locari possunt. *pag.* 159. *n.* 7. & 8. Ultra triennium non fiant aforamenta Bonorum immobilium, nisi ex licentia Capituli generalis, excepto si aliud postulet consuetudo, vel qualitas rei locandæ. *Ibid.* *n.* 9. Si res non fuerint tanti ponderis, & sint iam solite arrendari, ut agri Passalium &c. more solito locentur. *n.* 8. O *Sabido* nunquam arrenderetur. *pag.* 160. *n.* 10. Dominus *não se alugem* sine fideiussore, alioquin Abbas pensionem insolutam soluet. *n.* 11. Fructus Ecclesiarum Monasterij, quomodo ad triennium sunt arrendandi. *n.* 12. Non arrendentur anticipata solutione, nisi detur virgens necessitas, & licentia Generalis. *n.* 13.

LVCTYOSA.

Sit æqualis cum annua pensione, sit tantidē antea soluebatur. *pag.* 165. *n.* 44. Luctuosæ recipiantur in libro Dominiorum sub titulo distincto. *pag.* 179. *n.* 19. Quid in receptione
Luctuosæ

RERV M

Lutuosæ explicandum. *Ibid.* Attentis circumstantijs aliquid remitti potest. *Ibid.*

LVDVS.

Ludi chartarum, *de Dados*, & alij Clericis in iure prohibiti, Monachis interdiciuntur. *pag. 211. n. 12.* Intra ambitu ædificij Monasterij eos ludere, sub excommunicatione ipso facto prohibetur. *Ibid.* Intra diem naturalem, nullus Monachus quocunque genere ludi potest amittere ultra 80. *reis.* O. n. 13. Ex licentia Prælati aliquid posterit amitti duplici conditione exstante, nimirum si ludus non sit prohibitus, & si comestibilia ad honestam recreationem sint emenda. *Ibid.* Ludentes ludos prohibitos, vel cartharum fasciculos secum portantes quomodo puniendi. *pag. 211. n. 16. & 17.*

M

MAGISTERII GRADVS.

Vide. Baccalaurei. Lauream Magisterij tûm intra Ordinem, tum in Academia poterunt Baccalaurei suscipere, adimpletis prius conditionibus prærequisitis à Capitulo generali. *pag. 319.* Expensæ ad lauream Magistralem in Academia ex arario Congregationis, à solo Capitulo generali concedantur. *pag. 267. n. 2.* Singulis triennijs duo intra Ordinem, secundum privilegium Clementis, creentur Magistri in Theologia. *Ibid. n. 3.* Examen illorum. *n. 4.* Solennitas huius Magisterij. *pag. 268. n. 7.* Magistrorum Theologia privilegia. *pag. 270. n. 1.*

MAGISTER NOVITIORVM.

Magistri Novitiorum quando, & quomodo eligendi. *pag. 105. n. 1. & 8.* Privilegia illorum. *pag. 106. n. 4.* Potestas. *n. 5.* Alijs officijs non occupentur. *pag. 107. n. 7.* De

INDEX

consilio Magistri Abbas designabit, qui vicem illius suppleat cum fuerit necesse. *Ibid.* Si priuentur, possunt Diffinitoriū implorare. *Ibid.* Magister habeat librum, in quo scribat annum, mensem, diem, & horam receptionis habitos cuiusq; Nouitij, & ætatem naturalem illius. *pag.* 116. *n.* 30. Subscribat cum Magistro Abbas, & Prior. *Ibid.* Quæ Magister debet docere Nouitios. *pag.* 117. *n.* 36. & *pag.* 118. *n.* 42. Quando cum eis habebit Capitulum. *n.* 41. Libros spirituales, & alios ad Nouitiatū curiosè procuret. *pag.* 119. *n.* 44. Absq; licentia Magistri nullus professus Nouitiatū potest ingredi. *n.* 49. Nullus præter Magistrum, & Abbatem potest penitentiare nouitios. *n.* 48. Magistri iuramento accepto explicet coram, quid sincerè sentiat de Nouitio, cum ille ter suam voluntatem in Capitulo declarat. *pag.* 120. *n.* 51. Quomodo Magister se 12. habere annos Magisterij probabit. *pag.* 135. *n.* 20. Peractis 12. annis Magisterij votum actum habebit in Capitulo. *pag.* 106. *n.* 4. & *pag.* 135. *n.* 20. ¶ *Vide;* Abbas. Nouitius.

MAGISTER NOVIORVM.

Magister hic de consilio Consultorum ab Abbate eligatur, & non sit Prior. *pag.* 123. *n.* 2. Auctoritas, & iurisdictio illius. *n.* 3. & *seq.* De penitentijs in Refectorio implendis certiorum faciat Abbatem ante ingressum mensæ. *n.* 5.

¶ **MAGISTER CÆREMONIARVM.** Eū eligat Abbas. *pag.* 156. *n.* 7. Munus illius. *n.* 8. Sic tertius Clamator in Capitulo. *n.* 9. Omnes tenentur illi obedire in cæremonijs faciendis, etiam Prælati. *n.* 8.

¶ **MAGISTRI MVSICÆ,** & aliorum qui aliquam artem docent priuilegia, & fauores. *pag.* 156. *n.* 6.

MANDATVM.

Feria Quinta in Cæna Domini fiat mandatū more solito. *pag.* 226. *n.* 2. Primis Sabbatis cuiusque mensis fiat mandatum, in quo fructores Monachorum pedes lauent. *Ibid.*

oiliqos

& nidi

¶ **MEDI-**

RERVM

¶ **MEDICVS, ET VENÆSECTOR** habeantur in singulis Monasterijs sub salario conducti. *pag. 186. n. 12.* Eligantur in Consilio secundum maiorem partem suffragiorum. *Ibid.* Pharmocopola non sit sanguinis Iudaici. *Ibid.*

MISSA.

Tres quotidie Missæ ex obligatione Conuēntuali celebrentur in Monasterijs maioribus. *pag. 200. n. 1.* Pro quibus offerendæ *Ibid.* Missa de Tertia semper cantetur. *pag. 201. n. 1.* Missa de Prima ab omni Conuēntu singulis Sabbatis cantetur. *Ibid.* Sola Matutinalis poterit aliter applicari à Capitulo generali, si vrgens occurrat necessitas. *pag. 200. n. 2.* Sacerdotes cum vacauerint duas pro intentione sua possunt per hebdomadam celebrare Missas. *pag. 201. n. 3.* Nullus alicui habere potest plusquam 150. Missas in futurum celebrandas. *n. 6.* Studentes non possunt habere plusquam 300. *Ibid.* Sacerdos, qui non celebrat, Missam audiat. *n. 4.* Horæ dimidium in Missa recitata expleatur. *n. 5.*

¶ Missæ celebrentur cum duobus cereis expuriori cera quoad fieri possit. *S. pag. 156. n. 6.* Non cum vno tantum lumine, nec etiam comulos. *Ibid.* Celebrentur cum meliori vino, quod est in Monasterio. *O. S. pag. 149. n. 3.* Hostiæ sint ex flore farinæ. *Ibid.*

¶ **MISSARVM OBLIGATIONES** in tabula apud Sacristiam pendente describantur. *pag. 151. n. 11.* Per Sacerdotes Monasterij distribuuntur. *Ibid.* Nullus sibi usurpet Missarum Eleemosinas ad Sacristiam venientium. *pag. 152. n. 20.* Eleemosina Missæ cantatæ pro defunctis, vicarijs conceditur. *Ibid. n. 19.* Nullus applicet sibi Missas Contritænitatum, & alia huiusmodi. *n. 19.* ¶ *Vide, Sacristia. Monasteria Minora.*

MONASTERIA.

Monasteriorum ordo. *pag. 2.* ¶ *Vide, Congregatio.* In Monasterijs quid faciendum prima die Capituli, & sequentibus. *pag. 12. n. 4.* Pro quolibet Monasterio numerus Monachorum

INDEX

rum in Capitulo generali designetur. pag. 3. Monasteria
 Nouitiorum. pag. 116. n. 29.
 ¶ **MONASTERIA MINORA.** In Monasterijs mi-
 noribus tredecim Monachi resideant. pag. 3. n. 6. & pag.
 299. n. 10. Missa de Prima solitis horis dicatur. pag. 203.
 n. 7. Singulis Sabbatis cantetur. *Ibid.* Missa maior domi-
 nicis diebus, ac Festis cantetur. *Ibid.* Ceteris diebus si ad-
 sint saltem quinque Monachi cantetur etiam. *. pag. 299.
 n. 11. Missa Anniversarij cantetur singulis mensibus. pag.
 203. n. 7. In Monasterijs, quæ habuerint saltem Mona-
 chos decem, noctu surgant ad Matutinū horis solitis. *. pag.
 298. n. 8. Vbi fuerint saltem sex, surgant Monachi noctu
 Dominicis diebus, ac Festis. *. *Ibid.* Ceteris diebus in Hie-
 me recitetur Matutinum ad horam salutationis Angelicæ, in
 Æstate ad horam quintam manè. *. *Ibid.* Intonata saltem
 semper dicatur *Aue stella matut.* *. pag. 299. n. 9. In Festis
 dupl. 1. Classis, & Deiparæ Virginis, ubi fuerint 6. Mona-
 chi intonata dicantur Iniquitator. Lectiones, & Responsorja,
 Te Deum &c. pag. 202. n. 1. ¶ Prima, Tertia &c. Qua ho-
 ra dicenda. n. 2. 5. & 6. In fine Completorij Antiphona
 Beatæ Mariæ dicatur, cantata cum organo, vel saltem intona-
 ta. pag. 203. n. 7. Conceptio tua, semper cantetur. *Ibid.*
 Officium paruum, & Defunctorum recitetur sicut in alijs
 Monasterijs. n. 2. 4. & 6. Ferijs Sextis habeatur Capitu-
 lum. n. 2. Oratio mentalis quando habenda. n. 1. 2. & 6.
 Lectio pomeridiana habeatur. n. 4. Finitis vespertis tribus
 diebus *. legatur liber casuum conscientie per horæ saltem
 dimidium. pag. 203. & 299. n. 11. In Refectorio comeda-
 tur cum silentio, & lectione. pag. 202. n. 3. Ieiunia regula-
 ria, flagellationes, & abstinentia à carnibus seruentur sicut in
 alijs Monasterijs. pag. 203. n. 9. Abbates faciant hæc ob-
 seruari. S. *Ibid.* n. 8. ¶ *Vide; Mutationes.*

MONIMENTA BONORVM, SEV TOMBO.

Monimenta in singulis Monasterijs fiant. pag. 169. n. 64.
 Incipiant fieri à Monasterio de *Tranquilla.* n. 65. Pro ex-
 pensis

RERVM

penſis illorum Dominia, & luſtuofa omnium Conuentuum applicantur. *n. 66.* Interim libri fiant in quibus Caſalia Monafterij &c. ſcribantur. *pag. 170. n. 71.* Libri *do tombo* duo exemplaria fiant, vnum ſit in Archiuo Monafterij, alterũ in Archiuo Congregationis. *n. 73.*

¶ **MONIALES.** Cum Monialibus tractare, loqui &c. non poſſunt Monachi abſq; licentia Generalis in ſcriptis. *pag. 216. n. 8.* Pœna contra facientium. *Ibid.*

¶ **MVLIERES.** Cum mulieribus ad oſtium Monafterij, vel in Eccleſia quomodo loquendum. *pag. 216. n. 7.* ¶ *Vide* Claſura.

MVTATIONES MONACHORVM.

Prælatiſ auditis initio triennij fiant. *pag. 246. n. 1.* Poſtea vero non niſi vrgenti cauſa. *Ibid.* In Monafterijs minoribus vltra triennium non remaneant Monachi. *n. 2.* Cum Monachus mutatur, omnia illius vtenſilia Prior fideliter in catalogo ſcribat. *O. pag. 247. n. 3.* Catalogus hic ab Abbate, & Priore ſubſcriptus ad Abbatem, ad quem Monachus pergit, tranſmittatur. *n. 4.* Sumptus mutationum, faciat domus, à qua Monachus mutatur. *pag. 247. n. 6.* Si Monachus ſpecialiter petatur, petens expenſas faciet vtenſilium illius. *n. 6.* Monachus, qui mutatur, de omnibus ſibi debitis, prouideatur. *n. 3.* In libellulo veſtiarij ſubſignet ſe exire prouiſum. *n. 4.* Vtenſilia ſua ſecum ferat, vel ſaltem intra decem dies, tranſmittantur. *S. n. 5.* Si Monachus, in pœnitentia exiſtens, mutetur, Abbas mittat ſententiam ad Abbatem domus, in quam pœnitentiarius mutatur. *S. n. 7.* Sententiam tranſmiſſam, legere præcipiat Abbas coram Conuentu, & exequi. *S. pag. 248. n. 8.* Monachus quandiu non ingreditur Monafterium, in quod mutatur, ſubiacet obedientiæ Prælati, à quo exit. *n. 9.* Prælati recipiant Monachos mutatos. *O. n. 10.* Monachus delinquens, in aliud Monafterium poterit mutari, vt ibi commodius puniatur. *n. 11.*

INDEX

N

NOTARIVS.

Generalis potest Monachos, Notarios Apostolicos creare. *pag. 157. n. 1.* Munus, & potestas illorum. *Ibidem.* Abbates eligant Notarium Conuentus, & Consilij. *n. 2.* Munus. Notarij Conuentus. *n. 3.* Munus Notarij Consilij. *Ibid.* & *pag. 129. & pag. 130. n. 14.*

NOVIORES.

Facta professione sex annis integris, perseuerent sub cura Magistri, licet forte sint Sacerdotes. *pag. 123. n. 1.* Nullis illorum a Capiculis Magistri potest exemi. *pag. 124. n. 5.* Penitentias illis a Magistro impositas, non remittat Abbas illo inconsulto. *Ibid.* Post Vesperas Orationi vacent. *n. 6.* Non possunt transferri, quandiu non habuerint 4. Religionis annos compleros, nisi ad Monasteria supra vinginti Monachos habentia. *n. 7.* Ad ea, quæ 12. saltem Monachos non habuerint, non nisi iam Sacerdotes transferantur. *Ibid.* Quæ officia non sunt eis cõmendanda. *pag. 125. n. 8.* Quæ ipsi Junioribus prohibentur. *n. 9. & 10.* Quæ debent addiscere. *n. 11.* Ex arario Congregationis, solvatur merces Organario, qui ipsos doceat. *Ibid.* Quid observandum ut a disciplina Magistri, eximantur. *pag. 128. n. 18.* *J. Vide.* Abbas, Confessio, Egressiones Monachorum. Ordines.

NOVITI.

Novitiorum qualitates. *pag. 107. n. 10.* Examen illorum. *pag. 108. n. 11.* A quibus facienda est Inquisitio de genere, & moribus illorum. *n. 13.* Forma inquirendi, & interrogationes faciendæ. *pag. 109. n. 14.* Quæ Monachis Inquisitionem facientibus prohibentur. *pag. 108. n. 13.* Inquisitio exacta

exacta, tres saltem debet habere testes, omni exceptione carentes, concordantes in secundo articulo, & alijs sequentibus. *pag. 113.* Si ante susceptionem habitus, fieri non potest exacta, fiat saltem summaria. *pag. 111. n. 18.* Novitius si summariam tantum habeat Inquisitionem, ante quam habitum suscipiat, iuret se nullo impedimento detineri. *Ibid.* ¶ Approbatores Inquisitionis, & Receptores Novitiorum in Durimonia. *pag. 111. n. 19.* Illegitimus non potest recipi in Religione quoad in ea, pater eius vixerit, exprohibitione Gregorij XIII. *pag. 113.* Approbatores Inquisitionis, & Receptores Novitiorum Conimbricæ, & Olyssipone. *pag. 112. n. 22.* Maior illorum pars prævaleat, aut, data suffragiorum æqualitate, qualitas Generalis. *Ibid.* Et *pag. 112. n. 22.* Forma approbationis Inquisitionis. *pag. 114. n. 28.* Quæ Inquisitio non est approbanda. *pag. 112. n. 23.* & *seq.* Quæ approbatio erit nulla. *Ibid.* & *pag. 113. n. 24.* Pæna temere approbantium Inquisitionem Novitij generis maculati. *pag. 113. n. 24.* Quomodo se debent habere Deputati cum electis ab alio ordine, & cum illegitimis. *Ibid.* Cum expositis. *pag. 112. in fine.* Inquisitiones Novitiorum asserventur in Archivo Congregationis. *pag. 115. n. 24.* Novitius non mittatur in domum Abbtis cognati sui. *pag. 115. n. 25.* ¶ Forma Prouisionis à Generali faciendæ ut Novitius habitum induatur. *pag. 115. n. 25.* Quid Abbas tenetur facere hac prouisione accepta. *n. 26.* & *seq.* Habitus Novitiorum qualis. *pag. 116. n. 28.* Subuculæ illorum quales. *pag. 117. n. 34.* Nullus ad habitum, vel saltem ad professionem admittatur, quin prius testimonium authenticum afferat de ætate naturali ipsius. *pag. 116. n. 31.* Novitiorum antiquitas à quo termino incipiat. *pag. 117. n. 33.* Sacerdos alios præcedit. *Ibid.* ¶ Domus Novitiatus tres. *pag. 116. n. 29.* Annus Novitiatus debet esse integer. *pag. 121. n. 56.* Continuus. *Ibid.* Quomodo rupatur cōtinuitas illius. *n. 57.* Novitius nō mutatur, alioquin annus Novitiatus de nouo incipiat. *n. 58.* Ad annum probationis non recipiantur regulariter nisi post annum 15. expletum. *n. 56.* Novitius tēr explicet

INDEX

voluntatē suā corā Cōuentu. *pag. 120. n. 50.* Quid his tribus vicibus faciendum ab Abbate, & Sacerdotibus Monasterij. *n. 52. & pag. 121.* In cellas Nouitiorum nullus professus ingrediatur. *O. pag. 120.* Quæ pertinent ad educationē Nouitiorum. *pag. 116. & sequent.*

¶ Nouitius quando testari potest. *pag. 121. n. 59.* Quando, & quomodo renunciare potest, aut donare. *Ibid.* Professionis forma. *pag. 122. n. 62.* Quæ ætate facienda. *Ibid.* Quando debet prorogari, & quandiu. *n. 61.* Non fiat, quin prius Nouitius in Consilio examinetur. *n. 61.* Quæ indumentata in professione sunt danda. *n. 62.* Professio quando nulla, & irrita. *pag. 121. n. 55.* *g. Vide.* Abbas, Bulla Cænz, Confessarij. Confessio.

O

OBEDIENTIÆ.

Præcepta obedientiæ, non nisi graui interueniente causa imponantur. *pag. 207. n. 3.* Præcepta obedientiæ vniuerso Cōuentui impolita non obligent, nisi in scriptis ponantur. *n. 4.* Et nisi addantur hæc verba. *In virtute Sanctæ obedientiæ. Ibid.* Præcepta in scriptis imposita ab vno Abbate perseverant, donec successor illius possessionem accipiat, & aliter non disponat. *pag. 103. n. 12. & pag. 137. n. 9.* Nec tempore intermedio poterunt innovari. *Ibid.*

OFFICIUM DIVINUM.

Recitetur iuxta Breuiarium à Paulo. V. recognitum. *†. pag. 196. n. 1.* Quibus horis Horæ officij diuini dicenda sunt in choro. *†. pag. 197. n. 4.* Quid in singulis horis, & quibus diebus canendum. *†. pag. 198. n. 11.* Extra chorum recitantes horis debitis, & genibus flexis recitent. *†. pag. 197. n. 3.* *Vide;* Completorium, Cucullæ.

TOFFI.

RERV M

¶ OFFICIUM PARVVM BEATAE MARIAE
Conuentueliter quotidie recitetur. *†. pag. 200. n. 23.* Quo
loco, quo ordine, & tempore. *Ibid. & pag. 216. n. 2.*

¶ OFFICIUM DEFVNCTORVM Quibus die-
bus Vesperæ, quibus Nocturni dicendi sunt, *pag. 216. n. 2.*

¶ OFFICIA MONASTERII omnia vacant, nouo
adueniente Abbate, *pag. 104. n. 14.* Officiales anteaſti
triennij officia ſua exercent donec Abbas præſens aliter diſ-
ponat. *pag. 88. n. 4.*

¶ ORATIO MENTALIS ter habeatur in die. *†. pag. 219. n. 3.* Primo poſt Laudes officij diuini. *Ibid.* Poſt Pri-
mam ad Orationē pulſetur. *†. n. 4.* Poſt Completorium
deniquē, diſciſq; Matutinis Domine noſtræ habeatur Oratio,
ſicut habetur poſt Laudes officij diuini. *†. pag. 220. n. 5.* Poſt
Vesperas etiam vacant Orationi Nouitij, & Iuniores. *†. pag. 118. n. 43. & pag. 124. n. 6.*

ORDINES.

Ordines Minores conferant Abbates ſubditis ſuis. *pag. 90. n. 12.* Ante illorū receptionem præmittatur confeſſio. *pag. 126. n. 12.* Quibus diebus poſſunt conferri. *Ibid.* Quibus etiam perſonis. *pag. 89. n. 8.* ¶ Qualitates requiſitæ, ut ad Ordines ſacros Monachus promoueat. *pag. 126. n. 13.* Ætas naturalis, & Religionis ad ſingulos Ordines requiſita. *n. 14.* Super ætate Religionis ratio diſpenſetur in Capitulo generali. *pag. 127. n. 16.* Teſtimonium authenticū de vtra-
que ætate præſentet Ordinandus in Conſilio *Q. P. n. 15.* In eodem Conſilio examineretur de ſcientia. *Ibid.* Super appro-
batoſ a Conſilio ſuffragentur Sacerdotes Conuentus an pro-
pter mores, & vitam mereantur ordinari. *pag. 127.* Scruta-
tores ſuffragiorum. *Ibid.* Non manebit approbatus, qui ma-
iorem partem ſuffragiorum non habuerit tam in Conſilio, quā
in Conuentu. *P. Ibid.* Interſtitij diſpenſatio ab Epifcopo, &
quo caſu petenda. *Ibid.* Abbas ordinem, & moſum præſcri-
ptum obſeruet. *P. pag. 127.* Nullus Ordinem ſacrum exer-
ceat, quin prius in Conſilio examineretur. *P. Ibid. n. 17.*

INDEX

OSTIARIVS.

Ostium Monasterij neque secularibus, neq; Iunioribus Monachis quanuis Sacerdotibus commendetur. *pag.* 191. *n.* 41. Quo tempore ostium apertendum, & claudendum. *pag.* 192. *n.* 44. Tempore prandij, & cene asseruentur clauis in refectorio *n.* 45. Tempore nocturno, & Meridiane, non nisi in manu Praelati clauis Ostiarius deponat. *Ibid.* Tempore Meridianae rancinabulum ligetur. *Ibid.* Que Ostiarius seruare tenetur. *n.* 42. & *seq.* Post Primam tempore Orationis, seu exercitij matutinalis, nihil Praelato, aut Monachis nuntiet. *pag.* 219. *n.* 4. *¶* Vide; Eleemosina. Pauperes.

P

¶ PATERNITAS *¶* Paternitatis titulo qui sint decorandi. *pag.* 293. *n.* 4.

PAUPERES.

Quidquid panis, ac fructuum in prandio Monachis super fuerit colligat Ostiarius pauperibus erogandū. *pag.* 223. *n.* 2. Omnia tamen, quae Abbati super fuerint pauperibus dentur. *n.* 2. Pro pauperibus quotidie olla iaris fiat. *n.* 3. Pauperes 12. in Anterefectorio cum Monachis prandeant, die Translationis, & Transitus S. P. Benedicti, & Feria quinta in Cena Domini. *n.* 4. Praedicta Feria quinta lauet Abbas pedes pauperum, & duplicem argenteum unicuique tribuat. *n.* 5. Pauperes aliquos Abbas quotannis vestiāt. *n.* 7. Vestes, & calceamenta vetusta pauperibus dentur. *n.* 7. & *pag.* 231. *n.* 6.

PAUPERIATIS VOTVM.

Ad quae obligat. *pag.* 209. *n.* 3. & *pag.* 210. *n.* 4. Bonorum immobilium vsum, vel administrationem non potest habere Monachus

RERVM

Monachus. *n.* 7. Mobilia, quæ potest habere. *pag.* 210. *n.* 8. & *seq.* Paupertatis violatores quomodo puniendi. *pag.* 221. *n.* 15. Nullus cuiuscumque dignitatis sit habeat ad seruitium suum, aliquid aureum, argenteum, deauratum, vel deargentatum. *pag.* 214. *n.* 4. Scrinia quæ valorẽ excedant 20. cruciatorum non emantur. *n.* 3. Catalogum rerum omnium, quæ Monachus habet ad vsum suum faciat Feria secunda Quadragesimæ. *pag.* 213. *n.* 9. Bona mobilia superflua non potest habere. *pag.* 210. *n.* 8. & *seq.* Proprietarij pænæ. *pag.* 211. *n.* 14.

¶ PEGVNIA. Nullus Monachus pecuniam retineat ultra diem naturalem. *pag.* 211. *n.* 11. Eam in Deposito reponat. *Ibid.* Qui pecuniã secũ portauerit in parua etiã quãtitate acriter flagelletur. *n.* 16. In pecunia nulla prouisio Monachis detur, aut eam Prælati sibi assumant. *O. pag.* 232. *n.* 12. Hospites ultra triduum, pecuniam non possunt retinere. *pag.* 190. *n.* 36. Excipiuntur Capitulares in Capitulo, & Patres in lundis congregari quandiu ibi fuerint. *pag.* 11. *n.* 8.

PÆNÆ DELICTORVM.

Pænâ periurij. *pag.* 278. *n.* 1. Pænâ testimonij falsi. *n.* 2. & 3. Pænâ in Prælatum suum manus violentas casualiter, & sine vulnere imponentis. *n.* 4. Pænâ illius, qui *sine vulnere animo. tamen deliberato, seu ex proposito* in Prælatum manus imponit. *pag.* 299. *n.* 13. *in fine.* Pænâ illius qui Prælatus suum *ex proposito* vulnerauerit. *pag.* *Ibid.* Pænâ illius, qui *sine vulnere, & leuiter* manus violentas imponit in Monachum subditum. *pag.* 279. *n.* 12. Illius, qui *leuiter vulnerauerit cum sanguinis effusione.* *pag.* 299. *n.* 15. Illius, qui *grauiter vulnerauerit.* *Ibid.* Pænâ coniurantium contra Prælatus. *pag.* 279. *n.* 6. *.*.* Literas superiorum falsificantium. *n.* 8. Literas illorum aperientium, aut secreta illarum reuelantium. *n.* 9. Secreta Religionis personis extraneis reuelantium. *n.* 10. Detrahentium, & murmurantium. *n.* 11. *¶* Pænâ habentis arma intra septa Monasterij. *pag.* 280. *n.* 13. &c. Pænâ furacium. *pag.* 299. *n.* 17. Pænâ gassu habentium. *E.*

pag.

INDEX

pag. 280. n. 7. & pag. 299. n. 19. Pœna simoniacè recipientium, aut receptorum in Religione. *E. pag. 280. n. 18. Pœna subornantium quouis tempore. E. pag. 299. n. 20. Pœna incorrigibilium. pag. 283. n. 1. § Pœnæ delictorum, temperari, vel augeri possunt, iuxta circumstantias nimis agravantes, aut alleviantes. pag. 288. n. 9. Delicta quæ specialè pœnam non habent, puniuntur secundum sacros Canones, secundum Religionis consuetudinem, & secundum alia similia. pag. 287. n. 8. Pœnæ statum subditorum concernentes, Prelatis delicta illarum committentibus, in privationem, vel alias committuntur. pag. 288. n. 10. ¶ Ceteras pœnas vide sub proprijs titulis.*

¶ PENSIONES, & contributiones pecuniarum more solito solvantur. *pag. 296.*

¶ PERPETUITAS in officijs Congregationis nec procuretur, acceptetur. *¶. t. pag. 4. n. 2. & pag. 308. Pœna contrafacientium. Ibid.*

¶ PRANDIVM. *Vide; Refectio corporalis.*

PRAEDICATORES.

Non incipiant prædicare, quin prius à tribus peritis Monachis examinentur, & approbentur. *¶. pag. 131. n. 1. Examinatores isti à Generali designentur. Ibid. Ad Monasteria urbana quomodo, & à quibus in Capitulo eligentur. n. 4. Quibus diebus in Monasterijs urbanis prædicandum, quando etiam, & quoties in alijs. pag. 132. n. 7. Sermones tabulæ à seniore prædicatore faciendæ, & à Prelato subsignatæ non possunt commutari. n. 8. Prædicatores non exeant à Monasterio fingentes se extra illud habere concionem. O. pag. 132. n. 11. Via recta ad externas conciones eant, ac redeant. n. 12. Quando eis facultas ad externas conciones deneganda. n. 8. & 12. Privilegia illorum. pag. 133. n. 13. & seq. Ab officio prædicandi à solo Generali seu Visitatoribus possunt privari, vel suspendi. pag. 131. n. 3. Completorio, & Orationi mentali semper intersint. pag. 133. n. 14. Sexagenarii à labore prædicandi per tabulam releuantur.*

pag.

RERV M

pag. 132. n. 10. § Quomodo prædicatorum Generalium titulum acquirant. pag. 134. n. 16. Prælati nullum tempus officij sui computabitur ad explendos 15. annos necessarios ad titulum prædicatoris Generalis. . pag. 298. Computabitur tamen Diffinitoribus, & Visitatoribus, si alias prædicaverint ut ceteri. . Ibid. Privilegia Prædicatorum General. pag. 134. n. 16. Duo ex prædicatoribus Generalibus antiquiores sint Capitulares. Ibid. Quomodo probandi sunt 15. anni ad prædictum titulum necessarij. n. 18.

¶ PRÆSENTATIO in Ecclesijs § Vide, Ecclesia,

PRÆSIDENTS.

Præsident non recipiatur ut Abbas. pag. 88. n. 3. Præsides vacante dignitate Abbatiali proximè ante Capitulum, à quo eligendus. pag. 40. Quid tunc potest, & quid facere tenetur. Ibid. Suspendo Abbate, à quibus Præsident eligitur. pag. 41. n. 7. & 8. Præsident in Monasterio, quando à solo Generali potest constitui. pag. 101. n. 3. & pag. 103. n. 12. Quid hic Præsident potest, & non potest. pag. 103. n. 12. & pag. 104. ¶ PRECES pro Capitulo generali faciendæ tempore illius. pag. 12. n. 4.

¶ PRETIA RERV M. imponantur in Consilio. pag. 378. n. 8. Scribantur in primis folijs libri Depositi. Ibid.

PRIOR.

Prior ab Abbate cum Consilio eligendus. pag. 100. n. 1. Ad Priori munus inhabiles. Ibid. Illegitimi non dispensari inhabiles sunt. pag. 23. n. 2. Duodecim saltè habeat Religionis annos. pag. 101. Prioris privilegia. n. 2. Munus, & obligatio illius. n. 3. Quæ potest, & non potest ut Prior. n. 4. & seq. Quæ nõ potest quando est prædens. pag. 103. n. 12. Non potest Novitios ad actus Conventuales vocare. pag. 106. n. 6. Matutino tempore confabulantes, extra cellas vagantes, &c. irremissibiliter puniat. S. pag. 205. n. 2. De Mandatis habendis specialem curam habeat. pag. 226. n. 1.

KKK

quomodo

INDEX

Quomodo priuari potest. *pag.* 104. *n.* 14. *¶ Vide.* Defuncti. Mutationes. &c.

PROCVRATORES CVRIALES.

Quando eligendi. *pag.* 17. *n.* 13. Capitulares erunt. *¶ pag.* 309. Vltimum locum habebunt in Capitulo. Quem habebunt in Monasterijs. *pag.* 86. *n.* 5. Quæ pertinent ad munus illorum. *n.* 4. Bracarenſis in quibus reputatur Conuentalis Tibanenſis. *n.* 8. Mortuo Procuratore aliquo ex tribus Curialibus, à quibus alter eligetur. *pag.* 38. *n.* 8. Quando alter non eligetur, ſed ſubſtitutum non Capitularem Generalis nominabit. *pag.* 41. *n.* 5. *¶* Procurator Romanus à quo eligetur, & quando erit Capitularis. *¶ pag.* 309.

¶ PROFESSIO FIDEI. Forma illius. *pag.* iij. Fiar à Generali. *pag.* 32. *n.* 4. A Prælatiſ. *pag.* 33. *n.* 8. Fiar publicè quotannis coram Prælato à Lectoriſ Grammaticæ, Philoſophiæ, & Theologiæ Calendis Octobriſ ſeu antequam lectiones ſuas incipiant iuxta Tridentinum.

¶ PROFESSORES ACADEMIAE. In menſa majori ſedeant. *pag.* 270. *n.* 11. Paternitatiſ titulo decorentur. *pag.* 293. *n.* 5. Profeſſores Theologiæ in Academia Combricenſi Capitulares erunt, qui per 6. annos priuſ legerrint. *¶ pag.* 309.

¶ PROVINCIA BRASILIENSIS. De Prouinciali. *pag.* 271. De Abbatibus. *pag.* 273. De Monachiſ Prouinciæ. *pag.* 274.

QVINDENNIVM.

In libro Qvindennij ſcriptū erit, quātū ponendū eſt pro Qvindennio ſinguliſ anniſ. *pag.* 179. *n.* 20. Summa huius præcuniz pro rata cuiuſq; triennij inſeratur in arculam duplici clauſe clauſam. *Q. P.* *pag.* 180. *n.* 21. Vnam clauem habeat

Abbaſ.

RERVM

Abbas, alteram Depositarius antiquior. *n. 22.* Quomodo illa summa pecuniæ in arculam injicienda est, & Depositum ab ea se exonerabit. *n. 22.* Nihil huius pecuniæ ab arcu-
extrahatur, nisi ad Quindennij solutionē. *O. P. n. 21.* Char-
tam solutionis Quindennij sollicitè procuret Abbas, & intra
arculam seruet. *n. 22.*

R

RATIONES OFFICIALIVM.

Singulis Sabbatis Depositarij cum Abbate rationes exigant
à Celerario accepti, & expensi. *pag. 180. n. 23.* Modus red-
dendi has rationes sabbatinas. *pag. 182. n. 7.* Singulis
mensibus reddat Cellerarius rationes eorum, quæ à Recepto-
re accepit, & consumpsit. *n. 9.* Dispensator rationes reddat
Cellerario de his quæ ab eo accepit. *pag. 183. n. 17.* Singu-
lis annis rationes generales accipiantur, & Calendis Ianua-
rij coram Conuentu legantur. *pag. 180. n. 24.* Qui officia
relinquunt rationes reddant eorum, quæ acceperunt. *pag.*
182. n. 10.

RECEPTOR PENSIONVM.

Receptorem de consilio Consultorū eligat Abbas. *pag. 173.*
n. 1. Non potest eligi consanguineus, vel affinis Abbatis.
n. 2. Duplicem tantum librum habeat, vnum in quo debi-
tiones veteres transcribat, alterum nouum, in quo pensiones
presentis anni recipiat. *pag. 173. n. 3.* Modus faciendi librum
nouum. *n. 4.* Non prius nouam, quam veterem pensionem
recipiat. *pag. 174. n. 8.* Nomen Colonia à libro suo non de-
leat donec Luctuola solvatur. *n. 5.* Vendat, & recipiat iuxta
pretium in Consilio taxatum. *n. 7.* Ad pecuniam recipiendā
habeat arculam duplici claue clausam, quarum vna sit in De-
posito. *pag. 115. n. 11.* Tres tantum aureos poterit habere
extra arculam ad commuteandum. *Ibid.* Nullam pecuniam

INDEX

immediatè expendat. *pag. 176. n. 16.* Quomodo Receptor ab acceptis se se exonerabit *Ibid.* Ex rebus cōsumptibilibus meliora quæq; in vñu Cōuentus reseruet. *Ibid.* ¶ Nō eat ad nundinas, vt in eis publice recipiat. *O. pag. 174. n. 9.* Non in folijs papiri, sed in suo proprio libro notet Emphitentā soluisse. *O. pag. 175. n. 10.* Chartam solutionis præstet modo quo *Ibid.* di. iui. *O.* Substitutus Receptoris Catalogū rerum receptorum, quem illi dederit, in libro exarari conspiciat. *O. pag. 175. n. 12.* ¶ *Vide;* Tituli prædiorum.

¶ RECREATIONES CONVENTVALES, singulis mēsisbus dēntur. *pag. 245. n. 1.* Quo loco dandæ. *Ibid.* & n. 2. Quid cibi in illis addendum. *n. 3.* Mane, & Vespere possunt Monachi ad aliquem locum honestum exire. *n. 1.* Nullus à loco recreationis separatur, & ad aliū pergat. *pag. 246. n. 4.* Pœna contra facientis. *Ibid.* Nulla persona secularis ad has recreationes admittatur. *S. n. 5.*

REFECTIO CORPORALIS.

Sit vniformis. *pag. 228. n. 7. †.* Eodem pane, & vino, eisdēque cibis superiores etiam vescantur. *† Ibid.* Ratione officij non habeāt plura fercula. *†. n. 7.* Cum Cōuentus in Refectorio pisces edit, nulli liceat, ibi simul carnes edere. *n. 7.* ¶ Ad prandium carnis, quid, quantum, & quāle debeat dari. *pag. 228. n. 8. & n. 13.* Ad prandium piscis quid. *n. 10. & seq.* In diebus solennibus lautius paretur prandium. *pag. 229. n. 13.* Ferijs tertijs, quinq; & sabbatis Aduentus, & Quadragesimæ ad finem prandij poma, vel quid simile addatur. *pag. 228. n. 12.* Cheopina vini manū puri, & non mixti aqua, vel vino viridi de ur singulis Monachis ad prandium, altera ad cenam. *O. pag. 229. n. 17. & 18.* Qua hora prandendum. *pag. 230. n. 23. ¶ Vide;* Cœna.

REGENS COLLEGII.

Regens à Generali, & Diffinitoribus eligatur. *pag. 233. n. 1.* Gradu saltem Baccalaurei sit insignitus. *Ibid.* Finito triennio potest

potest reelegi. *Ibid.* Lectionem primariā leger. n. 2. Cetera
quæ ad munus eius spectant. n. 2. Singulis mensibus habeat
Regens Conclusiones per spatium duarum horarū. pag. 254.
n. 7. Tempore Hyemis finitis Matutinis; tempore verno ab
hora 2. post Meridem. *Ibid.* Singulis mensibus videat simul
cum Abbate, & Lectoribus quaterniones lectionū Collegia-
lium Theologorū, & defectuosi in scribendo puniantur. pag.
260. n. 7. In cellam Regentis possunt ingredi studentes ad
aliquam dubitationem tractandam extra tempus Meridianæ,
& postquam ad dormitionem possunt. pag. 262. n. 9.

¶ **RELATOR CAPITVLI**, quando eligendus. pag.
13. n. 4. Ex quibus eligendus. pag. 25. Quæ pertineat ad
munus eius. pag. 34.

¶ **RELIQVIÆ SACRÆ**, in loco decenter ornato
seruentur. pag. 150. n. 9. Nullus audeat aliquid eorū surri-
pere, donare, vel extra Monasterium commodare. O. *Ibid.*
n. 10. Quam Monachi ad infirmos ducunt, eam secum re-
ducant. O. *Ibid.*

¶ **RENVNTIATIO**. Cause Renuntiationis. pag. 41.
n. 1. Si aliquis renuntiare voluerit quid faciat. pag. 47.
n. 2. &c.

¶ **RESIDENTIA**, De quibus personis, à quibus, &
quomodo est accipienda. pag. 19. n. 1. &c. Qui ad eā sunt
vocandi. *Ibid.* Qui ad eam admittendi. n. 4. & pag. 20.
n. 9. Quid faciendum de Epistolis ad Diffinitores lyndican-
tes missis. pag. 21. n. 10.

¶ **REVS**, Quando iuridice interrogatur. pag. 67. n. 11.
Quando tenetur veritatem facere. *Ibid.*

S

SACRISTA.

De consilio Consultorum eligatur. pag. 149. n. 1. Quæ re-
netur facere. n. 2. & seq. pag. 151. n. 11. & seq. Sacrista
habeat librum accepti, & expensi. pag. 152. n. 12. In co-

INDEX

sint duo tituli, vnus expensarū, alter Milsarū, & Officiorum. *Ibid.* Pecuniam, seu Eleemosinas Milsarum, Officiorum, Cōfraternitatum &c. in arculam duplici clauē clausam (quarū vna erit in Deposito) inijciat. *n.* 16. Per trinos menses aperiat hęc arcula, & sub titulo *Sacristie* pecunia recipiatur in libro Depositi. *n.* 16. Non tradat Sacrista Deposito totā pecuniam Arcule suę, sed eam tantum præcise, quę respōdet Missis, & Officijs iam celebratis. *O. pag.* 151. *n.* 17. Nec oppositum Abbas potest præcipere. *O. Ibid.* Cum prædicta arcula aperitur, vel Officia fiunt, aliquid donari poterit Monachis Sacerdotibus. *n.* 21. *¶ Vide.* Milsa. *¶ SACRISTIA.* Bonorum Sacristie duo sint Inuentaria, & in eis adiungantur, quę de nouo fiunt. *pag.* 154. *n.* 36. Quomodo prouidenda est Sacristia de Amictis, Albis &c. *pag.* 155. Quę forte ex Sacristia venduntur, in vsus illius expendantur. *pag.* 159. *n.* 5. *Vide;* Alcäre. Ecclesię. Famuli.

SCRUTATORES ELECTIONVM.

Vbi sedebunt in Capitulo. *pag.* 29. *n.* 1. & 3. Erunt nouē. *n.* 2. Si adsint tantum quinque, alij ex antiquioribus Capitularibus numerum illorum compleant. *Ibid.* Quomodo schedulas suffragiorum scrutabuntur. *pag.* 29. *n.* 4. & seq. Quis scrutatorum electum nominabit, & quomodo. *pag.* 30. *n.* 6. Quid faciendum si inueniatur schedula alba, aut personam inhabilem continens. *n.* 9. Quid agendum si non inueniantur totæ schedulę quę sunt Electores. *n.* 8. Scrutatores non reuelēt Scrutinij secreta. *B. n.* 10. Tabellę Scrutiniorum secretò seruentur à conficiētibz illas vsq; ad confirmationē Electorum. *E. pag.* 31. Postea publicè cōmentur. *Ibid.*

SECRETARIVS.

Quando eligendus. *pag.* 17. *n.* 13. A quibus eligendus. *pag.* 22. *n.* 5. Secretario mortuo à quibus alter eligetur. *pag.* 38. *n.* 9. Quando non eligendus. *pag.* 40. *n.* 4. Vbi sedebit in Capitulo. *pag.* 9. *n.* 4. Vbi in Monasterijs. *pag.* 86.

R E R V M

n. 3. Quæ pertinent ad officium illius. *Ibid.* & pag. 9. n. 7.
Quæ leget in prima sessione Capituli. pag. 13. n. 6. Quando
tradet figillum Congregationis Diffinitori Præsidenti. pag.
15. n. 5.

¶ S E N E S. Privilegiæ secundum, qui 60. annos ætatis, & Re-
ligionis 40. habuerint. pag. 188. num. 24. pag. 132. n. 10.
pag. 213. n. 6.

S I L E N T I V M.

Loca in quibus silentium ex iure servatur. 7. pag. 214. n. 1.
Tempus, & dies in quibus summum silentium servandum est.
Ibid. Matutino tempore confabulantes, extra cellas vagan-
tes &c. irremissibiliter puniantur. 4. S. pag. 215. n. 2.
Post prandium Hyemis etiam tempore in cellas se recipiant
Monachi cum silentio. 4. *Ibid.* n. 4. Cum ab uno actu Cō-
ventuali, in alterum, vel ad Chorum pergitur, seu à Choro Mo-
nachi recedunt, cum silentio vadunt. pag. 215. n. 3.

S O C I V S G E N E R A L I S.

Quando eligendus. pag. 17. n. 13. Quomodo, & à quibus
eligendus. pag. 22. n. 5. Quando non eligendus. pag. 40.
n. 4. Non potest eligi nisi literatus. pag. 35. n. 6. Inhabi-
les ad officium Socii. *Ibid.* Vbi sedebit in Capitulo. pag. 9.
n. 4. Socio mortuo à quibus aliter eligetur. pag. 38. n. 8.
Si ægrotaverit tempore Visitationis, quid faciendum. pag.
85. n. 2. *In fine.* Quæ ad officiū eius pertinent. n. 2. Quem
locum habebit in Monasterijs. *Ibid.* Mortuo G nerali Adā
Visitationum servabit fideliter. pag. 37. n. 8. & 9.

¶ S O C I I M O N A C H O R V M. Non dentur Mona-
chis nisi ratione ætatis, aut necessitatis. pag. 214. n. 18. Nō
sint iuniores nisi agant. 25. annū. *Ibid.* Quoad fieri possit
sint Donati. *Ibid.* Non ingrediantur cellas Monachorum,
quibus servant, neque in eis se detineant tempore summi si-
lentij, nisi propter res præcisè necessarias. O. pag. 214. n. 12.

S T A T V S

INDEX

STATVS MONASTERIORVM.

Quomodo sunt faciendi. O. P. pag. 98. Coram Conuentu legantur. pag. 99. n. 3. A quibus sunt subsignandi. *Ibid.* Quando, & à quo legendi sunt in Capitulo generali. pag. 14. n. 3. Generali electo sunt tradendi. *Ibid.* Cum statu Monasterij tres literæ testimoniales ab Abbate sunt afferendæ ad Capitulum. P. pag. 99. n. 4. A quibus sunt subsignandæ. *Ibid.* Iudicibus inhabilitatum sunt presentandæ. P. pag. 100. n. 6. Abbati de nouo electo sunt postea tradendæ. *Ibid.*

SVBORNATORES.

Ad quæ officia subornationes sub excommunicatione prohibentur. pag. 299. n. 20. Subornationes prohibentur sub pena excommunicationis non solum atque 6. menses Capituli. pag. 281. sed etiam quocumque tempore. pag. 299. n. 20. Subornatores reuelare tenentur, qui de subornationibus sciunt, non tamen sub præcepto & censura. pag. 299. n. 24. Penæ subornantium quouis tempore. pag. 281. n. 1. & 3. Numerus 4. deleatur. pag. 299. n. 22. Forma Censuræ contra subornatores tum in Capitulo, tum in electionibus intermedium ferendæ. pag. 299. n. 25.

¶ SVBPRIOR. Quomodo, & in quibus Monasterijs eligendus. pag. 104. n. 1. Inhabilis ad subprioratum qui 10. saltem non habet Religionis annos. *Ibid.* Illegitimus, etiam non dispensatus. pag. 23. n. 25. Ipso facto est Consiliarius. *Ibid.* Locus, & potestas illius. pag. 105. n. 2.

¶ SVFFRAGATIO ELECTIONVM. Quater tantum fiat suffragatio in electionibus canonicis. pag. 28. n. 7. Suffragatio conditionata, aut incerta in Iure reprobatur. pag. 29. n. 2. *Vide; Supra.* Scrutatores electionum.

RERVM

SVFFRAGIA PRO DEFVNCTIS.

Suffragia pro Fratribus, & Benefactoribus singulis diebus; *†. pag. 204. n. 1. & 2.* Singulis hebdomadis. *†. n. 3.* Singulis mensibus. *†. n. 4.* Singulis annis. *†. n. 5.* Anniversario pro Fratribus singulis mensibus, & annis celebrando, nullus omnino Cōventualis, aut Hōspes desit. *Ibid.* Suffragia pro Monachis, ac Nouitijs qui moriuntur. *†. pag. 205.* Quot diebus portio prandij, ac cænæ Monachi defuncti pauperibus largienda. *†. O. pag. 206. n. 8.*

¶ SVSPENSIO. Quid nomine suspensionis ab officio intelligatur. *pag. 97. n. 1.* Quando finitur suspensio ab officio. *n. 4. & 5.*

T

TAVRORVM AGITATIO.

Taurorum agitationibus Monachi videndo non assistant. *pag. 245. n. 13.* Contra facientes læthaliter peccant. *Ibid.* Pœnæ contra facientium. *Ibid.*

¶ TESTES. Quomodo se debent habere in Inquisitione generali, speciali, & mixta; *pag. 66. n. 20.* Quando sub iuramento tenentur seruare secretum. *pag. 62. n. 3.*

TITVLI PRÆDIORVM.

Abbas, & Receptor mense Nouembri Visorias reuisant, & Emptores Colonosque titulis carentes, ad eos faciendos cogant. *pag. 165. n. 42. & pag. 176. n. 20.* Nōtā dos Prasors. *pag. xij.* In Capitulo legantur, & ab omni Cōuentu subsignentur. *pag. 165. n. 45.* Non subsignentur, quin prius in libro do Tombo ea, quæ sunt scribenda notentur. *pag. 170. n. 72. O. 5.* Non subsignentur in nōtis scribæ, priusquam trāsumptum in Archiuo seruandum detur. *pag. 166. n. 48.* Nō

Lll

subsignen-

INDEX

subsignentur etiam Tituli, priusquam cum Visoria comparentur. *S. n. 47.* Non subsignentur Transumpta Titulorū, quin prius cum suo exemplari conferantur. *S. n. 48.* Conditiones Titulorum, qui fiunt cum potestate subemphiteuticandi. *pag. 166. n. 46.* In locis remotis possunt fieri Tituli de licentia Capituli Conventualis. *pag. 298. n. 6.* Huiusmodi Tituli personis pauperibus fiant. *pag. 167. n. 50.* Monachi mittendi ad huiusmodi titulos faciendos iuramentum fidelitatis accipiant. *Ibid.* Priusquam Titulos subsignent, Visorias in Monasterium transmittant. *n. 52.* Decretum in eis apponendum; *Fuit lecta & c. pag. 298. n. 7.*

TRANSITVS AD ALIAM RELIGIONEM. Nullus Monachus ad aliam Religionem (excepta Chartusienfium) transferri potest, sine licentia petita, & obtenta. *E pag. 239. n. 12.* Generalis talem licentiam non cōcedat, nisi prius constet Religionem esse paratam ad Monachum recipiendum. *pag. 239. n. 12.*

VENIÆ DOMINICALES.

Singulis Dominicis (in quibus non celebratur Duplex 1^a aut 2^a classis) post Primam, ad cellam Abbatis Monachi accedant, ut veniam postulent &c. *pag. 226. n. 3.* Ibi petant Monachi ea quibus indigent. *n. 4.* Ibi etiam Prælati Monachos secreto moneant, siquid monendum occurrerit. *Ibid.*

VESTES LANEÆ.

Vide; Cucullæ. *†.* Quando scapularia longa, & breuia danda sunt. *†. pag. 231. n. 2.* Tunicæ nigrae, ex quo panno, & quando dandæ. *n. 3.* Tunicæ albae ad dormiendum quando. *†. n. 4.* Femoralia ex quo panno, & quando danda. *†. n. 5.* Interiores vestes ex tunicis vetustis fiunt. *n. 6.* Intra Monasteriū possunt Monachi uti de Roupoës de Frisa, de Carbeira absque

RERVM

absque vlla tamen curiositate. *pag. 233. n. 4.* Nulla prouiso detur Monachis, aut Prælatis eam sibi assumant in pecunia. *O. pag. 232. n. 12.* ¶ *Vide. Caligæ.*

¶ **VESTES LINEÆ.** Dux camisæ dentur singulis annis Monachis singulis. *†. pag. 231. n. 7.* Dux ceroula, duo sudariola duo pileola capitis. *†. Ibid.* Vnum serical singulis triennijs. *†. n. 8.* Fiant hæc ex panno mediocri. *n. 9.* ¶ Singula prædicta tùm lancea, tùm linea accipiant Monachi à Prælato domus, cuius adhuc fuerint Conuentuales ea die, qua danda sunt. *pag. 232. n. 13.* Omnia prædicta quæcunque sint, & etiam caligas, ac calceamenta Prælati proprijs oculis aspiciant, priusquam licentiam concedant ad vltum illorum. *†. pag. 234. n. 8.* & *pag. 321.* Monachi cum aliquid nouū accipiunt à Prælato dicant *Benedictus Deus in don.* &c. *pag. 232. n. 14.*

¶ **VESTES PROHIBITÆ.** Nullus, nec etiam Prælatus in vestibus exterioribus, aut interioribus alio panni genere vtatur, quoad qualitatem, vel colorem distincto ab eo, qui dari præcipitur. *pag. 232. n. 1.* Nulla in vestibus sit diuersitas, sed in omnibus vniformitas. *†. n. 2.* *Gibbæ de linbo* aqualiter tantum infirmis, & sexagenarijs permittuntur, cæteris prohibentur. *pag. 233. n. 3.* *Gibbæ de pano* non sint alterius coloris, nisi albi, aut nigri. *n. 3.* In illis *botoës de seda,* aut curiosi prohibentur. *Ibid.* Camisæ simpliciter tantum sarciantur; circa collum, aut in manicis aliquid curiosum, *ou feito dagulba* prohibetur. *Ibid.* Super hæc Prælati maximè inuigilent, & curiosa quæque rescindant. *n. 3.* & *7.* Nullus Monachus habeat plusquam *duas tunicas negras,* & duo scapularia. *pag. 234. n. 9.* Nullus extra cellam vtatur *de Garapugas de linbo.* *pag. 233. n. 5.* Mantos ad iter agendum sint tantum ex *vinteno,* vel de *Grize.* *n. 6.* Galeri non sint acuti, neque habeant *Fitas de seda,* sed de *Cadarsa.* *Ibid.*

VESTIARIVS.

Ab Abbate eligatur. *pag. 184.* Librum habeat panni recepti, & expensi. *Ibid. n. 1.* Modus receptionis. *n. 2.* *Quomo-*

INDEX

do se exonerabit. *n. 3.* Ter in anno coram Abbate, & Depoſitarijs rationes reddat accepti, & expenſi. *n. 4.* Omnia faciendā, aut reſarciendā per manus Veſtiarij tranſeant. *pag. 185. n. 6.* Veſtarius omnia fideliter expendat. *n. 3.* Nihil fieri permittat quod non ſit monaſticum, & vniſorme cum alijs. *Ibid.* Alioquin priuetoꝝ. *Ibid.* Habeat etiam libellulum in quo Monachi, qui mutantur ſubſignent ſe prouiſos exire. *pag. 247. n. 4.*

¶ VESTIARIA. Omnes veſtes fiant, & reſarciantur in Officina deputata, & non in peculiari cellula Monachi. *pag. 185. n. 6.* Fiant expenſis Cōmunitatis. *Ibid.* In Veſtiaria duo ſint mantos, duo que galeri pro communi vſu Conuentus. *pag. 232. n. 15.*

VISITATORES ORDINARII.

Quando eligendi. *pag. 16. n. 13.* Electi quando iuramentū accipient. *pag. 32.* Poſſunt eligere Monafterium ad habitandum. *pag. 55. n. 3.* Quo loco ſedebunt. *n. 6.* Quæ reſentur ſeruare in Monafterijs ſuis. *†. Ibid. n. 2. & 4. & pag. 77. n. 6.* Secundo anno triennij viſitent. *†. pag. 55. n. 1.* Poſt Feſtum Aſſumptionis viſitare incipiant. *Ibid.* Monafterium Generalis ſingulis annis viſitent. *pag. 56. n. 2.* Tempore Aduentus, aut Quadrageſimæ non viſitent. *Ibid. ¶ Quo pacto ſunt recipiendi in Monafterio viſitando. pag. 56. n. 3.* Quid faciendum in actu, quo ſe præſentant. *pag. 57.* Infra quinque dies viſitent. *pag. 58. n. 1.* Si longiori tempore fuerit opus in Conſilio communicent. *Ibid.* In Reſectorio conuentuali cibo veſcantur. *†. n. 2.* Cubicula illorum nullo ſerico apparatu ornentur. *†. pag. 59. n. 3.* Lectus etiam Monachalis ſit. *†. Ibid.* Munera momenti non accipiant. *†. P. n. 4.*

¶ Quas perſonas ad denuntiandum, ſeu reſtificandum non debent vocare. *pag. 59. n. 5.* Cum teſte abſente quomodo ſe habebunt. *Ibid.* De modo quo debent inquirere, & interrogationibus faciendis. *pag. 61. &c.* De quibus perſonis, & culpis poſſunt inquirere. *†. pag. 60. n. 8.* De culpis comiſſis

missis ante ultimam Visitationem, & iam punitis, non possunt inquirere. *†. pag. Ibid.* Quomodo debent procedere in Inquisitione generali, speciali, & mixta. *pag. 66. n. 20. & c.* Denuntianrem, vel denuntiata ne reveleant. *E. pag. 60. n. 7.* Quomodo culparum copiam debent dare delinquentibus. *pag. 69. n. 5.* Undecim delicta, quæ possunt punire. *pag. 47. n. 7.*
¶ VISITABUNT SANCTISSIMVM, *pag. 68.*

n. 1. Responsoria, & Orationes dicant pro Defunctis. *n. 2.* Altaria, Reliquias, Oleum sanctum, omnes Officinae, & cellulas Monachorum visitent. *pag. 69. n. 3.* Libros Rationales examinent. *n. 6.* De ijs quæ ad lectum Monachorû spectant, iubeant provideri. *pag. 213. n. 5.* Antequam Capitulum faciant Consilium capiant. *pag. 69. n. 7.* Quid in Consilio facient. *Ibid. & c.* Conventû, & Consiliarios possunt convocare quoties opus fuerit, Officialibus etiam præcipere. *& c. pag. 71. n. 12.* Circa opera facienda quid possunt. *n. 13.* Quid in efformanda Visitatione servabunt. *pag. 71. n. 1. pag. 73. n. 5.* Si discrepent inter se, quid faciendum. *pag. 72. n. 2. & c. pag. 316.* Ea quæ ex præterita Visitatione ad præsentem non fuerint expressè redacta, & de novo transcripta non obligent. *pag. 72. n. 3.* Sententiam delinquentis malitiose ne differant, *E. pag. 59. n. 6.* Forma sententiæ ferenda in Visitatione. *pag. 74. n. 7.* Quomodo Capitulum culparum, & quid in eo facient. *n. 1.* Zelatores Visitationum ad quid tenentur. *pag. 73. n. 6.* Quomodo aliquid ex Visitationibus dispensandum. *pag. 75. n. 7.* Si Abbatem suspenderit, Præsidentem eligant. *pag. 41. n. 8.* Quando cremabunt Visitationes suas, & quas reservabunt. *pag. 16. 11.*

¶ QUÆ NON POSSVNT, Non possunt priuare aliquem voce actiua, aut passiva, nec Prælatum officio suo, nisi id à lure, Constitutionibus, aut Diffinitionibus præcipiatur. *†. pag. 70. n. 10.* Non possunt Prælatis aliquid præcipere sub priuatione officij, aut vocis, nisi similiter talis pœna à lure, vel & c. præcipiatur imponi. *†. pag. 315.* Non possunt etiam Prælatis aliquid præcipere, per cuius inobseruantiam ipsi non valeant admitti ad ferendum suffragium. *†. Ibid.* Non possunt addere aliquid ijs, quibus præceptum obedientiæ,

INDEX

vel determinata pena statuta est. *†. pag. 70. n. 10. & pag. 314.* Alijs rebus arbitraria possunt imponere, cuiusmodi est suspensio, pena carceris &c. *†. pag. 70. n. 10.* Non possunt imponere præcepta obligantia ad M. aut censuras uniuerso Conuentui, nisi suffragantibus Consiliarijs &c. *†. pag. 71. n. 10.* Singularibus autem personis præcepta, & censuras poterunt imponere, si fuerit opus. *†. pag. 71.* Si alicui Vocali censuram imponant, adueniente Capitulo censetur censura sublata. *†. pag. 315.* Absoluatur tamen, ac si excommunicatus esset, ad effectum ferendi, & suscipiendi, suffragium, & a Capitulo secundum qualitatem culpæ puniatur. *†. Ibid.* Propter singulares defectus communem legem non statuunt, sed singulariter delinquentes singulari supplicio puniunt. *†. Ibid.*

VISITATOR PRIMVS.

Non potest eligi qui non fuerit literatus. *†. pag. 25. n. 7. & 310.* Quando absente Generali à Provincia Durimonia præfider, quem locum habebit in Monasterijs. *pag. 49. n. 12.* Quando præfidebit Congregationi, & quando Capitulo generali. *†. pag. 35. pag. 8. n. 12. pag. 53. n. 6.* Quid potest, & non potest in trimestri præfidentia. *†. pag. 35. n. 3. & 7.* In quibus iudicium Visitatoris primi præualebit. *†. Ibid.*

VISITATORES EXTRAORDINARIJ.

Si Visitatorum alteruter ægrotauerit tempore Visitationis faciendæ, à quibus alter eligendus est. *pag. 41. n. 6.* Visitatores Commissarij qui possunt esse, & quid ad eos pertinet. *pag. 76. n. 9.* Visitator tertius eligatur in Capitulo ad visitandum Monasterium Prælaci, qui fuerit cognatus Visitatoris primi, aut secundi. *pag. 21. n. 2.* Deputetur etiam in Capitulo Monachu, qui sit veluti tertius quando Visitatores fuerint discordes. *†. pag. 316.*

VISORIÆ

VISORIAE SEV VEDORIAS.

Visoria à quibus faciendæ. *pag. 163. n. 27. & 166. n. 51.*
 Modus eas faciendi. *pag. 163. n. 28.* Augmentum pensionis
 imponatur ad arbitrium vtriusque viri probi. *pag. 164. n. 31.*
 In huiusmodi augmento æquitas seruetur. *n. 32.* Hoc aug-
 mentum non sit pecuniæ, sed frumenti, vel alterius rei similis.
n. 35. Pensio frumenti &c. non mutetur in pensionem pe-
 cuniæ. *n. 36.* Quid observandum in pensione imponenda,
 quando sit Visoria de aliqua parte Casallic. *pag. 164. n. 37.*
 Monachi Visoriâ facientes non accipiant dona, vt illorum
 intuitu valdè remissam pensionem imponant. *E. pag. 164.*
n. 33. Nec eam nimis vilem imponere, aut aliquid graue
 contra vtilitatem Monasterij fieri permittant. *E. n. 34.*
 Colono penam imponant, vt infra mensem titulum faciant.
pag. 165. n. 40. Visoria facta in locis remotis à Monachis
ex licentia Capituli Conuentualis. .. destinatis, ad Conuentum
 transmittantur, & Conuentus licentiam concedat ad Titulum
 faciendum, & qua forma. .. *pag. 298. n. 6. & 7.*

VOX ACTIVA ET PASSIVA.

Vocem actiuam in Capitulo habentes. *pag. 6. n. 1. § Vnde.*
 Capitulares. Voce actiua carentes. *pag. 17. ad marginē.* Vo-
 ce passiuæ carentes. *pag. 23. n. 1. & seq.* Nullus in Catalo-
 go vocem passiuam habentium apponatur, nisi cōstet de æta-
 te Monachali illius. *pag. 6. n. 6.* Nisi sit literatus, vel per
 quinquennium casus morales didicerit. *Ibid. n. 7.* Nisi sit
 dispensatus, si forte fuerit illegitimus. *n. 6.* Vocem passiuā
 habentium in Capitulo generali nomina, typis mādētur. *pag.*
5. n. 4. Quando suspensus vtraq; voce gaudebit in Capitu-
 lo. .. *pag. 298. n. 4. pag. 98. n. 6.* Quando vocem vtramque
 habebit antea censuratus. .. *pag. 315.*

FINIS LAVS DEO.

INDEX

EXCOMMUNICATIONES.

¶ EXCOMMUNICATI sunt ipso facto præbentes
 auxilium, vt Monasterium aliquod à Congregatione separe-
 tur. *P. pag. 2.* Perpetuitatem procurantes. *P. pag. 4.* Qui
 eam procurantes non reuelauerint. *Ibid.* Arma habentes, vel
 secum ferentes in Capitulo generali. *P. pag. 11.* Ferentes
 secum cultellos, vel quid aliud quo aliquis lædi possit. *P. Ibid.*
 Iudices in habilitatum secreta sui iudicij reuelantes. *pag. 18.*
 Capitulares nolentes accipere epistolas ad Diffinitoriū mis-
 sas, aut eas aperiētes. *pag. 21.* Qui sibi ipsis in electionibus
 suffragantur. Qui schedulam suffragij sui cum schedula alte-
 rius commutat. Qui schedulam alterius accipit, vt eam ape-
 riēs in vas scrutinij iniiciat. *pag. 28.* Qui schedulam infir-
 morum aperit. *Ibid.* Omnes, qui quocunque tempore subor-
 nare, illicitè ve suadere audent, vt sibi, vel alteri suffragium
 detur, aut negetur ad munus Generalis, Abbatis, Diffinitoris,
 Visitatoris, Socij, aut Iudicium inhabilitatum. *. *pag. 299. n.*
 20. Omnes qui tempore Capituli, vel electionis faciendæ,
 altā vocē, & tumultuose contendunt, seu asserunt, talem vel
 talem personam debere vel non debere eligi in aliquod ex
 prædictis officijs. *. *Ibid.* Omnes, qui factō signo ad lesio-
 nem aliquam, de personis ad prædicta officia eligendis cum
 quouis alio Monacho etiam per modum consilij loqui audēt;
 aut suffragium suum quouis modo alteri manifestare. *. *Ibid.*
 Scrutatores, qui scrutinij secreta reuelant. *pag. 30.* Confi-
 cientes tabellas scrutinij, qui eas secreto nō seruant. *pag. 31.*
 ¶ Qui Visitatores non recipiunt, vel Visitationem illorum
 prohibere, limitare, aut quouis modo impedire audent. *P.*
pag. 61. Qui ad proclamandum in Visitationibus aliquem
 inducant. *Ibid.* Qui temere aperiant scrinium, in quo
 acta Visitationum continentur; vel illarum processus le-
 gunt. *Ibid.* Generalis, Socius, vel Visitatores reuelantes
 quid, vel quomodo, seu quot defectus Monachus aliquis pro-
 clamauerit. *P. pag. 60.* Generalis, vel Visitatores, qui
 malitiose delinquentis supplicium, aut sententiam differunt.

RE R V M

pag. 59. Generalis, vel Visitatores, qui interposito pro-
testo, non transmittunt processum sententiæ latæ ad Diffi-
nitorem primum infra 8. dies. pag. 79. *Vide.* pag. 80. n. 8.
Diffinitor I. qui infra alios 8. dies non convocat reliquos
Diffinitores ad iudicandum casum implorationis. *Ibid.*

¶ ABBATES bona Monasterij cōtra ius alienantes, vel alie-
nari permittentes. pag. 94. Suspenduntur etiam manent ab offi-
cio. *Ibid.* Et priuati vtraque voce. pag. 95. Abbates iura
patronatus donantes. pag. 96. Abbates Nouitiorū, qui iu-
ramentum non præstant ipsis Nouitijs habentibus sumenariam
tantum inquisitionem. pag. 111. Approbantes temere Noui-
tij inquisitionem in qua macula aliqua generis inuenitur. pag.
113. Qui non fideliter faciunt inquisitionem Nouitij. pag.
108. Qui *Vedorias* facientes dona accipiunt, vt pensionem
nimis parua imponant. Vel qui eam imponere permittunt.
pag. 164. Qui *Prazas fateosins* faciunt, & subscribunt. pag.
161. Suspenduntur, etiam ab officio, & priuantur vtraque
voce in Capitulo. *Ibid.*

¶ A BIBLIOTHECA librum aliquē, vel scriptum ex-
trahentes. pag. 193. Qui librum licite recipiens, eum ad
Bibliothecam non reducit tempore, quo mutatur, vel trans-
acta necessitate legendi. *Ibid.* Intra ambitum ædificij Mo-
nasterij *Cartas, Dados*, vel alios ludos in iure prohibitos luden-
tes. pag. 211. Mulierem intra Monasterium, seu intra septa
illi proxima admittere, permittere, vel consentire auden-
tes. pag. 235. Suspenduntur etiam manent a diuinis, priuatio-
nemque officij, & inhabilitatem ad aliud obtinendum incur-
rit. *Ibid.* Habitum dimittentes. pag. 236. Fugitiui siue
habitu dimittant, siue non. *Ibid.* Ter clausuram violan-
tes. pag. 238. Ad aliam Religionem sine licentia petita, &
obtentā transeuntes, Chartusia excepta. pag. 239. Curiam
Regiam adeuntes ad damnum aliquod inferendum Prælati,
aut Monasterijs suis. pag. 242. *Gazuas* habentes. pag. 280.
Simoniace recipiens, vel receptus in Religione. *Ibid.* Epis-
tolam infamatoriam, seu inuictam scribens. fol. 299. n.
16. Collegialis, qui domum loci, in quo studet ingreditur,
& priuatur etiam Collegio. pag. 259. Collegialis Conim-

Mmm bñcentis;

INDEX

bricensis, qui extra fores ambulachii Academiae exierit, præterquam ad requisita naturæ, vel ut in Collegium via recta pergat. *Ibid.* Generalis non eijciens à Cursu Theologum à tribus examinadoribus reprobatur. *pag.* 256.

¶ EXCOMMUNICATIONES Brasiliensium, *Vide.* *pag.* 272. & *seq.*

PRÆCEPTA OBEDIENTIÆ.

¶ IN VIRTUTE Sancta Obedientia præcipiuntur *sequentia.* ¶ Generalis convocet Diffinitores &c. si aliquid vitium electionis ipsi denonietur. *pag.* 32. Eijciat à Religione genere maculatos, si infra decennium de macula constiterit. *pag.* 115. Nullus accipiat aliquid ad Generalem defunctum pertinens. *pag.* 37. Socius Generalis defuncti nulli ostendat processus Visitationum, nec eos, aut alia scripta rumpat. *Ibid.* ¶ Abbas recipiat Abbatem priuatum, aut suspensum in Monasterium suum missum. *pag.* 75. Abbates Nouitiorum contractum conditionalem faciant de illis eijciendis si genere maculati fuerint inuenti. *pag.* 115. Abbas, & Consiliarij nullum ad aliquos sacros Ordines admittant absque authentico testimonio de ætate naturali, & annis Religionis ordinandi. *pag.* 127. Priuantur etiam voce. *Ibid.* Abbas nullam scripturam subsignet, quin prius *no Tombo* quæ sunt notanda notentur. *pag.* 170. Abbas summam pecuniæ quindennij ad triennium suum spectantem in arculam Depositum inijciant, sub priuatione etiâ vocis in Capitulo. *pag.* 180. Sub eodem præcepto, & pena eam ad alios vsus non extrahat. *Ibid.* Abbas in Bibliotheca reponat libros, & scripta Monachi defuncti. *pag.* 194. Abbas, & Officialis dent pauperibus portionem Monachi defuncti certis diebus, cum pena etiam suspensionis. *pag.* 206. Abbas neque sibi assumat, neque subditis tribuat prouisionem aliquam in pecunia. *pag.* 232. Abbas recipiat Monachos mutatos à Generali. *pag.* 148. Quicumque Abbates moralem diligentiam faciant pro capiendo fugitiuo. *pag.* 239. Abbas non potest expendere pretium bonorum immobiliū, quæ forte venduntur. *pag.* 159.

¶ PRIOR

RERVM

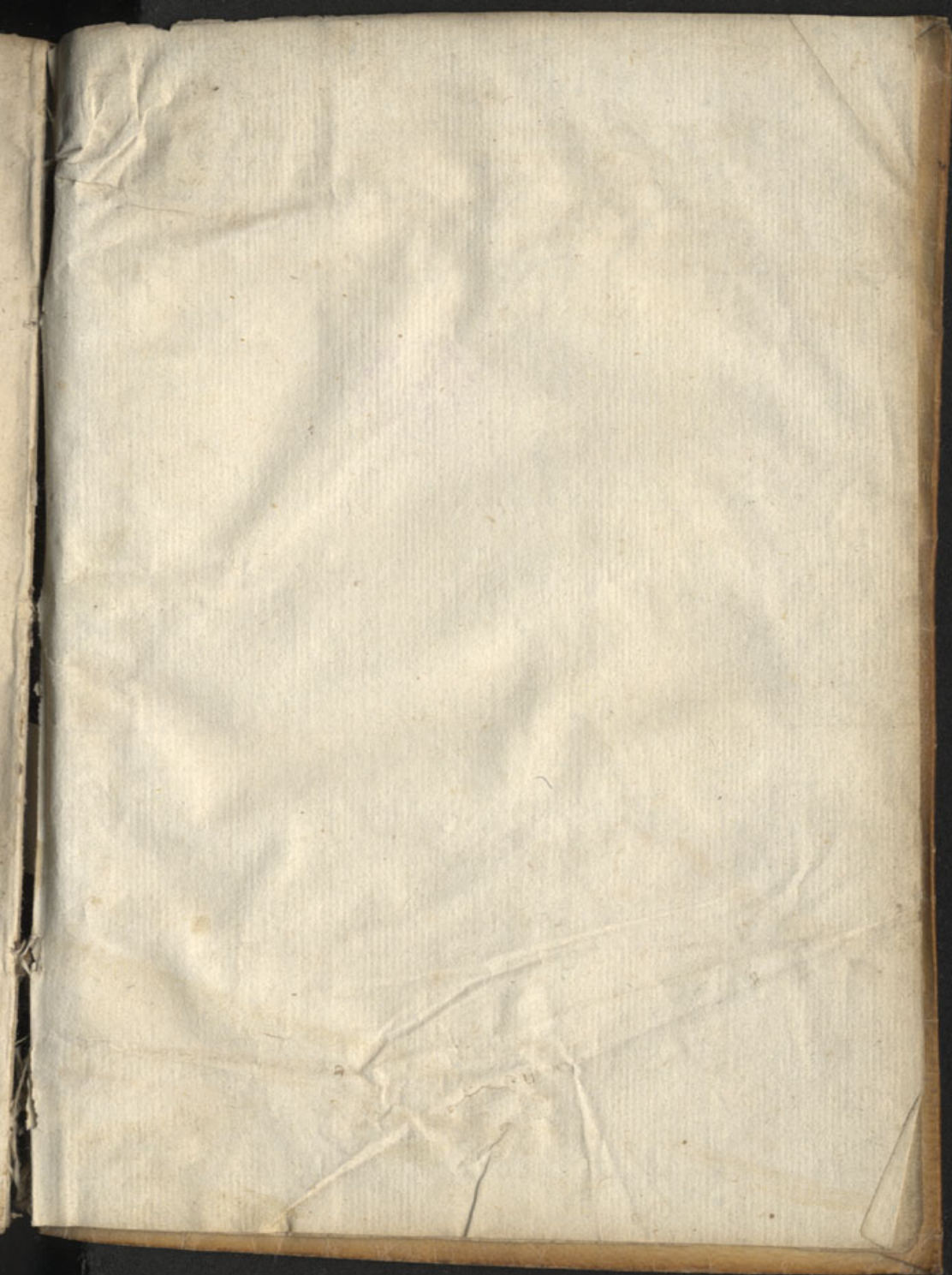
¶ PRIOR fideliter faciat Catalogum omnium vrenfilium Monachorum, qui transibuntur. *pag. 247.* ¶ Sacrista non tradat Deposito pecuniam Officiorum, aut Missarum quæ adhuc non sunt celebrata. *pag. 152.* Nec Abbas oppositum potest præcipere. *Ibid.* ¶ Receptor non recipiat publice in nundinis pensiones. *pag. 174.* Non alibi sed in suo proprio libro receptionis scribat Emphyteutam soluisse. *pag. 175.* Chartâ solutionis præstet Colonis modo, quò dicitur. *pag. 175.* n. 10. Substitutus illius oculis exarare conspiciat, quæ recepta tradiderit. n. 12. ¶ Cellerarius fideliter scribat in suo libro omnia tum quoad res, tum quoad pretia. *pag. 181.* Vinum maturum non detur Conuentui mixtum aqua, vel vino viridi. *pag. 229.* Pretiosius vinum Monasterij tribuat pro Missis celebrandis. *pag. 149.* ¶ Auditores Theologiæ non audeant prædicare ante Natiuitatē Domini sui 4. anni. *pag. 260.* Prædicatores sub prætextu fictitiæ prædicationis a Monasterio non exeat. *pag. 132.* Nullus absque præsentatione Prælati licentiam ad confessiones secularium audiendas audeat obtinere. *pag. 139.* ¶ Capitulares, aut Conuentuales domus Capituli, non ingrediantur cellas Capitularium, aut Conuentualium. *pag. 10.* Monachorum nemo cellam alterius, aut Nouitij ingredi præsumat. *pag. 213.* Socij Monachorum tempore summi silentij noctis, seu Meridianæ cellas illorum non ingrediantur, aut in eis se detineant, nisi propter res præcise necessarias. *pag. 214.* Infirmi etiam prædicto tempore summi silentij non visitentur, nisi detur necessitas. *pag. 187.* Monachorum nemo consentiat personam aliquam in cellam ipsius ingredi. *pag. 213.* Nullus alium ex passione inducat ad suffragium ferendum, vel negandum Nouitio. *pag. 120.* Monachi conficientes Statum Monasterij conficiant illum fideliter. *pag. 100.* Monachi, qui literas testimoniales dant Abbati ad Capitulum eunti, conficiant, & subsignent eas fideliter, nec malitiose eas renuant concedere. *pag. 100.* Nullus quocunque genere ludi potest amittere intra diem naturalem ultra *Ostenta reis.* *pag. 211.* Nullus dormiat extra Monasteria, aut Hospitia Ordinis in locis, quibus illa existunt. *pag. 244.* Nullus epistolam alteri Monacho destinatam ra-

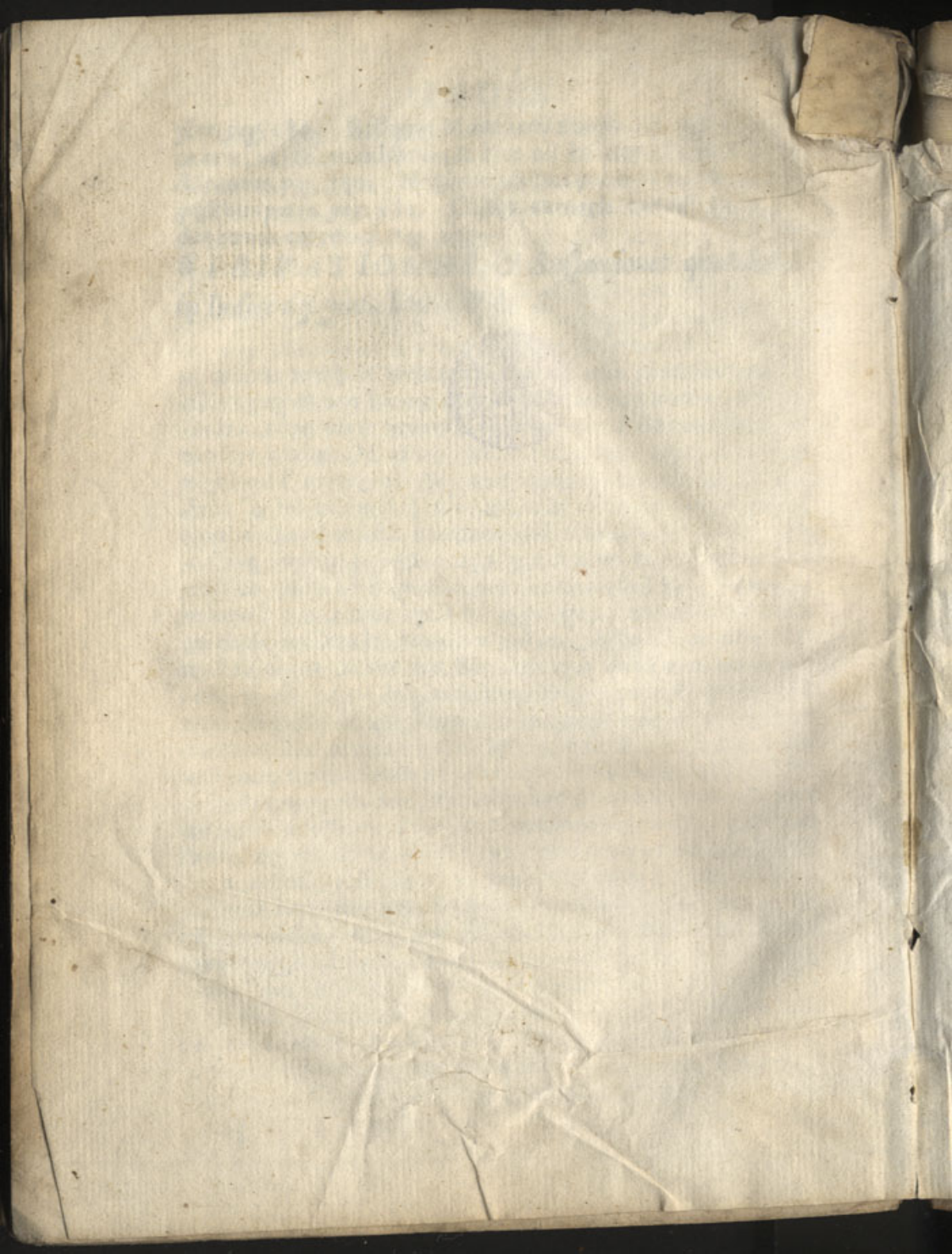
INDEX

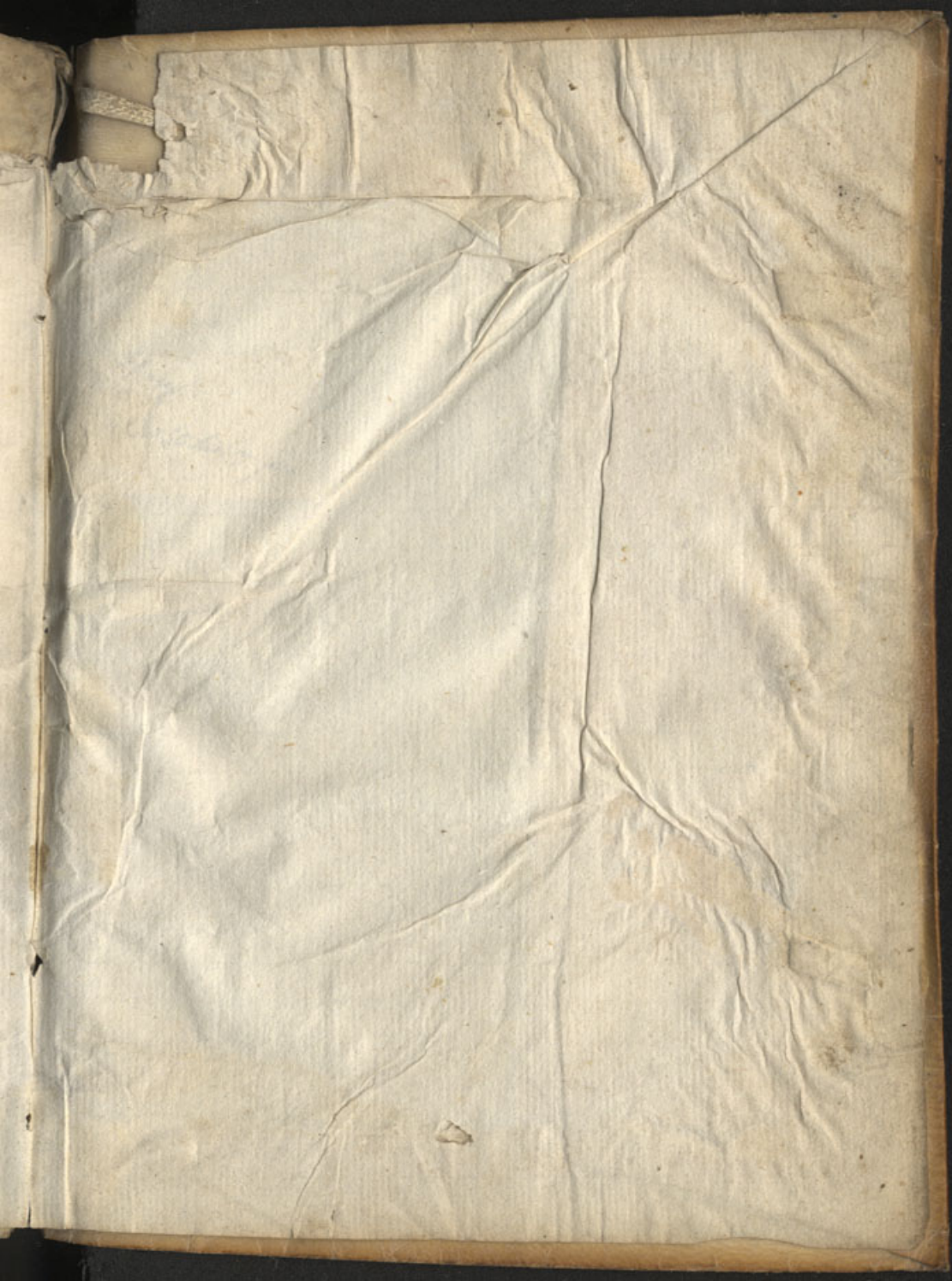
piat. pag. 280. Reliquia Monasterij à nullo surripiantur, do-
nentur, vel commodentur; & quæ ad infirmos feruntur, re-
ducantur. pag. 150. Nullus in aedibus publicis manibus, aut
pedibus pateat. pag. 260. Custos carceris executioni man-
det. penas carcerati. pag. 277.

PRIVATIONES, & Suspensiones querantur
in Indice designatæ literis. P. & S.

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

R
13
24